

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
ESKİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

LYKIA BÖLGESİ'NDE ROMA VATANDAŞLIK
HAKKI VERME POLİTİKASI
(*PRINCIPATUS*'UN BAŞLANGICINDAN M.S. 212'YE
KADAR)

Doktora Tezi

Hazırlayan

Filiz DÖNMEZ-ÖZTÜRK

İSTANBUL, 2011

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
ESKİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

LYKIA BÖLGESİ'NDE ROMA VATANDAŞLIK
HAKKI VERME POLİTİKASI
(*PRINCIPATUS*'UN BAŞLANGICINDAN M.S. 212'YE
KADAR)

Doktora Tezi

Hazırlayan

Filiz DÖNMEZ-ÖZTÜRK

Danışman

Prof. Dr. Bülent İPLİKÇİOĞLU

İSTANBUL, 2011

Marmara Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Tez Onay Belgesi

TARİH Anabilim Dalı ESKİÇAĞ TARİHİ Bilim Dalı Doktora öğrencisi FİLİZ ÖZTÜRK' nin LYKIA BÖLGESİ'NDE ROMA VATANDAŞLIK HAKKI VERME POLİTİKASI (PRINCIPATUS'UN BAŞLANGICINDAN MS 212 ' YE KADAR) adlı tez çalışması ,Enstitümüz Yönetim Kurulunun 01.12.2010 tarih ve 2010-22/30 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi : 13.01.2011

- 1) Tez Danışmanı : PROF. DR. BÜLENT İPLİKÇİOĞLU
2) Jüri Üyesi : PROF. DR. KEMALETTİN KÖROĞLU
3) Jüri Üyesi : PROF. DR. VEDAT ÇELGİN
4) Jüri Üyesi : PROF. DR. CHISTINE ÖZGAN
5) Jüri Üyesi : PROF. DR. GÜLAY ÖĞÜN BEZER

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ	XVI
GİRİŞ	1
A. <i>Lycia</i> Eyaleti'nin Kuruluşuna Kadar Roma-Lykia İlişkileri	1
B. Roma Devlet Hukukunda Vatandaşlık (<i>status civitatis</i>)	5
C. Roma Vatandaşlık Hakkı Verilmesi Politikasının Başlangıcı ve Gelişimi	8
D. Konuya İlişkin Antik Kaynakların ve Modern Literatürün Durumu	16
E. Çalışmanın Amacı ve Sınırları	21
F. Çalışmada Uygulanan Yöntem	21
G. Teknik Noktalar	23
I. TARİHSEL BÖLÜM	25
A. Roma Yöneticilerinin ve İmparatorlarının Lykia'da Vatandaşlık Hakkı Verilmesine İlişkin Tutumları	25
B. Lykia Kökenli Roma Vatandaşlarının Roma Devlet Kariyerine Katkıları	41
C. Lykia Kökenli Roma Vatandaşlarının Lykia Birliği ve Kent Yönetim Organizasyonu ile Kültürel Yaşamdaki Yeri	43
D. Lykia Kökenli Roma Vatandaşlarının Lykia, Küçükasya ve İmparatorluk Aristokrasisindeki Yeri	48
E. Roma Vatandaşlık Hakkının Aile Bazında Sürekliliği	52
F. Kökenleri ve Roma Vatandaşlıkları Konusunda Şüphe Bulunan Kişiler	65
G. Vatandaşlık Hakkını CA'dan Önce Aldıkları Konusunda Şüphe Bulunan Roma Vatandaşları	72
II. PROSOPOGRAPHIA	76
P001 AELIA APOLLONIS	76
P002 AELIA ARSASIS	76
P003 AELIA HEGEMONIS	77
P004 AELIA LICINNIA LONGILLA <i>alias</i> ARSASIS	78
P005 AELIA NAS---	79
P006 AELIA PLATONIS	79
P007 AELIA ---IS APOLLONIS(?)	80
P008 T. AELIVS AGRIPPINVS	80
P009 AELIVS(?) APOLLONIOS III	81
P010 AELIVS ARISTODEMOS	83
P011 AELIVS ARISTOLOCHIANVS CAPITO	84

P012		AELIVS DOSITHEOS	84
P013	M.	AELIVS <i>alias</i> EPIGONOS	85
P014		AELIVS FLAVILLIANVS	85
P015		AELIVS FRONTO	85
P016	T.	AELIVS HARPALOS	86
P017		AELIVS HERMAIOS	86
P018		AELIVS LOGIKOS	87
P019		AELIVS MARCELLVS II	87
P020	P.	AELIVS MINICIANVS ARISTOLOKHOS	88
P021		AELIVS PHANIAS II	89
P022	P.	AELIVS PIGRES	90
P023		AELIVS PRYTANIKOS	90
P024		AELIVS TELEMAKHOS <i>alias</i> DIKAIARKHOS	91
P025	P.	AELIVS TERTVLLIANVS ARISTOLOKHOS	91
P026		AELIVS VLPIVS EPAPHRODEITOS	93
P027	M.	ANTONIVS LYSIMAKHOS	93
P028	M.	ANTONIVS ZENON PHILOPAPPOS	94
P029	M.	ANTONIVS ZENON ---	94
P030		ARRVNTIA APOLLONIS <i>alias</i> HELENE	95
P031		ARRVNTIA HEGETORIS	95
P032		ARRVNTIA OINDEME	96
P033	M.	ARRVNTIVS CLAVDIANVS	97
P034	M.	ARRVNTIVS CLEMES	101
P035	M.	ARRVNTIVS TEITHONOS	102
P036	M.	ARRVNTIVS(?) ---	102
P037	M.	ARRVNTIVS ---(?)	104
P038		AVRELIA ARSASIS	105
P039	M.	AVRELIA EUTYKHIANE	106
P040	M.	AVRELIA POLYKLEIA	106
P041	M.	AVRELIVS AGESILAOS	107
P042	M.	AVRELIVS ALEKSION <i>alias</i> DRAGON	108
P043	M.	AVRELIVS ANTIMAKHOS	108
P044	M.	AVRELIVS ANTIOKHOS	109
P045	M.	AVRELIVS ANTIOKHOS	110
P046	M.	AVRELIVS ANTIPATRIANVS	110
P047	M.	AVRELIVS APOLLONIOS	111
P048	M.	AVRELIVS APOLLONIOS	112
P049	M.	AVRELIVS ARISTODEMOS	112
P050	M.	AVRELIVS DEMETRIOS <i>alias</i> ---S	113
P051		AVRELIVS HARPALOS <i>alias</i> PHILOKLES	113
P052	M.(?)	AVRELIVS IASON	114
P053	M.(?)	AVRELIVS KRATEROS III <i>alias</i> SYMMAKHOS	114
P054	M.	AVRELIVS KSANTIPPOS <i>alias</i> KALLIPPOS	115
P055	M.	AVRELIVS LAETVS <i>alias</i> PAETAS	116
P056	M.	AVRELIVS MENEDEMOS	117
P057	M.	AVRELIVS NEIKOSTRATOS <i>alias</i> STRATONIDES	117
P058	M.	AVRELIVS NEON II	119

P059	M.	AVRELIVS(?) PIGRES	120
P060	M.	AVRELIVS PRYTANIKOS	121
P061	M.	AVRELIVS TOALIS (1)	121
P062	M.	AVRELIVS TOALIS II (2)	122
P063	T.	AVRELIVS TROKONDAS	122
P064		BAEBIA ANASSA	123
P065		BAEBIVS ITALICVS	123
P066		CALLESTRIVS ---	124
P067	M.	CIRNIVS HERMAIOS	124
P068	M.	CIRNIVS PLANTAS	125
P069		CLAVDIA AMMIANA DRYANTILLA	125
P070		CLAVDIA ANASSA	126
P071		CLAVDIA ANDROBIANE	130
P072		CLAVDIA APHELEIE	131
P073		CLAVDIA APPHIA	131
P074		CLAVDIA APPHION	132
P075		CLAVDIA ARESKOUSA	132
P076		CLAVDIA ARRVTIA MARCELLA	133
P077	TIB.	CLAVDIA ARSASIS	133
P078	TIB.	CLAVDIA ARSINOE <i>alias</i> TELEMAKHIS	134
P079	TIB.	CLAVDIA AVRELIA ARSASIS	135
P080		CLAVDIA DRYANTILLA PLATONIS	135
P081		CLAVDIA FRONTIS	136
P082		CLAVDIA/CLODIA GEMELLA	137
P083		CLAVDIA GORGIS	137
P084		CLAVDIA HELENE	138
P085		CLAVDIA KALLIOLOGIA	138
P086		CLAVDIA LAENOS	138
P087		CLAVDIA MYRSINE	139
P088		CLAVDIA PLATONIS	139
P089		CLAVDIA TITIANA	139
P090		CLAVDIA TI---	140
P091		CLAVDIA VETTIA AGRIPPINA	140
P092		CLAVDIA VILIA PROCVLA (1)	141
P093		CLAVDIA VILIA PROCVLA (2)	142
P094	L.	CLAVDIVS	142
P095		CLAVDIVS ABASKANTOS	142
P096		CLAVDIVS AGRIPPA	143
P097	TIB.	CLAVDIVS AGRIPPINVS (1)	143
P098	TIB.	CLAVDIVS AGRIPPINVS (2)	147
P099	TIB.	CLAVDIVS ALEKSANDROS <i>alias</i> M. AELIVS	150
P100	TIB.	CLAVDIVS ALEKSANDROS	151
P101	TIB.	CLAVDIVS ANDRONEIKOS	151
P102		CLAVDIVS ANTIMAKHOS	152
P103	TIB.	CLAVDIVS ANT--- HYPEREKHIOS	152

P104	L.	CLAVDIVS APOLLINARIOS	153
P105	TIB.	CLAVDIVS ATTALOS	154
P106		CLAVDIVS ATTALOS	154
P107	TIB.	CLAVDIVS AVRELIVS ATTALOS	155
P108	TIB.	CLAVDIVS AVRELIVS TELEMAKHOS	156
P109	TIB.	CLAVDIVS AVRELIVS(?) ---ATOS	156
P110	TIB.	CLAVDIVS CAESIANVS AGRIPPA	157
P111		CLAVDIVS CAPITO RVBRIANVS	160
P112		CLAVDIVS CASSIVS AGRIPPINVS	160
P113	C.	CLAVDIVS CLEMENS	161
P114	TIB.	CLAVDIVS CLEMENS	162
P115	SEX.	CLAVDIVS CLEMENTIANVS KTESIKLES	162
P116		CLAVDIVS DEMETRAS	163
P117		CLAVDIVS DIOGAS	163
P118	TIB.	CLAVDIVS DIOGENES	164
P119	TIB.	CLAVDIVS DRYANTIANVS ANTONINVS	164
P120	TIB.	CLAVDIVS DRYANTIANVS	165
P121		CLAVDIVS EIRENAIOS	166
P122	TIB.	CLAVDIVS EPAGATHOS	167
P123	TIB.	CLAVDIVS EPAPHRODEITOS	167
P124		CLAVDIVS EPIKTETOS	168
P125	TIB.	CLAVDIVS EPIMAKHOS <i>alias</i> ARISTAINETOS	169
P126	TIB.	CLAVDIVS EROTIANVS	170
P127	TIB.	CLAVDIVS EUARESTOS	171
P128	TIB.	CLAVDIVS EUDEMOS	171
P129		CLAVDIVS EUKARPOS	172
P130		CLAVDIVS EUTYKHES BOUS	173
P131	L.	CLAVDIVS FLAVIANVS	173
P132	M.	CLAVDIVS FLAVIANVS	174
P133		CLAVDIVS FLAVIANVS	175
P134	TIB.	CLAVDIVS FLAVIANVS EUDEMOS	176
P135	TIB.	CLAVDIVS FLAVIANVS TITIANVS Q. VILIVS PROCVLVS L. MARCIVS CELER M. CALPVARNIVS LONGVS	178
P136	TIB.	CLAVDIVS HEGESANDROS	180
P137		CLAVDIVS HELIKON	181
P138	M.	CLAVDIVS HERAKLEIDES	181
P139		CLAVDIVS HERMAS	182
P140		CLAVDIVS HERMEIOS	182
P141		CLAVDIVS HERMOGENES	183
P142	TIB.	CLAVDIVS IASON	183
P143		CLAVDIVS KALLISTRATOS (1)	185
P144		CLAVDIVS KALLISTRATOS II (2)	185
P145		CLAVDIVS KARPOS	185
P146	TIB.	CLAVDIVS KTESIKLES	186
P147		CLAVDIVS LEON <i>alias</i> EUPEITHIOS	186
P148	C.	CLAVDIVS LICINNIANVS	187
P149	TIB.	CLAVDIVS LIVIANVS	187

P150		CLAVDIVS LONGVS	188
P151	TIB.	CLAVDIVS MARCIANVS	188
P152		CLAVDIVS MARCIANVS	189
P153	M.(?)	CLAVDIVS MELEAGROS	190
P154	TIB.	CLAVDIVS MENOPHILOS	190
P155	TIB.	CLAVDIVS PACONIANVS MOSKHOS	191
P156		CLAVDIVS PAGOS	191
P157	TIB.	CLAVDIVS PERGAMOS	191
P158	TIB.	CLAVDIVS PHILTATOS	192
P159		CLAVDIVS PHILTATOS	192
P160		CLAVDIVS PIKSAS	193
P161		CLAVDIVS PRYTANIKOS	193
P162	TIB.	CLAVDIVS PTOLEMAIOS	193
P163		CLAVDIVS P---	195
P164		CLAVDIVS SACERDVS	195
P165		CLAVDIVS SARDONYKS	197
P166		CLAVDIVS SARDONYKS	197
P167	TIB.	CLAVDIVS STASITHEMIS	198
P168	TIB.	CLAVDIVS STASITHEMIS (1)	198
P169	TIB.	CLAVDIVS STASITHEMIS II (2)	199
P170	TIB.	CLAVDIVS STASITHEMIS (3)	199
P171	TIB.	CLAVDIVS STASITHEMIS (4)	200
P172	TIB.(?)	CLAVDIVS TELEMAKHOS (1)	200
P173	TIB.	CLAVDIVS TELEMAKHOS (2)	201
P174	TIB.	CLAVDIVS TELEMAKHOS (3)	204
P175	TIB.	CLAVDIVS TELEMAKHOS (4)	206
P176	TIB.	CLAVDIVS TELEMAKHOS (5)	208
P177		CLAVDIVS THERASEAS	209
P178		CLAVDIVS TLEPOLEμος	209
P179	TIB.	CLAVDIVS ---	210
P180	TIB.	CLAVDIVS ---	210
P181	TIB.	CLAVDIVS ---	211
P182		COCCEIA SARPEDONIS	211
P183	M.	COCCEIVS DAPHNOS	212
P184		COCCEIVS DOSITHEOS	212
P185	L.	CORNELIVS L---IVS DIONYSIOS	213
P186	M.	DOMITIVS MEGASYSTOS	214
P187	M.	DOMITIVS PHILIPPOS	214
P188		FANIVS MARCIVS ANTIGENOS(?)	215
P189		FLAVIA ANASSA	216
P190		FLAVIA ARSASIS <i>alias</i> PTOLEMAÏS	216
P191		FLAVIA ARSASIS	217
P192		FLAVIA LYKIA	217
P193		FLAVIA MAXIMA	218
P194		FLAVIA NANNE	219
P195		FLAVIA THIB---	219
P196	SEX.	FLAVIVS ANDRONEIKOS	220

P197		FLAVIVS ANTIGENES	220
P198	T.	FLAVIVS ANTIOKHOS	220
P199	T.	FLAVIVS ATTALOS	222
P200		FLAVIVS ATTALOS	222
P201		FLAVIVS ATTALOS	222
P202	T.	FLAVIVS CARISTANIANVS EUARESTOS	224
P203	T.	FLAVIVS CARISTANIANVS	224
P204		FLAVIVS CAPITO <i>alias</i> ITALICVS	224
P205		FLAVIVS CAPITO	225
P206	T.	FLAVIVS CLAVDIANVS CAPITO	225
P207	T.	FLAVIVS DIPHANTOS	226
P208		FLAVIVS EPAGATHOS	226
P209	T.	FLAVIVS HERMOGENES	227
P210		FLAVIVS KALLIPPOS	229
P211		FLAVIVS LONGVS	229
P212		FLAVIVS MENEDEMOS	230
P213	T.	FLAVIVS METTIANVS	231
P214		FLAVIVS NYMPHIKOS	231
P215		FLAVIVS PHARNAKES	232
P216		FLAVIVS QVADRATVS	232
P217		FLAVIVS SAMBATHIOS	232
P218		FLAVIVS SOSOS	233
P219	T.	FLAVIVS THALAMOS	234
P220	T.	FLAVIVS TITIANVS	234
P221		FLAVIVS TITIANVS <i>alias</i> ALKIMEDON	235
P222		FLAVIVS TITIANVS CAPITO	235
P223	T.	FLAVIVS ---	236
P224		FLAVIVS ---OS	236
P225		IVLIA CORNELIA	237
P226	C.	IVLIA DE . . ITIS	238
P227		IVLIA LYSIMAKHE	238
P228		IVLIA MAMMA	238
P229		IVLIA MEIS	239
P230		IVLIA METTIA AVRELIA HELENE	240
P231		IVLIA OUAOUA	240
P232		IVLIA PROCVLA	240
P233		IVLIA TATA <i>alias</i> HELENE	241
P234		IVLIA VERANIA	241
P235		IVLIVS AELIVS HERMAIOS	242
P236	C.	IVLIVS ANTONINVS	243
P237	C.	IVLIVS ANTONINVS	243
P238		IVLIVS ANTONINVS	244
P239	TIB.	IVLIVS AQVILINVS CASTRICIVS SATVRNINVS CLAVDIVS LIVIANVS	244
P240	C.	IVLIVS ASKLEPIADES	246
P241		IVLIVS CAPITOLINVS	247
P242	C.	IVLIVS DEIOS	247
P243		IVLIVS DEMETRIOS	248

P244	C.	IVLIVS DEMOSTHENES	248
P245	C.	IVLIVS DIOPHANTOS (1)	252
P246	C.	IVLIVS DIOPHANTOS (2)	253
P247		IVLIVS EUTYKHES	255
P248		IVLIVS FRONTO TLEPOLEMOS	255
P249	C.	IVLIVS HELIODORIANVS TLEPOLEMOS	256
P250	C.	IVLIVS HELIODOROS (<i>alias</i> DIOPHANTOS) (1)	256
P251	C.	IVLIVS HELIODOROS (2)	261
P252	C.	IVLIVS HELIODOROS <i>alias</i> TLEPOLEMOS	262
P253	M.	IVLIVS HELIODOROS	263
P254	C.	IVLIVS HERODOTOS	263
P255	C.	IVLIVS HYBRISTOS	264
P256	C.	IVLIVS IVCVNDVS	264
P257	C.	IVLIVS KALLIPHANES	265
P258		IVLIVS LOGIKOS	265
P259		IVLIVS LVCIVS PILIVS EUARESTOS	266
P260	C.	IVLIVS MAXIMIANVS DIOPHANTOS	269
P261		IVLIVS METTIVS AVRELIVS PHILOTAS	270
P262	C.	IVLIVS SIMONIDES (SIMONIDES III)	272
P263		IVLIVS SOLON (1)	273
P264		IVLIVS SOLON II (2)	274
P265	C.	IVLIVS TITIANVS CLAVDIVS DIONYSIOS	274
P266		IVLIVS TITIANVS PHANIAS	275
P267	C.	IVLIVS TLEPOLEMIANVS HELIODOROS	276
P268	C.	IVLIVS TLEPOLEMOS	276
P269	C.	IVLIVS ---	278
P270		IVLIVS ---	278
P271		LICINNIA ARSASIS	279
P272		LICINNIA FLAVILLA (1)	279
P273		LICINNIA FLAVILLA (2)	280
P274		LICINNIA KNEIL...RA	281
P275		LICINNIA LYKIA <i>alias</i> GE	281
P276		LICINNIA MAXIMA (1)	282
P277		LICINNIA MAXIMA (2)	283
P278		LICINNIA MELINNA	283
P279		LICINNIA PLATONIS	284
P280		LICINNIA TATION	284
P281		LICINNIVS ALEKSIPPOS	285
P282	Q.	LICINNIVS ELEUTHEROS	285
P283		LICINNIVS EUTYKHES	286
P284	C.	LICINNIVS FLAVIANVS IASON	286
P285	C.	LICINNIVS FLAVIANVS	287
P286	C.	LICINNIVS FRONTO	287
P287		LICINNIVS FRONTO (2)	288
P288	C.	LICINNIVS HERMAKOTAS	289
P289		LICINNIVS HERMOGENES	289
P290		LICINNIVS HYAKINTHOS	290

P291	C.	LICINNIVS IASON	290
P292	C.	LICINNIVS KRATIPPOS	291
P293		LICINNIVS LONGVS (2)	291
P294		LICINNIVS LONGVS (3)	291
P295	C.	LICINNIVS MARCIVS THOANTIANVS FRONTO (LICINNIVS FRONTO [1])	292
P296	C.	LICINNIVS MARCIVS THOANTIANVS LONGVS (LICINNIVS LONGVS [1])	294
P297	C.	LICINNIVS MAXIMVS	296
P298	C.	LICINNIVS MOUSAIOS (1)	297
P299	C.	LICINNIVS MOUSAIOS (2)	298
P300	C.	LICINNIVS MOUSAIOS (3)	299
P301	C.	LICINNIVS MVCIANVS	300
P302	C.	LICINNIVS PARMENISKOS	300
P303	C.	LICINNIVS PAUSANIAS	301
P304	C.	LICINNIVS PHILINOS	301
P305		LICINNIVS POPILLIVS	302
P306	C.	LICINNIVS PROSDOCIMVS	303
P307	CN.	LICINNIVS RVFINVS	303
P308		LICINNIVS SARPEDON	304
P309	C.	LICINNIVS SECVNDVNVS	304
P310		LICINNIVS STASITHEMIS	304
P311		LICINNIVS STEPHANEPHOROS	306
P312	C.	LICINNIVS TELEMAKHOS	306
P313	C.	LICINNIVS TELEMAKHOS	307
P314	C.	LICINNIVS THOANTIANVS	308
P315	C.	LICINNIVS THOAS	309
P316	Q.	LICINNIVS ZOSIMOS	312
P317		LICINNIVS ---	312
P318		MARCIA GE.	313
P319		MARCIA GORGONIS	314
P320		MARCIA GRATE	314
P321		MARCIA LYKIA	314
P322		MARCIA MNEME	315
P323		MARCIA TLEPOLEMIS (1)	315
P324		MARCIA TLEPOLEMIS (2)	316
P325	SEX.	MARCIVS APOLLONIDES	317
P326	SEX.	MARCIVS DAMIANVS	318
P327	T.	MARCIVS DEÏOTERIANVS	318
P328		MARCIVS FLAVIANVS THOAS	321
P329		MARCIVS GRATVS	321
P330	SEX.	MARCIVS HEGELOCHIANVS EUTRIBOS	322
P331		MARCIVS MOLEBES	322
P332		MARCIVS PHILOSTRATOS	323
P333		MARCIVS PROTHYMOS	324
P334		MARCIVS THOAS	324
P335	SEX.	MARCIVS TITIANVS	326

P336	SEX.	MEMMIVS MANNES	328
P337	P.	MERCVSENVVS THEODOTOS	328
P338	P.	MERCVSENVVS	329
P339	C.	MESSIVS	330
P340		METTIA ANDROBIANE	330
P341		METTIA KLEONIS	331
P342		METTIA PTOLEMAÏS	331
P343		METTIVS ANDROBIOS	332
P344		METTIVS APELLES	333
P345		METTIVS AVRELIVS ATTALOS <i>alias</i> PIGRES	333
P346		METTIVS EIRENAIOS	334
P347		METTIVS ---	335
P348		PACONIVS EPAPHRODEITOS	335
P349		PACONIVS EUPHROSYNOS	336
P350	P.	PACONIVS HERMEIAS <i>alias</i> ETHIKOS	336
P351	L.	SEPTIMIVS FLAVIANVS FLAVILLIANVS	337
P352	L.	SEPTIMIVS THERONIDES	338
P353		SVLPICIA AGRIPPINA	340
P354	C.	SVLPICIA DIDYMIANA	340
P355		SVLPICIA DRYANTILLA	341
P356	C.	SVLPICIVS IVSTVS DRYANTINVS	342
P357	C.	SVLPICIVS POLLIO (2)	343
P358		VLPIVS AMMIANVS	344
P359		VLPIVS IVLIVS	344
P360		VLPIVS ---	344
P361		VALERIA MEIS	345
P362		VALERIVS HERMAIOS	345
P363	C.	VALERIVS PRISCVS	346
P364		VERANIA DORIS	346
P365		VERANIA MION	347
P366	Q.	VERANIVS(?) EUDEMOS (1)	347
P367	Q.	VERANIVS EUDEMOS (2)	348
P368	Q.	VERANIVS EUDEMOS (3)	349
P369	Q.	VERANIVS IASON	350
P370		VERANIVS KOMON	351
P371		VERANIVS NEIKOMEDES	351
P372		VERANIVS PRISCIANVS	352
P373		VERANIVS PRISCIANVS	353
P374	SEX.	VERANIVS PRISCVS <i>alias</i> EUDEMOS	353
P375	Q.	VERANIVS PTOLEMAIOS	355
P376	Q.	VERANIVS TLEPOLEMOS	355
P377		VILIA NEBRIS	357
P378		VILIA NEIKE	357
P379		VILIA POTHETE (1)	358
P380		VILIA POTHETE (2)	358
P381		VILIA PROCULA	359
P382		VILIVS HYMENAIOS	360

P383	Q.	VILIVS KALOPOUS	361
P384	Q.	VILIVS KARPOS	361
P385	Q.	VILIVS MYROPNOUS	361
P386	Q.	VILIVS PRAKSION	362
P387	Q.	VILIVS SYNPHOROS	362
P388	Q.	VILIVS THREPTOS	363
P389	Q.	VILIVS TITIANVS --- QVADRATVS	363
P390	Q.	VILIVS TITANVS	364
P391	Q.	VILIVS ---	365
P392	Q.	VILIVS ---	365
<i>Incerti</i>			366
P393		AELIA KALE	366
P394	T.	AELIVS BASSVS(?)	366
P395	T.	AELIVS KARPOS	367
P396	L.	ANTESTIVS CRISPVS	368
P397	M.	ARRVNTIVS AQVILA	368
P398	L.	ARRVNTIVS HERMAKOTAS	370
P399	M.	AVRELIA ARISTOTELEIA <i>alias</i> ANDROBIANE	371
P400	M.	AVRELIVS ARKHEPOLIS <i>alias</i> HOPLON	372
P401	M.	AVRELIVS ARTEMON II (1)	373
P402	M.	AVRELIVS ARTEMON III (2)	374
P403	M.	AVRELIVS DEMOSTHENES II <i>alias</i> DIONYSIOS	374
P404	M.	AVRELIVS DIONYSIOS II (1)	375
P405	M.	AVRELIVS DIONYSIOS (2)	378
P406	M.	AVRELIVS EUELTHON	378
P407	M.	AVRELIVS EUKARPOS II (1)	379
P408	M.	AVRELIVS EUKARPOS III (2)	380
P409	M.	AVRELIVS EUPHROSYNOS III	381
P410	M.	AVRELIVS HERMAGORAS II (1)	381
P411	M.	AVRELIVS HERMAGORAS (2) <i>alias</i> ZOSIMOS	382
P412	M.	AVRELIVS HERMAIOS II	382
P413	M.	AVRELIVS HERMOKRATES	382
P414	M.	AVRELIVS HIEROKLES II	383
P415	M.	AVRELIVS KRATEROS	383
P416	M.(?)	AVRELIVS MAGAS II (1)	384
P417	M.	AVRELIVS MAGAS III (2)	384
P418	M.	AVRELIVS MAGAS (3)	385
P419	M.	AVRELIVS MOLES	386
P420		AVRELIVS PHILARGYROS <i>alias</i> DEMETRIOS	386
P421		AVRELIVS PHILARGYROS <i>alias</i> IVLIVS PHILARGYROS III	386
P422	M.	AVRELIVS SOLON	387
P423	M.	AVRELIVS TROILOS	388
P424	M.	AVRELIVS ---ARKHOS <i>alias</i> ARISTOKLES(?)	389
P425		CASSIA ANNIS	390
P426	C.	CLAVDIVS CLEMENS LICINNIANVS	390

P427	C.	CLAVDIVS CLEMENS	391
P428	TIB.	CLAVDIVS PHILOUMENOS	391
P429	TIB.	CLAVDIVS SACERDVS VLIANVS	392
P430	L.	FAELIVS FESTVS	393
P431		FLAVIVS BASSVS	393
P432	M.	IVLIVS (1)	394
P433	M.	IVLIVS II (2)	394
P434	C.	IVLIVS FRONTO	394
P435		IVLIVS FRONTO	395
P436	C.	IVLIVS NIGRINVS	395
P437	CN.	IVNIVS GINITALIVS	395
P438		LICINIANVS LYSON	396
P439		LVCIVS VIBERINVS(?)	397
P440	M.	METTIVS MODESTVS (1)	397
P441	M.(?)	METTIVS MODESTVS (2)	398
P442	C.	METTIVS RVFVS	399
P443	M.	METTIVS RVFVS	401
P444		SVLPICIVS POLLIO (1)	402
P445	C.	TREBONIVS PROCVLVS METTIVS MODESTVS	402
P446	C.	VALERIVS SVLPICIVS	406
SONUÇ			408
DİZİNLER			421
A. Antik Kaynaklar Dizini			422
1. Edebî Kaynaklar			422
2. Epigrafik Kaynaklar			427
3. Nüvizmatik Kaynaklar			455
4. Papirolojik Kaynaklar			456
B. Devlet Kariyeri Yapan Lykialı Roma Vatandaşları Dizini			457
C. Lykia Birliğı ve Kent Yönetim Organizasyonu ile Kültürel Yaşamda Kamusal Görev Üstlenen Lykialı Roma Vatandaşları Dizini			459
D. Lykia'da Belgelenen <i>Tribus</i> İsimleri Dizini			463
E. Roma Vatandaşı Çıkaran Kentler Dizini			464
F. Lykia'dan Belgelenen Roma Vatandaşlarına Ait <i>Nomen Gentile</i> ve <i>Cognomen</i> 'ler Dizini			465
EKLER			471
A. Tablolar			472
1. <i>Stemmata Gentium</i>			473
1.1. Androneikos Aile			
1.2. Tib. Claudius Iason ve C. Iulius Demosthenes Aileleri			
1.3. Tib.(?) Claudius Telemakhos Ailesi			
1.4. Diophantos Ailesi			
1.5. Dositheos Ailesi			
1.6. Hippolokhos Ailesi			

- 1.7. Kalliados Ailesi
 - 1.8. Kleon, Platon, Claudius(?) ve Flavius Antigenes Aileleri
 - 1.9. Metrodoros ve Iulius Fronto Aileleri
 - 1.10. M. Mettius Modestus Ailesi
 - 1.11. Pharnakes Ailesi
 - 1.12. Sulpicius Pollio Ailesi
 - 1.13. Trokondas Ailesi
 - 1.14. Q. Veranius Eudemos Ailesi
 2. Lykia'da Belgelenen Roma Vatandaş İsimlerinin Kaynakları
- B. Haritalar**
1. Roma Vatandaşlarının Kentlere Göre Dağılımı
 2. Kentler Arasındaki Evlilik İlişkilerinin Dağılımı

ÖNSÖZ

Marmara Üniversitesi Eskiçağ Tarihi Bilim Dalı Doktora Programı çerçevesinde hazırlamış bulunduğum «Lykia Bölgesi'nde Roma Vatandaşlık Hakkı Verme Politikası» başlıklı bu çalışmayı seçmemin nedeni; öncelikle, özel ilgi duyduğum Küçükasya'nın Romalılaştırılma ve Romalılaşma süreçlerinin bir parçası olmasıdır. Doğu Lykia Bölgesi'nde Prof. Dr. Bülent İPLİKÇİOĞLU başkanlığında yürütülen Epigrafi Tarihi-Coğrafi yüzey araştırmalarına 2003 yılından beri katılmış olmam nedeniyle Lykia Bölgesi'ne karşı her zaman özel bir ilgim olmuştur. Bu nedenle Danışmanım Prof. Dr. Bülent İPLİKÇİOĞLU'yla tez konusu belirleme aşamasında yaptığımız görüşmeler esnasında kendisine ilk önerim Lykia Bölgesi'nin Romanizasyonu konusunda bir çalışma yapmak olmuştur. Prof. Dr. İPLİKÇİOĞLU'nun konunun kapsamını daraltmam ve HOLTHEIDE'nin 1983 yılında *Asia* Eyaleti için yapmış olduğu *Römische Bürgerrechtspolitik und römische Neubürger in der Provinz Asia* adlı çalışmanın bir benzerini *Lycia et Pamphylia* Eyaleti için yapabileceğim önerisi üzerine ilk olarak tez konum «*Lycia et Pamphylia* Eyaleti'nde Roma Vatandaşlık Hakkı Verme Politikası» olmuştur. Ancak yapılan çalışmalar sonucunda Pamphylia Bölgesi'ne birçok Romalı tüccarın yerleşmiş olması, Pisidia Bölgesi'nde ise, Augustus zamanında kurulmuş olan koloniler dolayısıyla İtalic yerleşimcilerin çokluğu, eyalet bazında böyle bir çalışmanın yapılmasının olanaksız olduğunu göstermiştir. Bunun üzerine çalışma konumuzu coğrafi anlamda, çok az İtalic yerleşimcinin bulunduğu Lykia Bölgesi ile sınırlandırmış bulunmaktayız.

Tez çalışmalarına devam ettiğim 2008 yılı Mart ayında Alman Arkeoloji Enstitüsü Eskiçağ Tarihi ve Epigrafi Komisyonu'nun (AEK) (Münih) sağladığı Jacobi Doktora; aynı yılın Nisan-Haziran aylarında Akmed Suna & İnan Kıraç Vakfı'nın Doktora ve gene 2008 yılı Ekim ve 2009 yılı Ağustos aylarında Alman Akademik Değişim Servisi'nin (DAAD) Doktora burslarıyla Münih kentinde bulunarak Alman Arkeoloji Enstitüsü Eskiçağ Tarihi ve Epigrafi Komisyonu kitaplığının yanı sıra, Ludwig-Maximilians Üniversitesi Historicum kitaplığı ile Staatsbibliothek'te yürüttüğüm çalışmalar sırasında yurtiçinde ulaşmakta sıkıntı çektiğim, çalışmama ilişkin birçok önemli kaynağı toplama ve hem antik hem de modern literatüre mümkün olduğunca eksiksiz ulaşma olanağına kavuştum. Ayrıca söz konusu bu konaklamalar sırasında özellikle AEK uzmanlarıyla fikir alış verişi yapma şansına da sahip oldum. Söz konusu olanaklara kavuşmamı sağlayan AEK, DAAD ve AKMED'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Danışman Hocam Sayın Prof. Dr. Bülent İPLİKÇİOĞLU; Yüksek Lisans Tezimde olduğu gibi, bu kez de, toplam 100 saati bulan görüşmelerimizde çok değerli bilgi,

görüş ve deneyimlerini her yönüyle benimle paylaşarak; çalışmanın içeriği, yöntemi ve kompozisyonuna ilişkin tüm aşamalarda beni yönlendirdi ve metindeki en küçük biçimsel ayrıntılarla dahi yakından ilgilendi. Bütün bunlar için kendisine en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Yurtdışına çıkmama olanak sağlayan ve her zaman desteğini gördüğüm Hocam Sayın Prof. Dr. Christine ÖZGAN'a; çalışmalarına Fransızca'dan çeviri ve bilimsel konularda katkıda bulunan Hocam Sayın Doç. Dr. Oya YAĞIZ'a; sürekli bir biçimde bilimsel ve manevi desteğini eksik etmeyen Sevgili Eşim Dr. Hüseyin Sami ÖZTÜRK'e; çalışmamla ilgili çok çeşitli konularda yardımlarını gördüğüm Sevgili Arkadaşım Yard. Doç. Dr. Ferit BAZ'a; Fransızca'dan çeviri konusunda vermiş olduğu desteklerden ötürü Dr. Kenan EREN'e; Münih'te bulunduğum sırada hiçbir konuda yardım ve desteklerini esirgemeyen sevgili arkadaşlarım Tuba ERKMEN (MA) ile Angelika OBERMÜLLER'e; çeşitli yayınlara ulaşmam konusunda sürekli bir biçimde yardımlarını gördüğüm Dr. Sara SABA ve Dr. Ludwig MEIER'e kalpten teşekkür ederim.

Münih'teki çalışmalarım sırasında değerli görüş ve önerileriyle sürekli bir biçimde beni yönlendirerek çalışmama yeni bakış açıları kazandıran Sayın Prof. Dr. Christof SCHULER ile Prof. Dr. Johannes NOLLÉ'ye de ayrıca teşekkürü de bir borç bilirim.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Arkeoloji Bölümü'nde görev yapmakta olan meslektaşlarım ve hocalarıma manevi desteklerinden ötürü; MSGSÜ Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Fonu'na tez çalışmalarım için sağlanan finansal destekten dolayı ve söz konusu fona doktora tez çalışmamla ilgili yapmış olduğum proje başvurularım sırasında, projelerime danışman sıfatı ile destek veren Hocam Sayın Prof. Dr. İbrahim ATAÇ'a ayrıca teşekkür etmek isterim.

Kitaplık çalışmalarımda sürekli olarak yardımlarını gördüğüm, Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü Kütüphane Sorumlusu Sayın Ümit TOPUZ ile Alman Arkeoloji Enstitüsü İstanbul Şubesi Kütüphane Sorumlusu Sayın Ali AKKAYA'ya kalpten teşekkür ederim.

KISALTMALAR LİSTESİ

- AA = *Archäologischer Anzeiger*
- AAnt = *De Anatolia Antiqua – Eski Anadolu*
- ABBOTT – JOHNSON 1968 = F. F. ABBOTT – A. CH. JOHNSON, *Municipal Administration in the Roman Empire*, Princeton 1968
- ABSA = *Annual of the British School at Athens*
- ADAK – ATVUR 1997 = M. ADAK – O. ATVUR, «Das Grabhaus des Zosimas und der Schiffseigner Eudemos aus Olympos in Lykien», *EA* 28 (1997) 11–31
- ADAK – ŞAHİN 2004 = M. ADAK – S. ŞAHİN, «Neue Inschriften aus Tlos», *Gephyra* 1 (2004) 85–105
- ADAK – TÜNER 2004 = M. ADAK – N. TÜNER, «Neue Inschriften aus Olympos und seinem Territorium I», *Gephyra* 1 (2004) 53–65
- ADAK 1996 = M. ADAK, «Claudia Anassa. Claudia Anassa – Eine Wohltäterin aus Patara», *EA* 27 (1996) 127–142
- ADAK 2002 = M. ADAK, «Lykia ve Roma», *Lykia* 1 (2002) 129–136
- Adalya* = *Adalya*. Suna-İnan Kırac Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü Yıllığı
- AE = *L'année épigraphique*
- AEMÖ = *Archäologisch-epigraphische Mitteilungen aus Österreich-Ungarn*
- AKŞİT 1971 = O. AKŞİT, *Hellenistik ve Roma Devrinde Likya*, İstanbul 1971
- ALFÖLDI – STRAUB 1970 = A. ALFÖLDI – J. STRAUB (Hrsgg.), *Bonner Historia Augusta Colloquium 1968/1969*, Bonn 1970 (*Antiquitas* 4.7)
- ALFÖLDY 1965 = G. ALFÖLDY, *Bevölkerung und Gesellschaft der römischen Provinz Dalmatien*, Budapest 1965
- ALFÖLDY 1969 = G. ALFÖLDY, *Die Personennamen in der römischen Provinz Dalmatia*, Heidelberg 1969
- ALFÖLDY 1977a = G. ALFÖLDY, «Die Personennamen in der römischen Provinz Noricum», şurada: DUVAL – PFLAUM 1977: 249–265
- ALFÖLDY 1977b = G. ALFÖLDY, *Konsulat und Senatorenstand unter den Antoninen*, Bonn 1977
- ALFÖLDY 1984 = G. ALFÖLDY, *Römische Statuen in Venetia et Histria*. Epigraphische Quellen, Heidelberg 1984
- AMS = *Asia Minor Studien*
- ANDERSON 1962 = W. S. ANDERSON, *Pompey. His Friends and the Literature of the First Century B.C.*, Los Angeles 1962
- Annuario* = *Annuario della Scuola Archeologica die Atene e dele Missioni Italiane in Oriente*
- ANRW = *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt*
- AntiqAfric* = *Antiquites africaines*

- Antiquitas* = *Antiquitas*. Reihe IV: Beiträge zur Historia-Augusta-Forschung
- AÖAW = *Anzeiger der philosophisch-historischen Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften*
- APERGHIS 2004 = G. G. APERGHIS, *The Seleukid Royal Economy. The Finances and Financial Administration of the Seleukid Empire*, Cambridge 2004
- App. civ. (Appianus, *Bella civilia*) = *Appian's Roman History*, with an English translation by H. WHITE, III–IV, London/New York 1923–1928 (*The Loeb Classical Library*)
- App. Mithr. (Appianus, *Mithridateios*) = *Appian's Roman History*, with an English translation by H. WHITE, I–IV, Cambridge (Mass.)/London 1912–1928 (*The Loeb Classical Library*)
- ARAN 1970 = B. ARAN, *Anadolu'da Roma Devri Mimarisi. Plan Bakımından Bölgesel Özellikler Üzerine Bir Araştırma*, İstanbul 1970
- Aristeid. (*Aelius Aristides*) = *Die Romrede*, Hrsg. von R. KLEIN, Darmstadt 1983
- Arr. an. (Arrianos, *Anabasis*) = *İskender'in Anabasis'i*, çev.: H. ÖRS, Ankara 1944
- AS = *Anatolian Studies*. Journal of the British Institute of Archaeology at Ankara
- Ascon. (Asconius) = *Q. Asconii Pediani Oratium Ciceronis Quinque Enarratio*, ed. A. C. CLARK, Oxford 1956³
- AST = *Araştırma Sonuçları Toplantısı*
- Ath. (Athenaios) = *The Deipnosophists*, with an English translation by C. B. GULICK, London/New York 1928 (*The Loeb Classical Library*)
- Athanaeum* = *Studi di Letteratura e Storia dell'Antichità*
- ATILA – ÇELGİN 1991 = I. ATILA – V. ÇELGİN, «Olympos'ta Bulunan Bir Mezar Anıtı», *MSÜ FEFDerg* 1 (1991) 75–112
- ATILA 1991 = I. ATILA, «Olympos Mezar Odası Kurtarma Kazısı», *MKKS* 2 (1991) 105–127
- ATL = B. D. MERITT – H. T. WADE-GERY – M. F. MCGREGOT, *The Athenian Tribute Lists, I–IV*, Cambridge/Princeton 1939–1953
- BADIAN 1958 = E. BADIAN, *Foreign Clientelae 264–70 B.C.*, Oxford 1958
- BAKER – THÉRIAULT 2002 = B. BAKER – G. THÉRIAULT, «Prospection épigraphique», *AAnt* 10 (2002) 302–306
- BAKER – THÉRIAULT 2003 = P. BAKER – G. THÉRIAULT, «Prospection épigraphique», şurada: COURTILS – LAROCHE 2003: 431–435
- BAKER – THÉRIAULT 2004 = P. BAKER – G. THÉRIAULT, «Prospection épigraphique. rapport sur la campagne de 2003», *Anatolia Antiqua – Eski Anadolu* 12 (2004) 316–319
- BAKER – THÉRIAULT 2006 = P. BAKER – G. THÉRIAULT, «La campagne 2005 à Xanthos. Epigraphie», *AAnt* 14 (2006) 284–286
- BAKER 2006 = P. BAKER, «Les Telemachi de Xanthos. réflexions préliminaires à partir de nouveaux documents», şurada: DÖRTLÜK 2006: 49–60
- BALLAND – ROY 1984 = A. BALLAND – C. LE ROY, «Le monument de Titus Flavius Hermogénès au Létoon de Xanthos», *RA* 2 (1984) 325–349
- BAR = *British Institute of Archaeology at Ankara*
- BARBIERI 1952 = G. BARBIERI, *L'albo Senatoria da Settimio Severo a Carino (193–285)*, Roma 1952
- BASTIANINI 1975 = G. BASTIANINI, «Lista dei prefetti d'Egitto dal 30^a al 299e», *ZPE* 17 (1975) 263–328

- BASTIANINI 1980 = G. BASTIANINI, «Lista dei prefetti d' Egitto dal 30^a al 299^p. aggiunte e correzioni», *ZPE* 38 (1980) 75–89
- BAŞGELEN 1989 = N. BAŞGELEN (ed.), *Festschrift für Jale İnan Armağanı*, İstanbul 1989
- BCH* = *Bulletin de Correspondance Hellénique*
- BE* = *Bulletin épigraphique*
- BEAN – HARRISON 1967 = G. E. BEAN – R. M. HARRISON, «Choma in Lycia», *JRS* 57 (1967) 40–44
- BEAN – MITFORD 1970 = G. E. BEAN – T. B. MITFORD, *Journeys in Rough Cilicia 1964–1968*, Wien 1970
- BEAN 1956 = G. E. BEAN, «Notes and Inscriptions from the Cibyratis and Caralitis», *ABSA* 51 (1956) 136–156
- BEAN 1971 = G. E. BEAN, *Journeys in Northern Lycia 1965–1967*, Wien 1971
- BEHRWALD 2000 = R. BEHRWALD, *Der Lykische Bund*, Bonn 2000
- BEHRWALD *et alii* 1998 = R. BEHRWALD – H. BLUM – CH. SCHULER – M. ZIMMERMANN, «Neue Inschriften aus Kyaneai und Umgebung IV», *şurada*: KOLB 1998: 177–205
- Bell. Alex. (Bellum Alexandrinum) = The Civil Wars*, with an English translation by A. G. PESKETT, Cambridge(Mass.)/London 1957 (*The Loeb Classical Library*)
- BENGSTON 1977 = H. BENGSTON, *Marcus Antonius. Triumvir und Herrscher des Orient*, München 1977
- BENNDORF – NIEMANN 1884 = O. BENNDORF – G. NIEMANN, *Reisen in Lykien und Karien, I: Reisen im südwestlichen Kleinasien*, Wien 1884
- BENOIT 1932 = F. BENOIT, «Notes et Documents d'archéologie arlésienne», IX. *Inscriptions inédites et nouvelles inscriptions du Musée Lapidaire, Mémoires de l'Institut historique de Provence*, 9 (1932) 138–150
- BÉRARD 1890 = V. BÉRARD, «Inscriptions Attiques», *BCH* 14 (1890) 649–650
- BERNARD 1960 = A.-E. BERNARD, *Les inscriptions du colosse de Memnon*, Paris 1960
- BERNARDI 1942 = A. BERNARDI, «Roma e Capua. ella seconda meta del quarto sec. av. J.-C.», *Athanaeum* 20 (1942) 86–103
- BERNHARDT 1985 = R. BERNHARDT, *Polis und römische Herrschaft in der späten Republik*, 149–31 v. Chr., Berlin/New York 1985
- BERTHOLD 1984 = R. M. BERTHOLD, *Rhodos in the Hellenistic Age*, London 1984
- BGU* = *Aegyptische Urkunden aus den koeniglichen Museen zu Berlin. Griechische Urkunden*, Berlin 1895–1912
- BINGEN – NACHTERGAEL 1979 = J. BINGEN – G. NACHTERGAEL (edd.), *Actes du XVe congrès international de papyrologie*, Bruxelles 1979
- BIRLEY 1969 = E. BIRLEY, «Septimius Severus and the Roman Army», *ES* 8 (1969) 63–82
- BIRLEY 1981 = A. R. BIRLEY, *The Fasti of Roman Britain*, Oxford 1981
- BJ* = *Bonner Jahrbücher des Rheinischen Landesmuseums in Bonn und des Vereins von Altertumsfreunden im Rheinlande*
- BOHEC 1998 = Y. LE BOHEC, «Que voulait Onesandros?», *şurada*: Y. BURNAND – Y. LE BOHEC – MARTIN 1998: 169–179
- BONNER 1977 = S. BONNER, *Education in Ancient Rome*, Berkeley 1977
- BORCHHARDT – DOBESCH 1990 = J. BORCHHARDT – G. DOBESCH (Hrsgg.), *Akten des II. Internationalen Lykien-Symposions*, 6–12 Mai 1990, Wien 1993

- BORCHHARDT – NEUMANN 1990 = J. BORCHHARDT – G. NEUMANN, *Götter, Heroen, Herrscher in Lykien (Ausstellungskatalog)*, Wien/München 1990
- BORCHHARDT 1975 = J. BORCHHARDT, *Myra*. Eine lykische Metropole in antiker und byzantinischer Zeit, Berlin 1975
- BOULANGER 1923 = A. BOULANGER, *Aelius Aristides*, Paris 1923
- BOWERSOCK 1965 = G. W. BOWERSOCK, *Augustus and the Greek World*, Oxford 1965
- BOWERSOCK 1982 = G. W. BOWERSOCK, «Hadrian and Metropolis», şurada: STRAUB – CHASTAGNOL 1985: 82–86
- BOX 1931 = H. BOX, «Roman Citizenship in Laconia I», *JRS* 21 (1931) 200–214
- BOX 1932 = H. BOX, «Roman Citizenship in Laconia II», *JRS* 22 (1932) 165–183
- BRANDT – KOLB 2005 = H. BRANDT – F. KOLB, *Lycia et Pamphylia*. Eine römische Provinz im Südwesten Kleinasiens, Mainz am Rhein 2005
- BRELAZ 2005 = C. BRELAZ, *La sécurité publique en Asie Mineure sous le Principat*. Ier-IIIème s. ap. J.-C., Basel 2005
- BRESSON 1999 = A. BRESSON, «Rhodos and Lycia in Hellenistic Times», şurada: GABRIELSEN 1999: 98–131
- BRUNT 1971 = P. A. BRUNT, *Italian Manpower, 225 B.C.–A.D. 14*, Oxford 1971
- BRUSIN 1992 = J. B. BRUSIN, *Inscriptiones Aquileiae*, Udine 1992
- BSAF = *Bulletin de la Société nationale des antiquaires de France*
- BUREN = A. W. VAN BUREN, «Inscriptions from Asia Minor, Cyprus, etc», *JHS* 28 (1908) 180–201
- BUREN 1908 = A. W. VAN BUREN, «Inscriptions from Asia Minor, Cyprus, and the Cyrenaica», *JHS* 28 (1908) 180–201
- BURNAND 1985 = Y. BURNAND, *Primores Galliarum*, Nancy 1985
- BURNAND et alii 1998 = Y. BURNAND – Y. LE BOHEC – J.-P. MARTIN (edd.), *Claude de Lyon, empereur romain*. Actes du colloque Paris – Nancy – Lyon, novembre 1992, Paris 1998
- BURRELL 2004 = B. BURRELL, *Neokoroi*. Greek Cities and Roman Emperors, Brill 2004
- BÜLOW-JACOBSEN 1979 = A. BÜLOW-JACOBSEN, «The Archiprophetes», şurada: BINGEN – G. NACHTERGAEL 1979: 124–131
- Caes. civ. (Caesar, *de bello Civili*) = *The Civil Wars*, with an English translation by A. G. PESKETT, Cambridge(Mass.)/London 1957 (*The Loeb Classical Library*)
- CAIRNS 1999 = F. CAIRNS, «Epaphroditos, Φαινιανοκοροιοις and Modestus», *ZPE* 124 (1999) 218–222
- CALDER – KEIL 1939 = W. M. CALDER – J. KEIL (edd.), *Anatolian Studies Presented to W. H. Buckler*, Manchester 1939
- CAMPANILE 1999 = M. D. CAMPANILE, «Note sul bios de Polemone», *SE* 12 (1999) 269–315
- Cass. Dio (Cassius Dio) = *Roman History*, with an English translation by E. CARY, I–IX, London 1914–1927 (*The Loeb Classical Library*)
- CHANTRAINE 1973 = H. CHANTRAINE, «Außerdienststellung kaiserlicher Sklaven und Freigelassener», *Chiron* 3 (1973) 307–329
- CHAPOT 1904 = V. CHAPOT, *La province romaine proconsulaire d'Asie*, Paris 1904
- Chiron* = *Chiron*. Mitteilungen der Kommission für Alte Geschichte und Epigraphik des Deutschen Archäologischen Instituts

- CHRISTES 1979 = C. CHRISTES, *Sklaven und Freigelassene als Grammatiker und Philologen im antiken Rom*, Wiesbaden 1979
- CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1 = M. CHRISTOL – T. DREW-BEAR, «Un sénateur de Xanthos», *JS* (1990/1) 195–226
- CIG = *Corpus Inscriptionum Graecarum*
- CIL = *Corpus Inscriptionum Latinarum*
- Cic. *ad fam.* (Cicero, *Epistulae ad familiares*) = *Letters to his Friends*, with an English translation by W. G. WILLIAMS, I–III, London/New York 1927–1929 (*The Loeb Classical Library*)
- Cic. *ad Q. fr.* (Cicero, *Epistulae ad Quintum fratrem*) = *Briefe an Bruder Quintus, an Brutus, Brieffragmente und die Denkschrift über die Bewerbung*, Lat. Deutsch ed. H. KASTEN, München 1976
- Cic. *Arch.* (Cicero, *Pro Archia poeta*) = *Şair Archias Savunması*, çev.: B. DEMİRİŞ – Ç. DÜRÜŞKEN, İstanbul 1997
- Cic. *Att.* (Cicero, *Epistulae ad Atticum*) = *Letters to Atticus*, with an English translation by E. O. WINSTEDT, I–III, London/New York 1921–1928 (*The Loeb Classical Library*)
- Cic. *Balb.* (Cicero, *pro L. Balbo*) = *Oratio pro Balbo*, with an English translation by R. GARDNER, London/New York 1958 (*The Loeb Classical Library*)
- Cic. *Flacc.* (Cicero, *pro L. Valerio Flacco*) = *The Speech in Defence of Lucius Flaccus*, with an English translation by L. E. LORD, Cambridge (Mass.)/London 1937 (*The Loeb Classical Library*)
- Cic. *leg. agr.* (Cicero, *de lege agraria*) = *The Speeches of Cicero*, with an English translation by J. H. FREESE, London/New York 1930 (*The Loeb Classical Library*)
- Cic. *Phil.* (Cicero, *in M. Antonium orationes Philippicae*) = *The Philippics of Cicero*, with an English translation by W. C. KER, London/New York 1926 (*The Loeb Classical Library*)
- Cic. *Verr.* (Cicero, *in Verrem actio prima, secunda*) = *The Verrine Orations*, with an English translation by L. H. G. GREENWOOD, I–II, London/New York 1928–1935 (*The Loeb Classical Library*)
- CLERC 1887 = M. CLERC, «Inscriptions de la Vallée du Méandre», *BCH* 11 (1887) 346–354
- COLLIGNON 1878 = M. COLLIGNON, «Inscriptions de Cibyra», *BCH* 2 (1878) 593–614
- CORMACK 2004 = S. CORMACK, *The Space of Death in Roman Asia Minor*, Wien 2004
- CORSTEN 2006 = TH. CORSTEN, «Ein Epigram für Poseidon als Gott der ländlichen Fruchtbarkeit», *Adalya* 9 (2006) 53–62
- CORSTEN 2009 = TH. CORSTEN, «Zwei Inschriften zur frühen Geschichte von Kibyra», şurada: TEKİN 2009: 91–98
- COULTON 1990 = J. J. COULTON, «North Lycia before the Romans», şurada: J. BORCHHARDT – G. DOBESCH 1990: 79–85
- COURTILS – LAROCHE 2003 = J. DES COURTILS – D. LAROCHE, «Xanthos et le Letoon. rapports sur la Campagne de 2002», *AAnt* 11 (2003) 423–456
- COURTILS *et alii* 2006 = J. DES COURTILS – P. BAKER – G. THÉRIAULT, «2. Prospections et études. 2.1. Epigraphie», *AAnt* 14 (2006) 284–286
- COUSIN – DIEHL 1886 = G. COUSIN – CH. DIEHL, «Inscriptions de Cadyanda en Lycie», *BCH* 10 (1886) 39–65
- COUSIN 1900 = G. COUSIN, «Voyage en Carie», *BCH* 24 (1900) 329–347
- CRAI = *Comptes rendus de l'Académie des inscriptions et Belles-Lettres*

- CUNTZ 1929 = O. CUNTZ, «Legionare des Antonius und Augustus aus dem Orient», *JÖAI* 25 (1929) 70–81
- ÇEVİK *et alii* 2005 = N. ÇEVİK – B. VARKIVANÇ – E. AKYÜREK (edd.), *Trebenna*. Tarihi, Arkeolojisi ve Doğası – *Trebenna*. Its History, Archaeology and Natural Environment, İstanbul 2005 (*Adalya* Ekyayın Dizisi 1)
- ÇEVİK *et alii* 2005 = N. ÇEVİK – B. VARKIVANÇ – S. BULUT – İ. KIZGUT, «V. Roma Dönemi Kalıntıları», şurada: ÇEVİK *et alii* 2005: 31–80
- DAVIS 1874 = E. J. DAVIS, *Anatolica*. The Journal of a Visit to Some of the Ancient Ruined Cities, London 1874
- DAVIS 2006 = E. J. DAVIS, *Anadolu – Anatolica*. 19. Yüzyılda Karya, Frigya, Likya ve Pisidya Antik Kentlerine Yapılan Bir Gezinin Öyküsü, çev.: F. YILMAZ, İstanbul 2006
- DEGRASSI 1954 = A. DEGRASSI, *Fasti Capitolini*. Corpus scriptorum Latinorum Paravianum, Turin 1954
- DEININGER 1965 = J. DEININGER, *Die Provinziallandtage der römischen Kaiserzeit von Augustus bis zum Ende des dritten Jahrhunderts*, München 1965
- DEMOUGIN 1992 = S. DEMOUGIN, *Prosopographie des chevaliers Romains Julio–Claudiens (43 av. J.-C. – 70 ap. J.-C.)*, Rome 1992
- DESSAU 1899 = H. DESSAU, «Die Familie der Kaiserin Sulpicia Dryantilla», *ZfN* 22 (1899) 199–205
- DESSAU 1924/30 = H. DESSAU, *Geschichte der römischen Kaiserzeit*, I–II, Berlin 1924/30
- DITTMANN-SCHÖNE 2001 = I. DITTMANN-SCHÖNE, *Die Berufsvereine in den Städten des kaiserzeitlichen Kleinasiens*, Regensburg 2001
- Dig.* (*Corpus Iuris Civilis, Digesta*) = *Corpus Iuris Civilis*, P. KRÜGER – TH. MOMMSEN *et alii* (edd.), I: *Institutiones et Digesta*, Dublin/Zürich 1973²²
- Diod. (Diodoros Siculus) = *Diodorus of Sicily*, with an English translation by C. H. OLDFA-
THER – C. L. SHERMAN – C. B. WELLES – R. M. GEER – F. R. WALTON, I–XI, London/New
York 1947–1970 (*The Loeb Classical Library*)
- Dion Chr. (Dion Chrysostomos) = *Dio Chrysostom*, with an English translation by J. W. CO-
HOON, I–V, London/New York 1932–1951 (*The Loeb Classical Library*)
- Dion Hal. *ant.* (Dionysios Halicarnasseus, *antiquitates Romanae*) = *The Roman Antiquities
of Dionysius of Halicarnassus*, with an English translation by E. CARY, on the Basis of the
Version of E. SPELMAN, VII, London 1950 (*The Loeb Classical Library*)
- DMITRIEV 2005 = S. DMITRIEV, *City Government in Hellenistic and Roman Asia Minor*, Ox-
ford 2005
- DNP = *Der Neue Pauly*
- DOBSON 1978 = B. DOBSON, *Die Primipilares*. Entwicklung und Bedeutung, Laufbahnen und
Persönlichkeiten eines römischen Offiziersranges, Köln/Bonn 1978 (*BJ Beiheft*37)
- DOMASZEWSKI 1883 = A. VON DOMASZEWSKI, «Inschriften aus Kleinasien», *AEMÖ* 7 (1883)
167–188
- DOMASZEWSKI 1895 = A. VON DOMASZEWSKI, «Die Religion des römischen Heeres», *WZ* 14
(1895) 1–45
- DORUTIU-BOILĂ 1978 = E. DORUTIU-BOILĂ, «Der Niedermoesische Limes unter Domitian zu
einer Inschrift aus Ephesos», şurada: HAUPT – HORN 1978: 289–296
- DÖRTLÜK 2006 = K. DÖRTLÜK (ed.), *The IIIrd Symposium on Lycia*, Antalya 2006

- DUVAL – PFLAUM 1977 = N. DUVAL – H.-G. PFLAUM (Hrsgg.), *L'onomastique latine. actes du colloque international*, Paris 1977
- EA = *Epigraphica Anatolica*. Zeitschrift für Epigraphik und historische Geographie Anatoliens
- ECK 1970a = W. ECK, *Senatoren von Vespasian bis Hadrian*. Prosopographische Untersuchungen mit Einschluss der Jahres- und Provinzialfasten der Statthalter, München 1970
- ECK 1970b = W. ECK, «Die Legaten von Lykien und Pamphylien unter Vespasianus», *ZPE* 6 (1970) 65–75
- ECK 1980 = W. ECK, «Epigraphische Untersuchungen zu Konsuln und Senatoren», *ZPE* 37 (1980) 31–68
- ECK 1982 = W. ECK, «Jahres und Provinzialfasten der senatorischen Statthalter von 69/70 bis 138/139», *Chiron* 12 (1982) 281–362
- ECK 1983 = W. ECK, «Jahres und Provinzialfasten der Senatorischen Statthalter von 69/70 bis 138/39», *Chiron* 13 (1983) 147–237
- ECK 1992 = W. ECK, «Ehrungen für Personen hohen soziopolitischen Ranges im öffentlichen und privaten Bereich», şurada: HANS-JOACHIM *et alii* 1992: 359–376
- ECK 1993 = W. ECK (Hrsg.), *Prosopographie und Sozialgeschichte*. Studien zur Methodik und Erkenntnismöglichkeit der kaiserzeitlichen Prosopographie, Kolloquium Köln 24.–26. November 1991, Köln/Wien/Weimar 1993
- ECK *et alii* 2008 = W. ECK – H. İŞKAN-IŞIK – H. ENGELMANN, «Der Leuchtturm von Patara und Sex. Marcus Priscus als Statthalter der Provinz Lycia von Nero bis Vespasian», *ZPE* 169 (2008) 91–121
- ECKHARD 2002 = S. ECKHARD, *Honoratioren, Griechen, Polisbürger*. Kollektive Identität in innerhalb der Obersicht des kaizerseitlichen Kleinasien, Düsseldorf 2001
- ENGELMANN 2004 = H. ENGELMANN, «Tiberius Claudius Flavianus Eudemus und das Theater von Patara», şurada: KORKUT 2004: 293–296
- ENGELMANN 2005 = H. ENGELMANN, «Opramoas als Archiphylax», *ZPE* 152 (2005) 121–124
- ENGELMANN 2006a = H. ENGELMANN, «Eine Inschrift aus Patara», şurada: TAKAOGLU 2006: 307–312
- ENGELMANN 2006b = H. ENGELMANN, «Zur Lykiarchie», *ZPE* 158 (2006) 183–186
- ENGELMANN 2007a = H. ENGELMANN, «Die Inschriften von Patara. Eine Übersicht», şurada: SCHULER 2007b: 133–139
- ENGELMANN 2007b = H. ENGELMANN, «Inschriften», şurada: KORKUT – GROSCHE 2007: 157–167
- ERTEKIN 2002 = E. ERTEKIN, *III. Yy.'da Kariyer Yapmış Olan Küçükasya Kökenli Roma Senatörleri*, İstanbul 2002 (MÜ SBE Yayınlanmamış Doktora Tezi)
- ES = *Epigraphische Studien*
- Eutr. (Eutropius) = *The Breviarum ab Urbe Condita of Eutropius*, Translated with an Introduction and Commentary by H. W. BIRD, Liverpool 1993
- FARRINGTON 2008 = A. FARRINGTON, «Themides and the Local Elites of Lycia, Pamphylia and Pisidia», şurada: RIZAKIS – CAMIA 2008: 241–249
- FdXanth* VII = A. BALLAND, *Fouilles de Xanthos, VII: Inscriptions d'époque impériale du Létoon*, Paris 1981
- FERRARY 1988 = J.-L. FERRARY, *Philhellénisme et Impérialisme. aspects idéologiques de la conquête romaine du monde hellénistique, de la seconde guerre de Macédonie à la guerre contre Mithridate*, Rome 1988

- Fest. (Festus) = *The Breviarium of Festus*, A Critical Edition with Historical Commentary by J. W. EADIE, London 1967
- FGrHist.* = F. JACOBY (ed.), *Die Fragmente der griechischen Historiker*, Berlin/Leiden 1923–1958
- Flor. *epit.* (Florus *epitoma de Tito Livio*) = *Epitome of Roman History*, with an English translation by E. S. FOSTER, London/New York 1929 (*The Loeb Classical Library*)
- FRASER – NICHOLAS 1958 = P. M. FRASER – B. NICHOLAS, «The Funerary Garden of Mousa», *JRS* 48/1.2 (1958) 117–129
- FREIS 2005 = H. FREIS, «Die Integration der provinziellen Übersicht im römischen Reich», şurada: REIMER 2005: 131–144
- FRENCH 1988 = D. FRENCH, *Roman Roads and Milestones of Asia Minor*, Fasc. 2: An Interim Catalogue of Milestones, I–II, Oxford 1988 (*BAR Monograph* 9)
- FRENCH 1989 = D. FRENCH, «Road Terminus-Stones», şurada: BAŞGELEN 1989: 17–26
- FRENCH 1991 = D. FRENCH, «Sites and Inscriptions from Phrygia, Pisidia and Pamphylia», *EA* 17 (1991) 51–68
- FRENCH 1994 = D. FRENCH (ed.), *Studies in the History and Topography of Lycia and Pisidia*. In Memoriam A. S. HALL, Ankara 1994 (*BAR Monograph* 19)
- FRÉZOULS – MORANT 1986 = E. FRÉZOULS – M.-J. MORANT, «Inscriptions de Sidyma et de Kadyanda (II)», *Ktèma* 11 (1986) 239–253
- FRIESEN 1993 = S. FRIESEN, *Twice Neokoros*. Ephesus, Asia and the Cult of the Flavian Imperial Family, Leiden 1993
- Gaius *inst.* (Gaius, *institutiones*) = *Gaius*. *Institutiones or Institutes of Roman Law* by Gaius, with Translation and Commentary E. POSTE, Fourth Edition, Revised and Enlarged by E. A. WHITTUCK, with Historical Introduction by A. H. J. GREENIDGE, Oxford 1904
- GALSTERER 1976 = H. GALSTERER, *Herrschaft und Verwaltung im republikanischen Italien*, München 1976
- GARDNER 1885 = E. A. GARDNER, «Inscriptions Copied by Cockerell in Greece II», *JHS* 6 (1885) 340–363
- GARDTHAUSEN 1891 = V. GARDTHAUSEN, *Augustus und seine Zeit*, I, Leipzig 1891
- GARZETTI 1950 = A. GARZETTI, *Nerva*, Rome 1950
- GARZETTI 1964 = A. GARZETTI, *From Tiberius to the Antonines*, London 1964
- Gell. (A. Gellius, *noctas Atticae*) = *The Attic Nights of Aulus Gellius*, with an English translation by J. C. ROLFE, I–III, London/New York 1927–1928 (*The Loeb Classical Library*)
- Gephyra* = *Gephyra*. Zeitschrift für Geschichte und Kultur der Antike auf dem Gebiet der heutigen Türkei – Günümüz Türkiye’sin Antik Devir’deki Tarihi ve Kültürü için Dergi
- GERNER-HANSEN 1998 = CH. GERNER-HANSEN, «Der Grabtempel des Xanthippos und seines Sohnes Neikostratos», şurada: KOLB 1998: 25–41
- GGM = C. MÜLLER (Hrsg.), *Geographi Graeci Minores*, I, Paris 1855
- GOODFELLOW 1935 = C. E. GOODFELLOW, *Roman Citizenship*. A Study of its Territorial and Numerical Expansion from the Earliest Times to the Death of Augustus, Lancaster 1935
- GORDON 1952 = A. E. GORDON, *Quintus Veranius*. Consul A.D. 49. A Study Based upon His Recently Identified Sepulchral Inscription, Berkeley/Los Angeles 1952
- GORDON 1983 = A. E. GORDON, *Illustrated Introduction to Latin Epigraphy*, Berkeley/Los Angeles 1983

- GÖBL 2000 = R. GÖBL, *Moneta Imperii Romani*. Die Münzprägung der Kaiser Valerianus I. / Gallienus / Saloninus (253/268), Regalianus (260) und Macrianus / Quietus (262/262), Wien 2000
- GÖKALP 2002 = N. GÖKALP, «Oinoanda'dan Bir Soy. Licinnii», şurada: ŞAHİN – ADAK 2002: 91–102
- GÖNENÇ 2004 = F. İ. GÖNENÇ, «Roma'nın 'Vatandaşlık' Politikası», şurada: SELİÇİ *et alii*: 659–675
- GREENIDGE – CLAY 1961² = A. H. J. GREENIDGE – A. M. CLAY, *Source for Roman History 133–70 BC*, Oxford 1961²
- GROAG 1899 = E. GROAG, «Sulpicia Dryantilla», *JÖAI* 2 (1899) 206–210
- GROAG 1939 = E. GROAG, *Die Römischen Reichsbeamten von Achaia bis auf Diokletian*, Wien/Leipzig 1939
- GRUEN 1968 = E. S. GRUEN, *Roman Politics and the Criminal Courts, 149–78 B.C.*, Cambridge (Mass.) 1968
- HABICHT 1974 = CH. HABICHT, «Zwei Römische Senatoren aus Kleinasien», *ZPE* 13 (1974) 1–6
- HAENSCH 1997 = R. HAENSCH, *Capita provinciarum*. Statthaltersitze und Provinzialverwaltung in der römischen Kaiserzeit, Köln 1997
- HALFMANN 1979 = H. HALFMANN, *Senatoren aus dem östlichen Teil des Imperium Romanum*, Göttingen 1979
- HALFMANN 1982 = H. HALFMANN, «Die Senatoren aus den Kleinasiatischen Provinzen des römischen Reiches vom 1. bis 3. Jahrhundert», şurada: *Atti del Colloquio internazionale AIEGL su epigrafia e ordine senatorio, Roma, 14-20 maggio 1981*, II, Tituli 5, Roma 1982: 603–650
- HALFMANN 2008 = H. HALFMANN, «Die ersten römischen Senatoren aus Kleinasien», şurada: WINTER 2008: 297–307
- HALL – MILNER 1994 = A. S. HALL – N. P. MILNER, «Education and Athletics. Documents Illustrating the Festivals of Oenoanda», şurada: FRENCH 1994: 7–47
- HALL 1979 = A. S. HALL, «Who was Diogenes of Oenoanda?», *JHS* 99 (1979) 160–163
- HALL 1981 = A. S. HALL, «Building Mk1 at Oenoanda», *AS* 31 (1981) 31–53
- HALL 1984 = A. S. HALL, «An Unidentified Governor of Lycia-Pamphylia under Vespasian», *EA* 4 (1984) 27–35
- HALL *et alii* 1996 = A. S. HALL – N. P. MILNER – J. J. COULTON, «The Mausoleum of Licinnia Flavilla and Flavianus Diogenes of Oinoanda. Epigraphy and Architecture», *AS* 46 (1996) 111–145
- HAMMOND 1933 = M. HAMMOND, *The Augustan Principate*, New York 1933
- HANS-JOACHIM *et alii* 1992 = S. HANS-JOACHIM – H. VON HESBERG – P. ZANKER (Hrsgg.), *Die römische Stadt im 2. Jahrhundert n. Chr. Der Funktionswandel des öffentlichen Raumes*, Kolloquium Xanten vom 2. bis 4. Mai 1990, Köln/Bonn 1992
- HARDY 1916 = E. G. HARDY, «The Transpadane Question and the Alien Act of 65 or 64 B.C.», *JRS* 6 (1916) 63–82
- HARPER 1976 = R. P. HARPER, «Recent Epigraphic Research at Cibyra», *TTK* 8/1 (1976) 513–528
- HATZFELD 1919 = J. HATZFELD, *Les trafiquants Italiens dans l'orient hellénique*, Paris 1919

- HAUPT – HORN 1978 = D. HAUPT – H. G. HORN (Hrsgg.), *Studien zu den Militärgrenzen Roms*, Vorträge des 10. internationalen Limeskongresses Germania inferior, Bonn 1978 (Beiheft BJ 38)
- HEBERDEY – KALINKA 1896 = R. HEBERDEY – E. KALINKA, «Eine neue Ehrenliste aus Lykien», şurada: *Serta Harteliana*, Vienna 1896: 1–7
- HEBERDEY – KALINKA 1897 = R. HEBERDEY – E. KALINKA, *Bericht über zwei Reisen im südwestlichen Kleinasien, ausgeführt im Auftrage der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften*, Wien 1897
- HEBERDEY 1897 = R. HEBERDEY, *Opramoas*. Inschriften vom Heroon zu Rhodiapolis, Wien 1897
- HEINEMANN 1951 = M. HEINEMANN (von Herausgegeben und Erläutert, mit einer Einleitung von R. TILL), *Sueton. Cäsarenleben*, Freiburg 1951
- HENDERSON 1942 = M. I. HENDERSON, «Julius Caesar and Latium in Spain», *JRS* 32/1–2 (1942) 1–13
- HERMANN 1995 = P. HERMANN, «Sardeis zur Zeit der Iulisch-Claudischen Kaiser», şurada: SCHWERTHEIM 1995: 21–36
- Hermes* = *Hermes*. Zeitschrift für klassische Philologie
- HERZ 1992 = P. HERZ, «Asiarchen und Archiereiai», *Tyche* 7 (1992) 92–115
- Hesperia* = *Hesperia*. The Journal of the American School of Classical Studies at Athens
- HICKS 1889 = F. L. HICKS, «Inscriptions from Casera, Lydae, Patara, Myra», *JHS* 10 (1889) 46–85
- HICKS 1890 = F. L. HICKS, *The Collection of Ancient Greek Inscriptions in the British Museum*, Part III, Section II, Ephesus, Oxford 1890
- HILL 1895 = G. F. HILL, «Inscriptions from Lycia and Pisidia copied by Daniell and Fellows», *JHS* 15 (1895) 116–131
- Historia* = *Historia*. Zeitschrift für Alte Geschichte
- HOLLEAUX – PARIS 1886 = M. HOLLEAUX – P. PARIS, «Inscriptions d'Oenoanda», *BCH* 10 (1886) 216–235
- HOLTHEIDE 1983 = B. HOLTHEIDE, *Römische Bürgerrechtspolitik und römische Neubürger in der Provinz Asia*, Freiburg 1983
- HOMO 1950 = L. HOMO, *Les institutions politiques romaines*, Paris 1950
- HORSLEY 2000 = G. H. R. HORSLEY, «Homer in Pisidia», *Antichthon* 34 (2000) 46–81
- HÖLDER 1893 = A. HÖLDER, *Eranos Vindobonensis*, Wien 1893
- HÖLKESKAMP *et alii* 2003 = K.-J. HÖLKESKAMP – E.-S. HÖLKESKAMP – H. TH. GRÜTTER (Hrsgg.), *Sinn (in) der Antike*. Orientierungssysteme, Leitbilder und Wertkonzepte im Altertum, Mainz am Rhein 2003
- HUERGON 1942 = J. HUERGON, *Recherches sur l'histoire, la religion et la civilisation de Capoue preromaine*. des origines a la Deuxieme Guerre punique, Paris 1942
- IAnazarbos* = M. H. SAYAR (Hrsg.), *Die Inschriften von Anazarbos*, Bonn 2000 (IGSK 56.1)
- IARYkanda* = S. ŞAHİN (Hrsg.), *Die Inschriften von Arykanda*, Bonn 1994 (IGSK 4)
- IAssos* = R. MERKELBACH (Hrsg.), *Die Inschriften von Assos*, Bonn 1976 (IGSK 4)
- IBoubon* = F. SCHINDLER (Hrsg.), *Die Inschriften von Boubon (Nordlykien)*, Wien 1972
- IEph* = H. ENGELMANN – D. KNIBBE – R. MERKELBACH (Hrsgg.), *Die Inschriften von Ephesos*, III, Bonn 1980 (IGSK 13)

- IG = *Inscriptiones Siciliae et Italiae, additis Graeci Galliae, Hispaniae, Britanniae, Germaniae inscriptionibus* (KAIBEL)
- IGR = *Inscriptiones Graecae ad res Romanas pertinentes* (CAGNAT)
- IGSK = *Inschriften griechischer Städte aus Kleinasien*
- IGUR = *Inscriptiones Graecae Urbis Romae* (MORETTI)
- IKibyra = TH. CORSTEN (Hrsg.), *Die Inschriften von Kibyra*, 1. Die Inschriften der Stadt und ihrer näheren Umgebung, Bonn 2002 (IGSK 60)
- ILLRP = *Inscriptiones Latinae et liberae rei publicae* (DEGRASSI)
- ILS = *Inscriptiones Latinae selectae* (DESSAU)
- Inscr. Ital. = *Inscriptiones Italiae*
- ISinope = D. H. FRENCH (ed.), *The Inscriptions of Sinope*, Bonn 2004 (IGSK 64)
- IŞIK 1990 = F. IŞIK, «Patará 1989», *KST* 12/2 (1990) 29–56
- IŞIK *et alii* 2001 = F. IŞIK – H. İŞKAN – N. ÇEVİK, *Miliarium Lyciae*. Patará Yol Kılavuz Anıtı – Das Wegweisermonument von Patará, Önrapor/Vorbericht, şurada: *Lykia* 4 (1998/1999 [2001])
- Iust. (Iustinus, *epitoma historiarum Philippicarum*) = *Epitome of the Philippic History of Pompeius Trogus*, with an English translation by J. C. YARDLEY, with Introduction and Explanatory Notes by R. DEVELIN, Atlanta 1994
- İPLİKÇIOĞLU 1983 = B. İPLİKÇIOĞLU, *Die Repräsentanten des senatorischen Reichsdienstes in Asia bis Diokletian im Spiegel der ephesischen Inschriften*, Wien 1983
- İPLİKÇIOĞLU 2003 = B. İPLİKÇIOĞLU, «Batı Pamfilya ve Doğu Lykia'da Epigrafya Araştırmaları 2001», *AST* 20/2 Ankara (2003) 71–75
- İPLİKÇIOĞLU 2007 = B. İPLİKÇIOĞLU, «Entscheidung eines Statthalters von Lykien in einem Rechtsstreit zwischen Termessos und dem Koinon der Lykier», şurada: SCHULER 2007b: 81–83
- İPLİKÇIOĞLU 2008 = B. İPLİKÇIOĞLU, «Die Provinz Lycia unter Galba und die Gründung der Doppelprovinz Lycia et Pamphylia unter Vespasian», *AÖAW* 143/2 (2008) 5–23
- İPLİKÇIOĞLU *et alii* 1991 = B. İPLİKÇIOĞLU – G. ÇELGİN – A. V. ÇELGİN, «Kuzey Likya'dan Yeni Yazıtlar», *AST* 9 (1991) 183–192
- İPLİKÇIOĞLU *et alii* 1992 = B. İPLİKÇIOĞLU – G. ÇELGİN – A. V. ÇELGİN, *Neue Inschriften aus Nord-Lykien I*, Wien 1992
- İŞKAN 2002 = H. İŞKAN, «Zwei Privatporträts aus Patará», *JDAI* 117 (2002) 251–282
- JAMESON 1965 = S. JAMESON, *Lycia and Pamphylia under the Roman Empire from Augustus to Diocletian*, Oxford 1965
- JAMESON 1966 = S. JAMESON, «Two Lycian Families», *AS* 16 (1966) 125–137
- JDAI = *Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts*
- JHS = *Journal of Hellenic Studies*
- JNES = *Journal of Near Eastern Studies*
- JONES 2001 = C. P. JONES, «The Claudian Monument at Patará», *ZPE* 137 (2001) 161–168
- JÖAI = *Jahreshefte des Österreichischen Archäologischen Instituts*
- JRS = *Journal of Roman Studies*
- JS = *Journal de Savant*
- KAIBEL 1878 = G. KAIBEL, *Epigrammata Graeca*, Berolini 1878

- KALINKA 1893 = E. KALINKA, «Auszüge aus den lykischen Bundes-Protokollen», şurada: HÖLDER 1893: 83–92
- KAPETANOPOULOS 1963 = E. A. KAPETANOPOULOS, *The Early Expansion of Roman Citizenship into Attica during the First Part of the Empire (200 B.C.–A.D. 70)*, Diss. Yale University 1963
- KARAOSMANOĞLU 1990 = M. KARAOSMANOĞLU, «Mettius Modestus Takı», şurada: IŞIK 1990: 33–35
- KEARSLEY 1988 = R. A. KEARSLEY, «A Leading Family of Cibyra and Some Asiarchs of the First Century», *AS* 38 (1988) 43–51
- KEARSLEY 1996 = R. A. KEARSLEY, «The Asiarchs of Cibyra again», *Tyche* 11 (1996) 129–155
- KEIL 1923 = J. KEIL, «Inschriften», şurada: REISCH 1923: 91–168
- KEPPIE 1983 = L. KEPPIE, *Colonisation and Veteran Settlement in Italy 47-14 B.C.*, London/Rome 1983
- KIENAST 1990 = D. KIENAST, *Römische Kaisertabelle*, Darmstadt 1990
- KLEIN 1983 = R. KLEIN (Hrsg., übersetzt und mit Erläuterungen versehen), *Die Romrede des Aelius Aristides*. Einführung, Darmstadt 1983
- Klio* = *Klio. Beiträge zur Alten Geschichte*
- KNIBBE 1968/71 = D. KNIBBE, «Neue Inschriften aus Ephesos», *JÖAI* 49 (1968–1971) Beiblatt 1–55
- KOKKINIA 2000 = C. KOKKINIA, *Die Opramoas-Inschrift von Rhodiapolis*, Bonn 2000
- KOKKINIA 2002 = C. KOKKINIA, «Letters of Roman Authorities on Local Dignitaries. The Case of Vedius Antoninus», *ZPE* 42 (2002) 197–213
- KOKKINIA 2007 = C. KOKKINIA, «Junge Honoratioren in Lykien und eine neue Ehreninschrift aus Bubon», şurada: SCHULER 2007b: 165–174
- KOKKINIA 2008 = C. KOKKINIA, *Boubon*. The Inscriptions and Archaeological Remains, A Survey 2004–2006, Athens 2008
- KOLB – ZIMMERMANN-M 1990 = F. KOLB – M. ZIMMERMANN, «Neue Inschriften aus Kyaneai und Umgebung I», *EA* 16 (1990) 115–138
- KOLB 1998 = F. KOLB (Hrsg.), *Lykische Studien 4*. Feldforschung auf dem Gebiet von Kyaneai (Yavu-Bergland), Ergebnisse der Kampagnen 1993/94, Bonn 1998 (*AMS* 29)
- KOLB 2002 = F. KOLB, «Lykiens Weg in die römische Provinzordnung», şurada: NORBERT – LINDA-MARIE 2002: 207–221
- KORKUT – GROSCHKE 2007 = T. KORKUT – G. GROSCHKE (Hrsg. mit einem Beitrag von H. ENGELMANN), *Patara*, II.1: Das Bouleuterion von Patara. Versammlungsgebäude des lykischen Bundes, İstanbul 2007
- KORKUT – TEKOĞLU 2003 = T. KORKUT – R. TEKOĞLU, «Grabinschriften aus Pamphylien und Lykien», *ZPE* 143 (2003) 105–116
- KORKUT 2004 = T. KORKUT (ed.) (H. İŞKAN – G. İŞİN [co. eds.]), *60. Yaşında Fahri Işık'a Armağan*, İstanbul 2004
- KP* = *Der Kleine Pauly*
- KROMAYER 1898 = J. KROMAYER, «Kleine Forschungen zur Geschichte des zweiten Triumvirats», *Hermes* 33 (1898) 1–70
- KST* = *Kazı Sonuçları Toplantısı*
- Ktèma* = *Ktèma*. civilisations de l'Orient, de la Grèce et de Rome antiques

- KUBITSCHKEK 1899 = W. KUBITSCHKEK, «Die Münzen Regalianus und Dryantillas», *JÖAI* 2 (1899) 210–221
- LANCKOROŃSKI 1890 = K. LANCKOROŃSKI (Hrsg. unter Mitwirkung von G. NIEMANN u. E. PETERSEN), *Städte Pamphyliens und Pisidiens*, I: Pamphylien, Prag/Wien/Leipzig 1890
- LANDVOGT 1908 = C. LANDVOGT, *Epigraphische Untersuchungen über den οἰκονόμος*, Diss. Strasbourg 1908
- LARSEN 1946 = J. LARSEN, «Tituli Asiae Minoris, II, 522 and the Dating of Greek Inscriptions by Roman Names», *JNES* 5 (1946) 55–63
- LARSEN 1968 = J. LARSEN, *Greek Federal States. Their Institutions and History*, Oxford 1968
- LASSERE 1973 = J.-M. LASSERE, «Recherches sur la chronologie des épitaphes paiennes de l'Afrique», *AntiqAfric* 7 (1973) 7–151
- LBW = P. LE BAS – W. H. WADDINGTON, *Voyage archéologique en Grèce et en Asie Mineure, fait pendant les années 1834 et 1844*, Paris 1847–1877; inscriptions Grecques et Latines, Hildesheim 1972³
- LEADBETTER 2007 = W. LEADBETTER, «The Heroon of Erpidase Sarpedonis and the Aperlite Sympolity», *şurada*: SCHULER 2007b: 141–148
- LETTA 1994 = C. LETTA, «Il Dossier di Opramoas e la Serie dei Legati e degli Archiereis di Licia», *şurada*: VIRGILIO 1994: 203–246
- LEVICK – JAMESON 1964 = B. LEVICK – S. JAMESON, «C. Creperius Gallus and His Gens», *JRS* 54 (1964) 98–106
- LEWIS – REINHOLD 1990 = N. LEWIS – M. REINHOLD, *Roman Civilization*, II, New York 1990
- Liv. (Livius, *ab urbe condita*) = *Livy. From the Founding of the city, with an English translation by B. O. FOSTER – F. G. MOORE – E. SAGE – A. C. SCHLESINGER*, I–XIII, London/New York 1919–1951 (*The Loeb Classical Library*)
- LOMAS 1996 = K. LOMAS, *Roman Italy, 338 BC – AD 200. A Sourcebook*, London/New York 1996
- LUENZER 1886 = E. LUENZER, *Epaphroditii grammatici quae supersunt*, Bonn 1886
- Lukian (Lukian) = *Lucian*, A. M. HARMON, I, Cambridge(Mass.) 1913
- Lykia* = *Lykia*. Anadolu – Akdeniz Arkeolojisi
- MACKAY 1999 = C. MACKAY, «Expressions to Indicate Goal of Motion. In the Colloquial Latin of the Early Empire», *ZPE* 126 (1999) 229–239
- MACKAY 2004 = C. MACKAY, *Ancient Rome. A Military and Political History*, Cambridge 2004
- MAGIE 1950 = D. MAGIE, *Roman Rule in Asia Minor*, I–II, Princeton 1950
- MARCEL 1962 = R. MARCEL (ed.), *Hommages a Albert Grenier*, Bruxelles 1962
- MAREK 1994 = CH. MAREK, «1992 Çankırı ve Kastamonu'da Araştırmalar, Kaunos ve Patara Kazılarında Epigrafik Araştırma», *AST* 11 (1993 [1994]) 85–104
- MAREK 1995 = CH. MAREK, «Der lykische Bund, Rhodos, Kos und Mithradates. Basis mit Ehreninschrift für Krinolaos, Sohn des Artapates, von Patara», *Lykia* 2 (1995) 9–21
- MAREK 2003 = CH. MAREK, *Pontus et Bithynia. Die römischen Provinzen im Norden Kleinasiens*, Mainz 2003 (*Vestigia* 55)
- MAREK 2006 = CH. MAREK, *Die Inschriften von Kaunos*, München 2006
- MARKSTEINER – WÖRRLE 2002 = TH. MARKSTEINER – M. WÖRRLE, «Ein Altar für Kaiser Claudius», *Chiron* 32 (2002) 545–564
- MDAI(I) = *Istanbuler Mitteilungen*

- Mela (Pomponius Mela) = *Pomponius Mela's Description of the World*, with an English translation by F. E. ROMER, Ann Arbor 1998
- MERKELBACH – STAUBER 2002 = R. MERKELBACH – J. STAUBER (Hrsgg.), *Steinepigramme aus dem Griechischen Osten*, IV, München/Leipzig 2002
- METZGER 1976 = H. METZGER, «Recent Archaeology. Xanthos and Letoon, 1975», *AS* 26 (1976) 65–68
- MEYER 1958 = H. D. MEYER, «Die Organisation der Italiker im Bundesgenossenkrieg», *Historia* 7 (1958) 74–79
- MEYER-ZWIFFELHOFFER 2003 = E. MEYER-ZWIFFELHOFFER, «Bürger sein in den griechischen Städten des römischen Kaiserreiches», *şurada: HÖLKESKAMP* 2003: 375–402
- MILNER – MITCHELL 1995 = N. MILNER – S. MITCHELL, «An Exedra for Demosthenes of Oinoanda and His Relatives», *AS* 45 (1995) 91–107
- MILNER – SMITH 1994 = N. P. MILNER – T. J. SMITH, «New Votive Reliefs from Oinoanda», *AS* 44 (1994) 65–76
- MILNER 1991 = N. P. MILNER, «Victors at the Meleagria and the Balbouran Élite», *AS* 41 (1991) 23–62
- MILNER 1998 = N. P. MILNER, *An Epigraphical Survey in the Kibyra-Olbasa Region*, Oxford 1998
- MILNER 2004 = N. P. MILNER, «Ancient Inscriptions and Monuments from the Territory of Oinoanda», *AS* 54 (2004) 47–77
- MIONNET 1822 = T. E. MIONNET, *Description de Médailles Antiques, Grecques et Romaines*, Suppl. II, Paris 1822
- MITCHELL 2005 = S. MITCHELL, «The Treaty between Rome and Lycia of 46 BC (MS 2070)», *şurada: PINTAUDI* 2005: 165–258
- MKKS = *Müze Kurtarma Kazıları Semineri*
- MÓCSY 1959 = A. MÓCSY, *Die Bevölkerung von Pannonien bis zu den Markomannenkriegen*, Budapest 1959
- MÓCSY 1970 = A. MÓCSY, *Gesellschaft und Romanisation in der Provinz Moesia Superior*, Amsterdam 1970
- MÓCSY 1974 = A. MÓCSY, *Pannonia and Upper Moesia*, London/Boston 1974
- MOMIGLIANO 1961² = A. MOMIGLIANO, *Claudius*, Cambridge 1961²
- MOUSOURAKIS 2003 = G. MOUSOURAKIS, *The Historical and Institutional Context of Roman Law*, Auckland 2003
- MSÜ FEFDerg = *Mimar Sinan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi*
- MURRAY 1875 = J. MURRAY, *A Dictionary of Greek and Roman Antiquities*, London 1875
- NAOUR 1976 = C. NAOUR, «Inscriptions et reliefs de Kibyratide et de Cabalide», *ZPE* 21 (1976) 109–136
- NAOUR 1978 = C. NAOUR, «Tyriaion en Cabalide», *ZPE* 29 (1978) 91–114
- NAOUR 1980 = C. NAOUR, *Tyriaion en Cabalide*. Épigraphie et géographie historique, Zutphen 1980
- NORBERT – LINDA-MARIE 2002 = E. VON NORBERT – G. LINDA-MARIE (Hrsgg.), *Widerstand – Anpassung – Integration*. Die griechische Staatenwelt und Rom, Festschrift für Jürgen Deininger zum 65. Geburtstag, Stuttgart 2002
- OGIS = *Orientalis Graeci Inscriptiones Selectae* (DITTENBERGER)
- OLIVER 1941 = J. H. OLIVER, *The Sacred Gerusia*, Baltimore 1941 (*Hesperia* Suppl. 6)

- OMS = *Opera Minora Selectae* (L. ROBERT)
- ONUR 2001 = F. ONUR, «Epigraphische Mitteilungen aus Antalya VI. Lamp-Stand Offerings of Primpilarius Flavius Bassus to Apollo Patroos in Patara», *EA* 33 (2001) 169–173
- ORMEROD – ROBINSON 1914 = H. A. ORMEROD – S. G. ROBINSON, «Inscriptions from Lycia», *JHS* 34 (1914) 1–35
- Oros. (Orosius) = *Seven Books of History against the Pagans*, Translated with Introduction and Notes by I. W. RAYMOND, New York 1936
- ORTH 1970 = W. ORTH, *Die Provinzial Politik des Tiberius*, Diss. München 1970
- ÖAW = *Österreichische Akademie der Wissenschaften*
- ÖZTÜRK 2006 = H. S. ÖZTÜRK, *M.Ö. II. – M.S. IV. Yüzyıllarda Likya-Pamfilya Bölgesinde Kırsal Alan Güvenliği*, İstanbul 2006 (MÜ SBE Yayınlanmamış Doktora Tezi)
- PACE 1923/4 = B. PACE, «Adalya», *Annuario* 3 (1916/20) 3–21
- PALLAS *et alii* 1959 = D. I. PALLAS – S. CHARITONIDIS – J. VENENCIE, «Inscriptions Lyciennes trouvées a Solómos», *BCH* 83 (1959) 496–508
- PAPPAKONSTANTINOU 1895 = M. PAPPKONSTANTINOU, *Αι Τράλλεις ήτοι Συλλογή Τραλλιαών επιγραφών*, Athens 1895
- PASOLI 1950 = A. PASOLI, *Acta Fratrum Arvalium*, Bologna 1950
- PETERSEN – LUSCHAN 1889 = E. PETERSEN – F. VON LUSCHAN, *Reisen im südwestlichen Kleinasien*, II: Reisen in Lykien, Milyas und Kibyrtis, Wien 1889
- PETZL 2005 = G. PETZL, «Minima Pataraea», *EA* 38 (2005) 35–36
- PFLAUM 1950 = H.-G. PFLAUM, *Les procurateurs équestres sous le Haut-Empire romain*, Paris 1950
- PFLAUM 1959 = H.-G. PFLAUM, «Remarques sur l'onomastique de Cirta», şurada: *Limes-Studien*, Vorträge des 3. internationalen Limes-Kongress in Rheinfelden/Basel 1957, Basel 1959: 96–133
- PFLAUM 1968/9 = H.-G. PFLAUM, «La Valeur de la Source inspiratrice de la Vita Hadriani et de la Vita Marci Antonini a la Lumière des Personnalités Contemporaines Nommément Citées», şurada: ALFÖLDY – STRAUB 1970: 173–232
- PFLAUM 1970 = H.-G. PFLAUM, «La Romanisation de l'ancien territoire de Carthage punique à la lumière des découvertes épigraphiques récentes», *AntiqAfric* 4 (1970) 75–117
- PFLAUM 1971 = H.-G. PFLAUM, «Une Inscription Bilingue de Kos et la Perception de la Vice-sima Hereditatium», *ZPE* 7 (1971) 64–68
- PFLAUM 1972 = H.-G. PFLAUM, «Les Mettii d'Arles. une famille arlésienne la fin du Ier siècle et au IIe siècle de notre ére», *BSAF* (1972) 265–272
- PFLAUM 1973 = H.-G. PFLAUM, «La romanisation de l'Afrique», şurada: *Akten des VI. internationalen Kongress für griechische und lateinische Epigraphik, München 1972*, München 1973: 55–72
- PFLAUM 1982 = H.-G. PFLAUM, *Les carrières procuratoriennes équestres sous le Haut-Empire romain*, Suppl., Paris 1982
- PHI = *The Packard Humanities Institute*, Searchable Greek Inscriptions
- PILHOFER 2006 = S. PILHOFER, *Romanisierung in Kilikien? Das Zeugnis der Inschriften*, München 2006
- PINTAUDI 2005 = R. PINTAUDI (ed.), *Papyrologica Florentina* 35. Papyri Graecae Schøyen, Firenze 2005
- PIR = *Prosopographia Imperii Romani*

- PLEKET 1998 = H. W. PLEKET, «Models and Inscriptions. Export of Textiles in the Roman Empire», *EA* 30 (1998) 117–128
- Plin. *epist.* (Plinius minor, *epistulae*) = *Genç Plinius'un Anadolu Mektupları*. Plinius, *Epistulae*, 10. Kitap, çev.: Ç. DÜRÜŞKEN – E. ÖZBAYOĞLU, İstanbul 2001
- Plin. *nat.* (Plinius maior, *naturalis historia*) = *Pliny*. Natural History, with an English translation by H. R. RACKHAM – W. H. S. JONES – D. E. EICHHOLZ, I–X, Cambridge (Mass.)/London 1938–1975 (*The Loeb Classical Library*)
- Plut. (Plutarchos, *vitae parallelae*) = *Plutarch's Lives*, with an English translation by B. PERRIN, VI (1918); VII (1919); X (1921), London/New York (*The Loeb Classical Library*)
- PME = *Prosopographia Militarium Equestrium quae fuerunt ab Augusto ad Gallienum* (DEVIJVER)
- POHL 1993 = H. POHL, *Die römische Politik und die Piraterie im östlichen Mittelmeer vom 3. bis zum 1. Jh. v. Chr.*, Berlin/New York 1993
- Polyb. (Polybios, *Historiaí*) = *The Histories*, with an English translation by W. R. PATON, I–VI, London/New York 1922–1927 (*The Loeb Classical Library*)
- PREISIGKE 1915 = F. PREISIGKE, *Sammelbuch Griechischer Urkunden aus Aegypten*, I, Berlin 1915
- PREISIGKE 1922 = F. PREISIGKE, *Berichtigungsliste der Griechischen Papyrusurkunde aus Ägypten*, Berlin/Leipzig 1922
- Ps.- Sk. (Pseudo Skylaks, *Periplus*) = *Scylacis Caryendensis*, «Fr. 100 “LYKIA”», şurada: *GGMI* 15–96
- PUECH 2002 = B. PUECH, *Orateurs et sophistes grecs dans les inscriptions d'époque impériale*, Paris 2002
- Q. Smyrn. (Quintus Smyrnaeus) = *The Fall of Troy*, with an English translation by A. S. WAY, London/New York 1913 (*The Loeb Classical Library*)
- RA = *Revue archeologique*
- RAMSAY 1883 = W. M. RAMSAY, «Unedited Inscriptions of Asia Minor», *BCH* 7 (1883) 258–280
- RAS 1995 = M. RAS, «Oinoanda in Lycia, the Elite and Economy in the Roman Empire», *Lykia* 2 (1995) 22–38
- RAUBITSCHKE 1949 = A. E. RAUBITSCHKE, «Phaidros and his Roman Pupils», *Hesperia* 18 (1949) 96–106
- RAWSON 1973 = E. RAWSON, «The Eastern Clientelae of Clodius and the Claudii», *Historia* 22 (1973) 219–239
- RCCM = *Rivista di cultura classica e medioevale*
- RE = *Paulys Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft*
- REIMER 2005 = U. – P. REIMER (Hrsg.), *Xenophobie-Philoxenie*. Vom Umgang mit Fremden in der Antike, Stuttgart 2005
- REISCH 1923 = E. REISCH (Hrsg.), *Forschungen in Ephesos*, III, Wien 1923 (*Selbstverlag des ÖAW*)
- REITZENSTEIN 2005 = D. REITZENSTEIN, *Die Archiereis des lykischen Bundes*, München 2005 (Münih Ludwig Maximilian Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- REITZENSTEIN 2009 = D. REITZENSTEIN, *Die Lykischen Bundespriester*. Repräsentation der kaiserzeitlichen Elite Lykiens, München 2009 (Münih Ludwig Maximilian Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora tezi)

- RÉMY 1989 = B. RÉMY, *Les carrières senatoriales dans les provinces romanes d'Anatolie au Haut Empire (31 av. J.-C. – 284 après J.-C.)*. Pont-Bithynie, Galatia, Cappadocia, Lycie-Pamphylie et Cilicie, Paris 1989
- REYNOLDS 1982 = J. REYNOLDS, *Aphrodisias and Rome*, London 1982
- RICE-HOLMES 1931 = T. RICE-HOLMES, *The Architect of the Roman Empire*, II, Oxford 1931
- RICKMANN 1971 = G. RICKMANN, *Roman Graniers and Store Buildings*, Cambridge 1971
- RIZAKIS – CAMIA 2008 = D. RIZAKIS – F. CAMIA (edd.), *Pathways to Power. Civic Elites in the Eastern Part of the Roman Empire*, Athens 2008
- RIZAKIS 1996 = A. D. RIZAKIS (ed.), *Roman Onomastics in the Greek East. Social and Political Aspects*, Athens 1996
- ROBERT 1928 = L. ROBERT, «Études Épigraphiques», *BCH* 52 (1928) 407–425
- ROBERT 1937 = L. ROBERT, *Études Anatoliennes. recherches sur les inscriptions grecques de l'Asie Mineure*, Paris 1937
- ROBERT 1960 = L. ROBERT, «Recherches Épigraphiques», *RA* 62 (1960) 276–361
- ROBERT 1974 = L. ROBERT, «Un citoyen de Téos à Bouthrotos d'Épire», *CRAI* (1974) 508–530
- ROBERT 1978 = L. ROBERT, «Catalogue agonistique des Romaia de Xanthos», *RA* 2 (1978) 277–290
- ROGERS 1991 = G. M. ROGERS, «Demosthenes of Oenoanda and Model of Euergetism», *JRS* 81 (1991) 91–100
- ROSSI 2007 = F. CANALI DE ROSSI, *Filius publicus. ΥΙΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ e titoli affini in iscrizioni greche di età imperiale. Studi sul vocabolario dell'evergesia*, Roma 2007
- ROSTOVITZEFF 1917 = M. ROSTOVITZEFF, «Caesar and the South of Russia», *JRS* 7 (1917) 27–44
- ROTONDI 1912 = G. ROTONDI, *Leges publicae populi Romani*, Milano 1912
- SAHİN – ADAK 2002 = S. SAHİN – M. ADAK (edd.), *Likya İncelemeleri*, I, İstanbul 2002
- SAHİN – ADAK 2007 = S. SAHİN – M. ADAK, *Stadiasmus Patarensis. Itinera Romana Provinciae Lyciae*, İstanbul 2007
- SAHİN 1991 = S. SAHİN, «Bemerkungen zu lykischen und pamphyliischen Inschriften», *EA* 17 (1991) 113–138
- SAHİN 1994 = S. SAHİN, «Ein Vorbericht über den Stadiasmus Provinciae Lyciae in Patara», *Lykia* 1 (1994 [1995]) 130–137, Abb. 1–5
- SAHİN 1999 = S. ŞAHİN, «Epigraphische Mitteilungen aus Antalya I», *EA* 31 (1999) 40–52
- SAHİN 2006 = S. SAHİN, «Der Disput der 'viri docti' über die Lykiarchie gelöst? Dokumente von Lykiarchen aus der Familie der Dionysii aus Neisa», *Gephyra* 3 (2006) 29–47
- SAHİN 2007 = S. SAHİN, «Die Bauinschrift auf dem Druckrohrquädukt von Delikkemer bei Patara», şurada: SCHULER 2007b: 99–109
- Sall. *hist.* (Sallustius, *historiae*) = *The Histories*, with an English translation by J. C. ROLFE, London/New York 1955 (*The Loeb Classical Library*)
- SALMON 1967 = E. T. SALMON, *Samnium and the Samnites*, Cambridge 1967
- SALOMIES 1992 = O. SALOMIES, *Adoptive and polyonymous nomenclature in the Roman Empire*, Helsinki 1992
- SALOMIES 1993 = O. SALOMIES, «Römische Amtsträger und römisches Bürgerrecht in der Kaiserzeit. Die Aussagekraft der Onomastik (unter besonderer Berücksichtigung der kleinasiatischen Provinz)», şurada: ECK 1993: 119–145

- SALOMIES 1996 = O. SALOMIES, «Contacts between Italy, Macedonia and Asia Minor during the Principate», şurada: RIZAKIS 1996: 111–127
- Sardis* VII.1 = W. H. BUCKLER – D. M. ROBINSON, *Sardis*, VII.1: Greek and Latin Inscriptions, Leiden 1932
- SARTRE 2007 = M. SARTRE, «Romanisation en Asia Mineure?», şurada: Urso 2007: 229–245
- SCHEID1975 = J. SCHEID, *Les frères arvaies. recrutement et origine sociale sous les empereurs julio-claudiens*, Paris 1975
- SCHIRO 1965 = G. SCHIRO, «Significato di sconosciuto “ΔΗΜΟΤΗΣ”», *RCCM* 7 (1965) 1006–1116
- SCHMITT 1957 = H. H. SCHMITT, *Rom und Rhodos*, München 1957
- SCHULER 2004 = CH. SCHULER, «Der Archiereus Embromos aus Arykanda und seine Familie», şurada: KORRUT 2004: 691–699
- SCHULER 2005 = CH. SCHULER, «Die Griechische Inschriften von Phellos», şurada: ZIMMERMANN-M 2005: 250–270
- SCHULER 2007a = CH. SCHULER, «Ein Vertrag zwischen Rom und den Lykiern aus Tyberissos», şurada: SCHULER 2007b: 51–83
- SCHULER 2007b = CH. SCHULER (Hrsg.), *Griechische Epigraphik in Lykien. Eine Zwischenbilanz. Akten des Internationalen Kolloquiums*, München, 24.–26. Februar 2005, Wien 2007
- SCHULER 2007c = CH. SCHULER, «Augustus, Gott und Herr über Land und Meer. Eine neue Inschrift aus Tyberissos im Kontext der späthellenistischen Herrscherverehrung», *Chiron* 37 (2007) 383–403
- SCHWARTZ 1962 = J. SCHWARTZ, «La Gaule Romaine et l'Égypte», şurada: MARCEL 1962: 1397–1406
- SCHWERTHEIM 1995 = E. SCHWERTHEIM (Hrsg.), *Forschungen in Lydien*, Bonn 1995
- SCRAMUZZA 1940 = V. M. SCRAMUZZA, *The Emperor Claudius*, Cambridge/London 1940
- SCULLARD 1982 = H. H. SCULLARD, *From the Gracchi to Nero. A History of Rome from 133 B.C. to A.D.*, London/New York 1982
- SE = *Studi ellenistici*
- SEG = *Supplementum Epigraphicum Graecum*
- SELIÇI *et alii* 2004 = Ö. SELIÇI – H. HATEMI – R. SEROZAN – H. ERMAN – A. ARPACI – B. İ. ENGIN (edd.), *Prof. Dr. Necip Kocayusuşpaşaoğlu için Armağan*, Ankara 2004
- Sen. *apocol.* (Seneca minor, *divi Claudii apocolocyntosis*) = *Seneca. Apocolocyntosis*, with an English translation by W. H. D. ROUSE, London/New York 1925 (*The Loeb Classical Library*)
- SEYRIG 1927 = H. SEYRIG, «Inscriptions de Chypre», *BCH* 51 (1927) 138–154
- SHA (*scriptores historiae Augustae*) = *The Scriptores Historiae Augustae*, with an English translation by D. MAGIE, Cambridge(Mass.)/London 1998 (*The Loeb Classical Library*)
- SHERK 1951 = R. K. SHERK, *The Legates of Galatia from Augustus to Diocletianus*, Baltimore 1951
- SHERWIN-WHITE 1974 = A. N. SHERWIN-WHITE, «The Roman Citizenship. A Survey of its Development into a World Franchise», *ANRW* 1/2 (1974) 23–58
- SHERWIN-WHITE 1996² = A. N. SHERWIN-WHITE, *The Roman Citizenship*, Oxford 1996²
- SIG³ = *Sylloge Inscriptionum Graecarum* (DITTENBERGER)

- SLAVICH 2003 = C. SLAVICH, «Due famiglie dell'aristocrazia licia in età imperiale», *SE* 13 (2003) 275–296
- SMALWOOD 1966 = E. M. SMALWOOD, *Documents Illustrating the Principate of Nerva, Traian and Hadrian*, Cambridge 1966
- SMALWOOD 1967 = E. M. SMALWOOD, *Documents Illustrating the Principate of Gaius, Claudius and Nero*, Cambridge 1967
- SMITH 1875 = W. SMITH, «Tiro», şurada: MURRAY 1875: 1134
- SMITH 1993 = M. F. SMITH, *Diogenes of Oinoanda*. The Epicurean Inscription, Suppl. I, Naples 1993
- SMITH 1997 = T. J. SMITH, «Votive Reliefs from Balboura and Its Environs», *AS* 47 (1997) 3–49
- SOLIN – SALOMIES 1988 = H. SOLIN – O. SALOMIES, *Repertorium nominum gentilium et cognominum Latinorum*, Hildesheim/Zürich/New York 1988
- SOUZA 1999 = P. DE SOUZA, *Piracy in the Graeco-Roman World*, Cambridge 1999
- STEIN 1927 = A. STEIN, *Der römische Ritterstand*. Ein Beitrag zur Sozial- und Personengeschichte des römischen Reiches, München 1927
- Steph. Byz. (Stephanos Byzantios) = *Stephani Byzantii Ethniconum*, Quae supersunt ex recensione AUGUSTI MEINEKII, Berolini 1849
- Strab. (Strabon) = *The Geography of Strabo*, with an English translation by H. L. JONES, I–VIII, London/New York 1917–1932 (*The Loeb Classical Library*)
- STRACK 1938 = P. L. STRACK, «Der Augusteische Staat», şurada: STRACK *et alii* 1938: 21 v.dd.
- STRACK *et alii* 1938 = P. L. STRACK – E. BURCK – H. OPPERMANN – R. HERBIRG, *Probleme der augusteischen Erneuerung*, Frankfurt 1938
- STRAUB – CHASTAGNOL 1985 = J. STRAUB – A. CHASTAGNOL (edd.), *Bonner Historia Augusta Colloquium 1982/1983*, Bonn 1985 (*Antiquitas* 4.17)
- STROBEL 1985 = K. STROBEL, «Ein neues Zeugnis für die Statthalterschaft des M. Hirrius Fronto Neratius Pansa in Lycia-Pamphylia aus Oinoanda», *ZPE* 61 (1985) 173–180
- Studia Pontica* = J. G. C. ANDERSON – F. CUMONT – H. GREGOIRE, *Recueil d'inscriptions grecques et latines du Pont et de l'Arménie*, Bruxelles 1910
- Suda (Suda) = *Suidae lexicon*. Lexicographi Graeci, A. ADLER, vols. 4 [1.1–1.4], Leipzig 1935 (repr. 1971)
- Suet. *Aug.* (Suetonius, *divus Augustus*) = *Sueton*. The Lives of the Caesars, with an English translation J. C. ROLFE, I, London/New York 1924 (*The Loeb Classical Library*)
- Suet. *Claud.* (Suetonius, *divus Claudius*) = *Sueton*. The Lives of the Caesars, with an English translation J. C. ROLFE, I, London/New York 1924 (*The Loeb Classical Library*)
- Suet. *Dom.* (Suetonius, *Domitianus*) = *Sueton*. The Lives of the Caesars, with an English translation J. C. ROLFE, I, London/New York 1924 (*The Loeb Classical Library*)
- Suet. *Tib.* (Suetonius, *divus Tiberius*) = *Sueton*. The Lives of the Caesars, with an English translation J. C. ROLFE, I, London/New York 1924 (*The Loeb Classical Library*)
- SYDENHAM 1933 = E. A. SYDENHAM, *The Coinage of Caesarea in Cappadocia*, London 1933
- SYDENHAM 1952 = E. A. SYDENHAM, *The Coinage of the Roman Republic*, London 1952
- SYME 1937 = R. SYME, «Pamphylia from Augustus to Vespasian», *Klio* 30 (1937) 227–231
- SYME 1939a = R. SYME, «Observations on the province of Cilicia», şurada: CALDER – KEIL 1939: 299–332
- SYME 1939b = R. SYME, *The Roman Revolution*, Oxford 1939

- SYME 1980 = R. SYME, «Guard Prefects of Trajan and Hadrian», *JRS* 70 (1980) 64–80
- SYME 1995 = R. SYME, *Anatolica*. Studies in Strabo, Oxford 1995
- Tac. (Tacitus) = *The Annals*, with an English Translation by C. H. MOORE – J. JACKSON, London/New York 1931–1937 (*The Loeb Classical Library*)
- TAKAOĞLU 2006 = T. TAKAOĞLU (ed.), *Anadolu Arkeolojisine Katkılar*. 65. Yaşında Abdullah Yaylalı'ya Sunulan Yazılar, İstanbul 2006
- TAKMER 2007 = B. TAKMER, «Lex Portorii Provinciae Lyciae. Ein Vorbericht über die Zollinschrift aus Andriake aus neronischer Zeit», *Gephyra* 4 (2007) 165–188
- TAM = *Tituli Asiae Minoris*
- TAYLOR 1960 = L. R. TAYLOR, *The Voting Districts of the Roman Republic*, Rome 1960
- TEKİN 2009 = O. TEKİN (ed., in collaboration with A. EROL), *Ancient History, Numismatics and Epigraphy in the Mediterranean World (Seventh Century BC to the Late Antiquity)*. Studies in honour of Clemens E. Bosch, Sabahat Atlan and Nezahat Baydur, İstanbul 2009
- THOMASSON 1984 = B.-E. THOMASSON, *Laterculi Praesidum*, Göteborg 1984
- THONEMANN 2004 = P. J. THONEMANN, «Polemo, Son of Polemo (Dio, 59.12.2)», *EA* 37 (2004) 144–150
- TIB 8 = F. HILD – H. HELLENKEMPER, *Tabula Imperii Byzantini*, 8. Lykien und Pamphylien, Wien 2004
- TIETZ 2003 = W. TIETZ, *Der Golf von Fethiye*. Politische, ethnische und kulturelle Strukturen einer Grenzregion vom Beginn der nachweisbaren Besiedlung bis in die römische Kaiserzeit, Bonn 2003
- TREGGIARI 1969 = S. TREGGIARI, *Roman Freedmen during the Late Republic*, Oxford 1969
- TREUBER 1887 = O. TREUBER, *Geschichte der Lykier*, Stuttgart 1887
- TROXELL 1982 = H. A. TROXELL, *The Coinage of the Lycian League*, New York 1982
- Tyche* = *Tyche*. Beiträge zur alten Geschichte. Papyrologie und Epigraphik
- URSO 2007 = G. URSO (a cura di), *Tra Oriente e Occidente*. Indigeni, Greci e Romani in Asia Minore, Atti del convegno internazionale, Cividale del Friuli, 28-30 settembre 2006, Pisa 2007
- ÜNVER 2005 = G. ÜNVER, *Lykia ve Pamphylia'nın Latince ve Latince-Yunanca Çift Dilli Yazıtları Işığında Romalılaşıma Süreci*, Antalya 2005 (Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- Vestigia* = *Vestigia*. Beiträge zur Alte Geschichte
- VIRGILIO 1994 = B. VIRGILIO (ed.), *Aspetti e Problemi dell'Ellenismo*. Atti del Convegno di tudi, Pisa 6-7 novembre 1992, Pisa 1994
- VITTINGHOFF 1942 = F. VITTINGHOFF, *Römische Kolonisation und Bürgerrechtspolitik unter Caesar und Augustus*, Wiesbaden 1942
- WADDINGTON 1872 = W.-H. WADDINGTON, *Fastes des provinces asiatiques de l'Empire romain, depuis leur origine jusqu'au règne de Dioclétien*, Paris 1872
- WALSER 1980 = G. WALSER, «Die Straßenbau-Tätigkeit von Caesar Claudius», *Historia* 29 (1980) 438–462
- WALTON 1929 = C. S. WALTON, «Oriental Senators», *JRS* 19 (1929) 38–66
- WALTZING 1889 = J.-P. WALTZING, *Étude Historique sur les Corporations Professionnelles Chez les Romains*, III, Roma 1889
- WEBER 1936 = W. WEBER, *Princeps*, Berlin 1936

- WIEMER 1997 = H. U. WIEMER, «Das Edikt des L. Antistius Rusticus. Eine Preisregulierung als Antwort auf eine überregionale Versorgungskrise?», *AS* 47 (1997) 195–215
- WIEMER 2002 = H. U. WIEMER, *Krieg, Handel und Piraterie. Untersuchungen zur Geschichte des hellenistischen Rhodos*, Berlin 2002
- WILSON 1966 = A. J. N. WILSON, *Emigration from Italy in the Republican Age of Rome*, New York 1966
- WINTER 2008 = E. WINTER (Hrsg.), *Vom Euphrat bis zum Bosporus. Kleinasien in der Antike. Festschrift für Elmar Schwertheim zum 65. Geburtstag*, Bonn 2008 (*AMS* 65)
- WOLOCH 1973 = M. WOLOCH, *Roman Citizenship and the Athenian Elite*, A.D. 96–161, Amsterdam 1973
- WOOD 1975 = J. T. WOOD, *Discoveries at Ephesus*, Berlin/New York 1975
- WOODWARD – ORMEROD 1909/10 = A. M. WOODWARD – H. A. ORMEROD, «A Journey in South-Western Asia Minor», *ABSA* 16 (1909–1910) 76–136
- WÖRRLE – MARKSTEINER 2002 = M. WÖRRLE – TH. MARKSTEINER, «Ein Altar für Kaiser Claudius auf dem Bonda Tepesi zwischen Myra und Limyra», *Chiron* 32 (2002) 545–569
- WÖRRLE – WURSTER 1997 = M. WÖRRLE – W. W. WURSTER, «Dereköy. Eine befestigte Siedlung im nordwestlichen Lykien und die Reform ihres dörflichen Zeuskultes», *Chiron* 27 (1997) 393–469
- WÖRRLE 1975 = M. WÖRRLE, «Zum Wiederaufbau von Myra mit Hilfe des Lykiarchen Opra-moas nach dem Erdbeben von 141 n. Chr.», *şurada: BORCHARDT* 1975: 159–160
- WÖRRLE 1988 = M. WÖRRLE, *Stadt und Fest im kaiserzeitlichen Kleinasien*, München 1988
- WÖRRLE 2007 = M. WÖRRLE, «Limyra in der frühen Kaiserzeit. Geringe Reste epigraphischer Evidenz und was man (noch) daraus machen kann», *şurada: SCHULER* 2007b: 85–97
- WURSTER – WÖRRLE 1978 = W. W. WURSTER – M. WÖRRLE, «Die Stadt Pinara», *AA* 1 (1978) 74–101
- WZ = Westdeutsche Zeitschrift für Geschichte und Kunst*
- ZfN = Zeitschrift für Numismatik*
- ZGUSTA 1964 = L. ZGUSTA, *Kleinasiatische Personennamen*, Prag 1964
- ZIETHEN 1994 = G. ZIETHEN, *Gesandte vor Kaiser und Senat*, St. Katharinen 1994
- ZIMMERMANN-C 2002 = C. ZIMMERMANN, *Handwerkervereine im griechischen Osten des Imperium Romanum*, Mainz 2002
- ZIMMERMANN-M 1992 = M. ZIMMERMANN, «Die lykischen Häfen und die Handelswege im östlichen Mittelmeer», *ZPE* 92 (1992) 201–217
- ZIMMERMANN-M 1993a = M. ZIMMERMANN, «Bemerkungen zur rhodischen Vorherrschaft in Lykien 189/88–167 v. Chr.», *Klio* 75 (1993) 110–130
- ZIMMERMANN-M 1993b = M. ZIMMERMANN, «Zwischen Polis und Koinon. Zum ὑποφύλαξ im lykischen Bund», *EA* 21(1993) 105–120
- ZIMMERMANN-M 2005 = M. ZIMMERMANN, «Eine Stadt und ihr kulturelles Erbe. Vorbericht über Feldforschungen im zentrallykischen Phellos 2002–2004 mit einem Beitrag von Christof Schuler», *MDAI(I)* 55 (2005) 215–270
- ZIMMERMANN-M 2007 = M. ZIMMERMANN, «Die Archiereis des lykischen Bundes. Prosopographische Überlegungen zu den Bundespriestern», *şurada: SCHULER* 2007: 111–120
- ZPE = Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik*

GİRİŞ

A. *Lycia* Eyaleti'nin Kuruluşuna Kadar Roma-Lykia İlişkileri

Hellenistik Çağ'ın savaşlarla geçen ortamında Roma Cumhuriyeti emperyalist bir politika izlemiş; ele geçirdiği yerlerde yeni eyaletler kurarak bir dünya devleti oluşturmayı amaçlamıştır: Roma, Büyük İskender'in generallerinin kurduğu Hellenistik krallıklardan Seleukoslar'ın M.Ö. 190 yılında Magnesia Muharebesi'nde, Makedonyalılar'ın ise M.Ö. 168 yılında Pydna Muharebesi'nde yenilmesi; Kartacalılar'la M.Ö. 149–6 yılları arasında yapılan III. Kartaca Savaşı'ndan sonra, *Africa* Eyaleti'nin kurulması; M.Ö. 133 yılında Pergamon Kralı III. Attalos'un krallığını vasiyet yoluyla Roma'ya bırakması üzerine, M.Ö. 129 yılında *Asia* Eyaleti'nin kurulması ile tüm Akdeniz Bölgesi'nin tek siyasi, askeri, ekonomik ve ticari gücü, kısacası bir «dünya devleti» haline gelmişti. *Asia* Eyaleti'ni, Küçükasya'da *Cilicia*, *Bithynia*, *Pontus et Bithynia* ile aynı yıl yeniden organize edilen *Cilicia*; Augustus zamanında *Galatia*; ardından da *Cappadocia* izlemiştir. Bütün bu süreç göz önüne alınca Roma'nın lütfuyla kendi iç bağımsızlıklarını M.S. 43 yılına kadar yaklaşık 200 yıl daha koruyabilmiş olan Lykialılar'ın komşularından çok daha şanslı oldukları açıktır.

Lykialılar'ın Romalılar'la ilk karşılaşmaları çok acı verici olmuştur: Romalılar Büyük Antiokhos'u M.Ö. 190 yılında yendikten sonra imzalanan Apameia Barış'ında Lykialılar'ın topraklarını Rhodos'a hediye etmişlerdi¹. Bunun nedeni, Lykialılar'ın savaş sırasında Antiokhos'un yanında yer almaları, buna karşılık Rhodoslular'ın, Roma'nın başyardımcısı olmalarıdır. Roma politikasında, savaş zamanında kendilerine destek olan dost devletlere, ele geçirilen topraklardan hediye verilmesi ilke haline gelmişti. Lykialılar'ın bağımsızlıklarını elde etmek için sık sık Roma'ya elçiler göndermeleri, Romalılar'ın bölgeyi Rhodos'un ele geçirmesine izin vermemelerini engelleyememiştir².

III. Makedonya Savaşı sırasında Rhodos'un Makedonya Kralı Perseus'a olan eğiliminde çok ileri gittiğini düşünen Roma, savaşın bitiminde (M.Ö. 168–7) Lykia'nın bağımsızlığını ilan etmiştir³. Romalılar, M.Ö. 188 yılındaki Apameia Barışı

¹ Polyb. XXIII 3; Liv. XXXVII 56, 5; ayrıca bk. SCHMITT 1957: 85 v.d.; BERTHOLD 1984: 167 v.d.; BRESSON 1999: 106 v.d.; ADAK 2002: 130.

² Rhodos, Lykia Bölgesi'ni ele geçirmiş olmakla şanslı sayılmazdı. Bölgede büyük bir direnişle karşılaşan Rhodos ancak Batı ve Güney Lykia'yı egemenliği altına alabilmiştir (ZIMMERMANN-M 1993a: 110 v.d.). Rhodos'a karşı direnişi başarıyla sürdürebilmek için Lykia kentleri kendi aralarında Lykia *Koinon*'u olarak bilinen ve varlığı ilk olarak M.Ö. 182/80 civarlarına tarihlenen bir yazıttan bilinen (OGIS 99) birliği oluşturmuşlardır. Bu dönemden önce Lykia'da federal bir devlet yapısı olduğuna dair kesin bir veri yoktur (BEHRWALD 2000: 89).

³ Polyb. XXX 5, 12; Liv. XLV 25.

ile Rhodos'a verilen Lykia Bölgesi'ni, Karia kentleri dâhil olmak üzere, Rhodos'un sahip olduğu bütün toprakları bağımsız; Rhodos Adası'nı ise açık liman ilan etmiştir. Bu durum Rhodoslular açısından gerek ekonomik gerekse siyasi güç ve itibar kaybına neden olmuştur⁴. Lykialılar ise kendilerine bahşedilen ve M.S. 43 yılına kadar ellerinde tuttıkları bağımsızlık ve demokrasi için en başından itibaren Romalılar'a çeşitli şekillerde şükranlarını sunmuşlardır: Roma'da, Capitolium'da devletin resmi tanrısı Iuppiter'e sunulan iki adak, Lykialılar'ın samimi şükran duygularını en iyi gösteren belgelerdir⁵. Bu dönemden itibaren Lykia'da, Romalılar'a sadakatin bir göstergesi olarak Tanrıça Roma'ya tapım başlamış; hatta bu tanrıçanın onuruna *Rhomaia* adı verilen agonistik bir bayram düzenlenmiştir⁶.

Bundan sonra Lykialılar uzun bir süre kendi hallerine bırakılmışlardır. Antik kaynaklarda bu süre zarfında Lykia'nın içişlerine dışarıdan gelen bir müdahale konusunda herhangi bir bilgi yoktur. M.Ö. 100 yılı dolaylarında korsan savaşları dolayısıyla Lykialılar'dan yeniden haberler gelmektedir⁷. Romalılar'dan yana tavırla yazan bazı antik yazarlar, Lykialılar'ı Hellenler (*graeci homines*) olarak adlandırmış (Cic. *Verr.* II 4, 21); kültürlü ve medeni yaşam tarzlarından dolayı onları övmüşlerdir (Strab. XIV 3, 2). Çünkü Lykialılar, M.Ö. II. yüzyılın sonlarına doğru, Romalılar'ın geride bıraktıkları güç boşluğundan doğan ve bütün Doğu Akdeniz'e yayılan korsanlık hareketlerine Kilikalılar gibi katılmamış, bundan uzak durmuşlardır. Bununla birlikte, bölgenin doğusunda bulunan ve daha önce Lykia Birliği'nin üyesi olan Olympos ve Phaselis gibi bazı liman kentlerinin korsanların eline geçmesini engellememişlerdir⁸.

Lykialılar'ı M.Ö. 88-4 yılları arasındaki I. Mithridates Savaşı dolayısıyla Roma ile bağlantılı olarak yeniden tarih sahnesinde görmekteyiz. Küçükasya'daki halkların büyük bir kısmının Pontos Kralı'nın yanında yer aldığı bu savaşta Roma taraftarı olan Lykia, bu sadakatinin karşılığını çok geçmeden almıştır. Sulla, Mithridates'i yenmesinin ardından, Pontos Kralı'nın yanında yer alıp Roma'ya ihanet edenlere karşı acımasız cezalar uygularken, sadık kalanları ödüllendirmiştir. Bu çerçevede Sulla, sadece Lykia'nın içişlerindeki bağımsızlığını garanti etmekle kalmamış, aynı zamanda *amicus et socius* (dost ve müttefik) unvanlarıyla Lykia'yı Roma müttefikleri arasına katmıştır⁹. Sulla ayrıca, Lykia Bölgesi'nin kuzey sınırında bulunan ve Kibyra ile birlikte Mithridates'in yanında yer alan Oinoanda, Boubon ve Balboursa kentlerini de hediye olarak Lykia'ya vermiştir¹⁰.

⁴ SCHMITT 1957: 151 v.d.; BERTHOLD 1984: 195 v.d.

⁵ *ILLRP* 174 = *CIL* I² 725; VI 372; *ILLRP* 175 = *CIL* I² 726. Ayrıca bk. FERRAY 1988: 185 v.d.; BEHRWALD 2000: 111 v.d.

⁶ *OMS* VII 681 v.d. Lykia kentlerindeki *Dea Roma* kültü için bk. DEININGER 1965: 70 v.dd.; ZIMMERMANN-M 1993a: 110 v.dd.; BEHRWALD 2000: 89 v.dd.; WIEMER 2002: 262.

⁷ Konu hakkında ayrıntılı bilgi için bk. SOUZA 1999: 108-115.

⁸ POHL 1993: 260 v.d.; SOUZA 1999: 128 v.d.; 136 v.d.

⁹ App. *Mithr.* LXI 250; BEHRWALD 2000: 113; ADAK 2002: 131.

¹⁰ Strab. XIII 4, 17; SYME 1995: 274; ADAK 2002: 131.

Tyberissos'tan bulunmuş ve SCHULER 2007a: 51 v.dd. tarafından yayımlanmış olan bir yazıt parçası, Sulla zamanı Roma-Lykia ilişkilerine dair somut bir belge olabilir: SCHULER'e göre, Roma ile Lykia arasında yapılmış olan bir *foedus* (ittifak anlaşması) metni olması gereken bu yazıt için *terminus post quem* M.Ö. 167 yılı, *terminus ante quem* ise Sulla zamanı olmalıdır. Böyle bir *foedus*'un gerekçelerini tespitte çalışan yayımcıya göre, Lykia'nın M.Ö. 167 yılında Roma tarafından Rhodos egemenliğinden kurtarılmış olması bu anlaşmanın bir nedeni olabilirdi. Bununla birlikte, Lykialılar'ın bu vesile ile Capitolium'da devletin resmi tanrısı Iuppiter'e sundukları her iki adakta da (bk. n. 5) böyle bir *foedus*'tan söz edilmemiş olması, bu ihtimali zayıflatmaktadır. Lykia'nın küçük bir kenti olan Kormoi'da bulunmuş ve Sulla zamanına tarihlenen bir *senatus consultum* parçası konuya kısmen açıklık getirmektedir (TAM II 899). Bu karar muhtemelen doğrudan Kormoi'un küçük cemaati ile alakalı değil, Tyberissos'taki anlaşma metni gibi, bütün Lykia Birliği ile bağlantılı olmalıdır. Khios'tan, Mithridates Savaşı'ndan sonra kazanılan ve App. *Mithr.* LXI'de de bildirilen ayrıcalıkların Sulla tarafından bir *senatus* kararnamesi olarak düzenlendiği bilinmektedir. Kormoi'dan bu yazıt parçası da benzer bir kararnameye ait olabilir. Diğer taraftan Kormoi ve Tyberissos'tan bilinen bu iki metnin aynı belgenin iki kopyası olması da muhtemeldir. Buna göre, *foedus* Sulla zamanında, Lykialılar'ın Mithridates Savaşı'nda Roma'nın yanında yer almaları dolayısıyla yapılmış; Astypalaia, Mytilene ve Elaia'da olduğu gibi bir *senatus consultum* ile birlikte çıkarılmış olabilir (SCHULER 2007a: 51 v.dd.).

Lykialılar Caesar'ın ölümünden sonra çıkacak olan İç Savaş'la bağlantılı olarak Roma'daki siyasi ortamdan doğrudan etkilenmişlerdir. Pompeius'un ve Caesar'ın adamları yardım için Lykialılar'dan gemi ve askeri birlikler talep etmişler¹¹; Lykia'nın yönetici sınıfı Caesar'ın yanında yer alınca, bölgeyi Caesar katilleri silahla ele geçirmek zorunda kalmışlardır. App. *civ.* IV 76, Lykia Birliği'nin ordusunu yenmesinin ardından Brutus'un M.Ö. 42 yılında, büyük kayıplar vererek Ksanthos'u kuşatmasını ayrıntılarıyla anlatmaktadır. Ksanthos kuşatmasından sonra, diğer kentler kendiliğinden teslim olmuş; Brutus kendisine 150 *talanton* ödenmesi ve Birliğin bütün gemilerinin gönderilmesi koşuluyla Lykia Birliği'yle bir barış antlaşması imzalamayı kabul etmiştir¹².

Marcus Antonius, Cassius ve Brutus'u yenmesinin ardından Lykialılar'ın geriye kalan borçlarını silmiş; onların vergiden muaf olmalarını onaylamış ve bölgenin bağımsızlığını ilan etmiştir (App. *civ.* V 7). Antonius'un bu tavrının Lykialılar için büyük bir jest olduğu, Lykialılar'ın bütün komşularının çoktan birer Roma eyaleti oldukları ve vergi vermek zorunda kaldıkları düşünülecek olursa, daha iyi anlaşılır (ADAK 2002: 132).

¹¹ Cic. *Att.* IX 9, 2; *Bell. Alex.* XIII 5; App. *civ.* IV 60; ayrıca bk. MAGIE 1950: 402 v.d.; 419.

¹² App. *civ.* IV 76-82; Plut. XXX-XXXII; Cass. Dio XLVII 34; ayrıca bk. TREUBER 1887: 192 v.d.; BERNHARDT 1985: 151 v.d.

Görüldüğü üzere, önce korsanlarla savaş, daha sonra Mithridates Savaşları ve kesin olarak Geç Cumhuriyet Devri'nin İç Savaşları, Lykia'nın her geçen gün biraz daha Roma askeri birliklerinin operasyon sahasına dâhil olmasına neden olmuştur. Son araştırmalar Roma politikasının muhtemelen en geç Sulla zamanından itibaren müttefik özgür Lykia halkını sadece bir *amicitia* (dostluk anlaşması) ile değil, bir *foedus* (ittifak anlaşması) ile de tamamen Roma Devleti'nin bir parçası olarak kabul ettiğini ve Lykialılar'a bu şekilde muamele ettiğini göstermektedir (BRANDT – KOLB 2005: 20).

MITCHELL 2005: 168–258 tarafından yayımlanmış, M.Ö. 24 Temmuz 46 yılına tarihlenen bronz bir levha üzerindeki yazıt metni, Roma-Lykia ilişkilerine yeni bir ışık tutmaktadır. Roma ile Lykia Birliği arasında yapılmış bir *foedus* metni olan ve Lykia Birliği'nin kutsal alanı Ksanthos'taki Letoon'dan gelmiş olması muhtemel bu belge, ticari kaçakçılığa karşı alınması gereken karşılıklı önlemler ve savaş esirleriyle ilgili anlaşmalar gibi devletlerarası ortak çıkarlarla ilgili birkaç hüküm içermektedir. Yazıtın beşinci ve altıncı bölümleri ise Romalılar'la Lykialılar arasındaki cezai ve medeni hukuk ile ilgili usulleri düzenlemektedir. Belki de bizzat Caesar'ın kendisi Pharsalus'ta Pompeius'a karşı kazanmış olduğu zaferden sonra, Batı Küçükasya'dan geçerken M.Ö. 48 yılında bu *foedus* için gerekli şartları yaratmıştı (MITCHELL 2005: 168 v.dd.).

İmparatorluk Devri'nin başında Augustus ile ardılları Tiberius ve Caligula, Lykia'nın *Imperium Romanum*'a katılması ve vergiye bağlanması konusunda çok fazla ilgilenmemiş görünmektedirler¹³. Anlaşılan, ilk imparatorlar Lykialılar'ın *Imperium*'a sadık olmalarından ve huzur içinde yaşamalarından memnundular. Ancak içerideki bu birlik son derece istikrarsız olup, İmparator Claudius'un başa geçtiği yıllarda iyice bozulmuştu¹⁴. Bu durum sonuçta Romalılar'a bölgeye asker

¹³ ARAN 1970: 25, Lykia'nın Küçükasya'da bağımsızlığını koruyan ender bölgelerden biri olmasının, Lykia'nın çok güçlü olmayan ekonomik yapısıyla ilgili olduğu düşüncesindedir. Hâlbuki Lykia'daki limanların Roma için taşıdıkları stratejik önem göz önüne alındığında, ilk Roma imparatorlarının bölgenin Roma'ya katılmasıyla ilgilenmemeleri şaşırtıcıdır. Lykia'daki limanların önemi, öncelikle, deniz taşımacılığının Antik Devir'de sadece kıyıda yapılabilmesiyle ilgilidir. Milyonluk bir kent olan Roma'nın beslenmesinde Doğu Akdeniz'in önemli bir rolü vardı. Mısır'dan Roma'ya tahıl taşıyan gemilerin, Kıbrıs ve Güney Anadolu kıyılarından geçerek Roma'ya ulaştığı, dolayısıyla Lykia limanlarına uğramaları gerektiği bilinmektedir, konu hakkında ayrıntılı bilgi için bk. ZIMMERMANN-M 1992: 201 v.d. Sonraki dönemlerde, Aleksandria'dan gelen tahılın Lykia'nın liman kentlerinden Patara ve Andriake'de geçici olarak depolanması için muazzam büyüklükte tahıl depolarının yapılması rastlantı değildir (konu hk. bk. RICKMAN 1971: 137 v.d.). Dolayısıyla bölgenin böylesine işlek limanlarına uğrayan tüccarlardan gümrük alındığı düşünülecek olursa, Roma Lykia'yı kendi içinde bağımsız bıraktığı sürece, bu kazançlar Lykia kentlerinin kasalarını doldurmuştur (ADAĞ 2002: 133). O halde bölgenin uzunca bir süre eyaletleştirilmemesinde ekonomik güçsüzlüğünün rol oynadığı görüşü kabul edilebilir bir tez değildir.

¹⁴ Lykia'daki bu karışıklığın bölgede yaşanan bir isyan hareketi sonucunda bazı Roma vatandaşlarının öldürülmesi ile bağlantılı olduğu düşünülmektedir (RÉMY 1989: 279–281; SYME 1995: 272; JONES 2001: 163–168; WÖRRLE – MARKSTEINER 2002: 555–562; MITCHELL

çıkartıp Lykia'yı Roma eyaleti olarak düzenleme fırsatını vermişti. Claudius, M.S. 42 yılında Lykia'daki isyanı bastırmak için dönemin en yetenekli komutanlarından biri olan Quintus Veranius'u¹⁵ askeri bir birliğin başına geçirerek bölgedeki karışıklığa son vermesi için Lykia'ya göndermiştir. Bölgeyi eyaletleştiren¹⁶ Veranius, M.S. 43–8 yılları arasında burada valilik yapmıştır¹⁷.

B. Roma Devlet Hukukunda Vatandaşlık (*status civitatis*)

Vatandaşlığa ilişkin hukuk kuralları (vatandaşlığın kazanılması, kaybı, değiştirilmesi, kanıtlanması) her toplumda az çok değişiklikler göstermektedir. Bir başka deyişle, her devletin vatandaşlık politikası kendine özgüdür. Günümüzde olduğu gibi, Roma'da da vatandaşlık, kişinin ait bulunduğu devlet içerisinde, kamu otoritesine katılımını ve toplum yararına hizmette bulunma hakkını sağlayan bir nitelik olup; kişiye, ait olduğu topluluğun bir parçası olarak bazı hak ve yükümlülükler getirirdi. Ancak modern hukuk sistemlerinden farklı olarak, Roma hukukunda vatandaşlık, kişinin hak ehliyetinin bir unsuru olması dolayısıyla ayrıca bir öneme sahipti. Roma'da hak ehliyetine sahip olabilmek için, *persona* olmak yeterli değildi. Bunun yanı sıra, bir kimsenin hukuk düzeni içindeki yerini belirleyen *status*'lara da sahip olması gerekmektedir (GÖNENÇ 2004: 660).

Bu *status*'lar şu şekilde sıralanabilir:

2005: 201, n. 144). Söz konusu bu tahmin, Patara'da 1992 yılında bulunmuş olan *Stadiasmus* Anıtı'nın ön yüzündeki ithaf yazıtıyla da doğrulanmıştır (ŞAHİN 1994: 137, sat. 15–19 = *SEG* 44, 1205; IŞIK *et alii* 2001: 107 v.dd.; JONES 2001: 166 v.d.): Bu yazıtın 18–19. satırlarındaki ἀνομία (kanunsuzluk), στάσις (ihtilaf/kargaşa) ve ἀρηστεία (haydutluk) sözcükleri, Lykia'nın eyaletleştirilmesinden önce, bölgede yaşanan iç politik durumu yansıtmaktadır. Bununla birlikte, isyan öncesinde ya da bu sırada, Lykialı mültecileri kabul ettiği için Lykia Birliği tarafından onurlandırılan Iunia Theodara'ya ait Korinthos'ta bulunmuş olan bir yazıt (PALLAS *et alii* 1959: 496–508; ROBERT 1960: 324–342), Lykia'daki karşıt görüşler arasında çok büyük çekişmeler yaşandığını gözler önüne sermektedir (ROBERT 1960: 324 v.d.; BEHRWALD 2000: 121).

¹⁵ Lykialılar'a karşı askeri başarı kazanmış olmak Veranius'a büyük bir ün getirmiş; hatta askeri bir tarihçi olan Onosandros, savaş sanatı hakkında kaleme aldığı Στρατηγικός adlı eserini, dönemin en iyi komutanı olarak O'na ithaf etmiştir (BOHEC 1998: 169 v.dd.).

¹⁶ Quintus Veranius, Roma yakınlarındaki Pratolungo'da bulunmakta olan, kızı Verania Octavilla'ya ait mezar anıtının yazıtında (*AE* 1953, 251; GORDON 1952: 246; SMALWOOD 1967: 68, no. 231c; BIRLEY 1981: 50; GORDON 1983: 119–121, no. 45; RÉMY 1989: 279 v.d., no. 14), adı belirlenemeyen bir bölgenin tahkimli bir kasabasını ele geçirerek tahrip etmiş, kent duvarlarını yıkmış ve «bütün eyaleti haydutluktan kurtarmış olduğu» için övülmektedir (Söz konusu yazıtın 6. satırı SYME 1995: 273 tarafından yeniden gözden geçirilip tamamlanmıştır). Keza, *Stadiasmus* Anıtı'nın 16–19. satırlarında da, benzer bir ifade yer almaktadır.

¹⁷ Veranius'un valiliği süresince bölgede yapmış olduğu idari düzenlemeler için bk. SYME 1995: 272. *Lycia* ve *Lycia et Pamphylia* Eyaleti hakkındaki tartışmalar ve yeni görüşler hk. bk. İPLİKÇİOĞLU 2008: 5–23.

a) **Status libertatis** (özgürlük durumu): Bir kimsenin hür ya da köle olma durumudur. Hürler de kendi içlerinde hür doğanlar (*ingenui*) ve azadlılar (*libertini*) olarak iki katagoriye ayrılırdı. Roma hukukuna göre, köleler hak ehliyetine sahip değildi. Azadlılar için ise bazı kısıtlamalar söz konusuydu¹⁸.

b) **Status civitatis** (vatandaşlık durumu): Roma hukukuna göre, hak sahibi olmanın koşulu, yabancılar (*peregrini*) ile Roma vatandaşları (*cives Romani*) arasındaki farkı ortaya koyan *status civitatis*'e sahip olmaktır. Buna göre, *ius suffragii* (seçme hakkı) ile *ius honorum*'a (seçilme hakkı) sahip Roma vatandaşları, *ius civile*'ye (vatandaşlık hakkı) özgü *ius commercii* (ticaret hakkı [Roma vatandaşlarıyla]) ile *ius conubii* (evlenme hakk [Roma vatandaşlarıyla]) ayrıcalığına da sahip oluyordu. Böylece Roma *civitas*'ının bir üyesi olan «Roma vatandaşları», hukuk düzeninin kendilerine tanıdığı haklara tam olarak sahip olmaktaydılar.

c) **Status familiae** (aile durumu): Roma'da bir ailenin fertleri ya baba egemenliği altında bulunurlar (*alieni iuris*) ya da baba egemenliğine tabii olmazlardı (*sui iuris*). Baba egemenliği altında bulunan ailelerde hukuki alanda hak sahibi olabilen tek şahıs ailenin reisi olan babaydı. Ancak *sui iuris* olanlar hak ehliyetine sahip olabiliirdi. Bu kişiler hiç kimsenin egemenliği altında olmayan erkek ve kadınlar olup, herhangi bir yaş sınırı yoktu. Yani aile reisi öldüğünde, bir yaşındaki çocuğu bile *sui iuris* olabilirdi (Gaius, *inst.* IV 8, 5).

Roma vatandaşlık hakkının kazanılması ise 3 yolla olurdu¹⁹:

a) **Doğumla vatandaşlığın kazanılması**: Günümüzde olduğu gibi Roma'da da vatandaşlığın ilk kazanılması doğumla başlamaktaydı. Roma hukuku uyarınca, ana-babanın *ius civile*'ye göre geçerli bir evlilik yapmış olmaları halinde, Roma vatandaşı olan ana-babanın çocukları da Roma vatandaşı olurdu. Böyle bir evlilikte çocuk babanın vatandaşlık durumunu kazanırken, *ius civile*'ye göre, geçerli bir evlilikten söz edilmediği durumlarda, doğum anında annenin vatandaşlık durumuna bakılırdı. Roma vatandaşı ana ve yabancı bir babadan olan çocuğun önceleri Roma vatandaşı olacağı kabul edilmekle birlikte, daha sonra bu durum sakıncalı görülerek, M.Ö. I. yüzyılda çıkarılan *Lex Minicia* ile babaları yabancı olan çocukların da yabancı sayılacağı kuralı getirilmiştir (Gaius, *inst.* XXVI–XXXV; LVI–XCVI).

¹⁸ Azadlılar, özgürlüklerini elde etmiş olmakla birlikte, daha önceki kölelik durumları onların azad edildikten sonraki hayatlarını da olumsuz yönde etkilemekteydi. Hem siyasi hem de özel hukuk yönünden bazı hakları kısıtlanmaktaydı: Seçilme hakları yoktu, seçme hakları ise sınırlıydı. Özel hukuk bakımından hâlâ eski efendilerine (*patronus*) bağlıydılar. *Patronus*'una saygı göstermek ve yüklendiği görevleri yerine getirmek zorundaydılar. Eski efendileri zor duruma düşerse, onun geçimine yardım etmekle yükümlüydüler. Azadlıların mal varlığı üzerinde yasal miras hakkına da sahip olan *patronus*'lar, aynı zamanda onların vasisi de olabiliyorlardı. Bir azadlı ancak Roma imparatorunun kararı ile özgür doğmuş bir Romalı gibi vatandaşlık hakkı kazanabilirdi (*Dig.* II 4. 10, 3).

¹⁹ Gaius, *inst.* I 56–57; 76; 79; 88–92. Ayrıca konu hk. bk. *RE* Suppl. 1 (1903) 307, s.v. «Civitas» (KORNEMANN); *DNP* 2 (1997) 1224–1225, s.v. «Civitas» (GALSTERER).

b) Azad edilmeye vatandaşlığın kazanılması: Roma hukukuna göre, azad edilen köle, kölelik durumundan çıkararak hür hale gelirdi; bu durumda, köle hem efendisine tabi olmaktan kurtulur hem de azad etme *ius civile*'de ön görülen biçim ve usullere uygun olarak yapılmışsa, haklara ehil duruma gelerek, aynı zamanda Roma vatandaşlığını da kazanmış olurdu. Ancak azadlı (*libertinus*) ismini alan kölenin hak ehliyeti, yukarıda söz edildiği üzere, hür doğan (*ingenus*) kimselere oranla daha sınırlıydı. Kölenin azad edilerek Roma vatandaşlığını kazanması, hürriyetini kazanmasının doğal ve kaçınılmaz bir sonucu²⁰.

c) Vatandaşlık hakkı verilmesiyle vatandaşlığın kazanılması: Roma tarafından devlet olarak tanınan örgütlenmiş topluluklara mensup kişiler hür kabul edilmekteydiler. Bu kimselere tek tek veya toplu olarak Roma vatandaşlığının tanınması mümkündü.

Roma vatandaşlık hakkı alan her fert aslında doğrudan Roma kentinin vatandaşlık hakkını elde etmiş oluyordu; çünkü bir bölgenin Roma egemenliğine girmesi, aslında Roma kentinin egemenlik sınırlarının o bölgeye kadar genişletilmesi anlamına geliyordu. Bu nedenle de her yeni Roma vatandaşı *praenomen*, *nomen gentile* ve halî hazırda ismi olan *cognomen*'i ile birlikte Roma kentindeki *tribus* listelerine kaydedilirdi. Resmi işlemlerde ise bu 3 ada baba ismi, mensup olunan *tribus*'un adı ve *domus* eklenirdi. Bir örnek vermek gerekirse: Titus Flavius Apollonii *filius* Quirina Hermogenus Ksanthius. Kadınlar ise çoğunlukla *cognomen*'lerinin önünde sadece *gens* isimlerini kullanırlardı. Burada da Marcia Mneme örneği verilebilir.

Roma vatandaşlık hakkının kaybı da kazanımı gibi çeşitli şekillerde gerçekleşirdi: Ölüm, belli cezalara çarptırılma, göç ve başka bir cemaatin vatandaşlık hakkının alınması, askerlikten kaçma, askeri suçlar işleme, Roma devlet hukukunun ihlali, savaşta esir düşme ve Roma devlet sınırları dışında köle olarak satılma gibi durumlarda Roma vatandaşlık hakkı kaybedilirdi.

Roma vatandaşlığı kişiye seçme ve seçilme, *legio*'larda askeri hizmette bulunma, devlet memuriyetlerine atanma, *ius civile* ve *toga* kullanım haklarını sağlardı. Ayrıca Roma vatandaşları belirli vergilerden ve *munera*'dan da muaf tutulurlardı²¹.

²⁰ Azadlılar için ayrıca bk. Gaius, *inst.* I 6, 1.

²¹ Roma vatandaşlık hakkının kazanımı, kaybı, hak ve yükümlülükleri ile ilgili olarak ayrıntılı bilgi için bk. *RE Suppl.* 1 (1903) 310 v.d., s.v. «Civitas» (KORNEMANN); *DNP* 2 (1997) 1224, s.v. «Civitas» (GALSTERER).

C. Roma Vatandaşlık Hakkı Verilmesi Politikasının Başlangıcı ve Gelişimi

Romalılar, öncelikle Roma'da kendi içlerinde yaşayanlarla vatandaşlık hakkını paylaşma konusunda tutucu davranmışlardır. Bilindiği gibi Krallık Devri'nde Roma vatandaşlık hakkına sahip olan ve bu hakkın getirdiği ayrıcalıklardan tam olarak faydalananlar sadece *patricius*'lar idi. *Pleb*'ler ise Romalı değil Roma hukukundan yalnızca bir dereceye kadar faydalanabilen yabancılar olarak kabul görmüşlerdir. *Pleb*'ler Roma vatandaşı olmadıkları için asker olamazlar, oy kullanamazlar, memuriyetlere gelemezlerdi. Bu düzende ilk değişiklikler, Krallık Devri'nin sonlarına doğru egemenlik alanı gittikçe genişleyen Roma'nın, daha fazla vergi ve asker kaynağına ihtiyaç duyması vesilesiyle gerçekleşmiştir. M.Ö. VI. yüzyılın sonlarında Roma'nın Etrüsk kökenli krallarından Servius Tullius zamanında *pleb*'lere vergi ve askerlik yükümlülükleri dışında bazı haklar da verilmiştir: Buna göre toprak edinme hakkına sahip olan *pleb*'ler, *patrici*'ler ile birlikte yeni kurulan *tribus* teşkilatına dâhil edilmişler ve bu şekilde hukuken «Roma Vatandaşı» statüsü kazanmışlardır. Fakat buna rağmen *pleb*'lerin *patrici*'lerle tam olarak eşit haklara sahip olmaları oldukça uzun bir zaman almıştır. Bütün bir Cumhuriyet Devri'ne damgasını vuran bu uğurdaki mücadeleler, M.Ö. 254 yılında *pleb*'lerden ilk başrahibin seçilmesi ile *pleb*'lerle *patrici*'ler arasında tam bir eşitlikle sonuçlanmıştır.

Kent devleti olarak kurulan Roma, başarılı savaşlar sonucunda sağladığı egemenliğini antlaşmalarla pekiştiriyor; Roma egemenliğini kabul eden halklara, egemenliğe giriş biçimlerine göre, ya vatandaşlık hakkı tanyor ya da onları *peregrinus* statüsünde bırakıyordu²².

İlk başlarda kavimsel özelliklerine ve geleneklerine bağlı olan Romalılar, vatandaşlık hakkını Romalı olmayanlarla paylaşma konusunda çekimser davranmışlardır. Bu çekimserlik toplumun sosyal yapısından dolayı, aynı veya benzer nitelikleri taşımayan kimselerin Roma vatandaşları arasına katılması fikrinin hoş karşılanmamasının yanı sıra, vatandaşlık hakkının sağladığı nimetlerin başkalarıyla paylaşılmak istenmemesinden kaynaklanmaktadır. Bu nimetlerin başında *ager publicus*'tan faydalanma ve devlet memuriyetinde bulunma hakları gelmekteydi. Romalılar, Roma vatandaşlık hakkının sağladığı bu ve bunun gibi ayrıcalıklardan tek başlarına yararlanmaya o kadar önem vermişlerdir ki, önce kendi içlerinde sonra ülke topraklarını paylaştıkları diğer İtaliyler'le uzun yıllar bu uğurda mücadele vermişlerdir.

Başlangıçta küçük bir kent devleti olan Roma, Cumhuriyet Devri'nde çok geniş bir devlet haline gelirken, bu büyüme devletin yapısını da değiştirerek, ortaya yeni bir devlet tipi çıkarmıştır. Roma'nın İtalya Yarımadası'nda kurulmuş diğer kent devletleri üzerinde başarılı savaşlar sonucunda sağladığı egemenliği, yarımadayı aşarak Akdeniz Havzası'na egemen olma aşamasına geldiğinde, devlet yönetimi de

²² Konu hk. bk. *RE Suppl.* 1 (1903) 302, s.v. «Civitas» (KORNEMANN).

yarımada ve eyalet yönetimi olarak şekillenmeye başlamıştır. Bununla birlikte federal sistemler kuran veya özerkliğini koruduğu bölgeleri vatandaşlık bağı ile kendisine bağlayan Roma, uzun bir süre *civitas* örgütlenmesini bozmadan gelişimini sürdürmeyi başarmıştır.

Roma bir yandan arazi ilhaklarıyla sınırlarını ve egemenlik alanını genişletirken, diğer yandan bu büyümenin doğuracağı her türlü sakıncayı ortadan kaldırmaya yönelik tedbirler alma yoluna gidiyordu. Bu konudaki ilk önlemler, Latin müttefikleri ile ilgili olanıydı: Roma devleti kendisine yakın bir ırk olan Latinler'i bir araya toplayıp, M.Ö. 268 yılında Roma-İtalya Konfederasyonu'nu kurduktan kısa bir süre sonra, bütün yarımada'yı egemenlik altına almıştır²³. Roma'da Latinler, diğer yabancılara göre daima ayrıcalıklı bir hukuki duruma sahip olmuşlardır²⁴. Bir anlamda özel hukuk bakımından Romalılar ile Latinler arasında eşitlik söz konusuydu ve Roma vatandaşlığına geçme hususunda kendilerine pek çok olanak tanınmıştı.

İtalya Konfederasyonu içindeki diğer devletlere ise, Latinler'den farklı olarak *commercium* (ticaret) ve *migratio* (göç etme) gibi haklar verilmemişti. Bunların vatandaşlarının Roma vatandaşlığına geçebilmeleri için öncelikle Latin devletlerinden birisine göç etmeleri gerekmektedir. Böylece bir anlamda Roma vatandaşlığına derececi bir geçiş söz konusuydu.

Roma, Latin müttefiklerine vatandaşlık hakkı tanıdığı gibi, daha geç dönemlerde İtalya dışında ele geçirdiği yerlerdeki yabancı halklara da duruma göre vatandaşlık hakkı vermiştir. Ancak bu hak bağışları, ele geçirilen bölge halklarının tamamını değil, sadece belirli kişileri kapsamıştır. Roma'nın İtalya toprakları dışında ilk olarak ne zaman vatandaşlık hakkı vermiş olduğuna dair kesin bir şey söylemek mümkün değildir²⁵: Livius, sonradan Sicilia'ya yerleşmiş olan bazı Kartacalılar'a M.Ö. III. yüzyılda birtakım vatandaşlık hakları verildiğinden söz etmektedir²⁶. M.Ö. II. yüzyılda ise İtalya dışındaki yabancılara tam vatandaşlık hakkı verilmesine dair birkaç örnek bilinmektedir: Güney İtalya'da bulunan Hellen kentlerindeki Ceres rahiplerine vatandaşlık hakkı verilmesi için ayrı bir yasa talep edilmiştir (Cic. *Balb.* LV).

²³ Konu hk. detaylı bilgi için bk. SHERWIN-WHITE 1974: 33 v.d.

²⁴ Latium Bölgesi'nde eskiden beri oturan ve Roma tarafından M.Ö. 268 yılından önce kurulan *colonia*'ların mensupları olan Latinler, kendilerine daha sonra Latinlik tanınanlardan ayrılışınlar diye, *Latini veteres* olarak adlandırılırlardı. Bunlarla Romalılar arasında *commercium* (ticaret) ve *conubium* (evlenme) hakları da vardı. Ayrıca Roma'da oy kullanabilirler ve *legis actio*'larda (kanun davası) taraf olabilirlerdi; ancak *magistratus* seçilmeleri ve Roma ordusunda askerlik yapmaları mümkün değildi (Liv. VIII 14, 5).

²⁵ Konu hk. detaylı bilgi için bk. SHERWIN-WHITE 1996²: 291.

²⁶ Liv. XXVI 21, 11-13; XXVII 5, 7; 8, 18; XXXVIII 41, 12. SHERWIN-WHITE 1996²: 291'e göre burada söz konusu olan belki de *civitas sine suffragio*'dan daha fazlası değildir. Fakat, daha sonraki dönemlerde bu Kartacalılar'dan birisinin torunu, İtalya dışında tam vatandaşlık hakkının verildiği ilk kişi olmalıdır. Asconius'a göre bu kişiye Roma'da bir ev verilmiş olmakla birlikte, onun İtalya'ya yerleşip yerleşmediği kesin değildir (Ascon. 12C).

Yenilgiye uğrayan devletlerin halklarına, Roma vatandaşlık hakkı verilmesiyle kazanılan yeni Roma vatandaşları, Roma tarafından egemenliğin sağlamaştırılması için sosyal, ekonomik ve siyasi bir araç olarak kullanılıyordu. Ancak bu şekilde büyüyen Roma'da *civitas* açısından pek çok sorun ortaya çıkmaktaydı. Bu sorunlar büyük ölçüde *municipium*'lar ve *colonia*'lar sistemiyle çözülmeye çalışılmıştır: *Municeps* ya da *municipium*²⁷, M.Ö. IV. yüzyılın ortalarından itibaren, Latin olmayan yabancılar ile toplulukları Roma sistemi içerisine organik bir bütünlük içinde dâhil etmeyi sağlayan sistemin adıdır. *Municeps* ya da *municipium*'un tanımı ilk kez Festus tarafından yapılmış olup *civitas sine suffragio*²⁸ olarak açıklanmıştır (Fest. 142, 1). M.Ö. 338 yılında Campania Bölgesi'ndeki tüm kentlere bu statü verilmiş olup; II. Kartaca Savaşı sırasında (M.Ö. 218–201) Campania'daki kentler iç otonomi kazanmışlardır²⁹. Latin toplulukları M.Ö. 338 yılında özgürlük kazanmalarına rağmen, henüz Campania'daki *municipium*'lar Roma ile bütünleştirilememiştir. Bu *municipium*'lar, Roma'daki *tribus* örgütlenmesinin dışında kaldıkları için Roma'daki bazı hukuksal haklardan yararlanamamışlardır³⁰. Zamanla Romalılar, *municipium*'ların Roma vatandaşlık statüsünü tamamlamak için birtakım haklar vermişlerdir. Bu haklardan biri de *ius suffragii*, yani oy kullanabilme hakkı olmuştur. Velleius bu hakkın Sabinler'e en erken M.Ö. 268 yılında verilmiş olduğundan bahsederken; Livius 3 Volsc *municipium*'u için M.Ö. 188 yılını vermektedir³¹.

M.Ö. III. yüzyılın sonu ile II. yüzyılın başından itibaren başta Hispania olmak üzere, sırasıyla Kuzey Afrika, İlyria, Makedonia, Kıta Hellas ile Batı Anadolu'yu bir yüzyıl içinde egemenliği altına alan Roma'nın neredeyse tüm Akdeniz Havzası'nı

²⁷ *Municipium*'lar siyasi bakımdan özerklikleri olan topluluklar olup; bazı durumlarda idari işleri için kendi *magistratus*'larını ve meclislerini de muhafaza ederlerdi. *Municipium* içindeki kimse Roma Devleti karşısında *civis romanus*, kendi kasabası içinde ise *municipes*'ti. Cumhuriyet'in ilk yüzyıllarında farklı tiplerde *municipium*'lar ortaya çıkmıştır: Bunlardan biri *optimo iure* iken, diğerlerine içinde yaşayan vatandaşlara göre, *municipes caerites* ve *municipes aerarii* denmekte idi. Bu son iki tip, *cives sine suffragio* yani seçme hakkı olmayan *municipium*'lar idi. Fakat Cumhuriyet'in sonlarına doğru teşkilat bakımından tek bir tip *municipium* örgütlenmesi vardı. Artık bütün *municipium* vatandaşları *cives optimo iure*, yani tam vatandaşlık hakkına sahip kimselerdi. *Municeps* ve *municipium*'lar hk. detaylı bilgi için bk. SHERWIN-WHITE 1996²: 165–173; 190–218.

²⁸ Bazı araştırmacılar, *civitas sine suffragio*'yu Roma'ya boyun eğme olarak yorumlamaktadırlar. Nitekim Livius'un Roma'nın diğer kentler üzerindeki egemenliğine ilişkin ifadelerinden Romalılar ve Campanialılar'ın politik bakımdan eşit haklara sahip olmadıkları anlaşılmaktadır (konu hk. bk. SHERWIN-WHITE 1974: 28 v.dd.). Buna göre, *civitas sine suffragio* ikinci sınıf vatandaşlık hakkından daha fazlası değildir (HUERGON 1942: 243). BERNARDI 1942: 98 v.dd. ise *civitas sine suffragio*'yu Hellenistik *isopoliteia* anlaşmaları ile karşılaştırmaktadır: Buna göre, *civitas sine suffragio*, kentler arasında vatandaşlığın eşit şartlarda onursal bir değişimi olup; bir kentin vatandaşı diğer kentte potansiyel vatandaşlık ve ikamet hakkı kazanmaktaydı.

²⁹ Liv. XXIII 2–4, 5; 5–7; 7–8. Ayrıca bk. SHERWIN-WHITE 1974: 28.

³⁰ Dion Hal. ant. XX 1, 2; Liv. X 26, 14; 29, 12; XXIII 4, 8. Campanialı aristokratlar ancak M.Ö. 340–225 yıllarında Roma'daki *magistratus*'luklara gelme hakkını elde edebilmişlerdi (konu hk. ayrıca bk. TAYLOR 1960: 194–195).

³¹ Sabinler için bk. Vell. I 14, 7; Volsclar için bk. Liv. XXXVIII 37, 7.

ele geçirmesi ve buralardan elde edilen zenginliğin toplum içinde belli bir kesim tarafından kullanılması, vatandaşlar arasında birçok ihtilaflar çıkmasına yol açmıştır. Bu kavgayı sonlandırmak için M.Ö. 133 yılında Tiberius Gracchus ve kardeşi Gaius Gracchus birtakım önlemler almaya çalışmışlardır. Ancak almak istedikleri önlemler, *senatus* partisi mensupları tarafından başarısızlığa uğratarak onların ölümüyle sonuçlanmıştır. Gracchus kardeşlerden genç olanı Gaius, M.Ö. 122 yılında İtalya içinde ve dışında olmak üzere koloniler kurulmasını ve buralara hem vatandaş hem de müttefiklerin yerleştirilmesini teklif etmiştir. Bu teklifi yaparak, Roma vatandaşlığını deniz aşırı bölgelere kadar götürmek isteyen Gaius, ayrıca Roma vatandaşlığını bütün Latinler'e ve Latin vatandaşlığını da bütün İtalya halkına yaymayı amaçlamıştır³². Ancak Gaius'un bu teklifine, sadece *senatus* değil, Roma vatandaşlık hakkını kimseyle paylaşmak istemeyen Atlı Sınıfı ile halk dahi karşı gelmiştir. M.Ö. 121 yılında meydana gelen birtakım karışıklıklardan ötürü çıkartılan *senatus consultum ultimum* ile *senatus*, iktidarı *consul* Opimius'un eline vermiş; Gaius Gracchus öldürülmüş ve İtalikler'e vatandaşlık hakkı verilmesi fikri rafa kaldırılmıştır.

Bundan sonraki yıllarda reform denemelerine devam edilmiş ve M.Ö. 91 yılına gelindiğinde, Gaius Gracchus'un muhalifi olan *tribunus*'un oğlu M. Livius Drusus birçok problemi çözmek için bir reform paketini meclise sunmuştur: Bu reformlar arasında, Gracchuslar'ın başlamış olduğu toprak dağıtımı ile koloni kurma işinin yeniden ele alınarak İtalikler'e vatandaşlık hakkı verilmesi de vardı³³. Ancak İtalikler'e vatandaşlık verilmesi *senatus* tarafından onaylanmamış ve akabinde Drusus öldürülmüştür.

Drusus öldürülüp İtalya'daki müttefikler lehine hareket edenler mahkûm edilince, İtalikler tarafından başlatılan ve bütün İtalya Yarımadası'na yayılan bir ayaklanma çıkmıştır. İtalikler'le Roma ve Latin müttefikleri arasında yaklaşık 2 yıl sürecek olan bu savaş, tarihe *Bellum sociale* ya da *Bellum Italicum* olarak geçmiştir. İtalikler Roma aleyhine bir konfederasyon kurarak, yarımada'nın ortasında yer alan Corfinium'u merkez kabul etmişler ve Roma'ninkine benzer *magistratus*'luklar oluşturarak bir tek vatandaşlık (*Italia vatandaşlığı*) olduğunu kabul etmişlerdir³⁴. İtalik Konfederasyonu ayrıca gümüş sikkeler de bastırmıştır³⁵.

M.Ö. 90–88 yılları arasında gerçekleşen *Bellum Italicum*'un ilk yılında Romalılar birçok cephede İtalikler ile onların müttefiklerine karşı zorlu bir savaşın içine

³² Vell. II 2, 2; Plut. III; ayrıca bk. SHERWIN-WHITE 1996²: 134.

³³ App. civ. I 35, 6; Liv. *perioch.* LXX v.d.; SCULLARD 1982: 62 v.d.; LOMAS 1996: 98–100; SHERWIN-WHITE 1996²: 137, n. 1.

³⁴ Diod. XXXVII 2, 5; Strab. V 4, 2; App. civ. I 40, 181; ayrıca bk. MEYER 1958: 74 v.d.

³⁵ Söz konusu bu sikkelerin Samnitler tarafından basılmış olanlarının üzerindeki lejantlar Osc dilinde, Marslar'ın bastırdıklarındakiler ise Latince'dir. Sikkelerin arka yüzünde Roma'nın dışı kurdunu yere seren İtalik boğası yer almaktadır, SYDENHAM 1952: 89 v.dd.; GREENIDGE – CLAY 1961²: 283; SHERWIN-WHITE 1974: 34 v.d.

girmişlerdir. Savaşın nedeni şimdiye kadar Roma'nın gelişmesi ve büyümesi yolunda bütün güçleriyle çalışmış olan Picentines, Vestini, Marsi, Frentani, Paelligni, Hirpini, Marrucini, Venusini, Pompeiani, Apulianes, Samnites, Umbri, Saluvi ve Luciani gibi İtalic müttefiklerin birçok teşebbüste bulunmuş olmalarına karşın, henüz Roma vatandaşlık hakkını alamamış olmalarıydı³⁶. Bu bakımdan, M.Ö. ca. 91/90 yılında ayaklanarak Roma'yla olan müttefikliklerinden ayrıldıklarını bildirmişlerdir³⁷. Bunun üzerine Roma'yla bağlaşıkları arasında savaş başlamış ve bu savaş kısa süre içinde bütün İtalya'ya yayılmıştır.

Birçok cepheye savaşmak zorunda kalan Roma'da Caesar isimli bir *consul*, M.Ö. 90 yılında *lex Iulia de civitate*'yi çıkarmış ve Roma'ya sadık kalmış veya silahı bırakacak olan bütün müttefiklere vatandaşlık hakkı tanımıştır³⁸. Bunun sonucu olarak, henüz bir cephe içinde yer almamış olan müttefikler Roma tarafına geçmişlerdir. M.Ö. 89 yılında çıkartılan *lex Plautia Papiria* ile İtalya'da her isteyenin 60 gün içinde silahlarını bırakmak şartıyla vatandaş olabilecekleri kararı alınmıştır³⁹. Aynı yıl içinde *Consul* Gn. Pompeius Strabo'nun Kuzey İtalya'dakilere Latin vatandaşlığı hakkını veren yasası *lex Pompeia* çıkmış ve böylece buradaki Ligurlar Roma vatandaşlığı hakkını elde etmiştir⁴⁰. M.Ö. 89 yılında çıkarılan bu iki yasayla birlikte, neredeyse tüm Latinler ile birçok İtalic kenti, Roma vatandaşı olmuştur⁴¹. Ancak buna rağmen hâlâ Roma'ya şiddetle karşı koyan müttefikler bulunmaktaydı. İsyan ancak M.Ö. 88 yılında İtalicler'in başkenti Corfinium'un ele geçirilmesiyle bastırılabilmiştir. Böylece M.Ö. 88 yılından itibaren İtalya Yarımadası üzerinde yaşayan tüm toplumlar artık *municipia civium Romanorum* olmuşlardır (SHERWIN-WHITE 1974: 36). İtalic topluluklar bu tarihten itibaren kurumlarında ve dillerinde Romalılaştırmışlardır. Gerçi daha M.Ö. II. yüzyıldan itibaren Latin kültürünün birçok İtalic kavmi üzerinde etkin olduğu açıkça görülmektedir. Bunun en iyi örneği yerel hükümetlerin kullandıkları unvanlar ile bunların işleyiş tarzıdır (SHERWIN-WHITE 1974: 3635 v.d.).

Müttefik Harbi'nden sonra, Roma için en önemli sorun oldukça genişlemiş olan vatandaş kitlesinin mevcut *tribus*'lara kaydedilmesi meselesi olmuştur. Bunun üzerine zamanın Halk *Tribunus*'u P. Sulpicius Rufus, mevcut 8 *tribus*'u 35'e çıkar-

³⁶ Diod. XXXVII 22; Flor. *epit.* II 6, 1-7; App. *civ.* I 39; Eutr. V 3, 1-2; Oros. V 18, 1-8.

³⁷ Diod. XXXVII 2, 6-11; 10, 1-14; 19, 1-24; 20, 1; Sall. *Hist.* I 18-20; 77; Liv. LXXI-LXXVI; Iust. XXXVIII 4, 13-14.

³⁸ App. *civ.* I 49; 53; Gell. IV 4, 3; Cic. *Arch.* VI; Cic. *Balb.* VIII 21; *ILS* 8888; ayrıca bk. Vell. II 16, 4; Diod. XXXVII 15, 1-3; ROTONDI 1912: 338; SHERWIN-WHITE 1996²: 148, n. 1-2; 151 v.dd.; MOUSOURAKIS 2003: 174.

³⁹ Cic. *Arch.* VII; ayrıca bk. App. *civ.* I 53; Vell. II 17, 1; GREENIDGE - CLAY 1961²: 151 v.d.

⁴⁰ Plin. *nat.* III 20, 138; Cass. Dio XXXVII 9, 3; App. *civ.* I 159; konu hk. detaylı bilgi için bk. HARDY 1916: 65-68; SHERWIN-WHITE 1996²: 157 v.dd.; SALMON 1967: 359 v.dd.; GRUEN 1968: 223 v.d.

⁴¹ M.Ö. 42 yılında İtalya'nın kuzeyinde Po Ovası civarında oturan Keltler'e Roma vatandaşlığının verilmesi ile birlikte Messina Boğazı'ndan Alpler'e kadar olan tüm yarımada Roma vatandaşı olmuştur (SHERWIN-WHITE 1996²: 159).

mayı ve vatandaşları bu yeni *tribus*'lara kaydetmeyi öneren yeni bir yasa teklifi hazırlamıştır⁴².

Cumhuriyet Devri'nin son önemli vatandaşlık politikası Caesar tarafından gerçekleştirilmiştir: M.Ö. 58-1 yılları arasında Gallia'yı Roma topraklarına katarak, burayı eyaletleştiren Caesar, Gallia'nın önde gelenleriyle, Roma'ya hizmette bulunanlara vatandaşlık hakkı vermiştir (SHERWIN-WHITE 1974: 38). M.Ö. 47 yılında Roma'nın başına *dictator* olarak geçen Caesar, M.Ö. 45 yılında *Hispania* Eyaleti'nde birçok koloni kurarak, bunların bazılarını veteranlarını bazılarını ise bir kısım Roma proletaryasını yerleştirmiştir⁴³. Caesar özellikle Roma'da yaşayan başka milletlere mensup hekim, avukat ve öğretmen gibi önemli kişilere vatandaşlık hakkı vermeye özen göstermiştir. Roma'daki nüfus fazlalığını önlemek için birtakım önlemler alan Caesar, vatandaşlar ile veteranları eyaletlere yerleştirmeye çalışmıştır. Bu amaçla, *Gallia* ve *Hispania*'da olduğu gibi, *Africa* ve diğer eyaletlerde de koloniler ile *municipium*'lar kurulmuş (SHERWIN-WHITE 1974: 40 v.d.); Sicilia'nın tamamına Latin vatandaşlığı hakkı verilirken; *Africa*'da eski Kartaca'nın olduğu yerde *Colonia Iulia Concordia Carthago* adında bir vatandaş kolonisi kurulmuştur. Bunun gibi, Küçükasya'da⁴⁴ *Colonia Iulia Concordia Apamea*, Hellas'ta Korinthos'un olduğu yerde *Colonia Laus Iulia Corinthus* Caesar tarafından kurulan diğer önemli kolonilerden birkaçıdır. Böylece, eyaletlere gönderilen kolonistler, hem bölgenin Latinleşmesine fiilen hizmet ediyor, hem Roma'daki nüfusun azalmasını sağlıyor, hem de gittikleri yerlerdeki önemli kişileri Roma vatandaşlığına kazandırmaya çalışıyorlardı.

M.Ö. 49 yılında Caesar'ın mutlak idareyi eline alması ile birlikte *civitas* idaresi fiilen sona ermiş ve aslına bakılırsa, imparatorluk fiilen doğmuştur. Ancak gerçek anlamda Roma İmparatorluğu'nun başlangıcı *Principatus* Devri'yle olmuştur. Augustus'la birlikte başlayan bu devirde Roma; siyasi, ekonomik ve sosyal bakımdan büyük değişimler geçirmiştir; bunlardan biri de vatandaşlık hakkı verme politikasıdır: Bu dönemle birlikte gittikçe daha büyük kitlelere Roma vatandaşlığı tanımaya başlanmıştır. *Princeps*'in iktidarı altındaki bütün imparatorluk halkı, ister Roma vatandaşı olsun, isterse Latin veya yabancı (*peregrinus*) olsun, teb'a olarak görülmeye başlanmıştır.

Roma bir imparatorluğa dönüştükten sonra da egemenliği altına aldığı topluluklara, kitleler halinde veya tek tek vatandaşlık hakkı tanımayı sürdürmüştür. Roma imparatorları genel olarak vatandaşlığı siyasal amaçları için bir araç olarak kullanmışlardır. Bunun yanı sıra, Roma vatandaşlık hakkına sahip olabilmenin

⁴² Konu hk. bk. MACKAY 2004: 125.

⁴³ Plin. *nat.* III 7, 18; konu hk. detaylı bilgi için bk. HENDERSON 1942: 1-13; VITTINGHOFF 1942: 43 v.d.; 76; 79.

⁴⁴ Caesar zamanında Küçükasya'da kurulmuş olan koloniler hk. ayrıntılı bilgi için bk. VITTINGHOFF 1942: 87 v.dd.

bedeli bu dönemde de çok ucuz olmamıştır. Örneğin Claudius zamanında, belirli bir ebatta gemi inşa ederek Roma'ya 6 yıl boyunca hububat taşıyanlara (Suet. *Claud.* XVIII 19); Roma kentinin yapılarının inşasında en az servetinin yarısını ortaya koyanlara (Gaius, *inst.* I 33), Traianus'un *constitutio*'nuna göre, 3 yıl boyunca belirli şartlar altında başkentte *annona* hizmetinde fırıncılık yapanlara (Gaius, *inst.* I 34) Roma vatandaşlık hakkı tanınmıştır.

Buraya kadar genel olarak Roma'nın Batı'da Hellenler dışında kalan topluluklara vatandaşlık hakkı verme politikasından söz edilmiş oldu. Batı'daki Hellen kolonilerinin Roma vatandaşlık hakkı almalarına dair bilgiler çok sınırlı olmakla birlikte, Roma vatandaşlık hakkı kazanan ilk grubun Sicilia'nın elit sınıfından olan hekimler olduğu bilinmektedir. Cicero'dan öğrenildiğine göre, Pompeius M.Ö. 82 yılındaki Sicilia seferi sırasında, orduda hizmet veren Hellen kökenli bu hekimlere vatandaşlık hakkı vermiştir (Cic. *Verr.* II 23, 102; IV 25, 48).

İmparatorluğun doğu yarısına baktığımızda, burada Roma vatandaşlık hakkı bağışlarının, Batı'da olduğu gibi fetih savaşları bağlamında değil, önce Romalı idarecilerin daha sonra ise imparatorların kişisel lütufları şeklinde başladığı görülmektedir. Roma ordusunda askerlik yapan barbar çiftçilerin bile Roma vatandaş statüsü kazanabildikleri Batı'dakinin aksine, Doğu'daki soylulara dahi *c.R.*'yi toplu olarak kazandıran bir yasa bilinmemektedir. Doğu'da genellikle Eyalet valileri ya da Romalı diğer *magistratus*'lar toplumun önde gelen fertlerinin münferit olarak vatandaşlık hakkı almalarına aracılık yapmışlardır.

İmparatorluğun doğu yarısında Roma vatandaşlık hakkı alan ilk şahıslar oldukça geç bir tarihte ortaya çıkmaktadır. Romalılar Cumhuriyet'in son dönemi olan M.Ö. I. yüzyılda dahi Doğu'daki Hellenler'e vatandaşlık hakkı verme konusunda oldukça cimri davranmışlardır. Örneğin Sulla kendisine destek veren Asialı ve Akhaialı gemi kaptanlarına M.Ö. 78 yılında Roma vatandaşlığı yerine sadece özel ayrıcalıklar tanımıştır⁴⁵. Sulla'nın Küçükasya'dan sadece tek bir vatandaşlık hakkı bağışı bilinmektedir: Miletoslu ozan Lucius Cornelius Alexander Polyhistor, II. Mithridates Savaşı'ndan sonra esir olarak götürüldüğü Roma'da hakkında başka bir şey bilinmeyen bir Cornelius Lentulus'a satılmıştır. Polyhistor, efendisi tarafından azad edildikten sonra Sulla'dan Roma vatandaşlık hakkı almıştır⁴⁶.

Doğu'da *peregrinus*'lara Roma vatandaşlık hakkının kitleler halinde verilmesi, Roma'nın bu zamandaki toplumsal ve ekonomik yapısından dolayı mümkün olmamıştır. Çünkü Roma toplumunun ileri gelen tutucu sınıfı M.Ö. I. yüzyılda Hellen kültürünün Roma'ya taşınmasını Roma varlığına karşı bir tehdit olarak algı-

⁴⁵ Bu kişiler yerel *leitourgia* görevlerinden muaf tutulmuşlar, kendi yerel mahkemeleri dışında Roma mahkemelerinde de yargı hakkı elde etmişlerdir. Bu ayrıcalıklar «kendi vatandaşlık hakkını kaybetmeden» Latin statüsündeki İtalic soylulara verilen haklarla benzerlik göstermektedir (SHERWIN-WHITE 1996²: 307). Ayrıca bk. FREIS 2005:139.

⁴⁶ GOODFELLOW 1935: 35; BADIAN 1958: 306; HOLTHEIDE 1983: 22.

yordu⁴⁷. Bu nedenle Sulla'nın diktatörlüğünden önce Doğu'dan yalnızca birkaç kişi Roma vatandaşlık hakkı alabilmiştir (SHERWIN-WHITE 1996²: 306). Daha sonraları Cicero, *pro Balbo* söylevinin Doğu Hellenleri'nden bahsettiği pasajında hala sadece kendi yanaşması olan Antiokheialı Arkhias'ın Roma vatandaşlığından söz etmektedir (Cic. *Balb.* XXXI).

Yaklaşık 6 yıl kaldığı Doğu Akdeniz Hellen Dünyası'nı yeniden düzenleyen Pompeius zamanında, Küçükasya topraklarında yaşayan bir *peregrinus*'un ilk kez Roma vatandaşlık hakkı aldığı bilinmektedir: Bu şahıs, II. Mithridates Savaşı'nın sonlarından itibaren kentinde oldukça önemli bir politik role sahip olan ve vatandaşlık hakkını doğrudan Pompeius'tan aldıktan sonra, G. Pompeius Theophanes adını taşıyan Mytileneli ünlü tarihçidir⁴⁸. Ancak Pompeius'un bu konuda cimri davranmış olduğu, Küçükasya'dan vatandaşlık hakkını doğrudan Pompeius'tan almış olduğu kesin olarak belgelenen başka *Pompeius*'ların bilinmemesinden anlaşılmaktadır⁴⁹.

M.Ö. 49 yılındaki İç Savaş'tan sonra, Batı'daki gibi, Doğu'da da vatandaşlık hakkı başlıklarında artış gözlemlenmektedir. Yapılan araştırmalar, Caesar zamanında *Asia* Eyaleti'nden birçok kişiye Roma vatandaşlık hakkı verildiğini gösterir (HOLTHEIDE 1983: 26). Epigrafik ve nümizmatik kaynaklar *Asia*'da *Iulius* adını taşıyanların, *Cornelius* ya da *Pompeius*'lardan daha fazla olduklarını ortaya koymaktadır (HOLTHEIDE 1983: 26, n. 121). Bununla birlikte, *C. Iulius* adlı bütün Roma vatandaşlarının vatandaşlık haklarının Caesar'a dayandığını söylemek güçtür. Çünkü söz konusu bu kişiler vatandaşlık hakkını aynı şekilde Augustus aracılığıyla da elde etmiş olabilirlerdi.

II. *Triumvir*'liğin sonunu getiren Doğu'daki Antonius-Octavianus mücadelesi, Doğu'dan birçok *peregrinus*'a vatandaşlık hakkı verilmesine vesile olmuştur⁵⁰. *Asia* Eyaleti'nden *peregrinus*'lara vatandaşlık hakkı verme yolunda o zamana kadarki Romalı idarecilerin takip ettikleri tedbirli tutumda ilk kırılma II. *Triumvirlik* zamanında Marcus Antonius ile gerçekleşmiştir (HOLTHEIDE 1983: 32, n. 162). Antonius'un vatandaşlık politikasından antik yazarlardan, özellikle de Cicero'dan negatif değerlendirmeler gelmektedir⁵¹: Antik kaynaklar Antonius'un garip yaşam tarzını ve O'nun Hellenistik eğilimlerini *peregrinus*'lara büyük ölçüde vatandaşlık hakkı vermesinin nedeni olarak açıklama eğilimindedirler (HOLTHEIDE 1983: 32). Yazıtlar, sikkeler ve antik edebi metinler aracılığıyla *Asia*'dan *Antonius* adını taşı-

⁴⁷ Cic. *Balb.* XXII; GALSTERER 1976: 98.

⁴⁸ Cic. *Arch.* XXIV; ayrıca bk. Strab. XXXIII 2, 3. Ayrıca bk. MAGIE 1950: 1230; ANDERSON 1962: 34 v.dd.; RE 5A (1934) 2090 v.d., s.v. «Theophanes 1» (LAQUEUR).

⁴⁹ Ephesos kenti ile Lydia ve Karia bölgelerinden bilinen diğer *Pompeius*'lar Roma vatandaşlık hakkını C. Pompeius Theophanes aracılığıyla almış olmalıydılar, HOLTHEIDE 1983: 25; konu hk. ayrıca bk. SHERWIN-WHITE 1996²: 306.

⁵⁰ *Asia* Eyaleti'nde *Antonius* adını taşıyan *asiarkhes*'ler için bk. MAGIE 1950: 1604. Konu hk. ayrıca bk. SHERWIN-WHITE 1996²: 310, n. 1.

⁵¹ Cic., *Flacc.* XII; XV; XXII; *Verr.* IV; *ad fam.* XIII; *ad. Q. fr.* 1; *Phil.* I 10; 54.

yan toplam 172 Roma vatandaşı bilinmektedir. Bu sayı *Asia*'da Caesar zamanından belgelenen yeni vatandaşların iki katından daha fazlası anlamına gelmektedir (HOLTHEIDE 1983: 38). Ancak Antonius'un bu politikası Batı'yla bağlantısının kesilmesi nedeniyle ordusunun eksik kalan kısımlarını Asialılar'la tamamlama ve Doğu'nun yerel üst idareci tabakasını Doğu'daki gücünün bir dayanağı yapma isteğiyle açıklanabilir (HOLTHEIDE 1983: 39).

İlk olarak politik ve toplumsal alanlarda kesin değişimler Cumhuriyet'ten *Principatus*'a geçiş döneminde gerçekleşmiş; Roma'nın üst tabakasının Küçükasya eyaletlilerine vatandaşlık hakkı verilmesi konusundaki tutumlarında da bu bağlamda birtakım değişiklikler olmuştur. Neredeyse istisnasız olarak yerel aristokrasiye mensup kişilerden seçilen bu eyaletli yeni Roma vatandaşları *princeps*'e bağlı memuriyetler ya da «Yüksek Rahiplik» görevleri üstlenmeleri yoluyla Roma vatandaşlık hakkı elde ediyorlardı. Roma vatandaşlığı almanın bir başka yolu ise eyaletlilerin, Romalı dostları ya da memurlar aracılığıyla *Princeps*'ten yazılı istekte bulunmaları şeklinde olmaktadır (Plin. *epist.* X 5–6). Roma vatandaşlık hakkı verme yetkisi sadece imparatora ait idi ve bu yetki *ensoria potestas* salâhiyetine dayanıyordu. Bununla birlikte, yeni Roma vatandaşı her zaman kendisine vatandaşlık hakkı veren imparatorun *praenomen* ve *gens* adını taşımak zorunda değildi (HOLTHEIDE 1983: 23; 121 v.d.). Kendilerine vatandaşlık hakkı verilmesine aracılık eden eyalet valileri ile diğer Romalı memurların isimlerini taşıyan birçok Roma vatandaşı Küçükasya'nın pek çok bölgesinden bilinmektedir (SALOMIES 1993: 119 v.dd.).

Cumhuriyet'ten İmparatorluğ'a geçiş dönemi, aynı zamanda *Asia*'da Antoninuslar Dönemi'ne kadar eyalet üst tabakalarının çok güçlü bir entegrasyonu ve bu yeni vatandaşların Roma yönetiminde kullanılması yönündeki gelişimin de bir başlangıcı olacaktır (HOLTHEIDE 1983: 6).

D. Konuya İlişkin Antik Kaynakların ve Modern Literatürün Durumu

Antik kaynaklar, Roma idaresinin Geç Cumhuriyet Devri'nde *Asia*'dan ya da Doğu Hellenler'inden *peregrinus*'lara vatandaşlık hakkı verilmesine dair genel tutumundan söz etmekle birlikte, daha geç devirlerde imparatorların, imparatorluğun doğu yarısındaki yerlilere vatandaşlık hakkı verme ölçütleri konusuna pek değinmezler. Dion Khrysostomos, Aelius Aristeides ve Lucianus, eyaletlerdeki Roma vatandaşlık hakkı bağışlarından genel olarak bahsederlerken⁵²; Plinius'un mektupları (Plin. *epist.* X 5–6) vatandaşlık hakkının verilmesindeki alışılmış uygulamalardan söz etmektedir.

⁵² Dion Chr. 41; Aristeid. LIX–LXIV; Lukian XL.

Antik edebi metinler, Küçükasya'nın ilk eyaleti olan *Asia*'nın erken zamanlarından M.Ö. I. yüzyılın ortalarına kadar bu bölgedeki yeni Roma vatandaşlarından bahseden önemli belgeler olmakla birlikte, yeterli değildir. Appianos, Mithridates taraftarlarının öldürdüğü İtalikler'den ve Romalılar'dan isim vermeksizin çok genel olarak söz eder (App. *Mithr.* XXII). *Asia* Eyaleti'ndeki Roma vatandaşları konusunda en erken bilgiler özellikle Cicero⁵³ ve Plutarkhos'tan⁵⁴ gelir. Lykia'daki Roma vatandaşları hakkında ise antik kaynaklar Claudius zamanında bölgede çıkan ve Lykia'nın eyaletleşmesine neden olan karışıklıklar dolayısıyla yalnızca kısıtlı bilgiler vermektedirler⁵⁵.

Sınırlı sayıdaki antik metin dışında çalışmamıza esas teşkil eden asıl kaynak grubu yazıtlardır. Lykia Bölgesi'nden yazıtlar aracılığıyla tanınan yerli Roma vatandaşlarının tespiti amacı ile bölge yazıtlarını kapsayan yazıt *corpus*'ları, süreli yayınlar ve ilgili monografik eserler taranmıştır: Bunlar *CIG*, *IGR*, *IGSK*, *ILS*, *LBW*, *OGIS*, *Syll³*, *TAM* başta olmak üzere, *AAnt*, *Adalya*, *AMS*, *AS*, *AST*, *BCH*, *Chiron*, *EA*, *Gephyra*, *JHS*, *KST*, *REG*, *ZPE* gibi süreli yayınlar; BENNDORF – NIEMANN 1884; PETERSEN – LUSCHAN 1889; BEAN – MITFORD 1970; BEAN 1971; *FdXanth* VII; İPLİKÇİOĞLU *et alii* 1992; KOKKINIA 2000; KORKUT – GROSCHE 2007; KOKKINIA 2008 ile *online* sistemdeki <http://epigraphy.packhum.org/inscriptions/>'tur (*PHI*).

Lykia'nın Claudius zamanında eyaletleştirilmesi ile birlikte bölge kentlerinin sikke darbı yasaklandığından, Lykia Bölgesi Roma vatandaşlarının tespitinde *Asia* Eyaleti'nin aksine nüvizmatik malzeme değerlendirmeye alınamamıştır.

Roma'nın vatandaşlık politikası üzerine şimdiye kadar yapılmış olan modern çalışmaların büyük çoğunluğu imparatorluğun Batı yarısıyla ilgilidir: GOODFELLOW 1935, Roma vatandaşlığının İtalya ve Batı eyaletlerindeki yayılımıyla ilgili ilk çalışmadır. Roma vatandaşlık hakkının İmparatorluğun Batı yarısındaki eyaletler ve kentlerdeki yayılımı ile ilgili isimleri anılması gereken diğer önemli çalışmalar şunlardır: PFLAUM 1959: 96–133; PFLAUM 1970: 75–117; PFLAUM 1973: 55–72; Afrika için LASSÈRE 1973: 7–151. Ayrıca, MÓCSY 1959; MÓCSY 1970; MÓCSY 1974. Bunların yanı sıra, ALFÖLDY 1965; ALFÖLDY 1969; ALFÖLDY 1977a: 249–265 de konuyla ilgili önemli eserlerdir. Roma vatandaşlık hakkı ile ilgili bir diğer önemli çalışma olan SHERWIN-WHITE 1996², genel olarak Roma vatandaşlık hakkı verilmesinin tarihsel sürecinden ve Batı eyaletlerindeki gelişiminden bahsettikten sonra, Doğu eyaletlerindeki durumu da kısaca özetlemiştir.

İmparatorluğun doğu yarısında yer alan herhangi bir eyalette Roma vatandaşlığının gelişimi ve yayılımıyla ilgili ilk kapsamlı çalışma HOLTHEIDE 1983'tür. Bundan önce yapılmış olan BOX 1931: 200–213; BOX 1932: 165–183; KAPETANOPOULOS 1963; WOLOCH 1973 gibi çalışmalar Hellas'taki Roma vatandaşları ile ilgili

⁵³ Cic. *Arch.* X 24; Cic. *Phil.* XIII 13; Cic. *ad fam.* VIII 35–36.

⁵⁴ Plut. XXIV; XLVIII; LXV.

⁵⁵ Cass. Dio LX 17, 3; Suet. *Claud.* XXV 3.

yegâne araştırmalar olmakla birlikte, bunlar *Achaia* Eyaleti'ndeki belli bir bölgede sınırlı bir zaman dilimi içindeki gelişimi ele almaktadırlar. *Asia* Eyaleti dışında Kilikia Bölgesi Roma vatandaşları da PILHOFER 2006'nın, yazıtların ışığında Kilikia Bölgesi'ndeki Romalılaşma sürecini konu alan araştırmasında ayrı bir başlık altında değerlendirilmiştir.

Roma egemenliği altındaki Küçükasya tarihine dair önemli çalışmalar olan CHAPOT 1904 ve MAGIE 1950, Küçükasya'da Roma vatandaşlığının gelişimine ilişkin olarak sadece dolaylı bilgiler vermektedir. HATZFELD 1919, *Principatus* Devri'nin başına kadar Akdeniz'in doğu kıyılarına yerleşmiş bulunan Romalı ve İtalya kökenli tüccar ailelerin isimlerinin dağılımıyla ilgili sınırlı bir araştırmadır.

BADIAN 1958; WILSON 1966; TREGGIARI 1969; BRUNT 1971 gibi, *Asia* Eyaleti'nde en erken Roma vatandaşlığı almış olan şahıslardan bahseden çalışmalar zaman dilimi olarak Geç Cumhuriyet Devri'yle sınırlıdır. BOWERSOCK 1965, Augustus zamanında İmparatorluğun Doğusu'nda vatandaşlık hakkı verilmesi ve gelişimiyle ilgili yapılmış çalışmaların en kapsamlısıdır. VITTINGHOF 1942, Caesar ve Augustus zamanlarında diğer bölgelerin yanı sıra, Küçükasya'da kurulmuş olan koloniler bağlamında Roma vatandaşlık politikasını ele almaktadır.

Şimdiye kadar yapılmış olan çalışmalar içerisinde özel olarak Küçükasya eyaletlerinden birinde Roma vatandaşlık politikasının gelişimini inceleyen ilk ve tek çalışma olduğunu söylediğimiz HOLTHEIDE 1983, özellikle epigrafik malzemenin ışığında *Asia* Eyaleti'nin M.Ö. 129 yılındaki kuruluşundan M.S. 212 yılında ilan edilen *Constitutio Antoniniana*'ya kadar eyaletteki Roma vatandaşlık hakkı bağışlarını ve yeni Roma vatandaşlarını konu almıştır. Araştırmacı çalışmasında Roma'nın *Asia* Eyaleti'nde bilinçli olarak vatandaşlık hakkı verme politikasının Cumhuriyet Devri'nin sonundan itibaren başladığını ve eyaletin bütün yeni vatandaşlarının üst tabakadan olduğunu tespit etmiştir.

Konuyla ilgili yapılmış olan bütün bu çalışmalar öncelikle Roma vatandaşlık politikasıyla ilgili araştırmaların ağırlıklı olarak imparatorluğun Batı yarısını konu aldığını, doğu yarısı ile ilgili olarak ise yalnızca Hellas'taki durumun sınırlı bir zaman dilimi ve mekân çerçevesinde ele alındığını göstermektedir. Küçükasya ile ilgili olanlar ise, CHAPOT 1904 ve MAGIE 1950'nin satır aralarında bahsettiği genel bilgiler, SHERWIN-WHITE 1996²²'nin verdiği kısa bilgiler ve bunlardan daha kapsamlı ancak Augustus zamanıyla sınırlı olan BOWERSOCK 1965 ile daha ziyade istatistikî bir çalışma niteliğinde olan HOLTHEIDE 1983'tür.

Çalışma konumuzla bağlantılı olarak doğrudan doğruya Lykia Bölgesi Roma vatandaşlık hakkı politikası ile ilgili bilgi veren tek çalışma SHERWIN-WHITE 1996²²'nin 408–411 sayfaları arasında «Roman Citizenship and Civic Dignities in Lycia» başlığı altında verdiği genel bilgilerdir.

E. Çalışmanın Amacı ve Sınırları

Görüldüğü gibi, şimdiye değin *Asia* Eyaleti üzerine yapılmış olan HOLTHEIDE 1983 dışında, Küçükasya'nın diğer bölgeleri için Roma vatandaşlık hakkı verilmesi politikasına ilişkin olarak kapsamlı bir çalışma bulunmamaktadır.

Çalışmamızda Lykia Bölgesi Roma vatandaşlık hakkı politikasını antik edebi metinler ile özellikle epigrafik belgeler ışığında CA'ya kadar kapsamlı bir şekilde ele almayı amaçlıyoruz. Bu amacımız doğrultusunda Roma imparatorlarının Lykia'da vatandaşlık hakkı verilmesine ilişkin tutumlarını, Lykia kökenli Roma vatandaşlarının gerek Roma devlet kariyerinde gerekse Lykia Birliği ve kent yönetim organizasyonunda üstlenmiş oldukları görevleri ve Roma vatandaşlık hakkına sahip olmalarının bu memuriyetleri üstlenmelerindeki rolünü, Lykialı Roma vatandaşlarının bölge ve Küçükasya aristokrasisi ile bağlantılarını ve Roma vatandaşlık hakkının bölgede zamansal olarak aileler bazında sürekliliğini ayrıntılı bir biçimde ortaya koymak istiyoruz. Çalışmamızın bir diğer amacı bütün bunların ışığında, Roma vatandaşlık hakkı bağışlarının «Romalılaştırma» ve «Romalılaştırma» süreçleri açısından hem bölge hem de Roma İmparatorluğu için oynadığı rolün belirlenmesidir.

Çalışmamızın coğrafi mekânı, başlığının da ortaya koyduğu gibi, kabaca doğuda Antalya Körfezi, batıda Dalaman Çayı'nın (ant. Indos) güneybatısı ve kuzeyde Batı Torosları arasında kalan Lykia Bölgesi'dir. Bununla birlikte, Lykia'nın sınırları konusunda antik kaynaklarda ve modern literatürde birbirinden farklı görüşler ileri sürülmektedir:

Telmessos kenti genellikle Lykia'nın batı sınırı olarak kabul görmüştür⁵⁶. Ancak Telmessos'un politik olarak her zaman Lykia'ya bağlı olduğu söylenemez. Atina vergi listelerinin gösterdiği üzere⁵⁷, Klasik Çağ'da bir süre Lykia'dan ayrı olan kentin, M.Ö. IV. yüzyılda Perikle zamanında Lykia'ya dâhil edildiği kesindir⁵⁸. Bununla birlikte, Lydai kentinin, Vespasianus'un *legatus Augusti propraetore*'si Sex. Marcius Priscus'u⁵⁹ onurlandırması (*TAM* II 131) *Lycia et Pamphylia* Eyaleti'nin kuruluşundan sonra, bölgenin batı sınırını Lydai kentinin oluşturduğunu göster-

⁵⁶ Ps. Sk. 100 (*GGM* I, 74); Arr. *an.* I 24, 4.

⁵⁷ *ATL* I 420–421, II 83, III 7, 210.

⁵⁸ *FGrHist.* 2b, 115F. 103. 32–33; *RE* 13 (1973) 274, s.v. «Lykia» (JAMESON), M.Ö. 240 yılında kent III. Ptolemaios tarafından Lysimakhos'un oğlu Ptolemaios'a verilmiştir (*TAM* II 1). Daha sonraları M.Ö. 188 yılındaki Apameia Barışı ile Pergamon Kralı Eumenes'in hâkimiyetine girmiş; M.Ö. 133 yılında Pergamon Krallığı'nın çöküşüyle tekrar Lykia sınırlarına katılmıştır (Strab. XIV 3, 4; *RE* 13 (1973) 274, s.v. «Lykia» [JAMESON]).

⁵⁹ *PIR*² M242. Nero tarafından M.S. 63 yılında *Lycia* Eyaleti valisi olarak atanmış olması gereken Priscus, Rhodiapolis'ten bulunmuş bir yazıtın kesin olarak gösterdiği gibi, M.S. 69 yılının kargaşa ortamında hâlâ eyalet valisi olarak görev yapmaktaydı. İmparator Vespasianus'un imparatorluğunun ilk yıllarında da eyaletteki görevini sürdürmüş olması gereken Priscus, M.S. 71 yılının ortalarına kadar görevde kalmış olmalıdır, Eck 1970b: 65 v.dd.; Eck 1982: 284 v.d.; İPLİKÇİOĞLU 2008: 9.

mektedir⁶⁰. Bundan sonra, Fethiye Körfezini de içine alan Lykia ile Karia bölgeleri arasında Indos Çayı sınır olmuştur (Plin. *nat.* V 29, 103).

Bölge'nin kuzeyi; batıda Boncuk Dağları ve Akdağ ile özdeşleştirilen Kragos ve Antikragos; güneyde yine Bey Dağları'nın uzantıları olan Susuz, Alacadağ ve Gülmez Dağı; doğuda ise Ören, Posan ve Akpınar dağları ile sınırlanabilir. Buna göre, Khoma, Podalia, Kandyba, Oinoanda, Balboura ve Boubon, bölgenin kuzey sınırını oluşturan Lykia kentleridir (Plin. *nat.* V 28, 101). Strab. XIV 2, 1; 3, 9, Lykia'nın kuzeyde Pisidya ve Kibyrtis bölgeleri ile sınırlandığını zikretmektedir. Klasik Çağ'da Lykia Bölgesi içinde yer almayan Kibyra ile komşu kentler olan Oinoanda, Balboura ve Boubon, M.Ö. II. yüzyılda Kibyrtis *Tetrapolis*'i adında bir birlik kurmuşlardır. Söz konusu bu birlik, I. Mithridates Savaşı sonunda Romalı General Murena tarafından, M.Ö. 82 yılında lağvedilmiş; Kibyra, *Asia* Eyaleti'ne⁶¹, diğer 3 kent ise Lykia Bölgesi'ne dâhil edilmiştir⁶². MITCHELL 2005: 168–258 tarafından yayımlanmış olan, M.Ö. 24 Temmuz 46 yılı tarihli bronz bir levha üzerindeki yazıt metni, Lykia'nın kuzey sınırına ilişkin olarak yeni bilgiler vermektedir: Buna göre, Lykia'nın kuzey sınırı Termessos'tan başlayarak, Khoma üzerinden Phaselis'e kadar uzanmaktadır. Aynı zamanda Fethiye Körfezi'nin kuzeyinde bulunan küçük Lisai kenti ve daha önceden bilinmeyen Silva Serra Bölgesi de Lykia'ya aittir (MITCHELL 2005: 167 v.dd.). Lykia'nın kuzey sınırına ilişkin bir diğer yeni bilgi, Elmalı'nın 12 km kuzeydoğusundaki Müren Köyü'nden bir yazıttan gelmektedir: Termessos ile Lykia Birliği arasındaki bir sınır ihtilafına ilişkin olan bu belgeden, Elmalı civarındaki söz konusu bölgenin *Asia* Eyaleti sınırları içerisine dâhil olduğu anlaşılmaktadır (İPLİKÇİOĞLU 2007: 81 v.d.).

Doğu'da Phaselis ve Olympos bir sınır genişletmesi sonucunda Lykia'ya dâhil olmuş görünmektedir (RE 13 (1973) 265, s.v. «Lykia» [JAMESON]). Strabon Lykia ve Pamphylia arasındaki sınır için bir pasajında Khelidonia Adaları'nı (Beş Adalar) verirken (XI 12, 2; XIV 2, 1); başka bir pasajında bu sınıra Phaselis'i yerleştirir ve bu kenti Lykia'ya dâhil eder (XIV 3, 9). Olympos Artemidoros'a göre, Hellenistik Çağ'da Lykia Birliği içerisindedir (Strab. XIV 3, 9). Klasik Çağ'da Phaselis Atina vergi listelerinde Lykia'dan ayrı olarak kayıtlara geçmiştir (ATL 434–435, III 210, 260). Liv. XXXVII 23, 1, Phaselis'in Lykia ile Pamphylia arasındaki sınır kenti olduğunu söylerken, Plin. *nat.* V 101; Mela I 82 ve Ath. VIII 42 bu kentin Pamphylia kenti olduğunu bildirirler. Step. Byz. 660 ise, bir yerde Phaselis'i Lykia-Pamphylia sınırları içerisine dâhil ederken, başka bir yerde Olympos'u Pamphylia kenti olarak

⁶⁰ RE 13 (1973) 274, s.v. «Lykia» (JAMESON); TIETZ 2003: 142–154. Daidala, Lydai, Krya ve Kalynda'nın Roma İmparatorluk Devri'nde politik olarak Lykia'ya bağlandığından söz etmektedir. Bu konuda Strab. XIV 3, 2'ye bakılacak olursa, batı sınırı O'nun zamanında Daidala'nın doğusundadır. M.S. IV. yüzyılda Smyrnalı Quintus sınırın Indos Çayı olduğunu vurgular (Q. Smyrn. 8, 83–84).

⁶¹ Kibyra'nın *Asia* Eyaleti'ne aidiyeti hk. bk. CORSTEN 2007: 175.

⁶² Strab. XIII 4, 17. Konu hk. ayrıca bk. COULTON 1990: 79.

göstermektedir (Step. Byz. 491). Ps. Sk. 100 (GGM I, 74 v.d.) Lykia'yı Perge'ye kadar genişletir.

JAMESON'e göre, M.Ö. I. yüzyıla kadar Phaselis'in Lykia sınırlarına dâhil olduğuna dair antik kaynaklarda bir tutarlılık olmamakla birlikte, bu döneme kadarki herhangi bir zaman diliminde Lykia Birliği'nde üyeliği olmuş ve Strabon'un «Lykia kenti olmasına rağmen Birlik'te oy hakkı yoktu» ifadesinden dolayı, daha sonra, Birlik'ten ayrılmış olmalıdır (Strab. XIV 3, 9). M.Ö. I. yüzyılda Olympos ve Phaselis kesin olarak Lykia'ya bağlanmış olmalıdır (RE 13 (1973) 277, s.v. «Lykia», [JAMESON]). Bununla birlikte, Lykia'nın doğu sınırı Patara'da bulunmuş olan ve Lykia'nın M.S. 43 yılında eyalet olduktan sonraki yol güzergâhlarını gösteren *Stadiasmus Anıtı*'nda Trabenna (Trebenna) olarak geçmektedir. Buna göre, Lykia'nın doğudaki sınır kentleri Trebenna ve Onobara olup, Onobara'dan sonraki güzergâh denize doğru devam etmekteydi⁶³.

Bütün bu veriler ışığında çalışmamızın coğrafi mekânını, kuzeyde Lykia kentleri olan Oinoanda, Balboura ve Boubon'un sınır teşkil ettiği Kibyrtis Bölgesi'ne kadar uzanan alan, batıda Lydai kentini de içine alacak şekilde Indos Çayı'na kadar uzanan bölge ve doğuda Trebenna ile Onobara kentlerinden sonra denize kadar uzanan alan arasında kalan Lykia Bölgesi oluşturmaktadır.

Çalışmamızın zamansal sınırı ise bölgede Roma vatandaşlık hakkının verilmeye başlandığı M.Ö. I yüzyıl ile imparatorluk sınırları içerisindeki bütün özgür kişilere vatandaşlık hakkı tanıyan CA'nın ilan edildiği M.S. 212 yılları arasında kalan zaman dilimidir.

F. Çalışmada Uygulanan Yöntem

Lykia kökenli Roma vatandaşları, bu kişiler için dikilmiş onur ve mezar yazıtları ile buldukları memuriyetler dolayısıyla isimlerinin zikredildiği diğer yazıtlar aracılığıyla tespit edilmeye çalışılmıştır. Roma'nın Lykia Bölgesi'nde uyguladığı vatandaşlık hakkı verme politikasının Küçükasya'nın diğer bölgeleriyle benzerlik gösteren ve ayrılan yanları ile bunların nedenlerinin bölgenin tarihsel süreci çerçevesinde ortaya konulması amaçlandığı için çalışmamız «Tarihsel» ve «Prosopographia» olmak üzere 2 temel bölümden oluşmaktadır. Her ne kadar Tarihsel Bölüm'de sözü edilen sonuçlar Prosopographia Bölümü'nden elde edilmiş olsalar da, çalışmanın özünü oluşturan Tarihsel Bölüm'ün, Roma vatandaşlık hakkına sahip Lykialılar'ın tek tek ele alındığı uzun bir Prosopographia Bölümü'nden önce gelmesi daha uygun bulunmuştur.

⁶³ İPLİKÇİOĞLU 2003: 73. Ayrıca bk. ŞAHİN – ADAK 2007: 100; 104. Lykia Bölgesi'nin coğrafi sınırları hk. bk. BEHRWALD 2000; 175 v.d.; TIETZ 2003: 3–5; BRANDT – KOLB 2004: 28 v.d.; TIB 8 (2004); MITCHELL 2005: 165–258; ŞAHİN – ADAK 2007: 95 v.dd.

Prosopographia Bölümü'nde, Lykia kökenli olduklarına kesin gözü ile bakılabilecek Roma vatandaşlarının yanı sıra, kökenleri konusu şüpheli olan ancak Lykialı olmaları ihtimal dâhilinde bulunan Roma vatandaşları da ele alınmıştır. Bunların dışında kalan, ticari nedenlerle daha erken devirlerde bölgeye yerleşmiş olabilecek Latin-İtalik kökenli Roma vatandaşlarıyla, resmi görevle bölgede hizmet veren Romalı memurlar çalışmanın kapsamına dâhil edilmemişlerdir. Prosopographia Bölümü'nde *gens* isimlerine göre alfabetik olarak sıralanmış olan söz konusu Roma vatandaşlarının aile bağlantıları, *cursus honorum*'ları ile askeri kariyerleri ve kentleri ile Lykia Birliği adına üstlenmiş oldukları görevler kaynakların el verdiği ölçüde ortaya konulmuştur. Vatandaşların *gens* isimleri Latince olarak verilmiş, *cognomen*'leri epikorik ya da Hellence olanlar orijinal şekilleriyle bırakılmıştır.

M. Aurelius adını taşıyan Roma vatandaşlarından yazıtlar aracılığıyla kesin olarak CA öncesine tarihlenenler Prosopographia Bölümü'nde ele alınmıştır. İsimlerinin geçtiği yazıtların karakter ve kalitesinden ötürü M.S. II. yy.'a tarihlenmeleri muhtemel görünenler ise gene Prosopographia Bölüm'de *Incerti* başlığı altında değerlendirilmiştir. Yazıt fotoğraflarına ulaşamadığı veya yazıtların tarihlenmeye el vermediği durumlarda ise söz konusu *M. Aurelius*'lar CA'dan sonra da vatandaşlık hakkı almış olmaları ihtimalinden dolayı kapsam dışı bırakılmışlardır. *Incerti* başlığı altında ayrıca Lykia kökenli oldukları konusunda şüphe bulunan kişiler de ele alınmıştır.

Tarihsel Bölüm'de 7 ayrı alt başlık altında Roma imparatorlarının Lykia'da vatandaşlık hakkı verilmesine ilişkin tutumları, Lykia kökenli Roma vatandaşlarının Roma devlet kariyerine katkıları ile Lykia Birliği ve kent yönetim organizasyonu ile kent kültür yaşamındaki yerleri, bu vatandaşların Lykia ve Küçükasya aristokrasisi ile bağlantıları ve Roma vatandaşlık hakkının aile bazında sürekliliği konuları irdelenmiştir. Ayrıca kökenleri, Roma vatandaşı olup olmadıkları ve vatandaşlık hakkını CA'dan önce aldıkları konusunda şüphe bulunan Roma vatandaşları için de ayrı birer başlık açılmıştır.

Lykialı Roma vatandaşlarının vatandaşlık haklarının aile bazında ne kadar süre izlenebildiği konusunun ele alındığı «Roma Vatandaşlık Hakkının Aile Bazında Sürekliliği» başlığı altında kronolojik olarak *gens* isimlerine göre alt başlıklar açılmış ve ilgili kişiler söz konusu bu başlıklar altında değerlendirilmiştir.

«Kökenleri ve Roma Vatandaşlıkları Konusunda Şüphe Bulunan Kişiler» başlığı altında İtalik olup olmadıkları, Lykia kökenleri ve son olarak da Roma vatandaşlıkları konusunda şüphe bulunanlar ele alınmıştır.

G. Teknik Noktalar

Prensip olarak yalnızca bir eserin referans verildiği durumlarda bu referans metnin içerisinde belirtilirken, bir eserden fazla olanlar ya da konuyla ilgili bir açıklamaya yer verilenler metnin altında yer almıştır. Metinde kullanılan süreli yayınların kısaltmaları için *L'année philologique* adlı eser esas alınmış; burada bulunmayan süreli yayınların kısaltmaları, *L'année philologique*'in sistemine uygun bir şekilde tarafımızdan yapılmıştır. Hem antik yazarların isimleri ile eserlerinin hem de nü-mizmatik standard eserlerin kısaltmaları için *DNP*; burada varolmayan eserler için ise J. IRMSCHER'in *Lexicon der Antike*'si kullanılmıştır. Epigrafik eserlerin kısaltmaları *SEG*'den alınmıştır.

Prosopographia Bölümü'nde, ele alınan şahıslara ait onur ya da mezar yazıtlarının tam metinlerine yer verilirken; *lykiarkhes*'lik, *agonothetes*'lik v.s. yapmış olmaları dolayısıyla isimleri sadece tarihleme formüllerinde geçen vatandaşların başlığı altında, bu metinlerin yalnızca ilgili satırları referans alınmıştır. Belgeler buluntu bölgelerine göre alfabetik olarak sıralanmış; aynı ketten bulunmuş olan yazıtlar ise *editio princeps*'lerine göre alfabetik olarak dizilmişlerdir.

Yazıtlarda kişi isimlerinin yanında filiasyonların verildiği durumlarda ilgili kişiler Prosopographia'da filiasyonları ile birlikte adlandırılmışlardır. Filiasyon verilmediği; ancak aynı aileden birden fazla kişinin aynı adı taşıdığı durumlarda, hem bu kişiler arasındaki ilişkinin anlaşılabilmesi hem de birbirleriyle karıştırılmalarının önüne geçilmesi amacıyla, ilgili kişiler isimlerinin sağ yanlarında parantez içerisinde verilen rakamlarla numaralandırılmışlardır. Aynı isme sahip olmakla birlikte isimlerinin yanında herhangi bir numara bulunmayan kişiler, aralarında akrabalık ilişkisi bulunmayan şahıslardır.

Prosopographia Bölümü'nde her Roma vatandaşının adı altında bir takım kısaltmalar kullanılmış olup, bunların açılımları şu şekildedir: PRO = *Prosopographia*; LIT = *Litterae*; TEM = *Tempus*; ORI = *Origo*; CC = *Cetera civitates*; TRI = *Tribus*, FP = *Functiones publicae*. PRO'da kişinin konu edildiği prosopografik eserler, LIT'de ise prosopografik eserler dışında kalan diğer modern kaynaklar yayın yılına göre sıralanmıştır. TEM'de kişinin yaşadığı zamana, ORI'de kökenine, CC'de diğer kentlerden elde edilmiş onursal vatandaşlık haklarına ve TRI'de *tribus* bilgilerine yer verilmiştir. FP kendi içerisinde 4 bölümden oluşmaktadır: Bunlardan ilki kişinin *cursus honorum*'u ve Atlı Sınıfı ile *Ordo equester* dışında kalan askeri kariyerine, ikincisi Lykia Birliği, üçüncüsü kent yönetim organizasyonu, dördüncüsü ise kentlerin kültürel hayatında üstlenmiş olduğu görevlere ayrılmıştır. FP2'de Birlik organizasyonu ile bağlantılı görevlerin sıralanmasında bu görevlerin kendi içindeki önem sıraları dikkate alınmıştır. Kent kapsamında yürütülmüş olan imparator rahiplikleri eyalet imparator kültü ile bağlantılı olduğundan bunlar da FP2 altında verilmiştir. Kent için üstlenilmiş görevlerin zikredildiği FP3'te öncelik

arkhe'lere verilmiş; bunların arkasından da *leiturgia*'lar sıralanmıştır. Her görevin yanında ilgili belgenin harf karşılığı verilmiştir.

Ekler başlığı altında Tablolar ve Haritalar olmak üzere 2 alt başlık bulunmaktadır: *Stemmata gentium* olarak adlandırılan ilk başlık altında Lykia'dan bilinen Roma vatandaşlık hakkına sahip köklü ailelerin soy ağaçları verilmiştir. Soy ağaçlarına metin içerisinde yapılan göndermelerde SG kısaltması kullanılmıştır. Her bir *Stemma gentium* ailenin bilinen en eski mensubuna göre adlandırılmış olup kendi içlerinde alfabetik olarak sıralanmışlardır. Birden fazla ailenin yer aldığı soy ağaçları ise ilgili ailelerin bilinen en eski fertlerinin isimleri ile adlandırılmıştır. Her ferdin isminin ardından Prosopografik numaraları ile isimlerinin altında, varsa üstlenmiş oldukları görev türüne göre FP numaraları verilmiştir. Evlilik ilişkileri dolayısıyla ikinci bir ailenin soy ağacında da isimleri anılan şahıslar, isimlerinin altında yer alan bk. SG ifadesi ile kaynaklandıkları ailenin soyağacına refere edilmişlerdir. Her jenerasyonun yaklaşık 30 yıl sürdüğünden hareketle soy ağaçlarında yer alan her ferdin adının sağ yanında köşeli parantez içerisinde kaçınıcı generasyona denk geldiği Romen rakamı ile belirtilmiştir. VII rakamı ile tanımlanmış olan jenerasyon, yaşlarının ortası M.S. 210'lu yıllara, yani CA'ya tekabül eden; I rakamı ile tanımlanmış olanlar ise M.S. I. yy'ın başlarında yaşamış olması gereken bir kişiye işaret etmektedir. I-VI. jenerasyon arasında kalan ve aile bağlantıları bilinen diğer fertler ise kuşaklar arasındaki 30 yıllık zaman farkı dikkate alınarak numaralandırılmıştır.

Tablolar başlığı altında, Lykia'dan belgelenen Roma vatandaşlarının *gens* isimlerinin kaynaklanabileceği yöneticiler, imparatorlar, valiler ve diğer devlet görevlilerinin *gens* isimlerine göre alfabetik olarak sıralandığı bir tablo verilmiştir. Tabloda, imparatorların *senatus* tarafından *Augustus* olarak tanınmalarından sonra aldıkları resmi isimleri esas alınmış olup aynı zamanda parantez içerisinde kendileri için yaygın olarak kullanılan kısa isimleri de belirtilmiştir. Valiler ve diğer devlet görevlilerinin tam unvanlarına da ilgili tabloda yer verilmiştir. Lykia'da vatandaşlık hakkı verdiği kesin olarak belgelenemeyen ancak ihtimal dahilinde olan imparatorların isimlerinin yanına soru işareti konulmuştur.

«Roma Vatandaşlarının Kentlere Göre Dağılımı» olan Harita 1 üzerine *gens* isimlerine göre farklı renklerdeki lejantlarla her kentten bilinen Roma vatandaşı sayısı işlenmiştir. Kentler arasındaki evlilik ilişkilerini gösteren Harita 2 üzerinde ise bu evliliklerin sayısı belirtilmiştir.

Çalışmamızda sıklıkla tekrar edilen *Constitutio Antoniniana* terimi CA; Roma vatandaşlığı anlamına gelen *cives Romani* ise c.R. olarak kısaltılmıştır. Prosopographia Bölümü'nde verilen epigrafik belgelerin büyük bir bölümü *PHI*'den alınmıştır.

II. TARİHSEL BÖLÜM

A. Roma Yöneticilerinin ve İmparatorlarının Lykia'da Vatandaşlık Hakkı Verilmesine İlişkin Tutumları

Roma vatandaşlık hakkı vermelerin belki *Asia* Eyaleti ile aynı tarihlerde başladığı Lykia Bölgesi'nde *c.R.* elde edenlerin sayısı *Asia* Eyaleti'ne göre oldukça sınırlıdır. Hiç kuşkusuz ki, Lykia'nın dışı kapalı coğrafyasının yanı sıra, *Asia* ya da *Cilicia* ile karşılaştırıldığında oldukça geç bir tarihte eyalet olarak Roma idari sistemine dâhil edilmiş olması, Roma tarafından yerel halkı Roma idaresi yararına kazanmak amacıyla yürütülen bilinçli bir politika olan vatandaşlık hakkı verme politikasının bölgede uygulamaya konmasını da geciktirmiştir.

Lykia'nın Claudius zamanında *provincia Lycia* adıyla eyaletleştirilmesi, Lykia Bölgesi'nde bilinçli bir Roma vatandaşlık hakkı verme politikasının da başlangıcı olmalıdır. Nitekim *Claudius gens* isminin *Aurelius*'tan sonra Lykia'da en sık karşılaşılan *gens* ismi olması, Roma vatandaşlık hakkı vermelerin bölgede bu zamandan itibaren doğrudan bir amaca hizmet ettiğini göstermektedir. Bununla birlikte, Lykia'dan *Claudius gens* isminden daha erkene tarihlenebilecek Romalı *gens* isimleri taşıyan münferit kişiler ve aileler de bilinmektedir. Bunların içerisinde sadece *C. Iulius*'lar sayıca daha kabarık olup, *C. Iulius*'lardan da erkene tarihlenebilecek olanların sayısı çok sınırlıdır.

M.Ö. 129 yılında bir Roma eyaletine dönüştürülen *Asia* ile karşılaştırıldığında M.S. 43 yılında İmparator Claudius zamanında eyaletleştirilen Lykia Bölgesi, *Asia*'dan yaklaşık 170 yıl sonra resmi olarak Roma idaresinin bir parçası haline gelmiştir. Ancak *Asia* Eyaleti'nde de tek tek fertlere vatandaşlık hakkı verilmesi, eyaletten belgelenen en erken vatandaşın bir *L. Cornelius* olması dolayısıyla, bölgenin eyaletleştirilmesinden hemen sonra başlamamış görünmektedir. Bu durum Roma'nın, henüz yerel halkın idaresi için eşraftan kişileri Roma yararına kazanmak gibi bilinçli bir politikası olmadığını göstermektedir. Küçükasya'da halû hazırda varlıklarını devam ettiren yerel uydu krallıkların Roma adına *Asia* Eyaleti'nin kontrolünü kolaylaştırıyor olmaları bu durumun nedeni olmalıdır.

Lykia'dan belgelenebilen belki de en erken Roma vatandaşlık hakkı, Sulla ile ilişkilendirilebilecek olan *L. Cornelius L---ius Dionysios*'unki (P185) olabilir: Birlik adına *arkhiphylaks*'lık yapmış olan Phelloslu bu kişinin, M.S. II. ya da III. yy.'da yaşamış olması Sulla ile bağlantılı bir *c.R.* ihtimalini azaltsa da; bu olasılık tamamen göz ardı edilmemelidir. *Dionysios*'un atalarının *c.R.*'yi Sulla'dan elde etmiş olmaları durumunda, bu vatandaşlık hakkının verilmesine zemin hazırlayan nedenler, M.Ö.

88–4 yılları arasındaki I. Mithridates Savaşı'nda aranabilir: Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, bu savaş sırasında Roma'yı destekleyen Lykia'nın, savaş sonunda Sulla tarafından sadece içişlerindeki bağımsızlığı garanti altına alınmakla kalmamış; Lykia aynı zamanda *amicus et socius* unvanlarıyla Roma müttefikleri arasına da girmiştir. İşte Dionysios'un c.R.'yi Sulla'dan almış olma ihtimali bulunan atası da bu tarihsel gelişmeler çerçevesinde, belki de göstermiş olduğu üstün yararlılıklar ya da bilemediğimiz başka bir nedenden ötürü vatandaşlık hakkını elde etmiş olabilir.

Yukarıda bahsettiğimiz *Asia* ve Lykia'dan tanınan, vatandaşlık hakları Sulla ile ilişkilendirilebilecek bu 2 kişi dışında, Küçükasya'nın geneline baktığımızda Phrygia, Pontus-Paphlagonia ve Lydia'dan da *L. Cornelius* isimlerini taşıyan başka şahıslarla karşılaşılmaktadır⁶⁴. Ancak bu kişilerin hemen hepsi İmparatorluk Çağ'ında yaşamış olduklarından, aradaki zaman farkı göz önüne alındığında onların c.R.'lerini kesin olarak Sulla ile ilişkilendirmek güçtür. Bununla birlikte, Sulla'nın Mithridates Savaşları dolayısıyla Küçükasya ile olan bağlantısı ve I. Mithridates Savaşı'ndan sonra, Roma tarafında yer alan Küçükasya halklarının pek çoğunu cezalandırmış, Lykia gibi Roma tarafında yer alanları ise ödüllendirmiş olması, bu tutumunu tek tek fertler üzerinde de sergilemiş ve belki de bu savaşlar esnasında önemli yararlılıklar gösteren kişileri vatandaşlık hakkı ile ödüllendirmiş olabileceğini düşündürmektedir. Dolayısıyla Lykia'dan *L. Cornelius L---ius Dionysios* gibi, Küçükasya'nın diğer bölgelerinden İmparatorluk Çağ'ından tanıdığımız *L. Cornelius*'ların vatandaşlık haklarının Sulla tarafından c.R. ile ödüllendirilen atalardan kaynaklanıyor olabileceği söylenilebilir.

Lykia Bölgesi'nde de imparatorluğun diğer Doğu eyaletlerinde olduğu gibi bir kentin ahalisine toplu olarak Roma vatandaşlık hakkı verilmesi CA'ya kadar örneği olmayan bir durumdur⁶⁵. Ancak Romalılar'ın vatandaşlık hakkının tek tek fertlere verilmesi hususunda da başlangıçta çok cömert davranmadıklarını Sulla örneği açıkça ortaya koymaktadır. Küçükasya'da Sulla ile başlayan Roma vatandaşlık hakkı vermelerin bu zamanda henüz politik bir amaca hizmet etmediği, sadece Roma tarafında yer alan yerel halktan kişileri ödüllendirmenin bir aracı olduğu söylenebilir. «Giriş Bölümü»nde de ifade ettiğimiz gibi, Roma aristokrasisinin M.Ö. I. yy.'da Hellen kültürünün Roma'ya taşınması karşısındaki olumsuz tavrı nedeniyle İmparatorluk Çağı'na kadar Roma vatandaşlığının Doğu'da geniş kitlelere yayılması beklenemezdi. Roma aristokrasisinin bu olumsuz tutumuna rağmen,

⁶⁴ Phrygia: Drylaion'dan bir mezar yazıtında aynı aileye mensup 4 (*MAMA V* 182, 64); Troknanda'dan (Kaymaz) bir mezar yazıtında yine aynı aileden 4 (*DOMAZEWSKI* 1883: 180, no. 36); Pontus-Paphlagonia: Sinope'den bir mezar yazıtında 1 (*ISinope* 128); Ama-seia'dan 1 mezar yazıtında 2 azadıyla birlikte toplam 3 (*Studia Pontica* 106); Lydia: Sardes'ten 1 onur yazıtında (*Sardis VII.1* 1, 75) 1 adet *L. Cornelius* belgelenmektedir. Bu kişilerden bir kaç Latince *cognomenler*'e sahip olduklarından onların yerel mi, İtali kökenli mi olduklarını söylemek güçtür.

⁶⁵ VITTINGHOF 1952: 136; ECKHARD 2002: 333.

Pompeius, Marcus Antonius ve Caesar'ın Doğu Hellenleri'ne vatandaşlık hakkı verilmesi konusunda daha cömert davrandıkları, Küçükasya'daki *Q. Pompeius*, *M. Antonius* ve *C. Iulius* isimlerini taşıyan şahısların sayısından anlaşılmaktadır:

Küçükasya'nın geneline bakıldığında, *Q. Pompeius*'ların daha ziyade *Asia* Eyaleti'nde yoğunlaştıkları görülmektedir (bk. HOLTHEIDE 1983: 480 v.d.). *Asia*'nın yanı sıra, Bithynia, Galatia, Phrygia bölgeleri ile Lykia'ya komşu Pamphylia ve Pisidia bölgelerinde de *Q. Pompeius*'lar belgelenmektedir. Bilgilerimiz dâhilinde şimdiye kadar Lykia'dan tek bir *Q. Pompeius*'un dahi belgelenmemiş olması, belki de Pompeius'un Doğu Akdeniz Dünyası'na yeni bir düzen getirdiği 6 yıl içerisinde Lykia ile doğrudan ilgilenmemiş olması ile açıklanabilir. Bundan sonra Caesar ile Pompeius arasındaki İç Savaş sırasında Lykia'nın Caesar tarafında yer almış olması, Pompeius ile Lykia arasındaki kritik ilişkiyi ortaya koymaktadır. Kuşkusuz Pompeius'un kendisine karşı olan bir toplumun fertlerini bu zamanda *c.R.* ile ödüllendirmesi beklenemezdi. Ancak ilginç olan, Caesar-Pompeius mücadelesi sırasında Pompeius'u destekleyen Kilikia'dan da İtali kökenli olabilecek bir kaç dışında *Pompeius* adını taşıyan Roma vatandaşlarının belgelenmemesidir. Bu durum, AKŞİT 1971: 94'ün de düşündüğü gibi, belki de Pompeius'a yardım eden Kilikia kentlerinin aslında Olympos ve Phaselis gibi korsanlarla işbirliği yapmış oldukları için birlikten çıkarılarak Kilikia'ya bağlanan Lykia kentleri olmasıyla ilgilidir.

Küçükasya'nın genelinde Geç Cumhuriyet Devri'nde Roma vatandaşlarının sayısındaki ilk patlamanın Marcus Antonius ile birlikte yaşandığı görülür. Yalnızca *Asia* Eyaleti'nden bilinen *Antonius*'ların sayısı 170'in üzerindedir. Marcus Antonius'un Doğu'da vatandaşlık hakkı verilmesi konusundaki bu cömert tutumu, Roma'nın genel politikasından ziyade Marcus Antonius'un kişisel tutumuyla ilgili olmalıdır. Modern araştırmalar, Marcus Antonius'un yaşam tarzını ve paraya düşkünlüğünü Doğu Hellenleri'ne cömertçe vatandaşlık hakkı vermesi ile ilişkilendirmektedirler⁶⁶. Marcus Antonius'un Doğu'da vatandaşlık hakkı verme konusunda belli bir politikası olduğunu kesin olarak söylemek güç de olsa, Küçükasyalıların Roma ordusuna alınmalarında ve bununla bağlantılı olarak Antonius aracılığıyla Roma vatandaşlık hakkı elde etmelerinde politik ve askeri bir gereklilikten söz edilebilir⁶⁷. Caesar ile mücadelesi sırasında Batı ile bağlantısı kesilen Marcus Antonius asker ihtiyacını Doğu'dan karşılamak durumunda kalmıştır. Doğu'nun idari üst tabakasını buradaki gücünün dayanağı olarak görmüş olması gereken Marcus Antonius'un, idari kademelerde görevli birçok Doğulu aristokratı vatandaşlık hakkı ile ödüllendirmesi bu nedenle boşuna değildir (HOLTHEIDE 1983: 39).

⁶⁶ Konu hk. bk. ROSTOVZEFF 1917: 38; DESSAU 1924/30: 592; GOODFELLOW 1935: 98; HOLT-HEIDE 1983: 32.

⁶⁷ Konu hk. bk. KROMAYER 1898: 68 v.d.; CUNZ 1929: 70 v.dd.; HOLTHEIDE 1983: 32.

Marcus Antonius, Lykialılar ile olan bağlantısına ve Onlar'a karşı göstermiş olduğu ayrıcalıklı tutuma rağmen, vatandaşlık hakkı verme konusunda Lykia'da *Asia*'daki kadar cömert davranmamış görünmektedir. Cassius ve Brutus'u yenmesinin ardından Lykialılar'ın Caesar katillerine olan borçlarını silen Marcus Antonius, ayrıca Onlar'ı vergiden muaf tutmuş ve bölgenin bağımsızlığını ilan etmiştir (App. *civ.* V 7). Antonius'un bu tavrının Lykialılar için büyük bir jest olduğu, Lykialılar'ın bütün komşularının çoktan birer Roma eyaletine dönüştürüldükleri ve vergi vermek zorunda oldukları düşünülürse daha iyi anlaşılır (ADAK 2002: 132). Lykia'dan bilinen yalnızca 2 *M. Antonius*'un (bk. P027-28) *c.R.*'lerinin *Triumvir*'den kaynaklanmış olması durumunda, onların atalarının Roma vatandaşlık hakkını bu tarihsel gelişmeler çerçevesinde elde etmiş oldukları düşünülebilir.

Yukarıda sözünü ettiğimiz gibi, İç Savaş'la bağlantılı olarak *Asia* Eyaleti'nden pek çok kişiyi *c.R.* ile ödüllendirmiş olan Marcus Antonius, Caesar ile karşılaştırıldığında *Asia* Eyaleti'nde iki kat daha fazla vatandaşlık hakkı vermiştir (HOLT-HEIDE 1983: 38). Bununla birlikte, Lykia'da durum *Asia*'dan daha farklı bir manzara arz eder: Lykia'dan *c.R.*'leri *Triumvir* ile bağlantılı olabilecek 2 *M. Antonius* bilinirken, *C. Iulius* ya da sadece *Iulius* isimlerini taşıyanların sayısı çok daha fazladır (bk. P235-270). Ancak özellikle *Caius praenomen*'i olmaksızın yalnızca *Iulius gens* ismini taşıyan Roma vatandaşlarının *c.R.*'lerinin kesin olarak Caesar ile bağlantılı olduğunu söylemek güçtür. Çünkü aynı *gens* ismine sahip daha geç devirdeki *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valileri de Lykialı *Iulius*'ların isim babası olabilirler. Daha önce de ifade edildiği gibi, Lykia'da vatandaşlık hakları Caesar ya da Octavianus'la ilişkilendirilebilecek olan kişilerin ataları *c.R.*'lerini Caesar katilleri ile Octavianus arasındaki İç Savaş yıllarında almış olmalıdırlar. Söz konusu İç Savaş esnasında Lykialılar'ın tamamının Caesar tarafında yer aldığı söylenemese de, genel manzara Caesar yanlısı bir görünüm arz etmektedir.

Asia'lı *C. Iulius*'ların *c.R.*'leri Caesar'ın yanı sıra, Caesar tarafından evlat edinildikten sonra, *C. Iulius* isimlerini alan Augustus ile de bağlantılı olabilir. Bir diğer olasılık ise tam adı *C. Iulius Caesar Augustus Germanicus* olan Caligula ile ilişkili bir vatandaşlık hakkıdır. Lykialı *C. Iulius*'lar ise, yukarıda ifade edildiği üzere, vatandaşlık hakkını Caesar'dan ziyade büyük ölçüde Caesar'ın ölümünden sonra çıkan İç Savaş yıllarında göstermiş oldukları yararlılıklarla bağlantılı olarak Augustus'tan elde etmiş olmalıdırlar. *Princeps*'in vatandaşlık hakkı verilmesine ilişkin tutumu hakkında antik yazarlar Suetonius ve Cassius Dio'dan bir takım bilgiler gelmektedir: Her iki yazar da Augustus'un vatandaşlık hakkı verme konusunda çekimser davrandığını vurgulamaktadır⁶⁸. Bununla birlikte, gene Suetonius, Augus-

⁶⁸ Suet. Aug. XL 3: ... *Magni praeterea existimans sincerum atque ab omni colluvione peregrini ac servilis sanguinis incorruptum servare populum, et civitates Ramanas parcissime dedit et manumittendi modum terminavit. Tiberio pro cliente Graeco petenti rescipsit, non aliter se daturum, quam si praesens sibi persuassisset, quam iustas petendi causas haberet; et Liviae pro quodam tributario Gallo roganti civitatem negavit, immuni-*

tus'un hemen hemen imparatorluğun bütün eyaletlerini ziyaret ettiğinden ve tek tek kişilere vatandaşlık hakkı vermiş olduğundan bahseder (*Aug. XLVII*). Augustus'la ilgili modern araştırmalar, *Princeps*'in Doğu'da vatandaşlık hakkı vermedeki tutumu konusunda ikiye ayrılırlar: Özellikle Suetonius'un sözünü ettiğimiz son ifadelerini dikkate almamış olan bir kısım araştırmacı⁶⁹, Augustus'un Roma halkını giderek artan yabancılaştırmadan kurtarmak amacıyla Doğu'da vatandaşlık hakkı verme konusunda çekimser davrandığı, bazıları ise *Princeps*'in Doğu'da vatandaşlık hakkı vermelerinin, Roma İmparatorluğu'nun doğu yarısındaki Hellen kentlerinin özellikle ileri gelenlerinin kazanımı için takip edilen bilinçli bir politika olduğu iddiasındadır⁷⁰.

Asia'da olduğu gibi Lykia'da da *C. Iulius* isimlerini taşıyan kişilerin *c.R.*'lerini doğrudan Caesar, Augustus ya da daha sonraki valilerle ilişkilendirmek, bu *C. Iulius*'ların vatandaşlık hakkını bizzat elde eden kişiler değil, onların soyundan gelenler olmaları nedeniyle güçtür. Bu durum Augustus'un Lykia'da vatandaşlık hakkı verme konusundaki tutumu ile ilgili bir genellemeye varılmasını ve Lykia'da Augustus tarafından bilinçli bir vatandaşlık hakkı verme politikası yürütülmüş olduğunu söylemeyi güçleştirmektedir.

Lykia'dan *C. Iulius* isimlerini taşıyan kişilerin sosyal statülerine baktığımızda bunlar arasında bir *senatorius* (bk. P260) ve iki Atlı Sınıfı mensubu (bk. P244. P236) olduğu, *Ordo equester*'e mensup *C. Iulius Demosthenes*'in (P244) ayrıca Birlik Başrahipliği de yaptığı bilinmektedir. Bunların dışında kalan *C. Iulius*'ların

tatem optulit affirmans facilius se passurum fisco detrahi aliquid, quam civitatis Romanae vulgari honorem... – ... O halkı yabancı ırklardan ve kölelerden kaynaklanan soyların mensuplarıyla her türlü kan karışıklığından saf ve bozulmadan korumaya en büyük değeri vermiştir. O vatandaşlık hakkı vermede çok tedbirli davranmış ve azat etme konusunda ölçülü olmuştur. Kendisine bir Hellen kliens'e vatandaşlık hakkı için ricada bulunan Tiberius'a bu kişinin ancak kendisini vatandaşlık hakkı için sözlü olarak ikna edebilmesi halinde ona vatandaşlık hakkı vereceğini bildirmiştir. Kendisinden vergi mükellefi olan bir Gallialı için vatandaşlık hakkı isteyen eşi Livia'nın bu isteğini kesinlikle reddetmiştir... [HEINEMANN 1951: 103 v.d.'deki Almanca çeviriden]. Cass. Dio LVI 33, 3–5: ... καὶ τὸ τέταρτον ἐντολὰς καὶ ἐπισκήψεις τῷ Τιβερίῳ καὶ τῷ κοινῷ, ἄλλας τε καὶ ὅπως μὴτ' ἀπελευθερῶσι πολλοῦς, ἵνα μὴ παντοδαποῦ ὄχλου τὴν πόλιν πληρῶσωσι, μὴτ' αὐτὸς ἐς τὴν πολιτείαν συχνοῦς ἐσγρά φωσιν, ἵνα πολὺ τὸ διάφορον αὐτοῖς πρὸς τοὺς ὑπηκόους ᾗ. τὰ τε κοινὰ πᾶσι τοῖς δυναμένοις καὶ εἰδέναι καὶ πράττειν ἐπιτρέπειν, καὶ ἐς μηδένα <ἔνα> ἀναρτᾶν αὐτὰ παρήνεσέ σφισιν, ὅπως μὴτε τυραννίδος τις ἐπιθυμήσῃ, μὴτ' αὐτὸς πταίσαντος ἐκείνου τὸ δημόσιον σφαλῆ ... – ... 4. kitap Tiberius ve Kamu'ya (ilişkin) öğütler ve buyruklara sahiptir. Bu öğütler arasında bir tanesi şöyledir ki, kentler ayaktakımları ile dolmasın diye birçok köleye özgürlük vermemelisin! Ayrıca onlarla, onlara tabi topluluklar arasında bir fark olması için, çok sayıda kişiyi vatandaş olarak kaydetmemelisin! O; anlayabilecek ve yapabilecek, başka hiç kimseye asla bağlanmayacak kişilerin hepsine kamu işleri verilmesini teşvik etti. Bu şekilde, hiç kimse ne aklından tyran'lığı geçirdi ne de Devlet, bir adam düşerse, yıkıldı...

⁶⁹ GARDTHAUSEN 1891: 907; DESSAU 1924/30: 68 v.d.; WEBER 1936: 170 v.d.; STRACK 1938: 19; VITTINGHOFF 1952: 138.

⁷⁰ RICE-HOLMES 1931: 132 v.d.; HAMMOND 1933: 97 v.dd.; SYME 1939b: 365 v.dd.

bir kısmının vatandaşı oldukları kentlerin ileri gelenlerinden oldukları bilinirken, bir kısmı ise ailelerini tespit edemediğimiz münferit kişilerdir.

M.S. 14 yılında imparator olunca *Tiberius Iulius Caesar Augustus* adını alan Tiberius, birçok Hellen ve Küçükasya kentinin Roma'daki çıkarlarının temsilcisi olmuştur⁷¹. Tiberius'un Doğu Hellenleri ile olan bağlantısı imparatorluğu öncesinde Doğu'da üstlenmiş olduğu askeri görevlerle bağlantılıdır: Armenia'yı Parthlar'la Roma arasında tarafsız tampon bir krallığa dönüştürmek amacıyla Parthlar'la savaşan Tiberius, bu nedenle uzun bir süre Doğu'da kalmıştır⁷². Bu esnada oradaki yerel eşrafla sıkı ilişkiler kurmuş olan Tiberius, Suetonius'tan öğrenildiği kadarıyla, onlardan bazılarının Roma vatandaşlık hakkı almaları konusunda kolaylıklar sağlamıştır (Suet. *Aug.* XL 3).

Lykia'dan şimdiye kadar belgelenen yalnızca tek bir *Tib. Iulius*, Tiberius'un Lykialılar'a vatandaşlık hakkı vermeye dair özel bir politikası olmadığını göstermektedir. Lykia'nın yegâne *Tib. Iulius*'u olan, Traianus'un hassa alayı komutanı belki Sidymalı *Tib. Iulius Aquilinus Castricius Saturninus Claudius Livianus*'un (P239) *c.R.*'sini dahi kesin olarak Tiberius ile ilişkilendirmek güçtür. Bunun nedeni, M.S. I. yy.'ın ortalarında yaşamış, Livianus'un babası ya da dedesi olabilecek *Tib. Claudius Livianus*'un (P149), bir *Tib. Claudius* olmasıdır. Dolayısıyla *Iulius* dışında *Castricius*, *Saturninus* ve *Claudius* olmak üzere üç *gens* ismine daha sahip bulunan, yani kendisi de bir *Tib. Claudius* olan *Tib. Iulius Aquilinus Castricius Saturninus Claudius Livianus*'un, *Iulius*'un da dâhil olduğu diğer *gens* isimlerini sonradan almış olabileceği düşünülebilir. Bu varsayımın doğru olması halinde, adı geçen bu kişi için Tiberius'tan alınmış bir vatandaşlık hakkından söz edilemez.

Claudius gens adının *Caius praenomen*'i ile birlikte kullanımı HOLTBEIDE 1983: 160, n. 309'a göre, Tiberius ile bağlantılı bir *c.R.*'ye de işaret ediyor olabileceğinden, Lykia kökeni tartışmalı olan *C. Claudius Clemens Licinnianus*'un (P426) ataları vatandaşlık hakkını belki de İmparator Tiberius zamanında elde etmiş olabilirler.

Her ne kadar HOLTBEIDE 1983: 54, Tiberius'un Augustus tarafından evlat edinilmeden önceki isimleri olan *Tib. Claudius* isimlerini taşıyan bazı Asialılar'ın *c.R.*'lerinin Tiberius ile ilişkili olduğunu tespit etmiş olsa da, Lykia'daki *Tib. Claudius*'lar için böyle bir olasılıktan söz etmek, Tiberius'un imparatorluğu öncesinde olduğu gibi imparator olduktan sonra da Lykia ile doğrudan bir ilişkisinin bulunmaması nedeniyle olası görünmemektedir.

Genel olarak bakıldığında, *Tib. Iulius* isimlerini taşıyan, yani *c.R.*'lerini İmparator Tiberius'tan elde etmiş olan Roma vatandaşlarının sayısı diğer *Iulius*'larla karşılaştırıldığında çok daha sınırlıdır. *Asia*'da *Tib. Iulius*'ların diğer Küçükasya eyaletlerine nispetle daha fazla olması, Tiberius'un en azından *Asia*

⁷¹ Suet. *Tib.* VIII; ayrıca bk. RAWSON 1973: 227; LEWICK 1976: 20; HOLTBEIDE 1983: 52.

⁷² BOWERSOCK 1965: 77; HOLTBEIDE 1983: 52.

Eyaleti'nde vatandaşlık hakkı verme konusunda daha esnek davrandığını ortaya koymaktadır. Bunun nedeni, Tiberius'un imparatorluğu öncesinde yukarıda sözünü ettiğimiz Doğu'daki askeri görevi esnasında bu eyalette kurmuş olduğu ilişkilerde aranmalıdır. Tiberius'un vatandaşlık hakkı verme konusunda *Asia* Eyaleti ve Küçükasya'da sergilediği genel tutum, Lykia için de geçerli olmuş görünmektedir.

Sadece 4 yıl tahtta kalmış olması ve hastalığı nedeniyle erken yılları dışında sağlıklı bir yönetim politikası olmayan Caligula'nın yine de *Asia*'dan birkaç kişiye vatandaşlık hakkı vermiş olduğu tespit edilebilmektedir. Caligula ile ilişkilendirilen bu vatandaşlık hakları imparatorla olan kişisel ilişkiler ve özel hizmetlerle bağlantılı olmuştur (HOLTHEIDE 1983: 55). Bu nedenle Caligula'nın *Asia*'da bilinçli bir vatandaşlık hakkı verme politikası yürütmüş olduğu söylenemez. Lykia'dan *c.R.*'si doğrudan Caligula ile bağlantılı olabilecek bir *C. Iulius* tanınmamaktadır.

Gerek Küçükasya'da gerekse Lykia'da *Tib. Claudius* isimlerini taşıyan Roma vatandaşlarıyla, *c.R.*'ye sahip Küçükasyalılar'ın sayısında bariz bir artış yaşanmıştır. *Tib. Claudius* isimleri bu kişilerin vatandaşlık hakkının kaynağı ile ilgili birden fazla ihtimali akla getirmektedir: Bunlardan biri, yukarıda söylediğimiz gibi, İmparator Tiberius'un Augustus tarafından evlat edinilmeden önce, bazı *Asia*'lıların vatandaşlık hakkı almalarına aracılık etmiş olması, ikincisi İmparator Claudius'un, üçüncüsü ise Nero'nun *Tib. Claudius*'ların isim babası olmasıdır. Bir diğer olasılık *Caius-Iulius*'lara mensup olmasına rağmen, Doğu'da bir Claudius olarak görülen Germanicus'un *c.R.* için aracılık etmiş olabileceğidir. HOLTHEIDE 1983: 55, Roma vatandaşlık hakkı verme politikasının genel olarak ilk kez imparatorlar Claudius ve Nero zamanlarında bilinçli bir Romalılaştırma politikasının parçası olarak en yüksek düzeye ulaştığını ifade etmektedir⁷³. HOLTHEIDE'nin bu düşüncesini yalnızca Sen. *apocol.* III 3'ün «... *constituerat enim omnes Graecos, Gallos, Hispanos, Britannos togatos videre ...*» ifadesi değil⁷⁴, eyaletlerden ele geçmiş olan epigrafik ve nüvizmatik belgeler de desteklemektedir. *Claudius* adı Küçükasya'nın genelinde *Aurelius*'tan sonra en çok belgelenen *gens* ismi olarak karşımıza çıkmaktadır⁷⁵. Bununla birlikte, Claudius zamanında Roma vatandaşlık hakkına sahip olmadıkları halde Romalı *gens* ismi taşımaya kalkışan yabancılara karşı ne kadar kesin önlemler alındığını Suetonius'un şu sözleri açıkça göstermektedir: «... *Her kim ki*

⁷³ Ayrıca bk. *RE Suppl.* 1 (1903) 313 v.d., s.v. «Civitas» (KORNEMANN); HOMO 1950: 269; MOMIGLIANO 1961²: 67; SHERWIN-WHITE 1996²: 237; HOLTHEIDE 1983: 55, n. 340.

⁷⁴ ... *Bütün Hellenler'i, Galyalıları, Hispanialıları ve Britonları toga içinde görmeye karar verdi ...* Ayrıca bk. SHERWIN-WHITE 1996²: 237; HOLTHEIDE 1983: 55, n. 341.

⁷⁵ *Asia*'dan *Claudius*'lar için 977, *Aurelius*'lar için ise 1967 belge bilinmektedir, HOLTHEIDE 1983: 55, n. 342.

Roma vatandaşlık hakkını haksız yere tasarruf etmeye kalkışırsa, başı Esquilina meydanında⁷⁶ balta ile vurulacaktır...» (Claud. XXV 3)⁷⁷.

Suetonius ve Cassius Dio'dan⁷⁸, Claudius zamanında kişilerin Roma vatandaşlık hakkı alabilmeleri için Latince bilmek⁷⁹; ya da Roma vatandaşlık hakkına sahip olmak isteyen bir Latin'in en azından 10.000 *modius* taşıma kapasitesine sahip bir gemi inşa ettirerek onu 6 yıl boyunca Roma kentinin hububat tedarikinin hizmetine vermek (Suet. Claud. XVIII–XIX) gibi şartları karşılıyor olması gerektiği öğrenilmektedir. Buna karşın, yine Seneca ve Cassius Dio'dan, Claudius zamanında *civitas Romana*'nın duruma göre kolay ulaşılabilir ve satın alınabilir olduğuna dair bilgiler gelmektedir⁸⁰. Söz konusu bu haberler, Claudius zamanında Romalı memurların, memuriyet ve ayrıcalıkların ticaretini yapmaları ile alakalı olmalıdır (Tac. XIV 50, 1). Yani Claudius zamanında vatandaşlık hakkı alanların bunun için ödeme yapmak zorunda oldukları yönündeki farklı kaynaklardan⁸¹ gelen haberler, vatandaş adaylarının, kendilerini vatandaş listelerine aday olarak önermekle görevli memurlara (SHERWIN-WHITE 1996²: 154 v.d.) rüşvet verdikleri şeklinde yorumlanabilir (HOLTHEIDE 1983: 55).

Asia'daki gibi Roma vatandaş sayısında *Claudius*'larla patlama yaşanan *Lycia*'da *Tib. Claudius*'ların çoğunun *c.R.*'lerini doğrudan İmparator Claudius ile ilişkilendirmek için elde daha somut veriler vardır. Roma tarafından bilinçli olarak yürütülen Romalılaştırma politikasının idari alanda ilk ve en önemli ayağı olan eyaletleştirmenin *Lykia*'da uygulamaya konulması Claudius zamanında bölgede çıkan ciddi karışıklıklarla bağlantılı olmuştur. Antik kaynaklarda *Lykia*'da çıkan bu karışıklıklar sırasında Roma vatandaşlarının da öldürüldüğünden söz edilmektedir⁸². Daha önce de söylediğimiz gibi, *Lykia* limanlarının Romalı tüccarlar için ca-

⁷⁶ Roma'nın doğusundaki eski kent surlarında bulunan Esquilina Kapısı önünde yeralan meydan, bk. HEINEMANN 1951: 307, n. 2.

⁷⁷ *Peregrinae condicionis homines uetuit usurpare Romana nomina dum taxat gentilicia. ciuitatem R. usurpantes in campo Esquilino securi percussit...* [HEINEMANN 1951: 307'deki Almanca çeviriden].

⁷⁸ Suet. Claud. XVI; Cass. Dio LX 17, 5; ayrıca bk. SCRAMUZZA 1940: 138; HOLTHEIDE 1983: 56, n. 348; 349.

⁷⁹ Claudius'un Roma vatandaşlarının Latince bilmelerine ne kadar önem verdiğini Atlı Sınıfı'na alınan ve muhtemelen deneme sürecinde olan bir *Ordo equester* mensubunu, Latince bilmediği için vatandaşlık hakkını elinden alarak yabancı statüsüne düşürmesi ve Atlı Sınıfı'ndan çıkarması açıkça göstermektedir, (Suet. Claud. XVI 2).

⁸⁰ Sen. *apocol.* III 3; Cass. Dio LX 17, 1; ayrıca bk. MOMIGLIANO 1961²: 89 v.dd.; 118 v.dd.; BRUNT 1971: 208.

⁸¹ Tanınmış *centurio* Claudius Lysias'ın beraberindekiler için vatandaşlık hakkı alması hk. bk. HOLTHEIDE 1983: 55, n. 346.

⁸² Suet. Claud. XXV 3: ... *Lyciis ob exitiabiles inter se discordias libertatem ademit... –... kendi aralarındaki ölümcül ihtilaflardan dolayı Lykialılar'ın elinden özgürlüklerini aldı...* Cass. Dio LX 17, 3: ... *Τοὺς τε Λυκίους στασιάζσαντας, ὥστε καὶ Ῥωμαίους τινὰς ἀποκτεῖναι, ἐδουλώσατό ... – ... Kendi aralarında çekişen ve üstelik bazı Romalılar öldüren Lykialılar'ı kendisine tabi yaptı...* Ayrıca bk. ADAK 2002: 134; REIZTENSTEIN 2009: 41, n. 178.

zip olmaması ve henüz bir Roma eyaletine dönüştürülmemiş olan bölgenin Romalı bürokrat ve vergi memurları tarafından iskân edilmemiş olması nedeniyle, Lykia'daki İtalik nüfus Pamphylia ve Pisidia ile karşılaştırıldığında çok daha az olmalıdır. Dolayısıyla antik kaynaklarda sözü edilen, Claudius zamanında bölgede çıkan karışıklıklar esnasında öldürülen Roma vatandaşlarının bir kısmının Roma vatandaşlık hakkını sonradan almış Lykialılar olabileceği düşünülebilir⁸³.

Lykia Bölgesi'ndeki karışıklıkların M.S. 43 yılında, daha sonra *Lycia* Eyaleti'nin ilk valisi olacak Q. Veranius tarafından bastırılması ve bölgenin eyaletleştirilmesinden sonra, İmparator Claudius'un Lykia'da takip ettiği politika hakkında *Stadiasmus* Anıtı'ndan ayrıntılı bilgiler gelmektedir: Bölgenin geniş yol ağlarıyla donatılması, Lykia kentlerindeki meclislerin Roma *senatus*'u örneğinde oligarşik kurumlara dönüştürülerek bunlara Roma yanlısı üyelerin seçilmesi, kentlerde sistematik olarak tapınaklar yaptırılarak *Dea Roma*'nın ve Roma imparatorlarının tapım görmesinin sağlanması bunlardan belli başlılarıdır (ŞAHİN – ADAK 2007: 106 v.dd.). Claudius'un Lykia'da almış olduğu bu önlemler, bölgenin Roma'ya uyumunun sağlanması amacıyla yürütülen bilinçli bir politikanın uygulamalarıdır. Bu bağlamda uygulamaya konulan bir diğer politika da Roma vatandaşlık hakkı verme olmuştur. Kanımızca Lykia'da bilinçli bir vatandaşlık hakkı verme politikasının yürütülmeye başlanması ilk olarak Claudius'la olmuştur. Roma vatandaşlık hakkı verme daha önceki yöneticiler ve imparatorlar zamanında, Roma yanlılarının ya da Roma için yararlılık gösterenlerin ödüllendirilmesine yönelik bir uygulama olmuşken, Lykia'nın eyaletleştirilmesi öncesinde bölgede çıkan yukarıda sözünü ettiğimiz karışıklıklar için boyutunu değiştirmiştir. Lykia kentlerinin idaresini Roma sisteminde yeniden şekillendiren Claudius, çıkan karışıklıklar sonucunda eyaletleştirilen bölgede güvenliği sağlamak ve Roma idaresini sağlamlaştırmak amacıyla eyaletin önde gelen kişilerinin desteğine ihtiyaç duymuş olmalıdır. Bu nedenle bölgede kurmuş olduğu yeni idari sistemde Roma yanlısı ileri gelenleri görevlendiren imparator, aynı zamanda onlara Roma vatandaşlık hakkı da vererek bu kişilerin kendilerini tam bir Romalı gibi hissetmelerini sağlıyor olmalıydı. Hiç kuşkusuz ki, Roma vatandaşı olan yerel idareciler artık Roma'nın çıkarlarıyla kendi çıkarlarını bir tuttuklarından bölge halkını Roma menfaatleri doğrultusunda yönlendiriyorlardı.

Claudius ismini taşıyan Birlik rahiplerinin sayısı, Claudius'un yukarıda sözünü ettiğimiz politikasının anlamlı bir ifadesidir. Claudius, eyalette kendi gücünü temsil eden bir kurumun başında bulunan kişilerin Roma vatandaşı olmalarına özellikle dikkat etmiş olmalıdır. Çünkü bu kişiler halkın imparatora duydukları saygıyı, dolayısıyla Roma'ya olan bağlılıklarını doğrudan yönlendirecek kilit bir kurumun başında bulunuyorlardı. İmparator kültü rahiplerinin yanı sıra, Claudius ismini

⁸³ KOLB 2002: 213; MITCHELL 2005: 201.

taşıyan *Senatus* ve Atlı Sınıfı mensuplarının sayısı da az değildir (bk. DİZİNLER, B). Bu durum HOLTHEIDE 1983: 56'nın *Asia* Eyaleti için yaptığı tespitin *Lycia* için de geçerli olduğunu, imparatorun eyaletin en iyilerinin Roma devlet hizmetine kazandırılmasını amaçladığını göstermektedir.

Her ne kadar Lykialı *Claudius*'lar *Asia*'da olduğu gibi *c.R.*'lerini büyük ölçüde İmparator *Claudius*'tan elde etmiş olmaları ise de, bunların arasında *civitas Romana*'ları Germanicus ile bağlantılı olabilecek *Claudius*'lar da olmalıdır. Çünkü TAM II 420'den Patara'da Germanicus için bir imparator kültü rahibinin, dolayısıyla Germanicus kültünün varlığı bilinmektedir. *Caesar* adını M.S. 4 yılında Tiberius tarafından evlat edinilmesinden sonra alan Germanicus, daha önce Nero *Claudius Drusus* adı ile tanınmaktaydı (KIENAST 1990: 80 v.dd.). M.S. 18/9 yılında bir *imperium proconsulare maius* yetkisi ile komutan olarak Doğu'da bulunmuş olan Germanicus (KIENAST 1990: 80 v.dd.), HOLTHEIDE 1983: 57'nin de ifade ettiği gibi, burada *Claudius gens*'inin mensubu olarak görülmüş olmalıdır (REITZENSTEIN 2005: 28, n. 90). Lykialı *Claudius*'lar için bir diğer olasılık gene Nero ile bağlantılı bir vatandaşlık hakkı ise de, bunun için somut veriler yoktur. Tiberius ile ilişkili olabilecek bir *c.R.* ise Tiberius'un imparator olduktan sonra dahi bölgede vatandaşlık hakkı vermemiş olması dolayısıyla çok düşük bir olasılıktır.

Lycia'da bizzat *Claudius*'tan *c.R.* almış olan Romalılar'ın yanı sıra, yukarıda sözünü ettiğimiz gibi, *Provincia Lycia*'nın ilk valisi olan Q. Veranius aracılığıyla vatandaşlık hakkı elde etmiş ve bu nedenle *Veranius* adını *gens* ismi olarak seçmiş bulunan Roma vatandaşları da vardır (bk. P364-376). Söz konusu bu vatandaşlar da İmparator *Claudius*'un vatandaşlık hakkı verme politikası bağlamında değerlendirilmelidir. Bunun nedeni, bu kişiler her ne kadar *c.R.*'yi Q. Veranius aracılığıyla elde etmiş olsalar da, Roma'da *c.R.* verme yetkisinin yalnızca imparatorların tekelinde olmasıdır. Lykialı *Veranius*'ların pek çoğu başta Birlik Başrahipliği olmak üzere Lykia Birliği için bir takım görevler üstlenmişlerdir.

Lycia'da Roma vatandaşlık hakkı alınmasına aracılık etmiş olan bir diğer *Claudius* zamanı valisi *Vilius Flaccus*'tur. Özellikle Patara'dan bilinen Lykialı *Vilius*'ların devlet ya da Birlik hizmeti gerçekleştirmiş olduklarına dair bir bilgi olmamakla birlikte, Patara tiyatrosu için üstlenmiş oldukları masraflı yapı faaliyetleri, *Vilius*'ların Patara'nın maddi durumlarıyla sivrilmış ailelerinden olduğunu göstermektedir.

Gene İmparator *Claudius*'un *c.R.* verme politikası çerçevesinde değerlendirilmesi gereken bir diğer Lykialı Roma vatandaş grubu *Arruntius*'lardır. *Arruntius*'ların vatandaşlık hakları *Claudius*'un M.S. 50 yılı *Pamphylia procurator*'u olan *Arruntius Aquila*'nın aracılığına dayanmaktadır. Lykia'daki *Ksanthos*'tan bilinen *Arruntius*'lardan M. *Arruntius Claudianus* (P033) hem Atlı hem *Senatus Sınıfı* hizmetlerinde bulunmuş olup aynı zamanda *Senatus Sınıfı*'na yükselen ilk Lykialı'dır. Bu ailenin başka fertlerinin de Lykia Birliği'nde Başrahiplik ve *grammateus*'luk gibi görevler üstlenmiş oldukları bilinmektedir. Bu durum Lykialı *Clau-*

dius'ların büyük çoğunluğu gibi, *Veranius*'lar ve *Arruntius*'ların da eyaletin Roma devlet hizmetine kazandırılması gereken ileri gelenlerinden olduğunu göstermektedir.

Tam adı *Nero Claudius Caesar Drusus Germanicus* olan İmparator Nero, *Claudius*'lar hanedanına mensuptur. Daha önce de söylediğimiz gibi, Nero'nun yanı sıra, *Claudius* ve *Germanicus* ile bağlantılı *c.R.*'lerde de vatandaşlık hakkı alan kişiler *Claudius gens* ismini aldıklarından, bu vatandaşlardan *c.R.*'leri doğrudan Nero ile ilişkili olanları tespit etmek güçtür. Ancak *Asia*'dan birçok *Claudius*'un *c.R.*'lerini Nero ile ilişkilendiren HOLTHEIDE 1983: 72'nin, Nero'nun da Doğu'da vatandaşlık hakkı verme konusunda *Claudius*'un yolundan gitmiş olduğu tespiti, *Lykia*'dan bilinen *Claudius*'lardan bir kısmının *c.R.*'lerinin Nero ile bağlantılı olabileceğini düşündürmektedir. Nitekim *Lykia*'nın en iyi tanınan soylarından *Licinnius*'ların ve daha başka ailelerin Nero zamanı valisi *Licinnius Mucianus* aracılığıyla vatandaşlık hakkı elde etmiş olmaları bu düşüncemizi desteklemektedir.

Bilindiği üzere, M.S. 69 yılı Roma tarihinde «Dört İmparator» yılı olarak anılmakta olup, siyasi bakımdan böyle karışık bir dönemde çok kısa süre tahtta kalmış olan imparatorların bilinçli bir vatandaşlık hakkı verme politikası yürütmüş olduklarını düşünmek güçtür. Bununla birlikte, *Lykia*'dan belgelenen, ancak kökenlerini tam olarak bilemediğimiz *Sulpicius*'ların (bk. P353–357. 444) ismi bu 4 imparator'dan belki de *Servius Sulpicius Galba* ile bağlantılı bir vatandaşlık hakkını düşündürmektedir. 2007 yılında *Rhodiapolis*'te bulunmuş olan İmparator *Galba*'ya ithaf edilmiş bir yapı ya da imparatorun atlı bir heykeline ait olabilecek *Galba*'nın «Bütün evrenin hayırhahı ve kurtarıcısı» olarak övüldüğü, imparatora dair *Küçük-asya*'dan bilinen ilk belge olan bir yazıt (İPLİKÇİOĞLU 2008: 9 v.dd.), *Galba*'nın *Lycia* ile olan bağlantısını ortaya koymaktadır. M.S. II. yy.'ın 1. yarısından tanınan *Sulpicius*'ların atalarının vatandaşlık hakları bu bağlamda belki *Galba* ile ilişkilendirilebilir.

Flaviuslar Sülalesi imparatorları olan *Vespasianus*, *Titus* ve *Domitianus*'un her üçünün de *gens Flavia*'ya mensup olmaları, *Flavius* adını taşıyan Roma vatandaşlarının *c.R.*'lerinin bu 3 imparator'dan hangisi ile bağlantılı olduğunu tespiti güçleştirmektedir. Bu durum *Flaviuslar* Sülalesi imparatorlarının Roma vatandaşlık hakkı verme politikaları konusunda tek tek yorumda bulunmamıza olanak vermemektedir. Bu nedenle *Lykialı Flavius*'lar, *Flaviuslar* Sülalesi'nin vatandaşlık hakkı verme politikası kapsamında genel olarak değerlendirilecektir.

Lykia'da bir kısmı *T. Flavius* bir kısmı ise sadece *Flavius* isimleriyle belgelenen *Flaviuslar* Sülalesi yeni Roma vatandaşları tıpkı *Asia*'da olduğu gibi⁸⁴, *Aurelius*'lar

⁸⁴ RE 6/2 (1909) 2678, s.v. «Flavius, no. 206» (WEYNAND); GARZETTI 1964: 249; 262; SHERWIN-WHITE 1996²: 252 v.d.; HOLTHEIDE 1983: 72. *Flaviuslar* Sülalesi'nin vatandaşlık hakkı vermelerine *Asia* Eyaleti çerçevesinden bakacak olursak, gene *Claudius* zamanındaki gibi aristokratların Roma İmparatorluğuyla bütünleştirilmesi hedeflenmiş görünmektedir. Özellikle *Vespasianus*'un, Roma vatandaşlığını mevcut kapsamı üzerinden bü-

ve *Claudius*'lardan sonra en sık karşılaşılan üçüncü grup Roma vatandaşıdır. *Titus praenomen*'i *Flavius* ismi gibi her üç imparatorun da ortak *praenomen*'i olduğundan, *gens Flavia*'ya mensup Lykialılar'ın bu *praenomen* ile belgelenip belgelenmemeleri *c.R.*'lerinin üç imparatorun hangisi ile ilişkilendirilebileceği konusunda bizlere yardımcı olmaz. Ancak *Lycia* Eyaleti'nin M.S. 70/1 yılında *Vespasianus* zamanında, o zamana kadar *Galatia*'ya dâhil olan *Pamphylia*'nın da eklenmesiyle *Lycia et Pamphylia* Eyaleti adıyla yeniden teşkil edilmesi⁸⁵, *Vespasianus*'un bölgeye olan politik ilgisini göstermesi bakımından önemlidir. Bu siyasi durumla bağlantılı olarak Lykialı *Flavius*'ların büyük çoğunluğunun *c.R.*'lerinin *Vespasianus* ile ilişkili olabileceği akla gelse de, bu konuda kesin bir şey söylemek mümkün değildir.

Nero tarafından M.S. 63 yılında *Lycia* Eyaleti valisi olarak atanmış olması gereken *Priscus*'un, M.S. 69 yılında hala görevde olduğu bilinmektedir. *Vespasianus*'un imparatorluğunun ilk yıllarında da eyaletteki görevini sürdürmüş görünen *Priscus*'un valiliği M.S. 71 yılının ortalarına kadar sürmüş olmalıdır (bk. n. 59). *Lykia*'dan *Sex. Marcus* isimlerini taşıyan Roma vatandaşlarının *c.R.*'leri söz konusu bu Vali ile ilişkilendirilmektedir ki, bunların sayısı diğer Roma vatandaşlarıyla karşılaştırıldığında azımsanamayacak miktardadır (bk. P318–335). Ancak *Priscus*'un hem *Nero* hem de *Vespasianus* zamanlarında valilik yapmış olması, vatandaşlık hakkını *Priscus*'tan almış olan Lykialılar'ın bu iki imparatorun hangisinin vatandaşlık hakkı verme politikası çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğini tespiti güçleştirmektedir. Bununla birlikte, *Priscus*'un *Nero* zamanında altı yıl *Vespasianus* zamanında ise sadece iki yıl daha görevde kalmış olması, Lykialı *Sex. Marcus*'ların *c.R.*'lerinin İmparator *Nero* ile bağlantılı olması gerektiğini düşündürmektedir.

Vatandaşlık hakkını bizzat *Domitianus*'tan almış olan vatandaşların tespiti güç de olsa, *Pataral*'dan tanınan baba-kız *Baebius/Bebia*'nın (P064–065) *c.R.*'lerinin *Domitianus* zamanında M.S. 84/5–86/7 yıllarında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olan *P. Baebius Italicus*'un aracılığına dayandığı açıktır. Ancak *Pataral* *Baebius Italicus* hakkındaki sınırlı bilgimiz bu aracılığın nedeni konusunda fikir yürütmemize yetmemektedir.

Coğrafi bakımdan homojen bir dağılım göstermeyen Lykialı *Flavius*'ların büyük çoğunluğu *Ksanthos*, *Sidyra* ve *Pinara* kökenlidir. Bundan dolayı *Flavius*'ların *Lykia*'da daha ziyade önemli kentlerde, vatandaşlık hakkının henüz nüfuz etmediği aristokrat çevrelerde *c.R.*'yi yaymayı hedefledikleri söylenebilir.

tün İmparatorlukta yaymayı amaçladığı düşünülmektedir (HOLTBEIDE 1983: 72). Bu durumun en belirgin olarak Afrika ve İspanya'da takip edilebildiğini belirten HOLTBEIDE 1983: 72, *Asia*'da da *Flavius* adının *Aurelius* ve *Claudius*'tan sonra en yaygın *gens* ismi olduğunu söylemektedir. Bununla birlikte, *Flavius* adını taşıyan yeni Roma vatandaşlarının sayı bakımından *Asia*'da homojen bir dağılım göstermediğini de ifade etmektedir.

⁸⁵ Eck et alii 2008: 91 v.dd.; İPLİKÇIOĞLU 2008: 5 v.dd.

Tam adı *Marcus Cocceius Nerva* olan İmparator Nerva bilindiği üzere iki yıl gibi kısa bir süre Roma tahtında kalmıştır. İmparatorun bu kısa yönetim yılları Lykia'da olduğu gibi Küçükasya'nın genelinde de derin izler bırakmamış görünmektedir. HOLTHEIDE 1983: 85, Nerva'nın Doğu'da Roma vatandaşlığının yayılmasından çok kentlerin politik ve ekonomik durumlarının düzeltilmesiyle ilgilenmiş olduğunu ifade etmektedir⁸⁶. HOLTHEIDE 1983: 85, *Asia*'dan bilinen sadece birkaç Marcus Cocceius'un vatandaşlık hakkı almalarının kişisel ilişkilerle bağlantılı olması gerektiğini düşünmektedir ki bu durum Lykia için de geçerli olmalıdır. Lykia'dan tanıdığımız her üçü de farklı kentlerden olan *Cocceius*'lar/*Cocceia*'lar (P182–184) hakkındaki bilgilerimizin çok sınırlı olması, onların nasıl bir bağlantı sonucunda İmparator Nerva'dan *c.R.* almış olduklarını söylemeyi güçleştirmektedir.

Nerva'nın Doğu'da vatandaşlık hakkı verme konusunda özel bir çabasının bulunmaması kısa süren egemenliğiyle ilişkilendirilse de, Nerva tarafından evlat edinilen bir sonraki İmparator Traianus zamanında da durum çok farklı değildir. Küçükasya'nın geneline bakıldığında Traianus'un *gens* ismi olan *Ulpus* adını taşıyan Roma vatandaşlarının sayısı *Claudius* ve *Flavius*'larla karşılaştırıldığında çok azdır. Lykia'dan ise *Ulpus* adı yalnızca 4 kez belgelenmektedir (P358–360). HOLTHEIDE 1983: 86, *Asia*'dan belgelenen Ulpuslar'ın sadece yarısından azının önemli kent memuriyetleri ve Birlik Başrahipliği üstlendiklerini tespit etmiştir. Lykia'dan bilinen Ulpuslar'ın sayısının *Asia*'dan bilinenlere göre yok denecek kadar az olmasının yanı sıra, bunlardan hiçbirisi bilgimiz dâhilinde yüksek bir sosyal statüye sahip görünmemektedirler. Antik kaynakların da Traianus'un vatandaşlık hakkı verme politikası konusunda sessiz kalmaları, imparatorun gerçekten Doğu'da böyle bir politikası olup olmadığını söylememize ve ayrıntılıları konusunda fikir ileri sürmemize olanak vermemektedir. Bununla birlikte, Plinius'tan Traianus'un vatandaşlık hakkı vermedeki alışıla gelmiş uygulamalarından haberdar olunmaktadır⁸⁷. Ayrıca Traianus'un 3 yıl boyunca belirli şartlar altında başkentte *annona* hizmetinde fırıncılık yapanlara vatandaşlık hakkı verileceği şeklindeki yasası Gaius'un *Institutiones*'i sayesinde öğrenilmektedir (I 34).

Traianus'un bizzat kendisinden *c.R.* elde eden Lykialılar'ın sayısı çok az da olsa, M.S. 99/100–102/3 yıllarında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olan C. Trebonius Proculus Mettius Modestus (P445), Lykia'nın birden fazla kentinde vatandaşlık hakkı konusunda aracılık yapmış görünmektedir. Bu vatandaşların

⁸⁶ Ayrıca bk. MAGIE 1950: 593; GARZETTI 1964: 303; *id.*: 77.

⁸⁷ Plin. *epist.* X 6, 1–2: ... *Ago gratias, domine, quod et ius Quiritium libertis necessariae mihi feminae et ciuitatem Romanam Arpocrati, iatraliptae meo, sine mora indulisti. Sed cum annos eius et censum sicut praeceperas ederem, admonitus sum a peritioribus debuisse me ante ei Alexandrinam ciuitatem impetrare, deinde Romanam, ... - ... Efendim, sana teşekkür ederim, hem bana akraba olan kadına tam vatandaşlık hakkı verdiğin hem de doktorum Harpokras'ı Roma vatandaşı yaptığın için. Fakat onun yaşını ve servetini beyan edince, bu işin uzmanları tarafından O'nu önce Aleksandria yurttaşlığına, sonra Roma yurttaşlığına getirmem gerektiği konusunda uyarıldım...*

önemli bir kısmının Birlik Başrahipliği üstlenmiş kişiler olması (P261. 343. 346–347), valinin bu kişilerin *c.R.* almalarına aracılık etmesinin nedenine işaret etmektedir.

Traianus'tan sonra başa geçen ve bilinen en Hellensever imparator olması dolayısıyla «Philhellenos» olarak adlandırılan Hadrianus zamanında, Doğu'da vatandaşlık hakkı verme konusunda Nerva ile başlayan ve Traianus zamanında devam eden durgunluk yerini biraz da olsa canlanmaya bırakmıştır. Ancak Claudius ve *Flavius*'larla karşılaştırıldığında *Aelius gens* ismini taşıyan Küçükasyalılar'ın sayısı yine de sınırlı kalmaktadır. Bunun nedeni, Hadrianus'un Romalılığa bakış açısının panhellenik düşünceler çerçevesinde kendisinden önceki Roma imparatorlarından farklı olmasında aranabilir: Hadrianus'a göre, Romalı olmak demek her durumda *civitas Romana*'ya sahip olmak demek değildi. Bütün Roma İmparatorluğu'nu kapsayan kültür ve zihniyette pay sahibi olan kişi imparatora göre bir Roma vatandaşıydı (HOLTHEIDE 1983: 104). Böyle bir tutuma sahip olan Hadrianus, Doğu'da kentleri güzelleşmeleri ve ekonomik durumlarını iyileştirmeleri yolunda teşvik etmiş olsa da aynı şeyi Roma vatandaşlık hakkı verme konusunda yapmamış görünmektedir.

Lykia'dan belgelenen hatırı sayılır miktardaki *Aelius*'un vatandaşlık hakları gene birden fazla ihtimali akla getirmektedir: Lykialı *Aelius*'ların *c.R.*'leri İmparator Hadrianus'un yanı sıra, Antoninus Pius ile de bağlantılı olabilir. Antoninus Pius ile ilişkili *c.R.*'lerde *Lycia procurator*'u? olan Antoninus Pius'un azadlısı T. Aelius Karpos'un (P395) aracılığı da hesaba katılmalıdır. Burada *Aelius gens* adını taşıyan kişilerin varsa *praenomen*'leri önem kazanmaktadır. Çünkü Hadrianus ile ilişkili *c.R.*'lerde *Publius*, Antoninus Pius ile ilişkili olanlarda ise, *Titus praenomen*'i belirleyici olmaktadır. *Asia*'dan *Titus Aurelius* isimlerini taşıyan Roma vatandaşları da belgelenmekte olup, bu durum M.S. 135/6 yılında *Asia Eyaleti proconsul*'lüğü yapmış olan Antoninus Pius'un bu görevi esnasında bazı *Asia*'lıların *c.R.* almalarına aracılık ettiğini göstermektedir⁸⁸ (HOLTHEIDE 1983: 102). Ancak Lykia'dan belgelenen *Aurelius*'lar arasında *Titus* ön ismini taşıyan bir *Aurelius* bulunmamaktadır.

Lykia'da *gens Aelia*'ya mensup olanların sayısı neredeyse *Flavius*'larla eşittir. Lykia geneline bakıldığında, *Aelius*'un, *Claudius*, *C. Iulius* ve *Flavius*'tan sonra bölgede en sık belgelenen *gens* ismi olduğu görülür. Lykialı *Aelius*'ların sosyal statüleri, Birlik görevi üstlendiklerinden haberdar olduğumuz birkaçı (P009. 011[?]. 024) dışında bilinmemektedir. Bu nedenle, Hadrianus'un bölgede vermiş olduğu *c.R.*'lerin arka planı hakkında pek bir şey söylemek mümkün değildir. Ancak tıpkı *Asia*'daki gibi Lykia'nın ileri gelenleri arasında Roma vatandaşlığının yayılmasını teşvik etmemiş görünen Hadrianus'tan vatandaşlık hakkı alan Lykialılar, belki de *c.R.*'lerini kişisel ilişkileri çerçevesinde elde etmişlerdir. Lykia'dan bilinen

⁸⁸ Antoninus Pius'un Hadrianus tarafından evlat edinilmeden önceki ismi T. Aurelius Fulvus Boionius Antoninus'tur, KIENAST 1990: 134.

Aelius'lardan yalnızca bir kaçı *Publius* (P020. 022. 025) ve *Titus* (008. 016) *praenomen*'lerini taşırlarken, geri kalanlar yalnızca *Aelius gens* ismi ile belgelenmektedirler. Sadece *Aelius* adını taşıyanların vatandaşlık hakkının kaynağı konusunda kesin bir şey söylemek her zaman mümkün olmasa da Hadrianus'un Küçükasya'ya düzenlediği seyahatler esnasında bölgeye de uğramış ve Lykia'da Antoninus Pius'tan çok daha fazla onurlandırılmış olması, daha ziyade Hadrianus'la bağlantılı bir *c.R.*'yi düşündürmektedir.

Gens Aelia'ya mensup Hadrianus zamanı Lykialı Roma vatandaşlarının dışında, *Domitius gens* ismini taşıyan muhtemelen baba-oğul (P186-187) iki Roma vatandaşı da Hadrianus zamanı yeni vatandaşlarından sayılabilir. M.S. 133/4-134/5 yılları *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi olan Domitius Seneca, Telmessoslu M. Domitius Philippos'un *c.R.* almasına, O'nun *lykiarkhes*'lik görevi ile bağlantılı olarak aracılık etmiş olmalıdır. Gene Khoma'dan belgelenen bir Callestrius ...'un *c.R.*'si Geç Hadrianus zamanı valisi T. Calestrius Tiro Iulius Maternus⁸⁹ ile bağlantılı olmalıdır.

Antoninus Pius'tan sonra başa geçen Marcus Aurelius'un yönetim yılları, Doğu'da Part, Batı'da Marcoman Savaşları'nın yanı sıra, doğal afetlerin ve salgın hastalıkların yaşandığı bir kriz dönemi olmuştur. Böyle karışık bir siyasal ortamda vatandaşlık hakkı verme konusunda Traianus ve Hadrianus'un çizgisinden gitmiş olan Marcus Aurelius, M.S. II. yy.'ın kendisinden önceki imparatorlarıyla karşılaştırıldığında *c.R.* vermede bir atılım yapmamış görünmektedir.

Antoninuslar Sülalesi imparatorlarının isim benzerlikleri bu dönemde vatandaşlık hakkı elde etmiş olan yeni Roma vatandaşlarının *c.R.*'lerinin hangi imparatorla bağlantılı olduğunu tespiti güçleştirmektedir. Bununla birlikte, *M. Aurelius* isimlerini taşıyan yeni Roma vatandaşlarının *c.R.*'leri büyük ölçüde İmparator Marcus Aurelius ile bağlantılı olmalıdır. Bunun nedeni, CA ile vatandaşlık hakkı alanların *Marcus praenomen*'lerinin M.S. III. yy. başlarından itibaren yazıtlardan hızla kaybolmasıdır. M.S. 7 Mart 161 yılında *Caesar M. Aurelius Antoninus Augustus* adıyla imparator ilan edilen Marcus Aurelius, M.S. 138 yılında Antoninus Pius tarafından evlat edinildikten sonra, imparator olana kadar *M. Aelius Aurelius Verus* olarak anılmıştır (KIENAST 1990: 137). Bu nedenle *M. Aelius*'ların *c.R.* lerinin de Marcus Aurelius'tan kaynaklanabileceği düşünülebilir (HOLTHEIDE 1983: 108).

Lykia'dan *Marcus praenomen*'ine sahip pek çok *Aurelius* tanınmaktadır. Vatandaşlık haklarını kesinlikle *c.R.*'den önce almış olduklarını tespit edebildiğimiz *M. Aurelius*'ların *c.R.*'lerini Marcus Aurelius ya da Commodus'a borçlu olduklarını düşünebiliriz. M.S. 166 yılında *L. Aurelius Commodus Caesar* adı ile *caesar*'lığa yükseltilen Commodus, M.S. 180 yılında babası Marcus Aurelius'un ölümünden sonra, *M. Aurelius Commodus Antoninus Augustus* isimleri ile tek başına Roma

⁸⁹ Vali hk. ayrıntılı bilgi ve belgeler için bk. RÉMY 1989: 301, no. 247.

imparatoru olmuş; M.S. 29 Ağustos 191'den önce gerçekleştirilmiş olan bir isim değişikliğinden sonra ise, *L. Aelius Aurelius Commodus* isimlerini kullanmaya başlamıştır (KIENAST 1990: 147 v.d.). *Asia*'dan hem *L. Aurelius* hem de *L. Aelius* isimlerini taşıyan, yani vatandaşlık hakları kesin olarak Commodus ile ilişkilendirilebilecek Roma vatandaşları tanınmaktadır (HOLTHEIDE 1983: 111). Ancak Lykia'ya baktığımızda, bilgimiz dâhilinde bölgede ne bir *L. Aurelius* ne de bir *L. Aelius* tanımaktayız. Bu durum Lykialı *M. Aurelius*'ların *c.R.*'lerinin Commodus'tan ziyade Marcus Aurelius ile bağlantılı olması gerektiğini düşündürmektedir. Lykia'dan tanınan, vatandaşlık hakları Marcus Aurelius ile ilişkilendirilebilecek *M. Aurelius*'lar dışında, *M. Aelius* adlarına sahip, yani *c.R.*'leri Marcus Aurelius'un Antoninus Pius tarafından evlat edinildiği yıl olan M.S. 138 ile imparator olduğu tarih olan M.S. 161 yılları arasında⁹⁰ tarihlenebilecek bir baba-oğul bilinmektedir. Baba *M. Aelius alias* Epigonos'un (P013) sosyal statüsü hakkında bir bilgimiz olmasa da oğlunun (P099) ordu hizmetinin yanı sıra, Birlik ve kent görevleri de üstlenmiş olması; ayrıca πατήρ συνκλητικῶν ve ἀδελφιδούς συνκλητικῶν olarak övülmesi, ailenin eyaletin seçkinlerinden olduğunu göstermektedir. Ayrıca *c.R.*'leri İmparator Marcus Aurelius ile ilişkili olan Lykialı *M. Aurelius*'lardan bir kısmının da Birlik görevleri üstlenmiş kişiler olmaları (P046. 48. 55. 57), Marcus Aurelius'un Lykia'da toplumun ileri gelenlerine *c.R.* vermeye dikkat etmiş olduğunun bir göstergesidir.

M.S. 193 yılında *Imperator Caesar L. Septimius Severus Pertinax Augustus* isimleriyle Roma tahtına geçen Septimius Severus'tan *c.R.* elde eden vatandaşlar *L. Septimius* isimlerini almaktaydılar. Lykia'dan sadece 2 *L. Septimius* tanınmaktadır. Bunlardan her ikisinin de birer sporcu olması ilginç bir tesadüftür. Smyrna'dan bilinen Septimius Severus zamanı yeni vatandaşlarından birisi de bir atlettir⁹¹. Septimius Severus öncesinde de gerek M.S. I. gerekse II. yy. imparatorlarından pek çoğu sanatçılara ve sporculara onların mensup oldukları toplumsal tabakayı yükseltmek için *c.R.* vermişlerdir. Sadece 2 Septimius Severus zamanı vatandaşının bulunduğu Lykia'da, hem *L. Septimius*'ların sayının çok az olması hem de bilinen her iki vatandaşın da sporcu olması, Septimius Severus'un Lykia'da vatandaşlık hakkı verme konusunda belirli bir politikası olup olmadığını ve bu politikanın arka planını tespiti güçleştirmektedir.

Roma imparatorlarının vatandaşlık hakkı verme politikasının sonunu getiren, Septimius Severus'un oğlu Caracalla tarafından M.S. 11 Haziran 212 yılında ilan edilen ve Roma İmparatorluğu'nda yaşayan bütün özgür kişilere *c.R.* veren *Constitutio Antoniniana* olmuştur. Caracalla'nın CA ile amacı, önceki imparatorların Roma vatandaşlık politikası ile amaçladıkları gibi, önde gelen kişilere

⁹⁰ İmparator Marcus Aurelius bu tarihler arasında *M. Aelius Aurelius Verus* ismini taşımaktadır, KIENAST 1990: 137.

⁹¹ *CIG* III 3204; ayrıca bk. HOLTHEIDE 1983: 112, n. 887.

vatandaşlık hakkı vererek onları Roma idaresi için kazanmak değil, devletin her geçen gün daha da kötüye giden ekonomik durumu nedeniyle önlem olarak vergi mükelleflerinin sayısını artırmaktı. İmparatorluğun doğu yarısı için ilk defa toplu bir vatandaşlık hakkı verme olan CA ile c.R. elde eden bu vatandaşlar, Caracalla'nın isimleri olan *M. Aurelius* isimlerini almışlarsa da kısa bir süre sonra *Marcus praenomen*'i olmaksızın sadece *Aurelius gens* ismi ile anılmayı tercih etmiş görünmektedirler. Gerek Lykia'dan gerekse Küçükasya'nın genelinden belgelenen Roma vatandaşlarının çoğunun *Aurelius gens* ismini taşıyor olmaları, Roma vatandaşlık hakkının Doğu'da yaklaşık 250 yıllık bir geçmişe sahip olmasına rağmen, M.S. 212 yılına gelindiğinde henüz bu hakka sahip olmayan birçok Küçük-asyalı'nın bulunduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

B. Lykia Kökenli Roma Vatandaşlarının Roma Devlet Kariyerine Katkıları

Lykia Bölgesi'nin coğrafi bakımdan dışa kapalılığı ve *Asia* ya da *Cilicia* gibi diğer Küçükasya eyaletlerine göre oldukça geç bir tarihte Roma idari sistemi içerisine dâhil edilmiş olması, Lykialılar'ın doğrudan imparatorluk idaresinde görev almaya başlamalarının da gecikmesine neden olmuş olmalıdır. Bölgenin bilinen ilk senatörü olan Ksanthoslu M. Arruntius Claudianus (P033), Roma devlet hizmetine Vespasianus zamanında Atlı Sınıfı mensubu olarak başlamış, Domitianus ya da Traianus zamanında *Senatus* Sınıfı'na girmiştir. *Ordo equester*'e mensup ilk Lykialı'nın düşünüldüğü gibi Senatör M. Arruntius Claudianus'un babası M. Arruntius? (P036) olması durumunda, Atlı Sınıfı'na mensup en erken Lykialı M.S. I. yy.'ın 1. yarısına tarihleniyor görünmektedir.

Lykia'nın ilk senatörü olarak kabul edilen Claudianus'un belgelerde diğer bazı Lykialılar gibi seçkin atalara sahip olmakla övülmemesi ve ailesinin vatandaşlık hakkını nispeten geç bir tarihte elde etmiş olması, P033'ün atalarının bölgede daha Hellenistik Çağ'dan beri politik etkinliğe sahip olan Lykialılar'dan olmadıklarının bir işareti olarak görülebilir. Aileden ilk olarak Claudianus'un, kesin olmamakla birlikte belki de Atlı Sınıfı'na mensup olabilecek babası (P036), *Ordo equester*'de üstlendiği görevlerle politik bakımdan sivrilerek *Ordo senatorius*'un kapısını oğlu için aralamış olabilir. Vespasianus zamanında Atlı Sınıfı'na girmiş görünen P033'ün, *Senatus* kariyerinden evvel 10 yılı aşkın bir süre Atlı Sınıfı'nda hizmet vermiş ve *classis Moesicae et ripae Danuvi praefectus*'luğuna getirilmiş olması, O'nun askeri başarılarıyla ilişkili olmalıdır. Dolayısıyla P033'ü *adlectio* ile *Senatus* Sınıfı'na taşıyan O'nun Atlı Sınıfı'nda göstermiş olduğu başarılar da olabilir. Claudianus'un o zamana değin bir *Senatus* Sınıfı mensubunun bilinmediği Lykia Bölgesi'nin ilk senatörü olması Lykia için oldukça önemlidir. Parlak bir askeri kariyeri olan ve *Ordo equester*'de iyi bir çıkış yakalamış bulunan P033'ün, *Senatus*

Sınıfı kariyerinin pek parlak olmaması, belki de O'nun Lykia gibi kendisi öncesinde *Senatus* Sınıfı mensubunun bilinmediği bir bölgeden gelmesi ile alakalıdır.

İlk senatörü M.S. I.yy.'ın 2. yarısına tarihlenen Lykia'dan, M.S. II. ve III. yy.'lardan başka senatörler bilirse de diğer bölgelerle karşılaştırıldığında bunların sayısı her zaman sınırlı kalmıştır. Bununla birlikte, sayıları az da olsa *Senatus* Sınıfı kariyerinde *Asia* Eyaleti *proconsul legatus*'luğu ile *Ordo senatorius*'un zirve memuriyeti olan *Africa* Eyaleti *proconsul*'lüğüne kadar tırmanmış Lykialılar da bulunmaktadır (bk. DİZİNLER, B).

Kesin olarak Lykia kökenli oldukları bilinen *consul*'lerin sayısı 3 olup (bk. DİZİNLER B) bunların tamamı *suffectus*'tur. Ksanthoslu Tib. Claudius Agrippinus (2) (P098), M.S. II. yy.'da konsüllüğe yükselen 2 Lykialı'dan ilkidir. Agrippinus'un *consul*'lüğüne kadar yükselmesi, hem anne hem de baba tarafından Atlı Sınıfı'na mensup dedeleri ile ilişkilendirilebilir. Lykia bir diğer *consul suffectus*'unu aynı yüzyılın sonunda çıkarmıştır.

M.S. II. yy.'da sadece Afrika'daki Cirta kentinden bile bir dizi konsülün biliniyor olması (ALFÖLDY 1977b: 64), toplam 2 *consul*'ün belgelendiği Lykia'nın Roma yönetimindeki sınırlı payını göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

Ksanthoslu Tib. Claudius Telemakhos (3), M.S II. yy. sonu-III. yy. başlarında yaşamış olan bir diğer Lykialı *consul suffectus*'tur. Afrika Eyaleti valiliği ile *Ordo senatorius* kariyerinin zirvesine ulaşmış bulunan Telemakhos'u *provincia Africa* valiliğine taşıyan, *quaestor*'luk ve *curator*'luk yapmış olduğu sırada mali konularda sergilediği üstün başarılar olabilir. Lykia'dan bilinen ilk ve tek Afrika Eyaleti valisi olan P174, *Senatus* kariyerinin zirvesine ulaşmış bölgeden bilinen tek örnektir.

P174'ün oğlu, kuzeni ya da yeğeni olması gereken Tib. Claudius Telemakhos (4) (P175), M.S. III. yy.'da Lykia'dan bilinen bir diğer *consul*'dür. *Consul* rütbesine eriştikten sonra *Asia* Eyaleti *proconsul legatus*'luğu yapan Telemakhos (4), bundan sonra parlak bir devlet kariyeri gerçekleştirmemiş görünmektedir.

Senatus Sınıfı'na olduğu gibi Atlı Sınıfı'na da ilk mensubunu kesin olarak M.S. I. yy.'ın 2. yarısında sokan Lykia, nicelik olarak bakıldığında az sayıda *Ordo equester* mensubu vermiş olsa da bunlar arasında üstlendikleri görevler bakımından çok önemli konumlara ulaşanlar bulunmaktadır: M.S. I. yy.'da Atlı Sınıfı'na mensup olduğu bilinen ve onomastik bağlantılardan ötürü Lykialı olması muhtemel görünen Tib. Iulius Aquilinus *etc.*'nin (P239), Traianus zamanında *praefectus praetorio* olarak hizmet verdiği, yani Traianus'un hassa alayı komutanlığını yaptığı bilinmektedir. Atlı Sınıfı'nın en tepesinde görev almış olan P239, kariyerini çok parlak bir biçimde sonlandırmış; bizzat imparatorun en yakınında ve onun güvenliğinden sorumlu kişi olmuştur. P239'un imparatorlar nezdindeki bu özel konumu O'nun kişisel ilişkileri ile bağlantılı olmalıdır.

Atlı Sınıfı'na mensup olduğu kesin olarak belgelenen ilk Lykialı olan yukarıda *Senatus* Sınıfı kariyerinden söz ettiğimiz M. Arruntius Claudianus (P033),

Roma'nın tahıl iaşesinden sorumlu bir *procurator*'luk olan *Procurator qui Romae frumentum p.R. comparavit* görevinden sonra, Roma'nın Moesia ve Danuvius Donanması'nın *praefectus*'luğunu yapmıştır. Oinoandalı C. Iulius Demosthenes (P244) ise M.S. 103–4 yıllarında gerçekleştirdiği *Sicilya Eyaleti procurator*'luğu ile *Ordo equester* kariyerini taçlandırmıştır. Yukarıda saydığımız her 3 görev de Atlı Sınıfı kariyerinde çok önemli bir yere sahip olup, gerek P239 gerekse P244'u bu görevlere taşıyan onların kişisel yetenekleri ve başarıları olmalıdır. Atlı Sınıfı'na mensup Lykialılar tarafından en sık üstlenilen *Ordo equester* hizmetleri çeşitli lejyonların *tribunus militum*'luğu olmuştur. Hem Doğu hem de Batı'daki lejyonlarda komutanlık yapmış olan Lykialılar'ın söz konusu bu lejyonlara atanmalarında Lykia'dan olmalarının herhangi bir etkisi olmamış görünmektedir.

Sonuç olarak sayıları az da olsa, hem *Senatus* hem de Atlı sınıflarında çok önemli görevlere gelmiş Lykialılar bulunmaktadır. Ancak imparatorluğun geneliyle karşılaştırıldığında bunların sayıca çok sınırlı olması, Lykia'nın doğrudan imparatorluk idaresindeki payının ne kadar sınırlı olduğunu gözler önüne sermektedir.

C. Lykia Kökenli Roma Vatandaşlarının Lykia Birliği ve Kent Yönetim Organizasyonu ile Kültürel Yaşamdaki Yeri

Oluşumu M.Ö. III. yy.'da, Lykia'da Mısır hâkimiyetinin zayıflamaya yüz tuttuğu bir dönemde başlayan Lykia Birliği, bölgenin Rhodos hâkimiyetinden alınıp hürriyetine kavuşmasından sonra, gelişerek önem kazanmıştır. Lykia'nın bir Roma eyaletine dönüştürülmesiyle birlikte eski bağımsız konumunu yitiren Birlik, eyalet sakinlerinin yönetim organizasyonu olarak varlığını sürdürmüştür. Roma İmparatorluk Çağı'nda adeta imparatorluk idaresinin yerel bir yönetim aracına dönüşen Lykia Birliği memuriyetlerinde imparatorluk memuriyetlerindeki anlamda bir *cursus honorum* söz konusu değil ise de, Birlik'in en yüksek memuriyetlerinin *lykiarkhes*'lik⁹² ile *arkhiereus*'luk olduğu bilinmektedir. *Lykiarkhes*'lik ile *arkhiereus*'luk arasındaki ilişki ve her iki görevin kapsamı ile sınırları uzun süre araştırmalara konu olmuştur⁹³. M.S. I. yy.'a ait belgelerde Birlik Rahibi için sadece *arkhiereus* unvanı kullanılırken; M.S. II. yy.'ın başlarından itibaren Birlik imparator kültürünün en yüksek memuru *lykiarkhes* olarak adlandırılmıştır. *Lykiarkhes*'lik ile

⁹² REITZENSTEIN 2009: 194, Lykialı elitlerin onurlandırıldığı Hellenistik Çağ yazıtlarında askeri memuriyetlerin aksine *lykiarkhes*'likten hiç söz edilmemesi ve bu memuriyetin ilk olarak Geç Hellenistik Çağ'da belgelenmesinden dolayı, *lykiarkhes*'liğin Hellenistik Çağ'da *strategos*'luk ile özdeş olması gerektiğini düşünmektedir, konu hk. ayrıca bk. LARSEN 1968: 215 v.d.; MAREK 1995: 12.

⁹³ Konu hk. yapılmış en yeni çalışmalar şunlardır: BEHWARLD 2000: 209 v.dd.; KOKKINIA 2000: 214 v.d.; ENGELMANN 2005: 18 v.d.; ENGELMANN 2006b: 183 v.dd.; ZIMMERMANN-M 2007: 111 v.dd.; REITZENSTEIN 2009: 37 v.dd.; 57 v.dd.; *lykiarkhes*'lere ait yazıtların toplu olarak bir araya getirildiği çalışma için bk. REITZENSTEIN 2009.

arkhiereus'luk arasındaki bağlantının Vespasianus zamanında yapılmış olan bir reforma dayanıyor olabileceğini düşünen REITZENSTEIN 2005: 123'e göre, *arkhiereus* ve *lykiarkhes* unvanları tek bir memuriyetin iki farklı yüzü olmalıdır⁹⁴. KOKKINIA 2000: 215, *arkhiereus* unvanının halû hazırda Birlik Başrahipliği yapanlar için, *lykiarkhes* unvanının ise sıklıkla önceden Birlik Başrahipliği yapmış kişiler için kullanılan onursal bir unvan olduğunu ifade etmektedir. Birlik Başrahipleri'nin görevleri kesin olarak bilinmemekle birlikte, imparator kültüne kurban sunulması, kültle ilgili alanların, heykellerin ve yıllık festivallerin gözetimi onların dinsel fonksiyonları olmalıdır. Bununla birlikte, politik görevler de üstlenmiş olan *arkhiereus*'ların bu görevleri arasında elçi olarak vali önünde *koinon*'un temsili ve validen *koinon*'a gelen yazıların yönlendirildiği ilgili makam olma gibi fonksiyonlar sayılabilir (BRANDT – KOLB 2005: 30).

İmparatorluğun Batı yarısındaki birlik organizasyonlarında Birlik Başrahipliği üstlenecek kişilerde Roma vatandaşı olma şartı aranırken, Lykia Birliği'nde böyle bir zorunluluk olmadığı anlaşılmaktadır⁹⁵. *Arkhiereus*'luğu üstlenen Lykialılar arasında Roma vatandaşlık hakkına sahip olanlar çoğunlukta ise de, Opramoas ya da Iason gibi eyaletin en varlıklı kişileri olmalarına rağmen, bu hakkı almamış *arkhiereus*'lar da bulunmaktadır.

Birlik Rahipliği üstlenecek kişinin servetinin bir kısmını Birlik'e tahsis etmesi bu görevi üstlenmenin en temel şartlarından biri olduğundan, pahalı bir memuriyet olan *arkhiereus*'luğu üstlenenler hiç kuşkusuz ki, eyaletin en varlıklı kesimiydi. Bu servetin nereden kaynaklandığı sorusunun cevabı kesin olarak verilememekle birlikte, genel kabul *arkhiereus*'ların toprak zengini oldukları yolundadır (REITZENSTEIN 2009: 71 v.d.).

Önem bakımından *lykiarkhes*'lik ve *arkhiereus*'luktan sonraki üçüncü memuriyet olan *grammateus*'luk, dilimize «Birlik Genel Sekreterliği» olarak çevrilebilir. *Grammateus*'luk yapan kişilerin neredeyse bütün belgelerde aynı zamanda *arkhiereus* olarak da anılmaları, her iki memuriyetin eş zamanlı olarak üstlenildiğinin göstergesi olabilir (BRANDT – KOLB 2005: 30). *Grammateus*'un Lykia Birliği'ndeki fonksiyonu tam olarak bilinmemekle birlikte, WÖRRLE 1988: 108'in İmparatorluk Çağı Lykia kentleri *grammateus*'ları için yapmış olduğu tahminin, Birlik *grammateus*'ları için de geçerli olabileceği düşünülebilir. Buna göre *grammateus*'luk Birlik arşivinden sorumlu seçkin bir memuriyet olabilir.

Lykiarkhes'lik, *arkhiereus*'luk ve *grammateus*'luktan başka Lykia kökenli Roma vatandaşlarının Birlik adına üstlendikleri diğer memuriyetler *arkhiphylaks*'lık ve *hypophylaks*'lıktır: Birlik'in resmi memurları olan *arkhiphylaks*'lar ve *hypophylaks*'lar Lykia'da hem kırsal alan güvenliğinden hem de vergi toplama işlerinden sorumlu olmalıydılar. Bununla birlikte, *arkhiphylaks*'lar muhtemelen Roma için

⁹⁴ Ayrıca bk. KOKKINIA 2000: 215.

⁹⁵ DEININGER 1965: 151; REITZENSTEIN 2009: 80.

vergi toplama, *arkhiphylaks*'ların emrinde çalışan *hypophylaks*'lar ise güvenlik işlerinde etkin roller üstlenmişlerdir. Olasılıkla Birlik memuriyetleri *cursus honorum*'unda giriş memuriyeti olan *arkhiphylaks*'lık da hatırı sayılır bir servete sahip olmayı gerektirmekteydi. Çünkü *arkhiphylaks*'lar *Koinon*'un temsilcileri olarak Birlik'in eyalet idaresine ödemekle yükümlü olduğu vadesi dolmuş vergi borcunu garanti altına almakla mükellef idiler⁹⁶.

Claudius zamanında Lykia'nın eyaletleştirilmesi aşamasında teşkil edilmiş olması gereken⁹⁷ *arkhiereus*'luğu en erken üstlenen Lykialı Roma vatandaşı M.S. I. yy.'ın 1. yarısında yaşamış olan Ksanthoslu M. Arruntius'tur (P036). *Cognomen*'ini bilemediğimiz M. Arruntius'un böyle önemli bir göreve getirilmesi ailesinin eyalet çapındaki ayrıcalıklı konumu ile ilgili olmalıdır. P036'nın oğlu M. Arruntius Claudianus'un (P033) Lykia'nın çıkardığı ilk senatör olması da bu düşüncemizi desteklemektedir. Senatör M. Arruntius Claudianus'un adının belgelendiği yazıtlarda, alışılmışın aksine, Hellenistik Çağ'dan beri Birlik adına önemli görevler üstlenmiş ataların soyundan gelmekle övülmemesi, Ksantoslu *Arruntius*'ların eyalet çapındaki ayrıcalıklı konularının onların atalarıyla değil, sahip oldukları servetleriyle bağlantılı olduğunu göstermektedir.

Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) *heroon* yazıtı sayesinde Lykia'nın aile bağlantıları en iyi tanınan soyları olan *Licinnius*'lar ve *Marcus*'ların daha M.S. 60'lı yıllarda, yani Lykia'nın İmparator Claudius zamanında bir Roma eyaletine dönüştürülmesinden yaklaşık 15–20 yıl sonra, c.R.'yi elde etmeleri, *Licinnius*'ların kent ve eyalet içerisindeki önde gelen konumlarına işaret etmektedir. Bunun bir diğer göstergesi de hem *Licinnius*'ların Roma vatandaşlık hakkı elde eden ilk ferdi olan *Licinnius Mousaios*'un (1) (P298) hem de ailenin *gens Marcia*'ya mensup ilk Roma vatandaşı olan erkek kardeşi *Marcus Thoas*'ın (P334), Lykia Birlik organizasyonunda üstlenmiş oldukları memuriyetlerdir: Bilinen ilk *lykiarkhes* olan *Licinnius Mousaios* (1), ayrıca *arkhiereus* ve *grammateus* olarak da belgelenmektedir. Kardeşi *Marcus Thoas*'ın da ağabeyi gibi *lykiarkhes*'lik ve *arkhiereus*'lük yapmış olduğu bilinmektedir.

Lykia'nın en geniş soylarından biri olan *Licinnius*'ların başlıca gelir kaynakları sahip oldukları uçsuz bucaksız araziler olmalıdır. Nitekim Pinara kentinden kiracısı Zosimos tarafından onurlandırılan (P303, B) *Licinnius Mousaios*'un (3) (P300) Pinara teritoryumunda toprak sahibi olduğu ve topraklarını kiraya verdiği anlaşılmaktadır. Ayrıca *Licinnius Longus*'un (1) (P296) 500 kişiye buğday yardımında

⁹⁶ Lykia Birliği'nin bölgede almış olduğu güvenlik önlemleri konusunda ayrıntılı bilgi ve belgeler için bk. ÖZTÜRK 2006: 170 v.dd.

⁹⁷ Lykia Birliği'nin tespit edilebilen en erken *arkhiereus*'u Ksanthoslu *Eirenaos*'tur, konu hk. bk. REITZENSTEIN 2009: 199 v.d., no. 1.

bulunması da (IGR III 492) ailenin toprak zenginliğine işaret etmektedir. Aile bugünkü Seki Ovası'nda bulunan tarım arazilerinin çoğuna sahip olmalıdır⁹⁸.

Arruntius'lar, *Licinnius*'lar ve *Marcus*'lardan başka Rhodiapolisli Opramoas'ın muhtemelen *Aelius* ismini taşıyan kardeşi *Aelius*? Apollonios III'ün (P009) de bu gün Kumluca Ovası olarak anılan ovadaki geniş tarım arazilerini ağabeyi Opramoas ile birlikte parsellemiş toprak mülkiyetine sahip zengin bir Rhodiapolisli olduğuna şüphe yoktur.

M.S. III. yy'ın birçok Birlik Başrahibi çıkarmış ailelerinden biri olan Neisalı *M. Aurelius*'ların zenginliğinin Neisa civarındaki Kartapis Ormanı'nda yetişen sedir ağacı ticaretine dayanıyor olabileceği düşünülmektedir (ŞAHİN 2007: 43).

Yukarıda verilen örnekler REITZENSTEIN 2009: 71 v.d.'nin, Lykialı Birlik Başrahibleri'nin servetlerinin toprak mülkiyeti ile bağlantılı olduğu düşüncesini desteklemektedir. Servet sahibi Birlik Başrahibleri'nin yanı sıra, bir kısım Birlik Başrahibi'nin, Hellenistik Çağ'dan beri Birlik'te *strategos*, *nauarkhos* ya da *hipparchos* olarak görev üstlenmiş olan atalara sahip oldukları bilinmektedir. Servet ve soy arasında doğru orantılı bir ilişki olduğu düşünülecek olursa, önde gelen atalara sahip olan bu Birlik Başrahibleri'nin de aynı zamanda varlıklı ailelerden geldiklerine şüphe yoktur.

Birlik Başrahibleri içerisinde *Tib. Claudius*'lar yoğunluktadır. *Tib. Claudius*'ların yanı sıra, vatandaşlık hakları *Claudius* zamanı *Pamphylia procurator*'u *M. Arruntius Aquila* ile *Lycia* Eyaleti'nin ilk valisi olan *Q. Veranius*'un aracılığına dayanan *Arruntius* ve *Veranius* isimli Birlik Başrahibleri'nin de bilinmesi, İmparator *Claudius*'un Birlik Başrahibleri'nin Roma vatandaşı olmalarına özel bir önem verdiğini düşündürmektedir. *Claudius*'un bu tutumu yeni eyaletleştirilmiş olan bölgenin yönetimini kolaylaştırmakla ilgili olabilir. *Nero*'nun da *Claudius*'un izinden gittiğini vatandaşlık hakları zamanın valileri *Licinnius Mucianus* ve *Sex. Marcus Priscus*'un aracılıklarına dayanan *Licinnius* ve *Marcus*'lardan hatırı sayılır miktarda Birlik Başrahibi tanınmasından anlaşılmaktadır. Ayrıca *Tib. Claudius* isimli Birlik Başrahibleri'nden bazılarının vatandaşlık haklarının *Nero*'dan kaynaklanıyor olması da mümkündür. *Claudius*'lardan sonra *Flavius*'lar sülalesi imparatorlarının da birçok Birlik Başrahibi'ne vatandaşlık hakkı verdikleri *Flavius* isimli Birlik Başrahibleri'nin sayısından anlaşılmaktadır. Dikkat çekici olan *Flavius*'lar zamanı eyalet valilerinin, daha önceden olduğu gibi, Lykialıların *c.R.* almalarına pek aracılık etmemiş görünmeleridir. Ancak bu durum valilerin aracılığıyla vatandaşlık hakkı almış olan yeni Roma vatandaşlarının kendilerine *c.R.* için aracılık etmiş olan vali yerine imparatorun *gens* ismini almayı tercih etmeleriyle de alakalı olabilir.

⁹⁸ Konu hk. bk. RAS 1995: 35 v.d.; *Licinnius*'larla ilgili olarak ayrıca bk. JAMESON 1966: 125; HALL *et alii* 1996: 114 v.dd.; GÖKALP 2002: 91 v.dd.

M.S. II. yy. imparatorlarının I. yy. imparatorlarıyla karşılaştırıldığında Roma vatandaşlık hakkı verme konusunda tutucu davrandıklarını ya da böyle bir politikaları olmadığını *Ulpus* ve *Severus gens* isimlerini taşıyan Birlik Başrahipleri'nin bilinmemesi de göstermektedir. Birlik Başrahipleri'nden birkaçı *Aelius* birkaçı ise *M. Aurelius* olsalar da, bunların sayısının oldukça sınırlı olmasının yanı sıra, bu zamanda M.S. I. yy.'ın aksine eyalet valilerinin vatandaşlık hakkı için aracılıklarının neredeyse belgelenmemesi, Hadrianus, Antoninus Pius ve Marcus Aurelius gibi II. yy. imparatorlarının da Birlik Başrahipleri'ne Roma vatandaşlık hakkı verilmesine dair özel bir politikaları olmadığını göstermektedir.

Yukarıda söylediğimiz gibi, Lykia'nın eyaletleşme sürecinde teşkil edilmiş olması gereken *arkhiereus*'luğu, M.S. I. yy.'da üstlendiklerini bildiğimiz Birlik Başrahipleri'nin sayısı bir düzineyi geçmezken, bunların yarısı Roma vatandaşlık hakkına sahip Lykialılar'dır. M.S. II. yy.'dan bilinen 70 civarında Birlik Başrahibi'nin gene yarısı mensup oldukları kentin yanı sıra, aynı zamanda Roma vatandaşlarıdır. Daha önce de belirttiğimiz üzere, imparatorluğun Doğu'sunda Birlik Başrahipliği üstlenen kişiler için Batı'da olduğu gibi *c.R.*'ye sahip olma koşulu aranmadığından Lykia'da da hem Roma vatandaşları hem de *c.R.*'ye sahip olmayan kişiler bu memuriyeti üstlenebilmişlerdir. 70 civarında Birlik Başrahibi'nin bilindiği M.S. II. yy.'da bunlardan yarısının hâlâ Roma vatandaşı olmamaları, Birlik Başrahibi seçiminde Roma vatandaşlık hakkına sahip olmanın özel bir ayrıcalık olmadığını göstermektedir. Bununla birlikte, İmparatorluk Çağı'nda Roma yönetiminin idari bir aracı haline gelen Birlik organizasyonunun en yüksek memuru olan Başrahibin, ister Roma vatandaşı olsun ister bu hakka sahip olmasın, Roma'nın çıkarları doğrultusunda hareket ettiğine şüphe yoktur.

Birlik Başrahipliği ve Genel Sekreterliği dışında, kırsal alan güvenliği ve Birlik adına vergi toplama işlerinden sorumlu diğer Birlik memuriyetleri olan *arkhiphylaks*'lık ve *hypophylaks*'lık görevlerini üstlenenler arasında Roma vatandaşı Lykialılar'ın sayıca azlığı, Roma idaresinin bu kişilerin vatandaşlık hakkı almaları konusunda özel bir tutumu olmadığını düşündürmektedir. Bununla birlikte, daha çok güvenlik işlerinden sorumlu olan *hypophylaks*'ların, vergi toplamadan sorumlu amirleri konumundaki *arkhiphylaks*'larla karşılaştırıldığında *c.R.*'den daha az nasiplerini aldıkları dikkati çekmektedir. Bu durum Roma'nın vatandaşlık hakkı alacak kişileri belirlerken bu kişilerin Birlik içerisindeki konumlarını dikkate aldığını düşündürmektedir.

Devlet kariyeri yapmış ya da Birlik yönetim organizasyonunda bir takım görevler üstlenmiş olan Lykialı Roma vatandaşlarının önemli bir bölümü, kendi kentlerinin yönetim organizasyonu ile kültürel yaşamlarında da rol oynamışlardır: Kentlerinin idari yaşamında *demotes*, *bouleutes*, *gerusiastes*, *prytanis*, *grammateus*, *logistes*, *ergepistates* olarak görev alan Lykialı Roma vatandaşları, *arkhe*'ler dışında çeşitli *leiturgia*'lar da üstlenmişlerdir. Kentlerinde bir takım *agon*'ların kurucusu olmuşlar, mevcut *agon*'ların *agonothetes*'liğini yapmışlar ayrıca *gymnasiarkhes*

olarak hemşehrilerine hizmet vermişlerdir. Bunların dışında, hekim, atlet ve hatip olan Lykialı Roma vatandaşları da tanınmaktadır (bk. DİZİNLER, C). Özellikle hekim ve sporcuların Roma vatandaşlık hakkı almalarında, *Asia Eyaleti*'nden de bilindiği gibi, bu kişilerin meslekleri etkili olmuş görünmektedir.

D. Lykia Kökenli Roma Vatandaşlarının Lykia, Küçükasya ve İmparatorluk Aristokrasisindeki Yeri

Lykia kökenli Roma vatandaşlarının ailevi bağlantıları sadece vatandaşı oldukları kentlerin dar sınırları çerçevesinde kalmamış, çoğu kez ana vatanın sınırlarını aşan bu ilişkiler, erken dönemlerden itibaren eyaletin diğer kentlerine ve M.S. II. yy.'ın ikinci yarısı gibi nispeten geç bir tarihte, imparatorluğun doğu yarısındaki diğer eyaletlere ulaşmıştır.

HALFMANN 1979: 28'in ifade ettiği gibi nerdeyse tek bir aile klanından ibaret olan Lykialı aristokrat ailelerin sayısı, gene HALFMANN'ın ifadesi ile sadece «yarım düzine» civarındadır. Bunun nedeni, Lykia'nın aristokrat aileleri arasındaki evliliklerin gerek kent gerekse eyalet bazında sadece belirli aileler arasında gerçekleştirilmiş olmasıdır. Bu durumun en bariz örneğini, Oinoanda'dan *Licinnius*'ların ve bu ailenin bir diğer kolu olan *Marcus*'ların aile ilişkilerinin 12 nesil üzerinde takip edilebilmesini sağlayan *heroon* yazıtı vermektedir. Ailenin *Licinnius gens* adını taşıyan ilk mensubu olan Licinnius Mousaios'un (1) (P298) oğlu C. Licinnius Thoas (P315), ilk evliliğini amcası Marcus Thoas'ın (P334) kızı olan kuzeni Licinnia Tation (P280) ile yapmıştır. Bu çiftin oğulları olan Licinnius Maximus (P297), kuzeni Licinnia Maxima'nın (1) (P276) eşidir. C. Licinnius Thoas'ın ikinci eşi olan Kibyalı Flavia Platonis'ten olan kızı Licinnia Flavilla (1) (P272), amcası Licinnius Mousaios'un (2) (P299) oğlu olan kuzeni Licinnius Fronto (1) (P295) ile evlenmiştir. Licinnius Mousaios'un (2) bir diğer oğlu olan Licinnius Longus'un (1) kızı Licinnia Maxima (2) (P277), amcası Licinnius Fronto (1) ile Licinnia Flavilla'nın (1) oğlu olan kuzeni Licinnius Thoantianus'un (P314) eşidir. Licinnia Maxima'nın (2) kız kardeşi olan Licinnia Lykia *alias* Ge'nin (P275) torunu Flavia Lykia'nın (P192) oğlu olan Flavianus Diogenes, ikinci kuşaktan kuzeni Claudia Androbiane (P071) ile evlenmiştir (SG 1.13). Claudia Androbiane ise Claudius Eirenaos'un (P121), kuzeni Mettia Androbiane'den (P340) olan kızıdır (SG 1.6).

Licinnius'ların Oinoanda kentinden yapmış oldukları yukarıda sözü edilen aile içi evlilikler dışında, Oinoanda'nın ileri gelen diğer aileleriyle yapılmış aile dışı evlilikler de bilinmektedir: *Ordo equester*'e mensup olan Oinoandalı C. Iulius Demosthenes'in (P244) kendisi gibi Atlı Sınıfı'na mensup olan oğlu C. Iulius Antoninus (P236), Licinnius Mousaios'un (2) kızı Licinnia Maxima (1) ile evlenmiştir. İlk kez bu evlilikle Atlı Sınıfı ile ilişki kurmuş olan *Licinnius*'lar, C. Iulius Antoninus ile Licinnia Maxima'nın (1) kızları Iulia Lysimakhe'nin (P227), Patara'dan *Clau-*

dius'lara mensup Claudius Dryantianus'tan (P120) olan oğlu Tib. Claudius Agrippinus'un (2) (P098) İmparator Antoninus Pius zamanında *senatus*'a kabulü ile *Ordo senatorius*'a girmiştir (SG 1.13).

Yukarıda sözü edilen kuzenler arası aile içi ve kent içi evlilikler dışında *Licinnius*'lara mensup fertlerin diğer Lykia kentlerinden ya da komşu eyaletlerden yapmış oldukları evlilikler de bilinmektedir (bk. B. Haritalar, 1): *Lykiarkhes* Licinnius Mousaios'un (1) oğlu Licinnius Mousaios (2), Licinnius Aleksippos'un (P281) kızı olan Khomalı Licinnia Kneila...ra (P274) ile evlenmiştir. Mousaios'un diğer oğlu olan C. Licinnius Thoas ise ikinci evliliğini *Licinnius*'ların *heroon* yazıtında soyu Spartalı mitolojik kahramanlara kadar dayandırılan (CORSTEN 2009: 95) Kibyralı Flavia Platonis ile yapmıştır. Licinius Mousaios (2) ile Khomalı Licinnia Kneila...ra'nın oğulları olan Licinnius Longus (1), Balbouralı *Primpilarius* ve *Lykiarkhes* Marcus Titianus'un (P335) kızı Marcia Lykia (P321) ile evlenmiştir. Bu çiftin kızları olan Licinnia Lykia *alias* Ge, ilk evliliğini Pinaralı Flavius Claudianus Capito (P206) ile ikinci evliliğini ise Kadyandalı M. Claudius Flavianus (P132) ile yapmıştır. Licinnia Lykia'nın ilk evliliğinden dünyaya gelen oğlu Flavius Titianus Capito (P222), Pataralı Baebius Italicus'un (P065) kızı Baebia Anassa (P064) ile evlenmiştir (SG 1.13). Anassa adı bu ailenin Patara'nın önde gelen hayırseveri Claudia Anassa'nın (P070) ailesi ile olan akrabalığın işareti olabilir. Licinnia Lykia'nın M. Claudius Flavianus ile ikinci evliliğinden olan oğlu Claudius Longus (P150), Ksanthoslu *Lykiarkhes* Mettius Eirenaios'un (P346) kızı Mettia Kleonis (P341) ile evlenmiştir (SG 1.6; 1.13).

Licinnia Maxima (1) ile Oinoandalı C. Iulius Antoninus'un kızları olan Iulia Lysimakhe, Patara'dan *Claudius*'lara mensup *Arkhierus* Claudius Dryantianus'un eşidir. Bu çiftin oğulları olan *Licinnius*'ların *Senatus* Sınıfı'na mensup ilk ferdi Tib. Claudius Agrippinus (2), Rhodiapolisli ünlü hayırsever Opramoas'ın yeğeni olan Aelius? Apollonios III (P009) kızı Aelia Platonis (P006) ile evlenmiştir. Bu çiftin İmparator Marcus Aurelius'a karşı imparatorluk iddiasında bulunan Suriyeli Senatör Avidius Cassius'un kızı Avidia Aleksandra ile evlenen oğlu Senatör Tib. Claudius Dryantianus Antoninus (P119), *Licinnius*'ların eyalet dışından evlenen ilk ferdidir. Kızları Claudia Ammiana Dryantilla (P069) ise Sulpicius Pollio (1) (P444) isimli kökenini bilemediğimiz bir senatörün eşidir (SG 1.2). Claudia Ammiana Dryantilla ile Sulpicius Pollio'nun (1) kızları olan Sulpicia Agrippina, M.S. 193 yılı *consul ordinarius*'u Sosius Falco ile evlenmiştir. Gallienus'a karşı isyan ederek, kısa bir süre için imparator ilan edilen Tuna Filosu komutanı Regalianus'un annesi (GROAG 1899: 209) ya da eşi olan (DESSAU 1899: 199 v.dd.) Sulpicia Dryantilla (P355) muhtemelen Claudia Ammiana Dryantilla ile Sulpicius Pollio'nun (1) her ikisi de *Senatus* Sınıfı'na yükselmiş olan oğullarından C. Sulpicius Iustus Dryantianus (P356) ya da Sulpicius Pollio'dan (2) (P357) olan torunları olmalıdır. Sulpicius Iustus'un kızı C. Sulpicia Didymiana (P354) Uticalı Senatör Q. Vinius Victorinus'un eşidir (SG 1.12).

Licinnius'ların, aileyi daha M.S. I. yy.'da Birlik Başrahipliği ve Roma vatandaşlığına taşıyan eyalet içerisindeki bu önde konumları, M.S. I. yy. sonu – II. yy. başında Atlı Sınıfı ile ilişkiye girilmesi ile perçinlenmiştir. M.S. II. yy.'ın 2. yarısında *Ordo senatorius*'a giren ailenin *Senatus* Sınıfı'na attığı bu ilk adımı, sadece çıkardığı yeni senatörler değil, senatörlerle yapılan evlilikler de izlemiştir. Bu şekilde kent ve eyalet aristokrasisinden sonra imparatorluk aristokrasisine de giren *Licinnius*'lar, M.S. III. yy.'ın birinci yarısında *Augusta* Sulpicia Dryantilla ile İmparatorluk sarayına nüfuz ederek statü bakımından gelinebilecek en yüksek noktaya ulaşmışlardır.

Lykia'nın ilk senatörü olan Ksanthoslu *Arruntius*'lardan M. *Arruntius* *Claudianus* (P033), ilk evliliğini amcası *Arruntius* *Teithonos*'un (P035) kızı olan kuzeni *Arruntia* *Hegetoris* (P031) ile yaparak aile içi evliliği tercih etmiş bir diğer Lykialı aristokratır. *Arruntius*'ların diğer fertleri de kent içi evlilikler yapmışlardır (SG 1.8).

Ksanthos'un, birçok ferdi Birlik organizasyonu ile imparatorluk hizmetinde görev almış olan aristokrat ailelerinden *Claudius*'lar, aile içi ve kent içi evliliklerin yanı sıra, Lykia'nın başka kentlerinden de evlilikler yapmışlardır: Eşi Tib. *Claudius* *Aurelius* *Telemakhos*'un (P108) onurlandırıldığı belgeden tanınan *Claudia* *Arsinoe* Senatör Tib. *Claudius* *Telemakhos*'un (3) kızı olan Tib. *Claudia* *Arsinoe* *alias* *Telemakhis* (P078) ile özdeş olmalıdır. *Arsinoe* *alias* *Telemakhis*'in eşi Tib. *Claudius* *Aurelius* *Attalos*'un (P107), amcası Tib. *Claudius* *Telemakhos* (3) tarafından onurlandırılan Senatör Tib. *Claudius* *Attalos* (P105) ile özdeş olması durumunda burada da kuzenler arası bir evlilik ilişkisi söz konusudur (SG 1.3).

Ksanthos'tan *Claudius*'ların kent dışı evliliklerine bir örnek *Arkhiereus* Tib. *Claudius* *Stasithemis* II'nin (P169) *Marcia* *Tlepolemis* (2) (P324) ile yapmış olduğu evliliğidir (SG 1.3). *Marcus* *Deioterianus* (P327) kızı olan bir *Marcia* *Tlepolemis* de *Balboura*'dan bilinmektedir. İki *Marcia* *Tlepolemis* arasındaki bağlantı açık olmakla birlikte, isimlerinden dolayı, yakın akraba olduklarını düşünmek yanlış olmaz. Ksanthos'tan *Claudius* *Stasithemis* II'nin eşi ve *Arkhiereus* Tib. *Claudius* *Telemakhos*'un (2) (P173) annesi olan Ksanthoslu *Marcia* *Tlepolemis* (2), Q. *Veranius* *Eudemos* (3) (P368) kızı ve Q. *Veranius* *Eudemos* (2) (P367) torunudur. *Marcia* *Tlepolemis*'in (2) amcası Q. *Veranius* *Tlepolemos*'un *arkhiereus*'luğu kesin olarak M.S. 149 yılına tarihlendiğine göre, *Tlepolemis*'in (2) baba tarafından dedesi olan Q. *Veranius* *Eudemos* (2), *Balbouralı* *Marcus* *Deioterianus* ile aşağı yukarı aynı tarihlerde, dolayısıyla *Hadrianus* zamanında *arkhiereus*'luk yapmış olmalıdır. Bu durumda *Deioterianus*'un, *Tlepolemis*'in (2) anne tarafından dedesi; dolayısıyla *Marcia* *Tlepolemis*'in (1), *Marcia* *Tlepolemis*'in (2) annesi olduğu düşünülebilir. Ancak *Marcia* *Tlepolemis*'in (1) eşinin *Kibyralı* Tib. *Claudius* *Hieron* olduğu bil-

gisi⁹⁹ bu varsayımımızı çürütüyor gibi görünmektedir. Çünkü yukarıda belirttiğimiz gibi Tlepolemis'in (2) babasının ismi Q. Veranius Eudemos'tur. Bununla birlikte, Marcia Tlepolemis'in (2) babası olan Ksanthoslu Q. Veranius Eudemos'un, Marcia Tlepolemis'in (1) ikinci eşi olduğu düşünülebilir. Lykia'dan ikinci evliliklerini yapmış başka kadınların da bilinmesi bu durumun Lykia'da ender rastlanan bir hadise olmadığını göstermektedir¹⁰⁰.

Ksanthoslu *Claudius*'ların kent dışı bir diğer evlilik bağlantısı da Tib. Claudius Stasithemis II'nin torunu olan, ailenin ilk senatörü Tib. Claudius Telemakhos'un (3) (P174), Tib. Claudia Arsasis (P077) ile yapmış olduğu evliliğidir (SG 1.3). Tib. Claudia Arsasis, adının geçtiği belgede (P077, A) hem Ksanthos hem de Pinara vatandaşı olarak anılmasından dolayı, aslen Pinara kökenli olmalıdır. Ksanthos vatandaşlığını evlilik yolu ile mensubu olduğu *Claudius*'lar aracılığıyla almış olan Arsasis, belki c.R.'sini de bu evlilik yoluyla elde etmiştir.

Lykia'nın Lydailı bir diğer önde gelen ailesi, hem kent hem de eyalet aristokrasisine mensup olan *Caius Iulius*'lardır. M.S. 141 yılı *arkhiereus*'u C. Iulius Heliodoros (*alias* Diophantos) (P250) oğlu C. Iulius Heliodoros *alias* Tlepolemos (P252), Kalyndalı P. Aeilius Diophantos *alias* Modestus'un kızı Aelia Aurelia Olympias ile evlenmiştir (SG 1.4). Ailenin bir diğer kent dışı evliliği de Birlik için *arkhiereus*'luk ve *grammteus*'luk yapmış olan C. Iulius Diophantos (2) (P246) ile Kadyandalı Birlik sekreteri Phanas torunu Aelia Hegemonis'in (P003) evliliğidir. Bu çiftin oğulları olan C. Iulius Maximianus Diophantos (P260) *Senatus Sınıfı*'na girmiştir (SG 1.4).

Lykia'nın bir diğer aile içi evliliği, M.S. II. yy.'ın 1. yarısında yaşamış olan Pataralı ünlü hayırsever Claudia Anassa'nın (P070), belki de kuzeni olan Tib. Claudius Eudemos (P128) ile olan evliliği olabilir (SG 1.1).

Kökeni kesin olmamakla birlikte, Sidyma ya da Ksanthoslu olması muhtemel görünen *Arkhiereus* Flavius Menedemos (P212) oğlu *Arkhiereus* T. Flavius Titianus (P220), Kaunoslu Vedia Tertulla ile kent ve hatta eyalet dışından bir evlilik gerçekleştirmiştir. Arka arkaya 3 nesilin Birlik için üstlenmiş oldukları rahiplik görevi, Flavius Menedemos'un ailesinin eyalet içerisindeki ayrıcalıklı konumunu göstermektedir. T. Flavius Titianus'un, Kaunos'tan Vedia Tertulla ile yapmış olduğu evlilik hiç kuşkusuz ki, ailenin eyalet içerisindeki statüsünü perçinleyen bir evliliğidir¹⁰¹ (SG 1.11).

⁹⁹ DAVIS 1874: 271 (= DAVIS 2006: 206); COLLIGNON 1878: 593, no. 1; PAPPAKONSTANTINOU 1895: 25, no. 21; WALTZING 1899: 35, no. 119; OGIS 495; IGR IV 907; HARPER 1979: 521 v.d., no. 8A; *IKibyra* 63.

¹⁰⁰ Konu hk. bk. REITZENSTEIN 2005: 93.

¹⁰¹ *Stephanepheros*'luk, 4 kez *gymnasiarkhes*'lik ve imparatorlara ev sahipliği yapmış olan Q. Vedius Capito'nun kızı Vedia Tertulla, 2 kez *stephanepheros*'luk ve ayrıca İmparator Vespasianus zamanından beri Zeugma'da kampı bulunan *legio IV Scythia*'nın *tribunus militum*'luğunu yapmış olan Pub. Vedius Capito'nun torunudur (P212, A).

Patara'nın önde gelen hayırsever ailesi *Vilius*'lardan Vilia Procula (P381), Kadyanda'dan Claudius Flavianus'un (P133) eşidir. Bu çiftin oğulları olan Senatör Tib. Claudius Flavianus Titianus Q. Vilius Proculus L. Marcius Celer M. Calpurnius Longus (P135), Ksanthos'tan *Arkhierus* Tib. Claudius Dryantianus ile Iulia Lysimakhe'nin kızı olan Claudia Helene (P084) ile evlenmiştir (SG 1.15).

M.S. II-III. yy.'da *lykiarkhes*'ler çıkarmış bir aile olan Neisalı *M. Aurelius*'lar, M. Aurelius Demosthenes *alias* Dionysios'un (P403) kökeni konusu belirsiz olan *Consul* Iulius Fronto'nun (P435) torunu ve Senatör C. Iulius Nigrinos'un (P436) kızı olan Iulia Tata *alias* Helene (P233) ile yapmış olduğu evlilik neticesinde *Senatus* Sınıfı ile ilişkiye girmiştir (SG 1.9).

Görüldüğü üzere, Lykia'nın aristokrat aileleri daha ziyade aile içi ya da vatandaşı oldukları kentlerin diğer aristokrat aileleri ile evlilikleri tercih etmişlerdir. Aile içi evliliklerin servetin aile içerisinde kalması amacına yönelik olduğunu tahmin etmek güç değildir. Aile dışı ve diğer kentlerden yapılan evlilikler yine aristokrat aileler arasında gerçekleştirilmiş olup, kent ve eyalet içerisinde ayrıcalıklı bir konuma sahip olan seçkin kesim bu tip evlilik bağlantıları ile çoğu kez ailelerine imparatorluk aristokrasisine girmenin yolunu açmışlardır. Lykialı aristokratların eyaletleri dışından yapmış oldukları evlilikler ilk zamanlarda Kibyra, Kaunos ya da Kalynda gibi idari olarak komşu *Asia* Eyaleti'ne dâhil olmakla birlikte, coğrafi bakımdan adeta Lykia'nın bir parçası olan kentlerden gerçekleştirilmiştir. Bölgenin coğrafi kapalılığı en azından M.S. II. yy.'ın ortalarına kadar Lykialılar'ın coğrafi bakımdan geniş kapsamlı aile ilişkilerini mümkün kılmamış görünmektedir (HALFMANN 1982: 617). Özellikle Doğu Lykia'nın bu coğrafi kapalılığı ile ilgili olsa gerektir ki, yalnızca Batı Lykia kentlerinin kendi aralarında ve yukarıda anılan *Asia*-Lykia sınırındaki birkaç *Asia* Eyaleti kenti ile evlilik ilişkileri bulunmaktadır (bk. B. Haritalar 2). Hatta anne tarafından Pataralı olabilecek C. Sulpicia Dryantilla'nın (P355) *Usurpator* Regalianus ile yapmış olduğu evlilikle Batı Lykialılar M.S. III. yy.'da imparatorluk sarayına kadar nüfuz etmişlerdir. Ancak genel olarak bakıldığında hemen bütün Küçükasya aristokrasisi ile evlilik ilişkileri bulunan *Asia* aristokrasisinin aksine, Lykialı aristokratların genellikle kendi içlerinde evlilik ilişkilerini tercih ettikleri görülmektedir.

E. Roma Vatandaşlık Hakkının Aile Bazında Sürekliliği

Cornelius'lar

Kronolojik olarak bakıldığında, *Cornelius* adının işaret edebileceği gibi, Sulla ile bağlantılı bir *c.R.*'nin söz konusu olması durumunda, Lykia Bölgesi'nin Roma vatandaşlık hakkını en erken elde eden ailesi Phellos kökenli L. Cornelius L---ius Dionysios'un (P185) ailesi olabilir. Bu durumda, Dionysios'un yaşadığı yüzyıllar olan M.S. II ya da III. yy.'lara kadar süreklilik gösteren oldukça köklü bir vatandaş-

lık hakkından söz edilebilir. Ancak, Dionysios'un *Cornelius* adı, daha geç devirlerden bilinen Lykia ile bağlantılı birkaç *Cornelius* ile de ilişkilendirilebilir (bk. P185).

M. Antonius'lar

Cornelius adından sonra, erken tarihli bir *c.R.*'ye işaret edebilecek diğer bir *gens* ismi *Antonius*'tur. Lykia Bölgesi'nden *M. Antonius* isimlerini taşıyan Roma vatandaşlarının sayısı oldukça sınırlıdır¹⁰²: M.S. 138 yılından biraz daha geç bir tarihte yaşamış olması gereken Kadyandalı *M. Antonius Lysimakhos*'un (P027), *M. Antonius* isimleri O'nun *c.R.*'sinin *Marcus Antonius* ile bağlantılı olabileceğini düşündürmektedir. Her ne kadar *Marcus Antonius* ile *M. Antonius Lysimakhos*'un yaşadığı zaman arasında yaklaşık 170 yıllık bir fark olsa da *Asia Eyaleti*'nde *Marcus Antonius* adının 300 yıllık bir geleneğe sahip olması¹⁰³ aynı durumun Lykia için de geçerli olabileceğini düşündürmektedir. *Lysimakhos*'un atalarının *c.R.*'yi *M. Antonius*'tan almış olmaları durumunda burada yaklaşık 150 yıllık geçmişi olan köklü bir vatandaşlık hakkı söz konusudur. Lykia'nın bir diğer *M. Antonius*'u olan Pataralı *Zenon Philopappos* (P028), M.S. I. yy.'da yaşamış olmalıdır. Yine *Marcus Antonius* ile bağlantılı bir *c.R.*'nin düşünülebileceği *Zenon Philopappos*'un ailesinin *Philopappos*'a gelene kadar kaç nesildir vatandaşlık hakkını haiz olduğunu söylemek güçtür. *Philopappos*'un, *cognomen*'ini bilemediğimiz oğlu da (P029) *M. Antonius* isimleriyle belgelenmektedir.

Iulius'lar

C.R.'leri muhtemelen *Caesar*'ın öldürülmesinden sonraki İç Savaş yıllarında *Caesar* partisi taraftarı atalardan kaynaklanan Lykialı *C. Iulius*'ların fertleri çoğu kez erken M.S. I. yy.'ın sonlarından tanınmaktadır. *C. Iulius*'ların vatandaşlık hakkını elde eden ataları doğrudan belgelenemediğinden ve bunların soyundan gelenler de organik bir bütünlük içerisinde takip edilemediğinden, M.S. I. yy. sonlarından tanınan bir *C. Iulius*'un ailesinin kaç kuşaktan beri *c.R.*'ye sahip olduğunu kesin olarak söylemek güçtür. Bununla birlikte, kuşaklar arasında ortalama 30 yıllık bir zaman dilimi olabileceği hesaba katılırsa, M.S. I. yy. sonlarına tarihlenen bir *C. Iulius*'un ailesinin, yaklaşık 3–4 nesildir Roma vatandaşlık hakkına sahip olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Ancak Lykia'dan bilinen bütün *C. Iulius* ya da *Iulius*'ların vatandaşlık haklarının kesin olarak *Caesar* ya da *Augustus* ile bağlantılı olduğunu söylemek doğru değildir. Bunun nedeni, *C. Antius (Aulus) Iulius Quad-*

¹⁰² *Asia Eyaleti*'nden bilinen *Marcus Antonius*'ların sayısı 3550 civarındadır, bk. HOLTBEIDE 1983: 482.

¹⁰³ *Didyma* ve *Miletos*'tan *Antonius*'lar için belgeler M.Ö. 17/6 yılından M.S. 268 yılına kadar devam eder; bu durum *Antonius* adının *Asia*'da 300 yılın üzerindeki kesintisiz geleneğini belgeler (HOLTBEIDE 1983: 34).

ratus (M.S. ca. 90/1–92/3), Iulius Aquilinus (M.S. 140/1–141/2) ve C. Iulius Avitus (M.S. 147/8–148/9) isimli *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valilerinin varlığıdır.

M.S. I. yy.'ın 2. yarısı ve II. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olması gereken Oinoandalı C. Iulius Demosthenes'in (P244) Roma vatandaşlık hakkını alan atasının kim olduğu ve bu hakkı elde ettiği tarih bilinmemektedir. Ancak genel kabul Demosthenes'in atalarının vatandaşlık hakkını İç Savaş yıllarındaki faaliyetleri neticesinde elde ettikleri yönündedir. Nitekim Demosthenes'in *c.R.*'sine aracılık etmiş olduğu düşünülebilir Vali C. Antius (Aulus) Iulius Quadratus'un *Voltinia tribus*'una (HALFMANN 1979: 112 v.dd., no. 17), Demosthenes'in ise *Fabia tribus*'una kayıtlı olması, söz konusu bu vali ile bağlantılı bir *c.R.*'yi ihtimal dışı bırakmaktadır. Bu durumda Demosthenes'in ailesi M.S. I. yy.'ın başlarından Demosthenes'e gelene kadar 3–4 kuşaktan beri vatandaşlık hakkını haiz olmalıdır. Ailenin fertleri Demosthenes'ten sonra yalnızca 2 kuşak daha takip edilebilmektedir. Böylelikle Demosthenes'in oğlu Iulius Antoninus (P236) ve torunu Iulia Lysimakhe (P227) ile birlikte Oinoandalı C. *Iulius*'ların vatandaşlık hakkını toplamda 5–6 kuşak izleyebilmek mümkün olmaktadır (SG 1.2).

Lydailı C. *Iulius*'ların vatandaşlık haklarının kökeni konusunda farklı görüşler mevcuttur. C. *Iulius* isimleri yine *Iulius*'larla bağlantılı bir *c.R.*'yi akla getirirse de Onlar'ın *Voltinia tribus*'una kayıtlı olmaları başka ihtimalleri de düşündürmektedir. *C.R.*'lerinin neredeyse kesin olarak İç Savaş yıllarından kaynaklandığı bilinen Oinoandalı C. *Iulius*'ların *Fabia*, Lydailı C. *Iulius*'ların ise *Voltinia tribus*'una kayıtlı olmaları, Lydailı C. *Iulius*'ların bu hakkı daha geç bir devirde, yukarıda sözü edilen aynı ismi taşıyan valilerden biri aracılığıyla elde etmiş olabileceklerini akla getirmektedir. SYME 1995: 281 v.dd., bu 3 validen Domitianus zamanı valisi C. Antius (Aulus) Iulius Quadratus'un, Lydailı C. *Iulius*'lara Roma vatandaşlık hakkı için aracılık etmiş olabileceği görüşündedir. Bunun nedeni, söz konusu valinin de Lydailı C. *Iulius*'lar gibi *Voltinia tribus*'una kayıtlı olmasıdır. Ancak ailenin C. *Iulius* isimlerini taşıyan ilk mensubu olan C. Iulius Heliodoros'un (1) M.S. 141 yılı Birlik Başrahibi olması nedeniyle, M.S. 90'lı yılların başında alınmış bir *c.R.*, ancak Heliodoros'un Birlik Başrahipliği görevini oldukça ileri bir yaşta üstlenmiş olması ile mümkün olabilirdi. Bir diğer ihtimal ise, Antoninus Pius zamanı valisi Iulius Aquilinus'a (M.S. 140/1–141/2) dayanan bir *c.R.*'dir. Nitekim söz konusu valinin Opramoas mezar anıtı yazıtından C. Iulius Heliodoros'un (1) (P250) *arkhiereus*'luğu zamanında görevde olduğu öğrenilmektedir (TAM II 905 X E, sat. 3–4). Dolayısıyla *Arkhiereus* C. Iulius Heliodoros'un vatandaşlık hakkı almasına Birlik adına üstlenmiş olduğu görevlerle bağlantılı olarak Vali Iulius Aquilinus'un aracılık etmiş olduğu düşünülebilir. Gene C. Iulius isimli bir diğer Antoninus Pius zamanı valisi olan C. Iulius Avitus, vatandaşlık hakkının kaynaklanabileceği bir diğer isim olabilirdi. Fakat Avitus'un M.S. 147–9 yılları arasında valilik yapmış olması nedeniyle, M.S. 141 yılındaki Birlik Başrahipliği görevi sırasında halû hazırda C. *Iulius* isimlerini taşıyan bir Roma vatandaşı olan (P250, M. N) Heliodo-

ros'un *c.R.*'si, Avitus'un valiliğinden önceye tarihleniyor olmalıdır. Lydailı *C. Iulius*'lar vatandaşlık hakkını ne zaman elde etmiş olursa olsunlar bu hak 4 kuşak boyunca kesintisiz olarak izlenebilmektedir¹⁰⁴ (SG 1.4).

Opramoas'ın mezar anıtı yazıtından tanınan ve Antoninus Pius'un yönetim yıllarının başında imparatora gönderilen bir Birlik elçilik heyetinin başında bulunan Korydallalı *C. Iulius Antoninus*'un (P236) ailesi, WÖRRLE 1988: 61'e göre vatandaşlık hakkını İç Savaş yıllarında elde etmiş olmalıdır. Antoninus'tan sonraki kuşakların *C. Iulius* isimlerini taşımaya daha ne kadar devam ettiklerini bilemiyoruz. Bununla birlikte, Antoninus'un atalarının Roma vatandaşlık hakkını Octavianus'tan elde etmiş olmaları durumunda, Antoninus'a kadar ailenin en azından 5 kuşaktan beri *c.R.*'ye sahip olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Oinoandalı *C. Iulius*'lar gibi *Fabia tribus*'una kayıtlı olan Kadyandalı *C. Iulius*'lar, Roma vatandaşlık hakkını yine Octavianus'tan elde etmiş bir diğer Lykialı aile olmalıdır (WÖRRLE 1988: 61). Bu ailenin tanıdığımız tek ferdi olan *C. Iulius Kalliphanes*'in (P257) yaşadığı yılların kesin olarak tespit edilememesi, ailenin Kalliphanes'ten kaç kuşak önce Roma vatandaşlık hakkı elde etmiş olduğunu söylememizi güçleştirmektedir.

Tlos, Ksanthos ve Pinara'dan da vatandaşlık hakları Octavianus ile bağlantılı olabilecek *C. Iulius*'lar tanınmaktadır (WÖRRLE 1988: 61): Tlos'tan Lykia *Koinon*'u tarafından «birinci onurlarla» onurlandırılmış olması dolayısıyla, şüphesiz kentin ve Birlik'in ileri gelenlerinden birisi olan *Iulia Procula* (P232), *C. Iulius Hybristos*'un (P255) kızkardeşidir. Ancak söz konusu kardeşlerin yaşadıkları tarihler kesin olarak bilinemediğinden, *C. Iulius* isimlerinin ailedeki sürekliliğini tespit etmek de güçtür. M.S. I. yy.'ın sonuna tarihlenen Tloslu bir diğer *C. Iulius* olan *Iucundus*'un kayıtlı olduğu *tribus* bilinmediğinden burada *C. Iulius*'lar ya da Vali *Iulius Quadratus* aracılığıyla alınmış bir *c.R.* den söz edilebilir.

Ksanthos'tan *C. Iulius Titianus Claudius Dionysios* (P265) aşağı yukarı Flaviuslar Sülalesi zamanında yaşamış olmalıdır. Bu durumda *Dionysios*'un ailesinin 3-4 nesildir vatandaşlık hakkına sahip olduğu söylenebilir. *Dionysios*'un bir diğer Ksanthoslu *C. Iulius* olan *Deios* (P242) ile arasında bir akbalık ilişkisi olup olmadığını bilemiyoruz (WÖRRLE 1988: 61, n. 36).

Pinara'dan *C. Iulius Asklepiades* (P240), muhtemelen M.S. II. yy.'ın 1. yarısında yaşamıştır. Bu durumda aile en azından 5 nesilden beri Roma vatandaşlık hakkını haiz olmalıdır. *Asklepiades*'in *C. Iulius Herodotos* (P254) adlı oğlu, ailenin M.S. II. yy.'ın ortalarından tanıdığımız son mensubudur.

Myralı *Iulius Capitolinus* (P241), Opramoas anıtı yazıtında M.S. 138/9-139/40 yılları *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi Cn. Arrius Cornelius Proculus zamanında

¹⁰⁴ *C. Iulius Heliodoros* (*alias* *Diophantos*) (1) (P250), oğlu *C. Iulius Diophantos* (1) (P245), torunu *C. Iulius Diophantos* (2) (P246) ve torununun oğlu *C. Iulius Maximianus Diophantos* (P260).

Myra *grammateus*'u olarak belgelenmektedir. Capitolinus'un vatandaşlık hakkı C. Iuliuslar'la bağlantılı olabileceği gibi, burada Vali C. Antius (Aulus) Iulius Quadratus ile ilişkili bir *c.R.* de söz konusu olabilir. C. *Iulius*'lardan kaynaklanan bir *c.R.*, Capitolinus'a kadar 5–6 kuşaktan beri haiz olunan, Vali Iulius Quadratus'un aracılık ettiği bir *c.R.* ise, ilk olarak Capitolinus'un sahip olduğu bir vatandaşlık hakkı demektir.

Kökeni konusu belirsiz olan M. Iulius Heliodoros'un (P253) vatandaşlık hakkının kaynağı da bilinmemektedir. Heliodoros'un *Marcus praenomen*'i de *c.R.*'sinin kökenini tespit etmemize yardımcı olmamaktadır. Roma vatandaşlık hakkı elde eden şahısların *praenomen* seçiminde muhtemelen özgür olmaları (REITZENSTEIN 2009: 243), Heliodoros'un atalarının C. *Iulius*'lardan vatandaşlık hakkı almış olmalarına rağmen, *Marcus praenomen*'ini seçmiş olmalarıyla açıklanabilir. Bununla birlikte, yine 3 vali ile bağlantılı bir vatandaşlık hakkı da ihtimal dâhilindedir. C. *Iulius*'lar ile alakalı bir *c.R.*, 5–6 nesilden beri sahip olunan köklü bir vatandaşlık hakkına, valiler aracılığıyla elde edilmiş bir *c.R.*'ise, henüz yeni bir vatandaşlık hakkına işaret etmektedir.

Tib. Claudius'lar

Lykialı *Tib. Claudius*'lar *c.R.*'lerini hiç kuşkusuz ki, Claudiuslar Sülalesi imparatorlarına borçludurlar. Ksanthoslu *Tib. Claudius Stasithemis* (P167), M.S. I. yy.'ın birinci yarısında yaşamış ve *c.R.*'yi bizzat elde etmiş olması gereken bir Lykialı'dır. *Claudius gens* adı ilginç bir biçimde bu ailede ilk olarak *Stasithemis* ile birlikte belgelenmekte ve O'ndan sonra kaybolmuş görünmektedir. Yalnızca kızı *Arruntia Oindeme*'nin oğlu olan ve *Lykia*'nın ilk senatörü olduğu düşünülen M. *Arruntius Claudianus*'un (P033) *cognomen*'i, muhtemelen dedesi *Tib. Claudius Stasithemis*'in *gens* adından türetilmiş bir isimdir (SG 1.8).

Patara'dan *Claudia Anassa*'nın eşi *Tib. Claudius Eudemos*'un (P128) babası ya da dedeleri belgelere yansımamış olmakla birlikte, M.S. II. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olması gereken *Eudemos*'un, 3–4 kuşaktan beri *c.R.*'yi haiz olan *Tib. Claudius* isimli Roma vatandaşı atalara sahip olduğu söylenebilir (SG 1.1).

Patara'nın *gens Claudia*'ya mensup bir diğer ailesi olan *Tib. Claudius Iason*'un (P142) ailesinin *c.R.*'si 7 kuşak boyunca kesintisiz olarak izlenebilmektedir. Ailenin *Tib. Claudius* isimlerini taşıdığı belgenen ilk ferdi olan *Tib. Claudius Iason*'un M.S. I. yy.'ın 2. yarısında yaşamış olması dolayısıyla, *Iason*'un muhtemelen babası vatandaşlık hakkını Claudiuslar Sülalesi imparatorlarından elde etmiş olmalıdır. *Tib. Claudius*'un beşinci kuşaktan torunları olan *Claudius Cassius Agrippinus* (P112), *Claudia Vettia Agrippina* (P091) ve *Claudia Dryantilla Platonis* (P080) ailenin *Claudius gens* ismi ile belgelere yansıyan son mensuplarıdır (SG 1.2).

Vatandaşlık hakları nesiller boyu kesintisiz olarak izlenebilen diğer Lykialı *Tib. Claudius*'lar, Birlik, eyalet ve hatta imparatorluk idaresinde görev alan fertleriyle İmparatorluk çağında da önemi haiz olan Ksanthoslu seçkin bir ailedir. Bu ailenin

belgelere yansımış ilk mensubu olan Claudius Telemakhos (1) (P172), muhtemelen M.S. II. yy.'ın birinci yarısında yaşamıştır. Bu durumda Telemakhos'un ataları yaklaşık 3 nesilden beri *c.R.*'ye sahip olabilirler. Ailenin, Telemakhos'un 6. kuşaktan torunu olabilecek Tib. Claudius Aurelius Telemakhos'a (P108) kadar kesintisiz olarak takip edilebilen *c.R.*'si, 180–200 yıllık bir geçmişi olan köklü bir vatandaşlık hakkıdır (SG 1.3).

Kadyanda'dan Claudius Longus (P150), M.S. II. yy.'ın ortalarında yaşamış olup, ailesinin *Claudius gens* adını taşıdığı belgelenen ilk ferdidir. M.S. II. yy.'ın ortalarına kadar 4–5 nesilden beri Roma vatandaşlık hakkına sahip olması gereken Longus'un ailesinin daha önceki fertleri hakkında bir bilgimiz yoktur. Ksanthoslu Mettia Kleonis (P341) ile evlenmiş olan Longus'un oğlu Claudius Eiranaos (P121) ve torunu Claudia Androbiane (P071), ailenin *Claudius gens* ismini taşıdıkları belgelenen son mensuplarıdır. Belki de Oinoandalı Filozof Diogenes ile özdeş olan Flavianus Diogenes ile Claudia Androbiane'nin oğlu olan Flavianus Diogenes Eirenaos, babasının Roma vatandaşlık hakkına sahip olmamasından ötürü bir Roma vatandaşı değildir. Ailenin *Claudius gens* adı ile belgelere yansıyan son mensubu olan Claudia Androbiane ile birlikte, Pataralı *Tib. Claudius*'ların vatandaşlık hakkı 6–7 kuşaklık bir geçmişe sahip olmalıdır (SG 1.6).

Gene Kadyandalı Claudius Flavianus (P133), M.S. II. yy.'ın ortalarında yaşamış olmalıdır. Ailesinin kendisinden önceki mensupları tanınmamakla birlikte, *Claudius* ismi yine Claudiuslar Sülalesi imparatorlarıyla bağlantılı, dolayısıyla 75–100 yıllık geçmişi olan bir *c.R.*'ye işaret etmektedir. Flavianus'un Pataralı Vilia Procula (P381) ile evliliğinden dünyaya gelmiş olan oğlu Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.* (P135), *Claudius*'un yanı sıra anne tarafından atalarından kaynaklanan *Vilius gens* ismini de taşımaktadır. P135'in kızları olan Claudia Titiana (P089) ve Claudia Vilia Procula (2) (P093) ailenin *Claudius gens* ismi ile belgelenen son mensuplarıdır. Çünkü Claudia Vilia Procula'nın oğlu olan C. Claudius Clemens'in (P113) *gens* ismi anne tarafından değil, *Gaius praenomen*'inin de gösterdiği gibi babası C. Claudius Clemens Licinnianus'tan (P426) kaynaklanmaktadır. Bu durumda Kadyandalı Claudius Flavianus'un ailesinin *c.R.*'si 5–6 nesil izlenebilmektedir (SG 1.15).

Veranius'lar

Kronolojik olarak devam edecek olursak, *Tib. Claudius*'lardan sonra muhtemelen *c.R.*'leri *Lycia Eyaleti*'nin ilk valisi olan Quintus Veranius'a dayanan Lykialı *Veranius*'ları ele almamız gerekir. Lykialı *Veranius*'lardan vatandaşlık hakkının sürekliliği en iyi takip edilebilen aile Ksanthoslu *Veranius*'lardır. Bu aileden M.S. II. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olması gereken Q. Veranius Eudemos (2) (P367), ailenin Q. *Veranius* isimleri ile belgelenen ilk mensubu olmakla birlikte, Eudemos'un kendisi ile aynı ismi taşıyan babası Eudemos da kuşkusuz bir Q. *Veranius* idi. Ksanthoslu *Veranius*'ların *c.R.*'si Q. Veranius? Eudemos'tan (1) ailenin tanınan

son mensubu olan Veranius Priscianus'a (P373) kadar toplam 5 kuşak boyunca kesintisiz takip edilebilmektedir. Ancak *Veranius*'ların vatandaşlık hakkının Vali Q. Veranius ile bağlantılı olması nedeniyle Eudemos (1) öncesinde de aile birkaç nesildir bu hakka sahip olmalıdır (SG 1.14).

Ksanthoslu *Veranius*'lar dışında Lykia'dan başka *Veranius*'lar da tanınmaktadır. Ancak bunların yaşadıkları tarihlerin kesin olarak bilinmemesinin yanı sıra, atalarının ve ardıllarının da tanınmaması, *c.R.*'lerinin sürekliliği konusunda fikir ileri sürmemize olanak vermemektedir. Söz konusu bu *Veranius*'lardan yalnızca Oinoandalı olması gereken Veranius Komon'un (P370) M.S. II. yy.'ın 1. yarısında yaşamış olması dolayısıyla, ailesinin 3-4 nesilden beri Roma vatandaşlık hakkını haiz oldukları söylenebilir.

Vilius'lar

Pataralı'dan tanınan bir grup *Vilius*'un *c.R.*'leri, M.S. 47/8-50 yılı *Lycia* valisi Vilius Flaccus ile bağlantılı olmalıdır. Bu ailelerden sadece Senatör Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.*'nin (P135) mensubu olduğu *Vilius*'ların *c.R.*'leri, aşağı yukarı bir asır boyunca takip edilebilmektedir. Ailenin *Vilius* adı ile belgelenen *cognomen*'ini bilemediğimiz ilk mensubu olan Q. Vilius --- (P391), tahminen M.S. I. yy.'ın ikinci yarısı ile II. yy. başlarında yaşamış olması dolayısıyla, *Vilius*'ların *c.R.*'yi Vali Vilius Flaccus aracılığıyla elde eden ilk mensubu olmalıdır. Q. Vilius ---, oğlu Q. Vilius Titianus (P390), torunu Vilia Procula (P381), Procula'nın oğlu Senatör P135 ve torunu Claudia Vilia Procula'da da (2) (P093) takip edilebilen *Vilius gens* adı ailede toplam 5 nesil boyunca süreklilik göstermekte olup bundan sonra belgelenmemektedir (SG 1.15). *Vilius gens* ismini taşıyan bir diğer Pataralı olan Q. Vilius Synphoros (P387) ve kızı Vilia Neike (P378), ENGELMANN 2007b: 167'nin de düşündüğü gibi, belki de Pataralı *Vilius*'ların M.S. I. yy. başlarına tarihlenen daha erken temsilcileridir. Bunun dışında kalan Pataralı *Vilius*'ların, söz konusu *Vilius*'lar ile bir akrabalık ilişkisinin olup olmadığı konusu belirsizdir¹⁰⁵.

Arruntius'lar

Vatandaşlık hakkını M.S. I. yy. ortalarında, M.S. 50 yılı *Pamphylia procurator*'u M. Arruntius Aquilia aracılığıyla elde etmiş olmaları gereken Lykialı *Arruntius*'lardan Ksanthoslu M. Arruntius Claudianus'un babası (P036), doğrudan *Arruntius gens* adı ile belgelenmemekle birlikte, *Marcus praenomen*'i O'nun *Arruntius gens* adını da taşıdığını göstermektedir (P036, F). *Senatorius* M. Arruntius Claudianus, ailenin belgelere yansıyan *Arruntius gens* adına sahip son mensubudur. Muhtemelen *Arruntius Claudianus*'un tam adını bilemediğimiz babası tarafından *Procurator* M. Arruntius Aquila aracılığıyla elde edilmiş olan Ksanthoslu *Arruntius*'ların *c.R.*'si böylelikle sadece iki nesil boyunca izlenebilmektedir (SG 1.8).

105 Pataralı diğer *Vilius*'lar için bk. P378-380. 382-388. 392.

Licinnius'lar

Oinoandalı *Licinnius*'lara mensup Licinnia Flavilla'nın yaptırmış olduğu mezar anıtının ayrıntılı jenealoji yazıtı sayesinde Lykia'nın en iyi tanınan soylarından olan *Licinnius*'ların *c.R.*'leri hiç kuşkusuz ki Nero zamanı valisi Licinnius Mucianus ile bağlantılıdır. *Licinnius*'ların *Licinnius gens* adını taşıdığı belgelenen ilk temsilcisi olan Licinnius Mousaios (1) (P298) M.S. I. yy.'in ortalarında yaşamış olup *c.R.*'yi bizzat vali aracılığıyla elde etmiş olmalıdır. Licinnius Mousaios'tan sonra ailenin mensupları 4 kuşak daha *Licinnius* adı ile belgelenmektedir.

Marcius'lar

Licinnius'ların bir diğer kolu olan *Marcius*'lardan Marcus Thoas (P134), ailenin *gens Marcia*'ya mensup ilk ferdidir. M.S. I. yy. ortalarında yaşamış olması dolayısıyla vatandaşlık hakkını muhtemelen Vespasianus zamanı valisi Sex. Marcus Priscus aracılığıyla elde etmiş olan Thoas'ın oğlu Flavianus Thoas *Marcus gens* adını taşıırken, kızı Tation bir *Licinnia* olarak belgelenmektedir (P280, B). Bu durum Tation'un, kuzeni C. Licinnius Thoas (P315) ile evli olmasıyla ilişkilendirilebilir. *Licinnius gens* adı 5 kuşak boyunca takip edilebilirken, *Marcus* ismi daha ikinci kuşakta kesilmektedir (SG 1.13).

Licinnius'ların bir kolu olan *Marcus*'lar dışında Lykia'dan başka *Marcus*'lar da tanınmaktadır: Bizzat Marcus Thoas'ın eşi olan Marcia Ge'nin (P318) babası Marcus Molebes de (P331) *c.R.*'sini gene aynı vali aracılığıyla elde etmiş olmalıdır. Ancak ailenin sonraki kuşakları tanınmadığından vatandaşlık hakkının sürekliliği konusunda bir şey söylemek mümkün değildir (SG 1.13).

Lykia'nın *Marcus gens* adını taşıyan bir diğer ailesi Balbouralı Sex. Marcus Titianus'un (P335) ailesidir. M.S. I. yy.'in ikinci yarısı ve II. yy. başlarında yaşamış olması dolayısıyla Titianus vatandaşlık hakkını bizzat Vali Sex. Marcus Titianus aracılığıyla elde etmiş olmalıdır. *Marcus gens* ismi Titianus'tan sonra sadece bir kuşak daha devamlılık göstermektedir. Ailenin bundan sonraki kuşakları konusunda bir bilgimiz yoktur.

M.S. I. yy.'in ikinci yarısında yaşamış olan Kyanealı Sex. Marcus Hegelochianus Eutribos (P330), vatandaşlık hakkını gene doğrudan kendisi Vali Sex. Marcus Titianus aracılığıyla elde etmiş görünmektedir. Ancak ailesinin kendisinden sonraki mensupları tanınmadığından vatandaşlık hakkının ailedeki sürekliliği konusunda bir şey söylemek mümkün değildir.

Flavius'lar

Lykia'nın *Flavius* adını taşıyan hatırı sayılır miktardaki Roma vatandaşı, *c.R.*'lerini Flaviuslar Sülalesi imparatorlarına borçlu olmalıdırlar. Bununla birlikte, aile ilişkileri çoğu kez yalnızca birkaç kuşak izlenebilen *Flavius*'ların *c.R.*'lerinin sürekliliği konusunda çok fazla bir şey söylemek her zaman mümkün olamamaktadır. M.S.

III. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olması gereken Flavia Anassa (P189) ve Flavius Longus (P211), Pinaralı T. Flavius Claudianus Capito'nun (P206) torununun çocukları olup, ailenin belgelenen son mensuplarıdır. Pinaralı *Flavius*'ların belgelere yansıyan ilk ferdi olan T. Flavius Claudianus Capito, M.S. II. yy. ortalarında yaşamış olduğundan, M.S. I. yy.'ın ikinci yarısında alınmış bir vatandaşlık hakkı, Claudianus Capito'ya kadar yaklaşık 100 yıllık bir geçmişe sahip demektir. *Flavius* adı Capito'dan sonra da 3 kuşak boyunca takip edilebilmektedir (SG 1.13).

Muhtemelen Sidyma ya da Ksanthos kökenli olan Flavius Menedemos'un (P212), M.S. I. yy. ortalarında yaşamış olması ve babası Pharnakes'in *Flavius* adına sahip olmaması, Menedemos'un vatandaşlık hakkını bizzat Flaviuslar Sülalesi imparatorlarından almış olduğunu düşündürmektedir. Menedemos'un torunları olan Flavia Maxima (P193), Flavius Capito (P205) ve T. Flavius Mettianus (P213) ile *Flavius* adı ailede kesintisiz olarak 3 nesil boyunca izlenebilmektedir (SG 1.11).

Flavius Pharnakes (P215) ve kızı Flavia Nanne (P194), M.S. I. yy. ortalarında yaşamış olmaları dolayısıyla, muhtemelen Pharnakes tarafından Flaviuslar Sülalesi imparatorlarından elde edilmiş olan *c.R.*'leri sadece 2 nesillik bir geçmişe sahiptir.

Belki de Kadyanda kökenli olan Flavius Attalos'un (P201), olasılıkla kendisinin Flaviuslar Sülalesi imparatorlarından elde etmiş olduğu *c.R.*'sinin sürekliliği, ailesinin kendisinden önceki ve sonraki fertlerinin belgelere yansımamış olması dolayısıyla izlenememektedir.

Her ikisi de M.S. II. yy. ortalarında yaşamış ve aynı aileye mensup olmaları gereken T. Flavius Caristianus (P203) ve T. Flavius Caristianus Euarestos'un (P202) *c.R.*'leri 3-4 nesillik bir geçmişe sahip olmalıdır.

Severuslar zamanında yaşamış olan Kyaneailı Flavius Epagathos'un (P208) ataları ve ardılları tanınmadığından, Epagathos'un ailesinin *c.R.*'sinin sürekliliğini takip etmek de güçtür. Bununla birlikte, Flaviuslar Sülalesi imparatorlarından alınmış bir *c.R.* Severuslar zamanında yaşamış Epagathos'a kadar 100-150 yıllık köklü bir vatandaşlık hakkı anlamına gelmektedir.

Kyaneai kökenli olması ihtimal dâhilinde olan Flavius Kallippos'un (P210) M.S. II. yy.'ın 1. yarısında yaşamış olması dolayısıyla, burada kendisinden birkaç kuşak önce Flaviuslar Sülalesi imparatorlarından elde edilmiş bir *c.R.* söz konusudur.

M.S. III. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olması gereken Pinaralı Flavius Longus'un (P211) ataları, Flaviuslar Sülalesi imparatorlarıyla bağlantılı olabilecek vatandaşlık hakkını 6-7 nesilden beri haiz olmalıdırlar (SG 1.13).

Ne zaman yaşadığı kesin olarak tespit edilememekle birlikte, Hadrianus zamanı, yaşadığı tarih için *terminus post quem* olarak verilebilecek Myralı Flavius Nymphikos'un (P214) atalarını ve kendisinden sonraki aile fertlerini tanımıyoruz. Ancak Nymphikos'un en erken Hadrianus zamanında yaşamış olabileceği gerçeği, birkaç kuşaktan beri sahip olunan bir *c.R.*'ye işaret etmektedir.

Kökeni konusu belirsiz olan Flavius Sosos'un (P218), M. S. II. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olması, yine birkaç kuşaktan beri sahip olunan bir *c.R.*'yi göstermektedir.

Baebius'lar

Vatandaşlık hakkını elde edişi sadece *gens* isminin değil *praenomen*'inin de gösterdiği gibi kuşkusuz M.S. 84/5-86/7 yılı valisi P. Baebius Italicus ile bağlantılı olması gereken Baebius Italicus, M. S. I. yy. sonu II. yy. başlarında yaşamış olan Pataralı bir Lykialı olmalıdır. Vali P. Baebius Italicus'un, Italicus dışında başka Lykialılar'a vatandaşlık hakkı elde etmeleri için aracılık etmemiş olması, Pataralı Baebius Italicus'un vali nezdindeki özel konumunu ortaya koymaktadır. Italicus'tan sonra kızı Anassa'da da (P064) belgelenen *Baebius gens* ismi, ailenin bundan sonraki fertlerinin belgelere yansımamış olmasından dolayı daha fazla takip edilememektedir (SG 1.13).

Cocceius'lar

Lykia'dan belgelenen sınırlı sayıdaki *Cocceius*'un vatandaşlık hakları muhtemelen İmparator Nerva ile bağlantılıdır. Lydaili C. Iulius Diophantos'un (1) (P245) eşi olan Cocceia Sarpedonis'in (P182) (SG 1.4) *gens Cocceia*'ya mensup olması, Sarpedonis'in M.S. I. yy.'ın ikinci yarısında yaşamış olması gereken babasının İmparator Nerva'dan elde etmiş olduğu *c.R.*'nin işareti olarak görülebilir. M.S. I. yy.'ın ikinci yarısına tarihlenmesi gereken Pataralı Cocceius Dositheos'un (P184) *c.R.*'si de gene bir Pataralı olan Ma. Cocceius Daphnos'un gibi İmparator Nerva kaynaklı olmalıdır.

Ulpus'lar

Ulpus gens ismi taşıyan sınırlı sayıdaki Lykialı'nın *c.R.*'leri hiç kuşkusuz ki, İmparator Traianus ile bağlantılıdır. Ancak aile ilişkilerini izlemek pek mümkün olmayan *Ulpus*'ların, vatandaşlık haklarının sürekliliği konusunda kesin sonuçlara ulaşmak bu nedenle kolay değildir. Oinoandalı Ulpus Ammianus (P358), M.S. III. yy. başlarında yaşamış olmakla birlikte, *Ulpus gens* ismi ailesinin yaklaşık 100 yıldan beri İmparator Traianus'tan elde edilmiş bir *c.R.*'yi haiz olduğunu göstermektedir. Bir diğer Ulpus, Sidyma'dan belgelenmektedir: M.S. II. yy.'ın ikinci yarısına tarihlenen Ulpus Iulius (P359) iki *gens* ismi taşımakla birlikte Cumhuriyet Dönemi'ndeki geleneğe benzer bir biçimde *cognomen*'i zikredilmemiştir. *Ulpus* ismi burada birkaç nesilden beri sahip olunan bir *c.R.*'ye işaret etmektedir. Telmessos'tan belgelenen bir diğer *Ulpus*'un tam adı bilinmemektedir. Yalnızca *nomen gentile*'si belgelenen bu Ulpus --, çocuklararası güreş müsabakasında zafer kazanan ismi bilinmeyen bir güreşçinin dedesi olması dolayısıyla zikredilmektedir. Torununun ya da oğlunun isimleri belgelenmemekle birlikte, onların da *Ulpus* adını taşıyan birer Roma vatandaşı olmaları gerekir.

Mettius'lar

Lykialı *Mettius*'ların vatandaşlık haklarının kaynağı ile ilgili olarak iki ihtimal bulunmaktadır: Bunlardan birincisi *c.R.*'lerini, M.S. 99/100–102/3 yıllarında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olan C. Trebonius Proculus *Mettius Modestus* (P445), ikincisi ise M.S. 126–9 veya 130–3 yılları valisi olan ve Traianus zamanı valisi *Modestus*'un yeğeni olabilecek ikinci bir *Modestus* aracılığıyla elde etmiş olmalarıdır (SG 1.10). Lykia'dan tanınan *Mettius*'ların hemen hepsi Ksanthos kökenli olup çoğu aynı aileye mensupturlar. M.S II. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olan Ksanthoslu *Mettius Eirenaios* (P346), babası ve dedesinin yalnızca yalın Hellen isimleriyle anılmalarından ötürü muhtemelen vatandaşlık hakkını aileden ilk olarak elde eden kişidir. WÖRRLE 1988: 40, *Eirenaios*'un bu hakkı M.S. 126–9 yıllarında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olması gereken yeğen *Modestus* aracılığıyla almış olduğunu düşünmektedir. *Eirenaios*'tan sonra, *Mettius gens* ismi O'nun çocuklarında ve torununda da belgelenmektedir. Yani Ksanthoslu *Mettius*'larda sadece 3 kuşak boyunca kesintisiz olarak takip edilebilen bir *c.R.* söz konusudur (SG 1.6).

Kadyanda kökenli *Mettius Aurelius Attalos alias Pigres* (P345), *Aurelius* adının gösterdiği gibi en erken Marcus Aurelius zamanında yaşamış olabilir. İki *gens* ismine sahip olan Attalos *alias Pigres*'in *Aurelius* adı O'nun aynı zamanda *gens Aurelia*'ya mensup kişilerle ailevi ilişkisinin göstergesidir. Attalos *alias Pigres*'in ailesinin, kendisine kadar kaç nesil boyunca *c.R.*'yi haiz olduğunu söylemek güç olsa da, bu süre bir ya da iki kuşaklık bir zaman dilimi olmalıdır.

Aelius'lar

Rhodiapolisli hayırsever Opramoas'ın kardeşi Apollonios III'ün (P009) *Aelius gens* adını taşıyan bir Roma vatandaşı olup olmadığı konusunda bir kesinlik olmasa da her iki kızının (P001. 006–007) *Aelia* adını taşıyor olmaları bu ihtimali güçlendirmektedir. Eğer bu tahminimiz doğru ise, ailenin Roma vatandaşlık hakkına sahip ilk mensubu olan Apollonios III'ün *c.R.*'si kesin olarak İmparator Hadrianus ile ilişkilendirilebilir. *Aelius* ismi Apollonios III'ten sonra kızlarında yalnızca bir kuşak daha belgelenmektedir (SG 1.7).

M.S. II. yy.'ın birinci yarısının sonları ile ikinci yarısının başlarında yaşamış olması gereken Kadyandalı *Aelius Phantias II'nin* (P021) *c.R.*'si de gene İmparator Hadrianus ile bağlantılı olmalıdır. Babasının sadece yalın Hellen ismine sahip olması, *Aelius Phantias*'ın *c.R.*'yi bizzat kendisinin elde etmiş olduğunu göstermektedir. Kendisi ile birlikte eşi *Arsasis*'te de belgelenen *Aelius* adı, *Phantias*'ın çocuklarından sadece kızı *Aelia Hegemonis*'in (P003) adında karşımıza çıkmaktadır. Oğlu *Dositheos* (P012) *gens* ismi olmaksızın anılsa da, O'nun da bir *Aelius* olduğuna şüphe yoktur (SG 1.5).

Belki de Oinoandalı olan Aelia Licinnia Longilla *alias* Arsasis (P004), *Aelia* adını, ilk eşinden olan oğlu Aelius Aristodemos'un da (P010) *Aelius gens* adına sahip olmasından anlaşıldığı üzere, ismini bilemediğimiz ilk eşinden, diğer *gens* ismi olan *Licinnia*'yı ise ikinci eşi Licinnius Longus'tan (1) (P296) almış olmalıdır. Longilla *alias* Arsasis'in M.S. II. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olmasından dolayı ilk eşinin *c.R.*'si İmparator Hadrianus ile bağlantılı olmalıdır. Aelia Licinnia Longilla *alias* Arsasis'in torunları Flavillianus (P014) ve Fronto (P015), *Aelius* ismi olmaksızın belgelendikleri halde, babaları Aristodemos'un *Aelius* adını taşıyan bir Roma vatandaşı olmasından ötürü, her ikisinin de birer *Aelius* olduğu açıktır (SG 1.13).

M.S. III. yy.'da yaşamış olan Telmessoslu T. Aelius Agrippinus'un (P008) vatandaşlık hakkı *Titus Aelius* isimlerinin gösterdiği gibi, Hadrianus tarafından evlat edinilerek tahta geçtikten sonra, *Titus Aelius Caesar (Hadrianus) Antoninus* adını alan İmparator Antoninus Pius ile bağlantılı olmalıdır. T. Aelius Agrippinus'un atası vatandaşlık hakkını doğrudan İmparator Antoninus Pius'tan almış olabileceği gibi *Lycia procurator*'u T. Aelius Karpos (P395) aracılığıyla da bu hakkı elde etmiş olabilirler¹⁰⁶. Aelius Agrippinus'un M.S. III. yy.'da yaşamış olması dolayısıyla Antoninus Pius zamanında alınmış bir *c.R.* en azından 2 nesildir devam eden bir vatandaşlık hakkının göstergesidir.

Tlos'tan T. Aelius Harpalos'un (P016) *c.R.*'si, gene *Titus* ve *Aelius* isimlerinin işaret ettiği gibi, Antoninus Pius ile bağlantılı olmalıdır. Harpolos'un M.S. 191 yılından sonra yaşamış olması, *c.R.*'nin O'nun dedesi tarafından edinildiğini düşündürmektedir. Bu durumda Harpalos'un vatandaşlık hakkı 3 nesillik bir geçmişe sahiptir.

Oinoandalı Aelius Hermaios'un (P017) M.S. 260 yılına tarihlenen bir belgeden tanınıyor olması, ailesinin en azından 3 nesilden beri vatandaşlık hakkına sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, Hermaios'un oğlu ve torununun *M. Aurelius* isimlerini taşımaları, onların *c.R.*'lerinin İmparator Marcus Aurelius ile bağlantılı olması gerektiğini düşündürmektedir. Hermaios'un oğullarının her ikisinin de babalarından farklı bir *gens*'e mensup olmaları ilginçtir.

Kadyandalı Aelius Marcellus II (P019), M.S. III. yy.'a tarihlenen bir yazıt aracılığıyla tanınmaktadır. Bu durum Marcellus'un ailesinin birkaç kuşaktan beri vatandaşlık hakkına sahip olduğunu göstermektedir.

Yine Kadyandalı bir diğer *Aelius* olan P. Aelius Minicianus Aristolokhos (P020), M.S. II. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olması dolayısıyla, *Aelius gens* isminin yanı sıra, *Publius* ön adının da gösterdiği gibi, *c.R.*'yi bizzat Hadrianus aracılığıyla almış olmalıdır. Bu durumda Minicianus Aristolokhos'un vatandaşlık hakkı henüz yeni elde edilmiş bir *c.R.* olup, yalnızca kendisinden bir kuşak sonra oğlu P. Aelius Tertullianus Aristolokhos'ta (P025) izlenebilmektedir.

¹⁰⁶ Konu hk. bk. MILNER 2004: 75.

Belki de Ksanthos kökenli olan Aelius Telemakhos *alias* Dikaiarkhos'un (P024) *c.R.*'sinin *Aelius gens* ismini taşıyan iki imparatorun biriyle bağlantılı olduğu kesin olarak söylenebilir. Telemakhos *alias* Dikaiarkhos, REITZENSTEIN 2009: 279, no. 91'in düşündüğü gibi, M.S. 230'lu yıllarda Birlik Başrahipliği yapmış ise, O'nun *c.R.*'si yaklaşık 3 kuşaktan beri sahip olunan bir vatandaşlık hakkı olmalıdır.

Valerius'lar

Lykia'dan belgelenen az sayıdaki *Valerius*'un *c.R.*'leri M.S. 120 yılının başlarında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olan C. Valerius Severus¹⁰⁷ ile ilişkilendirilebilir. M.S. II. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olan Kadyandalı Valeria Meis'in (P361), babası ya da eşi *c.R.*'yi söz konusu vali aracılığıyla edinmiş olmalıdır. M.S. II. yy.'ın sonlarında yaşamış ve küçük yaşta ölmüş olan Valerius Hermaios'un (P362) vatandaşlık hakkı, belki de dedesi Hermaios tarafından Vali Valerius Severus ile bağlantılı olarak kazanılmıştır. Ancak dede Hermaios'un yalnız *cognomen*'i ile belgelenmiş olmasından ötürü, bu konuda kesin bir şey söylemek mümkün değildir. Yaşadığı tarih kesin olarak tespit edilemeyen Kadyandalı C. Valerius Priscus (P363), hem *praenomen*'inin hem de *gens* adının gösterdiği gibi gene Vali C. Valerius Severus aracılığıyla alınmış bir *c.R.*'ye sahiptir. Ancak Priscus'un hangi tarihlerde yaşadığının belirsiz olması dolayısıyla, bu vatandaşlık hakkının Priscus'un dedelerinden mi kaynaklandığını ya da bizzat kendisi tarafından mı edinilmiş olduğunu söylemek olanaksızdır.

M. Aurelius'lar

M. Aurelius isimleri, Küçükasya'nın diğer bölgelerinde olduğu gibi, Lykia'da da en sık karşılaşılan Roma vatandaş adıdır. *M. Aurelius*'ların *c.R.*'lerini ne zaman aldıklarına dair kesin bir şey söylemek her zaman mümkün olmamaktadır. Bununla birlikte, söz konusu bu isimleri taşıyan ilk Roma imparatoru Marcus Aurelius'un başa geçtiği tarih olan M.S. 161 yılı, *Marcus Aurelius*'ların vatandaşlık hakkını elde edişleri için *terminus post quem* olarak verilebilir. Ancak *Marcus Aurelius*'ların *c.R.*'lerinin sürekliliğini takip etmek aile fertlerinin kesintisiz bir biçimde belgelere yansımamış olmasından dolayı çok sık mümkün olmamaktadır.

Kyaneailı Aurelius Harpalos *alias* Philokles'in (P051), sadece *Aurelius gens* adını taşıması, vatandaşlık hakkını tam olarak ne zaman aldığı konusunda bize yardımcı olmaz. *Aurelius* adı yazıtın kesin olarak M.S. 212 yılından sonraya tarihlendiğini düşündürmemelidir. Çünkü daha Commodus zamanında *M. Aur.* kısaltmasının yanı sıra, sadece *Aur.*'in de kullanıldığı bilinmektedir.¹⁰⁸ Yukarıdaki belgenin SEG'nin (48, 1692) editörleri tarafından M.S. 175–200 yılları civarına

¹⁰⁷ Vali hk. belge ve bilgiler için bk. RÉMY 1989: 298 v.d., no. 243.

¹⁰⁸ Örneğin Sidyma'dan TAM II 176 numaralı yazıtta M. Aur. Aristodemos'un yanı sıra (A, sat. 9), bir Aur. Iason'un da (B, sat. 32) adı geçmektedir.

tarikhlenmesi, Harpalos'un dedesinin ya da babasının İmparator Marcus Aurelius'a dayanan vatandaşlık hakkının işareti olarak görülebilir.

M.S. II. yy.'ın ikinci yarısında yaşamış olması gereken *Arkhierus* M. Aurelius Neikostratos *alias* Stratonides'in (P057) bazı belgelerde (A-G) *M. Aurelius* isimleri olmaksızın anılması, ya isminin söz konusu belgelerde bu şekilde kısaltılmış olmasıyla ya da vatandaşlık hakkının CA ile ilişkilendirilmesi suretiyle açıklanmaya çalışılmaktadır. Ancak M. Aurelius Neikostratos *alias* Stratonides'in oğlu olması gereken M. Aurelius Ksantippos *alias* Kallippos'un (P054), *SEG* 48'in editörleri tarafından yaklaşık M.S. 200'e tarihlenen iki belgede onurlandırılmış olması, Neikostratos *alias* Stratonides'in *c.R.*'sinin İmparator Marcus Aurelius ile bağlantılı olması gerektiğine işaret etmektedir.

Septimius Severus zamanına tarihlenen bir belgeden (P061, B) çocuklararası boks müsabakasında zafer kazanmış olduğu öğrenilen M. Aurelius Toalis'in vatandaşlık hakkının İmparator Marcus Aurelius ile bağlantılı olduğuna şüphe yoktur. Septimius Severus zamanında düzenlenen ikinci *Severeia* Şenlikleri sırasında henüz bir çocuk olduğu anlaşılan Toalis'in muhtemelen dedesi *c.R.*'yi Marcus Aurelius aracılığıyla elde etmiştir. Toalis'in oğlu olması gereken M. Aurelius Toalis II (P062) ile birlikte Toalis'in ailesinin *c.R.*'si 4 kuşak boyunca belgelenebilen bir sürekliliğe sahip görünmektedir.

Arykanda kökenli olabilecek M. Aurelius Pigres (P059), eşinin onurlandırıldığı M.S. II. yy. ortalarına tarihlenen bir yazıt aracılığıyla tanındığından, Pigres'in *c.R.*'si her durumda CA öncesine, büyük bir ihtimalle de İmparator Marcus Aurelius zamanına tarihlenmelidir.

F. Kökenleri ve Roma Vatandaşlıkları Konusunda Şüphe Bulunan Kişiler

Her ne kadar Lykia Bölgesi, komşu Pamphylia ve Pisidia bölgeleri ile karşılaştırıldığında çok daha sınırlı sayıda İtalik kökenli yerleşimciyi barındırmış olsa da, özellikle eyalet başkentliği yapmış olan Patara ve diğer bazı büyük Lykia kentlerinde İtalik sakinlere dair izlerle karşılaşmaktadır. Servilius Vatia'nın korsanlara karşı düzenlediği M.Ö. 73 yılındaki seferden sonra Olympos, Korykos, Phaselis ve Attaleia topraklarının *ager publicus* yapılarak, özellikle Attaleia'ya ve çevresine çok sayıda İtalik'in yerleştirilmesi bölgedeki İtalik nüfusun temel nedenidir. Bunun dışında, Cumhuriyet Devri'nden itibaren ticari nedenlerle bölgeye yerleşen İtalik kökenli tüccarlar ve Lykia-Pamphylia bölgelerinin bir Roma eyaletine dönüştürülmesinden sonra, özellikle başkent Patara'ya gelen Romalı idareciler bölgedeki diğer İtalik nüfus potansiyelini oluşturmaktaydılar. Bununla birlikte, İtalik nüfusun daha ziyade Pamphylia Bölgesi'nde yoğunlaşmış olmasının nedeni, Lykia Bölgesi kentlerinin özellikle vergi muafiyeti ile önem kazanan *con-*

ventus civium Romanorum statüsüne¹⁰⁹ yükselememeleri nedeniyle buraya Pamphylia ile karşılaştırıldığında daha az sayıda İtalic tüccarın yerleşmiş olması ve yukarıda belirtildiği üzere, Vatia'nın seferinden sonra, İtalic tüccarların ve emekli askerlerin daha ziyade Attaleia civarına yerleştirilmiş olmasıdır. Lykia'ya komşu bir diğer bölge olan Pisidia da Lykia'ya göre daha yoğun bir İtalic nüfusun yaşadığı bölgedir. Pisidia'daki İtalic yerleşimciler Augustus zamanında haydutluk faaliyetlerine karşı önlem olarak bölgede kurulmuş olan kolonilerle bağlantılı olarak bölgeye yerleşmişlerdir.

Lykia Bölgesi'ndeki Roma vatandaşlarının büyük çoğunluğu bir Romalı *gens* adı taşıyan yerliler olup bunlar genellikle Hellen ya da yerel *cognomen*'lere sahiptirler. Ancak Lykia'dan belgelenen Latince *cognomen* taşıyan her Roma vatandaşının İtalic kökenli olduğunu kesin olarak söylemek de güçtür. Çünkü tıpkı *gens* isimlerini belirlemede olduğu gibi, *cognomen* seçiminde de özgür olan halktan kişiler, çocuklarına bir Romalı yöneticinin adından esinlenerek Latince *cognomen* de vermiş olabilirlerdi. Ancak kişi Latince bir *cognomen* taşısa da O'nun ailesinin başka mensuplarının tanınması durumunda, bu kişilerin *cognomen*'lerine bakılarak söz konusu ailenin en azından İtalic ya da Doğu kökenli olduğunu söylemek kolaylaşabilir. Ailenin Lykia kökenli olup olmadığını söyleyebilmek için ise onomastik bir çalışma yapılarak ilgili *cognomen*'in Lykia'da ne sıklıkta ve hangi bölgelerde belgelenmiş olduğuna bakmak gerekmektedir.

Lykia'da İtalic nüfusun yanı sıra, kuşkusuz Küçükasya'nın değişik bölgelerinden gelen başka yerleşimciler de vardı. Ancak bu ailelerin kökenlerini ve Roma vatandaşlık hakkını Lykia'da mı yoksa ana vatanlarında mı aldıklarını belirlemek çok güçtür. Kökenlerini belirlemek için yine onomastik bir çalışma yapmak faydalı olabilir ise de, *c.R.*'lerini hangi coğrafyada almış olduklarını tespit etmenin bir yolu yok gibi görünmektedir.

Oinoanda'dan M.S. II. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olması gereken T. Aelius Bassus? (P394), kesin olmamakla birlikte tipik bir Romalı ismi olan Bassus adını taşıyor olabilir. Kendisi bir Latin *cognomen*'ine sahip olan Bassus'un ailesinden tanınan diğer iki ferden Elpis ve Troilos isimleri, Bassus'un İtalic kökeninden ziyade Doğu kökenine işaret etmektedir. Bilindiği gibi, Hellen bir isim olan Elpis adı Küçükasya'nın birçok bölgesinin yanı sıra, Lykia'da da çok sık rastlanılan bir isimdir. Yine Hellen bir isim olan Troilos adı, Pamphylia ve Phrygia'dan birer kez, Pisidia ve Lykia'dan ise birçok kez belgelenmiştir. Bassus ismi Doğu Akdeniz Dünyası'nda sıklıkla karşılaşılan bir şahıs adı olduğundan T. Aelius Bassus'un? kökeni konusunda bize yardımcı olmamaktadır. Troilos isminden yola çıkılarak Bassus'un, Pamphylia veya Pisidia kökenli olduğu ya da daha ziyade mezarının bulunduğu Lykia'nın Oinoanda kentinden kaynaklandığı söylenebilir.

¹⁰⁹ Detaylı bilgi için bk. SHERWIN-WHITE 1996²: 225–236.

Pataralı L. Antestius Crispus'un (P396) *gens* ismi olan *Antestius* Lykia'dan ilk kez belgelenmektedir. Bu nedenle L. Antestius Crispus'un, vatandaşlık hakkını¹¹⁰ Lykia'da elde etmiş bir Lykialı mı, yoksa ataları sonradan Patara'ya yerleşmiş İtalik kökenli bir şahsiyet mi olduğu konusu açık değildir. Crispus, Patara'nın eyalet başkenti olması dolayısıyla burada bulunan Romalı idarecilerin ya da daha Cumhuriyet Devri'nde kente yerleşmiş olan tüccarların soyundan geliyor olabilir. Dolayısıyla, L. Antestius Crispus'un İtalik kökenli olma ihtimali yüksektir. Nitekim bir Latin ismi olan Crispus *cognomen*'i de bu düşüncemizi destekler niteliktedir. Bununla birlikte, ENGELMANN 2007b: 163 v.d., Crispus gibi, O'nun belgelendiği yazıtta ismi geçen diğer Roma vatandaşlarının vatandaşlık haklarını kente yerleşmiş İtalik kökenli tüccarlarla ilişkilendirmektedir.

M.S. 50 yılı Pamphylia *procurator*'u olan M. Arruntius Aquila'nın (P397) kökeni konusu tartışmalıdır. Bilgilerimiz dâhilinde Lykia'dan *Aquila cognomen*'ini taşıyan bir kişi tanınmamaktadır. Bununla birlikte, Lykialı *Arruntius*'ların *c.R.*'lerini M. Arruntius Aquila aracılığıyla elde etmiş oldukları genellikle kabul görmektedir. Aquila'nın Lykialı olma ihtimali babasının *gens* ismi olan Hermakotas (P398) adına dayanmaktadır. Epikorik bir isim olan Hermakotas adının yalnızca Lykia Bölgesi'nden biliniyor olması (ZUGUSTA 1964: 168, § 355-9) M. Arruntius Aquila'nın Lykia kökenli olduğunu düşündürse de bu konuda bir kesinlik yoktur.

Ksanthos'tan, eşi Claudius Prytanikos (P161) tarafından aynı zamanda kendisi için de yaptırılmış olan mezarın yazıtından tanıdığımız Cassia Annis'in (P425) Lykia Bölgesi'nden nadir de olsa tanıdığımız *Cassia gens* ismini taşıyor olması, O'nun kökeni konusunda bize yardımcı olmaz. Epikorik bir isim olması gereken *Annis cognomen*'i (ZUGUSTA 1964: 68, § 62-7) ise yalnızca Lykia'dan ve sadece Cassia Annis'ten bilindiğinden Annis'in kökenini belirlemek onomastik verilerle mümkün olmamaktadır.

M.S. I. yy.'a tarihlenen bir yazıt aracılığıyla belgelenen L. Faelius Festus (P430), sadece Lykia Bölgesi için değil, Doğu Akdeniz Dünyası'nın geneli için de nadir olan bir *gens* ismi taşımaktadır (SOLIN – SALOMIES 1988: 287). *Faelius gens* isminin Festus dışında şimdiye kadar Lykia'dan bilinmemesi ve Festus'un Latince bir *cognomen* olması L. Faelius Festus'un İtalik kökenine işaret ediyor görünmektedir. Festus'un Patara kenti gibi daha fazla İtalik nüfusa sahip bir Lykia kentinden belgelenmiş olması da bu savı güçlendirmektedir. ENGELMANN 2007b: 163 v.d., Festus'un belgelendiği yazıtta ismi geçen Roma vatandaşlarının *c.R.*'lerini, daha önce de söylediğimiz gibi, Patara'ya yerleşmiş olan İtalik tüccarlar aracılığıyla elde etmiş olduklarını düşünmektedir.

Gene Patara'dan belgelenen *Primipilarius* Flavius Bassus'un (P431) Pataralı hatta Lykialı olduğunu söylemek güçtür. Bassus'un bir Latin adı taşıması ve

¹¹⁰ L. Antestius Crispus'un vatandaşlık hakkının bağlantılı olabileceği kişiler için bk. *RE* 1/1, 2 (1894) 2546 v.d., s.v. «Antistius, no. 11-13» (KLEBS).

ailesinden başka fertlerin tanınmaması, kökeni konusunda onomastik bir yorumda bulunulmasına olanak vermemektedir. Bassus, *primipilarius* olarak hizmet vermek üzere Lykia'ya imparatorluğun herhangi bir yerinden de gelmiş olabilir. Bassus'un adının belgelendiği Apollon Patroos için yaptırmış olduğu adak kandil altlıkları üzerindeki yazının Hellence olması, O'nun imparatorluğun Doğu'sundan geldiğini düşündürmektedir.

Iulius Fronto'nun damadı ve Iulia Mettia Aurelia Helene'nin eşi olan Senatör C. Iulius Nigrinos'un (P436) kökeni belirsizdir. Hellence bir isim olan Nigrinos adı, Troas (*IAssos* 26) ve Anazarbos (*IAnazarbos* 650) dışında şimdiye değin Küçükasya'nın başka bir bölgesinden belgelenmemiştir. Küçükasya dışında Mezopotamya ve İtalya'dan¹¹¹ da tanınan Nigrinos adı aynı zamanda M.S. 110/112-5? yıllarında *Dacia* Eyaleti valiliği yapmış olan C. Avidius Nigrinos'ta da belgelenmektedir¹¹². Ancak Nigrinos adı ile ilgili olarak yukarıda verilen bu bilgilere rağmen, Senatör C. Iulius Nigrinos'un kökeni konusunda bir tahminde bulunmak güçtür.

Yukarıda sözünü ettiğimiz Arykanda'dan belgelenen *Veteranus* C. Iulius Fronto'nun kesin olarak Arykandalı olduğunu söylemek mümkün değildir. Bunun nedeni, *veteranus*'ların emekli olduktan sonra, hizmet verdikleri bölgelerde de yerleşmiş olabilecekleridir. Bu nedenle C. Iulius Fronto'nun kökeni konusu sorulu kalmalıdır.

Cn. Iunius Ginitalius (P437), Telmessos'tan adının geçtiği yazıtta Telmessoslu yerine οἰκῶν ἐν Τελμησσῶ yani «Telmessos'ta mukim» olarak anılmasından ötürü, muhtemelen imparatorluğun başka bir bölgesinden gelerek Telmessos'a yerleşmiş olmalıdır. *Iunius gens* isminin Lykia'dan bilinmiyor olması, *Ginitalius cognomen*'inin ise sadece Lykia'ya değil Doğu Akdeniz Dünyası'nın tümüne yabancı olması, Cn. Iunius Ginitalius'un kökeni hakkında tahminde bulunmamıza imkân vermemektedir. *Ginitallius* tipik bir İtalik ismi gibi görünmekle birlikte, P437'nin isminin belgelendiği mezar yazıtının Hellence kazanmış olması O'nun İtalik kökenli olduğunu söylememizi de güçleştirmektedir.

M.S. 99/100-102/3 yılı *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi olan C. Trebonius Proculus Mettius Modestus'un (P445) ailesinin kökeni konusunda farklı görüşler bulunmaktadır: Bunlardan biri O'nun Gallia kökenli hatta oradaki Arelate kentinden olduğu bir diğeri ise Lykia ya da Pamphylia kökenli olabileceği yolundadır¹¹³. Ancak eldeki verilerin yeterli olmaması nedeniyle her iki düşünce de birer varsayım olmaktan ileri gidememektedir.

İmparatorluk sarayına kadar nüfuz etmiş oldukları düşünülen *Sulpicius*'lar, Sulpicius Pollio'nun (1) (P444) Pataralı Claudia Ammiana Dryantilla (P069) ile yapmış olduğu evlilik vesilesiyle Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) *heroon* yazıtında

¹¹¹ Mezopotamya: *SEG* 7, 452; İtalya: *IGUR* II 368; III 1183.

¹¹² *RE* 2/2 (1896) 2384, s.v. «Avidius, no. 5-6» (ROHDEN).

¹¹³ *Modestus*'ların kökeni ile ilgili ayrıntılı bilgi için bk. P435.

zikredilmektedir. *Sulpicius gens* ismi, *Sulpicius*'lar dışında Lykia'dan yalnızca Trebenna'dan *Veteranus C. Valerius Sulpicius*'ta (P446) belgelenmektedir. Ailede kullanılan *cognomen*'lere baktığımızda, Latince Pollio isminin yanı sıra, *Dryantianus cognomen*'inin *femininum* ve *masculinum* formlarının da sevilerek kullanılmış olduğu görülmektedir. Ancak yalnızca bu iki isimden yola çıkarak ailenin kökeni konusunda bir fikir ileri sürmek güçtür.

Patara'dan Latince-Hellence çift dilli bir yazıttan tanınan Aelia Kale (P399) ile *Lycia Eyaleti*'nin *procurator*'u olarak anılan eşi imparator azadlısı T. Aelius Karpus'un Hellence *cognomen*'leri onların Doğu kökenlerinin işareti olarak görülebilir ise de Pataralı hatta Lykialı oldukları konusunda bir kesinlik yoktur.

Oinoanda'dan Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) *heroon* yazıtından tanıdığımız Senatör C. Claudius Clemens Licinnianus'un (P426) kökeni konusu belirsizdir. Bununla birlikte, Licinnianus'un Pataralı Claudia Vilia Procula'nın (2) (P093) eşi olması ve Patara'da Samos Herası için bir adakta bulunan C. Claudius Licinnianus'un (P148) Senatör ile özdeş olma ihtimalinden dolayı, O'nun Lykia kökenli olduğu düşünülebilir. *Caius* ve *Claudius* isimlerinin birlikte kullanımı sadece Lykia'da değil *Asia*'da da nadir rastlanılan bir durum olduğundan, Lykia'dan bilinen C. *Claudius Licinnianus*'ların özdeş olmasalar bile aralarında ailevi bir bağlantı olduğunu düşünmek yanlış olmayacaktır.

Patara'da eğitimlik yapmış olduğu bilinen Tib. Claudius Philoumenos'un (P428) kesin olarak Patara kökenli olduğunu söylemek güç de olsa, O'nun kesinlikle Lykialı olmadığı da söylenemez.

M.S. II. yy. başlarında yaşamış olması gereken *consul suffectus* Tib. Claudius Sacerdos Iulianus'un (P429) kökeni konusu tartışmalıdır. Tib. Claudius Sacerdos Iulianus'un M.S. 115/6 yıllarında Birlik Başrahipliği yapmış olan Claudius Sacerdos (P164) ile olan isim benzerliği aralarında ailevi bir bağlantının olabileceğini ve dolayısıyla Tib. Claudius Sacerdos Iulianus'un da Lykia kökenli olabileceğini düşündürmektedir. Ancak, Claudius Sacerdos adlı şahısların Lykia dışında Küçükasya'nın diğer bölgelerinden de tanınıyor olmaları, Lykia kökeni konusu şüpheli olan Claudius Sacerdos'un, hiç olmazsa Küçükasya kökenli olması gerektiğini göstermelidir (*RE* 13 (1973) 287, s.v. «Lykia» [JAMESON]).

Torunu Iulia Tata *alias* Helene'nin (P233) Pataralı M. Aurelius Demosthenes *alias* Dionysios (P403) ile yapmış olduğu evlilik dolayısıyla belgelere yansımış olan *Consul* Iulius Fronto'nun (P435) kökeni konusu belirsizdir. *Iulius Fronto* kombinasyonu ile M.S. 210/1 yılları Kıbrıs *procunsul*'ü Iulius Fronto Tlepolemos'un (P248) yanı sıra, Arykanda'dan belgelenen *veteranus* C. Iulius Fronto'da da (P434) karşılaşılmakla birlikte, her ikisinin de kökenlerinin şüpheli olması, söz konusu bu kişiler arasında bir bağlantı kurulmasını güçleştirmektedir. *Consul* Iulius Fronto'nun kızı olan Iulia Mettia Aurelia Helene'nin (P230) *cognomen*'i de ailenin kökeni hakkında yorumda bulunmamıza olanak vermemektedir. Çünkü Lykia'da da rağbet görmüş bir isim olan Helene adı, bütün Doğu Akdeniz Dünyası'nda

yaygın olarak kullanılmıştır. Ancak Helene'nin *Iulia Mettia Aurelia gens* isimlerinden oluşan adı, belki de Kadyandalı Iulius Mettius Aurelius Philotas (P261) ile bir akrabalık ilişkisinin işareti olabileceğinden, Iulius Fronto'nun Lykia kökenli olduğu düşünülebilir.

Yukarıda *Sulpicius* isminin Sulpicius Pollio'nun ailesi dışında Lykia'da belgelendiği tek kişi olduğunu söylediğimiz C. Valerius Sulpicius, Trebenna'dan belgelenen bir *veteranus*'tur. C. Valerius isimleri daha önce de sözünü ettiğimiz gibi Vali C. Valerius Severus aracılığıyla elde edilmiş bir vatandaşlık hakkını düşündürse de C. Valerius Sulpicius'un yaşadığı tarihler tam olarak bilinmediğinden bu konuda kesin bir şey söylemek mümkün değildir. Belki de Vali C. Valerius Severus zamanında emekli olarak ordudan ayrılan Trebennalı C. Valerius Sulpicius, *c.R.*'yi alırken söz konusu valinin isimlerini almayı tercih etmiş ve emekli olduktan sonra yaşamının geri kalan kısmını vatanında geçirmiştir. Bir diğer ihtimal ise imparatorluğun herhangi bir bölgesinden gelen Sulpicius'un ordudaki hizmetini tamamladıktan sonra, Trebenna'ya yerleşmiş olabileceğidir. Bununla birlikte, P446'nın belgelendiği kendisine ait *ostothek* yazıtının Hellenca kazınmış olması, kanımızca O'nun imparatorluğun Doğusu'ndan kaynaklanıyor olduğunun göstergesidir.

Kökeni belirsiz olan bir diğer Birlik Başrahibi Lucius Viberinus'un? (P439) Roma vatandaşlığı konusu da şüphelidir. Bunun nedeni, *Lucius* isminin Viberinus'un *gens* ismi mi olduğu, yoksa burada söz konusu olanın bir Viberinus oğlu Lucius mu olduğu konusunun açık olmamasıdır.

Boubon'dan M. Iulius II'nin (P433) kökeni konusu olmasa da Roma vatandaşlık hakkına sahip olup olmadığı şüphelidir. Görüldüğü üzere, M. Iulius II normalde *praenomen*, *nomen gentile* ve *cognomen* olmak üzere 3 isimden oluşması gereken bir Romalı adından farklı olarak sadece 2 isim taşımaktadır. Lykia'dan *praenomen*'leri zikredilmeksizin yalnızca *gens* isimleri ve *cognomen*'leri ile anılan Roma vatandaşları bilinmekte ise de, *cognomen* olmaksızın sadece ön isim ve *gens* isminden oluşan bir kombinasyon İmparatorluk Çağı Lykiası Roma vatandaşları için nadirdir. Bu nedenle, M. Iulius II ve babasının kesin olarak birer Roma vatandaşı olduklarını söylemek güçtür. Nitekim M. Iulius II'nin oğulları Moles ve Hermaios'un adlarının *M. Iulius* isimleri olmaksızın anılması da bu konudaki şüpheyi güçlendirmektedir. Buna rağmen, M. Iulius II'nin bir *civis Romanus* olduğu varsayılırsa, O'nun ailesinin *c.R.*'yi kimin aracılığıyla almış olabileceğini söylemek de güçtür. HOLTHEIDE 1983: 121, örneğin *Asia*'dan bilinen bu *praenomen* ve *gens* adını taşıyan Philomelionlu sikke memuru M. Iu(lius) Paulinus'un, *c.R.*'sini Severus Alexander'den almış olduğunu düşünmektedir. Bunun nedeni Severus Alexander'in imparator olmadan önce taşıdığı *Marcus Iulius* isimleridir. Ancak Marcus Iulius'un, Severus Alexander zamanında *c.R.* almış olduğunu söyleyebilmek için elimizde yeterli veri bulunmamaktadır. Ayrıca biz Kyaneai'dan bir yazıttan (IGR III 706) M. Iulius Heliodoros (P253) adında M.S. 132 yılından sonra *arkhie-*

reus'luk yapmış olduğu düşünülen¹¹⁴ bir şahıstan da haberdar bulunmaktayız. M. Iulius Heliodoros belki de vatandaşlık hakkını bu görevi vesilesi ile *Marcus Iulius praenomen* ve *gens* adlarını taşıyan önemli bir şahsiyet aracılığıyla elde etmiş olabilir. Bu durumda Marcus Iulius II'nin ailesinin de *c.R.*'yi Heliodoros ile aynı zamanda ve aynı kişi aracılığıyla almış olabileceği düşünülebilir. Ancak bu aracı şahsiyetin kim olabileceği konusunda herhangi bir fikir ileri sürmek şu anki bilgilerimiz çerçevesinde mümkün görünmemektedir.

Lyson ismi dolayısıyla Sidyma kökenli olabileceği düşünülen Licinnianus Lyson'un (P438) aslında bir *civis Romanus* olup olmadığı konusu açık değildir. *Licinnianus* adı kuşkusuz *Licinnius gens* isminden türetilmiş olup muhtemelen Vali Licinnius Mucianus ya da *c.R.*'yi O'nun aracılığıyla elde etmiş olan Oinoandalı meşhur *Licinnius*'larla bağlantılıdır. *Licinnianus* isminin bir *gens* adı mı olduğu (SOLIN – SALOMIES 1988: 104) ya da Lyson'un, *Licinnius gens* adından türetilmiş ikinci bir isim mi olduğu konusunda da kesin bir şey söylemek mümkün değildir. Çünkü bazı kişilerin Roma vatandaşlık hakkına sahip olmadıkları halde moda olarak Latince isimler taşıdıkları bilinmektedir.

G. Vatandaşlık Hakkını CA'dan Önce Aldıkları Konusunda Şüphe Bulunan Roma Vatandaşları

M. Aurelius ya da *Aurelius* isimlerini taşıyan Roma vatandaşlarının yaşadıkları tarihler konusunda elimizde kesin bir veri olmadığı takdirde, bu kişilerin vatandaşlık haklarını hangi imparatorun elde etmiş olabileceklerini söylemek güçtür. Bunun nedeni, *Aurelius gens* isminin, imparatorlar Marcus Aurelius, Commodus ve Caracalla'nın ortak *gens* ismi olmasının yanı sıra, Caracalla tarafından M.S. 212 yılında ilan edilen ve imparatorluk sınırları içerisinde yaşayan bütün özgür Romalılar'a vatandaşlık hakkı tanıyan CA ile *c.R.*'ye kavuşan bütün yeni vatandaşların birer *M. Aurelius* ya da *Aurelius* olmalarıdır. Her ne kadar *Marcus praenomen*'i M.S. III. yy.'da çok hızlı bir biçimde kaybolmuş ise de (ZIMMERMANN-M 1993b: 118 v.d.), CA'dan sonra daha bir süre *Aurelius* adının önünde kullanılmaya devam etmiştir. Tek başına *Aurelius gens* ismi genellikle CA sonrası için bir tarihlendirme kıstası olarak kabul edilse de, örneğin Commodus zamanına tarihlenen bir belgede (TAM II 176) zikredilen bir *Aurelius*'un *Marcus praenomen*'ini taşıması bunun kesin bir kural olmadığını göstermektedir. Bu nedenle bu bölümde *Marcus praenomen*'i taşıyıp taşımadıklarına bakılmaksızın belgelendikleri yazıtların yazı karakterleri de dikkate alınarak *c.R.*'yi CA'dan önce elde etmiş olabilecek *Aurelius*'lar ele alınacaktır:

¹¹⁴ WÖRRLE 1988: 59, n. 42; TIETZ 2003: 157, n. 118.

M. Aurelius Antipatrianus (P046), kızı M. Aurelia Aristoleia *alias* Androbiana'nin (P399), CA'dan çok kısa bir süre sonraya tarihlenen bir belgede *neokoros* olarak anılmasından ötürü, yazıtın kazındığı tarihte ileri bir yaşta olmalıdır (ZIMMERMANN-M 1993b: 118 v.d.). Yazıtın M.S. 212 yılının hemen sonrasına tarihleniyor olması dolayısıyla Antipatrianus'un *c.R.*'si muhtemelen bu hakkı İmparator Marcus Aurelius zamanında elde etmiş olan dedesinden ya da babasından geliyor olmalıdır. Bununla birlikte, M. Aurelius Antipatrianus'un babası olan Demosthenes *alias* Androbios'un *gens* ismi olmaksızın belgelenmesi, bu düşüncenin doğruluğu konusunda şüphe uyandırır da filiasyonlarda *praenomen* ve *gens* isimlerinin kullanılmaması aslında sıkça rastlanan bir durumdur¹¹⁵.

Birlik Başrahipliği ve *grammateus*'luk yapmış olan Olymposlu M. Aurelius Arkhepolis *alias* Hoplon'un (P400) yaşadığı tarih ve atalarına ilişkin bilgimiz bulunmamaktadır. Olympos kentinin yegâne Birlik Başrahibi olan Arkhepolis *alias* Hoplon'un babası Resimakhos *alias* Dioteimos ve dedesi Nommos, *Aurelius gens* ismi olmaksızın yalın Hellen isimleriyle anılmakla birlikte, yukarıda da belirttiğimiz gibi filiasyonlarda *gens* isminin kullanılmaması sık rastlanan bir durum olduğundan bu onların kesin olarak birer *Aurelius* olmadıkları anlamına gelmez. Nitekim Arkhepolis *alias* Hoplon'un erkek kardeşi Menedemos'un (P056) da *M. Aurelius* isimlerini taşıması ya atadan miras alınmış bir vatandaşlık hakkına ya da iki kardeş tarafından en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında elde edilmiş olabilecek bir *c.R.*'ye işaret etmelidir.

Birlik adına *arkhiphylaks*'lık ve *hypophylaks*'lık yapmış olan Oinoandalı M. Aurelius Artemon II (P401), isminin zikredildiği belgenin M.S. II. yy. sonu – III. yy. başlarına tarihlenmesinden ötürü aşağı yukarı bu zamanda yaşamış olmalıdır. M. Aurelius Artemon'un adının sonunda bulunan δίς ibaresinin, O'nun babası Artemon'un da bir *M. Aurelius* olduğunun göstergesi olarak mı kabul edilmesi gerektiği ya da bu ifadenin sadece Artemon'un babasının da bir Artemon olduğuna mı işaret ettiği konusu açık değildir.

Bir diğer M. Aurelius Artemon III (2) (P402) de Boubon'dan tanınmaktadır: Yayımcısı tarafından M.S. III. yy. başlarına tarihlenen bir yazıtta belgelenen M. Aurelius Artemon, burada τρῖς olarak anılmaktadır. Söz konusu bu Artemon III ile Oinoandalı Artemon II (1) (P401) arasında herhangi bir akrabalık ilişkisi olduğunu söylemek Artemon adının Lykia'da sıklıkla rastlanılan bir isim olmasından dolayı güçtür. Eğer τρῖς ifadesinden anlaşılması gereken M. Aurelius Artemon'un kendisi gibi birer Artemon olan babası ve dedesinin de *M. Aurelius* oldukları ise, Arte-

¹¹⁵ Filiasyonlar dışında da bazı durumlarda Roma vatandaşlıkları konusunda şüphe olmadığı halde yalın Hellen ismi ile anılan şahıslar tanınmaktadır. Örneğin Kadyanda'dan Dositheos'un (P012), babasının Roma vatandaşı olması dolayısıyla *Aelius gens* ismi taşıyan bir Roma vatandaşı olduğu kuşkusuz iken, O yalnızca Dositheos adı ile belgelenmektedir.

mon'un dedesi olan Artemon vatandaşlık hakkını İmparator Marcus Aurelius'tan almış olabileceğidir.

Neisa'nın Birlik Başrahipleri çıkarmış olan önde gelen ailesi *Marcus Aurelius*'lar vatandaşlık hakkını *c.R.*'den önce İmparator Commodus zamanında almış olabilecekleri (ŞAHİN 2006: 29) gibi, Caracalla yani CA ile bağlantılı bir vatandaşlık hakkı da söz konusu olabilir (REITZENSTEIN 2009: 272, no. 85). Nitekim *Marcus praenomen*'i *Lucius praenomen*'ini taşıyan Commodus'tan çok Caracalla'yı düşündürmektedir. Bu ailenin *M. Aurelius* isimlerini taşıdığı belgelenen ilk ferdi olan *M. Aurelius Dionysios II (1) (P404)*, Birlik adına Başrahiplik ve *grammateus*'luk, kent için ise *gymnasiarkhos*'luk, *logistes*'lik ve *prytanis*'lik yapmıştır. M.S. III. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olması gereken *Dionysios II*'nin kendisi gibi Birlik Başrahipliği yapmış olan babası *Dionysios*, adının geçtiği yazıtlarda *M. Aurelius* isimleri olmaksızın yalın Hellen ismi ile anılmaktadır. Bu nedenle Neisalı *M. Aurelius*'ların *c.R.* elde eden ilk ferdinin *Dionysios II* olduğu ve bu hakkın CA ile bağlantılı olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, ŞAHİN 2006: 34, no. 2, *Dionysios II*'nin bazı belgelerde *M. Aurelius* isimleri olmaksızın zikredilmesini, *c.R.*'sini Commodus'tan almış olması gereken *Dionysios II*'nin, bazı nadir Lykialılar'ın yaptığı gibi, Commodus'un *damnatio memoria*'sından sonra, *M. Aurelius* adlarını kullanmaktan vazgeçmiş olması ile ilişkilendirmektedir. Buna karşın REITZENSTEIN 2009: 272, no. 85, fragman olarak ele geçmiş olan P387, E belgesinde onurlandırılan imparatorun ŞAHİN'in düşündüğü gibi *Septimius Severus* değil, Caracalla da olabileceğini ve *Dionysios*'un bazı belgelerde *M. Aurelius* isimleri olmaksızın anılmasının Commodus'un anısının lanetlenmesi ile bağlantılı olmak yerine, O'nun isminin belki de bir başka şekilde ifadesi olduğunu düşünmektedir.

Ksanthoslu *M. Aurelius Euelthon (P406)*, M.S. II. yy. sonu – III. yy. başına tarihlenen bir onur yazıtından tanınmaktadır. Bir *Aleksandros*'un üçüncü kuşaktan torunu, *Aleksandros* torunu *Euelthon* oğlu olan *Euelthon*'un kendisi dışında atalarından hiçbirisinin bir Roma vatandaş ismi taşıyor olmaları, *M. Aurelius Euelthon*'un, ailenin *c.R.*'yi İmparator Marcus Aurelius zamanında elde eden ilk ferdi olduğunu düşündürmektedir. Kesin bir kıstas olmamakla birlikte, *Euelthon*'un *Marcus praenomen*'ini de taşıması CA'dan önce alınmış bir Roma vatandaşlık hakkına işaret etmektedir.

Birlik adına *hypophylaks*'lık ve *neokoros*'luk yapmış olan Sidymalı *M. Aurelius Eukarpos III*'ün (2) (P408), babası da kendisi gibi bir *M. Aurelius Eukarpos*'tur (P407). *M. Aurelius Eukarpos III*'ün, *M(άρκος) Αὐρ(ήλιος) Εὐκάρπου τρίς* olarak anılması belki dedesi *Eukarpos alias Hierokles*'in de bir *M. Aurelius* olduğuna işaret etmektedir. Bu durumda vatandaşlık hakkını belki de İmparator Marcus Aurelius'tan elde etmiş olan *Eukarpos alias Hierokles* ile aile 3 nesildir Roma vatandaşlık hakkına sahip olabilir.

Kadyandalı *M. Aurelius Hermokrates*'in (P413) babası *M. Aurelius Euphrosynos*'un III (P409) *τρὶς* olarak anılması yine *Euphrosynos III*'ün dedesi olan bir Eu-

phrosynos tarafından İmparator Marcus Aurelius zamanında alınmış bir *c.R.*'yi düşündürmektedir. Bu tahminimizin isabetli olması durumunda, Kadyandalı *M. Aurelius*'ların vatandaşlık hakları birinci M. Aurelius? Euphrosynos'tan M. Aurelius Hermokrates'e kadar 4 kuşak boyunca kesintisiz olarak takip edilebiliyor demektir.

Telmessoslu M. Aurelius Hermagoras (2) *alias* Zosimos (P411), M. Aurelius Hermagoras II (1) (P410) oğlu olarak anılmaktadır. M. Aurelius Hermagoras'ın dedesi Hermagoras'ın da *M. Aurelius* isimlerini taşıyan bir Roma vatandaşı olması durumunda, ailenin İmparator Marcus Aurelius'tan elde edilmiş olması gereken vatandaşlık hakkı 3 kuşak boyunca kesintisiz olarak izlenebilmektedir.

En geç M.S. II-III. yy.'da *Lykiarkhes*'lik yapmış olması gereken M. Aurelius Troilos'un (P423) çağdaşı olan Boubonlu M. Aurelius Hermaios II'nin (P412), Μάρ(κος) Αὐρ(ήλιος) Ἑρμαῖος δῖς olarak anılması kendisi ile aynı ismi taşıyan babasının da bir *M. Aurelius* olduğunu gösterebilir. Bu durumda birinci M. Aurelius Hermaios'un *c.R.*'si İmparator Marcus Aurelius ile ilişkilendirilebilir.

Pataralı M. Aurelius Hierokles'in II (P414) kendisi gibi bir Hierokles olan babasının da *M. Aurelius* olması durumunda, yine İmparator Marcus Aurelius ile bağlantılı bir vatandaşlık hakkı düşünülebilir.

Lykia kökeni kesin olmakla birlikte hangi kentin vatandaşı olduğu bilinmeyen M. Aurelius Krateros (P415) Birlik Başrahipliği yapmıştır. *M. Aurelius* isimleri yine en erken İmparator Marcus Aurelius'tan alınmış bir *c.R.*'nin göstergesi olabileceği gibi, CA ile bağlantılı bir vatandaşlık hakkı da tamamen ihtimal dışı değildir.

Boubonlu M.? Aurelius Magas II (1) (P416), ailenin *Aurelius gens* adını taşıdığı belgelenen ilk ferdidir. Magas II, *Marcus praenomen*'i olmaksızın sadece *Aurelius gens* ismi ile anılmış olmakla birlikte, muhtemelen Magas II'nin torunu olan *arkhiphylaks* ve *hypophylaks* M. Aurelius Magas'ın (3), *M. Aurelius* olarak belgelenmesi, Magas II'nin de bir *M. Aurelius* olması gerektiğini düşündürmektedir. Dolayısıyla ailenin İmparator Marcus Aurelius'tan alınmış olabilecek *c.R.*'si 3 nesil boyunca süreklilik göstermektedir.

Belki de Trebennalı olan *Lykiarkhes* ve *Arkhiphylaks* M. Aurelius Solon'un (P422) *M. Aurelius* isimlerini taşıyor olması en erken İmparator Marcus Aurelius kaynaklı olabilecek bir *c.R.*'nin işaretidir. Ancak adının geçtiği belgelerin tam olarak tarihlenememesinden ötürü, Solon'un *c.R.*'sini kesin olarak CA'dan önce almış olduğunu söylemek güçtür. Bununla birlikte, P422'nin belgelendiği yazıtların harf karakteri ve kalitesi M.S. III. yy. öncesine işaret etmektedir.

Aurelius ve *Iulius* olmak üzere iki *gens* ismine sahip olan Kadyandalı Aurelius Philargyros *alias* Iulius Philargyros III'ün (P421) *Marcus praenomen*'i olmaksızın taşıdığı *Aurelius* adı CA ile ilişkili bir *c.R.*'yi düşündürmektedir. Ancak CA'dan önce en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında alınmış olabilecek bir vatandaşlık hakkı da olası olabileceğinden, Aurelius Philargyros *alias* Iulius Philargyros III'ün *c.R.*'si için M.S. 161 yılı *terminus post quem* olarak verilebilir. Iulius

Philargyros III'ün ikinci *gens* ismi olan *Iulius*, O'nun C. Iuliuslar zamanında vatandaşlık hakkı almış olan ailelerle ilişkisinin işareti olarak görülebileceği gibi, daha geç devirlerde *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olan ve bu *gens* ismini taşıyan valilerle bağlantılı bir *c.R.* ile de ilişkilendirilebilir.

Boubonlu *Lykiarkhes* M. Aurelius Troilos'un (P423) ne zaman yaşamış olduğu ve Birlik Başrahipliği'nin tarihi kesin olarak bilinmemektedir. REITZENSTEIN 2009: 267, no. 80, *M. Aurelius* isimlerinden dolayı, M. Aurelius Troilos'un Birlik Başrahipliği'nin M.S. II-III. yy.'larda olması gerektiğini düşünmektedir. REITZENSTEIN'a göre, Boubon kentinin Commodus zamanında *Lykia Koinon*'undaki öneminin artmasından dolayı, Troilos'un ilk olarak M.S. III. yy.'da bu memuriyeti üstlenmiş olması daha olasıdır. Ancak bu bilgi bize M. Aurelius Troilos'un vatandaşlık hakkının tarihlenmesi konusunda bir fikir vermemektedir.

Kadyandalı M. Aurelius ---arkhos *alias* Aristokles'in? (P424), M.S. II. yy.'ın birinci yarısının sonu ile ikinci yarısında yaşamış olması ihtimali vatandaşlık hakkının İmparator Marcus Aurelius ile bağlantılı olabileceğini düşündürmektedir.

II. PROSOPOGRAPHIA

P001

AELIA APOLLONIS

A [Lykia/Arykanda]
I Arykanda 41 (sat. 9)

Bk. 007, A

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Rhodiapolis

Yukarıdaki belgeden Aelia Apollonis'in, Birlik Başrahibi ve *grammateus*'u Aelius? Apollonios III'ün (P009) kızı ve ünlü *euergetes* Opramoas'ın yeğeni olduğu öğrenilmektedir. Pataralı Senatör Claudius Agrippinus'un (P098) eşi olan Aelia Platonis (P006) ile yukarıdaki belgede Arykanda *Demos*'u tarafından onurlandırılan Aelia --is Apollonis'in? (P007) kız kardeşleridir (SG 1.7). Aelia Apollonis'in Roma vatandaşlığı İmparator Hadrianus zamanında vatandaşlık hakkı almış olması gereken babası Aelius? Apollonios III'e dayanıyor olmalıdır.

P002

AELIA ARSASIS

A [Lykia/Kadyanda]
 FRÉZOULS – MORANT 1986: 246, no. 19 (sat. 4)

Bk. P012, A

B [Lykia/Kadyanda]
 FRÉZOULS – MORANT 1986: 246, no. 20

Bk. P003, A

C [Lykia/Kadyanda]
 WÖRRLE – WURSTER 1997: 404, A; 405, B I; 406, B II; *SEG* 47, 1806 A (sat. 14); B I (sat. 41); B II (sat. 8):

(A)
 ... |¹⁴ — — Αιλίας Ἀρσάσιος. *vac.*

(B I)
 ... |⁴¹ ... χωρίον Αιλίας Ἀρσάσιος συνβ⁰ α', κτλ.

(B II)

...⁸ ... χωρία Αιλίας Ἀρσάσιος κτλ.

LIT FRÉZOULS – MORANT 1986: 245
 TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
 ORI Kadyanda

Aelia Arsasis, Aelius Phantias II'nin (P021) eşi (A), Aelia Hegemonis (P003) ile Aelius Dositheos'un (P012) anneleridir (SG 1.5). Aelia Arsasis'in adı, Dereköy'den bulunmuş olan kırsal Zeus kültünde yapılmış reformlara ilişkin 1 belgede 2 yerde arazi sahibi olarak geçmekte (C); ayrıca ismi yine aynı belgenin A yüzünde kültle ilgili bilmediğimiz temel uygulamalar bağlamında da karşımıza çıkmaktadır. Bunların dışında eşi Aelius Phantias II ile birlikte, ölmüş çocukları Dositheos ve Hegemonis'in anılarını Kadyanda'da mezar sunakları ile onurlandırmış oldukları, söz konusu bu sunakların yazıtlarından bilinmektedir (A. B). C belgesinin M.S. 138 yılı civarına tarihlenmesinden ötürü¹⁶, Arsasis'in *Aelia gens* adı, eşi Phantias II'nin İmparator Hadrianus zamanında alınmış vatandaşlık hakkıyla ilişkili olmalıdır. Çocukları Dositheos ve Hegemonis'in de kesin olarak *Aelius gens* adını taşıyor olmaları gerekmele birlikte, ebeveynleri tarafından anılarına diktirilmiş sunak yazıtlarında sadece *cognomen*'leriyle anılmaktadırlar (A. B).

P003 AELIA HEGEMONIS

A [Lykia/Kadyanda]

FRÉZOULS – MORANT 1986: 246, no. 20 (sat. 1 v.d.):

Αιλίαν Ἡγεμονίδα Αἴλιος Φανίας καὶ Αἴλια Ἄρ⁴σασίς οἱ γο|νεῖς ἠρωίδα.

B [Lykia/Lydai]

IGR III 535; TAM II 135 (sat. 1 v.d.):

Αιλίαν Ἡγεμονίδα Λυδαίην | τὴν κρατίστην⁴ μητέρα καὶ μάμ|μην συνκλητικῶν τῆν
εὐεργέ|τιν διὰ Παρ[— — —]ἀνέστ[η⁸σ]εν Λυδατῶν | ἡ βουλή καὶ ὁ δῆ|μος. (PHI)

LIT FRÉZOULS – MORANT 1986: 249 v.d.; PUECH 2002: 292; TIETZ 2003: 155
 TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısının sonları – 2. yarısının başları
 ORI Kadyanda
 CC Lydai

B belgesinden Senatör Sınıfı'na mensup olanların atası ve son derece seçkin annesi, Lydai vatandaşı *euergetes* Aelia Hegemonis'in, Lydailıların Halk ve Danışma mec-

¹⁶ Yazıtın tarihlenmesi için bk. WÖRRLE – WURSTER 1997: 409 v.dd.

lisleri tarafından bir heykelinin dikilerek onurlandırıldığı anlaşılmaktadır. Aelia Hegemonis'in senatörlerin annesi, Lydaili C. Iulius'lardan C. Iulius Diophantos'un ise senatör babası (P246, A) olarak anılmasından ötürü, kesin olarak belgelenmemiş olmakla birlikte, Aelia Hegemonis'in C. Iulius Diophantos'un (P246) eşi olabileceği yönünde görüşler bulunmaktadır¹¹⁷.

A belgesinde, Kadyanda'dan Dositheos (FRÉZOULS – MORANT 1986: 243, no. 16) oğlu Phantias oğlu (FRÉZOULS – MORANT 1986: 243) Aelius Phantias II (P021) ile Aelia Arsasis'in (P002) kızları olan bir Hegemonis ölümünden sonra ebeveynleri tarafından onurlandırılmaktadır. Kadyandalı Hegemonis, Lydai'dan B belgesinden tanınan Aelia Hegemonis ile özdeş olmalıdır (SG 1.5). *Aelia gens* adı Hegemonis'in vatandaşlık hakkını İmparator Hadrianus'tan almış olması gereken babasıyla ilişkili olmalıdır.

P004

AELIA LICINNIA LONGILLA *alias* ARSASIS

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 43–56):

... γείνον[τ]αι δὲ τῶ [Λ]όνγω παῖ⁴⁴δες ἀπὸ μὲν τῆς γυ[να]ικὸς Λυκίας Λικίννιος [Μο]υσαῖος | καὶ Λικιννία Π[λατωνί]ς καὶ | Λικιννία Γῆ ἢ καὶ Λυκ[ί]α καὶ ⁴⁸ Λικιννία Μαξίμα, ἡ γενομέ|νη μήτηρ Λικιννίας Φ[λαβ]ί|λλης, καὶ ἀπὸ δευτ[έ]ρας γυνα|ικ[ὸ]ς Αἰ[λ]ίας Λικι[ν]νίας Λον⁵²γίλλης τῆς καὶ Ἀρσασίδος, | ἥτις ἦν μήτηρ Αἰλίου Ἀρισ|τοδήμου τοῦ ἀνδρὸς Λικιν|νίας Φλαβίλλης, υἱὸς Λόν⁵⁶γος κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. γγ.'ın 1. yarısı

ORI Oinoanda?

Aelia Licinnia Longilla *alias* Arsasis, yukarıda ilgili kısmı verilen Oinoanda'dan meşhur *Licinnius*'ların mezar anıtı yazıtından öğrenildiği kadarıyla, bu *heroon*'u inşaa ettiren Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) eşi olan Aelius Aristodemos'un (P010) annesidir. Gene aynı belgeden P004'ün Licinnius Longus'un (1) (P296) ikinci eşi olduğu bilgisi gelmektedir. Bu evlilikten babası ile aynı adı taşıyan Licinnius Longus (2) (P293), Licinnia Lykia *alias* Ge (P275) ve Licinnia Maxima (2) (P277) dünyaya gelmiştir (SG 1.13).

Görüldüğü üzere, Aelia Licinnia Longilla, *Aelia* ve *Licinnia* olmak üzere 2 *gens* adı taşımaktadır. *Licinnia gens* adı, ikinci eşi olan Licinnius Longus'la bağlantılı olmalıdır. İlk eşinden olması gereken oğlu Aelius Aristodemos'un da taşıdığı *Aelia gens* ismi ise muhtemelen adını bilmediğimiz, vatandaşlık hakkını İmparator Hadrianus'tan almış olması gereken ilk eşiyle ilişkilendirilebilir.

¹¹⁷ PUECH 2002: 292; TIETZ 2003: 155; 156, n. 179.

P005
AELIA NAS---

A [Lykia/Olympos]
TAM II 1055 (sat. 3):

[T]ὸ[ν] τ[ύμβο]ν το[ῦ]τον — — | τῆ] πρ]οκατοιχ[ο]μένῃ θυγατρὶ | Αἰλίᾳ Νασ[— — —
καὶ ἐνγὸ] ⁴νοῖς καὶ ὁ κεινή[σ]ας τινὰ [κ]η[δευθέν]||[τ]α ἰ<σ>οίσει Ὀλ[υ]γ[π]ην[ῶν] πό]λι
[—, ὦν] | [ὁ] ἐλέγξας <λ>ήνψετε τὸ τρίτον. (PHI)

TEM Hadrianus sonrası
ORI Olympos

Adı bilinmeyen bir mezar sahibi, kendisinden önce ölmüş olan kızı Aelia Nas--- ile torunlarına ve olasılıkla ailenin diğer fertlerine bir mezar yaptırmıştır.

P006
AELIA PLATONIS

A [Lykia/Arykanda]
IArykanda 41 (sat. 9)

Bk. 007, A

B [Lykia/Oinoanda]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 182, no. 233 E; HEBERDEY – KALINKA 1897: 44, no. 60; IGR III
500 B II–III (sat. 74–84):

... | ἀπὸ τοῦ Κλαυδίου ⁷⁴ Ἀγ[ρ]ιππείνου καὶ Αἰλίας | Πλατων[ίδ]ος Τιβέριος Κλαύ[διος]
[Δρυ]αντιανὸς Ἄντωνεῖ[νος] καὶ Κλαυδία Ἀμμιανῆ ⁷⁸ Δρυά[ν]τιλλα ἀπὸ τοῦ Δρυ-
αν[τιανοῦ] Ἄντωνεῖνου Κλαύδιος | Κά[σ]σιος {Καίσιος} Ἀργιππείνος | καὶ Κ[λα]υδία
Ο[ὔετ]τία {Ο[ρεσ]τία} Ἀγριπ ⁸²πέινα καὶ Μα[ι]κιανῆ {Μα[ρ]κιανῆ} Ἀλεξάν[ν]δρα
{Ἀλεξάνδρα} καὶ Κλαυδία Δρυάν[τι]λλα Πλατωνίς ὑπατική κτλ. (PHI)

C [Lykia/Rhodiapolis]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161 XVII A; IGR III 739 XVII A; TAM II 905 XVII A;
KOKKINIA 2000: XVII A (sat. 5–8):

... | Λυκιάρχη καὶ Λυκι[άρχ]ου ἀδελ[φῶ] θείῳ Αἰλίας Π[λατ]ωνίδος, | γυναικὸς
Κλαυδ[ίου] Ἀγ[ρ]ιππεί ⁸νου συνκλητικο[ῦ, ζῶν]τι ἐπει κτλ. (PHI)

PRO HALFMANN 1979: 166; 197, no. 129
TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı – 2. yarısı
ORI Rhodiapolis

Aelius? Apollonios III'ün (P009) kızı, Rhodiapolisli Opramoas'ın yeğeni, Aelia ---is Apollonis? (P007) ve Aelia Apollonis'in (P001) kız kardeşleridir (A). B ve C belgelerinden O'nun Pataralı Senatör Claudius Agrippinus'un (2) (P098) eşi olduğu

öğrenilmektedir. Tib. Claudius Dryantianus Antoninus (P119) ve Senatör Sulpicius Pollio'nun (1) (P400) eşi olan Claudia Ammiane Dryantilla'nın (P069) annesidir (HALFMANN 1979: 166; 197, no. 129) (SG 1.7). *Aelius gens* adı diğer iki kız kardeşi gibi babasından miras kalmış olmalıdır.

P007

AELIA ---IS APOLLONIS(?)

A [Lykia/Arykanda]
IARYKANDA 41 (sat. 9):

[Ο δῆμος Ἀρυκανδέων ἐτείμησεν Αἰλίαν | -δ]α Ἀπ[ολλωνίδα(?)] | [Ροδια]πολεῖ[τιν καὶ Ἀρυκανδίδα ⁴]σαν θυγα[τέρα δὲ Ἀπολλωνίου ἀρχι]ερέως Σεβαστῶν κ[αὶ γραμματεὺς Λυκί]ων τοῦ κοινοῦ· ἀν[εψιὰν δὲ Ὀπραμοῦ τοῦ] | Ἀπολλωνίου ἀρχιε[ρέως Σεβαστῶν καὶ | [γ]ραμματεὺς Λυκ[ίων τοῦ κοινοῦ καὶ] ⁸ κτίστου τῶν ἐν ἀγορᾷ ἔργων καὶ ἀδελ[φὴν Αἰλίας Ἀπολλ[ωνίδος καὶ Αἰλίας] | Πλατωνίδος Μ..[.

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
ORI Rhodiapolis

Aelia ---is Apollonis, yukarıdaki belgede Arykanda *Demos*'u tarafından belirlenemeyen bir nedenden ötürü onurlandırılmaktadır. Ünlü hayırsever Opramoas'ın yeğeni ve Aelia Apollonis (P001) ile Aelia Platonis (P006) kız kardeşleri olan Aelia ---is Apollonis'in (SG 1.7), Arykanda'da bir yazıtla onurlandırılmış olmasının nedeni tam olarak bilinmemekle birlikte, amcası Opramoas'ın kente yapmış olduğu parasal yardımların böyle bir onurlandırmanın nedeni olabileceği düşünülebilir (*IARYKANDA*: s. 46). Nitekim yukarıdaki belgenin 8. satırında Opramoas için kullanılmış olan κτίστου τῶν ἐν ἀγορᾷ ἔργων ifadesinden dolayı, Opramoas'ın kent *agora*'sında, belki de yeğeni Aelia ---is Apollonis'in Arykanda kenti tarafından onurlandırılmasına vesile olan bir yapıyı inşaa ettirmiş olduğu sonucu çıkarılabilir.

Her iki kız kardeşinin *Aelia gens* adına sahip olmaları dolayısıyla, Aelia ---is Apollonis'in? *gens* isminin de babası Aelius? Apollonios III ile bağlantılı olduğu açıktır.

P008

T. AELIVS AGRIPPINVS

A [Lykia/Telmessos]
TAM II 28 (sat. 7 v.d.):

[— — —] | Αὐρ(ῆλιος) Τροκόνδας | υἱὸς Αὐρ(ῆλιου) Κάστο ⁴ρος τ[ρίς] νεικήσα<ς> | θέμιν παιδων | πάλην ἐκ φι<λ>ο|τειμίας Τίτου ⁸ Αἰλίου Ἀγριπει|νου | [ἐ]<π>ι· Τ(ίτου)? · Ἐρμίου Θόαντος. (PHI)

καὶ στρατηγῶν, τετειμημένην ὑπὸ μὲν τῶν πατρίδων πλεο|νάκις καὶ ὑπὸ τοῦ Λυκίων ἔθνους, μητέρα Ὀπραμοῦ | καὶ Ἑρμαίου καὶ Ἀπολλωνίου στρατηγῶν κα[ὶ Λυκιαρχῶν], | προμάμην συνκλητικῶν. (PHI)

E [Lykia/Rhodiapolis]
TAM II 925 (sat. 15 v.d.):

Τὸ μνημεῖον κα[τεσκευάσεν] | Τροκόνδας [— — —] | Τροκόνδου ᾿[ο]διαπολείτης] ⁴
ἑαυτῷ καὶ τῇ γ[ενομένη] γυναικί | αὐτοῦ Νάννα | [᾿[ο]διαπολείτιδ[ι καὶ
τέκνοις καὶ | ο]ἷς ἄν αὐτὸς ἐ[πιτρέψω διὰ τῶν] ⁸ ἀρχεί<ω>ν· ἄλλω [δὲ οὐ]δεγὶ [ἐξέσ]τ[αι
ἐνκηδεῦσαι ἐ[τερο]γ[ῶ] π[ρ]ῶμα, | ἢ ὀφει[λ]ήσει τῇ ᾿[ο]διαπολείτων | θεᾷ Ἀθηνᾶ ἱερά [᾿[
χ]εῖ[λ]ια πεντα ¹²κόσια, ὧν τὸ ἦ[μισυ] ὁ ἐλῆνξας | λήνψεται ἢ [δὲ] ἐπιγραφῆ ἀνε|γράφη
διὰ τ[ῶν ἀρχ]είων ἐν τῇ τοῦ Ξαν|δικοῦ μνηῶς [α? τοῦ ἐπ]ι ἀρχιερέος Αἰλίου ¹⁶ Α
. [ο]υ ἔτους, vac. (PHI)

LIT REITZENSTEIN 2009: 219, no. 27

TEM M.S. II. γγ. in 1. γαρίσι

ORI Rhodiapolis

FP2 • λυκίαρχης (A)
• ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (A. B. E)
• γραμματεὺς (A. B)

C ve D belgelerinden, Aelius? Apollonios III'ün, Rhodiapolisli ünlü *euergetes* Opramoas ile Hermaios'un erkek kardeşi ve Apollonios ile Aglaüs'in (TAM II 905 VIII C. 916) oğulları olduğu öğrenilmektedir. Ayrıca Pataralı Senatör Claudius Agrippinus'un (2) (P098) eşi olan Aelia Platonis (P279) ile Aelia Apollonis (P006) ve A belgesinde onurlandırılan Aelia ---is Apollonis'in? (P007) babalarındır (SG 1.7).

Lykia Birliği için *arkhiereus*'lük, *lykiarkhes*'lik ve *grammateus*'lük (A. B; E) yapmış olan Apollonios'un *arkhiereus*'lük görevi M.S. 118 yılına tarihlenmektedir (WÖRRLE 1988: 42). Bunun nedeni Apollonios'un, Flavius Kallippos'un (P210) görev yılı olan M.S. 117 yılında gelecek yılın *arkhiereus*'u olarak anılmasıdır¹¹⁸. Opramoas'ın M.S. 136 yılında, kardeşi Apollonios'un ise M.S. 118 yılında (WÖRRLE 1988: 42) Lykia Birliği rahipliği yapmış oldukları göz önünde bulundurulacak olursa, Apollonios'un Opramoas'tan yaşça daha büyük olması gerektiği açıktır (*IARYKANDA*: s. 46).

IARYKANDA: s. 46, Opramoas ve Apollonios'un Roma vatandaşlık hakkına sahip olmadıkları iddiasındadır. Bununla birlikte, E belgesinde geçen ve Aelius? Apollonios ile özdeş olması muhtemel görünen *Arkhiereus* Aelius A---os'un *Aelius gens* adını taşıdığı açıktır. Apollonios'un, Senatör Claudius Agrippinus'un eşi olan kızı Aelia Platonis'in Roma vatandaşlık hakkının Claudius *gens* adını taşıyan eşine dayanmadığı da açıktır. Bu durumda Aelia Platonis'in vatandaşlık hakkının babasından geliyor olması beklenir. Sonuç olarak Apollonios'un yalnızca kızlarının değil, kendisinin de *c.R.*'ye sahip olduğu ve bu hakkı İmparator Hadrianus zama-

¹¹⁸ TAM II 905 IV D 10 v.d.; ayrıca bk. WÖRRLE 1988: 36, n. 81.

nında¹¹⁹ belki de Lykia Birliği için üstlenmiş olduğu görevlerle bağlantılı olarak biz-zat elde ettiği söylenebilir.

Apollonios III gibi Lykia'nın en önde gelen ailelerinden¹²⁰ birisine mensup bir şahsı Roma vatandaşlık hakkı vererek Roma yararına kazanmak hiç kuşkusuz ki, Roma tarafından özellikle arzulanan bir durum olmalıdır. Bununla birlikte, ağabeyi ünlü hayırsever Opramoas'ın c.R.'ye sahip olmaması, Roma yönetimi tarafından kendisine bu hakkın verilmemesi ile değil, Opramoas'ın tutumu ile ilgili olmalıdır.

P010 AELIVS ARISTODEMOS

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B III (sat. 62–70):

... ἀπὸ τῶν τοῦ | Λόνγου π[α]ίδων Λι⁶⁴[κ]ι[νν]ί[α] Μαξίμ[α], ὡς προγέ[γ]ραπται, γα[μει]ται τῷ τοῦ ἀδελφοῦ <τοῦ πατρὸς> [υ]ίῳ Θεο[αντι]ανῷ καὶ | γείνεται[α] ἡ Φλ[άβι]λλα, ἡ γὰρ⁶⁸μηθεῖσα [τ]ῷ Ἀ[ριστο]δήμῳ, καὶ | γείνεται παῖδες Φρόντων | καὶ Φλαβιλλιανός. (PHI)

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Oinoanda?

Oinoanda'dan *Licinnius*'ların yukarıda ilgili kısmı verilen *heroon* yazıtından öğrenildiği kadarıyla, mezar anıtını inşaa ettiren Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) eşidir. Bu evlilikten Fronto (P015) ve Flavillianus (P014) isimli iki oğullarının olduğu bilinmektedir (A). Gene aynı yazıttan, Aelius Aristodemos'un annesi Aelia Licinnia Longilla *alias* Arsasis'in (P004), Licinnius Longus'un (1) (P296) ikinci eşi olduğu bilgisi gelmektedir; Aelius Aristodemos'un kızkardeşi, amcasının oğlu Thoantianus ile evlenmiş olan Licinnia Maxima'dır (P277) (SG 1.13).

Aelius gens adı İmparator Hadrianus zamanında alınmış bir vatandaşlık hakkına işaret ediyor olmalıdır. Çünkü Aelius Aristodemos'un annesi Aelia Licinnia Longilla'nın ikinci eşi olan Licinnius Longus'ın Birlik Başrahipliği M.S. 132 yılına tarihlenmektedir (WÖRRLE 1988: 42). Bu tarihlenmeden yola çıkılarak Aelia Licinnia Longilla'nın ilk eşinin Roma vatandaşlık hakkını İmparator Hadrianus'tan almış olduğu düşünülebilir.

¹¹⁹ *Aelius gens* adını taşıyan Roma vatandaşları hk. bk. HOLTHEIDE 1983: 91 v.dd.

¹²⁰ Opramoas ve Aelius? Apollonios III'ün annesi Korydallalı Aglaüs *alias* Aristokila, *strategos* ve *hipparkhos*'ların soyundan gelmekle övülürken (P009, D), Opramoas yazıtının Traianus ve erken Hadrianus zamanlarına tarihlenen erken belgeleri (TAM II 905 II A; III A; IV D; VA; VI D; XII B) *lykiarkhes*'lere, *strategos*'lara ve *hipparkhos*'lara dayanan bir soya işaret etmektedir.

P011
AELIVS ARISTOLOCHIANVS CAPITO

A [Lykia/Patara]

REITZENSTEIN 2005: 127, no. 4; REITZENSTEIN 2009: 267, no. 78'de zikredilmiştir.

LIT REITZENSTEIN 2005: 127; REITZENSTEIN 2009: 267, no. 78

TEM M.S. 117'den sonra

ORI Kadyanda?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Aristonoe adlı bir kadının ölü onurlandırma yazıtı olan Patara'dan bulunmuş yukarıdaki belgeden Aelius Aristolochianus Capito isimli bir Birlik Başrahibi tanınmaktadır. Bu kişi muhtemelen Kadyanda'dan Serapis ve Isis için düzenlenmiş oyunlar çerçevesindeki yarışlarda zafer kazananların onuruna dikilmiş bir dizi onur yazıtından (*TAM II 677–681*) tanıdığımız *Aelius Aristolokhos*'lardan birisine mensup olmalıdır. *Aelius gens* adı aileye büyük olasılıkla İmparator Hadrianus zamanında verilmiş bir vatandaşlık hakkının göstergesidir. Bununla birlikte, Antoninus Pius'tan alınmış olabilecek bir vatandaşlık hakkı da göz ardı edilmemelidir. *Aelius* ismi Capito'nun *arkhiereus*'luk tarihi için *terminus post quem* olarak kabul edilecek olursa, O'nun Birlik Başrahipliği'nin M.S. 117 yılından sonraya tarihlenmesi gerekir.

P012
AELIVS DOSITHEOS

A [Lykia/Kadyanda]

FRÉZOULS – MORANT 1986: 246, no. 19 (sat. 4):

Δοσίθεον Φανίου δις | τοῦ Δοσιθέου *vac.* | Αἴλιος Φανίας καὶ ⁴ Αἰλία Ἄρσασις οἱ | γονεῖς ἦρωα. *vac.*

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısının sonları – 2. yarısının başları

ORI Kadyanda

Yukarıdaki belgeden, Aelius Phantias (P021) ile Aelia Arsasis'in (P002) oğulları olduğu öğrenilen Dositheos, Aelia Hegemonis'in (P003) erkek kardeşi ve *Grammateus* Phantias'ın (FRÉZOULS – MORANT 1986: 244 v.d., no. 18, sat. 2) torunudur (*SG 1.4*). İlgili belgede, ölümünden sonra ebeveynleri tarafından onurlandırılmış olan Dositheos, burada yalın Helen adı ile anılmamakla birlikte, babasının *Aelius* adı taşıyan bir Roma vatandaşı olmasından ötürü, O'nun Roma vatandaşlığı kesindir.

P013
M. AELIVS *alias* EPIGONOS

- A [Lykia/Patara]
MAREK 1994: 97 v.d., no. 5; AE 1994, 1729; SEG 44, 1210; ERTEKİN 2002: 91 (sat. 1)
Bk. P099, A
LIT AE 1994, 1729; SEG 44, 1210
TEM M.S. II. yy.
ORI Patara

Yaşam boyu Leto, Apollon ve Artemis için *arkhineokoros*'luk, parlak bir biçimde *ducenarius*'luk, ayrıca *lykiarkhes*'lik ve vatani Patara kenti için *logistes*'lik yapmış olduğu öğrenilen Tib. Claudius Aleksandros *alias* M. Aelius'un (P099) babasıdır. Oğlunun senatörlerin babası ve yeğeni olmakla övülmesi Epigonos'un senatör bir torunu ve kardeşi olduğunu göstermektedir.

P014
AELIVS FLAVILLIANVS

- A [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 62–70)
Bk. P010, A
TEM M.S. II. yy. ortaları
ORI Oinoanda

Oinoanda'dan Licinnia Flavilla'nın (2) *heroon* yazıtından, Licinnia Flavilla (2) (P273) ve Aelius Aristodemos'un (P010) oğulları ve Aelius Fronto'nun (P015) kardeşi olduğu öğrenilmektedir (SG 1.13). Söz konusu belgede, Flavillianus'un ismi *gens* adı olmaksızın zikredilmekle birlikte, Flavillianus, babası Aristodemos'tan kaynaklanan *Aelius gens* adını taşıyor olmalıdır.

P015
AELIVS FRONTO

- A [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 62–70)
Bk. P010, A
TEM M.S. II. yy. ortaları
ORI Oinoanda

Oinoandalı *Licinnius*'ların mezar anıtı yazıtından öğrenildiği kadarıyla, *heroon*'u inşa ettiren Licinnia Flavilla (2) (P273) ve Aelius Aristodemos'un (P010) oğulları ve Aelius Flavillianus'un (P014) kardeşidir (SG 1.13). İlgili belgede, Fronto, *gens* adı olmaksızın zikredilmekle birlikte, babası Aristodemos'un *Aelius gens* adını taşıyor olmasından dolayı, Fronto'nun da bir *Aelius* olduğuna şüphe yoktur.

P016
T. AELIVS HARPALOS

A [Lykia/Tlos]
2009 yılı Şubat Ayı'nda Alman Arkeoloji Enstitüsü Eskiçağ Tarihi ve Epigrafi Komisyonu'nda (Münih) düzenlenen *Lykia Workshop*'unda M. ZIMMERMANN tarafından zikredilmiştir.

TEM M.S. 29 Ağustos 191'den sonra¹²¹
ORI Tlos
FP3 • ἀρχιπροφήτης Κρόνου μεγάλου θεοῦ

Kronos'un Başkâhini T. Aelius Harpalos yukarıdaki belgeden, boks dalındaki sporcuların bir heykelini Tanrı Kronos ile İmparator Commodus'a adanmış olması vesilesiyle tanınmaktadır.

P017
AELIVS HERMAIOS

A [Lykia/Oinoanda]
COUSIN 1900: 344, no. 10; HALL – MILNER 1994: 30, no. 19; SEG 44, 1183 (sat. 16)
Bk. P043, A

B [Lykia/Oinoanda]
HALL – MILNER 1994: 40 v.d., no. 33; SEG 44, 1197 (sat. 8):

(A)
Αὐρ(ηλίου) Ὀνησιφόρου το[ῦ] | καὶ Ἑρμαίου *vac.*

(B)
ἐπὶ ἀγω[νοθέ]του πανηγύρε|ως Σευηρείων [— *ca.* 10 — ⁴ *ca.* 2] τῆς [ἐ]πιτελουμένης [ἀπό]
| οὐσίας Μελεάγριδος Μ. Αὐρ. | Ὀρθαγοριανοῦ Ἀπολλωνίου Αὐρ. Ὀνησιφόρον τὸν ⁸
καὶ Ἑρμαίων Αἰλ. Ἑρμαίου | νεικήσα[ν]τα παίδ[ω]ν [π]ά|λην, *vac.* ἢ π[ατρι]ς. *vac.*

¹²¹ İmparator L. Aurelius Commodus, yazıtın ikinci geçen «*Imperator*» ve «*Caesar*» unvanlarını M.S. 29 Ağustos 191 yılından önce gerçekleştirmiş olan isim değişikliğinden sonra kullanmıştır, bk. KIENAST 1990: 148.

TEM M.S. III. yy.
ORI Oinoanda

Aelius Hermaios, oğlu M. Aurelius Onesiphoros (B) ve amcasıyla aynı adı taşıyan torununun (A), çocuklar arası güreş müsabakasında kazanmış oldukları zaferlerden ötürü, kent tarafından onurlandırıldıkları yazıtlardan tanınmaktadır. Oğlu M. Aurelius Onesiphoros *alias* Hermaios, M. Aurelius Orthagorianus'un *agonothetes*'liği zamanında M.S. 222–35 yılları arasına tarihlenen *Severeia Alexandria Meleagreia* festivalleri çerçevesinde düzenlenmiş olan *agon*'larda zafer kazanmışken; torunu M. Aurelius Onesiphoros, C. Iulius Demosthenes (P244) tarafından kurulmuş olan *Demostheneia* festivallerinde¹²² düzenlenen 34. *thymelikos agon*'larında¹²³ zafer elde etmiştir.

P018
AELIVS LOGIKOS

A [Lykia/Ksanthos]
TAM II 335 (sat. 1):

Αἴλιος Λογικός [Καδυσ?]νεδὺς καὶ | Ξάνθιος τὴν σωματοθήκην κατεσκεύασεν | ἑαυτῷ
καὶ τοῖς ⁴ τέκνοις αὐτοῦ καὶ | τῇ γυναικὶ αὐτοῦ | μόνη Λεοντίδι | Μίδου Ἀπολλωνί ⁸ου.
(PHI)

TEM Hadrianus sonrası
ORI Kadyanda

Kadyanda ve Ksanthos kentleri vatandaşı Aelius Logikos, kendisi, çocukları ve eşi Apollonios torunu Midas kızı Leontis için Ksanthos'ta yaptırmış olduğu mezarın yukarıda verilen yazıtı sayesinde tanınmaktadır. *Aelius gens* adından ötürü, yazıt için Hadrianus zamanı *terminus post quem* olarak verilebilir.

P019
AELIVS MARCELLVS II

A [Lykia/Ksanthos]
TAM II 330 (sat. 2):

Τὴν σωματοθήκην ἐωνήσατο | Αἴλιος Μάρκελλος δις Καδυσαν|δεὺς οἰκῶν ἐν τῇ
λαμπρῷ ⁴τάτῃ Ξανθίων μητρο|πόλει διὰ τῶν ἀρχείων | τῇ ἐνάτῃ τοῦ Ἀρτεμεισίου | μῆνος
ἀρχιερέως Ἄρμοδι ⁸ου ἔτους ἐπὶ τῷ τεθῆναι | αὐτὸν καὶ γυναῖκα αὐτοῦ | Αὐρηλίαν

¹²² İlk M.S. 128 yılında yapılan ve her 4 yılda bir kutlanan bu festivalin 34.'sü M.S. 260 yılına denk düşmektedir. *Demostheneia* Festivali için bk. WÖRRLE 1988.

¹²³ Konu hk. bk. WÖRRLE 1988: 227, n. 5.

Πρείμαν καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν παῖδια, ἕτερον δὲ μηδέ¹²να, ἣ ἀποτεῖσι τῆ πόλει ἀττικὰς
δισχειλίας. (PHI)

TEM M.S. III. yy.

ORI Kadyanda

Ksanthos'ta ikamet eden, Marcellus oğlu Kadyandalı Aelius Marcellus II, yukarıdaki belgeden öğrenildiği üzere, kendisi, eşi Aurelia Prima ve çocukları için bir lahit satın almıştır. Mezar sahibi olmasının dışında, hakkında başka bir bilginiz bulunmamaktadır.

Eşi Aurelia Prima'nın, *Aurelia gens* adı, yazıtın CA'dan sonraya tarihlenebileceğini düşündürmektedir. Prima'nın, eşinin *gens* adı olan *Aelia* adını taşıyıp taşımadığı bilinmemekle birlikte, *Aurelia gens* ismi Prima'nın babası ile ilişkilendirilebilir.

P020

P. AELIVS MINICIANVS ARISTOLOKHOS

A [Lykia/Kadyanda]
TAM II 677 (sat. 8 v.d.)

Bk. P044, A

B [Lykia/Kadyanda]
TAM II 678A (sat. 6 v.d.)

Bk. P025, B

C [Lykia/Kadyanda]
TAM II 679 (sat. 4 v.d.)

Bk. P025, C

D [Lykia/Kadyanda]
TAM II 680 (sat. 5 v.d.)

Bk. P025, D

E [Lykia/Kadyanda]
TAM II 681 (sat. 5)

Bk. P178, A

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Kadyanda

P. Aelius Minicianus Aristolokhos, Kadyanda'da tanrılar Serapis ve Isis için düzenlenen *agon*'larda zafer kazananların onuruna dikilmiş bir dizi onur yazıtında (A–E) hayat boyu *agonothetes*'lik yapmış olan Kadyandalı ve Kaunoslu P. Aelius

Tertullianus Aristolokhos'un (P025) babası olarak anılmaktadır. *Publius Aelius* isimleri O'nun Roma vatandaşlık hakkının İmparator Hadrianus'a dayandığını göstermektedir. Oğlunun M.S. II. yy.'ın ikinci yarısında yaşamış olması tahmininden dolayı, baba Aristolokhos'un M.S. II. yy.'ın birinci yarısında yaşadığı ve vatandaşlık hakkını aileden ilk olarak kendisinin İmparator Hadrianus'tan almış olduğu söylenebilir.

P021
AELIVS PHANIAS II

A [Lykia/Kadyanda]

FRÉZOULS – MORANT 1986: 246, no. 19 (sat. 1)

Bk. P012, A

B [Lykia/Kadyanda]

FRÉZOULS – MORANT 1986: 246, no. 20 (sat. 2 v.d.)

Bk. P003, A

C [Lykia/Kadyanda]

WÖRRLE – WURSTER 1997: 404, B I; SEG 47, 1806 B I (sat. 14):

... |¹³ [χ]ωρία Μεγακλέους τοῦ Ἐπιχάρου<ς> συνβ^ο β' σὺν ᾧ | ἠγόρασεν χωρίῳ ὁ πατήρ αὐτοῦ παρὰ Αἰλίου Φανίου, κτλ.

TEM Hadrianus

ORI Kadyanda

Dereköy ve Kadyanda arasındaki İmparatorluk Çağı'dan gelen prosopografik ve onomastik bağlantılar Dereköy'ün Kadyanda teritoryumuna ait olduğu düşüncesini desteklemektedir (WÖRRLE – WURSTER 1997: 439). Bu prosopografik bağlantılardan en önemlisi Aelia Arsasis (P002) ve Aelius Phantias II isimli şahıslardır. WÖRRLE – WURSTER 1997: 439'a göre, muhtemelen henüz Roma vatandaşlık hakkı almamış olan Dositheos oğlu Lykia Birliği sekreteri Phantias (FRÉZOULS – MORANT 1986: 244 v.d., no. 18, sat. 2), Aelius Phantias II'nin babası olmalıdır (SG 1.5). Bu durumda yaklaşık M.S. 121 yılında Lykia Birliği rahipliği yapmış olan Phantias oğlu Attalos'un (TAM II 905 IV H), Aelius Phantias II'nin belki de büyük kardeşi olabileceği düşünülebilir (WÖRRLE – WURSTER 1997: 439, n. 190).

Aelius Phantias II Dereköy'deki hatırı sayılır büyüklükte olmayan arazisini Epikhares adlı bir şahsa satışı dolayısıyla tanınmaktadır (C). Bunun dışında Kadyanda'da eşi Aelia Arsasis ile birlikte, ölmüş olan oğulları Dositheos ve kızları Aelia Hegemonis için yaptırmış oldukları sunak yazıtlarında da karşımıza çıkmaktadır (A. B). Aelius Phantias II, aileden Roma vatandaşlık hakkını elde eden ilk kişi olmalıdır. Çünkü Phantias'ın babası Dositheos, isminin geçtiği yazıtlarda yalnızca yalın

Helen adı ile anılmaktadır (FRÉZOULS – MORANT 1986: 243 v.d., no. 17–18). *Aelius gens* adı, C belgesinin M.S. 138 yılı civarına tarihlenmesinden ötürü, Phantias'ın bu hakkı İmparator Hadrianus'tan almış olduğunu göstermektedir. Aelius Phantias muhtemelen, Kadyanda'da bir *agon* kurmuş olan Philotos kızı Kadyandalı Phanie *alias* Ammia'nın da (TAM II 682. 688) bir ferdi olduğu, kentin önde gelen ailelerinden birisine mensuptu. Dereköy'ün arazi sahiplerinden Probos oğlu Phantias (B II 13), varlıklı Eros oğlu Phantias (B I 19; 35; II 12), Phantias kızı Akka (B I 58) ve Phantias Marcus Antigenes ile de aralarında akrabalık ilişkileri olduğu varsayılabılır (WÖRRLE – WURSTER 1997: 439).

P022

P. AELIVS PIGRES

A [Lykia/Patara]
TAM II 451 (sat. 3 v.d.):

Τὸ ἥρο□ον κατεσκευάσεν Οὐλία Ποθήτη | Κοίντου Οὐιλ(ίου) Πραξίονος θυγάτηρ
Παταρίς. | εἰς ἦν(!) κατέθετο τὸν ἄνδρα αὐτῆς Πόπλι(ον) Α[ἴ]λιον ⁴ Πιγ[ρ]έα
Π[ατα]ρία καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ | Μ(ἄρκον) Αὐ<ρ>(ἡλιον) Σευῆρον Π[ι]γρέους Πατα|ρία
καὶ τὴν ἐγγόνην α[ὐτ]οῦ Οὐιλ(ίαν) Ποθήτην καὶ θυγατέρα Σευηριανῆ[ν] ⁸ τὴν καὶ
Ποθήτην. εἰς ἦν κατ[ε]τέθη | καὶ ἡ ὀνησαμένη τὸ ἥρο□ον. ἄλλ[ον] | δὲ μηδένα
ἐνταφῆναι ἐ[ν] τ ἥρο□ο | τούτο· ἢ ὁ π[αραβ]ὰς ἐπ[άρατ]ος ¹² τοῖς κατ[ά] χθόνα θεοῖς καὶ
τυν|βορύχος εἶη <μ>ηδὲ ἀ[ν]τ[ο]□ ἢ | γῆ βατ[η] εἶη | μηδὲ θάλασ[σ]α πλοτ[η], ἀλ<λ>
ἐ[ξ]ό[λ]η[ς] εἶη, | ἀπ[ο]τίσει [δὲ κ]α[ι] Π[ατα]ρέον τ[ο]□ δῆμο ✕ —' ¹⁶ ᾧ? χέρεται. (PHI)

TEM Hadrianus sonrası
ORI Patara

Pataralı P. Aelius Pigres, eşi Q. Vilius Praksion (P386) kızı Pataralı Vilia Pothete (1) (P379) tarafından, kendisi, oğlu M. Aurelius Severus ve oğlunun kızı Vilia Pothete (2) (P380) ile kendi kızı Severiana *alias* Pothete için yaptırılmış olan mezarın, yukarıda verilen yazıtından tanınmaktadır. Vilia Pothete muhtemelen, Patara'dan meşhur *Vilius*'lara mensuptur¹²⁴. P. Aelius Pigres'in vatandaşlık hakkı İmparator Hadrianus'a dayanıyor olmalıdır.

P023

AELIVS PRYTANIKOS

A [Lykia/Antiphellos]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 62, no. 119 (sat. 1 v.d.):

¹²⁴ Patara'dan *Vilius*'lar hk. bk. JAMESON 1966: 130 v.dd.

[(?)Αἰλ]ιος Π[ρ]υ[[τ]ανικὸ[ς] | οἰκῶν [έν] ⁴ [Α]ντιφέλλ[ω | Τ]εμοκρά|[τ]η[ν]
 Ἀππ[ί]ω[ν]ος Ἀν[τι]φελ[λί]ε[ι]τ[η]ν | ἀνέστησεν]. (PHI)

TEM Hadrianus sonrası
 ORI Antiphellos

Yukarıdaki belgeden, Appion oğlu Antiphelloslu Timokrates için bir mezar yaptırdığını öğrendiğimiz Aelius Prynatikos, Antiphellos'ta ikamet eden bir kişi olarak anılmaktadır. Yazıtın buluntu durumundan ötürü, Prytanikos'un *praenomen*'i bilinmemekle birlikte, *Aelius gens* adı en erken İmparator Hadrianus zamanında alınmış bir vatandaşlık hakkının işareti olmalıdır.

P024

AELIVS TELEMAKHOS *alias* DIKAIARKHOS

A [Lykia/Myra]
 HEBERDEY – KALINKA 1897: 15, no. 49; IGR III 713 (sat. 3 v.d.):

... ἐπὶ ἀρχι(ερέος) Αἰλ(ίου) Τηλεμάχου τοῦ καὶ Δικαιάρχου. (PHI)

LIT REITZENSTEIN 2005: 95; 128, no. 5; REITZENSTEIN 2009: 279, no. 91:
 TEM Hadrianus sonrası
 ORI Ksanthos?
 FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Aelius Telemakhos *alias* Dikaiarkhos'un adı, Sura'da Apollon Tapınağı'nda bulunmuş olan bir *prostatai sebastes plateias*¹²⁵ listesinde zamanın *arkhiereus*'u olarak geçmektedir. O'nun *cognomen*'i olan Telemakhos muhtemelen Ksanthoslu Birlik Başrahipler'i Tiberius Claudius Telemakhos'lar (P172–173) ya da C. Licinius Telemakhos (P313) ile ailevi bir bağlantıya işaret etmektedir. *Aelius gens* isminden ötürü hem yazıt için hem de Aelius Telemakhos'un *arkhiereus*'luk görevi için Hadrianus zamanı *terminus post quem* olarak verilebilir. REITZENSTEIN 2009: 279, no. 91 tarafından Telemakhos'un Birlik Başrahipliği M.S. 230'lu yıllara tarihlenmektedir.

P025

P. AELIVS TERTVLLIANVS ARISTOLOKHOS

A [Lykia/Kadyanda]
 TAM II 677 (sat. 5 v.d.)

Bk. P044, A

¹²⁵ *Sebaste Plateia* hk. bk. WIEMER 1997: 195–215.

B [Lykia/Kadyanda]

TAM II 678A (sat. 2 v.dd.):

[Ε]πι ἀγων[οθέτου διὰ βίου | τοῦ ἀξιο]λογ[ωτάτου Πο]πλίου Αἰλίου
Τερτυλλ[ια]νοῦ Ἀρι[στολόχου, υἱοῦ] ⁴Ποπλίου Αἰλίου Μινικια[νοῦ] Ἀρι[στολόχου,
Κ]αδ[υ]α[ν]δ[έ]ως καὶ Καυνίου | ca. 7]ον[— — — ⁸ — — —]. (PHI)

C [Lykia/Kadyanda]

TAM II 679 (sat. 3 v.d.):

[Ε]πι ἀγων[οθέτου διὰ | βίου τοῦ] ἀξιο]λογ[ωτάτου | Ποπλίου Αἰλίου
Τ[ερτυλλ]ι⁴ανῶ] Ἀρι[στολόχου, υἱοῦ Πο]πλίου Αἰλίου Μινικια[νοῦ | Ἀρι-
τ]ο[λόχου, Καδ]υα[ν]δ[έ]ως | καὶ Κ]α[υ]νίου — — —] vac. ⁸ [. .] Ἐπάγαθος [— — —] |
τοῦ καὶ Ἐπαγάθου [Κ]αδ]υα[ν]δ[έ]ως νεικήσας παίδων | πάλ]ην ἀγώνος ἐτησίου ¹² τοῦ
ἐπι τοῖς πατρ[ύοις] | θεοῖς Σ[α]ράπιδι κα[ὶ] Εἰ[σι]δ[ι] | πρῶτως ἀχθέντος ἐκ | τῶν ὑπὸ
τῆς πόλεως | ψηφισθέντων. (PHI)

D [Lykia/Kadyanda]

TAM II 680 (sat. 3 v.d.):

[Ε]πι ἀγ]ων[οθέτου διὰ | βίου τοῦ] ἀξιο]λογ[ωτάτου | Ποπλίου] Αἰλίου
Τε[ρτυλλ]ι⁴ανῶ] Ἀρι[στολόχου, υἱοῦ] | [Ποπλ]ίου Αἰλίου Μινικια[νοῦ] | [Ἀρι-
τ]ο[λόχου, Καδ]υα[ν]δ[έ]ως καὶ Καυνίου — — — ⁸ — — — | — — —]. (PHI)

E [Lykia/Kadyanda]

TAM II 681 (sat. 2 v.dd.)

Bk. P178, A

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısının sonları – 2. yarısı

ORI Kadyanda

CC Kaunos

FP3 • ἀγωνοθέτης (A–E)

Kadyanda'da tanrılar Serapis ve Isis için düzenlenmiş olan *agon*'larda zafer kazananların onuruna dikilmiş bir dizi onur yazıtından (A–E) tanıdığımız hayat boyu *agonothetes*'lik yapmış olan Kadyandalı ve Kaunoslu P. Aelius Tertullianus Aristolokhos, P. Aelius Minicianus Aristolokhos'un (P020) oğludur. Aristolokhos'un yaşadığı tarih kesin olarak bilinmemekle birlikte, *Publius Aelius* isimleri O'nun Roma vatandaşlık hakkının İmparator Hadrianus'a dayandığını işaretidir. Bununla birlikte, babasının da *P. Aelius praenomen* ve *gens* isimlerini taşıyor olması, Aristolokhos'un babasının da Roma vatandaşlık hakkına sahip olduğunu göstermektedir. A belgesinden Serapis ve Isis için her yıl düzenlenen oyunlarda çocuklar arası güreş müsabakalarında sekiz kez zafer kazandığını öğrendiğimiz Apollonios *alias* Antiokhos torunu, Hermokrates oğlu, yenilmez Marcus Aurelius Antiokhos'un *Marcus Aurelius* isimleri, *Agonothetes* Aristolokhos'un hem yaşadığı tarih hem de vatandaşlık hakkının tarihlenmesine ilişkin bir yorumda bulunmamızı sağlamaktadır: Buna göre, M.S. II. yy.'ın birinci yarısının sonu ile ikinci yarısında

yaşamış olması gereken P. Aelius Tertullianus Aristolokhos'un, ilk olarak babası, İmparator Hadrianus'tan Roma vatandaşlık hakkı elde etmiş olmalıdır.

P026
AELIVS VLPIVS EPAPHRODEITOS

A [Lykia/Tlos]

CIG III 4243; TAM II 615 (sat. 2 v.d.):

Τὸ ἥρῳον κατεσκευ[ασαν Αἴλιος Οὐλπίος | Ἐπαφρόδειτος, Ἀρμαῖς β' ⁴ τοῦ Ἀντιόχου,
Ἀρμαῖς γ', | Μενεκλῆς Μενεκλέου, | Ἐπιθύμητος Εἰρηναίου, | Τλωεῖς, Εὐτύχης Ἰάσονος,
⁸ Θρέπτος Νιγρειανοῦ Στα|σιθέμιδος, Αὐξητικός Ἀγριπ|πεινίου τοῦ καὶ Στασιθέμιδος,
| Τι(βέριος) Φλάνιος Θάλαμος Τλω|εύς, ¹² Νείκων Δαιδάλου [Ε.] | [έ]αυτοῖς καὶ
γυναιξὶ καὶ [τέ]κνοις — — —]. (PHI)

TEM Hadrianus sonrası

ORI Tlos

Yukarıdaki belgeden, *heroon* yaptıranlardan birisi olduğunu öğrendiğimiz Tloslu Aelius Ulpius Epaphradeitos, *Aelius* ve *Ulpius* olmak üzere iki *gens* ismi taşımaktadır. *Aelius* adı İmparator Hadrianus'la, *Ulpius* adı ise Traianus'la bağlantılı bir vatandaşlık hakkına işaret etmelidir. Yazıtta *heroon*'u yaptıran on kişiden sadece ikisinin Roma vatandaşlık hakkına sahip olması ve bunların da vatandaşlık hakkını CA'dan önce almış olmaları, yazıtın tarihlenmesi için bir kriter olarak kullanılabilir: Buna göre, yazıt *Aelius gens* adından dolayı en erken İmparator Hadrianus zamanına tarihlenebilir. *Ulpius gens* adı ise P026'nın belki de annesiyle ilişkilendirilebilir.

P027
M. ANTONIVS LYSIMAKHOS

A [Lykia/Kadyanda]

WÖRRLE – WURSTER 1997: 406, B II; SEG 47, 1806, B II (sat. 20):

... ²⁰ χωρίον Μάρκου Ἀντωνίου Λυσιμάχου καὶ Μεγακλέους τοῦ Ἐπιχάους συνβ⁰ ά |
κτλ.

TEM M.S. 138 yılından biraz daha geç

ORI Kadyanda

Dereköy'den, yukarıda ilgili satırları verilen, Zeus kült alanına ilişkin reformları içeren belgede, ismi Epikhares oğlu Megakles ile birlikte arazi sahibi olarak anılmaktadır. *Marcus Antonius* isimleri Lysimakhos'un atalarının belki de Marcus Antonius'tan vatandaşlık hakkı almış olabileceklerini düşündürmektedir.

P028

M. ANTONIVS ZENON PHILOPAPPOS

A [Lykia/Patara]

ŞAHİN 1999: 49 v.d., no. 16; SEG 49, 1933; AE 2002, 1634; MERKELBACH – STAUBER 2002: 17/09/05; THONEMANN 2004: 145, n. 9; SEG 54, 1437 (sat. 4):

Τιβέριον | Κλαύδιον | Φιλουµενὸν ⁴ Μάρκος | Ἀντώνιος | Ζήνων | Φιλόπαππος ⁸ τὸν
 ἑαυτοῦ | τροφέα | θρέπτρά τοι, ὦ μέγα πιστὲ | Φιλουµενέ, ταῦτα δίδωσιν ¹² υἱὸς ἐμὸς
 Ζήνων τὸν συλίπες τριέτη | εἰ δ' ἔτεδὸν μακάρων νήσους | ἀγαθῶν κατέχουσιν | ψυχὰι
 καὶ τὴν σὴν νήσος ¹⁶ ἔχει μακάρων.

LIT CAMPANILE 1999: 269–315 SF; ŞAHİN 1999: 49 v.d.; SEG 49, 1933; MERKELBACH – STAUBER 2002: 17/09/05; SEG 54, 1437

TEM M.S. I. yy.

ORI Patara

Yukarıdaki belgeden, M. Antonius Zenon Philopappos adında bir çocuğun, muhtemelen kendisi gibi bir M. Antonius Zenon (P029) olması gereken babası aracılığıyla, kendisi henüz 3 yaşındayken ölen bakıcısı Tib. Claudius Philoumenos (P428) için bir mezar yaptırdığını öğrenmekteyiz.

MERKELBACH – STAUBER 2002: 17/09/05'e göre, M. Antonius Zenon adını taşıyan birçok meşhur şahsiyet bulunmakla birlikte, Patara'dan bu M. Antonius Zenon'un şimdiye kadar bilinenlerle özdeş olma ihtimali bulunmamaktadır. SEG 49, 1933; AE 2002, 1634 ve THONEMANN 2004: 145 ise M. Antonius Zenon Philopappos'un olasılıkla, Laodikeialı ünlü hatip M. Antonius Polemon'un ailesinden geldiği görüşündedir¹²⁶.

P029

M. ANTONIVS ZENON ---

A [Lykia/Patara]

ŞAHİN 1999: 49 v.d., no. 16; SEG 49, 1933; AE 2002, 1634; MERKELBACH – STAUBER 2002: 17/09/05; THONEMANN 2004: 145, n. 9; SEG 54, 1437 (sat. 12)

Bk. P028, A

LIT CAMPANILE 1999: 269–315 SF; ŞAHİN 1999: 49 v.d.; SEG 49, 1933; MERKELBACH – STAUBER 2002: 17/09/05; SEG 54, 1437

TEM M.S. I. yy.

ORI Patara

¹²⁶ Hatip M. Antonius Polemon hk. bk. CAMPANILE 1999: 269–315; AE 1999, 1634; THONEMANN 2004: 144–150.

M. Antonius Zenon, oğlu M. Antonius Zenon Philopappos'un (P028) bakıcısı Tib. Claudius Philoumenos (P248) için yaptırmış olduğu mezarın yazıtından tanınmaktadır. M. Antonius Zenon'un Laodikeialı meşhur hatip M. Aurelius Polemon'un akrabası olduğu düşünülmektedir¹²⁷.

P030

ARRVNTIA APOLLONIS *alias* HELENE

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 57 (sat. 1 v.dd.):

Ξανθίων ἡ βουλή καὶ ὁ δῆμος Ἀρρουντίαν | Φλαυίου Ἀντιγένους θυγατέρα
Ἀπολλωνίδα τὴν καὶ Ἑλένην γυναῖκα Ἀρρουντίου Τειθωῆνοῦ πατρός καὶ ἀδελφοῦ
ἀρχιερέων καὶ γραμματέων τοῦ Λυκίων ἔθνους, σώφρονα καὶ φίλανδρον | καὶ
φίλοπατριν, πλίστα π[αρε]σχημένην τῇ πόλει. (PHI)

LIT *FdXanth* VII: s. 152

TEM M.S. I. yy.'in 1. yarısı

ORI Ksanthos

Yukarıdaki belgede, Ksanthos Danışma ve Halk meclisleri, Flavius Antigenes (P197) kızı, Lykia Birliği'nin *grammateus* ve başrahiplerinin babası ve kardeşi olan Arruntius Teithonos'un (P035) karısı, «yüce gönüllü», «iyiliksever», «vatansever», «kente birçok hizmette bulunmuş» olan Helene adıyla da bilinen Arruntia Apollonis'i onurlandırılmaktadır. Söz konusu belgede Arruntia Apollonis'in eşi Teithonos'un *arkhiereus*'ların ve *grammateus*'ların babası ve kardeşi olarak anılmasından ötürü, Arruntia Apollonis'in *arkhiereus* ve *grammateus*'luk yapmış olan, adını bilemediğimiz bir ya da birden fazla oğlu olduğu sonucuna varılabilir. Ayrıca Teithonos'un, dolayısıyla Arruntia Apollonis'in, Arruntia Hegetoris (P031) isimli, kuzeni Senatör M. Arruntius Claudianus'un (P033) ilk eşi olan kızları da tanınmaktadır (P031, B–D) (SG 1.8).

Hegetoris'in *Arruntia gens* adı kuşkusuz, eşinin mensup olduğu Ksanthos'tan *Arruntius*'lara dayanmaktadır.

P031

ARRVNTIA HEGETORIS

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 58 (sat. 4)

Bk. P035, B

¹²⁷ SEG 49, 1933; AE 2002, 1634; THONEMANN 2004: 145.

B [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 59 (sat. 4):

Ξανθίων ἡ βουλή καὶ ὁ | δῆμος Ἀρρουντίαν Μάρκου Τειθωνοῦ θυγατέ⁴ρα Ἥγητορίδα
γενομένην | [γ]υναῖκα Μάρκου Ἀρρουντίου | [Κλαυ]διανοῦ σώφρονα καὶ φίλαν|[δρον].
(PHI)

C [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 61 (sat. 6)

Bk. P032, B

LIT *FdXanth* VII: s. 152

TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı – II. yy.'in 1. yarısı

ORI Ksanthos

Arruntia Hegetoris, Ksanthos *Boule* ve *Demos*'u tarafından onurlandırılmış olan Moskhos oğlu M. Arruntius Teithonos ile (P035) Arruntia Apollonis *alias* Hele-
ne'nin kızları (A. C), Senatör M. Arruntius Claudianus'un (P033) ilk eşi ve aynı
zamanda kuzenidir (B) (SG 1.8).

P032

ARRVNTIA OINDEME

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 60 (sat. 4)

Bk. P167, A

B [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 61:

Ξανθίων ἡ β[ουλή καὶ ὁ δῆ]μος Ἀρρουντί[αν Τι. Κλαυδίου] | Στασιθέμιδ[ος θυγατέρα]
⁴ Οεινδεμην [τὴν ἀνεψιᾶν?] | Μάρκου Ἀρρου[ντίου Τειθωνοῦ] | πατρός Ἥγη[τορίδος].
(PHI)

LIT *FdXanth* VII: s. 152

TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı

ORI Ksanthos

A belgesinden, Arruntia Oindeme'nin Senatör M. Arruntius Claudianus'un (P033)
annesi ve dolayısıyla Flaviuslar zamanı öncesinde *arkhiereus*'luk yapmış olduğu dü-
şünülen M. Arruntius'un (P036) eşi olduğu öğrenilmektedir. A ve B belgelerinden,
Kleon oğlu Tib. Claudius Stasithemis'in (P167) kızı olduğu bilgisi gelmektedir (SG
1.8). Oindeme'nin, babası ile aynı ismi taşıyan Ksanthoslu Senatör Tib. Claudius
Aurelius Attalos'un (P107) babası ve *Consul* Tib. Claudius Telemakhos'un (3)

(P174) erkek kardeşi olan Tib. Claudius Stasithemis'in (P170) atalarından olması muhtemeldir (SLAVICH 2003: 276).

P033

M. ARRUNTIVS CLAUDIANVS

A [Ionia/Ephesos]

KNIBBE 1968/71: 5 v.dd., no. 1; PFLAUM 1968/9: 223 v.d., no. 1; AE 1972, 572; HABICHT 1974: 1; AE 1974, 619; BE 1974, 486; DORUTIU-BOILĂ 1977: 93; SEG 27, 737; IEPH 620; İPLİKÇIOĞLU 1983: 142 v.dd., no. 2.1.3; SUCEVEANU 1991: 256 (sat. 1 v.d.; 15):

M(arcum) Arruntium M(arci) [fil]i[um] Ter(etina) | Claudian[um], praef(ectum) coh[ortis], | tribunum [bis], praef(ectum) ala[e et] ⁴ vex[il]li Prae[to]rianorum, doni[s] | [mil]itaribu[s] don[at]um hasta pura | [ve]xillis ar[genteis c]orona aurea | [e]t corona[a ca. 7, proc(uratorem)] Romae fru⁸[menti mancipalis,] it(em) praef(ectum) class(is) | [Moesiacae et ripae Dan]uvi, | [ad]lectum in amplissim[um] ordine[m] | inter aed[ilic]ios, pra[etor]em p[ro]puli R[omani], leg[at]um ¹² [pr(o) pr(aetore) p]rovinciarum A[cha]iae et | Asiae bis | C(aius) Vibius Salutaris a[mico suo.] | M(άρκον) Ἀρρουντίον Κλαυ[διανόν,] ¹⁶ ἑπαρχον σπείρης δίς, χειλία[ρχον] | δίς, ἑπαρχον εἰλης, ἐπίτροπον ἐν | Ῥώμῃ ἐπὶ τοῦ σείτου, ἑπαρχον τοῦ | ἐν Μοισίαι στόλου καὶ τῆς ὄχθης, ²⁰ καταλεγεμῆνον εἰς σύνκλητον | ἐν τοῖς ἀγορανομικοῖς, στρατηγὸν | δήμου Ῥωμαίων, πρεσβευτὴν καὶ ἀ[ν]τιστράτηγον ἑπαρχιῶν Ἀχαίας ²⁴ Ἀσίας δίς | Γ(άιος) Οὐείβιος Σαλουτάρης φίλω | καὶ εὐεργέτῃ ἰδίωι. (PHI)

B [Lykia/Ksanthos]

BAKER – THÉRIAULT 2003: 432; SEG 54, 1464/3:

Μάρκος Ἀρρουντίος Μάρκου υἱὸς Κλαυδιανός.

C [Lykia/Ksanthos]

BAKER – THÉRIAULT 2003: 433; SEG 54, 1464/4 (sat. 3 v.d.)

Bk. P076, A

D [Lykia/Ksanthos]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 92, no. 76; IGR III 615; ILS 8821; TAM II 282; SUCEVEANU 1991: 255 (sat. 1):

[.....]ος Κλαυδιανός [— — — Ῥωμαῖος | καὶ Εἰάνθιος τὰς ἐν ἰπικῇ [τάξει ἀρχὰς πάσας | διελθ]ῶν μέχρι ἐπιτροπικ[ῆς ἀρχῆς καὶ ἐν τῷ ⁴ γένει] πρῶτος συνκλητικὸς [γεγεννημένος τοῦ | δ]ήμου Ῥωμαίων καὶ πρεσβε[υτῆς ἀντιστράτηγος | ἐπ]αρχιῶν Ἀχαίας καὶ Ἀσία[ς καὶ ἑπαρχος λεγεῶν]ος δευτέρως Τραιανῆς [ἰσχυρὰς καὶ στρατηγὸς ἀ] ⁸γῦπατος Μακεδ[ονίας ἀνέστησεν] | τῇ πατρίδι τῇ μητροπ[όλει τοῦ Λυκίων ἔθνους]. (PHI)

E [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 5 (sat. 1 v.d.):

Μάρκος Ἀρρουντίος Κλαυδιανός | στρατηγὸς δήμ[ου] ⁴Ῥωμαίων — — —]. (PHI)

- F [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 13 (sat. 4):
 [M. Arruntius M. f. Claudianus, praetor] P(ropuli) R(omani) | [legatus pro pr(aetore) provinciarum Achai]ae et A[s]iae [bis? | — — — re]stituit civ[ibus] ⁴ Μ. Ἀρρούντιος Κλαυδιανός, στρατηγὸς δήμου [Ῥω]μαίων, πρεσβευτὴς ἀντιστράτηγος ἐπαρ[χει]ῶν | Ἀχαιΐας Ἀσίας δις — — —]. (PHI)
- G [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 14 (sat. 1):
 [M. Ἀρρού]ντιος [Κλαυδιανός στρατηγὸς δήμου | Ῥωμαί]ων πρεσβ[ευτὴς ἀντι-σ]τράτηγος ἐπαρ[χει]ῶν Ἀχαιΐας Ἀ[σίας δις, τ]ὰ ἔργα ὑ[πὸ τοῦ] ⁴ σεισ[μ]οῦ δ[ι]ε-φθαρμένα(?) ἀ[ποκ]ατέστησεν | τοῖς πολ[ίταις — — —]. (PHI)
- H [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 55 (sat. 1 v.d.):
 [Μᾶρκον Ἀρρού]ντιον Μάρκου | [υἰὸν Κ]λαυδιανὸν | [τὸ]ν πάτρωνα ⁴ [καὶ εὐ]εργέτην | [Ξανθίων ἢ βο]υλὴ καὶ ὁ δῆμος. (PHI)
- I [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 56 (sat. 1):
 Μ(ᾶρκον) Ἀρρούντιον Κλαυδ[ιανὸν] | αἰεὶ προπρεσβεύσαντα τ[ὴν πόλιν?]. (PHI)
- J [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 58 (sat. 6)
 Bk. P035, B
- K [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 59 (sat. 4 v.d.)
 Bk. P031, B
- L [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 60 (sat. 5)
 Bk. P167, A
- M [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 62 (sat. 4 v.d.)
 Bk. P036, F
- N [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 63 (sat. 1 v.d.):
 [M. Ἀρρούντιον Κλαυδια]νὸν στρατηγὸν δήμου | Ῥωμ[α]ίω[ν καὶ Κλ]αυδιαν] ⁴ Μαρκέλλ[αν τὴν] γυν[αῖκα] | τοῦ Ἀρρ[ουντίου] Ξανθίων ἢ | βουλὴ [καὶ ὁ δῆμος] | τε[μῆς ἔνεκεν?]. (PHI)
- O [Lykia/Ksanthos]
TAM II 361 (sat. 5 v.d.)

Bk. P076, C

- PRO *PIR*² C 753; *RE* Suppl. 14 (1974) 59, s.v. «M. Arruntius Claudianus, no. 16a» (ECK); *PME* I (1976), s.v. «M. Arruntius Claudianus, A 166» (DEVIJVER); *DNP* 2 (1997) 33, s.v. «Arruntius, no. II 10» (ECK)
- LIT HABICHT 1974: 1 v.dd.; DORUTIU-BOILĂ 1977: 93 v.dd.; HALFMANN 1979: 125, no. 28; SYME 1980: 80; *FdXanth* VII: s. 144 v.dd.; 240 v.dd.; HALFMANN 1982: 639; İPLİKÇİOĞLU 1983: 142 v.dd., no. 2.1.3; WÖRRLE 1988: 61; SUCEVEANU 1991: 255 v.dd.; ZIETHEN 1994: no. 157; BRANDT – KOLB 2005: 106; HALFMANN 2008: 303
- TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı – II. yy.'in 1. yarısı
- ORI Ksanthos
- TRI Terentina
- FPI
 - *praefectus cohortis* (A)
 - *tribunus militum legionis (bis)* (A)
 - *praefectus alae et vexilli praetorianorum* (A)
 - *procurator qui Romae frumentum p.R. comparavit* (A)
 - *praefectus classis Moesicae et ripae Danuvi* (A)
 - *aedilis* (A)
 - *praetor* (A)
 - *legatus Augusti pro praetore provinciae Achaiae* (A. D. F. G)
 - *legatus Augusti pro praetore provinciae Asiae (bis)* (A. D. F. G)
 - *legatus Augusti legionis II Traianae fortis* (D)
 - *proconsul provinciae Macedoniae* (D)

Ksanthos'tan ünlü *Arruntius*'lar ailesine mensup olan M. Arruntius Claudianus, Marcus oğlu ve bir Platon oğlu olan Moskhos torunudur (M). Annesi ise Kleon II oğlu Tib. Claudius Stasithemis kızı olan Arruntia Oindeme'dir (L). Önce kuzeni Arruntia Hegetoris (P031) ile evlenen (J. K) Claudianus'un ikinci eşi (C. N–O) Claudia Arruntia Marcella'dır (P076) (SG 1.8).

Bir Atlı Sınıfı mensubu olarak *praefectus cohortis*, iki kez *tribunus legionis*, *praefectus alae et vexilli praetorianorum* (M.S. 86), Roma'da İtalya'nın hububat tedariki için *procurator* ve bunu takiben Moesia ve Danuvius (Tuna) Donanması'nın *praefectus*'u olarak hizmet verdikten sonra (M.S. 92/3 [?]) (A), *adlectio* yolu ile *Ordo senatorius*'a alınan Claudianus'un Lykia'nın ilk senatörü olarak kabul görmesinin nedeni, D belgesinde yapılan πρώτος συνκλητικός [γεγενημένος τοῦ δήμου] tamamlamasıdır. Bununla birlikte ECK 1980: 60, tamamlanan kısımda Lykia'nın yalnızca bir bölgesi ya da bir kentinin de zikredilmiş olabileceği ihtimalinin hesaba katılması gerektiği düşüncesindedir. Claudianus'un ailesinde kendisinden önceki kuşaklar, Birlik Başrahipliği yapmış ve belki de Atlı Sınıfı'na mensup olabilecek babası dışında, Birlik ya da devlet görevi üstlenmemiş görünmektedirler. Oysa senatörlerin birkaç kuşak önceden *senatus* ya da en azından Atlı Sınıfı'na mensup ailelerden seçiliyor olmaları, hem kendisinin hem de ailesinin devlet kariyerindeki pozisyonu çok da parlak olmayan Claudianus'un, Hellen ve Küçük-

asya kökenli senatörlere karşı özel bir ilgisi olmayan Domitianus'tan ziyade, Traianus zamanında *Senatus Sınıfı*'na girmiş olduğunu düşündürmektedir¹²⁸. *Ordo senatorius*'ta *aedilis* olarak başlayan *cursus honorum*'una *praetor*'luk görevi ile devam eden Claudianus, bundan sonra, sırasıyla *Achaia* ve *Asia proconsul* yardımcılığına getirilmiş (A. D. F. G); bu görevleri takiben *legio II Traiana fortis legatus*'luğu (M.S. 101 yılından sonra) ve *Macedonia proconsul*'lüğü yapmıştır (D). I belgesinde αἰεὶ προπρεσβεύσαντα τ[ῆν πόλιν?] olarak anılan Arruntius'un bu görevi *FdXanth VII: s. 39, n. 135*'e göre, O'nun bulunduğu mevki dolayısıyla sorumluluklarını yerine getirmek için sürekli olarak Roma'ya imparatorlara elçilik seyahatleri yapmış olması ile ilgili olmalıdır¹²⁹.

Claudianus'un *Ordo senatorius*'ta üstlenmiş olduğu *Asia proconsul* yardımcılığı esnasında Ephesoslular dostu meşhur Vibius Salutaris tarafından eyaletin başkenti Ephesos'ta bir anıt ile onurlandırılmış olduğu bilinmektedir (A).

FdXanth VII: s. 145'e göre, M. Arruntius Claudianus'un İmparator Domitianus zamanında *adlectio* ile *senatus*'a kabul edilmesinin önemli bir nedeni olmalıdır. İmparator Domitianus'un da babası Vespasianus gibi *senatus*'a Hellen ve Asia kökenli çok az sayıda senatör almış olduğu ve bu senatörlerin daha önce senatör çıkarmış ailelere mensup oldukları göz önünde bulundurulacak olursa, Claudianus'un bu zamanda *senatus*'a kabulü istisnai bir durumdur (*FdXanth VII: s. 146*). Nitekim Claudianus'un kariyeri de O'nun *senatus*'a girmesine yetecek kadar parlak değildi. Bu nedenle O, *Senatus Sınıfı*'na dahil olduktan hemen sonra, vali olarak atanmamış, öncelikle 2 yıl boyunca *praetor*'luk hizmetinde bulunmuştur. Claudianus'un *senatus*'a kabulü belki de O'nun Domitianus'un zorlu Tuna Savaşları sırasında göstermiş olduğu askeri başarılarla açıklanabilirdi. Ancak bu tip başarılar da aslında *senatus*'a kabul için yeterli nedenler değildir. Bu durumda Claudianus'un Domitianus'tan çok, belki de İmparator Traianus tarafından *senatus*'a kabul edilmiş olduğunu düşünmek daha doğru olacaktır (*FdXanth VII: s. 146*). Claudianus'un senatör olarak *Achaia* ve *Asia* eyaletleri vali yardımcılığıyla görevlendirilmiş olması, O'nun kendi dilinin konuşulduğu imparatorluğun doğu yarısında daha faydalı olacağı düşüncesiyle bağlantılı olabilir. Benzer bir düşünce Vespasianus zamanında *Pontus et Bithynia procurator*'luğuna getirilmiş olan Pergeli Plancius Varus (HALFMANN 1979: 128, no. 31) için de geçerli olmuş olmalıdır.

Arruntius'un *Senatus Sınıfı*'na yükselişi hiç kuşkusuz ki, Lykia'nın ilk senatörünü çıkaran vatani Ksanthos adına da büyük bir şans olmuştur. Nitekim Letoon'dan bulunmuş olan Senatör adına dikilmiş iki adak yazıtı, O'nun bu yükselişini kentinin yararına kullanmış olduğunun kanıtıdır (bk. H. I; *FdXanth VII: s.*

¹²⁸ WÖRRLE 1988: 61. Ayrıca bk. HALFMANN 1979: 125, no. 28.

¹²⁹ Konu hk. bk. ZIETHEN 1994: 39, αἰεὶ προπρεσβεύσαντα τ[ῆν πόλιν?] ifadesinin Latince karşılığı belki de M.S. I. yy. sonlarına tarihlenen bir yazıtta (*CIL II 2132 = ILS 6908*) Obulco'dan Baetica'ya elçilik yapan bir kişi için kullanılmış olan *legatus perpetuus* ifadesi olabilir, ZIETHEN 1994: 39.

146). Ksanthos'ta çeşitli hayır hizmetlerinde bulunduğuna şüphe olmayan Claudianus'un, kenti için bir *balaneion* (hamam) yaptırmış olduğundan haberdarız (C. O).

Ksanthos'tan bir belgede (P089, A) kent için kendi cebinden yaptırmış olduğu bir yapı dolayısıyla onurlandırılmış olması gereken bir Claudia Ti---, kentin *euergetes*'i Claudianus'un azadlısı olarak anılmaktadır. Ancak bu Claudianus'un, Senatör M. Arruntius Claudianus olup olmadığı konusu açık değildir (*FdXanth* VII: 125, no. 28).

M. Arruntius Claudianus'un *c.R.*'si sadece kendisinden bir kuşak önce, tam adını bilemediğimiz babası (P036) tarafından elde edilmiş görünmektedir.

P034

M. ARRVNTIVS CLEMES

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 6 (sat. 2 v.d.):

[— — —] εὐχὴν | Μάρκος Ἀρρουντίος | Κλήμης Ξάνθιος. (PHI)

B [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 7:

M. Ἀρρουντίος Κλήμης Ξάνθιος?. (PHI)

C [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 8:

M. [Ἀρρουντίος Κλήμης Ξάνθιος?]. (PHI)

D [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 9:

[M. Ἀρρουντίος Κλήμης Ξάνθιος]. (PHI)

LIT METZGER 1976: 66; HALFMANN 1979: 128, no. 28; *FdXanth* VII: s. 22

TEM M.S. II. yy.

ORI Ksanthos

Ksanthos/Letoon'dan yukarıda verilen bir dizi adak yazıtından bilinen M. Arruntius Clemes, Senatör M. Arruntius Claudianus'un (P033) yakın bir akrabası olmalıdır¹³⁰.

¹³⁰ METZGER 1976: 66; HALFMANN 1979: 128, no. 28.

P035
M. ARRVTIVS TEITHONOS

A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 57 (sat. 3 v.d.)
Bk. P030, A

B [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 58 (sat. 2 v.d.)

Ξανθίων ἢ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος | Μάρκον Ἀρρουντίον Μόσχου | υἱὸν Τειθωνὸν τὸν
πατέρα ⁴ Ἀρ[ρουν]τίας Ἡγητορίδος | τ[ῆς γε]νομένης γυναικὸς | κ[αὶ ἀνε]ψιάς
Ἀρρουντίου. (PHI)

C [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 59 (sat. 2 v.d.)
Bk. P031, B

D [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 61 (sat. 5)
Bk. P032, B

LIT *FdXanth* VII: s. 152
TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı – II. yy.'in 1. yarısı
ORI Ksanthos

A belgesinden Arruntia Apollonis *alias* Helene'nin (P030) eşi olduğu öğrenilen Teithonos, aynı belgede *arkhiereus* ve *grammateus*'ların babası ve kardeşi olarak anılmaktadır. Bu ifade bizi Teithonos'un, isimleri günümüze ulaşmamış olmakla birlikte, *arkhiereus* ve *grammateus* oğul/oğullarının ve kardeş/kardeşlerinin varlığından haberdar etmektedir. B–D belgelerinden ise O'nun, senatör kuzeni M. Arruntius Claudianus (P033) ile evlenen Arruntia Hegetoris'in (P031) babası olduğu öğrenilmektedir (SG 1.8).

P036
M. ARRVTIVS(?) ---

A [Ionia/Ephesos]
KNIBBE 1968/71: 5 v.dd., no. 1; PFLAUM 1968/9: 223 v.d., no. 1; AE 1972, 572; HABICHT 1974: 1; AE 1974, 619; BE 1974, 486; DORUTIU-BOILĂ 1977: 93; SEG 27, 737; *IEph* 620; İPLİKÇİOĞLU 1983: 142 v.dd., no. 2.1.3; SUCEVEANU 1991: 256 (sat. 1)
Bk. P033, A

B [Lykia/Ksanthos]
BAKER – THÉRIAULT 2003: 432; SEG 54, 1464/3

Bk. P033, B

C [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 13 (sat. 1)

Bk. P033, F

D [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 55 (sat. 1)

Bk. P033, H

E [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 57 (sat. 4 v.d.)

Bk. P030, A

F [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 62 (sat. 5):

Ξανθίων ἡ βουλή καὶ ὁ | δῆμος Μόσχον Πλάτω|νος τὸν πρὸς πατρὸς πά[π] ἄπον
 Μάρκου Ἀρρουντίου | Μάρκου υἱοῦ Κλαυδια|[νοῦ]. (PHI)

LIT REITZENSTEIN 2009: 201, no. 3

TEM M.S. I. yy.'in 1. yarısı

ORI Ksanthos

TRI Terentina

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (E)
 • γραμματεὺς (E)

M. Arruntius Teithonos'un (P035), eşi Arruntia Apollonis *alias* Helene'nin onurlandırıldığı E belgesinde, πατρὸς καὶ ἀδελφοῦ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων τοῦ Λυκίων ἔθνους olarak övülmesi, bizi Teithonos'un *arkhiereus*'luk ve *grammateus*'luk yapmış olması gereken bir kardeşinin varlığından haberdar etmektedir. P035, B belgesinden M. Arruntius Claudianus'un (P033) eşi Arruntius Teithonos kızı Arruntia Hegetoris'in (P031), aynı zamanda kendisinin kuzeni olduğu öğrenilmektedir (SG 1.8). Buna göre, Teithonos'un E belgesinde sözü edilen *grammateus*'luk ve *arkhiereus*'luk yapmış olan kardeşi, M. Arruntius Claudianus'un babası olan ve B belgesinden Marcus *praenomen*'ine sahip olduğu anlaşılan M. Arruntius? --- ile özdeş olmalıdır.

FdXanth VII: s. 152'de verilen soy ağacına göre, bir Moskhos torunu bir Platon oğlu olan M. Arruntius? --- (F), Kleon II oğlu Tib. Claudius Stasithemis (P167) kızı Arruntia Oindeme'nin (P032) eşidir (P033, K).

M. Arruntius'un? --- *arkhiereus*'luk tarihi, oğlu M. Arruntius Claudianus'un kariyerinden yola çıkılarak tespit edilebilmektedir¹³¹: Buna göre, daha Flaviuslar öncesinde *arkhiereus*'luk yapmış olması gereken M. Arruntius? ---, Marcus *praenomen*'inin gösterdiği gibi (F), Roma vatandaşlık hakkına sahip olmalıdır. Roma vatandaşlık hakkını muhtemelen İmparator Claudius zamanı Galatia *procurator*'u M. Arruntius Aquila'nın (P397) aracılığıyla almış olan M. Arruntius? ---, WÖRRLE 1988: 99'a göre, Birlik için üstlenmiş olduğu *arkhiereus*'luk görevi ile bağlantılı olarak bu hakkı elde etmiş olabilir. Bununla birlikte, M. Arruntius'un? ---*arkhiereus*'luk görevi sırasında halû hazırda Roma vatandaşlık hakkına sahip olup olmadığı bilinmemektedir (REITZENSTEIN 2009: 201, no. 3).

M. Arruntius'un? --- Atlı Sınıfı memuriyetleri üstlenip üstlenmediği konusu açık olmamakla birlikte, HALFMANN 1979: 24'ün belirttiği gibi, imparatorların, sadece babaları halû hazırda Atlı Sınıfı'na mensup olan *homines novi*'yi *senatus*'a kabul etme yetkisine sahip olmaları, bir senatör babası olan M. Arruntius? ---'un da *Ordo equester* mensubu olabileceğini göstermektedir (REITZENSTEIN 2005: 81).

M. Arruntius'un? --- *arkhiereus*'luğu, oğlunun kariyerinden yola çıkılarak Flaviuslar öncesine tarihlenmektedir (REITZENSTEIN 2009: 201, no. 3). *Arkhiereus*'lukla eş zamanlı olarak *grammateus*'luk da yapmış olması gereken M. Arruntius? ---, hem Birlik'in en saygın memuriyeti olan Birlik Başrahipliği'ni üstlenmiş olması hem de oğlu M. Arruntius Claudianus'un Lykia'nın çıkardığı ilk senatör olması dolayısıyla, eyaletin seçkin ailelerinden birisine mensup olmalıdır. Ksanthoslu *Arruntius*'ların muhtemelen *Arruntius gens* adını taşıyan ilk mensubu olan M. Arruntius ---, *c.R.*'yi olasılıkla bizzat M.S. 50 yılı *Pamphylia procurator*'u M. Arruntius Aquilia¹³² aracılığıyla almıştır.

P037

M. ARRUNTIVS ---(?)

A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 57 (sat. 4)

P030, A

LIT REITZENSTEIN 2005: 208, no. 12
 TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
 ORI Ksanthos

¹³¹ M. Arruntius ---?'un *arkhiereus*'luk görevinin tarihlenmesi için bk. *FdXanth* VII: s. 9, n. 83). Konu hk. ayrıca bk. REITZENSTEIN 2005: 131, no. 13.

¹³² *PIR* I 1138; *RE* 2.1 (1895) 1263, s.v. «M. Ar[ru]ntius Aqu[il]a, no. 12» (RHODEN); *CIL* III 6737 = *ILS* 215 = *IGR* III 768; RAMSAY 1883: 258 v.d., no. 1; WOODWARD – ORMEROD 1909/10: 127, no. 23; SMALLWOOD 1967: 90, no. 347; WALSER 1980: 457 v.d.; FRENCH 1988: 71, no. 183. Ayrıca bk. FRENCH 1989: 21; DEMOUGIN 1992: 383 v.d., no. 470.

- FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν
• γραμματεὺς

M. Arruntius Teithonos'un (P035), eşi Arruntia Apollonis *alias* Helene'nin (P030) onurlandırıldığı A belgesinden *arkhiereus*'luk ve *grammateus*'luk yapmış olması gereken bir oğlunun varlığı öğrenilmektedir (SG 1.8). İsmi günümüze ulaşmamış olan bu *arkhiereus* da babası gibi bir M. Arruntius olmalıdır. Senatör M. Arruntius Claudianus'un kuzeni ve kayınbiraderi olan M. Arruntius ---?, İmparator Traianus zamanında *arkhiereus*'luk yapmış olmalıdır (REITZENSTEIN 2009: 208, no. 12).

M. Arruntius ---? (P037) ismen belgelenmemekle birlikte, babası M. Arruntius Teithonos'un (P035) πατὴρὸς καὶ ἀδελφοῦ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων τοῦ Λυκίων ἔθνους olarak övülmesi vesilesiyle tanınmaktadır. Birlik adına Traianus zamanında hem *arkhiereus*'luk hem de *grammateus*'luk yapmış olması gereken M. Arruntius --? hakkında başka bir bilginiz bulunmamaktadır.

P038 AVRELIA ARSASIS

A [Lykia/Phellos]
SCHULER 2005: 266 v.dd., no. 9; SEG 55, 1489 (sat. 4):

[Τὸ μν]ημεῖον κατεσκευάσεν Φίλων δις | Φελλεΐτης, εἰς ὃ ἐνεκήδευται αὐτός, | ἐνκη-
δευθήσαι δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ⁴ Αὐρηλία Αρσασίς Βρασίδου καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν | καὶ αἱ
τούτων γυναῖκες καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν τέκνα. Ἄλλω δὲ οὐδενὶ ἐξέσται ἀνεῶξαι | vac. ἢ
ἐνκηδεῦσαί τινα.

TEM M.S. II. yy. sonu – III. yy. başı (CA'dan önce)
ORI Phellos

Yukarıdaki belgeden, Phellos vatandaşı Philon oğlu Philon'un eşi olduğu öğrenilen Aurelia Arsasis hakkında Brasidas kızı olması dışında başka bir bilginiz yoktur. Söz konusu belge, Arsasis'in *Aurelia gens* adını taşımasına rağmen, *editio princeps*'i tarafından CA öncesine tarihlenmektedir¹³³. Arsasis'in eşi Philon'un herhangi bir *gens* adı taşımasından dolayı, O'nun bir *peregrinus* olduğu, bu nedenle de Arsasis'in Roma vatandaşlık hakkını babasından miras almış olduğu düşünülebilir.

¹³³ *Aurelius gens* adının tek başına kullanımı yazıtın CA sonrasına tarihlendiğine dair kesin bir gösterge değildir. Çünkü daha İmparator Commodus zamanında M. Aurelius adının yanında sadece *Aurelius* adının kullanıldığı durumlarla karşılaşmaktadır. Örneğin Sidyma'dan Commodus zamanına tarihlenen bir belgeden (TAM II 176) M. Aurelius Aristodemos'un (A 1, sat. 9) yanı sıra, bir Aur. Iason da (B 1, sat. 32) bilinmektedir, BEHRWALD *et alii* 1998: 178, n. 4.

Bununla birlikte, Oinoanda'dan meşhur Filozof Flavianus Diogenes'in¹³⁴ bir *peregrinus*'la evlendiği için vatandaşlık hakkını kaybeden annesi örneğinde olduğu gibi, Roma vatandaşı bir kadının bir *peregrinus*'la evlenmesi durumunda, vatandaşlık hakkını kaybettiği bilinmektedir. Aurelia Arsasis'in vatandaşlık hakkının nereden kaynaklandığı konusu açık olmamakla birlikte, yazıtın CA'dan önceye tarihlenmesi bu hakkın en erken İmparator Marcus Aurelius ya da Commodus zamanında alınmış olabileceğini göstermektedir.

P039

M. AVRELIA EUTYKHIANE

A [Lykia/Ksanthos]
TAM II 337 (sat. 1):

Μάρ(κου) · Αὐρ(ηλίου) · Ἀπολλωνίου · Ἀπελλᾶ · καὶ Μαρκίας Αὐρ(ηλίας) · Εὐτυχια|νης
Εὐτυχianoῦ Ξανθίων ὁ βωμὸς καὶ τὸ ἐν αὐτῷ | ὑποσόριον καὶ ἡ ἐπικειμένη σωματοθήκη
vac. (PHI)

TEM M.S. II. yy. sonu
ORI Ksanthos

Ksanthos epigrafi heyetinin yapmış olduğu tarihlemeye göre¹³⁵, M.S. II. yy. sonunda yaşamış olması gereken M. Aurelia Eutykhiane yukarıdaki mezar yazıtından tanınmaktadır.

P040

M. AVRELIA POLYKLEIA

A [Lykia/Oinoanda]
COUSIN 1900: 338 v.d., no. 1 (sat. 5 v.d.):

[T]ερμησσέων τῶν πρ[ὸς] | Οἰνοάνδοις ἡ βουλὴ καὶ [ὁ] | δῆμος καὶ ἡ γερουσία
ἐτε[ί] ⁴μησεν εἰκόνι χαλκῆ τὴν | ἀξιολογωτάτην Μαρκίαν Αὐρηλίαν Πολύκλειαν |
Μόλητος Μανσώλου Μόλητος, ⁸ γυναῖκα τοῦ ἀξιολογωτάτου | Μάρκου Αὐρηλίου
Ἀρτέμωνος | β' Ἀπολλωνίου, μεγαλοφροσύνη διαπρέπουσαν, δωρησαμέ ¹²νην καὶ
συστησαμένην μετὰ τοῦ | ἀνδρὸς εἰς τὸν πάντα χρόνον | καὶ αἰῶνα ἐξ οἰκείας φιλο-
|τειμίας ἀγῶνας θυμελικόν [τε] ¹⁶ καὶ γυμνικὸν ἔκ τε Λυκίων πάν|των καὶ τῆς ἀνάκαθεν
συνγενί|δος ὑπαρχούσης Τερμησσέων | τῆς Πανφυλίας καὶ τῆς Καισα ²⁰ρέων Κιβυρατῶν
τῆς Ἀσίας | τῶν λαμπροτάτων πόλεων, | ἀνδριάντων καὶ θεμάτων | ἄθλα θεμένην,
ὄρισαν ἐν ²⁴ τῷ χρόνῳ τῆς πανηγύρεως | διανομῆς τοῖς μὲν πεντακο|σίοις ἀνά (δην.)
δέκα, τοῖς δὲ δημό|ταις ἀνά (δην.) δύο, καὶ σεβαστο ²⁸φόροις διενεκεῖσι καὶ <i>δία τοῖς |

¹³⁴ Filozof Diogenes hk. ayrıntılı bilgi için bk. HALL 1979: 160 v.d.; SMITH 1993; DNP 3 (1997) 604 v.d., s.v. «Diogenes» (DORANDI).

¹³⁵ http://www.hst.ulaval.ca/xanthos/eng/inscription_xanthos_eng.php?id=151

ἑξῆς αἰρουμένοις πρὸς ἡμέρας | τρεῖς σεβαστοφόροις καὶ μαστει⁴⁰γοφόροις ἑκάστῳ ἡμερήσιον | (δην.) ἔν, εὐνοίας χάριν ἀμειψαμένη.

B [Lykia/Oinoanda]

HOLLEAUX – PARIS 1886: 219, no. 3; COUSIN 1900: 338 v.d., no 1; OGIS 566; IGR III 489; HALL – MILNER 1994: 32 v.d., no. 22 (sat. 19)

Bk. P401, A

TEM M. S. II. yy. sonu – III. yy. başı

ORI Oinoanda

FP4 • δωρέω καὶ συνίστημι μετὰ τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὸν πάντα χρόνον καὶ αἰῶνα ἐξ οἰκείας φιλοτειμίας ἀγῶνας θυμηλικόν τε καὶ γυμνικόν (A. B)

Eşi M. Aurelius Artemon II (P401) ile birlikte, M.S. II. yy. sonu ya da III. yy. başında Oinoanda'da *thymelikos-gymnikos* bir *agon*'un¹³⁶ kurucusudur (B). WÖRRLE 1988: 123'e göre, bu festival sırasında eşiyile beraber vatandaşlara para bağışında bulunmuş olmalıdır. Ortak *gens* isimlerinin gösterdiği gibi, vatandaşlık hakkını eşii üzerinden almıştır. A belgesinde Termessos *Boule* ve *Demos*'u tarafından bir ikona ile onurlandırıldığı öğrenilen Polykleia'nın, aynı belgeden Moles oğlu Mausolos oğlu Moles'in kızı olduğu bilgisi gelmektedir.

P041

M. AVRELIVS AGESILAOS

A [Italia/Roma]

IG XIV 1901; IGR I 312; IGUR II 815 (sat. 7 v.d.):

Θ(εοῖς) Κ(αταχθονίοις). | Νεικίας Ὀνησιφόρου | τοῦ Νεικίου Ξάνθιος⁴ τῆς Λυκίας, ἀρχιερασάμε|νος τῶν Σεβαστῶν καὶ | προσβεύσας ἐκ τρίτου ὑ|πὲρ τῆς πατρίδος Μ(άρκος)⁸ Αὐρήλιος Ἀγησίλαος | τῷ συνπολείτῃ μνή|μης χάριν ἐποίησεν. (PHI)

TEM M.S. 161'den sonra

ORI Ksanthos

Roma'da *Via Latina*'da bulunmuş olan yukarıdaki mezar yazıtından, Neikias torunu Onesiphoros oğlu Birlik Başrahipliği ve vatani için 3 kez elçilik yapmış olan Ksanthoslu Neikias'ın, 3. elçilik seyahati sırasında yolda öldüğü öğrenilmektedir. Gene yukarıdaki belgeden bu yolculuk esnasında Neikias'a M. Aurelius Agesilaos'un eşlik ettiği bilinmektedir. M. Aurelius Agesilaos'un *M. Aurelius* adlarından dolayı, yazıt için M.S. 161 yılı *terminus post quem* olarak verilebilir. *PHI* söz konusu

¹³⁶ Söz konusu *agon*'lar için bk. BOULANGER 1923: 30; *RE* 6A.1 (1936) 704–706 s.v. «θυμηλικοί ἀγῶνες» (ALY); *RE* 6A/1 (1936) 700–704, s.v. «Θυμέλη» (FENSTERBUSCH).

belgeyi M.S. II. yy.'in sonu ya da daha sonrasına tarihlenmektedir. Buna göre, Agesilaos'un *c.R'*sinin İmparator Marcus Aurelius ile bağlantılı olduğu söylenebilir.

P042

M. AVRELIVS ALEKSION *alias* DRAKON

A [Lykia/Patara]

TAM II 428 (sat. 1 v.d.):

Μάρ(κον) · Αὐρ(ήλιον) · Ἀλεξίωνα τὸν | καὶ Δράκοντα Ἀλεξί|ωνος δις τοῦ καὶ Βοή⁴θου
Παταρέα, τὸν ἀξι|ολογώτατον, ἀγωνισά|μενον ἐνδόξως καὶ | στεφθέντα παίδων ⁸πάλην
καὶ τὸν ἀγῶνα | τῶν μεγάλων Κασσεί|ων κοινὰ Λυκίων. (PHI)

LIT WÖRRLE 1988: 239

TEM *ca.* M.S. 180 yılından sonra

ORI Patara

FP4 • στέφω παίδων πάλην καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν μεγάλων Κασσειῶν κοινὰ Λυκίων

Yukarıdaki belgede, Aleksion torunu Aleksion *alias* Boethos oğlu Pataralı M. Aurelius Aleksion *alias* Drakon, Lykia Birliği'nin ağwon τῶν μεγάλων Κασσειῶν κοινὰ Λυκίων'unda (WÖRRLE 1988: 239) çocuklar arası güreş müsabakasını kazanmasından ötürü onurlandırılmaktadır.

PHI'in yukarıdaki belgeyi M.S. 180 yılı civarına tarihlenmesi, M. Aurelius Aleksion'un M.S. II. yy. sonu ile M.S. III. yy. başlarında yaşadığını göstermektedir. Gerek bu tarihlleme gerekse *M. Aurelius* isimleri, O'nun vatandaşlık hakkının İmparator Marcus Aurelius ya da Commodus'a dayandığının işaretidir.

P043

M. AVRELIVS ANTIMAKHOS

A [Lykia/Oinoanda]

COUSIN 1900: 344, no. 10; HALL – MILNER 1994: 30, no. 19; SEG 44, 1183 (sat. 3):

Ἀγνοθετοῦντος | τοῦ ἀξιολογώτατου | Μ. Αὐρ. Ἀντιμάχου ⁴Κροΐσου Ἄμμιανού |
Κροΐσου, πανηγύρε|ως θυμελικῆς κδ', | προγονικῆς αὐτοῦ δω⁸ρεᾶς Γ. Ίουλ. Δημοσ-
θέ|νους, καὶ τοὺς ἀνδριάν|τας καὶ τὰ θέματα τοῦ | γυμνικοῦ ἀγῶνος ἐξ οἰ¹²κειίας
φιλοτεμίας | παρασχομένου, | Μ. Αὐρ. Ὀνησίφορος Ἐρ|μαίου τοῦ καὶ Ἐρμογέ¹⁶νους
Αἰλ. Ἐρμαίου, νεί|κήσας ἐνδόξως παιδῶν | πάλην τὸν ἀνδριάντα | *vac.* ἀνέστησεν. (PHI)

B [Lykia/Oinoanda]

COUSIN 1900: 345, no. 11; HALL – MILNER 1994: 31, no. 20; SEG 44, 1184 (sat. 4):

Ὀνησιμί|ωνος, | ἀγνοθετοῦντος | τοῦ ἀξιολογώτατου ⁴Μ. Αὐρ. Ἀντιμάχου | Κροΐσου
Ἄμμιανού | Κροΐσου, πανηγύρε|ως θυμελικῆς κζ', ⁸προγονικῆς αὐτοῦ | δωρεᾶς Γ. Ίουλ.
Δημο|σθένους, καὶ τοὺς ἀνδριάν|τας καὶ τὰ θέμα ¹²τα τοῦ γυμνικοῦ | ἀγῶνος ἐξ οἰκειίας

φιλο|τειμίας παρεσχημένου, ¹⁶ Αὐρ. Ὀνησιμείων Ἰατ[ρ. . | — — — νεικήσας — — — |
τὸν ἀνδριάντα ἀνέστησεν]. (PHI)

TEM M. S. III. γγ.
ORI Oinoanda
FP3 • ἀγωνοθέτης πανηγύρεως θυμελικῆς (A. B)

Oinoandalı meşhur C. Iulius Demosthenes'in kurmuş olduğu *Demostheneia* Festivali'nin 24. ve 27.'sine tarihlenen yukarıdaki iki belgeden tanıdığımız, her iki festival sırasında da *agonothetes*'lik yapmış olduğu öğrenilen M. Aurelius Antimakhos, bir Kroisos oğlu ve bir Ammianus torunudur. Büyük dedesi ise, yine bir Kroisos'tur. İlki M.S. 128 yılında kutlandığı kabul edilen *Demostheneia* festivallerinin dört yılda bir düzenlendiği dikkate alınacak olursa, A ve B belgelerinde söz konusu olan festivaller, M.S. 221 ve 233 yıllarında gerçekteşmiş olmalıdır. HEBERDEY – KALINKA 1897: 52, no. 73'de bir mezar yazıtında, mezar sahibini azad eden kişii olarak geçen Kroisos oğlu Ammianus'un, M. Aurelius Antimakhos'un dedesi ile özdeş olup olmadığı bilinmemektedir. Antimakhos'un ailesi, Oinoanda'da ikinci *Meleagreia* Festivali sırasında *agonothetes*'lik yapmış olan Tlepolemos II torunu Kroisos oğlu Simonides'in (HEBERDEY – KALINKA 1897: 50, no. 67) ailesinden olabilir. Simonides'in oğlu Aurelius Kroisos'un da M.S. 212 yılından sonra düzenlenmiş olan 13. *Meleagreia*'nın *agonothetes*'liğini yapmış olduğu bilinmektedir. Ailenin bu kolu, *Aurelius* adının da gösterdiği gibi, Roma vatandaşlık hakkını ilk olarak CA ile almış olmalıdır (WÖRRLE 1988: 70). WÖRRLE 1988: 71, Antimakhos'un atalarının ise daha İmparator Marcus Aurelius ya da Commodus zamanında vatandaşlık hakkını almış olmaları gerektiğini düşünmektedir.

P044

M. AVRELIVS ANTIOKHOS

A [Lykia/Kadyanda]
TAM II 677 (sat. 10 v.d.):

[M(άρκου) Αὐρ(ηλίου)] Ἀντιόχου Ἑρμ[οκρά|του]ς Ἀπολλωνίου τοῦ [καὶ | Ἀντ]ιόχου
Καδυαν[δέως ⁴ ἐπὶ] ἀγωνοθέτου διὰ βίω[υ | τοῦ ἀ]ξιολογώτατου Πο|[πλί]ου Αἰλίου
Τερτυλλι|[α]νοῦ Ἀριστολόχου, υἱοῦ ⁸ Ποπλίου Αἰλίου Μινικια|νοῦ Ἀριστολόχου, Κα-
δυ|ανδέως καὶ Καυνίο[υ· Μ(άρκος)] | Αὐρ(ηλίου) Ἀντιόχος Ἑρμ¹²κράτους Ἀπο-
λλωνίου | τοῦ καὶ Ἀντιόχου Καδυ|ανδεὺς · νεικήσας παίδων πάλην ἄπτωτος ¹⁶
ἔκβιβάσας κλήρους · η' | ἀγῶνος ἐτησίου τοῦ | ἐπὶ τοῖς πατρώοις θε|[οῖ]ς Σαράπιδι καὶ
Ἴσιδι ²⁰ [ἐπὶ ἀ]ρχιερέως · Μ(άρκου) · Αὐρ(ηλίου) | [ca. 5]άρχου τοῦ καὶ | [Ἀρισ-
]τ?οκλέους. (PHI)

TEM M.S. II. γγ.'ın 2. yarısı
ORI Kadyanda

FP4 • νικάω παίδων πάλην ἄπτωτος ἐκβιβάσας κλήρους ἢ ἀγῶνος ἐτησίου τοῦ ἐπὶ τοῖς πατράοις θεοῖς Σαράπιδι καὶ Ἴσιδι

Yukarıdaki belgede, Apollonios *alias* Antiokhos torunu Hermokrates oğlu Kadyandalı M. Aurelius Antiokhos, P. Aelius Tertullianus Aristolokhos'un *agonotethes*'liği zamanında, tanrılar Serapis ve Isis için düzenlenen oyunlarda çocuklar arası güreş müsabakasında 8 kez zafer kazanmış olması dolayısıyla onurlandırılmaktadır. Söz konusu oyunların, M.S. II. yy.'ın 1. yarısının sonu ile 2. yarısında yaşamış olması gerektiğini tespit ettiğimiz P. Aelius Tertullianus Aristolokhos'un (P025) *agonotethes*'liği esnasında düzenlenmiş olmasından dolayı, M. Aurelius Antiokhos'un Roma vatandaşlık hakkı da CA'dan önceye, İmparator Marcus Aurelius zamanına tarihlenmelidir.

P045

M. AVRELIVS ANTIOKHOS

A [Lykia/Tlos]

ADAK – ŞAHİN 2004: 102, no. 18; SEG 54, 1459 (sat. 2):

[Τὴν σωματοθή]κην κα[τεσκεύασεν Μ.] Ἀὐρ. Ἀντίοχος | [— — —] ἑαυτῷ καὶ γυναι⁴[κὶ αὐτοῦ — — —]ρίδι καὶ θυγατρὶ | αὐτοῦ — — —]δι καὶ ἐκγόνῳ | [— — —] κα]ὶ ᾧ ἂν αὐτὸς | [ἐγγράφως ἐπιτρέ]ψω [ἐτέρῳ⁸ δὲ οὐδενὶ ἐξέσται κηδεῦσαι τίνα, — — —].

LIT ADAK – ŞAHİN 2004: 105

TEM M.S. III. yy. başı

ORI Tlos

Aurelius adı CA ile alınmış bir vatandaşlık hakkına işaret edebileceği gibi, M.S. 161 yılından itibaren başa geçen Aureliuslar Sülalesi imparatorları ile de bağlantılı olabilir. SEG 54, 1459'un yukarıdaki belgeyi, belki de yazı karakteri ve kalitesinden ötürü M.S. 200 yılı civarına tarihlemesi, burada daha çok İmparator Marcus Aurelius ile bağlantılı bir vatandaşlık hakkının söz konusu olduğunu düşündürmektedir. Yukarıdaki belgeden, M. Aurelius Antiokhos'un, kendisi ve yazıtın bulunduğu durumu nedeniyle isimleri günümüze ulaşmamış eşi, kızı ve torunları için bir mezar yaptırmış olduğu öğrenilmektedir.

P046

M. AVRELIVS ANTIPATRIANVS

A [Lykia/Sidyma]

TAM II 200 (sat. 4)

Bk. P399, A

- LIT ZIMMERMANN-M 1993a: 118 v.d.
 TEM CA'dan kısa süre sonra
 ORI Sidyma
 FP2 • ὑποφύλαξ
 • ἱερεὺς τῶν Σεβαστῶν
 FP3 • γραμματεὺς
 • πρύτανις
 • γυμνασιάρχης

Yukarıdaki belgede, Demosthenes *alias* Androbios torunu ve M. Aurelius Antipatrianus kızı olan *Neokoros* M. Aurelia Aristoteleia *alias* Androbiane (P399) onurlandırılmaktadır. M. Aurelia Aristoteleia *alias* Androbiane'nin *neokoros* olarak anılmasından dolayı, babası M. Aurelius Antipatrianus halû hazırda ileri bir yaşta olmalıdır. Yazı karakteri belgenin M.S. III. yy.'a tarihlendiğini düşündürse de, *Marcus praenomen*'inin M.S. III. yy.'da çok hızlı bir biçimde kaybolmasından ötürü, yazıt M.S. 212 yılının hemen sonrasına tarihlenmelidir (ZIMMERMANN-M 1993a: 118 v.d.). Sidyma ve Ksanthos vatandaşı olan M. Aurelius Antipatriaus, Birlik için *hypophylaks*'lik, Lykia Birliği'nin *metropolis*'i Ksanthos kentinde *prytanis*'lik, *grammateus*'luk, *gymnasiarkhis*'lik ve imparator kültü rahipliği görevlerinde bulunmuştur.

P047

M. AVRELIVS APOLLONIOS

- A [Lykia/Ksanthos]
 TAM II 337 (sat. 1)
 Bk. P039, A

- TEM M.S. II. yy. sonu
 ORI Ksanthos

Ksanthos epigrafi heyetinin yapmış olduğu tarihlemeye göre¹³⁷, M.S. II. yy. sonunda yaşamış olması gereken M. Aurelius Apollonios yukarıdaki mezar yazıtından tanınmaktadır.

¹³⁷ http://www.hst.ulaval.ca/xanthos/eng/inscription_xanthos_eng.php?id=151

P048

M. AVRELIVS APOLLONIOS

A [Lykia/Oinoanda]

HOLLEAUX – PARIS 1886: 224, no. 7; IGR III 488; OGIS 565 (sat. 5 v.d.):

Ἀπολλωνίου δῖς, | Λυκίων τὸ κοινὸν ἐτείμη|σεν χρυσῶ στεφάνῳ καὶ εἰ⁴κόνι γραπτῆ καὶ
εἰκόνι χαλκῆ | Μάρκον Αὐρήλιον Ἀπολλῶ|νιον Ἀπολλωνίου τοῦ καὶ | Φιλώτου,
Ἀπολλωνίου Ὀρθα⁸γόρου Οἰνοανδέα, γενόμε|νον πρότερον μὲν ἱερέα | θεοῦ πατρῶου
Ἀπόλλωνος | Λυκίων τοῦ κοινοῦ, μετὰ ταῦ¹²τα δὲ ἀρχιφυλακήσαντα ἐν | τῇ πρὸς τῷ
Κράγῳ συντελ[εῖα] | καὶ μετὰ πάσης εἰρήνης κ[αὶ] | εὐσεβείας τὴν ἀρχὴν ἐκτε¹⁶λέ-
σαντα, ληρώσαντα καὶ [εἰς] | τὸ ἱερώτατον ταμεῖον τοὺς | ἱεροῦς φόρους καὶ τὴν πράξιν
| ποιησάμενον ἐπεικῶς καὶ τει²⁰μητικῶς. (PHI)

LIT MAGIE 1950: 531; 1390

TEM M. S. II. yy.

ORI Oinoanda

FP2 • ἀρχιφύλαξ
• ἱερεὺς θεοῦ πατρῶου Ἀπόλλωνος

WÖRRLE 1988: 189'a göre, yukarıdaki belgeden Apollonios *alias* Philotos oğlu, Apollonios torunu olduğu öğrenilen M. Aurelius Apollonios, rahipliği İmparatorluk Çağı Birlik Rahiplikleri'nden sayılan Tanrı Apollon Patroos'un M.S. II. yy.'dan bilinen 3 rahibinden biridir. Lykia Birliği tarafından altın bir çelenk ve ikonalarla onurlandırılmış olan M. Aurelius Apollonios, Birlik'in Kragos çevresinden alınan vergisinin *arkhiphylaks*'liğini yaptığı sırada, sorumluluk alanı içinde kalan yerlerden toplayamadığı vergi miktarı kadar parayı kendi cebinden karşılamıştır.

P049

M. AVRELIVS ARISTODEMOS

A [Lykia/Sidyma]

TAM II 176 A1 (sat. 9):

... | Μ(ἄρκος) Αὐρήλιος Ἀριστόδημος | κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Sidyma

FP3 • βουλευτής

Sidyma kentinin *boule* üyelerinin bir listesi olan yukarıdaki belgeden kentin *bouleutes*'lerinden birisi olduğu öğrenilmektedir. M. Aurelius adlarından dolayı, Aristodemos'un muhtemelen kendisi, c.R.'yi en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında elde etmiş olabilir.

P050

M. AVRELIVS DEMETRIOS *alias* ---S

A [Lykia/Oinoanda]

HOLLEAUX – PARIS 1886: 232, no. 12; HALL – MILNER 1994: 15 v.d., no. 6; SEG 44, 1170 (sat. 9 v.d.):

Ἀγωνοθετοῦντος δι[ὰ] | βίου Ἰουλίου Λουκίου [Πει|λ]εῖου Εὐαρέστου παν[ηγύ|ρ]εως
 δευτέρας Σεηρεί[[ων Ἀλεξανδρείων] Εὐαρ[εσ|τεῖ]ων, ἧς αὐτὸς συνεσ[τή]σα]το ἐξ ἰδίων
 χρημάτων⁸ εἰς πάντα τὸν χρόνον. | Μ. Αὐρ.] Δημήτριος ὁ κα[ὶ ca. 3 | ca. 4]Σ Δημη-
 τρίου [κτλ. — — —].

TEM M. S. II. yy. sonu – III. yy. başı

ORI Oinoanda

FP4 • ἀγωνοθετέω πανηγύρεως δευτέρας Σεηρείων Ἀλεξανδρείων

Yukarıdaki belgeden öğrenildiği kadarıyla, yaşam boyu *agonothetes* olan Lucius Pilius Euarestos tarafından kurulmuş olan *Severia Aleksandreia Euaresteia* Festivali'nin 2.'sinde düzenlenen yarışmalar çerçevesinde, Demetrios oğlu M. Aurelius Demetrios *alias* ---s, türünü bilmediğimiz bir spor müsabakasında zafer kazanmış olmalıdır. *Marcus Aurelius* isimleri, Demetrios'un vatandaşlık hakkının İmparator Marcus Aurelius ya da Commodus'a dayandığını göstermektedir.

P051

AVRELIVS HARPALOS *alias* PHILOKLES

A [Lykia/Kyaneai]

BEHRWALD *et alii* 1998: 177 v.dd., no. 1; SEG 48, 1692 (sat. 6)

Bk. P057, A

LIT BEHRWALD *et alii* 1998: 179

TEM M.S. II. yy. sonu – III. yy. başı

ORI Kyaneai

FP3 • ἐργαπιστάτης

Neikostratos *alias* Stratonides'in (P057) Kyaneai *Demos* ve *Boule*'si tarafından bir heykel ile onurlandırıldığını öğrendiğimiz yukarıdaki belgeden, heykelin dikilmesine *ergepistates* Aurelius Harpalos *alias* Philokles'in nezaret ettiği anlaşılmaktadır. *Ergepistates*'lik Lykia'dan şimdiye kadar sadece Kyaneai'dan yukarıdaki belgeden ve bunun dışında Ksanthos'tan bir başka belgeden¹³⁸ daha bilinmektedir. *Ergepistates*'lerin görev alanı tam olarak tespit edilememiş olmakla birlikte, onların kentteki

¹³⁸ TAM II 496, Ksanthos'tan da Eukleides'in kentte bir *gymnasion* ve *theoi patrooi* için bir sunak yapımından sorumlu *ergepistates* olduğu bilinmektedir.

bütün kamusal yapılara nezaret eden ve bunların denetiminden sorumlu yıllık memurlar olan *epimeletes*'ler¹³⁹ gibi, kentlerdeki yapı faaliyetlerinden sorumlu oldukları açıktır. Bununla birlikte, *ergapistates*'lerin *epimeletes*'ler gibi, kentin bütün yapı faaliyetlerinden sorumlu yıllık memurlar olup olmadıkları bilinmemektedir. Onların daha ziyade münferit yapılar için görevlendirilmiş özel memurlar oldukları düşünülebilir. Bu bağlamda yukarıdaki belgeden tanınan M. Aurelius Harpalos *alias* Philokles'in de *Kyaneai Boule* ve *Demos*'unun siparişi üzerine sadece söz konusu heykelin yapımı ile ilgilenmiş olması kuvvetle muhtemeldir (BEHRWALD *et alii* 1998: 177 v.dd.)¹⁴⁰.

P052

M.(?) AVRELIVS IASON

A [Lykia/Sidyra]

TAM II 176 B1 (sat. 33):

... ³²κατὰ|διαθήκην Ἀὐρη(λίου) Ἰάσονος | κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Sidyra

FP2 • δημότης¹⁴¹

Sidyra kentinin *demos* üyelerinin bir listesi olan yukarıdaki belgeden kentin *demotes*'lerinden biri olduğu öğrenilmektedir. Iason sadece *Aurelius gens* adını taşımakla birlikte, söz konusu belgenin İmparator Commodus zamanına tarihlenmesinden ötürü Iason'un kendisi ya da babası, c.R.'yi CA öncesinde, en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında elde etmiş olabilir.

P053

M.(?) AVRELIVS KRATEROS III *alias* SYMMAKHOS

A [Lykia/Tlos]

ADAK – ŞAHİN 2004: 100, no. 15; SEG 54, 1456 A (sat. 1 v.d.):

Συνεχώρησεν δὲ Ἀὐρ. Κράτερος | γ' ὁ καὶ Σύμμ[αχος] ἐνταφῆναι ἐν τῇ | vac. μέσῃ [σὺν Α]ὐρ Νέωνι δίς [— — —].

LIT ADAK – ŞAHİN 2004: 105

¹³⁹ Belgeler ve memuriyetle ilgili tartışmalar için bk. WÖRRLE 1988: 117 v.dd.; ZIMMERMANN-C 2002: 52; 139.

¹⁴⁰ Bir *ergapistates*'in sadece belirli bir amaç doğrultusunda görevlendirilmesine dair örnek için bk. HERMANN 1995: 35, d.n 34.

¹⁴¹ İlk kez, Atina'da *demos* üyeleri için kullanılan bu *demotes* hk. ayrıntılı bilgi için bk. SCHIRO 1965: 1006–1116.

TEM M.S. 200
ORI Tlos

Yukarıdaki fragmandan M. Aurelius Krateros III *alias* Symmakhos'un Tlos'ta bir mezar sahibi olduğu anlaşılmaktadır.

Aurelius adı CA ile alınmış bir vatandaşlık hakkı ile bağlantılı olabileceği gibi, İmparator Marcus Aurelius'a dayanan bir *c.R.*'nin göstergesi de olabilir. SEG 54, 1456'nın yukarıdaki belgeyi, belki de yazı karakteri ve kalitesinden ötürü, M.S. 200 yılı civarına tarihlemesi, burada daha ziyade İmparator Marcus Aurelius ile bağlantılı bir vatandaşlık hakkının söz konusu olduğunu düşündürmektedir. Kratippos'un kendisi ile aynı ismi taşıyan dedesi ve babasının da birer Aurelius olup olmadıkları bilinmemektedir.

P054

M. AVRELIVS KSANTIPPOS *alias* KALLIPPOS

A [Lykia/Kyaneai]
BEHRWALD *et alii* 1998: 179, no. 2; AE 1998, 1403; SEG 48, 1693 (sat. 5)

Bk. P057, B

B [Lykia/Kyaneai]
BEHRWALD *et alii* 1998: 179, no. 3; SEG 48, 1694 (sat. 1 v.d.):

[M(άρκου)] Αὐρ(ήλιον) Ξάνθιππον τὸν καὶ Κάλλιπ<π>ο|[v] Κυανείτην τὸν ἀξιο-
λογώτατον | υἱ[ὸ]ν Μ(άρκου) Αὐρ(ηλίου) Νεικοστράτος τοῦ καὶ ⁴ [Στρατωνίδου — —
—.

LIT BEHRWALD *et alii* 1998: 179
TEM M.S. III. yy.'ın 1. yarısı
ORI Kyaneai

A belgesinde, Neikostratos oğlu M. Aurelius Ksantippos *alias* Kallippos'u kardeşi *Lykiarkhes* Flavius Epagathos (P208) ve babası Neikostratos oğlu M. Aurelius Neikostratos (P057) onurlandırılmaktadır.

Gene M. Aurelius Ksantippos *alias* Kallippos'un onurlandırıldığı B belgesinde 2 yazıtlı blok söz konusudur. Bu 2 blok ve benzer 5 bloğun yan yana bulunması, bunların M. Aurelius Neikostratos'un ailesi¹⁴² için onur dekretlerinin yerleştirildiği bir mezar anıtının duvarına ait olduklarını düşündürmektedir¹⁴³. Yazıtların yaklaşık

¹⁴² Ailenin M.S. II yy.'ın başına kadar takip edilebilen soy ağacı için bk. BEHRWALD *et alii* 1998: 182.

¹⁴³ Kyaneai'dan M. Aurelius Neikostratos'un ailesinin mezar anıtına ait yazıtlarda hem Neikostratos'un hem de babası Ksantippos'un isimleri inşaa sahibi olarak geçmektedir (SEG 48, 1696; ayrıca bk. P057, D). Bu şekilde bir ön oda ve bunu takip eden arka arkaya

olarak M.S. 200 yılı civarına tarihlendirilmesi, *M. Aurelius* isimlerinden dolayı Ksantippos'un dedelerinin Roma vatandaşlık hakkını en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında almış olabileceğini göstermektedir.

P055

M. AVRELIVS LAETVS *alias* PAETAS

A [Lykia/Ksanthos]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 123, no. 97; IGR III 604; TAM II 497; *FdXanth* VII 77 (sat. 7 v.d.)

Bk. P115, A

LIT REITZENSTEIN 2005: 135, no. 22; ENGELMANN 2007a: 137; ENGELMANN 2007b: 162 v.d.; REITZENSTEIN 2009: 276, no. 88

TEM M.S. III. yy.'in I. yarısı

ORI ?

TRI Quirina

FP2 • λυκιάρχης

Letoon'da bulunmuş olan yukarıdaki belgeden Lykia Birliği'nin, Sex. Claudius Clementianus Ktesikles (P115) adlı bir kişiyi, Quirina *tribus*'una mensup M. Aurelius Laetus *alias* Paetas'ın *lykiarkhes*'liği zamanında, Halk kararıyla bir heykel ile onurlandığı anlaşılmaktadır. Söz konusu kişinin onurlandırılmasına ilişkin bir diğer belge de Patara'dan bilinmektedir (ENGELMANN 2007b: 162, no. 5). Bu belgede de tıpkı A belgesinde olduğu gibi, yapılan halk oylaması sonucunda heykeli dikilerek onurlandırılmasına karar verilen Ktesikles, bu kez *Lykiarkhes* M. Aurelius Dionysios II (P404) zamanında onurlandırılmıştır. Söz konusu bu kişinin ayrı zamanlarda onurlandırılmasına ilişkin ENGELMANN 2007b: 163, iki ihtimali hesaba katmaktadır: Bunlardan biri, M. Aurelius Dionysios II'nin, M. Aurelius Laetus *alias* Paetas'ın halefi olarak bir yıl önce, Paetas'ın *lykiarkhes*'liği zamanında dikilmesine karar verilen heykelin dikimini gerçekleştirmiş olabileceği; diğer ihtimal ise, Ktesikles'in farklı yıllarda iki ayrı *lykiarkhes* zamanında onurlandırılmış olabileceğidir. REITZENSTEIN 2009: 276, no. 88, hem Paetas'ın hem de Dionysios II'nin Ktesikles için onurlandırmayı *lykiarkhes* olarak resmi görevle yapmadıklarını, Ktesik-

iki mezar odasının bulunduğu söz konusu mezar yapısı için iki yapı aşamasının varlığı izlenebilmektedir. GERNER-HANSEN 1998: 31 v.dd.'ye göre, Neikostratos, aslen babasının mezarı olan yapının giriş holünü kapattırıp, kapalı bir mekana dönüştürmüş ve anıta yeni bir ön hol ekletmiştir. GERNER-HANSEN 1998: 40 v.d., bu tadilatın nedeni için şu tahminde bulunmaktadır: Neikostratos, bu şekilde hem babasının yaptırmış olduğu mezar yapısını zarar vermeden korumuş hem de kendi hayalindeki mimariyi bu şekilde hayata geçirmiştir.

les'in çağdaşları olması gereken Dionysios ve Paetas'ın bunu kişisel olarak üstlendiklerini düşünmektedir.

P056

M. AVRELIVS MENEDEMOS

A [Lykia/Olympos]

ATILA – ÇELGİN 1991: 75–112; SEG 41, 1388 (sat. 5)

Bk. P400, B

LIT ATILA 1991: 105–127; ATILA – ÇELGİN 1991: 75–112

TEM M. S. III. yy. başı

ORI Olympos

Arkhiereus'luk, *grammateus*'luk ve *lykiarkhes*'lik yapmış olan M. Aurelius Arkhepolis *alias* Hoplon'un (P400) erkek kardeşidir. Resimakhos *alias* Diotimos oğlu, Nommos torunu olan M. Aurelius Menedemos, kardeşi Arkhepolis'in kendisi ve babası için yaptırmış olduğu mezarın¹⁴⁴ yukarıda verilen yazıtından tanınmaktadır. Erkek kardeşi gibi, Birlik hizmetinde bulunup bulunmadığına dair herhangi bir bilgimiz yoktur.

P057

M. AVRELIVS NEIKOSTRATOS *alias* STRATONIDES

A [Lykia/Kyaneai]

BEHRWALD *et alii* 1998: 177 v.dd., no. 1; SEG 48, 1692 (sat. 2 v.d.):

Κυανειτῶν ἡ βουλή | καὶ ὁ δῆμος Νεικόστρα|τον <τὸν> καὶ Στρατωνίδην | Ξανθίππου
Κυανεί 4την ὡς διέθετο, δι' ἐργεπιστάτου | Αὐρ(ήλιου) Ἀρπάλου τοῦ καὶ | Φιλοκλέους
εἰκο|σαπρώτου.

B [Lykia/Kyaneai]

BEHRWALD *et alii* 1998: 179, no. 2; AE 1998, 1403; SEG 48, 1693 (sat. 5):

Μ(ἄρκον) Αὐρ(ήλιον) Ξάνθιππον τὸν | [κ]αὶ Κάλλιππο|[ν] Νεικοστρά|του Κυανείτην,
Φλαύιος Ἐπά|[γαθος ἀπὸ] λυκιαρχίας τὸν ἀδελ⁴φόν, καθὼς διέθετο ὁ πατήρ | Μ(ἄρ-
κος) Αὐρ(ήλιος) Νεικόστρατος Ξανθίπ|που Κυανείτης [— — —]ΛΙΟΝ.

C [Lykia/Kyaneai]

BEHRWALD *et alii* 1998: 179, no. 3; SEG 48, 1694 (sat. 3)

Bk. P054, B

¹⁴⁴ Babası ve kardeşi Marcus Aurelius Menedemos'un mezar evi için bk. ADAK – ATVUR 1997: 11 v.dd.

D [Lykia/Kyaneai]

BEHRWALD *et alii* 1998: 181, no. 6; SEG 48, 1697:

[Τὸ ἡρώων κατεσκε]ύασεν Μ(ἄρκος) Αὐρ(ήλιος) Νει[κό]στρατος ὁ καὶ Στρατωνίδης
Ξανθίππου β´ ἑαυτῶ [καὶ τῆ γυναικὶ αὐτοῦ Φλ]αβίλλη κ[α]ὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν. *vac.*

E [Lykia/Kyaneai]

KOLB – ZIMMERMANN-M 1990: 123 v.d., no. 3; SEG 40, 1272 (sat. 3):

Κυανειτῶν ἡ βουλή | *vac.* καὶ ὁ δῆμος | Νεικόστρτον τὸν καὶ Στρατωνίδην Ξαν⁴θίππου
Κυανείτην, | καθῶς διέθετο.

F [Lykia/Patara]

ENGELMANN 2007b: 161, no. 3 (sat. 2 v.d.):

Λυκίων τὸ κοινὸν | Νεικόσ[τ]ρατον τὸν καὶ | Στρατωνίδην Ξανθίππου ⁴ Κυανείτην
κα[ταλιπ]όντα τὸ ἔθνος κλ[ηρο]νό[μ]ον ἀκολού[θως] ἢ ἔθετο δια||θήκη, διὰ τ[ο]ῦ
ἄξ[ιο]λογω⁸τ[άτ]ο[υ] λυκιά[ρχου] Διο[νυσί]ο[υ] [Διο]γυσίου Διογένους δις [τοῦ Μητρο-
δώ]ρου.

G [Mısır]

PREISIGKE 1922: 82; BGU 3, 912.1.1.1.ctr.2:

...[ἐπ' ἀρχιερέως Νει]κοστράτου τοῦ καὶ Στρατωνίδου Ξανθίππου δις μηνὸς Ξανδικοῦ
ἐν Μύροις κτλ.

BGU 3, 912.1.1.1.ctr.5:

... ἐπὶ ἀρχιερέως τῶν Σεβαστῶν Νεικοστράτου τοῦ καὶ Στρατωνίδου Ξανθίππου κτλ.

BGU 3, 912.1.1.1.Fr. 4:

... ἐπὶ ἀρχιερέως τῶν Σεβαστῶν Νει[κοστράτου] τοῦ καὶ Στρα[τωνίδου] Ξανθίππου
[δις μηνὸς Ξανδικοῦ *ca.* 11] ἐν Μύροις κτλ.

LIT BEHRWALD *et alii* 1998: 179; GERNER-HANSEN 1998: 25–41

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Kyaneai

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (G)

Bir Ksantippos oğlu ve torunu (D) olan Kyaneaili M. Aurelius Neikostratos *alias* Stratonides'in büyük dedesi ise kendisi gibi bir Neikostratos'tur¹⁴⁵. M. Aurelius Ksantippos *alias* Kallippos (P054) ve *lykiarkhes*'lik yapmış olan Flavius Epagathos (P208) isimli iki oğlunun varlığı bilinmektedir (B).

A belgesinden, O'nun vatandaşı olduğu Kyaneai kenti *Boule* ve *Demos*'u tarafından bir heykeli dikilerek onurlandırıldığı anlaşılmaktadır. Patara'da *bouleuterion*'da bulunmuş olan F belgesinde ise vasiyetnamesinde halkı da mirasçısı olarak bıraktığı için bu kez Lykia Birliği tarafından bir heykel ile onurlandırılmaktadır.

¹⁴⁵ BEHRWALD *et alii* 1998: 181, no. 5; SEG 58, 1696.

M. Aurelius Neikostratos *alias* Stratonides'in eşinin ismi olan Flavilla (D) *Flavivus gens* adından türemiş görünmektedir. Bu durum Flavilla'nın, tıpkı bir Roma vatandaşı olan annesi bir *peregrinus* ile evlendiği için Roma vatandaşlık hakkına sahip olmayan Flavianus Diogenes örneğinde olduğu gibi, Flaviuslar zamanında vatandaşlık hakkı almış bir aileye mensup olabileceğini gösterebilir (REITZENSTEIN 2005: 97).

Myra'dan köle ticareti ile ilgili bir papirüsten *eponymos arkhierus* olarak bilinen bir Neikostratos *alias* Stratonides daha tanınmaktadır (G). Bu kişinin memuriyeti söz konusu belgede geçen M.S. 206 yılı Roma *consul*'ü sayesinde kesin olarak tarihlenebilmektedir. Bu kişi büyük bir ihtimalle Kyaneaili M. Aurelius Neikostratos *alias* Stratonides ile özdeş olmalıdır. Söz konusu papirüste Neikostratos *alias* Stratonides'in *M. Aurelius* ismi olmaksızın anılması iki ihtimali akla getirmektedir: Bunlardan ilki, ismin *praenomen* ve *nomen gentile* kısımları kullanılmaksızın kısaltılmış olduğu; diğeri ise ailenin vatandaşlık hakkını ilk olarak CA'dan sonra elde etmiş olabileceğidir. Bununla birlikte SEG 48, 1692, bu zamanda *tria nomina*'nın yanı sıra, zaman zaman sadece basit Hellen isim formunun da kullanıldığına dikkati çekmektedir¹⁴⁶.

P058

M. AVRELIVS NEON II

A [Lykia/Tlos]

ADAK – ŞAHİN 2004: 100, no. 15; SEG 54, 1456 A (sat. 3)

Bk. P053, A

LIT ADAK – ŞAHİN 2004: 105

TEM M.S. 200 civarı

ORI Tlos

Yukarıdaki fragmandan M. Aurelius Krateros III *alias* Symmakhos'un (P053) mezarına defnedildiği öğrenilen M. Aurelius Neon II'nin *c.R.*'si, söz konusu belgenin SEG 54, 1456 tarafından M.S. 200 civarına tarihlenmesinden dolayı, CA öncesinde elde edilmiş olmalıdır.

¹⁴⁶ BEHRWALD *et alii* 1998: 178'e göre, bu durum bu zamanda yaygın olan *polis patriotismus* ile bağlantılı olmalıdır.

P059
M. AVRELIVS(?) PIGRES

A [Lykia/Arykanda]

IARYKANDA 46; SCHULER 2004: 696 (sat. 6 v.d.):

[— — — τὴν δεῖνα] | Ἐμβρόμου τοῦ Παν[ταίνετου] | Ἄρκανδίδα θυγατέ[ρα, ἐκγό] ἄνην,
ἐξεκγόνην, ἀπόγο[νην καὶ] | ἀνεψιῶν Λυκιαρχῶν, [γυναῖ|κα] τοῦ ἀξιολογωτάτου ΜΑ[...
| Π]ίγρητος Κιλλόρτου, συν[γε ὀνίδ]α σ[υνκλ]ητικῶν καὶ ὑ[πατι]κῶν — —].

LIT *IARYKANDA*: s. 57; SCHULER 2004: 696 v.dd.

TEM M.S. II. yy. ortaları

ORI Arykanda

Yukarıdaki belgede, *lykiarkhes*'ler soyundan gelen, senatör ve konsüllerle akraba olan, ancak yazıtın buluntu durumundan ötürü ismi günümüze ulaşmamış bulunan bir kadın onurlandırılmaktadır. Kadının eşinin ismi yazıtın *editio princeps*'i tarafından Ma- ile başlayan yerel bir isim olarak yorumlanırken, SCHULER 2004: 696'ya göre, isim M. Aurelius? Pigres şeklinde olmalıdır. Bu kişi şüphesiz Arykanda'dan birçok yazıttan tanınan (*IARYKANDA* 45. 48. 52. 111) Pigres ve Killiortes isimlerinin sıklıkla kullanıldığı ünlü *lykiarkhes*'lerin ailesine mensup olmalıdır. Eğer Pigres için SCHULER 2004: 696 tarafından yapılan *Marcus Aurelius* tamamlaması isabetli ise, bu zamana kadar vatandaşlık hakkına sahip olmayan söz konusu aile, ilk kez Pigres'le birlikte Roma vatandaşlık hakkını elde etmiş görünmektedir. Pigres, Roma vatandaşlık hakkını *M. Aurelius* adlarından dolayı, en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında almış olabilir. Nitekim ailenin, gene SCHULER 2004: 698'de verilen soyağacına göre¹⁴⁷, Pigres'in babası olması gereken Killiortes II'nin Birlik Başrahipliği'nin M.S. 134 yılına tarihlenmesi¹⁴⁸ bu düşüncüyü desteklemektedir. Bilindiği gibi, Roma vatandaşlık hakkının elde edilmesi ve senatör aileleriyle evlilik bağları ile akrabalık ilişkilerinin kurulması yerel aristokrasi için imparatorluk aristokrasisine yükselmenin önemli araçlarıydı. M. Aurelius? Pigres'in torunlarının bu amaca ulaşip ulaşmadıklarını bilemiyoruz. Ama kesin olan ailesinin bu yolda ilk adımı Lykia'nın diğer önde gelen aileleriyle karşılaştırıldığında daha geç attığıdır (SCHULER 2004: 696 v.dd.).

¹⁴⁷ Aynı ailenin soyağacı *IARYKANDA*: s. 105'de de verilmekle birlikte, SCHULER 2004: 698'dekinden farklılıklar göstermektedir.

¹⁴⁸ WÖRRLE 1988: 42 v.d. Ayrıca bk. *IARYKANDA*: s. 59.

P060

M. AVRELIVS PRYTANIKOS

A [Lykia/Tlos]

ADAK – ŞAHİN 2004: 99, no. 14; SEG 54, 1455 (sat. 1):

Αὐρ. Πρυτανικός Ἀρπάλου [υἱός] | ἐπιεονησάμην (sic) παρὰ Μεττίου | Διογένους κλεί-
νην τὴν ἐν εὐωνύμοις τοῦ ὑποσορίου ἐπὶ τῷ ἔχειν ⁴ τὴν καὶ ἐξουσίαν καὶ κυρείαν ἐμὲ |
καὶ τοὺς ἐμοὺς ἐτέρω δὲ μηδενὶ ἐξ[έστω] | θεῖναι τινα ἢ συνχωρῆσαι, εἰ δὲ οὐ, οφει|λέσει
τῷ Τλωέον (sic) δῆμῳ ✕ διακό⁸σια καὶ ὁ ἐλένξας λήψετε τὸ | τρίτον.

LIT ADAK – ŞAHİN 2004: 105

TEM M.S. II. yy. sonu – III. yy. başı

ORI Tlos

Harpalos oğlu Aurelius Prytanikos'un Mettius'a ait bir mezar anıtının *hyposorion* kısmındaki sol *kline*'yi satın aldığı öğrenilen yukarıdaki belgenin SEG 54, 1455 tarafından M.S. 200 yılına tarihlenmesinden ötürü, Prytanikos'un belki de babası vatanışlık hakkını en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında almıştır.

P061

M. AVRELIVS TOALIS (1)

A [Lykia/Olympos]

CIG III 4311

Bk. P062, A

B [Lykia/Olympos]

HOLLEAUX – PARIS 1886: 233, no. 13 A–B; HALL – MILNER 1994: 17, no. 7 A–B; SEG 44, 1171 A–B (A sat. 1; B sat. 10):

(A)

M. Αὐρ. Τοαλιου Ὀλυμπηνοῦ καὶ Ἀρκανδέος παραδόξου Ἰουλίου Εὐαρέστου.

(B)

Ἄγωνοθετοῦντος διὰ βί|ου Ἰουλίου Λουκίου Πει|λίου Εὐαρέστου πανηγύ⁴ρεως
δευτέρας Σευηρεί|ων [Ἀλεξανδρείων] Εὐα|ρεστίων ἧς αὐτὸς συν|εστήσατο ἐξ ἰδίων
χρη⁸μάτων εἰς πάντα τὸν | χρόνον, | Αὐρ. Τοάλιος νεικήσας ἐν|δόξως παίδων πανκ-
ρά¹²τιον κοινὰ Λυκίων. | Ὀλύμπια. | Πύθια. | Ἄκτια. ¹⁶Ὀλύμπια. | Ἄκτια.

TEM M. S. II. yy. sonu – III. yy. başı

ORI Olympos

FP4 • νικάω παίδων πανκράτιον κοινὰ Λυκίων Ὀλύμπια Πύθια Ἄκτια Ὀλύμπια Ἄκτια
(B)

B belgesinden, Lucius Pilius Euarestos'un (P259) *agonothetes*'liği sırasında düzenlenen ikinci *Severeia* Festivali'nde çocuklar arası boks müsabakasında zafer kazanmış

olduğunu öğrendiğimiz M. Aurelius Toalis'in, gene aynı belgeden Olympos ve Arykanda vatandaşı olduğu bilinmektedir. Ayrıca O'nun 2 kez *Olympia*, 2 kez *Aktia* ve 1 kez de *Pythia* oyunlarında zafer kazanmış olduğu da söz konusu belgeden öğrenilmektedir. Toalis'in kendisi ile aynı adı taşıyan oğlu M. Aurelius Toalis II (P062) ise A belgesinden tanınmaktadır.

P062

M. AVRELIVS TOALIS II (2)

A [Lykia/Olympos]
CIG III 4311:

Μ. Αὐρ. Τό[α]λις δις Ὀλυμπηνός καὶ Ἀρυκανδεὺς — — —.

TEM M. S. III. yy. başı
ORI Olympos
CC Arykanda

Lucius Pilius Euarestos'un (P259) *agonothetes*'liği sırasında düzenlenen ikinci *Severieia* Festivali'nde çocuklar arası boks müsabakasında zafer kazanmış olduğunu öğrendiğimiz M. Aurelius Toalis'in (P061) oğlu olması gereken M. Aurelius Toalis II, yukarıdaki belgeden anlaşıldığı üzere babası gibi Olympos ve Arykanda vatandaşıdır.

P063

T. AVRELIVS TROKONDAS

A [Lykia/Idebessos]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 13, no. 41; TAM II 857 (sat. 2 v.d.):

Κατεσκευάσεν τὸ ἀγγελίον Τίτος Αὐρήλιος Τροκόνδας ἑαυτῷ καὶ γυναι[ι] ἄκ[ι] αὐτοῦ
Μεγαύξῃ καὶ | θυγατρὶ Τυχαροῦτι καὶ | ἀνδρὶ αὐτῆς Κόνωνι | καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν· ἐὰν δέ ⁸
τις ἄλλος ἐπεισενένκη, ὀφειλέσι θεοῖς Διοσκούροις | ἐν Ἰδεβησσῶ ✕ σ'. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Idebessos

Yukarıdaki belgeden, T. Aurelius Trokondas adlı bir Roma vatandaşının kendisi, ismi günümüze ulaşmamış eşi, kızı Tykharus, kızının eşi Kondion ve onların çocukları için bir mezar yaptırmış olduğunu öğrenmekteyiz.

T. Aurelius Trokondas'ın Roma vatandaşlık hakkı imparator olmadan önceki adı T. Aurelius Fulvus Boionius Antoninus olan Antoninus Pius'a dayanıyor olma-

lıdır¹⁴⁹. Bilindiği gibi, M.S. 134/5 yılında *Asia proconsul*'ü olarak görev yapmış olan Antoninus Pius, bir vesile ile Idebessoslu Trokondas'ın Hadrianus zamanında Roma vatandaşlık hakkı almasına aracı olmuş olmalıdır.

P064
BAEBIA ANASSA

- A [Lykia/Oinoanda]
HALL *et alii* 1996: 137 v.d.; SEG 46, 1709 III D (sat. 2 v.d.)
Bk. P222, A
- B [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B IV (sat. 1–5)
Bk. P222, B

TEM M.S. II. yy.'ın ortaları
ORI Patara

Licinnia Flavilla (2) *heroon* yazıtına ait A ve B belgelerinin yukarıda verilen satırlardan Pinaralı T. Flavius Claudianus Capito (P206) ile evlendiği öğrenilen Baebia Anassa, Baebius Italicus'un (P065) kızıdır (SG 1.13). Anassa'nın Italicus *alias* Flavius Capito (P204), Alkimedon *alias* Flavius Tatianus (P221) ve Flavia Lykia (P192) adlı çocuklarının varlığı gene yukarıdaki belgelerden bilinmektedir.

P065
BAEBIVS ITALICVS

- A [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B IV (sat. 1–5)
Bk. P222, B
- LIT SALOMIES 1993: 119 v.dd.
TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy.'ın 1. yarısı
ORI Patara

Licinnia Flavilla'nın (2) *heroon* yazıtının yukarıda verilen satırlarından Pinaralı T. Flavius Claudianus Capito (P206) ile evlendiği öğrenilen Baebia Anassa'nın (P064) babasıdır (SG 1.13).

¹⁴⁹ *Asia*'dan benzer durumlar için bk. HOLTHEIDE 1983: 102.

P066
 CALLESTRIVS ---

A [Lykia/Khoma]

BEAN – HARRISON 1967: 41, no. 1; AE 1967, 520:

[Χω]μα[τ]ειτῶν ἢ βουλή καὶ ὁ [δῆμος] | ἐτείμησεν | [---]ν Καλέστριον [.]ροτ[---
 4νεαν]ίαν καλὸν κ[ἀ]γαθὸν [---|μ]ενον ἰατρὸν κριθέ[ντα πάντων ?] | ἀλιτούργητον.

TEM Hadrianus zamanı

ORI Khoma

FP4 • ἰατρός

Yukarıdaki belgede *praenomen* ve *gens* ismi günümüze ulaşmamış bulunan genç hekim Callestrius ---, Khoma *Boule* ve *Demos*'u tarafından onurlandırılmaktadır. Söz konusu belgeden P066'nın bütün *leitourgia* hizmetlerinden muaf olduğu öğrenilmektedir.

P067
 M. CIRNIVS HERMAIOS

A [Lykia/Idebessos]

TAM II 853 (sat. 1 v.d.):

Κατεσκεύασεν τὸ ἥρῳον Μάρκος Κίρνι|ος, Μάρκου Κιρνίου Πλάντα υἱός, Ἑρμαῖος Ἑρμαῖος καὶ Ἀκαλισεὺς (*sic*) ἀπὸ Ἰδεβησσοῦ ἑαυτῷ ⁴ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ναροῖα Καλλιστράτου τοῦ | Ἑρμαίου Ἀκαλισσίδι, ἄλλω δὲ οὐδενί, ἐκτὸς ἐάν | μὴ αὐτὸς ἐγὼ ἐνγράφως ἐπιτρέψω· Ἐάν δέ | τις θάψι πτώμα χωρὶς τοῦ ἐμὲ ἐπιτρέψαι, ὄφει ⁸λήσι τῷ Καίσαρος ταμείῳ ,ε τῆς πράξεως | οὐσης παντὶ τῷ βουλομένῳ κατηγορεῖν | ἐπὶ τῷ τρίτῳ.
 (PHI)

LIT SYME 1995: 281

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Idebessos

Yukarıdaki belgeden, Roma ve Idebessos vatandaşı olduğu anlaşılan M. Ciriuv Plantas (P068) oğlu M. Ciriuv Hermaios'un kendisi ve eşi Kallistratos *alias* Hermaios kızını Narioia için bir mezar yaptırmış olduğunu öğrenmekteyiz. Hermaios c.R.'yi babası Plantas üzerinden almıştır.

P068
M. CIRNIUS PLANTAS

A [Lykia/Idebessos]
TAM II 853 (sat. 1 v.d.)

Bk. P067, A

LIT SYME 1995: 281
TEM İmparatorluk Çağı
ORI Idebessos

M. Cirnius Plantas, yukarıdaki belgeden, kendisi ve eşi Kallistratos *alias* Hermaios kızı Naroia için bir mezar yaptırmış olduğunu öğrendiğimiz Roma ve Idebessos vatandaşları olarak anılan M. Cirnius¹⁵⁰ Hermaios'un (P067) babasıdır.

P069
CLAVDIA AMMIANA DRYANTILLA

A [Lykia/Patara]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 74 v.d.)

Bk. P006, B

PRO PIR² C 776; RE 3/2 (1899) 288, s.v. «Claudius, no. 401» (GROAG)
LIT DESSAU 1899: 200 v.dd.; JAMESON 1966: 127; 136
TEM M.S. II. yy. sonu – III. yy. başı
ORI Patara

Oinoanda'dan *Licinnius*'lara ilişkin jenaolojik yazıtın ilgili satırları olan yukarıdaki belgeden, Senatör Sulpicius Pollio'nun¹⁵¹ (1) (P444) eşi, Senatör Tib. Claudius Dryantianus Antoninus'un (P119) kızkardeşi ve Senatör Tib. Claudius Agrippinus'un (P098) kızı olduğu öğrenilmektedir (SG 1.2). DESSAU 1899: 199 v.dd., Claudia Ammiana Dryantilla'nın Gallienus'a karşı ayaklanarak imparatorluk tahtını ele geçiren Regalianus'un annesi ya da eşi olan Sulpicia Dryantilla'nın (P355) atası olduğunu tespit etmiştir.

¹⁵⁰ *Cirnius* adı için bk. SOLIN – SALOMIES 1988: 56.

¹⁵¹ Caracalla zamanında bir C. Sulpicius Pollio, Arval Kardeşler rahibi olarak belgelenmektedir. Ancak bunun Claudia Dryantilla'nın eşi olan Sulpicius Pollio (1) ile özdeş ya da O'nun aynı isimdeki oğlu olup olmadığı bilinmemektedir, DESSAU 1899: 199 v.dd.

P070
CLAUDIA ANASSA

A [Lykia/Patara]

ADAK 1996: 129, no. 1; AE 1996, 1506; SEG 46, 1715 (sat. 4 v.d.):

Παταρέων τῆς μητροπό[λε]ως τοῦ Λυκίων ἔθνους | [ἡ βο]υλή καὶ ὁ δῆμος καὶ ἡ γε⁴[ρου]σία Κλαυδίαν Ἀνδρονείκου θυ|γατέρα Ἄνασσαν Παταρίδα, γυναῖκα Τιβερίου Κλαυδίου Εὐδήμου Πα|ταρέως, μεγαλόφρονα καὶ φιλόπατρ[ιν], ⁸ γένους ἐκ τοῦ πρώτου, πολλὰ παρασχομένην τῇ πατρίδι ἐν αἷς ἐποιήσατο εὐεργεσίαις καὶ ἀναθή|μασιν καὶ αἷς κατέλιπεν ἐπι[δό]¹²σεσιν τοῖς πολίταις καὶ γυμνα|σιαρχία εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα, ὡς | διαπρέψαι ἐν ταῖς δωρεαῖς [μει]|μησαμένην τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ¹⁶ τὴν μεγαλοφροσύνην· | τὴν δὲ τοῦ ἀνδριάντος ἀνά|στασιν ἐκύρωσεν ἡ βουλ[ῆ] | καὶ ὁ δῆμ[ος] γενέσθαι ἀπὸ τῶν ²⁰ προσπεσόντων μετὰ τὴν θέ|σιν τοῦ ἐλαίου χρημάτων.

B [Lykia/Patara]

ADAK 1996: 130, no. 2; AE 1996, 1507; SEG 46, 1715 (sat. 4 v.d.)

Bk. P070, A

C [Lykia/Patara]

ADAK 1996: 130, no. 3; AE 1996, 1508; SEG 46, 1715 (sat. 4 v.d.)

Bk. P070, A

D [Lykia/Patara]

ADAK 1996: 130, no. 4; AE 1996, 1509; SEG 46, 1715 (sat. 4 v.d.)

Bk. P070, A

E [Lykia/Patara]

ADAK 1996: 132, no. 5; AE 1996, 1510; SEG 46, 1716 (sat. 1):

[Κλαυδία Ἄν]ασσα Παταρεύ[ς] ἡ ἀρχιέρ[εια τῶν Σεβαστῶν].

F [Lykia/Patara]

ADAK 1996: 132, no. 6; AE 1996, 1511; SEG 46, 1717 (sat. 6)

Bk. P101, A

G [Lykia/Patara]

MAREK 1994: 98, no. 7; AE 1994, 1731; SEG 44, 1212 (sat. 5):

Παταρέων τῆς μητροπό[λε]ως τοῦ Λυκίων ἔθνους | ἡ βουλή καὶ ὁ δῆμος καὶ ἡ γε⁴ρουσία Κλαυδίαν Ἀνδρονείκου | θυγατέρα, Ἄνασσαν Παταρίδα, γυ|ναῖκα Τιβερίου Κλαυδίου Εὐδήμου Παταρέως, μεγαλόφρονα ⁸ καὶ φιλόπατρ[ιν], γένους ἐκ τοῦ | πρώτου, πολλὰ καὶ μεγάλα παρα|σχομένην τῇ πατρίδι, ἐν αἷς ἐποιήσατο εὐεργεσίαις καὶ ἀν[αθή]-¹²μασιν καὶ αἷς κατέλιπεν ἐπι[δό]σεσιν τοῖς πολίταις [καὶ] | γυμνασιαρχία εἰς ἅπ[αντα] | τὸν αἰῶνα, ὡς [διαπρέψαι ἐν ¹⁶ τ]αῖς δωρεα[ῖς μειμησαμένην | το]ῦ ἀνδρ[ὸς] αὐτῆς τὴν μεγαλοφροσύνην· τ[ὴν] δὲ τ[οῦ] ἀνδριάντος | ἀνάστα[σιν] ἐκύρωσεν ἡ [βουλή ²⁰ καὶ] ὁ δῆμος γενέσθαι ἀπὸ | τῶν] προσπεσόντων μ[ετὰ | τὴν] θέσιν τοῦ ἐλαίου χρημ[ά]των διὰ προνοητῶν τῶν [σὺν ²⁴ Τ]ιβεριῷ Κλαυδίῳ Ἐπαφρο[δεί]τ[ω] κληρονόμων αὐτῆς. *vac.*

- LIT ADAK 1996: 129; BRANDT – KOLB 2005: 106; REITZENSTEIN 2005: 140, no. 36a; REITZENSTEIN 2009: 221, no. 29.1
- TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
- ORI Patara
- FP2 • ἀρχιέρεια τῶν Σεβαστῶν (E)
- FP3 • γυμνασιάρχης (A–D)

Claudia Anassa, Androneikos kızı, Tib. Claudius Eudemos'un (P128) eşidir. Bu evlilikten dedesi ile aynı ismi taşıyan Tib. Claudius Androneikos (P101) dünyaya gelmiştir (SG 1.1). REITZENSTEIN 2009: 221, no. 29, Patara tiyatrosunun inşa ve tadilatı için ölümünden önce bir vakıf kurmuş olduğu bilenen Eudemos oğlu Tib. Claudius Flavianus Eudemos'un (P134), Claudia Anassa ile Tib. Claudius Eudemos'un bir diğer oğlu olabileceğini düşünmektedir.

A–D belgelerinde, Lykia Birliği'nin başkenti Patara'nın Danışma, Halk ve İhtiyar meclisleri Anassa'yı «cömertliği», «vatanseverliği», «soylu bir ailenin mensubu olarak ün kazanma yolunda eşinin izinden gitmiş ve bu uğurda hayırlı işlerde ve adaklarda bulunmuş» olması ve kent halkı ile daimi *gymnasiarkhes*'lik için bağışladığı paralarla vatanına büyük yararı dokunması nedeniyle onurlandırmaktadır. Anassa için dikilmiş olan bu onur yazıtlarının, O'nun birer heykelini taşıdığı ve bu heykellerin, Anassa'nın *gymnasiarkhes*'lik görevi bağlamında zeytinyağı satın alındıktan sonra, arta kalan faizlerle finanse edilmiş olduğu bilinmektedir (A–D). E belgesinde kullanılan ἡ ἀρχιέρεια τῶν Σεβαστῶν ifadesi Anassa'nın kenti için gerçekleştirmiş olduğu yukarıda sayılan hayır işleri dışında, Birlik adına Başrahibelik de yaptığını göstermektedir (REITZENSTEIN 2009: 221, no. 29).

Belki de Pataralı bir diğer *Tib. Claudius*'lar ailesine mensup olan Claudia Anassa (P070), muhtemelen eşi Tib. Claudius Eudemos (P128) ile birlikte M.S. 119/20 ya da 126–9 yılları arasında Birlik Başrahipliği görevini üstlenmiştir. Anassa'nın *arkhiereia*'lık yapmış olduğunu öğrendiğimiz E belgesinin *editio princeps*'i ADAK 1996: 134'e göre, söz konusu belgede Anassa'nın rahibeliği için kullanılmış olan ἡ ἀρχιέρεια τῶν Σεβαστῶν unvanı ile bu görevi kent kapsamında üstlenenlerin kastediliyor olması gerektiğinden, Anassa'nın *arkhiereia*'lık görevi Patara kenti ile sınırlı olmalıdır. Bununla birlikte, REITZENSTEIN 2009: 221, no. 29'a göre, Lykia'dan benzer yazıtlara bakıldığında, *arkhiereia/arkhiereus* unvanının kent kapsamlı Birlik Rahipleri için kullanılmamış olmasından dolayı, Anassa Birlik Başrahibesesi olmalıdır. Claudia Anassa'nın babası Eudemos'un *Claudius* adını taşıyan bir Roma vatandaşı olup olmadığı bilinmemektedir. Anassa *Claudius gens* adının gösterdiği gibi Claudiuslar Sülalesi imparatorlarından kaynaklanan *c.R.*'yi eşi üzerinden de almış olabilir.

Bugüne kadar ele geçen yazıtlar, Claudia Anassa'nın ailesinin erkek fertlerinin halka ve devlete yapmış oldukları hizmetlerden bahsetmekteydi. 1992/3 yıllarında Patara'da sürdürülen kazı ve yüzey araştırmaları sırasında ele geçen 6 adet yazıt ise,

aynı aileye mensup kadın fertlerin de kamu yararına çok büyük işler başardıklarını göstermektedir. Claudia Anassa'dan bahseden bu yazıtlar 3 gruba ayrılmaktadır: Birincisi, Anassa'nın kamu yararına yaptığı işleri içeren 4 yazıt; ikincisi, sütunlu anayol güzergâhında bulunan takın arşitravında duran ve bu takın Anassa tarafından yapıldığını belirten inşa ve ithaf yazıtı; üçüncüsü, ailenin anıt-kabirinin mükemmel donatımını anlatan ve gömülme hakkına sahip kişilerin isimlerini içeren mezar yazıtıdır. Sütunlu yol üzerinde Anassa'nın yaptırdığı taka yakın bir mesafede, geç devir binalarında devşirme yapı malzemesi olarak kullanılmış olan onur yazıtlarını taşıyan kaidelerin orijinal yerleri, bu takın önü ya da yanı olsa gerektir. Bu kaideler üzerinde Anassa'nın heykellerinin de bulunduğu yapılan incelemeler sonucunda saptanmıştır. Yazıtlar arasında hemen hemen metin farkının olmaması bunların tek bir metni örnek aldığına işaret etmektedir (ADAK 1996: 140 v.d.).

ADAK 1996: 137'ye göre, Claudia Anassa ile eşi Tib. Claudius Eudemos'un aynı *gens* adını taşıyor olma ihtimalleri aralarında bir akrabalık ilişkisi olduğunun işareti olarak görülebilir. Gene ADAK 1996: 137, Patara'dan ünü kenti aşmış olan Tib. Claudius Agrippinus'un (P097), Anassa'nın eşi Tib. Claudius Eudemos ile akraba olduğunu düşünmektedir. Bunun nedeni TAM II 422'de Claudia Anassa'nın eşi olabilecek bir Eudemos'un adının Tib. Claudius Agrippinus ile birlikte anılmasıdır. Söz konusu bu belgede, Agrippinus'un sayısız Atlı Sınıfı hizmetinin ve Birlik için üstlenmiş olduğu görevlerin birer birer sayılmasının yanı sıra, Eudemos'un Agrippinus için bir heykel diktirmiş olduğu bilgisi de yer almaktadır. Bir onur heykelinin şahsi olarak diktirilmesi genellikle akrabalar tarafından gerçekleştirilmekteydi. Bu akrabalık ilişkisinin bir diğer işareti ise, Claudia Anassa'nın A belgesinde, Lykia yazıtlarında nadir olarak rastlanan *kratiste* unvanını taşımasıdır ki, bu unvan O'nun Atlı Sınıfı ile bir akrabalık ilişkisi olduğuna işaret etmektedir. Patara'dan Tib. Claudius Agrippinus, o zamana kadar Lykia'dan Atlı Sınıfı kariyeri bilinen tek kişidir. Ancak bütün bu veriler Anassa/Eudemos'un Tib. Claudius Agrippinus ile kesin olarak akraba oldukları anlamına da gelmemektedir. Claudia Anassa'nın bir diğer akrabalık ilişkisi ise, mirası ile ilgili belgede (TAM II 429) oğlu Androneikos'un heykelinin sergilenmesinden sorumlu bir Tib. Claudius Epaphrodeitos (P123) ile olmalıdır. Anassa ile aynı *gens* adını taşıyan Epaphrodeitos'un, Anassa'nın ailesi ile bir bağının olması mümkün olmakla birlikte, bu akrabalığın derecesi hakkında bir şey söylemek olanaklı değildir. Gene ADAK 1996: 136, Anassa *cognomen*'inin Oinoanda'dan *Licinnius*'lara ilişkin jenaolojik yazıtta, Patara'dan Baebius Italicus (P065) kızı, Baebia Anassa (P064) ve Flavia Anassa'da da (P189) belgelendiğine dikkat çekmektedir (IGR III 500 IV 1 v.d.). Bu durumda Claudia Anassa'nın söz konusu bu aile ile de bir akrabalık ilişkisi olduğu düşünülebilir.

Anassa'nın M.S. II. yy.'ın 1. yarısında yaşadığı ve Patara halkına yaptığı hizmetlerin Hadrianus zamanına rastladığı sanılmaktadır. Çünkü yukarıda söz ettiğimiz gibi, Anassa'nın eşi olması muhtemel olan Eudemos, TAM II 422'de, Birlik Başrahipliği M.S. II. yy. başına tarihlenen Tib. Claudius Agrippinus ile birlikte anıl-

maktadır. Böylece Anassa'nın Rhodiapolisli ünlü milyarder Opramoas ile çağdaş ve Perge eşrafından ünlü Plancia Magna'dan bir kuşak sonra yaşamış olduğu söylenebilir (ADAK 1996: 141).

Yukarıdaki onur yazıtlarından öğrenildiği üzere, Anassa'nın eşinden bağımsız olarak hareket etmesi, O'nun kendisine ait mal varlığına işaret ediyor olmalıdır: Onur yazıtlarında sözü edilen vakıf işlerinden, Anassa'nın bu servetinin bir kısmını halkın yararına harcamış olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu tür işlerden biri olan adaklar (*anathemata*) sanıldığı gibi aksine sadece «kutsal dinsel» nitelikli değil, aynı zamanda dünyevi nitelik de taşımaktaydı. Dünyevi nitelikli olan bu harcamalara örnek, kenti güzelleştirmek için bulunduğu imar faaliyetleridir. Bunlardan bugün geriye sadece üzerinde Anassa'nın adını taşıyan vakıf yazıtının bulunduğu arşitrav parçasının ait olduğu kapı yapısı kalmıştır. Bu kapı yapısı yağ vakfının önünde inşa edilmiş olmalıdır, çünkü bu yapı O'nun heykelleri için bir sergileme yeri olarak seçilmiştir (ADAK 1996: 133 v.d.).

Anassa'nın halkı için yapmış olduğu bir diğer harcama, «daimi *gymnasiarkhes*»lik için sarfettiği paralardır (A–D). Γυμνασιαρχία εις ἅπαντα τὸν αἰῶνα (daimi *gymnasiarkhia*) ifadesinden Anassa'nın kendi serveti ile bir vakıf kurarak bu vakfın faiz gelirleriyle, başta zeytinyağı ihtiyacı olmak üzere, Patara'daki *gymnasium*'ların masraflarını karşılamayı hedeflediği sonucuna varılabilir. «Daimi *gymnasiarkhia*» terimi, kuşkusuz gerek vakfın, gerekse vakıf gelirlerinin sürekliliği inancından kaynaklanmaktadır. Bu vakıftan söz eden belgelerde, Tlos'tan Lalla'nın vakıf yazıtında (TAM II 415) olduğu gibi, sadece Gençler *Gymnasium*'una yağ sağlandığı şeklinde bir ifade bulunmaması, vakfın gelirlerinden Patara'daki bütün kamusal *gymnasium*'ların yağ tedarikinin karşılanmış olduğunu düşündürmektedir (ADAK 1996: 133)¹⁵².

Anassa'nın hayırseverlik amacıyla yapmış olduğu işlerin hareket noktaları üzerinde duran ADAK 1996: 140 v.d.'ye göre, bunlardan en önemlisi «ün tutkusu»dur. Şu ana kadar Patara'da ele geçen yazıtlardan anlaşıldığı kadarıyla, o dönemde Patara'da Anassa'nın da mensup olduğu *Tiberius Claudius*'lardan daha güçlü bir sülale yoktu. Bu bakımdan Patara'da yurttaşlar arasındaki yarış farklı sülaleler arasında değil, aynı sülalenin erkekleri arasında bir «hizmet yarışı» biçiminde cereyan etmekteydi. Ancak bunun yanı sıra, kadınların da ara sıra bu yarışa katıldıklarına şahit olmaktayız. Bunun bir nedeni erkeklerin kendi eşlerinden destek beklemleri; ikinci ve daha önemli bir neden ise, Anassa gibi kadınların bireysel olarak kendi adlarına da şan-şöhret ve hizmet yarışına katılma iradesine sahip olmalarıdır. Antik devirde çok büyük önem taşıyan şöhret tutkusu, sadece erkekler tarafından değil, kadınlar tarafından da bir erdem olarak benimsenmiştir. O halde Claudia Ana-

¹⁵² Patara'dan bugüne kadar sadece gençler için bir *gymnasium*'un varlığı bilinmekle birlikte, yaşlılar ve çocuklar için de birer *gymnasium*'un bulunduğu düşünülmektedir, ADAK 1996: 133.

ssa'nın kamusal etkinliğini göstererek kendisinin ve ailesinin itibarını arttırmayı amaçlayan hırslı bir kadın şahsiyet olduğu söylenebilir (ADAK 1996: 140).

Anassa ve eşi Eudemos'un ortak *gens* ismi olan *Claudius*, aileye İmparator Claudius aracılığıyla verilmiş olan bir *c.R.*'ye işaret ediyor olmalıdır. Nitekim Cass. Dio LX 17, 5 v.dd.'nin İmparator Claudius'un birçok *peregrinus*'a *c.R.* verdiği yönündeki bildirim yazıtlar aracılığıyla da onay bulunmaktadır: Neredeyse her büyük Lykia kentinde *Tiberius Claudius*'lar belgelenmektedir. Anassa'nın atalarına *c.R.* verilmesi, M.S. 43 yılında bölgenin eyalet haline getirilmesi ile bağlantılı olabilir. Roma'nın bu bağlamda *c.R.* verme yolu ile ailenin politik etkinliğini kendi yararına çekmeyi amaçladığı düşünülebilir. M.S. 45/6 yılında Claudius'un emri ile Patara limanına dikilen *Stadiasmus* Anıtı, Suetonius ve Dio Cassius'un bölgedeki karışıklığın arka planı hakkında anlattıklarını tamamlayan bilgiler içermektedir. Anıtın ön dar yüzündeki Lykia halkının Claudius'a ithaf ettiği adak yazıtında yer alan konulardan birisi de Lykialılar'ın Claudius'un tanrısal iradesi sayesinde *stasis*, *anomia* ve *lesteia*'dan kurtarılmış olduklarıdır (ŞAHİN – ADAK 2007: 29, sat. 13–19). Bu karışıklıklar nedeniyle bozulmuş olan iç huzurun yeniden teşkili umuduyla bir Roma işgaline Lykia'nın üst tabakasından bazı çevrelerin de ilgi duymuş olabilecekleri düşünülebilir. Anassa'nın atalarının da Lykia'nın bu zamandaki politik seçkinlerine aidiyeti büyük olasılıktır.

P071

CLAVDIA ANDROBIANE

A [Lykia/Oinoanda]

HALL *et alii* 1996: 137 v.d.; SEG 46, 1709 III D (sat. 8–12)

Bk. P346, A

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B IV (sat. 13–14):

... ¹² [ὁ] Φλαυιανὸς Διογένης, [ἔχει ἐκ μὲν] | γυναικὸς Κλαυδίας Ἀνδ[ροβιανῆς] | υἱὸν
Φλαυιανὸν Διογεν[ιανόν], | κτλ. (PHI)

LIT LARSEN 1946: 61

TEM M.S. II. yy.'ın ortaları

ORI Ksanthos

FP2 • ἀρχιτέρεια τῶν Σεβαστῶν? (A)

Oinoandalı Licinnia Flavilla (2) (P273) tarafından yaptırılan mezar anıtı yazıtından belki de Oinoandalı Epikürosçu filozof Diogenes ile özdeş olan Flavianus Diogenes'in eşi olduğu öğrenilen Claudia Androbiane, Ksanthoslu Claudius Eirenaios (P121) ve Mettia Androbiane'nin (P340) kızları ve M.S. 150 yılı *lykiarkhes*'i olan Mettius Androbios'un (P343) torunudur (SG 1.6). Androbiane'nin eşi Flavianus

Diogenes, Septimius Severus zamanında Birlik Başrahipliği yapmış olduğu bilinen (SEG 46, 1709 III D, 6) Flavianus Diogenes ile özdeş olmalıdır¹⁵³. REITZENSTEIN 2005: 148, no. 52'ye göre, Claudia Androbiane'den sonra, *alias* Theano ile ikinci evliliğini gerçekleştirmiş olan (IGR III 500 IV, 15-16) Flavianus Diogenes, Birlik Başrahipliği'ni ilk eşi Androbiane ile birlikte yapmış olmalıdır. Çünkü Androbiane'nin ailesine mensup kişiler Diogenes'in ailesinden daha yakın bir geçmişte bu görevi üstlenmişlerdir (A). Ayrıca Diogenes'in ikinci eşi *alias* Theano'nun ailesinin Birlik Başrahipliği üstlendiğine dair herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Belge B'den Claudia Androbiane'nin Flavianus Diogenes ile evliliğinden Flavianus Diogenianus Eirenaios adında bir oğlu olduğu öğrenilmektedir.

Görüldüğü üzere, Claudia Androbiane'nin oğlu, kendisi *Claudia* adını taşıyan bir Roma vatandaşı olduğu halde, eşinin *c.R.*'ye sahip olmamasından ötürü, bir Roma vatandaşı değildir.

Claudia Androbiane'nin daha önceden tanıdığımız *Claudius*'lardan mı olduğu ya da *Claudiuslar* Sülalesi imparatorlarından vatandaşlık hakkı elde eden bir başka aileye mi mensup olduğu konusu açık değildir.

P072

CLAVDIA APHELEIE

A [Ksanthos]

CIG III 4277; IGR III 636; TAM II 339 (sat. 2 v.d.):

Κλαυδίου Ἐπικτήτου ἀρχιάτρου καὶ Κλαυδίας Ἀφελείης ἐπὶ τῷ μηδένα ἔτε⁴ρον
τεθῆναι εἰ μὴ μόνον | θυγατέρα αὐτῶν Λαίναν· | ἐὰν δέ τις ἕτερον θάψῃ, | ἀποδοῦναι
αὐ<τ>ὸν τῷ ἱερῷ⁸ τὰ τῷ ταμείῳ ✕ ,βφ'. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Ksanthos

Yukarıdaki belgeden, hekim olarak hizmet veren Claudius Epiktetos (P124) ve eşi Claudia Apheleie'nin, kızları Laenas için bir mezar yaptırmış oldukları öğrenilmektedir.

P073

CLAVDIA APPHIA

A [Tlos]

TAM II 626 (sat. 3)

Bk. P129, A

¹⁵³ Konu hk. bk. HALL *et alii* 1996: 137 v.dd.; REITZENSTEIN 2005: 148, no. 52.

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Tlos

Claudia Apphia, Claudius Eukarpos'un (P129) bizzat kendisi, eşi ve çocukları için yaptırmış olduğu mezarın yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınmaktadır. Burada Apphia'nın, bu mezarın yapımı için Eukarpos'a izin veren *euergetes*'i olduğu belirtilmektedir.

P074
CLAVDIA APPHION

A [Tlos]
ADAK – ŞAHİN 2004: 98, no. 13; SEG 54, 1454 (sat. 5):

[Τὸ μνημεῖον κατεσκεύασεν Συντρόφ]ων συνχωρήσαντος τοῦ πάτρωνός[ς] μ[ου] | Ἡρακλείδου, ἐπὶ τῷ τεθῆναι ἐμὲ καὶ τῆ[ν γυ] ⁴ναϊκά μου Ἀφφιον καὶ τὸν ὑόν μου Συντρόφ|ονα καὶ τὴν θυγατέρα μου Κλ. Ἀφφιον καὶ τὴν πι|άτραν μ[ου] Πτολεμαΐδα καὶ τὸν ἔκγονόν μου | Ἀνδρόβιον ἐτέρῳ δὲ οὐδενὶ ἐξέστω ἐνθάψαι· ⁸εἰ δ' οὖν ὀφειλέσει τῷ ταμείῳ ✕, βφ' καὶ τῆ πόλι[— — —].

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Tlos

Yukarıdaki belge, Syntrophon adlı bir kölenin efendisi Herakles'in izni ile kendisi ve ailesi için yaptırmış olduğu mezarın yazıtıdır. Mezara gömülmeye izinli olanlardan birisi de Syntrophon'un kızı Claudia Apphion'dur. Syntrophon'un ya da efendisi Herakles'in *Claudius gens* adını taşımayacak olmaları, Apphion'un vatandaşlık hakkını eşi üzerinden almış olabileceğini düşündürmektedir.

P075
CLAVDIA ARESKOUSA

A [Patara]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 26, no. 23; TAM II 443 (sat. 1):

Κλ(αυδίας) Ἀρεσκούσης ψυχὴ ἀθάνατος, | φιλανδρία ἀσύνκριτος, | φιλοτεκνία ἀνυ-
πέρβλητος, ⁴ κάλλος ἀμείμητον, | σωφροσύνη ἀδιήγητος. | ταῦτα σοί, ὦ δέσποινα, τὰ
ἔνφυτα καὶ | ἐνάρετα ἐνκώμια ὁ σὸς σύννευος Ζώ ⁸σμιος ἐχάραξα θεῖς καὶ εἰκόνα γραπ-
τὴν | μνείας καὶ φιλοστοργίας χάριν. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Patara

Ölümünden sonra, anısının onurlandırıldığı mezar yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınan Areskusa, Zosimos'un eşidir. Söz konusu belgede birçok meziyeti dolayısıyla övülen Areskusa için eşi Zosimos tarafından anısına boyalı bir ikonasının yapıldığı bilgisi dışında başka bir şey bilinmemektedir.

P076

CLAVDIA ARRVNTIA MARCELLA

A [Lykia/Ksanthos]

BAKER – THÉRIAULT 2003: 433; SEG 54, 1464/4 (sat. 1 v.dd.):

[— — — Κλαυδία | Ἀρρουντία Μα[ρκέ]λλα, γυνή Ἀρ[ρουντίου] ⁴ [Κλαυδιανού τοῦ] τὸ
βαλα[νεῖον ἀναθέν]τος Ξαν[θίοις τὸν ἀδ]ελφόν.

B [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 63 (sat. 3 v.d.)

Bk. P033, N

C [Lykia/Ksanthos]

TAM II 361 (sat. 3 v.d.)

Γ(άιον) Ἰούλιον Τίτιανόν | Κλαύδιον Διονύσιον | Κλαυδία Ἀρρουν ⁴τία Μαρκέλλα γυνή
Ἀρρουντίου | Κλαυδιανού τοῦ | τὸ βαλανεῖον ἀνα ⁸θέντος Ξανθίοις | τὸν ἀδελφόν. | *vac.*
(PHI)

TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı – II. yy.'in 1. yarısı

ORI Ksanthos

M. Arruntius Claudianus'un (P033) ikinci eşidir. A ve C belgelerinden Ksanthos'ta bir hamam inşa ettirdiği öğrenilmektedir. C belgesinde onurlandırdığı C. Iulius Titianus Claudius Dionysios, Marcella'nın erkek kardeşidir (SG 1.8). B belgesinde eşi ile birlikte Ksanthos *Boule* ve *Demos*'u tarafından onurlandırılmaktadırlar. Babası, hem kendisinin hem de erkek kardeşinin *Claudius* ismini taşımasından dolayı *Claudius gens*'ine mensup bir Roma vatandaşı olmalıdır.

P077

TIB. CLAVDIA ARSASIS

A [Lykia/Ksanthos]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 67, no. 41; *IGR* III 581; *TAM* II 194; SEG 41, 1392 sol A;
ERTEKİN 2002: 96, A (sat. 1):

Τιβ(ερίαν) Κλ(αυδιαν) Ἄρσασιν Ξανθίαν | καὶ Πιναρίδα τὴν κρατίσ|την ὑπατικὴν,
γενομένην ⁴ γυναικα τοῦ λαμπροτάτου | ὑπατικοῦ Τιβ(ερίου) · Κλ(αυδίου) · Τηλεμά-
χ[ου], | μητέρα τοῦ κρατίστου συν|[κ]λητικοῦ Τιβ(ερίου) Κλ(αυδίου) Στασιθέμι ⁸[δος —
— | — — — | — — —]. (PHI)

PRO *PIR*² 1073; *RE* 3/2 (1899) 2889, s.v. «Claudius, no. 404» (GROAG)
 LIT CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223
 TEM M.S. II. yy. sonları – M.S. III. yy. başları
 ORI Pinara
 CC Ksanthos

Aslen Pinaralı olan Tib. Claudia Arsasis, Ksanthoslu seçkin Senatör Tib. Claudius Telemakhos'un (3) (P174) eşi, Senatör Sınıfı'ndan son derece seçkin bir kişi olan Tib. Claudius Stasithemis (4) (P171) ile Tib. Claudia Arsinoe *alias* Telemakhis'in (P078) annesidir (A) (SG 1.3).

P078

TIB. CLAUDIA ARSINOE *alias* TELEMAKHIS

A [Lykia/Ksanthos]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 67, no. 41; *IGR* III 581; *TAM* II 194 sağ B (sat. 4 v.d.):

[— — — πατέρα τοῦ κρατίστου] | συνκλητικοῦ Τιβ(ερίου) Κλ(αυδίου) Στασιθέμιδο[ς] |
 καὶ τῆς κρατίστης Κλ(αυδίας) Ἀρσινόης, ⁴ πάππον τοῦ κρα(τίστου) συνκλητικοῦ Τι-
 β(ερίου) Κλ(αυδίου) | Αὐρ(ηλίου) Τηλεμάχου *vac.* Σιδυμέων | ἡ βουλή καὶ ὁ δῆμος κρίσει
 τὸν αὐ|τῆς πολείτην καὶ εὐεργέτην. (PHI)

B [Lykia/Ksanthos]

TAM II 281; ERTEKİN 2002: 141 (sat. 3 v.d.)

Bk. P107, A

PRO *PIR*² C 254; 1074; *RE* 3/2 (1899) 2889, s.v. «Claudius, no. 405» (GROAG)
 LIT CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223
 TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı
 ORI Ksanthos
 TRI Quirina

Eşi Tib. Claudius Aurelius Attalos'un (P107) onurlandırıldığı B belgesinden tanınan Tib. Claudia Arsinoe *alias* Telemakhis, A belgesinden tanıdığımız, Tib. Claudia Arsasis (P077) ile Tib. Claudius Telemakhos'un (3) (P174) kızları olan Tib. Claudia Arsinoe ile özdeş olmalıdır. Buna göre, Senatör Tib. Claudius Stasithemis'in (4) (P171) kız kardeşi ve Tib. Claudius Aurelius Telemakhos (P108) ile M. Aurelius Herakleides *alias* Dikaiarkhos'un eşi olan Tib. Claudia Aurelia Arsasis'in (P079) anneleridir (SG 1.3). Annesi Arsasis gibi *consul* rütbesindedir (A).

P079

TIB. CLAVDIA AVRELIA ARSASIS

A [Lykia/Ksanthos]
REITZENSTEIN 2009: 299, 3'te zikredilmiştir.

LIT REITZENSTEIN 2009: 299, 3
TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısının sonu – 2. yarısının başı
ORI Ksanthos
TRI Quirina

Tib. Claudius Aurelius Attalos (P107) ile Claudia Arsinoe *alias* Telemakhis'in (P078) kızları, Tib. Claudius Aurelius Telemakhos'un (P108) kardeşi (SG 1.3), M. Aurelius Herakleides *alias* Dikaiarkhos'un eşi ve M. Aurelius Attalos *alias* Herakleides'in (SEG 52, 1456 B) annesidir (bk. REITZENSTEIN 2009: 299, 3).

P080

CLAVDIA DRYANTILLA PLATONIS

A [Italia/Roma]
CIL VI Add. 32329:
...²⁴ucui//i, Iulia Taria strat[]nia ana Ulpi Pompeian [i] Domitia Flacilla[] i,
Ta///a cornelia Asiana Nummi Faustiniانا, C[L.] Dryantilla Plato[ri ...

B [Lykia/Oinoanda]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 182, no. 233 E; HEBERDEY – KALINKA 1897: 44, no. 60; IGR III
500 B II (sat. 78 v.dd.); III (sat. 1–5):

(B II, sat. 78 v.dd.)
... ἀπὸ τοῦ Δρυαν|τιανοῦ Ἀντωνεῖνου Κλαύδιος | Κά[σ]σιος Ἀργιππεῖνος κτλ. (PHI)

(B III, sat. 1–5)
Καὶ Κ[λα]υδία Ο[ὐετ]τία Ἀργιπ|πεινα καὶ Μα[ι]κιανὴ Ἀλε|ξάν{v}δρα καὶ Κλαυδία
Δρυάν⁴τιλλα Πλατωνίς ὑπατική κτλ. (PHI)

PRO PIR² C 859; RE 3/2 (1899) 2890, s.v.«Claudius, no. 415» (GROAG)
LIT E. GROAG 1899: 206 v.dd.; LARSEN 1946: 61; PFLAUM 1968/9: 221 v.dd.; HALFMANN
1979: 197, no. 129
TEM M.S. III. yy. 1. yarısı
ORI Patara
TRI Quirina

Konsül Tib. Claudius Agrippinus'un (2) (P098) torunu, Tib. Claudius Dryantianus Antoninus (P119) ile Suriyeli Senatör Avidius Casius'un¹⁵⁴ kızı olan Avidia Aleksandra'nın (PIR² A 512) kızlarıdır. Claudius Cassius Agrippinus (P112), Claudia Vettia Agrippina (P091) ve Maeciana Aleksandra'nın kardeşleridir (B) (SG 1.2).

Senatör Sulpicius Pollio (1) (P444) ile evli olan Claudia Dryantilla Platonis'in, Sulpicia ve Dryantilla isimlerinden dolayı, Gallienus'a karşı isyan ederek kısa bir süre için imparator ilan edilen Tuna Filosu komutanı Regalianus'un annesi¹⁵⁵ (GROAG 1899: 209) ya da eşi olan Sulpicia Dryantilla'nın (P355) büyük annesi olduğu düşünülmektedir (DESSAU 1899: 199 v.dd.). Sulpicia Dryantilla'nın, Claudia Dryantilla ve Sulpicius Pollio'nun (1) kızı olması, bu çiftin bütün çocuklarının Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) *heroon* yazıtında sıralanmış olmasına rağmen, bunların arasında Sulpicia Dryantilla adının zikredilmemesinden dolayı olası değildir. O, muhtemelen çiftin, Sulpicius Iustus (P356) ya da Sulpicius Pollio (2) (P357) isimli oğullarından¹⁵⁶ birisinin kızı olmalıdır (DESSAU 1899: 199 v.dd.).

GROAG 1899: 209'a göre, Claudia Dryantilla Platonis, *ludorum saccularium*'un kararı olan A belgesinde zikredilen C[l(audia)] Dryantilla Plato[nis] ile özdeş olmalıdır.

P081 CLAUDIA FRONTIS

A [Lykia/Patara]
TAM II 454 (sat. 1):

Κλ(αυδία) Φρόντις Παταρίς κατεσκεύασεν | τήν σωματοθήκην, ἐν ἧ ἔνεστιν | ἡ ἀδελφή μου Λυκία. μετὰ [δὲ τῆ]ν ἐμῆν ⁴ τελευτῆν μηδενὶ ἐξὸν ἄλλῳ | ἐνταφῆναι ἐν τῇ σωματοθήκῃ | ταύτῃ. βούλομαι δὲ ἐν τῷ ὑποισορίῳ τεθῆναι τὴν ἀπελευθέραν μου Λαμπροτύχην καὶ Ἐλίδα | ἀπελευθέραν Τιβ(ερίου) Κλ(αυδίου) Ἀλεξάνδρου. | ἐὰν δὲ τις τολμήσῃ ἐνθάψαι, | ὀφειλέσει τῇ Παταρέων ¹² γερουσίᾳ ✕ ,α. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Patara

Pataralı Claudia Frontis, Lykia adlı kızkardeşi için yaptırmış olduğu mezarın yukarıda verilen yazıtından tanınmaktadır. İlgili belgede, Claudia Frontis mezarın *hyposorion*'una Tib. Claudius Aleksandros (P100) tarafından özgür bırakılmış olan iki

¹⁵⁴ SHA XXVI 12; KIENAST 1990: 142 v.d.

¹⁵⁵ Sulpicia Dryantilla ve Regalianus'un bir grup sikkesi üzerindeki tasvirlerinin portre özelliklerinden yola çıkan GROAG 1899: 209'a göre, Dryantilla, Regalianus'un eşinden çok O'nun annesi olmalıdır. Sikkeler için bk. KUBITSCHKE 1899: 210 v.dd. Ayrıca bk. GöBL 2000: Tab. 51.

¹⁵⁶ Her ikisi de *Senatus Sınıfı*'na yükselmiş olan çocuklarından Sulpicius Iustus (P356), *Lycia et Pamphylia Eyaleti*'nin *proconsul*'u, Sulpicius Pollio (2) (P357) ise aynı eyaletin *legatus*'u olarak görev yapmıştır, DESSAU 1899: 201, n. 1.

azadlığının da gömülmesine izin verdiğinden söz etmektedir. Burada bahsi geçen Tib. Claudius Aleksandros, muhtemelen Frontis'in eşidir.

P082
CLAVDIA/CLODIA GEMELLA

A [Lykia/Patara]

KORKUT – TEKOĞLU 2003: 111, no. 13; SEG 53, 1693 (sat. 3 v.d.):

Γάιος Κλώδιος Γαῖου υἱὸς | καὶ Αἴα Ποπλίου θυγάτηρ | Γέμελλα Κλωδία Γαῖου ⁴ Γε-
μέλλη τῆ ἑατῶν θυγατρὶ, | μνήμης ἔνεκεν.

TEM M.S. I. yy.

ORI Patara

Yukarıdaki belgede, Gaius oğlu C. Claudius ve Publius kızı Aia Gemella, kendi kızları Claudia Gemella'nın anısını onurlandırmaktadırlar. KORKUT – TEKOĞLU 2003: 111, yukarıdaki belgenin 2. satırında geçen ismi Gaia olarak tamamlamışlardır. Bununla birlikte, SEG 53'ün editörleri ismin Aἴα olduğu düşüncesindedirler.

P083
CLAVDIA GORGIS

A [Lykia/Telmessos]

ORMEROD – ROBINSON 1914: 2, no. 3; TAM II 8 (sat. 44):

... [— — — κατεσκ]εῦασα τὸ ἠρῶν ἐμαυτῶ [κὲ — — — | — — — ἐπ]<ι> τῶ Ῥοδίνην
τὴν ἠλευθερωμέ[νην μου ἐνταφῆναι | κὲ — — —]ν Εὐφροσύνην Εὐτυχέους τοῦ Ἐλλι-
φ<ά>[νους? — — — ⁴⁴ — ca. 44 — —] κὲ Κλαυδιαν Γοργίδα τῆ[ν — — | — — — τὴν ἀ-
δ]ελφὴν Ῥοδίνην<ν>· ἐτ[έ]ρω δὲ [ο]ὕδενι ἐξὸν ἔσ[ται ἐνθάψαι | ἢ ἀποτεῖσει τῶ ἰε]ρωτάτῳ
ταμίῳ ✕ φ' ὦν ὁ ἐλένξας τὸ [τρίτον λήμψεται]. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Telmessos?

Fragman olarak ele geçmiş olan yukarıdaki mezar yazıtından tanınan Claudia Gorgis, mezar sahibi tarafından söz konusu mezara defnedilmesine izin verilen kişilerden birisidir.

P084
CLAVDIA HELENE

A [Lykia/Oinoanda]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 182, no. 233 E; HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B III (sat. 16–24)
Bk. P135, A

LIT *RE* 3/2 (1899) 2889, s.v. «Claudius, no. 419» (GROAG); LARSEN 1946: 61
TEM M.S. II. yy.'ın ortaları
ORI Patara
TRI Quirina

Licinnia Flavilla (2) (P273) mezar anıtı yazıtının yukarıda verilen ilgili satırlarından, Tib. Claudius Dryantianus (P120) ve Iulia Lysimakhe'nin (P227) kızları, Senatör Tib. Claudius Agrippinus'un (2) (P098) kızkardeşi ve Senatör Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.*'nin (P135) eşi olduğu öğrenilmektedir (SG 1.2).

P085
CLAVDIA KALLIOLOGIA

A [Lykia/Sidyma]
BENNDORF – NIEMANN 1884: 81, no. 68; *TAM* II 237 (sat. 1 v.d.):
Κλαυδίαν · Καλλιλογίαν | Κλαύδιος ⁴ Φίλτατος | τῆ γυναικί | μνείας χάριν. (*PHI*)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Sidyma?

Claudia Kallilogia, eşi Claudius Philtatos (P159) tarafından anısının onurlandırıldığı yukarıdaki mezar yazıtından tanınmaktadır.

P086
CLAVDIA LAENOS

A [Ksanthos]
CIG III 4277; *IGR* III 636; *TAM* II 339 (sat. 5)
Bk. P072, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Ksanthos

Hekim Claudius Epiktetos (P124) ve Claudia Apheleie'nin (P072) kendilerinden önce ölen kızlarıdır.

P087
CLAVDIA MYRSINE

A [Lykia/Patara]
TAM II 480 (sat. 1):

Κλαυδίαν Μυρσίνην | [Κ]λαύ<δ>ιος Κάρπος τήν | έαυτοῦ γυναίκα μνήμης ⁴ ένεκεν.
(PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Patara?

Eşi Claudius Karpos (P145) tarafından kendisi için yaptırılmış olan mezarın yukarıda verilen yazıtından tanınan Claudia Myrsine hakkında başka bir bilgimiz yoktur.

P088
CLAVDIA PLATONIS

A [Lykia/Pinara]
CIG III 4258; BENNDORF – NIEMANN 1884: 56, no. 28; TAM II 518 (sat. 2):

Τò μνημεῖον τοῦτο Συμφό[ρου] | οἰκονόμου Κλαυδίας Πλατωνίδ[ος]. (PHI)

B [Lykia/Pinara]
TAM II 522 (sat. 1)

Bk. P139, A

LIT ROBERT 1928: 413
TEM M.S. II. yy. ortaları
ORI Pinara

A belgesinden Synphoros adında bir *oikonomos*'unun¹⁵⁷ (vekilharç) varlığı öğrenilen Claudia Platonis'in, B belgesinden ise, kendisi ve eşi için bir mezar yaptırmış olan Claudius Hermas (P139) adlı beslemesi tanınmaktadır.

P089
CLAVDIA TITIANA

A [Lykia/Patara]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 16–24)

Bk. P135, A

¹⁵⁷ *Oikonomos* hk. bk. LANDVOGT 1908: 46; ZIEBART 1937: 2118 v.d.; APERGHIS 2004: 269–276.

PRO *PIR*² C 1043; *RE* 3/2 (1899) 2900, s.v. «Claudius, no. 446» (GROAG)
 TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
 ORI Patara

Licinnia Flavilla (2) (P273) mezar anıtı yazıtının yukarıdaki satırlarından, Claudia Helene (P084) ile Pataralı Senatör Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.*'nin (P135) kızı ve Senatör C. Claudius Clemens Licinnianus (P426) ile evlendirilen Claudia Vilia Procula'nın (2) (P093) kız kardeşi olduğu öğrenilmektedir (SG 1.15).

P090
 CLAVDIA TI---

A [Lykia/Ksanthos]
LBW 1255; *CIG* III 4276; BENNDORF – NIEMANN 1884: 92, no. 74; *IGR* III 627; *TAM* II 394;
 SUCEVEANU 1991: 255 (sat. 3):

vac. | [ἐπι ἀρχιερέως? τῶν] Σεβαστῶν Σέξτου Οὐ[. . . | δόγματι? τῆς μητροπ]όλεος τοῦ
 Λυκίων ἔθν[ους | τῆς κρατίστης? πό]λεος ἡμῶν Κλαυδία Τι⁴ [*ca* 6 ἐκ τῶν κατὰ] δια-
 θήκην ἀπολειφθέν[των | αὐτῇ ὑπὸ *ca.* 5 Κλα]υδιανοῦ τοῦ εὐεργέ[του τῆς πόλεος?]. (*PHI*)

TEM İmparatorluk Çağı
 ORI Ksanthos

Yukarıdaki belgede Ksanthos kenti için kendi cebinden yaptırmış olduğu bir yapı dolayısıyla onurlandırılıyor olması gereken Claudia Ti---, kentin *euergetes*'i Claudianus'un azadlısı olarak anılmaktadır. Bu Claudianus'un, Senatör M. Arruntius Claudianus (P033) olup olmadığı konusu açık değildir (HALFMANN 1979: 125, no. 28).

P091
 CLAVDIA VETTIA AGRIPPINA

A [Lykia/Oinoanda]
 HEBERDEY – KALINKA 1897: 44 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B II (sat. 78 v.dd.); III (sat. 1–5)
 (II, sat. 78 v.dd.), bk. P006, B
 (III, sat. 1–5), bk. P080, B

PRO *PIR*² C 859
 LIT PFLAUM 1968/9: 221 v.dd.; HALFMANN 1979: 197, no. 129
 TEM M.S. III. yy. 1. yarısı
 ORI Patara
 TRI Quirina

Konsül Tib. Claudius Agrippinus'un (2) (P098) torunu, Tib. Claudius Dryantianus Antoninus (P119) ve Suriyeli Senatör Avidius Casius'un kızı olan Avidia Aleksandra'nın kızlarıdır. Claudius Cassius Agrippinus (P112), Maeciana Aleksandra ve Claudia Dryantilla Platonis'in (P080) kardeşleridir (A) (SG 1.2).

P092

CLAVDIA VILIA PROCVLA (1)

A [Lykia/Patara]

CIG III 4247 B-C. 4248 A; IGR III 567; TAM II 601 A (sat. 6):

(A)

[— — — φ]όρω Πάπ[που | τ]οῦ Ἀνδροβίου, Ἀλεξάνδρω Κ(?)[ca 16 τοῦ] καὶ Σικου-
λείνο[υ], | Ἀλεξάνδρω πατρὸς ἀδήλου, Ἡδ[ία? μ]ετὰ τ<έ>[κνων?, Ἀ]λεξάνδρω β' τοῦ ⁴
Στεφάνου, Δαιδάλω τῶ καὶ Εἰφίτω, Καλοκαίρω Ἀγριππείνου | τοῦ καὶ Στασιθέμιδος,
Ἀρτείμα Ἀρτείου, Εὐτυχιανῆ | Εὐτυχέους Κλαυ(δίας) <Ο>ύειλίας Πρόκλης, Εὐτύχει
Κλαυ(δίας) Οὐειλίας | Πρόκλης, ᾧ Εὐτύχει συνεχωρήθη δοῦναι ἐξωτικοῖς συνχώ⁸ρημα
μόνοις ὀνόμασιν ἕξ, οἷς ἂν βούληται, μὴ ἐπομένης | μήτε αὐτῶ μήτε οἷς συνεχωρεῖ γενεᾶς.
μηδέν[α] δὲ ἔχειν. (PHI)

B [Lykia/Patara]

HICKS 1899: 78, no. 31; IGR III 665; TAM II 419 DE (sat. 8); EF (sat. 7); FG (sat. 7)

Bk. P135, B

PRO *PIR*² C 1043; *RE* 3/2 (1899) 2890, s.v. «Claudius, no. 421» (GROAG); *RE* 8.A2 (1958) 2900, s.v. «Vilius, no. 451» (HANSLIK)

LIT JAMESON 1966: 131; 134

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Patara

Senatör Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.*'nin (P135) kız kardeşi, Pataralı Vilia Procula (P381) ve Kadyandalı M. Claudius Flavianus'un (P132) kızlarıdır (SG 1.15). B belgesinden ağabeyi Senatör Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.* ile birlikte İmparatoriçe Faustina'nın heykelini yaptırıldıkları öğrenilmektedir. A belgesinden P092'nin eşi olabileceği düşünülen Eutykhes adlı kişiden haberdar olunmaktadır¹⁵⁸.

Görüldüğü üzere iki farklı *gens* adı taşıyan Procula, *Claudius* adını baba tarafından, *Vilia* adını ise Patara'dan meşhur *Vilius*'lara mensup olan annesinden almıştır.

¹⁵⁸ Eutykhes'in Claudia Vilia Procula'nın eşi olup olmadığı konusundaki tartışmalar için bk. ORMEROD – ROBINSON 1914: 1–35; JAMESON 1966: 131; 134.

P093
CLAVDIA VILIA PROCVLA (2)

A [Lykia/Patara]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 16–24)
Bk. P135, A

B [Lykia/Patara]
IGR III 667; ILS 8835; TAM II 426 (sat. 15)
Bk. P135, C

PRO RE 3/2 (1899) 2890, s.v. «Claudius, no. 421» (GROAG)
TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
ORI Patara

Oinoandalı *Licinnius*'lardan Claudia Helene (P084) ile Pataralı Senatör Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.*'nin (P135) kızı, *consul* sınıfından C. Claudius Clemens Licinnianus'un (P426) eşidir (SG 1.15). A belgesinden aile ilişkileri öğrenilirken, B belgesinde babasını onurlandırmaktadır.

P094
L. CLAUDIVS

A [Lykia/Pinara]
TAM II 512:

[— — — | Λο]υκίου Κλαυδίο[υ] | έτείμησεν · Πιναρέω[υ] ⁴ ή βουλή και ό δήμος | μνήμης χάριν. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Pinara

Yukarıdaki belgede muhtemelen oğlu Pinara *Demos* ve *Boule*'si tarafından onurlandırılan L. Claudius'un *cognomen*'i söz konusu belgede zikredilmemiştir. Pinara'dan Tib. Claudius Diogenes'in (P118) beslemesi olduğu öğrenilen L. Claudius Apollinarios (P104) ile aralarında bir bağlantı olup olmadığı bilinmemektedir.

P095
CLAVDIVS ABASKANTOS

A [Lykia/Ksanthos]
TAM II 340 (sat. 3 v.d.):

[Ταύτην τὴν σωματοθήκην παρ'ε] <i>ληφεν ἐν παραχωρήσει Παῦλος τοῦ ἀξ[ιο]λογω-
τάτου ca. 12 Οἰν[ο]μάου σπατελίου(?)· εἰς ἣν βούλομε τεθῆνε [τὴν σύν]βίον μου, ἕτερον
δὲ μὴ τεθῆνε. | ἡ σωματοθήκη Κλαυδίων ⁴ Ἀβασκάντου καὶ Με[γ]ίστης, εἰς ἣν ἐκή-
δευ[σαν] θυγατέρα ἰδίαν Σε[ο]υήραν, ὥστε λοιπὸν ⁸ αὐτοὺς μόνους τεθῆναι | ἐν αὐτῇ. ἐὰν
δέ τις ἕτερον | θάψῃ τινά, ἐκτὸς εἰ μὴ τι | αὐτ<ο>ι περιόντες βουληθῶ[μεν] ἢ ἐνγράφως
ἐπιτρέψω ¹²μεν, ἀποτεῖσει τῷ ἱερωτάτῳ | ταμείῳ δηνάρια | χεῖλια. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Ksanthos

Claudius Abaskantos, kendisinin mezar yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınmak-
tadır. Bunun dışında hakkında herhangi bir bilginiz bulunmamaktadır.

P096 CLAVDIVS AGRIPPA

A [Lykia/Sidyra]
CIG III 4262; TAM II 182 (sat. 2):

Δι' Ἡλίου Σεράπιδι | Κλαύδιος Ἀγρίππας. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Sidyra?

Yukarıdaki belgeden, Claudius Agrippa'nın Zeus Helios Serapis'e adakta bulundu-
ğunu öğrenmekteyiz. Claudius Agrippa Birlik adına *lykiarhes*'lik ve *grammateus*'luk
yapmış olan Tib. Claudius Caesianus Agrippa (P110) ya da O'nun babası ile özdeş
olabilir.

P097 TIB. CLAUDIVS AGRIPPINVS (1)

A [Lykia/Ksanthos]
BENNDORF – NIEMANN 1884: 122, no. 93; IGR III 603; TAM II 495; *FdXanth* VII 65 (sat. 3
v.dd.):

Ξανθίων ἡ βουλή καὶ ὁ [δῆμος] | ἐτείμησεν χρυσῶ στεφ[άνω] | καὶ εἰκόνι χαλκῇ Τι-
βέριον Κ[λαύ] ⁴διον Τιβερίου Κλαυδίου Ἰάσ[ο]νος υἱὸν Κυρεῖνα Ἀγριππείνο[ν], |
Ῥωμαῖον καὶ Παταρέα καὶ Ξάνθιο[ν] | καὶ Μυρέα, πολειτευόμενον δὲ καὶ ἐν ταῖς κατὰ
[Λυ] ⁸κίαν πόλεσι πάσαις, τὸν ἀρχιερέα τῶν Σεβαστῶ[ν] καὶ | γ]ραμματέα Λυκίων τοῦ
κοινοῦ, ἀρχιερατεύσα[ντα δὲ] | τῶν Σεβαστῶν καὶ ἀγωνοθετήσαντα ἐν τῇ ἡγμ[ένῃ] |
πανηγύρει ἐν τῷ παρ' ἡμεῖν ἀγιωτάτῳ ἱερῷ τῆς Λη ¹²[τ]οῦς εὐσεβῶς καὶ φιλο[δ]όξως,
ποιησάμενον δὲ καὶ | [ἀρ]γυρικὰς τῇ πό[λ]ει καὶ τῷ [ἔ]θνει ἐπιδόσεις, τετεμη[μ]ένον
καὶ ὑπὸ [Λυκίων τ]οῦ κοινοῦ ταῖς πρώταις | [καὶ] δευτέραις καὶ τρίταις τεμαῖς καὶ ὑπὸ
τοῦ κο[ι] ¹⁶νοῦ τῶν ἐπὶ τῆς Ἀσίας Ἑλλήνων καὶ ὑπὸ τῶν ἐ[ν] | Παμφυλίας πόλεων,
προγόνων ὑπ[ἀρ]χοντα | [σ]τρατηγῶν καὶ ναυάρχων, ἄ[ν]δρα | [μ]εγαλόφρονα, χρησ-
τόν, λό[γ]ω [κ]αὶ ²⁰ [ἦ]θρει καὶ δικαιοσύνη διαφέρον[τα], | [ἀρετ]ῆς ἕνεκεν. (PHI)

B [Lykia/Patara]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 117, no. 89; *IGR* III 673. 1522; *TAM* II 425 (sat. 2 v.d.):

Σιδητῶν [ή] βουλή και ὁ δῆμος | [έ]τειμησ[ε]ν Τ[ιβ]έριον Κλα[ύ]δι[ο]ν Κλαυ[δ]ί[ο]υ
 Τ[ι] <ά>σνος υἱὸν Κυ⁴ρε[ί]ν[α] Ἀ[γρ]ι[π]πεινον, ἀρχιερέα | Σεβαστῶν και γραμμα[τέ]α
 Λ[υ]κίων τοῦ κοινοῦ — — — | — — —. (PHI)

C [Lykia/Patara]

IGR III 670; *TAM* II 423 (sat. 1 v.dd.):

Τιβέριον Κλαύδιον Κλαυδ[ί]ου Ἰάσνος υἱὸν Κυρεῖνα | Ἀγριππείνον Παταρέα κα[ί] ⁴
 Μυρέα, πολιτευόμενον | δὲ και ἐν ταῖς κατὰ Λυκίαν πόλεσι πάσαις, ἔπαρχον τεχνειτῶν,
 χειλ[ί]αρχον λε⁸γεῶνος τρίτης Γαλλικῆς, χει[λ]ί[α]ρχον λεγεῶνος πρώτης | [Ἰτα]λικῆς,
 ἔπαρχον εἰλης | [Φρυ]γῶν, ἀρχιερέα τῶν Σε¹²[βασ]τῶν και γραμματέα | [Λυκίων τοῦ]
 κοινοῦ, τετειμημέ[νον] ὑπὸ τοῦ Λυκίων ἔθνους | [πλεονάκις, ἄν]δρα σεμνὸν ¹⁶ [και
 μεγαλόφρονα ἀπ]ὸ π[ρο]γόνων — — — | — — —. (PHI)

D [Lykia/Patara]

IGR III 671; *TAM* II 422 A (sat. 1 v.dd.); B (sat. 22 v.dd.):

(A)

[Τι]βέριον Κλαύδιον Κλαυδίου | [Ἰά]σνος υἱὸν Κυρεῖνα Ἀγριπ[π]είνον Παταρέα και
 Μυρέα, ⁴ πολιτευόμενον δὲ και ἐν ταῖς | κατὰ Λυκίαν πόλεσι πάσαις, | ἔπαρχον
 τεχνειτῶν, χει[λ]ί[α]ρχον λεγεῶνος τρίτης ⁸ Γαλλικῆς, χειλ[ί]αρχον λε[γ]εῶνος πρώτης
 Ἰταλικῆς, | ἔπαρχον εἰλης Φρυγῶν, ἀρχιερέα τῶν Σεβαστῶν και ¹² γραμματέα Λυκίων
 τοῦ κοινοῦ, τετειμημένον ὑπὸ τοῦ | Λυκίων ἔθνους πλεονάκις, | τετειμημένον δὲ και
 ὑπὸ ¹⁶ τοῦ κοινοῦ τῶν ἐπὶ τῆς Ἀσίας | Ἑλλήνων, ἄνδρα σεμνὸν | και μεγαλόφρονα ἀπὸ
 προγόνων, | λόγῳ και ἤθει και πάσῃ ἀρετῇ ²⁰ διαφέροντα Τιβέριος Κλαύδιος Εὐδη[μος]
 ἀνέστησεν | — — —. (PHI)

(B)

[— — — | γυναῖκα Τιβερίου Κλαυδίου | Κλ(αυδίου) Ἰάσνος υἱοῦ Κυρεῖνα Ἀγριπ²⁴πεί-
 νου Παταρέως και Μυρέως, πο]λε[ι]τευομένου ἐν ταῖς κατὰ Λυκίαν | π[ό]λεσι πάσαις,
 τετειμημένου ὑπὸ | τ[οῦ] Λυκίων ἔθνους πλεονάκις και ²⁸ν<ῆ> [και ἰδία ὑπὸ τῶν κατὰ
 Λυκίαν] | π[ό]λ[ε]ων πασῶν, σεμνήν και σώ]φρο[να και ἤθει τε και πάσῃ] | ἀρ[ετ]ῇ
 διαφέρουσαν]. (PHI)

E [Lykia/Patara]

IGR III 672; *TAM* II 424 (sat. 1 v.dd.):

[Τιβέριον Κλαύδιον | Κλαυδίου Ἰάσνος υἱὸν | Κυρεῖνα Ἀγριππείνον ⁴ ἀ]ρχιερέα τῶν
 Σεβ[ασ]τῶν | και γραμματέα Λυκ[ί]ων, | τετειμημένον κα[ί] ὑπὸ | τοῦ Λυκ[ί]ων ἔθνους
 [πολ] ⁸λάκις, [ἔπαρχον] τεχν[ει]τῶν, χειλ[ί]αρχον] λεγε[ῶ]νος | τρίτης Γαλλικῆς, χ[ει]-
 λ[ί]αρχον] ¹²λεγεῶνος πρώτ[ης Ἰτα]λικῆς, ἔπαρχον εἰλ[η]ς Φρυ]γῶν, ἐπὶ τῇ πρὸς τ[ὸν]
 δῆ[μ]ον εὐνοία? — — — ¹⁶ — — —. (PHI)

F [Lykia/Patara]

ΣΑΗΙΝ 1991: 113 v.d., no. 1; *SEG* 41, 1391; *AE* 1991, 1530 (sat. 1 v.d.)

Bk. P120, B

G [Pamphylia/Attaleia]

PAGE 1923/4: 419, no. 117; ROBERT 1929: 122 v.d.; SEG 6, 654; OMS II 69 (sat. 3 v.d.):

— — — |μίδου νεικήσας θέμι[δα] | παιδων πάλην τήν ἀχθε[ί]σαν τὸ πρῶτον (sic) ἐξ ὑποσ[χέ]||σεως Τιβερίου Κλαυδί[ου] ἄγρεπτείν[ου].

- PRO PIR² 2 C 776; RE 3/2 (1899) 2672 v.d., s.v. «Claudius, no. 39» (GROAG); PME I (1976), 239 v.d., s.v. «M. Arruntius Claudianus, no. 116» (DEVIJVER)
- LIT JAMESON 1966: 126, n. 7; BIRLEY 1969: 80; OMS II 69; HALFMANN 1979: 164, no. 80; WÖRRLE 1988: 62, n. 62; ŞAHİN 1991: 113 v.dd.; SYME 1995: 281; ADAK 1996: 142; SLAVICH 2003: 279 v.dd.; BRANDT – KOLB 2005: 106; REITZENSTEIN 2005: 136, no. 28; REITZENSTEIN 2009: 211, no. 17
- TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy.’ın 1. yarısı
- ORI Patara
- CC Ksanthos, Myra
- TRI Quirina
- FP1 • *praefectus fabrum* (C–E)
• *tribunus militum legionis III Gallicae* (C–E)
• *tribunus militum legionis I Italicae* (C–E)
• *praefectus alae VII Phrygii* (C–E)
- FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (A–E)
• γραμματεὺς (A–E)
- FP3 • ἀγωνοθετὴ ἐν τῇ πανηγύρει ἐν τῷ παρ’ ἡμῶν ἀγῶτάτῳ ἱερῷ τῆς Λητοῦς (A)

Aslen Patara kökenli olan Tib. Claudius Agrippinus; Myra, Ksanthos ve diğer tüm Lykia kentlerinin de vatandaşı olarak anılmaktadır (A. C. D). Vatanı Patara kenti tarafından 4 kez onurlandırılmış olduğu bilinen (B–E) Agrippinus, ayrıca Ksanthos kenti Danışma ve Halk meclisleri tarafından da altın bir çelenk ve bir heykel ile onurlandırılmıştır (A). Ksanthos kentinden almış olduğu bu onurların nedeni söz konusu belgeden anlaşıldığı üzere, Agrippinus’un Ksanthos’ta Tanrıça Leto’nun kutsal alanında düzenlenmiş olan bir festivalde *agonothetes*’lik yapmış olmasının yanı sıra, halka para dağıtımında bulunması ve Lykia Birliği için üstlenmiş olduğu diğer hizmetlerdir.

Birlik Başrahibi Tib. Claudius Iason (P142) oğlu ve Tib. Claudius Dryantianus’un¹⁵⁹ (P120) babası olan Agrippinus’un, kendisi ile aynı ismi taşıyan torununun (P098) oğlu Tib. Claudius Dryantianus Antoninus’un (P119) Suriyeli Senatör Avidius Cassius’un kızı Avidia Aleksandra ile evli olduğu bilinmektedir (HALFMANN 1979: 177 v.d., no. 100) (SG 1.2). Tib. Claudius Agrippinus’un *legio III Gallica*’nın askeri *tribunus*’u olarak görev yaptığı sırada bu *legio*’nun *tribunus legionis*’i olan

¹⁵⁹ ŞAHİN 1991: 113 v.d. tarafından F belgesinin yayımlanmasına kadar, Tib. Claudius Agrippinus ve Tib. Claudius Dryantianus arasındaki akrabalık ilişkisi tam olarak bilinmemekteydi. Söz konusu belgede, Tib. Claudius Dryantianus’un, Tiberius Claudius Agrippinus oğlu şeklinde verilen seceresi sayesinde, Tib. Claudius Dryantianus’un, Agrippinus’un oğlu olduğu konusu kesinleşmiştir (ŞAHİN 1991: 113 v.dd.).

Avidius Cassius (HALFMANN 1979: 177 v.d.) ile kurmuş olduğu ilişkiler Agrippinus'un torunları tarafından da sürdürülmüş görünmektedir.

Atlı Sınıfı mensubu olarak *praefectus fabrum, tribunus militum legionis III Gallicae, tribunus militum legionis I Italicae* ve *praefectus alae Phrygii*¹⁶⁰ (C-E) olarak hizmet verdikten sonra, vatanına geri dönmüş olan Agrippinus, Birlik görevlerini bundan sonra üstlenmiş olmalıdır¹⁶¹ (A-E). Dolayısıyla sıradan bir askeri kariyer yapmış olan Agrippinus, Atlı Sınıfı'nda izlenmesi gereken rutin bir *cursus honorum*'a sahiptir.

WÖRRLE 1988: 62, n. 62'ye göre, Agrippinus, M.S. II. yy. başlarında yaşamış olmalıdır. WÖRRLE'nin bu tezi, Agrippinus'un, Oinoanda'da ünlü, festival kurucusu C. Iulius Demosthenes ile çağdaş olduğu tespitinin yanı sıra, O'nun kendisi ile aynı ismi taşıyan ve M.S. 146 yılından önce konsül olan akrabasından, Lykia'da sevilen bir gelenek olmasına rağmen, yukarıdaki onurlandırmalarda söz edilmemiş olmasına dayanmaktadır.

REYNOLDS 1982: 116'da yayımlanmış olan M.S. 119 yılına tarihlenen bir belgeden, Claudius Agrippinus isimli bir *Asia Eyaleti procurator*'unun varlığı öğrenilmektedir. REYNOLDS 1982: 118, bu şahsın Tib. Claudius Agrippinus ile özdeş olabileceğini düşünmektedir. Agrippinus için dikilmiş olan yukarıdaki onur yazıtlarında (A-E), O'nun böyle bir görevi üstlenmiş olduğundan söz edilmemekle birlikte, *Ordo equester* mensubu olan Agrippinus'un M.S. 119 yılında *Asia*'nın *procurator*'luğunu yapmış olması, M.S. 115 yılından çok da önce doğmamış olması gereken torununun bu *procurator*'la özdeş olmasından daha mümkün görünmektedir¹⁶². Bu durumda impartor kültü rahipliği görevinin, oğlunun bu görevi üstlenmiş olduğu tarihten yola çıkılarak, İmparator Traianus zamanına tarihlendiği düşünülen (REITZENSTEIN 2005: 136, no. 28) Agrippinus'un, Hadrianus yönetiminin başında henüz askeri kariyerine devam ediyor olabileceği göz önünde bulundurulacak olursa, O'nun daha geç bir tarihte Birlik Başrahipliği görevini üstlenmiş olması gerekir. Dolayısıyla Dryantianus'un Birlik Başrahipliği Hadrianus'un yönetim yıllarının başına ya da Antoninus Pius zamanına tarihlenebilir (REITZENSTEIN 2005:136, no. 28).

Birlik Başrahipliği'nin yanı sıra, *grammateus*'luk da yapmış olan Agrippinus, ayrıca halka önemli miktarda para bağışlarında bulunmuş ve bu hizmetlerinden dolayı Birlik tarafından birinci, ikinci ve üçüncü onurlarla onurlandırılmıştır (A). Lykia Birliği dışında, *Asia Hellenleri Birliği* ve *Pamphylia kentleri* tarafından da

¹⁶⁰ Agrippinus'un üstlenmiş olduğu Atlı Sınıfı görevleri hk. ayrıca bk. *PME I* (1976), 239 v.d., s.v. «M. Arruntius Claudianus, no. 116» (DEVIJVER).

¹⁶¹ Konu hk. bk. REITZENSTEIN 2005: 136, no. 28.

¹⁶² *DNP 3* (1997) 12, s.v. «Ti. Claudius Agrippinus» (ECK), Tib. Claudius Agrippinus'un kendisi ile aynı ismi taşıyan *Senatus Sınıfı*'na mensup torununun, M.S. 119 yılında *Asia*'da *procurator*'luk yapmış olduğu bilinen (REYNOLDS 1982: 116; 118) Claudius Agrippinus ile özdeş ya da akraba olması gerektiğini düşünmektedir.

onurlandırılmış olan (A) Agrippinus, B belgesinde Side kenti tarafından, G'de ise Attaleia'da, M.S. I. yy. sonu – II. yy. başında kurmuş olduğu agonistik bir vakıf dolayısıyla onurlandırılmaktadır (ADAĞ – ŞAHİN 2004: 90, n. 9). Agrippinus'un Lykia Bölgesi dışında almış olduğu bu onurlar, O'nun bölge dışında da aktif olduğunu göstermektedir.

F belgesinden oğlu Dryantianus dolayısıyla *tribus* Quirina mensubu olduğu öğrenilen Agrippinus'un babası Iason da *Tib. Claudius* isimlerini taşıyan bir Roma vatandaşdır. Söz konusu bu isimler Agrippinus'un atalarının imparatorlardan Tiberius, Claudius ya da Nero zamanında *c.R.*'yi elde ettiklerini göstermektedir. Bununla birlikte, Agrippinus'un *nauarkhos* ve *hipparkhos*'ların soyundan gelmesi (A), İmparator Claudius zamanında *Lycia* Eyaleti'nin kuruluşundan önce, bölgede çıkan isyanlarda yararlılık gösteren atalarının bu hakla ödülendirilmiş olabilecekleri ihtimalini akla getirmektedir. Bir diğer olasılık ise, Patara'dan bilinen *Claudius*'ların *c.R.*'sinin Germanicus ile bağlantılı olabileceğidir¹⁶³.

P098

TIB. CLAUDIVS AGRIPPINVS (2)

A [Italia/Roma]

CIL VI 2086; 32380; PASOLI 1950: no. 69 (sat. 9):

C. Iulio Severo, M. Iunio | Rufino co(n)s(ulibus) III non(as) Ian(uarias) | Magisterio Avili Quadrati ⁴ *Per promag(istrum) M. Fulvium Apronianum | in Capitolio votorum nuncupandorum causa pro salute imp(eratoris) Caesaris Titi Aeli Hadriani | Antonini Aug(usti) Pii p(atris) p(atriciae) fratres Arvales convenerunt M. Fulvius | Apronianus promag(istro), M. Valerius Homullus, L. Claudius Modestus,* ⁸ *M. Fabius Iulianus Heracleo Octavianus, M. Val(erius) Iunianus, | C. Iulius Maximus, Tib. Claudius Agrippinus — — —.*

B [Italia/Verona]

AE 1947, 59:

— — — *isdem cos. III [k. Iunias in domum M. Valeri] Iuniani magistri fratres Arvales ad [consummandum sacrum] deae diae convenerunt [ibique inter cenam M. Valerius Iunianus] mag. Sex. Caecilius Maximus Ti. Iulius Cand[idus capito m. fabius Iulianus Heracleo Optitia]nus A. Auilius Vrinatius Quadratus Claudius] Pollio L. Antonius Albus Ti. Claudius Agrippinus — — —.*

C [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 44 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 60–72); (sat. 75–78):

(sat. 60–72)

... ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου | Ἀ[ν]τωνείνου καὶ τῆς Λικιν|νίας Μαξίμας θυγάτηρ Ἰου|λία Λυσιμάχη, ἦν γαμεῖ Κλαύ⁶⁴διος Δρυαντιανὸς Παταρ|εὺς ὁ Λυκιάρχης, πατὴρ ὕπα|τικού καὶ πενθερὸς καὶ | πάππος [κ]αὶ θεῖ[ος ἐπίπαππος συν] ⁶⁸κλητικῶν κ[α]ὶ ὑπα|τικῆς

¹⁶³ Patara'daki *Claudius*'lar için bk. SLAVICH 2003: 279.

γενε[ἀ]ς. [ἀπό] τοῦ [Κ]λαυ[δίου] Δρυ[αν]τια[ν]ο[ῦ] καὶ [τῆ]ς Ἰου[λίας] Λυσιμάχ[ης]
Κλα[ύ]διος Ἀγριπ[πεῖν]ος . . .]λ. νος καὶ Κλαυ[δί]α[Ε]λέ[ν]η. (PHI)

(sat. 75–78), bk. P098, C

D [Lykia/Patara]

IGR III 674; TAM II 414 (sat. 1 v.dd.)

Bk. P119, D

E [Lykia/Rhodiapolis]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161, XVII A; XVIII D; IGR III 739 XVII A; XVIII D;
TAM II 905, XVII A; XVIII D; KOKKINIA 2000: XVII A (sat. 7 v.d.); XVIII D (sat. 12 v.d.):

(XVII A sat. 7 v.d.), bk. 006, C

(XVIII D, sat. 12 v.d.)

... ¹² ... θεῖος τῆς γυναικὸς τῆς Κλαυδίου | [Ἀγριππε]ίνου συνκλητικοῦ, ἀδιάλειπτον
ἔχει τὴν | κτλ. (PHI)

PRO PIR² C 776; RE 3/2 (1899) 2672 v.dd., s.v. «Claudius, no. 39» (GROAG); DNP 3
(1997) 12, s.v. «Ti. C. Agrippinus, no. II 3» (ECK)

LIT DESSAU 1899: 200 v.dd.; JAMESON 1966: 125 v.d.; SCHEID 1975: 77 v.d.; ALFÖLDY
1977b: 64; 92; 155; 166; 319; HALFMANN 1979: 164, no. 80; HALFMANN 1982: 640;
REYNOLDS 1982: 116; 118; WÖRRLE 1988: 62, n. 62; ŞAHİN 1991: 114; ADAK 1996: 137
v.dd.; BRANDT – KOLB 2005: 106; REITZENSTEIN 2005: 88

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Patara

TRI Quirina

FPI • *consul suffectus* (C)

Kendisi ile aynı ismi taşıyan Birlik Başrahibi Tib. Claudius Agrippinus'un (1) (P097) torunu, Tib. Claudius Dryantianus (P120) ile Oinoandalı *Licinnius*'lardan Licinnia Maxima (1) (P276) ve C. Iulius Demosthenes'in (P244) oğlu Atlı Sınıfı mensubu Iulius Antoninus'un (P236) kızları olan Iulia Lysimakhe'nin (P227) oğulları; Senatör Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.*'nin (P135) kayınbiraderi; Rhodiapolisli meşhur Opramoas'ın yeğeni Aelia Platonis'in (P006) eşidir. Senatör Sulpicius Pollio'nun¹⁶⁴ (1) (P444) eşi olan Claudia Ammiana Dryantilla (P069) ve Tib. Claudius Dryantianus Antoninus (P119) adında 2 çocuğunun varlığı bilinmektedir (C) (SG 1.2). Kızı Claudia Ammiana Dryantilla'nın Gallienus'a karşı ayaklanarak imparatorluk tahtını ele geçiren Regalianus'un annesi ya da eşi Sulpicia Dryantilla'nın atası olduğu tespiti¹⁶⁵, Agrippinus'un ailesinin daha sonraları impa-

¹⁶⁴ Caracalla zamanında bir C. Sulpicius Pollio Arval Kardeşler rahibi olarak belgelenmektedir. Ancak O'nun Claudia Dryantilla'nın eşi Sulpicius Pollio ile mi yoksa aynı isimdeki oğlu ile mi özdeş olduğu bilinmemektedir, DESSAU 1899: 199 v.dd.

¹⁶⁵ Konu hk. ayrıntılı bilgi için bk. DESSAU 1899: 199 v.dd.

ratorluk ailesine girecek kadar yüksek bir sosyal statüye ulaştığını göstermesi bakımından önemlidir.

M.S. 149/51 yıllarına tarihlenen C belgesinde *synkletikos* olarak anılan Tib. Claudius Agrippinus (2), WÖRRLE 1988: 62, n. 62'ye göre, belki de *adlectio inter tribunicios* ile *Senatus Sınıfı*'na yükselmiştir. Gene WÖRRLE, C belgesinin edisyonunda atlanan 71. satırdaki *demarkhos* ve *hypatikos* ifadelerinin arkasında yatan nedenin, Agrippinus'un *adlectio* yolu ile *senatus*'a girmiş olması olabileceğini düşünmektedir. Agrippinus'un M.S. 145 yılında *senatus*'a girdiğinde 30 yaşında olması gerektiğini düşünen WÖRRLE 1988: 62, n. 62, O'nun doğum tarihinin M.S. 115 yılından çok önce olmaması gerektiği kanısındadır. Bu tahminin doğruluğu için bir başka dayanak noktası da Agrippinus'un anne tarafından dedesinin babası olan Demosthenes'in M.S. I. yy.'ın ortasından çok da önce doğmamış olması gerektiğidir. M.S. 151 yılından sonra¹⁶⁶ *consul suffectus* olduğu düşünülen Agrippinus¹⁶⁷, M.S. 149 (B) ve 155 (A) yıllarında 2 kez Arval Kardeşler arasında belgelenir¹⁶⁸. W. ECK, «Ti. Claudius Agrippinus», *DNP* 3 (1997) 12, O'nun M.S. 119 yılında *Asia*'da *procurator*'luk yapmış olduğu bilinen (REYNOLDS 1982: 116; 118) aynı isimdeki kişi ile özdeş ya da akraba olması gerektiğini düşünmektedir. Bununla birlikte, Agrippinus'un WÖRRLE 1988: 62, n. 62'nin tespit ettiği gibi, M.S. 115 yılından çok da önce doğmuş olamayacağı gerçeği, burada söz konusu olan *procurator*'un O'nun kendisinden bir kuşak önceki akrabalarından biri olabileceğini düşündürmektedir.

Patara'dan Zosimos adlı bir kölenin efendisi olarak, bir Tib. Claudius Agrippinus'un ismi geçmektedir (*TAM* II 437). Söz konusu bu Tib. Claudius Agrippinus'un Birlik Başrahibi mi yoksa O'nun aynı isimli konsül torunu mu olduğu konusunda kesin bir şey söylemek mümkün değildir.

¹⁶⁶ ALFÖLDY 1977b: 167; HALFMANN 1979: 164, no. 80; WÖRRLE 1988: 62, n. 62; *DNP* 3 (1997) 12, s.v. «Ti. Claudius Agrippinus» (ECK).

¹⁶⁷ Tib. Claudius Agrippinus'un birlikte konsüllük yaptığı ortağının *Sextius praenomen*'ini taşıyor olması, burada söz konusu olan konsülün M.S. 145–161 yılları arasında Dalmacıya *Eyalet*'nin *legatus*'luğunu yapmış olan Sex. Aemilius Equester olduğunu düşündürmektedir. Çünkü O, M.S. II. yy.'ın ortasından bilinen, memuriyeti tam olarak tarihlenememiş Sex. *praenomen*'li tek konsüldür (ALFÖLDY 1977b: 166).

¹⁶⁸ Arval Kardeşler, Augustus zamanında kurulmuş olan ve 12 üyeden oluşan dinsel bir cemiyettir. *Senatus Sınıfı*'na mensup 12 rahipten oluşan Roma Kardeşlik Cemiyeti'nin başında yıllık olarak seçilen bir *magistratus* bulunmaktaydı. Konu hk. detaylı bilgi için bk. *KP* 1 (1979) 629–631, s.v. «Arvaes fratres» (ECK); *DNP* 2 (1997) 67–70J, s.v. «Arvaes fratres» (SCHEID).

P099

TIB. CLAUDIVS ALEKSANDROS *alias* M. AELIVS

A [Lykia/Patara]

MAREK 1994: 97 v.d., no. 5; AE 1994, 1729; SEG 44, 1210; ERTEKİN 2002: 91 (sat. 1):

Τιβ. Κλαύδιον Ἀλέξανδρον τὸν | καὶ Μ. Αἴλιον Μ. Αἰλίου τοῦ καὶ | Ἐπιγόνου Παταρέα, ἀρχινεω⁴[κ]όρο[ν] διὰ βίου [ἐ]κ βασιλικῆς | δωρεᾶς τῶν πατρῶν ΟΣ | Λητοῦς, Ἀπόλλωνος, Ἀρτέμιδος, τὸν κράτιστον δουκηνά⁸ριον, πατέρα συνκλητικῶν, | ἀδελφιδούσιν συνκλητικῶν | καὶ Λυκίαρχον *vac.* Παταρέων ἢ | λαμπρὰ καὶ ἔνδοξος πόλις, ἢ μητρό-¹²πόλις, ἢ ἀρχιπροφήτις καὶ δις νε|ωκόρος τοῦ Λυκίων ἔθνους τὸν | ἴδιον λογιστὴν καὶ ἐκ βασιλικῆς | γνώσεως καὶ προστάτην ἐν πᾶ¹⁶σιν *vac.* καὶ εὐεργέτην.

LIT AE 1994, 1729; SEG 44, 1210; ERTEKİN 2002: 91

TEM M.S. III. yy.

ORI Patara

FP1 • *vir ducenarius*• *curator civitatis Patararum*

FP2 • λυκίαρχης

• ἀρχινεωκόρος τῶν πατρῶν Λητοῦς, Ἀπόλλωνος, Ἀρτέμιδος

Yukarıdaki belgeden, yaşamı boyunca Leto, Apollon ve Artemis için *arkhineokoros*'luk yapmış olduğu öğrenilen Tib. Claudius Aleksandros *alias* M. Aelius, M. Aelius *alias* Epigonos'un (P013) oğludur. Senatörlerin babası ve yeğeni olmakla övülen Aleksandros parlak bir biçimde *ducenarius*'luk, *lykiarkhes*'lik ve ayrıca vatandaş Patara kenti için *logistes*'lik¹⁶⁹ yapmıştır.

Tib. Claudius isimleri Claudiuslar Sülalesi imparatorlarından alınmış bir *c.R.*'nin işareti olmalıdır. Bununla birlikte, babasının *praenomen* ve *nomen gentile* olarak, kendisinin ise *alias* olarak taşıdığı *M. Aelius* isimleri en erken İmparator Hadrianus zamanında alınmış olabilecek bir *c.R.*'yi göstermektedir. Bu durum belki de Aleksandros'un *Tib. Claudius* isimlerini taşıyan bir Roma vatandaşı tarafından evlat edinilmesiyle ilgilidir.

Yukarıdaki belge SEG 44, 1210'a göre, M.S. I-II. yy. tarihlenmiş olmakla birlikte, AE 1994, 1729 yazıtın M.S. III. yy.'a tarihlenmesi gerektiğini tespit etmiştir¹⁷⁰.

¹⁶⁹ *Logistes*'lik görevi Roma'daki *curator*'luğun, Hellen dünyasındaki karşılığıdır. Onlar sadece kentlerdeki hesapları incelemekle kalmayıp, aynı zamanda *gerousia* gibi kent meclislerini ve başka sosyal organizasyonların da hesaplarını denetlemektedirler (konu hk. ayrıntılı bilgi için bk. DMITRIEV 2005: 189–197). Birçok *logistes*'in *Asia* Eyaleti'nde *asiarkhes*, Lykia'da *lykiarkhes* ve Bithynia'da *bithyniarkhes*'lerden olduğu görülmektedir (konu hk. bilgi ve örnek yazıtlar için bk. DMITRIEV 2005: 196, n. 37). M. S. III. yy.'dan Küçükasya'dan bilinen *logistes*'lerin sayısı Telemakhos ile birlikte üçtür. Bunlardan birisi ünlü tarihçi Cassius Dio, bir diğeri ise III. Gordianus zamanından belgelenen Decimus Lunius Quintianus'tur (CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 218, n. 77–78).

¹⁷⁰ Konu hk. bk. REITZENSTEIN 2009: 123, n. 566.

P100
TIB. CLAVDIVS ALEKSANDROS

A [Lykia/Patara]
TAM II 454 (sat. 5)

Bk. P081, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Patara

Yukarıdaki belgeden, Pataralı Claudia Frontis tarafından yaptırılmış olan bir mezarın *hyposorion*'una Tib. Claudius Aleksandros'un azadlısı Elpis'in de gömülmeye izinli olduğu öğrenilmektedir.

P101
TIB. CLAVDIVS ANDRONEIKOS

A [Lykia/Patara]
ADAK 1996: 132, no. 6; AE 1996, 1511; SEG 46, 1717 (sat. 3):

[Τὸ ἡρώων καὶ | τὰ περὶ αὐ]τὸ προσκοσμήματα κα[τεσκεύασεν | Τιβέριος Κλαύδιος
Εὐδήμου υἱὸς [Ἄνδρὸ ἄνδικος Εὐ]δήμος Παταρεὺς τῶι ἑαυτοῦ [πάππῳ | Τιβ. Κλ.
Ἄ]νδρονείκῳ ἡρωὶ καὶ ἑαυτῶ[ι καὶ τῆι | Ἄνδρονείκ]ου θυγατρὶ Ἀνάσσει τῆι ἑαυ[τοῦ
μητρὶ | — — —] τοῦ προκειμένου Ἄνδρο[νείκου ⁸ — — —]υτω ἐφίππους καὶ πεζοὺς [—
— — | — — —].

B [Lykia/Patara]
Hicks 1889: 80, no. 32; TAM 429 (sat. 1 v.d.):

Τιβέριον Κλαύδιον | Ἄνδρόνικον Παταρ|έα Τιβερίου Κλαυ⁴δίου Εὐδήμου υἱὸν | τοῦ
φιλοπάτριδος, | καθὼς διετάξατο | ὁ πατήρ αὐτοῦ ἀπὸ ⁸ προσό[δ]ου ἀγροῦ Ἀ|λιάδος,
[Τι]βέριος | Κλ[αύδι]ος [Επ]αφρό|δειτ[ος Παταρ]εὺς ¹² ἀνέστησεν. (PHI)

TEM M.S. II. yy. ortaları
ORI Patara

Claudia Anassa (P070) ve Tib. Claudius Eudemos'un (P128) oğullarıdır (SG 1.1). B belgesinden kendisi için bir onur kaidesi dikildiği anlaşılmaktadır. A belgesinden ise dedesi, kendisi ve annesi için etrafındaki süslemeleriyle birlikte bir mezar anıtı yaptırdığı ve atlı ve yayalardan oluşan bir cenaze merasimi düzenlediği öğrenilmektedir.

P102
CLAVDIVS ANTIMAKHOS

A [Lykia/Rhodiapolis]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161, X H; XIF; XVI B; *IGR* III 739 X H; XI F; XVI B; *TAM* II 905 X H 5; XI F; XVI B; *KOKKINIA* 2000: X H (sat. 5); XI F (sat. 2 v.d.); XVI B (sat. 1 v.d.):

(X H)

... ἐπὶ ἀρχι(ερέος) | Κλαυ(δίου) Ἀντιμάχο[υ] | Ἀπελλαίου ε' κτλ. (PHI)

(XI F)

... [ἐπὶ ἀρχι(ερέος) Κ]λαυ(δίου) Ἀντιμάχου] κτλ. (PHI)

(XVI B)

... ἐπὶ ἀρχιερέος Κλαυδίου | Ἀντιμάχου Πανήμου | κα' κτλ. (PHI)

LIT LETTA 1994: 216; 244; *KOKKINIA* 2000: 208; REITZENSTEIN 2005: 137, no. 30; REITZENSTEIN 2009: 245, no. 50

TEM M.S. II. γγ.'ın 1. yarısı

ORI ?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Claudius Antimakhos hakkında, yukarıdaki belgelerden öğrenildiği kadarıyla, Birlik Başrahipliği yapmış olması dışında herhangi bir bilgimiz bulunmamaktadır. Antimakhos'un Birlik Başrahipliği, *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi Q. Vocanuis Saxa Fidus'un (M.S. 144/5 – 146/7 [RÉMY 1989: 52, no. 35]) Myra'ya bir mektubu olan ilgili belge (A: X H 5) ile Lykia Birliği'nin bir başka onur kararnamesinden çıkarılabilmektedir (A: XVI B 1 v.d.). Ayrıca, Antoninus Pius'un bir *rescriptus*'unun tarihleme formülünde de ismi oldukça eksik bir biçimde günümüze ulaşan *arkhierus*'un adı, Claudius Antimakhos olarak tamamlanmıştır (A: XI F 2 v.d.). *KOKKINIA* 2000: 208 tarafından memuriyeti M.S. 143 yılına, REITZENSTEIN 2009: 245, no. 50 tarafından ise M.S. 144 yılına tarihlenmektedir.

P103
TIB. CLAUDIVS ANT--- HYPEREKHIOS

A [Lykia/Oinoanda]

IGR III 491; HALL – MILNER 1994: 42; *SEG* 36, 1212 (sat. 9):

Εὐτυχῆ, ὑπερέχι. | Τερμησσέων τῶν πρὸς Οἰ|νοάνδοις ἡ βουλή καὶ ὁ δῆ⁴μος καὶ ἡ γερουσία ἐτεί|μησεν ἀνδριάντος ἀνα|στάσει τὸν ἀξιολογώτατ|ον Λυκιάρχη, λογιστὴν⁸ καὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως, | Τιβέριον Κλαύδιον <Αντ[— —]ῚΥπερέχιον>.

LIT HOLLEAUX – PARIS 1886: 222; DMITRIEV 2005: 196, n. 37; REITZENSTEIN 2005: 137, no. 29

TEM İmparatorluk Çağı
 ORI Oinoanda
 FP1 • *curator civitatis Oenoandorum*
 FP2 • λυκιάρχης

Yukarıdaki belgenin 9. satırında geçen isim, *IGR* III 491 tarafından Tib. Claudius Eutykhos şeklinde tamamlanmıştır. Bununla birlikte, HALL – MILNER 1994: 42, yapmış oldukları incelemeler neticesinde, yazıtı yeniden yayımlamaksızın ismi Tib. Claudius Ant--- Hyperekhios şeklinde düzeltmişlerdir. Adı geçen yazarlar, ismin Oinoanda'dan C. Iulius Demosthenes'in (P244) oğlu olan *Arkhierus* C. Antoninus'un *cognomen*'i gibi, Ant[oninus] olarak da tamamlanmasının mümkün olabileceği düşüncesindedirler. Yukarıdaki belgeden, Termessos Minor sakinleri tarafından bir yazıt ve heykel ile onurlandırılmış olduğu öğrenilen Tib. Claudius Ant--- Hyperekhios, burada *lykiarkhes* ve *logistes* olarak anılmaktadır. *Lykiarkhes* Hyperekhios'un faaliyetlerinin, Arykanda'dan aynı şekilde *logistes* de olduğu bilinen *Lykiarkhes* Aurelius Pan[hil?]os (*TAM* II 771) gibi, M.S. III. yy.'a tarihlenip tarihlenemeyeceği sorusuna kesin bir cevap verilememektedir. Çünkü Kyaneaılı *Lykiarkhes* Iason da, M.S. II. yy.'da *logistes* olarak belgelenmektedir (bk. *IGR* III 704 IA).

P104

L. CLAUDIUS APOLLINARIOS

A [Lykia/Pinara]
 BENNDORF – NIEMANN 1884: 55, no. 24; *TAM* II 503
 Bk. P118, A

LIT LARSEN 1946: 61
 TEM İmparatorluk Çağı
 ORI Pinara

Yukarıdaki belgeden, Tib. Claudius Diogenes'in beslemesi olduğu öğrenilen Lucius Claudius Apollinarios hakkında başka bir bilgimiz bulunmamaktadır. P094, A'da muhtemelen ismi bilinmeyen oğlu Pinara *Demos* ve *Boule*'si tarafından onurlandırılan bir Lucius Claudius'un adı geçmekle birlikte, O'nun *cognomen*'i söz konusu belgede zikredilmediğinden, iki Lucius Claudius'un birbirleriyle özdeş olduklarını söylemek güçtür.

P105
TIB. CLAUDIVS ATTALOS

A [Lykia/Ksanthos]

IGR III 613; TAM II 280; ERTEKİN 2002: 94:

Τιβ(έριον) Κλ(αύδιον) Ἄτταλον | συνκλητικόν, | Τιβ(ερίου) Κλ(αυδίου) Στασιθέ⁴μιδος
υἰόν · Κλ(αύδιος) · | Τηλέμαχος | ὁ θεῖος · βουλῆς | καὶ δήμου ψηφίς⁸ματι.

PRO *PIR*² 173. 799; 254; *RE* 3/2 (1899) 2676, s.v. «Claudius, no. 67» (GROAG)

LIT BARBIERI 1952: no. 993; HALFMANN 1982: 640; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223;
ERTEKİN 2002: 94

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı

ORI Ksanthos

TRI Quirina

FP1 • *senatorius*

Yukarıdaki belgede, amcası Claudius Telemakhos (3) (P174) tarafından onurlandırılan Senatör Tib. Claudius Attalos, Tib. Claudius Stasithemis (3) (P170) oğludur. Kariyeri hakkında bir bilgimiz bulunmamaktadır. GROAG'a göre, Senatör Tib. Claudius Attalos, Commodus zamanında *Thracia* Eyaleti valiliği yapmış olan Claudius Attalos¹⁷¹ ile özdeş olabilir (*RE* 3/2 (1899), 2676, s.v. «Claudius, no. 67» [GROAG]). Tib. Claudius Attalos'un, Tib. Claudia Arsinoe *alias* Telemakhis'in (P078) eşi Tib. Claudius Aurelius Attalos (P107) ile özdeş olup olmadığı bilinmemektedir (SG 1.3).

P106
CLAUDIVS ATTALOS

A [Lykia/Kadyanda]

WÖRRLE – WURSTER 1997: 407, B II; SEG 47, 1806 B II (sat. 50):

... | ἀρχιερέος Κλαυδίου Ἀττάλο[υ] κτλ.

B [Lykia/Rhodiapolis]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161, VII A; IGR III 739 VII A; TAM II 905 VII A;
KOKKINIA 2000: VII A (sat. 1):

... ἐπὶ [ἀρχιερέος Φ]λαυί[ου Ἀττάλου, μηνός] | Λώρο[υ, Δομίτιο]ς Σενέκα[ς Φλ(αυίω) Ἀ-
ττάλω, | ἀρχ[ιερεί Σεβα]στῶν καὶ γ[ραμματεῖ] Λυκί⁴ων [χαῖρειν κτλ. (PHI)

LIT KOKKINIA 2000: 210 v.d.; REITZENSTEIN 2005: 138, no. 31; REITZENSTEIN 2009: 232, no.
42

TEM M.S. II. yy.'in 1. yarısı

¹⁷¹ Cass. Dio LXXIX 3, 5; Pautalia'dan sikkeleri için bk. MIONNET 1822: 373, no. 1008.

- ORI Ksanthos?
 FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (A)
 • γραμματεὺς (A. B)

Dereköy'den kırsal Zeus kültü ile ilgili A belgesinde ismi geçen *Arkhiereus* Claudius Attalos'un bu görevi, söz konusu yazıtın kronolojik düzeninden dolayı Opramoas'ın hemen öncesine tarihlenmektedir¹⁷². WÖRRLE – WURSTER 1997: 411'e göre, Claudius Attalos, TAM II 280'de M.S. III. yy.'ın başlarında *consul* lüğe yükselmiş olan Tib. Claudius Telemakhos'un (3) (P174) yeğeni Tib. Claudius Attalos'un atalarından olmalıdır. TAM II 281'den bilinen Tib. Claudia Arsinoe *alias* Telemakhis'in (P078) kocası Tib. Claudius Aurelius Attalos (P107), Claudius Attalos'un torunlarından bir diğeri olabilir. Buna göre, Ksanthos'tan *arkhiereus*'lar Tib. Claudius Stasithemis II (P169) ve Tib. Claudius Telemakhos'un (P172–173) ailesi ile Claudius Attalos'un yakın bağlantısını bu aileden Attalos adını taşıyan söz konusu şahıslar göstermektedir (WÖRRLE – WURSTER 1997: 411).

P107

TIB. CLAUDIVS AVRELIVS ATTALOS

A [Lykia/Ksanthos]

TAM II 281; ERTEKİN 2002: 141 (sat. 1):

Τιβ(έριον) Κλ(αύδιον) Αὐρήλιον Ἄτταλον | τὸν τῆς κρατίστης μνή|μης γενόμενον ἀνδ-
 ρα Τιβ(ερίας) Κλ(αυδίας) ⁴Ἀρσινόης τῆς καὶ Τηλεμα|[χίδος — — | — — —]. (PHI)

PRO *PIR*² C 807

LIT LAMBRECHTS 1937: no. 525; BARBIERI 1952: no. 995; HALFMANN 1982: 640; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223; ERTEKİN 2002: 142

TEM M.S. III. yy.'ın 1. yarısı

ORI Ksanthos

TRI Quirina

Yukarıdaki belgede, Tib. Claudia Arsinoe *alias* Telemakhis'in (P078) eşi olan Tib. Claudius Aurelius Attalos bilinmeyen bir nedenden ötürü onurlandırılmaktadır.

¹⁷² A belgesinde geçen ve yazıtın ilgili kısmının kötü buluntu durumundan dolayı tam olarak okunamayan *arkhiereus*'un ismi, daha önce TAM II 905 VIIA 1 v.d. tarafından Flavius Attalos olarak tamamlanmıştır. Ancak Dereköy yazıtında (B) Birlik Başrahipliği Opramoas'ın hemen öncesine tarihlenen Claudius Attalos'un belgelenmesi sayesinde, A belgesinde geçen *arkhiereus*'un Flavius Attalos değil, Claudius Attalos olması gerektiği anlaşılmıştır (WÖRRLE – WURSTER 1997: 411). Buna rağmen, KOKKINIA 2000: VII A, sat. 1 v.d. söz konusu ismi Flavius Attalos olarak tamamlamıştır. BEHRWALD 2000: 198, n. 159'da *arkhiereus*'ları sıralarken, M.S. 135 yılına *arkhiereus* olarak Flavius Attalos'u yerleştirmiştir.

Tib. Claudius Aurelius Attalos'un, Tib. Claudius Stasithemis'in (3) (P170) oğlu Tib. Claudius Attalos (P105) ile özdeş olup olmadığı bilinmemektedir (SG 1.3).

Tib. Claudius Aurelius Attalos'un *Tib. Claudius* isimleri imparatorlar Tiberius, Claudius ya da Nero, *Aurelius gens* adı ise en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında alınmış bir *c.R.* ile ilişkilendirilmelidir.

P108

TIB. CLAVDIVS AVRELIVS TELEMAKHOS

A [Lykia/Ksanthos]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 67, no. 41; *IGR* III 581; *TAM* II 194 sağ B; ERTEKİN 2002: 95 (sat. 4 v.d.)

Bk. P078, A

PRO *PIR*² 809; *RE* 3/2 (1899) 2679, s.v. «Claudius, no. 80» (GROAG)

LIT LAMBRECHTS 1937: 47, no. 526; LARSEN 1946: 61; BARBIERI 1952: 640; HALFMANN 1982: 640; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223; ERTEKİN 2002: 95

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısının sonu – 2. yarısının başı

ORI Ksanthos

TRI Quirina

Senatör Tib. Claudius Telemakhos (3) (P174) ve Claudia Arsasis'in (P077) torunları olan Tib. Claudius Aurelius Telemakhos, Tib. Claudius Attalos (P105) ve Claudia Arsinoe *alias* Telemakhis'in (P078) oğullarıdır. M. Aurelius Herakleides *alias* Dikaiarkhos ile evli olan kız kardeşi Tiberia Claudia Aurelia Arsasis'in (P079) varlığı bilinmektedir (SG 1.3).

Görüldüğü üzere, Tib. Claudius Aurelius Telemakhos, *Claudius* ve *Aurelius* olmak üzere iki *gens* adı taşımaktadır. *Tib. Claudius* isimleri imparatorlar Tiberius, Claudius ya da Nero'ya dayanan bir *c.R.*'ye işaret etmektedir. *Aurelius gens* adı ise, en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında alınmış olabilecek *c.R.*'nin göstergesidir.

P109

TIB. CLAVDIVS AVRELIVS(?) ---ATOS

A [Lykia/Olympos]

LBW 1353; *CIG* 4325h; *TAM* II 1156 (sat. 1):

[M]ολης, δοῦλος Τ(ιβερίου) Κλ(αυδίου) Αὐρ(ηλίου) (?) [..]α|του Μενάνδρου β' Ὀ<λ>υμπ(ηνοῦ), κατεσκευάσα | τὸν τύμβον ἑαυτῶ και γυναικί Χρυσσα<ρί?>δι⁴ και τέκνοις· ἐτέρῳ δὲ οὐδεν{ι}εὶ ἐξέσται κηδεῦ|σαί τινα, ἢ ὁ κηδεύσας ἐκτεῖσει Ὀλυμπηνῶν | τῇ πόλει προστείμου ,α, ὧν ὁ ἐλένξας λήμψε|ται τ<ρί>τον, ἐκτὸς [ι] μῆ τι[νι ἐνγράφως? | ἐ]<γ>ῶ [σ]υνχωρήσω. (PHI)

TEM Marcus Aurelius sonrası
 ORI Olympos

Yukarıdaki belgeden, Menandros torunu Menandros oğlu Tib. Claudius Aurelius? ---atos'un kölesi olan Olymposlu Moles'in, kendisi, eşi ve oğulları için bir mezar yaptırdığı öğrenilmektedir.

Tib. Claudius Aurelius? ---atos'un, *Tib. Claudius* isimleri imparatorlar Tiberius, Claudius ya da Nero'ya dayanan bir *c.R.*'ye; *Aurelius gens* adı ise en erken İmparator Marcus Aurelius ile ilişkilendirilebilecek vatandaşlık hakkına işaret etmektedir.

P110

TIB. CLAVDIVS CAESIANVS AGRIPPA

A [Lykia/Ksanthos]

BAKER – THÉRIAULT 2004: 316 v.dd.; SEG 54, 1464/13 (sat. 1 v.d.):

Τιβερι[ου] Κλαυδίου Καισιανοῦ | Ἀγρίππα.

B [Lykia/Ksanthos]

IGR III 622; TAM II 302 (sat. 7):

Ἐρμογένην [Φιλ]ώ?του τοῦ | Ἀλεξάνδρου Ξάνθιον, ἀγωνισάμενον παίδων ⁴ πάλην ἐτῶν ιζ καὶ μ(η)ῶν δ | ἐν τῷ ἐπιτελεσθέντι ἀγῶνι | πρώτῳ θέμιδος ἐκ διαθήκης | Τιβ(ερίου) Κλ(αυδίου) Καισιανοῦ Ἀγρίππα, νει⁸κήσαντα καὶ ἐκβιβάσαντα κλή|ρους ξξ ἄπτωτον, ἀγωνοθε|τοῦντος τῆς θέμιδος διὰ βί|ου τοῦ ἀξιολογωτάτου φι¹²λοπάτριδος Λυκιάρχου Τιβ(ερίου) | Κλ(αυδίου) Τηλεμάχου, Ξανθίων ἢ | τοῦ Λυκίων ἔθνους μη|τροπολις, καθῶς ὁ δια¹⁶θέμενος διεστείλατο. (PHI)

C [Lykia/Ksanthos]

IGR III 623; TAM III 301 (sat. 11 v.d.):

Πάνκαλον Μουκιανοῦ | τοῦ Πανκάλου Ξάνθιον, | υἱὸν ἀνδρὸς ἐπισήμου ⁴ βουλευτοῦ τελέσαντος | ἀρχάς, δημοτικὴν μὲν | μίαν, βουλευτικὰς δὲ πάσας ἀγωνισάμενον ⁸ ἀνδρῶν πάλην ἐν τῷ | ἐπιτελεσθέντι ἀγῶνι | πρώτῳ θέμιδος ἐκ δια|θήκης Τιβ(ερίου) Κλ(αυδίου) Καισιανοῦ ¹² Ἀγρίππα, νεικήσαντα | καὶ ἐκβιβάσαντα κλήρους | ἐννέα ἄπτωτον, ἀγω|νοθετοῦντος τῆς ¹⁶ θέμιδος διὰ βίου τοῦ | ἀξιολογωτάτου φιλο|πάτριδος Λυκιάρχου | Τιβ(ερίου) Κλ(αυδίου) Τηλεμάχου, Ξαν²⁰θίων ἢ τοῦ Λυκίων | ἔθνους μητροπολις, | καθῶς ὁ διαθέμενος | διεστείλατο. (PHI)

D [Lykia/Ksanthos]

IGR III 624; TAM 306 (sat. 11 v.d.):

Φιλοκλῆς ὁ καὶ Λυ|κιακὸς Θεοκλέ|ους τοῦ καὶ Πο ⁴πλίου Ξάνθιος | καὶ Σιδυμεύς, | ἀγωνισάμενος | ἀνδρῶν πάλην ⁸ ἐτῶν εἴκοσι | θέμιδος τῆς ἐπι|τελεσθείσης | ἀπὸ δωρεᾶς Τιβ(ερίου) ¹² Κλ(αυδίου) Ἀγρίππα, | ἀγωνοθετοῦν|τος διὰ βίου τοῦ | ἀξιολογωτάτου ¹⁶ Λυκιάρχου Τιβ(ερίου) | Κλαυ(δίου) Τηλεμά|χου, Ξανθίων [βου|λῆς καὶ δήμου κρίσει?]. (PHI)

E [Lykia/Ksanthos]

LBW 1257; CIG III 4274; IGR III 626; TAM II 303 (sat. 8):

Κοῖντον Ἀπολλωνίου | δις τοῦ Σοδλάσου Ξάνθιον πατρός καὶ προγόνων βουλευτῶν,
ἀγωνισάμενον ἀνδρῶν πάλην | ἐν τῷ ἐπιτελεσθέντι ἀγῶνι θέμιδος γ' ἐκ διαθήκης ⁸
Τιβ(ερίου) Κλ(αυδίου) Καισιανοῦ Ἀγρίππα, | νεικήσαντα καὶ ἐκβιβάσαντα κλήρους δ,
ἀγωνοθε|τοῦντος τῆς θέμιδος διὰ ¹² βίου τοῦ ἀξιολογωτάτου | φιλοπάτριδος Λυκίαρ-
χου | Τιβ(ερίου) Κλ(αυδίου) Τηλεμάχου, Ξανθίων ἢ τοῦ Λυκίων ἔθνους ¹⁶ μητρόπολις,
καθὼς ὁ διαθέμενος διεστείλατο. (PHI)

F [Lykia/Ksanthos]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 5, no. 12; IGR III 625; TAM II 304 (sat. 8 v.d.):

Τ(ίτον) Ποππώνιον | Ἀρποκράν Ξάνθιον | καὶ Παταρέα, υἱὸν ἀνδρὸς ⁴ ἐπισήμου
βουλευτοῦ, | ἀγωνισάμενον ἀνδρῶν | πάλην ἐν τῷ ἐπιτελεσθέντι ἀγῶνι θέμιδος ἐκ
δια⁸θήκης Τιβ(ερίου) Κλ(αυδίου) Καισιανοῦ Ἀγρίππα, νεικήσαντα καὶ | [ἐ]κβιβάσαντα
κλήρους η | [ἀ]πτωτον, ἀγωνοθετοῦντος ¹² τῆς θέμιδος διὰ | βίου τοῦ ἀξιολογωτάτου
φιλοπάτριδος Λυκίαρχου Τιβ(ερίου) Κλ(αυδίου) Τηλεμάχου, ¹⁶ Ξανθίων ἢ τοῦ Λυκίων
| ἔθνους μητρόπολις, | καθὼς ὁ διαθέμενος | διεστείλατο. (PHI)

G [Lykia/Ksanthos]

TAM II 305 (sat. 11 v.dd.):

Φιλουμενὸς Ἐρμούκου | β' τοῦ Ερβιγέσιος τοῦ | Τληπολέμου Ξάνθιος, πα⁴τρὸς ἐκ
προγόνων βουλευτῶν νεικήσας παίδων | πάλην ἄπτωτος κλή|ρους ἐκβιβάσας ἔξ, ⁸
θέμιδος τῆς καταλιφθείσης ἀπὸ δωρεᾶς | ὑπὸ τοῦ ἀειμνημο|νεύτου Τιβερίου Κλαυ-
¹²δίου Καισιανοῦ Ἀγρίππα, ἀγωνοθετοῦντος | διὰ βίου τοῦ ἀξ<ι>ολογωτάτου Τι-
βερίου ¹⁶ Κλαυδίου Τηλεμάχου, καθὼς | ἐψηφίσατο Ξανθίων ἢ πόλις, | ἢ μητρόπολις τοῦ
Λυκίων | ἔθνους. (PHI)

H [Lykia/Sidyra]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 65, no. 36; IGR III 587; TAM II 196 (sat. 1 v.d.):

Τιβέριον Κλαύδιον | Καισιανὸν Ἀγρίππαν | [Ἐλέν]η ἢ καὶ Ἄφφιον ⁴ Ἰάσονος τοῦ
Διογένους | Τελημησίς, καθὼς διετάξατο ὁ υἱὸς αὐτῆς | Ἀπολλωνίδης τετράκις. (PHI)

I [Lykia/Sidyra]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 65, no. 37; IGR III 586; TAM II 195 A (sat. 1 v.d.); B (sat. 3
v.d.); C (sat. 8):

(A)

[Τιβ(έριον) Κλαύδιον Καισιανὸν] | Ἀγρίππαν Ἐλένη ἢ καὶ Ἄφφιον Ἰάσονος τοῦ Διο-
γέν[ο]υς ⁴ Τελημησίς, καθὼς διετάξατο ὁ υἱὸς αὐτῆς Ἀπολλωνίδης τετράκις. | [— —
— ⁸ — — — | — — — ἀρχιερέα]. (PHI)

(B)

Τῶν Σεβαστῶν καὶ γραμμα|τέ[α] Λυκίων τοῦ κοινου, πα|[τ]έρα Τιβερίου Κλαυδίου ⁴
Καισιανοῦ Ἀγρ[ί]ππου ἀρχιερέ|ως τῶν Σεβαστῶν καὶ γραμ|ματέ[ω]ς Λ[υκίω]ν τοῦ
κοιν[οῦ], | τετεμημένον ὑπὸ τε τῆς ⁸ πόλεως καὶ τοῦ ἔθνους, | Τιβέριος Κλαύδιος
Καισιανὸς | Ἀγρίππας τὸν [πα]τέρα. (PHI)

(C)
 [— — —] | κ[— — —] | το[— — —] ⁴ τον[— — — | —]Ι[— — —] | τὸν [— — —]|σεν
 τα[— — —] ⁸ Ἀγρίππα[— — —] (PHI)

J [Lykia/Sidyra]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 66, no. 38; IGR III 588; TAM II 197 (sat. 6 v.dd.):

Ἀγαθῆ τύχη. | ἐξ ὧν κατέλι|πεν τῆ Σιδυ ⁴μέων πόλει | χρημάτων | Τιβέριος Κλ(αύδιος) |
 Καισιανός ⁸ Ἀγρίππας ἀ|πὸ τῶν τόκων |κατεσκευά|σθη ἢ στέγη ¹² τοῦ τετραστό|ου.
 (PHI)

K [Lykia/Sidyra]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 79, no. 57; TAM II 211 (sat. 2):

Οὐδενὶ ἐξέσται ἐν τούτῳ τῷ μνημείῳ | τεθῆναι εἰ μὴ T<(ιβεριῶ)> Κλ(αυδίῳ) Καισιανῶ
 Ἀγρίππας | καὶ ᾧ ἂν ἐκεῖνος ἐπιτρέψη· ⁴ ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιήσῃ, ἀπο|τεισάτω φίσ-
 κῳ ✕ ,ε καὶ τῆ Σιδυ|μέων πόλει ✕ ,ε τοῦ ἐνδεικνυ|μένου τὸ τρίτον λαμβάνοντος. (PHI)

LIT BAKER – THÉRIAULT 2006: 285; COURTILS *et alii* 2006: 285; REITZENSTEIN 2009: 232, no. 42

TEM M.S. II. γγ.?

ORI Ksanthos~Sidyra

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (I)

• γραμματεὺς (I)

FP3 • ἀγωνοθετὴ τῆς θέμιδος ἐκ διαθήκης Τιβ(ερίου) Κλ(αυδίου) Καισιανοῦ Ἀγρίππα
 (B–G)

Sidyra'dan bulunmuş olan I belgesinden hem kendisinin hem de ismi günümüze ulaşmamış olan babasının Birlik Başrahipliği ve Lykia Birliği Sekreterliği yapmış olduğu öğrenilmektedir. Caesianus Agrippa'nın Birlik Başrahipliği'ni üstlendiği tarih kesin olarak bilinmemekle birlikte, kendisi tarafından Ksanthos'ta kurulmuş olan bir kent *agon*'unun *agonothetes*'i olarak Tib. Claudius Telemakhos'un (2) (P173) isminin anılmasından dolayı, her durumda Telemakhos öncesinde olmalıdır. Sidyra'dan bir mezar yazıtı olan K belgesinde geçen ve daha önce T(ιτω) Κλ(αυδίῳ) Καισιανῶ Ἀγρίππας şeklinde tamamlanmış olan ismi, T(ιβέριῳ) Κλ(αυδίῳ) şeklinde düzeltmek ve bu şahsın Tib. Claudius Caesianus Agrippa ile özdeş olduğunu düşünmek kuşkusuz doğru olacaktır. Agrippa'nın babasının da kendisi gibi *Tib. Claudius* isimlerini taşıyan bir Roma vatandaşı olduğuna şüphe yoktur. B–G belgeleri, bizleri Ksanthos'ta O'nun tarafından kurulmuş olan bir *themis agon*'unun varlığından ve kendisinin hayat boyu bu *agon*'un *agonothetes*'liğini yaptığından haberdar etmektedir. J belgesinden Tib. Claudius Caesianus tarafından Sidyra kentine bırakılmış olan paraların faizinden yuvarlak sütunlu bir salonun çatısının yaptırıldığı öğrenilmektedir. Ksanthos'ta kurmuş olduğu *agon* dolayısıyla Ksanthos kökenli olması muhtemel olan Agrippa'nın, Sidyra kentinde onurlandırılmasından dolayı, Sidymalı olması da ihtimal dahilindedir.

P111
CLAVDIVS CAPITO RVBRIANVS

A [Lykia/Oinoanda]

WÖRRLE 1988: 4; SEG 38, 1462 B (sat. 7):

Ἐπὶ ἀρχιερέως τῶν Σεβαστῶν Κλαυδίου Καπίτωνος Ρουβριανοῦ, Ἀρτεμειοῦ κδ', Γ. Ἰούλιος Ἀπολλωνίου υἱὸς Φαβία Δημ[ο]σθένης κτλ.

B [Lykia/Tlos]

2009 yılı Şubat Ayı'nda Alman Arkeoloji Enstitüsü Eskiçağ Tarihi ve Epigrafi Komisyonu'nda (Münih) düzenlenen *Lykia* Konulu *Workshop*'ta M. ZIMMERMANN tarafından zikredilmiştir.

LIT WÖRRLE 1988: 33 v.dd.; REITZENSTEIN 2009: 225, no. 33

TEM M.S. II. yy. 1. yarısı

ORI Tlos

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Oinoandalı C. Iulius Demosthenes'in (P244) Oinoanda'da kurmuş olduğu *Demostheneia* Festivali için gene Oinoanda'da tesis edeceği vakfın kuruluşunun ilanı olan A belgesi, Claudius Capito Rubrianus'un *arkhiereus*'luğu zamanına, M.S. 24 Temmuz 124 yılına tarihlenmektedir. Söz konusu bu belge aracılığıyla Rubrianus'un Lykia Birliği'nin M.S. 124 yılı *arkhiereus*'u olduğu kesin olarak bilinmektedir. Rubrianus'un kökeni ise, Tlos'tan bulunmuş ve M. ZIMMERMANN tarafından çalışılmakta olan B belgesi sayesinde öğrenilmektedir. Söz konusu belgede Tloslu Tib. Claudius Ktesikles'in (P146) babası olması dolayısıyla zikredilen Rubrianus hiç kuşkusuz ki, Tlos vatandaşıdır. REITZENSTEIN 2009: 225, no. 33, *Claudius gens* adından ötürü, Rubrianus'un ailesinin *c.R.*'yi daha *Lycia* Eyaleti'nin kuruluşu aşamasında İmparator Claudius'tan elde etmiş olabileceklerini belirtmektedir.

P112
CLAVDIVS CASSIVS AGRIPPINVS

A [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 182, no. 233 E; HEBERDEY – KALINKA 1897: 44 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B II (sat. 78 v.dd.); III (sat. 1–5); ERTEKİN 2002: 93

(II, sat. 78 v.dd.), bk. P006, B

(III, sat. 1–5), bk. P080, B

PRO *PIR*² C 828; *RE* 3/2 (1899) 2691, s.v. «Claudius, no. 93» (GROAG)

LIT LAMBRECHTS 1936: 1169a; LAMBRECHTS 1937: 116; BARBIERI 1952: no. 146; PFLAUM 1968/9: 221 v.dd.; HALFMANN 1982: 640; ERTEKİN 2002: 93

TEM M.S. III. yy. 1. yarısı
 ORI Patara
 TRI Quirina
 FP1 • *senatorius*

Konsül Tib. Claudius Agrippinus'un (2) (P098) torunu; Senatör Tib. Claudius Dryantianus Antoninus (P119) ve Suriyeli Senatör Avidius Casius'un kızı olan Avidia Aleksandra'nın oğulları; Claudia Vettia Agrippina (P091), Maeciana Aleksandra ve Claudia Dryantilla Platonis'in (P080) kardeşleridir (SG 1.2). Claudius Cassius Agrippinus'un babası Tib. Claudius Dryantianus Antoninus'un dedesi olan Tib. Claudius Dryantianus'un (P120), Licinnia Flavilla (2) (P273) jenealoji yazıtında πάππον καὶ πένθερον καὶ θεῖον συνκλητικῶν olarak övülmesinden dolayı GROAG'a göre, babası Tib. Claudius Dryantianus Antoninus gibi, Claudius Cassius Agrippinus da *Ordo senatorius* mensubu olmalıdır. GROAG, ayrıca P112, *CIL VI* 2103'ten tanınan M.S. 214 yılı Arval Kardeşler'den Agrippinus ile özdeş olabileceğini düşünmektedir (*RE* 3/2 (1899) 2691, s.v. «Claudius, no. 141» [E. GROAG]). Ancak buradaki Agrippinus Fabius Agrippinus da olabilir¹⁷³.

P113 C. CLAUDIVS CLEMENS

A [Lykia/Oinoanda]
 HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR III* 500 B III (sat. 15–23)
 Bk. P135, A

PRO *PIR*² C 837; *RE* 3/2 (1899) 2696, s.v. «Claudius, no. 112» (GROAG)
 LIT *RE* 13 (1973) 287, s.v. «Lykia» (JAMESON)
 TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
 ORI Patara?

A belgesinden, Claudia Helene (P084) ve Senatör Claudius Titianus *etc.*'nin (P135) kızı Claudia Vilia Procula (2) (P093) ile kökeni kesin olarak bilinmeyen Senatör C. Claudius Clemens Licinnianus'un (P426) oğulları olduğu bilgisi gelmektedir (SG 1.15).

¹⁷³ Fabius Agrippinus hk. bk. *RE* 6/2 (1909) 1749, s.v. «Fabius, no. 36» (GROAG).

P114
TIB. CLAUDIVS CLEMENS

A [Lykia/Patara]
ENGELMANN 2007b: 163, no. 6 (sat. 22):

... | [T1.] Κλαύδιος Κλήμης· κτλ.

TEM M.S. I. yy.
ORI Patara

Patara'dan bir grup vatandaşın Dionysios için yaptırıkları ve büyük ihtimalle üzerinde O'nun bir heykelini de taşıyan kaidenin yazıtı olan yukarıdaki belgeden heykeli dikenler arasında Tib. Claudius Clemens'in de bulunduğu anlaşılmaktadır. ENGELMANN 2007a: 165, Dionysios'un kendisi için heykel diktirmiş olan bu kişilere muhtemelen bir festivalde önemli ve saygın görevler tahsis etmiş olduğu görülmektedir. Organizatör olarak festivalin seyirinin sağlanması (μαστειγοφόρος) ya da imparator ailesinin heykellerinin kamusal alanda sergilenmesi (σεβαστοφόρος) için özenle seçilmiş olan bu kişiler halk tarafından değil, Dionysios tarafından belirlenmiş olmalıdır¹⁷⁴.

P115
SEX. CLAUDIVS CLEMENTIANVS KTESIKLES

A [Lykia/Ksanthos]
BENNDORF – NIEMANN 1884: 123, no. 97; IGR III 604; TAM II 497; *FdXanth* VII 77 (sat. 2 v.d.):

Λυκίων τὸ κοινὸν | Σέ<ξ>τον Κλ(αύδιον) Κλημεντιανὸν Κτησικλέα, καθὼς ⁴ ἐψηφίσασατο τὸ ἔθνος | λυκιαρχοῦντος τοῦ | ἀξιολογωτάτου Μάρ(κου) Αὐρ(ηλίου) | Κυρεΐνα Λαΐτου τοῦ καὶ ⁸ Παΐτου. (PHI)

B [Lykia/Ksanthos]
ENGELMANN 2007b: 162, no. 5 (sat. 2 v.d.):

Λυκίων τὸ κοινὸν | Σέξτον Κλ. Κλημεντιανὸν Κτησικλέα, ⁴ καθὰ ἐψηφίσασατο τὸ | ἔθνος, δια τοῦ ἀξιολογωτάτου λυκίαρχου Διονυσίου Διονυσίου Διογένους ⁸ δις τοῦ Μητροδώρου.

LIT *FdXanth* VII 246
TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı
ORI Ksanthos?

¹⁷⁴ Diğer dedikantlar için bk. P183. 350. 384. 385. 387. 388. 396. 430.

A ve B belgelerinden *Lykiarkhes* M. Aurelius Laetus *alias* Paetas'ın (P055) ve M. Aurelius Demosthenes II *alias* Dionysios'un (P403) *lykiarkhes*'likleri esnasında Claudius Clementianus Ktesikles için birer heykel diktirdikleri bilinmektedir (ENGELMANN 2007b: 163). Bunun dışında Ktesikles hakkında başka bir bilgimiz bulunmamaktadır.

P116
CLAVDIVS DEMETRAS

A [Lykia/Sidyra]
TAM II 176B (sat. 19):

... | Κλ(αύδιος) Δημητράς κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
ORI Sidyra
FP3 • δημότης

Sidyra kenti *Demos*'u üyelerinin yukarıda ilgili kısmı verilen listesinden tanınmaktadır¹⁷⁵.

P117
CLAVDIVS DIOGAS

A [Lykia/Sidyra]
TAM II 176B (sat. 21):

... | Κλ(αύδιος) Διογάς | κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
ORI Sidyra
FP3 • δημότης

Sidyra kenti *Demos*'u üyelerinin yukarıda ilgili kısmı verilen listesinden tanınmaktadır.

¹⁷⁵ Sidyra kentinin bilinen diğer Roma vatandaşı *demotes*'leri için bk. P052. 202. 203.

P118
TIB. CLAVDIVS DIOGENES

A [Lykia/Pinara]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 55, no. 24; TAM II 503 (sat. 1 v.d.):

Τι(βέριος) · Κλαύδιος | Διογένης ὑπὲρ τῆς | τοῦ τροφίμου αὐτοῦ ⁴ Λ(ουκίου) Κλαυδίου
Ἀπολλίνα|ρίου σωτηρίας θεοῖς | πατρώοις καὶ προθυ|ραίοις εὐχῆν. (PHI)

LIT LARSEN 1946: 61

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Pinara

Yukarıdaki belgeden, Tib. Claudius Diogenes'in, beslemesi L. Claudius Apollinarios (P104) için Kurtarıcı Tanrılar'a adakta bulunduğu öğrenilmektedir. Diogenes'in bu adağı belki de bir hastalığa yakalanmış olan Apollinarios'un sağlığına kavuşması amacıyla yönelikti.

P119
TIB. CLAVDIVS DRYANTIANVS ANTONINVS

A SHA IX 2–4:

... filios Avidii Cassii Antoninus [Marcus] parte media paterni patrimonii donavit, ita ut filias eius auro, argento et gemmis cohonestaret. nam et Alexandriae, filiae Cassii, et genero Druentiano liberam evagandi, etc.

B SHA XXVI 12–13:

..., filii autem Cassii et amplius media parte acceperunt paterni patrimonii et auro atque argento adiuti, mulieres autem etiam ornamentis; ita ut Alexandria, filia Cassii, et Druncianus gener liberam vagandi potestatem haberent commendati amitae marito. 13 doluit denique Cassium exstinctum, dicens voluisse se sine senatorio sanguine imperium transigere. etc.

C [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 182, no. 233 E; HEBERDEY – KALINKA 1897: 44 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 75–78); III (sat. 1–5)

(II, sat. 75–78), bk. P098, C

(III, sat. 1–5), bk. P080, B

D [Lykia/Patara]

IGR III 674; TAM II 414 (sat. 2 v.d.):

Τιβέριος Κλαύ[δ]ι[ος Τιβερίου Κλαυδίου Ἀγριπ|]πείνου ὑπάτου [υἱὸς Κυρεῖνα — — —
τάς ἐξέ|]δρας τῆ γλυκυτάτ[η πατρίδι ἀνέθηκεν]. (PHI)

- PRO *PIR*² C 859; *RE* 3/2 (1899) 2719, s.v. «Claudius, no. 141» (GROAG); *DNP* 3 (1997) 16 v.d., s.v. «Ti. Claudius Dryantianus Antoninus, no. II 28» (ECK)
- LIT LARSEN 1946: 61; PFLAUM 1968/9: 221 v.dd.; HALFMANN 1979: 197, no. 129; HALFMANN 1982: 640
- TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı – III. yy.'ın 1. yarısı
- ORI Ksanthos
- TRI Quirina
- FP1 • *senatorius*

Konsül Tib. Claudius Agrippinus'un (2) (P098) oğlu, Tib. Claudius Dryantianus'un (P120) torunu olan Senatör Tib. Claudius Dryantianus Antoninus, bu aileden Lykia ve Pamphylia bölgeleri dışından evlenen ilk şahıstır (HALFMANN 1979: 197, no. 129). Marcus Aurelius'a karşı imparatorluk iddiasında bulunan Suriyeli Senatör Avidius Cassius'un kızı Avidia Aleksandra ile evlenen Antoninus'un, bu evlilikten, *Senatorius* Claudius Cassius Agrippinus (P112), Claudia Vettia Agrippina (P091), Maeciana Alexandra ve Claudia Dryantilla Platonis (P080) adında çocukları olmuştur (D) (SG 1.2).

A ve B belgelerinden Marcus Aurelius'un Avidius Cassius'un oğullarına babalarının servetinin yarısını bağışlarken, kızlarına altın, gümüş ve değerli taşlar takdim ettiği öğrenilmektedir. Ayrıca İmparator'un hem Cassius'un kızı Alexandra'ya hem de O'nun eşi Dryantianus Antoninus'a sınırsız seyahat özgürlüğü bahsettiği; onların bir *usurpator*'un aile mensupları gibi değil, *Senatus* Sınıfı'nın mensupları gibi tam bir güvenlik içinde yaşadıkları ve Marcus Aurelius'un her ikisini de teyzesinin eşine emanet ettiği A belgesinden edinilen bilgilerdendir.

D belgesinden Tib. Claudius Antoninus Dryantianus'un kenti için bir *eksedra* inşa ettirmiş olduğu öğrenilmektedir.

P120

TIB. CLAUDIVS DRYANTIANVS

A [Lykia/Patara]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 182, no. 233 E; HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B II (sat. 60–72); B III (sat. 16–24)

(II, sat. 60–72), bk. P098, C

(III, sat. 16–24), bk. P135, A

B [Lykia/Patara]

ŞAHİN 1991: 113 v.d., no. 1; *AE* 1991, 1530; *SEG* 41, 1391; (sat. 1 v.dd.):

Τιβέριον Κλαύδιον Κλαυδίου Ἀγριππέ|νου υἷον Κυρείνα Δρυαντιανόν, τὸν | πρῶτον τῆς ἐπαρχείας, καὶ πάπ⁴πον καὶ πένθερον καὶ θεῖον συνκλη|τικῶν, υἷον καὶ ἔγγονον ἀρχιερέων, ἐξέγ|γονον ναυάρχων καὶ ἱππάρχων καὶ στρατη|[γῶν — — ⁸ — —].

- LIT LARSEN 1946: 60; JAMESON 1966: 126–129; HALFMANN 1979: 166; ŞAHİN 1991: 114 v.d.; ADAK 1996: 138; SLAVICH 2003: 279 v.d.; REITZENSTEIN 2005: 139, no. 34; REITZENSTEIN 2009: 252, no. 59
- TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısının sonu – 2. yarısı
- ORI Patara
- TRI Quirina
- FP2 • λυκιάρχης

Birlik Başrahibi Tib. Claudius Agrippinus'un (1) (P097) oğlu (A) ve gene Birlik Başrahipliği yapmış olan Claudius Iason'un torunudur (B). Oinoandalı *Licinnius*'lardan, Licinnia Maxima (1) (P276) ve C. Iulius Demosthenes'in (P244) oğlu Iulius Antoninus'un (P236) kızları olan Iulia Lysimakhe'nin (P227) eşidir. Pataralı Senatör Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.* (P135) ile evli olan Claudia Helene'nin (P084) ve Rhodiapolisli Opramoas'ın yeğeni Aelia Platonis'in (P006) eşi olan Senatör Tib. Claudius Agrippinus'un (2) (P098) babalarıdır (SG 1.2).

B belgesinde Birlik Başrahipleri'nin oğlu ve torunu ayrıca soyu *nauarkhos*'lar, *strategos*'lar ile *hippakhos*'lara dayanan bir kişi olarak övülmektedir. REITZENSTEIN 2005: 139, no. 34, Dryantianus'un babası Agrippinus'un Atlı Sınıfı mensubu olması ve O'nun soyundan gelenlerin *Senatus* Sınıfı'na yükselmiş olmalarından dolayı, Dryantianus'un da *Ordo equester*'e mensup olması gerektiğini düşünmektedir. A belgesinden Birlik Başrahipliği yapmış olduğu öğrenilen Dryantianus'un bu görevi, M.S. 136 yılında Birlik Başrahipliği yapmış olan Opramoas'ın çağdaşı ve gene *arkhiereus*'luğu muhtemelen M.S. 132 yılında üstlenmiş olması gereken Licinnius Longus'un (1) yeğeni olmasından dolayı, Antoninus Pius'un yönetim yıllarına, hatta M.S. 140–50'li yıllar arasındaki zaman dilimine yerleştirilebilir (REITZENSTEIN 2005: 139, no. 34).

P121

CLAVDIVS EIRENAIOS

- A [Lykia/Oinoanda]
HALL *et alii* 1996: 137 v.d.; SEG 46, 1709 III D (sat. 9 v.d.)
Bk. P346, A

- TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
ORI Ksanthos–Kadyanda?

Oinoandalı Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) jenealoji yazıtından, belki de meşhur Epikürosçu filozof Diogenes ile özdeş olan Flavianus Diogenes'in¹⁷⁶ eşi olduğu

¹⁷⁶ Flavianus Diogenes hk. bk. HALL 1979: 160 v.dd.

öğrenilen Claudia Androbiane'nin (P071) babasıdır (SG 1.6). M.S. 150 yılı *Lykiarkhes*'i olan Mettius Androbius'un (P343) erkek kardeşidir (SEG 46: s. 508).

P122

TIB. CLAUDIVS EPAGATHOS

A [Lykia/Sidyma]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 63, no. 30, fig. 45; IGR III 578; TAM II 178; CHANTRAINE 1973: 323, no. 4:

Τιβερίῳ Κλαυδίῳ Αὐτοκράτορι Καίσαρι Σεβαστῷ Γε[ρμανικῷ — —]ΤΕΜΙΔ[— — —
τὴν στ]οὰν κα[τε]σκεύ[ασαν καὶ καθιέ]ρωσαν Τιβέριος Κλαύδιος Σεβ[αστοῦ ἀ]πελεύ-
θερος Ἐπάγαθος ἰατρὸς ἀκκῆσσος τοῦ ἰδίου [πάτρωνος καὶ Τιβέριος Κλαύδιος Τιβερίου
υἱὸς Κυρεῖνα Λειοιανός?]. (PHI)

B [Lykia/Sidyma]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 64, no. 32; IGR III 579; TAM II 184 (sat. 4):

[Τιβέριον Κλαύδι]ον Αὐτοκράτορα | Καίσαρα Σεβαστὸν | Γερμανικὸν Ἐπά⁴γαθος
ἀπελεύθερος ἰατρὸς ἀκκῆσσος τοῦ ἰδίου πά[τρωνος καὶ Τιβέριος⁸ Κλαύδιος Τιβερίου |
υἱὸς Κυρεῖνα Λειοι[ανὸς τὸν ἑαυτῶν | [εὐεργέτην?]. (PHI)

PRO PIR²C 912

LIT CHANTRAINE 1973: 82, n. 153; MARKSTEINER – WÖRRLE 2002: 562; ŞAHİN – ADAK 2007: 81

TEM M.S. I. yy.'in 1. yarısı

ORI Sidyma

TRI Quirina

FP4 • ἰατρὸς ἀκκῆσσος (A. B)

Yukarıdaki belgelerden, İmparator Claudius'un Quirina *tribus*'una mensup azadlısı ve özel doktoru (ἰατρὸς ἀκκῆσσος) olan Tib. Claudius Epagathos ile oğlu Tib. Claudius Livianus'un (P149), İmparator ve adını bilemediğimiz bir kişi için daha *stoa* ve anıtsal bir Claudius heykeli yaptırmış oldukları öğrenilmektedir. ŞAHİN – ADAK 2007: 81'e göre, Tib. Claudius Epagathos, *Lycia* Eyaleti'nin ilk valisi olan Quintus Veranius'un yönetim kurmayları arasında bulunan birkaç tecrübeli imparator azadlısından biri olmalıdır.

P123

TIB. CLAUDIVS EPAPHRODEITOS

A [Lykia/Patara]

ADAK 1996: 130, no. 2; AE 1996, 1507; SEG 46, 1715 sat. (23 v.d.):

... ἢ [βουλή ²⁰ καὶ] ὁ δῆμος γενέσθαι [ἀπὸ | τῶν] προσπεσόντων μ[ετὰ | τῆν] θέσιν τοῦ ἐλαίου χρημ[ά|τω]ν διὰ προνοητῶν τῶν [σὺν ²⁴Τ]ιβερίῳ Κλαυδίῳ Ἐπαφρο[δεί|τ]ῳ κληρονόμων αὐτῆς. ν

B [Lykia/Patara]
HICKS 1889: 80, no. 32; TAM 429 (sat. 3 v.d.)
Bk. P101, B

LIT ADAK 1996: 136
TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
ORI Patara

A belgesinde Anassa'nın mirası ile ilgili kısımda Tib. Claudius Epaphroditos'un da ismi zikredilmektedir. B belgesinde, Tib. Claudius Androneikos'un (P101) heykelinin dikilmesinden sorumlu kişi olarak adı geçmektedir. ADAK 1996: 136, Epaphroditos'un Anassa'nın ailesi ile aynı *gens*'e mensup olmasından dolayı, Anassa ile aralarında akrabalık ilişkisi bulunduğu, ancak bu ilişkinin derecesini tespit etmenin mümkün olmadığını işaret etmektedir. Gene ADAK 1996: 136, Epaphroditos'un TAM II 438'te belgelenen M.S. I. yy.'da yaşamış Rhodos ve Patara vatandaşı Pub. Paconius Hermeias *alias* Ethikos (P350) ve Vilia Neike'nin (P378) muhtemelen evlat edinilmiş oğulları olan Tib. Claudius Paconi(an)us Moskhos'un (P155) soyundan gelebileceğini düşünmektedir. Nitekim aynı belgeden Vilia Nike'nin Epaphroditos isimli bir oğlu da tanınmaktadır.

P124 CLAVDIVS EPIKTETOS

A [Lykia/Ksanthos]
CIG III 4277; IGR III 636; TAM II 339 (sat. 1)
Bk. P072, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Ksanthos
FP4 • ἀρχίατρος

Yukarıdaki belgeden, hekim başı olarak hizmet veren Claudius Epiktetos'un kızı Laenas için eşi Claudia Apheleie (P072) ile birlikte bir mezar yaptırmış olduğu öğrenilmektedir.

P125

TIB. CLAUDIVS EPIMAKHOS *alias* ARISTAINETOS

A [Lykia/Arykanda]

I Arykanda 42 (sat. 7 v.d.):

— — — | —]η[. ἐκ τῶν πρ]ωτευόντων | ἐν τῇ πατρίδι καὶ τῷ ἔθ]υει· συν ἄ[γενίδα τῶν
 συν]κλητικῶν καὶ | [ὑπατικῶν], συναρχιερασα[μένην] τῶν Σεβαστῶν τῷ ἀνδρ]ι | ἑαυ-
 τῆς] τῷ ἀξιολογώτατῳ Τιβ. ⁸ [Κλαυδίῳ] Ἐπιμάχῳ τῷ καὶ Ἀρισταινέ] [τῳ καὶ
 ἐ]παινουμένην ἐπὶ τε σω[φροσ]ύνη καὶ φιλανδρία ν πα|[ρα]σχομένην ἐκτενῶς οἴκο-
¹²[θε]ν τῆν τοῦ ἐλαίου θέσι[ν | ἐ]ν τοῖς γυμνασίῳς [| — — —.

LIT REITZENSTEIN 2009: 283, no. 100

TEM M.S. II. – III. yy.

ORI Arykanda?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Yukarıdaki belgede geçen συναρχιερασα[μένη] ifadesi Tib. Claudius Epimakhos *alias* Aristainetos'un eşi ile birlikte bilinmeyen bir tarihte Birlik Başrahipliği yaptığını göstermektedir. Epimakhos'un kendisi ile birlikte Birlik Başrahibeliği yapmış olan adı bilinmeyen eşi, hem kentte hem de birlikte önemli memuriyetler üstlenmiş olan atalara sahip olmasının yanı sıra, senatör ve *consul*lere dayanan soyundan dolayı övülmektedir. Bu onur yazıtı parçasından, Epimakhos'un eşinin kendi gelirinden *gymnasion*'un yağ tedariki için bağışta bulunduğu öğrenilmektedir.

Söz konusu belgede, Epimakhos'un adının geçtiği kısmın büyük ölçüde tahrip olmuş olmasından dolayı, *I Arykanda*: s. 48 v.dd. *gens* adının *Claudius* yerine *Iulius* olarak da tamamlanabileceği önerisini getirmektedir. Ayrıca gene *I Arykanda*: s. 48 v.dd. Sura'dan bir isim listesinde (*IGR* III 713) tahrip olan adı [He]r[ac]l[i]an[us] olarak tamamlanmış olan *Arkhiereus* Heraclianus III *alias* Aristainetos'un isminin, Ti[b]. [C]l. [Epim]akh[os] olarak da tamamlanabilme ihtimalinden dolayı, her iki şahsın özdeş olabileceğini düşünmektedir.

Yukarıdaki yazıtta belirtilmemiş olmakla birlikte, Epimakhos'un eşi gibi Arykandalı olduğunun düşünülmesi durumunda, O bugüne kadar Arykanda'dan bilinen *c.R.*'ye sahip tek *arkhiereus* olacaktır.

I Arykanda: s. 48 v.dd.'nin önerdiği gibi, Epimakhos'un *gens* adının *Iulius* olarak tamamlanması halinde O'nun atalarının *c.R.*'sinin daha sonraki İmparator Tiberius'un, Augustus tarafından evlat edinilerek imparator ilan edilmesinden önceki dönemine dayandığı düşünülebilir. Nitekim Tiberius'un, imparatorluğun doğusundaki uzun süreli konaklamaları nedeniyle oradaki ileri gelen yerel eşrafla sıkı ilişkiler içerisine girdiği¹⁷⁷ ve birçok Küçükasya ve Hellen kentinin Roma'daki temsilcisi olduğu bilinmektedir¹⁷⁸. Ayrıca Suetonius'un bildirdiğine göre, Tiberius

¹⁷⁷ BOWERSOCK 1965: 77; HOLT HEIDE 1983: 52.

¹⁷⁸ Suet. *Tib.* VIII; Ayrıca bk. RAWSON 1973: 227; LEWICK 1976: 20 v.d.; HOLT HEIDE 1983: 52.

Hellenler'e Roma vatandaşlık hakkı verilmesi konusunda da çeşitli kolaylıklar sağlamıştır (Suet. *Aug.* XL). Tiberius'un ne imparatorluğu öncesinde ne de sonrasında Arykanda kenti ile doğrudan herhangi bir bağlantısı olduğu bilinmemekle birlikte, Epimakhos'un atalarının Tiberius'un Doğu'daki konaklamaları dolayısıyla bir vesile ile *c.R.*'yi elde etmiş olması mümkündür. İsmi *Claudius* olarak tamamlanması halinde ise, söz konusu *c.R.*'nin Claudiuslar sülalesi imparatorlarından birisine dayandığı söylenebilir.

Suetonius'un bildirimlerine rağmen, *Asia* Eyaleti'nden bilinen *Tiberius Iulius*'ların bile sayıca oldukça sınırlı olmaları¹⁷⁹ ve Lykia'nın eyaletleştirilme süreci sırasında Claudius'un bölgenin ileri gelenlerini Roma idaresinin bir parçası yapma yolundaki politikası daha çok Claudius'a dayanan bir vatandaşlık hakkını düşündürmektedir.

P126

TIB. CLAUDIVS EROTIANVS

A [Lykia/Sidyma]
TAM II 213 (sat. 1):

Τὸ μν<η>μῆιον κατεσκε[ύ]α[σ]εν Τιβέριος [Κ]λαύδιος Ἐρωτια[νὸς] Ῥωμαῖος καὶ Σιδ[υ]μεύς ἐ[κ] τῶν ἰδίων ἐ[α]υτῶ [κ]αὶ τῶ πατρὶ κ[αὶ] τ[ῆ] | γυν[α]ι[κ]αὶ καὶ τέ[κ]ν[ο]ι[ς] [κ]αὶ [ἰ] το[ῖ]ς ἐξ αὐτῶν ὁσίων ἐ[σ] 4ο μὲν[ο]ι[ς] θεῖναι(?) ἐπ[ὶ] τῆν ἄν[ω] κ[ε]ι[μ]ένην [κλίνην?] εἰ μ[ὴ] ο[ὐ]τοί? | <έ>ν? τῶι [κ]άτ<ω> ἀ[ν]γ[ε]ί<φ> [π] <ρ>ὸς ἕτερον <μ>έ[ρ]ος <θ>ε[λ]ή<σ>[ουσι?] | τέ[κ]ν[α]? τεθῆναι· ἐν [δ]ὲ τ[ῶ] ἐτέρω τῶ [δ]εξιῶ μέρε[ι] — — | — —]ε[—]I[—]τI· | μό[ν]ο[ν] ο[—]ΛII[—] — —]ν[—] — —]Γ[—]E[—]·[—]I[—] — —]ς μό[ν]ο[ν] ἐξουσίαν] 8 ἔχοντος· ἐν δὲ [τ]ῶ ὑπο<σ>ορίω τ[ε]θῆ[σ]ονται — — — | ε[3], τῶν [δ'] ἐτέ[ρ]ο[ν] <ω>[ν] πα[ρ]ῶ[ν] οἷς ἄν θε[λ]ω τ[ῶ]ν δούλων καὶ | θρ[ε]π[τ]ῶν· ἐτέρω δὲ μηδενὶ [ἐξ]έστω τεθῆν[α] ἐν [τ]ῶ ὑποσορίω, [ἐ]ὰν μὴ ἐπιτρέψωσιν οἱ ἐξ ἑμοῦ· ἄλλω δὲ {ν} οὐ[δ]ενὶ <έξ>όν· 12 ἐὰν δὲ τις ἕτερος ἀνοίξῃ ἢ θάψῃ [ξ]ένον, [ἀ]μ[α]ρ[τ]ο[λ]ῶς [κ]αὶ ἀσεβῆς | ἔσ[τ]ω θεοῖς κ[αὶ] ὀφειλ[έ]τ[ω] τῶ Σιδυ[μ]έων [δ]ήμω | [δ]ραχ[μ]ᾶς τρισμ[υ]ρίας καὶ ὀδη[λ]ώσας τὸ τρ[ί]τον [λήμψ]ε[ται]. (PHI)

TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy. başı

ORI Sidyima

Yukarıdaki belgeden, Roma va Sidyima vatandaşı olduğu öğrenilen Tib. Claudius Erotianus'un kendisi, babası, eşi, oğulları ve diğer başka aile üyeleri için bir mezar yaptırdığı bilinmektedir.

¹⁷⁹ *Asia*'dan bilinen *Tiberius Claudius*'lar için bk. HOLTHEIDE 1983: 52 v.d.; 79; 122; 160 v.d.; 200.

P127
TIB. CLAVDIVS EUARESTOS

A [Lykia/Patara]
TAM II 398 (sat. 1):

Τι[βέριος Κλαύδιος Ε]ὐ[ά]ρεστο[ς τὴν στοὰν (?) σὺν | τοῖς — —] ο[ἰ]σ καὶ τῶ[ν] κερά-
μα[ς] καὶ τῶ[ν] λιθίνω[ν] [κόσμω[ν] ἐκ τῶ[ν] ἰδίων | κατεσκευάσεν. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Patara

Yukarıdaki belgeden, Tib. Claudius Euarestos adlı bir kişinin *stoa*'yı, çatı kiremitleri ve taş süslemeleriyle birlikte kendi cebinden yaptırdığı öğrenilmektedir. Euarestos hakkında bu faaliyeti dışında bilgimiz bulunmamaktadır.

P128
TIB. CLAVDIVS EUDEMOS

A [Lykia/Patara]
ADAK 1996: 129, no. 1; AE 1996, 1506; SEG 46, 1715 (sat. 6 v.d.)

Bk. P072, A

B [Lykia/Patara]
ADAK 1996: 130, no. 2; AE 1996, 1507; SEG 46, 1715 (sat. 6 v.d.)

Bk. P072, B

C [Lykia/Patara]
ADAK 1996: 130, no. 3; AE 1996, 1508; SEG 46, 1715 (sat. 6 v.d.)

Bk. P072, C

D [Lykia/Patara]
ADAK 1996: 130, no. 4; AE 1996, 1509; SEG 46, 1715 (sat. 6 v.d.)

Bk. P072, D

E [Lykia/Patara]
HICKS 1889: 80, no. 32; TAM 429

Bk. P101, B

F [Lykia/Patara]
IGR III 671; TAM II 422 A (sat. 20)

Bk. P097, D

G [Lykia/Patara]

MAREK 1994: 98, no. 7; AE 1994, 1731; SEG 44, 1212 (sat. 6 v.d.)

Bk. P070, G

LIT ADAK 1996: 137 v.d.; REITZENSTEIN 2009: 221, no. 29

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Patara

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν? (P070, E)

Tib. Claudius Eudemos, eşi Claudia Anassa'nın onurlandırıldığı bir dizi yazıttan (A–D; G), Claudius Agrippinus'un (1) (P097) onurlandırıldığı F belgesi ile oğlu Tib. Claudius Androneikos'un (P101) onurlandırıldığı E belgesinden tanınmaktadır (SG 1.1). Pataralı ünlü hayırsever Claudia Anassa'nın babası Androneikos'un *Claudius gens* adını taşıyan bir Roma vatandaşı olup olmadığı bilinmemekle birlikte, Anassa'nın, eşi Eudemos gibi *gens Claudia*'ya mensup olma ihtimali ADAK 1996: 137'ye göre, Claudia Anassa ile Tib. Claudius Eudemos arasındaki bir akrabalık ilişkisinin işareti olarak görülebilir. Gene ADAK 1996: 137, A belgesinden Tib. Claudius Agrippinus için Patara'da bir heykel diktirdiği öğrenilen Eudemos'un Agrippinus ile de akraba olabileceğini düşünmektedir. Bunun nedeni ortak *gens* isimlerinin yanı sıra, bir onur heykelinin şahsi olarak diktirilmesinin genellikle akrabalar tarafından gerçekleştirilmesidir. Patara'da ölümünden önce, tiyatrunun yapımı ve tamirati için bir vakıf kurmuş olduğu bilinen Eudemos oğlu Tib. Claudius Flavianus Eudemos'un (P134), Anassa ile Eudemos'un bir diğer oğlu olması ihtimal dâhilindedir (REITZENSTEIN 2009: 221, no. 29).

Tib. Claudius Eudemos'un *arkhiereus*'luğuna dair tek işaret Patara *stoasi*'nın güney tarafındaki bir arşitrav yazıtında (P070, E) eşi Claudia Anassa için kullanılmış olan ἡ ἀρχιέρεια τῶν Σεβαστῶν ifadesidir. Claudia Anassa *arkhiereus*'luk görevini eşi Tib. Claudius Eudemos ile birlikte yürütmüş olmalıdır. REITZENSTEIN 2009: 221, no. 29'e göre, Claudia Anassa'nın eşi ile birlikte üstlenmiş olabileceği Birlik Başrahipliği görevi M.S. 120'li yıllara tarihlenmelidir.

P129

CLAVDIVS EUKARPOS

A [Lykia/Tlos]

TAM II 626 (sat. 2):

[Τὸν τάφον] το[ῦ]τον κατεσκεύασεν | Κλαύδιος Εὐκάρπος συνχωρη[σ]ίας | τῆς [ε]ὔε[ργ]έτιδ[ο]ς [αὐ]τοῦ Κλαυδίας) · Ἀπ[φ]ίου ⁴ εαυτῶ και γυναικί αὐτοῦ και τέκ[ν]οις | ἐτέρω [δὲ οὐδ]ενὶ ἐξέσται ἐνθάψα[ι] τ[ι]νὰ | οὐδέ [τι] <v>? το[ῦ] γ[?]έν[ου]ς? ἢ ὁ ἐνθάψας ὀφειλέ[σ]ει Τ[λ]ωέ[ων] τῶ δήμω ✕ ,α και τῆ γερουσία ✕ ,α ⁸ [ὁ δὲ] ἐλ[έν]ξας λήμψεται τὸ τρίτον. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Tlos

Yukarıdaki belgeden, Claudius Eukarpos'un kendisi, eşi ve çocukları için bir mezar yaptırmış olduğu öğrenilmektedir.

P130
CLAVDIVS EUTYKHES BOUS

A [Lykia/Ksanthos]
CIG III 4278h; HILL 1895: 125, no. 16; TAM II 342 (sat. 2):

Τὴν πελειίδα ἐωνή|σατο Κ[λ(αύδιος) Ε]ὐτύχης ἑαυτῶ | καὶ γυναικὶ Αὐρ(ηλία) Ἀρσα-
σίω(?) ⁴ ἐτέρω δὲ οὐδενί. εἰ δέ | τις ἐνθάψῃ τινά, ἀπο|τείσει τῇ γερούσιᾳ ✕ φ'. (PHI)

B [Lykia/Ksanthos]
TAM II 267 (sat. 1):

Κλαύδιος Εὐτύχης | Βοῦς Ξάνθιος ἱερα|σάμενος ἐνδόξω[ς] ⁴ πατρῶι[ς θεοῖς]. (PHI)

TEM M.S. III. yy.?
ORI Ksanthos
FP2/3 • ἱερεὺς τῶν πατρῶων θεῶν (B)

B belgesinden parlak bir biçimde πατρῶι Θεοί rahipliği yapmış olduğu öğrenilen Claudius Eutykhes Bous, A belgesinden kendisi ve eşi Aurelia Arsasis için mezar yaptırmış olduğu bilinen Claudius Eutykhes ile özdeş olabilir. Eutykhes Bous'un rahipliğini yapmış olduğu Πατρῶι Θεοί'un, Apollon, Leto ve Artemis'ten oluşan bir tanrı üçlemesi olduğu bilinmektedir (WÖRRLE 1988: 189, n. 26). Apollon Patroos'un İmparatorluk Çağı Birlik rahipliklerinden olması¹⁸⁰, söz konusu tanrı üçlemesi için de aynı şeyi düşündürmektedir. Eutykhes Bous'un *Claudius gens* ismi, eğer Bous tahmin ettiğimiz gibi M.S. III. yy.'da yaşamış ise, Claudiuslar Sülalesi imparatorlarından alınmış olan ve uzun süredir sahip bulunulan bir vatandaşlık hakkının göstergesidir.

Bous'un eşi Arsasis'in bir *Aurelia* olması, Eutykhes Bous'un muhtemelen M.S. III. yy.'da yaşamış olduğunun işaretidir.

P131
L. CLAVDIVS FLAVIANVS

A [Lykia/Oinoanda]
SEG 44, 1192 (sat. 8 v.dd.):

¹⁸⁰ TAM II 496; konu hk. bk. *FdXanth* VII: s. 249; WÖRRLE 1988: 189, n. 26.

Ἐπὶ ἀγωνοθέτου | πανηγύρεως θ' | θέμιδος ε' Σευου⁴ηρείων Ἀντωνείων [ca. 7] τῶν ἐπιτελουμένων | ἀπὸ οὐσίας Μελαγρίδος⁸ Λουκίου | Κλαυδίου Φ[λαουί]ανου [ca. 6], | Διογένην Μ[ολη]¹²τος β' Διογένο[υς] | ἐνδόξως νεικ[ή]σαντα παίδων π[αν]κράτιον, ἢ πατ[ρίς] vac. (PHI)

TEM M.S. 212'den önce

ORI Kadyanda?

FP3 • ἀγωνοθέτης πανηγύρεως θ' θέμιδος ε' Σευουηρείων Ἀντωνείων τῶν ἐπιτελουμένων ἀπὸ οὐσίας Μελαγρίδος

Yukarıda verilen belgede, L. Claudius Flavianus'un, Oinoanda'da Meleagros tarafından kurulmuş olan *Severeia Antoneia (Geteia)* adlı *agon*'un¹⁸¹ *agonothetes*'liğini yaptığı öğrenilmektedir. HALL – MILNER 1994: 37 ve SEG 44, 1192, O'nun Oinoanda'dan *Licinnius*'lar ile evlilik ilişkisi bulunan Kadyandalı M. Claudius Flavianus (P132) ile akraba olduğunu, hatta M. Claudius Flavianus'un oğlu Claudius Longus'un (P150), L. Claudius Flavianus'un (Longus?) amcası ya da babası olabileceğini düşünmektedirler.

Bilgilerimiz dâhilinde, *Asia Eyaleti*'nden *L. Claudius praenomen*'i ve *nomen gentile*'sine sahip bir Roma vatandaşı bulunmamaktadır. Bununla birlikte, Kilikia Anazarbos'tan söz konusu bu isimleri taşıyan iki vatandaş bilinmektedir¹⁸².

P132

M. CLAUDIVS FLAVIANVS

A [Lykia/Kadyanda]

JAMESON 1966: 129; AE 1967, 518 (sat. 1 v.d.):

Μ]άρκον Κ[λα]ύδιον [Μ? Κλαυ]δίου Μηλεάγρο[υ υἱὸν] Κυρ[ε]ίνα Φλαυιανὸν Λικ[ιννί]α⁴ Γαῖου Λικιννίου Μαρκίου[υ Θ]ο[α]ντιανοῦ Λόνγου Οἰνοαν[ιδέος] θυγάτηρ Λυκία, ἢ καὶ | Γῆ τὸν γενόμενον αὐτῆς⁸ ἄνδρα φιλοστοργίας καὶ | μνήμης ἔνεκεν.

B [Lykia/Kadyanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 182, no. 233 D; HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 71–80):

... ἢ Γῆ ἢ καὶ | Λυκία, ἢ καὶ αὐτὴ τοῦ Λόν⁷²γου θυγάτηρ, προτέρω μὲν γα[μ]εῖται Τίτω Φλαυίω Κλαυ[διανῶ] Καπίτωνι Πιναρεῖ καὶ | γεννᾷ υἱὸν Τίτον Φλάυιον⁷⁶ Τιτιανὸν Καπίτωνα, δευτέ[ρω] δὲ Μάρκω Κλαυδίω Φλαβια[νῶ] Κανδυανδεῖ καὶ γεννᾷ υἱὸν | Κλαύδιον Λόνγον⁸⁰ ἀπὸ τοῦ Φλαυίου κτλ. (PHI)

¹⁸¹ Bu festival dördüncüsünden sonra, bir *themis* ya da para ödüllü bir oyuna çevrilmiştir. Bu nedenle yukarıda verilen belgede iki farklı tarihlleme formülü kullanılmaktadır, SEG 44, 1192.

¹⁸² L. Claudius Agrippinus adlı bir Roma vatandaşı kayınpederi L. Claudius Castor anısına bir mezar yaptırmıştır (*IAnazarbos* 596; PHILHOFER 2006: 187, A63). Her ikisi de M.S. I–II. yy.'lar arasında tarihlenen bu şahısların vatandaşlık hakkını kimden almış olabileceklere dair bir bilgimiz bulunmamaktadır.

C [Lykia/Kadyanda]

WÖRRLE – WURSTER 1997: 406, B I; SEG 47, 1806 B I (sat. 45):

... χωρία Κλαυδίου Φλαυιανού συνβ⁰ α', κτλ.

LIT LARSEN 1946: 61; JAMESON 1966: 129; 135; *FdXanth* VII: s. 68; WÖRRLE – WURSTER 1997: 440

TEM M.S. II. yy. ortaları

ORI Kadyanda

WÖRRLE – WURSTER 1997: 440'a göre, yukarıdaki belgelerden tanınan M. Claudius Flavianus, Oinoanda'dan M.S. 132 yılı Lykia Birliği Başrahibi C. Licinnius Marcus Thoantianus Longus'un (Licinnius Longus [1]) (P296) kızı olan eşi Licinnia Lykia *alias* Ge (P275) tarafından ölümünden sonra, Kadyanda'da bir heykeli dikilerek onurlandırılan (A) Claudius Meleagros oğlu Kadyandalı M. Claudius Flavianus ile özdeş olmalıdır¹⁸³. Licinnia Ge'nin Flavianus ile yapmış olduğu bu evlilik Ge'nin ikinci evliliği olup bu evlilikten Claudius Longus (P150) adında bir erkek çocuk dünyaya gelmiştir (B) (SG 1.13). Bu özdeşleştirmeden şüphe edilmesine neden olabilecek bir faktör, O'nun çağdaşı olan *praenomen*'ini bilmediğimiz eşi Vilia Procula (P381) ile birlikte Hadrianus ve Sabine için Tlos ve Patara'da diktirdikleri onur heykelleri aracılığıyla tanınan bir diğer Claudius Flavianus'un varlığıdır (TAM II 419. 560)¹⁸⁴. Ancak bu iki şahsın birbiriyle akraba olma zorunluluğu bulunmadığı gibi, kardeş olmaları da ortak *cognomen*'leri dolayısıyla mümkün görünmemektedir (WÖRRLE – WURSTER 1997: 440). Bununla birlikte, JAMESON 1966: 130 v.dd. ve *FdXanth* VII: s. 68, n. 202, her iki Claudius Flavianus'un akraba olduklarını düşünürlerken, WÖRRLE – WURSTER 1997: 440, n. 198, daha çok Kibyra'dan M.S. 137 yılı *arkhiereus*'u Senatör Tib. Claudius Flavianus ve Claudia Marciola'nın oğulları M. Claudius Flavianus ile bir bağlantının göz önünde tutulması gerektiği kanısındadır. Dereköy yerleşiminden ele geçmiş olan Zeus Kutsal Alanı'na ilişkin yazıttan O'nun Dereköy yerleşiminde arazi sahibi olduğu öğrenilmektedir (C).

P133

CLAVDIVS FLAVIANVS

A [Lykia/Patara]

HICKS 1889: 78, no. 31; IGR III 665; TAM II 419, ACD (sat. 13):

¹⁸³ Konu hk. ayrıca bk. SEG 47: s. 546.

¹⁸⁴ Patara'daki anıt, oğlu Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.* (P135) ve kızı Claudia Vilia Procula (1) (P092) tarafından, daha sonra Marcus Aurelius, Faustina ve Lucius Verus için genişletilmiştir, (TAM II 419 DE, EF, FG).

... Αὐτοκράτορα Καίσαρα *vac.* ⁸ Τραιανὸν Ἀδριανὸν *vac.* | Σεβαστόν, τὸν σωτήρα | καὶ εὐεργέτην παντός | τοῦ οἴκου αὐτῶν, *vac.* ¹² Οὐειλία Πρόκλα κ[αί] | Κλ(αύδιος) Φλαου-
ιανός. (PHI)

B [Lykia/Patara]

ORMEROD – ROBINSON 1914: 8 v.d., no. 12; TAM II 560 (sat. 4 v.d.):

Σαβείνη | Σεβαστῆ | νέα Ἴρα | Οὐειλία Πρόκλ[α] ⁴ [κ]αί Κλαύδιος | [Φλα]ουιανός. (PHI)

PRO *PIR*³ 436

TEM M.S. II. yy. 1. yarısı

ORI Kadyanda

Yukarıdaki belgelerden, Patara'dan ünlü *Vilius*'lar ile Vilia Procula'yla evliliği sayesinde akrabalık kurmuş olduğu öğrenilen Claudius Flavianus (SG 1.15), eşi Procula'yla birlikte İmparator Hadrianus (A) ve İmparatoriçe Sabina'yı (B) heykellerini dikerek onurlandırmıştır. JAMESON 1966: 137, Claudius Flavianus'un, M.? Claudius Meleagros'un (P153) oğlu ve M. Claudius Flavianus'un (P132) erkek kardeşi olduğunu düşünmektedir. WÖRRLE – WURSTER 1997: 440 ise, bu iki şahsın birbiriyile akraba olmalarını uzak ihtimal olarak görmektedir.

P134

TIB. CLAUDIVS FLAVIANVS EUDEMOS

A [Lykia/Patara]

ENGELMANN 2004: 293 v.d.; SEG 54, 1436 (sat. 3 v.d.):

Παταρέων τῆς μητροπόλεως | τοῦ Λυκίων ἔθνους ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆ|μος καὶ ἡ γερουσία Τιβέριον Κλαυδίον ⁴ Εὐδήμου υἱὸν Φλαουιανὸν Κυρίνα Εὐ|δημον Παταρέα, ἄνδρα μεγαλόφρονα καὶ | φιλόπατριν, γένους ἐκ τοῦ πρώτου, πάση | ἀρετῇ διαπρέψαντα, πολλὰ καὶ μεγάλα ⁸ παρασχόμενον ἔν τε ἀρχαῖς καὶ εἰκοσα|πρωτῆ καὶ λειτουργίαις καὶ ἐπιδόσειν | καὶ εὐεργεσίαις, τετειμημένον ὑπὸ τῆς | πατρίδος καὶ τοῦ ἔθνους πλε[ο]-
νάκις, κατα ¹²λελοιπότα δὲ τῆ πατρίδι καὶ δηναρίου μυ[ρι]|άδας εἰκοσιπέντε εἰς τὸ ἐκ τῶν [τόκ]ων γεί|νεσθαι [κ]ατασκευὰς καὶ ἐπισκευὰς [ἔ]ργων | εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. Οὐ δὴ κεφ[α]λ[αί]ου ¹⁶ ἐκ τῆς προσόδου τῶν τόκων κατασκευα[σ]|θῆ καὶ τὰ ἐ[ν] τῷ θεάτρῳ ἔργα, αἶ τε ἀντηρείδες | καὶ ὁ ἔξωθε[ν] τ]οῦ θεάτρου κύκλος, καὶ ἡ ἐ|πικει-
μέ[ν]η... εἰς στοὰ σὺν ταῖς ἀνόδοις | καὶ τ[ὰ] ἀ]νάβαθ[ρ]α καὶ ὁ ναός' καὶ ἡ εἰς τοὺς | [ἀν]δριάντας ἑαυτοῦ ἕξ, ὅλως πεζούς, ἐκ [τῶ]ν τόκων», καθὼς ἡ διαθήκη αὐτοῦ περιέχει.

LIT PETZL 2005: 35 v.d.; REITZENSTEIN 2009: 221, no. 29

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Patara

TRI Quirina

M.S. 147 yılında Patara tiyatrosunun sahne binası ve *cavea*'sında yürütülmüş olan, temelde iki ailenin finanse ettiği kapsamlı yapı faaliyetleri, biri yukarıda verilen iki epigrafik belgeden bilinmektedir: Vilius Titianus (P390) ve kızı Vilia Procula'nın (P381) inşaa faaliyetleri sahne binasının doğu dar yüzünde bulunan görkemli *tabula ansata* üzerindeki yazıttan öğrenilirken (P381, B); Tib. Claudius Flavianus Eudemos tarafından finanse edilenler yukarıdaki belgeden bilinmektedir. Burada büyük yapı organizasyonunu kent için hatırı sayılır bir biçimde kolaylaştırmış olması gereken iki ayrı çalışma grubu söz konusudur. Vilius Titianus, sahne ve sahne binasında bir takım yapı faaliyetleri üstlenirken, Claudius Eudemos *cavea*'nın genişletilmesi ile bağlantılı faaliyetleri finanse etmiştir.

Yukarıdaki belgeden, Patara *Boule*'si, *Demos*'u ve *Gerousia*'sı tarafından tiyatrodaki dikilmiş olan bir heykel ve bir yazıt ile onurlandırıldığı öğrenilen Tib. Claudius Flavianus Eudemos'un, gene aynı belgeden, faizinden tiyatrodaki yapı faaliyetlerinin yürütülmesi maksadıyla 250 bin *denarius*'luk bir meblağı miras olarak bırakmış olduğu öğrenilmektedir. ENGELMANN 2004: 294'e göre, tiyatrodaki yapı çalışmaları sona ermeden evvel ölmüş olması gereken Eudemos, kaçınılmaz sonun yaklaştığını görünce tedbir olarak tiyatro için öngörülen yapı planını vasiyeti kapsamına dâhil etmiş¹⁸⁵ ve kent O'nun ölümünden sonra, varisi olarak tiyatrodaki yapı çalışmalarını devam ettirmekle yükümlü olmuştur¹⁸⁶. Eudemos'un bırakmış olduğu bu mirastan tiyatro için yürütülmüş olan yapı faaliyetleri şunlardır: Payandalar, tiyatronun önündeki yuvarlak¹⁸⁷, çıkışlarıyla birlikte *stoa*, oturma yerleri, tapınak, kendisinin hepsi ayakta duran altı heykeli.

Quirina *tribus*'una mensup olan Eudemos oğlu Eudemos, PETZL 2005: 35'e göre, Patara kentinin M.S. II. yy.'daki önde gelen şahsiyetlerindendir. Gene söz konusu belgeden, soylu atalardan gelmekle ve kentin en önde gelen ailesine mensup

¹⁸⁵ İlk olarak ENGELMANN 2004: 293 v.d.d. tarafından yayımlanmış olan yukarıdaki belgeyi yeniden ele alan PETZL 2005: 35 v.d., söz konusu yazıtın 14. ve 17. satırları arasındaki metin için bir takım okuma ve yorum düzeltmeleri yapmaktadır. Yazıtın 15. satırına kadar ENGELMANN 2004: 293'ün yapmış olduğu transkripsiyonu aynen kabul eden PETZL 2005: 35 v.d., 16. satırın sonundaki ENGELMANN 2004: 293 tarafından κατασκευά[σ]θη olarak tamamlanan kısmı κατεσκευά[σ]θη olarak — *ind. pass. aor.* 3. tekil şahıs — tamamlamıştır. Buna göre, bu kısmı «anaparanın faizlerinin gelirlerinden tiyatrodaki yapı çalışmaları gerçekleştirildi» şeklinde çevirmiştir. ENGELMANN 2004: 293 v.d. ise, 22. satıra kadar, Eudemos'un vasiyetinden yapılmış harfi harfine bir alıntının söz konusu olduğunu düşünmekte ve buna göre, ilgili kısmın çevirisini şu şekilde vermektedir: «Anaparadan değil, faiz gelirlerinden tiyatrodaki yapı çalışmaları yürütülmelidir» (PETZL 2005: 36, n. 2).

¹⁸⁶ Kent bu faiz gelirlerinin bir kısmını hemen *gymnasium* için ihtiyaç duyulan pahalı yağın ödemesinde kullanmıştır, (ENGELMANN 2004: 295, n. 6).

¹⁸⁷ Burada hangi yapı elemanının kastedildiği açık olmamakla birlikte, ENGELMANN 2004: 295, söz konusu ifade için sadece tiyatronun önündeki alan şeklinde bir açıklama getirmiştir. Ο ἔξωθεν τοῦ θεάτρου κύκλος'tan önceki ἀντηρείδες yani payandalar ifadesinden dolayı, belki de burada tiyatronun çevre duvarının söz konusu olabileceği düşü- nülebilir.

ολμακλα övülen Eudemos'un ailesinin, yürüttükleri memuriyetlerde, vergi kefilii olarak verdikleri hizmetlerde ve *leitourgia*'larda halk adına büyük yararlılıklar gösterdikleri öğrenilmektedir. REITZENSTEIN 2009: 221, no. 29, Eudemos oğlu Tib. Claudius Flavianus Eudemos'un Patara'nın ünlü hayırseveri Claudia Anassa (P070) ile Tib. Claudius Eudemos'un (P128) bir diğer oğlu olabileceğini düşünse de bu konuda bir kesinlik yoktur.

P135

TIB. CLAUDIVS FLAVIANVS TITIANVS Q. VILIVS PROCVLVS
L. MARCIVS CELER M. CALPVRNIVS LONGVS

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B III (sat. 15–23):

... άπό τής Κλαυδία[ς] Έλένης ¹⁶ τής θυγατρός Κλ[α]υδίου [Δ]ρυ|αντιανού και άπ[ό] Κλαυδ[ί]ου | Τιτιανού συνκλ[η]τικου θυ[γ]ατέρες Κλαυδί[α] Τιτια[ν]ή | και Κλαυδία Ίου[λ]ία <Ούει[λ]ία> Πρό ²⁰κλα ή γαμηθεισα Γαίω Κλαυδ[ί]ω Κλήμεντι Λικινν[α]νῶ | ύπατικῶ. (PHI)

B [Lykia/Patara]

HICKS 1889: 78, no. 31; *IGR* III 665; *TAM* II 419 DE (sat. 27 v.d.); EF (sat. 34 v.d.); FG (41 v.d.):

(DE)

... [Αννίαν Σεβαστήν | Φαυστείνην, Αύτοκράτ[ο]ρορ Καίσαρορ Μάρ ²⁴κου Αύ<ρ>ηλίου Άντωνείνου Σεβαστου γυναικα, | τήν ιδίαν ευεργέτιν, | Τιβέριος Κλ(αύδιος) Φλαουιανός ²⁸ Τιτιανός και Κλ(αυδία) Ού(ειλία) Πρόκλα.

(EF)

| [Αύτοκράτορα Καίσαρα | Μάρκον Αύρήλιον] | Άντωνείνον Σεβαστόν, ³² τόν σωτήρα και ευεργέτην | παντός γένους και οίκου | του έαυτου, Τιβέριος | Κλ(αύδιος) Φλαουιανός Τιτιανός.

(FG)

³⁶ [Αύτοκράτορα Καίσαρα | Λούκιον Αύρήλιον Ούήρον] | Σεβαστόν, τόν σωτήρα | και ευεργέτην παντός ⁴⁰ γένους και οίκου του | έαυτου, Τιβέριος | Κλ(αύδιος) Φλαουιανός Τιτιανός. (PHI)

C [Lykia/Patara]

IGR III 667; *ILS* 8835; *TAM* II 426 (sat. 1–4):

[Τ]ιβ(έριον) Κλ(αύδιον) Φλαουιανόν | Τιτιανόν Κοίντον Ούίλιον | Πρόκλον Λούκιον Μάρκιον ⁴ Κέλερα Μάρκον Καλπούρνιον Λόνγον, δέκα άνδρων πρώ[τ]ων, χειλίαρχον πλατύσημον | λεγεώνος πέμπτης Μακεδονι ⁸κής, ταμίαν Κύπρου, δήμαρχον | [κ]α[ί] στ[ρα]τηγόν δήμου Ίωμαίων, πρεσβευτην Πόντου και Βειθυνίας, έπαρ[χ]ον σειτομετριού δήμου Ίωμαίων, ¹² [ά]νθύπατον Κύπρου, έπιμελητή[ν] | όδ]ου Κλωδίας Κασσίας Άνν[ί]ας Κι[μ]ινίας, έτι δε και Φλαμινίας, | vac. Ουίλια [Π]ρόκλα τόν φ[ί]λ[α]τον πατέρα. vac. (PHI)

D [Lykia/Patara]

JAMESON 1966: 129, no. 2; AE 1967, 519; AE 1968, 499 (sat. 3 v.d.):

Ἄφθορος οἰκονόμος | Κλαυδίου Τιτι 4ανού τοῦς θρέψαντας Εὐψυχον | καὶ Ἡράκλειαν
μν|ήμης χάριν ἤ 8ρωας. (PHI)

- PRO PIR III 436; PIR II 870; RE 3/2 (1899) 2721, s.v. «Claudius, no. 154» (GROAG)
- LIT WALTON 1929: 66; JAMESON 1966: 130; 134; PFLAUM 1968/9: 221 v.d.; HALFMANN 1979: 184, no. 107; HALFMANN 1982: 640 v.d.; RÉMY 1989: 74 v.d., no. 56
- TEM M.S. II. yy. ortaları
- ORI Kadyanda/Patara
- FPI
- *Xvir stlitibus iudicandis* (C)
 - *tribunus militum legionis V Macedonicae* (C)
 - *quaestor provinciae Cypri* (C)
 - *tribunus plebis* (C)
 - *praetor* (C)
 - *legatus Augusti pro praetore provinciae Ponti et Bithyniae* (C)
 - *praefectus frumenti dandi* (C)
 - *proconsul provinciae Cypri* (C)
 - *curator viarum Clodiae, Cassiae, Anniae, Ciminiae, Flaminiae* (C)

C belgesinden tam adını öğrendiğimiz Senatör Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.*'nin akrabalık ilişkileri konusunda modern kaynaklarda birbirinden farklı görüşler ileri sürülmekle birlikte konu henüz tam olarak açıklığa kavuşmamıştır¹⁸⁸. JAMESON 1966: 134, Kadyanda'dan Claudius Flavianus (P133) ve Patara'dan Vilia Procula'nın (P381) oğlu olduğunu saptadığı Tib. Claudius Flavianus Titianus'un (P135), Senatör Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.*'nin babası olduğunu düşünmekte ve İmparator Marcus Aurelius, Faustina ve Lucius Verus'u heykellerini diktirerek onurlandıran Tib. Claudius Flavianus Titianus'un (B) baba Titianus olduğunu iddia etmektedir. HALFMANN 1979: 184 v.d., no. 107 ise, JAMESON 1966: 134'ün Senatör'ün Vilia Procula'nın torunu olduğu düşüncesini kronolojik nedenlerden dolayı gerçekçi bulmamaktadır. Çünkü C belgesinden *Pontus et Bithynia* Eyaleti'nin *legatus*'u olduğunu öğrendiğimiz Senatör Titianus'un bu görevi, eyalet imparator eyaletine dönüşmeden önceye (*ca.* M.S. 165 yılı)¹⁸⁹ tarihleniyor olmalıdır. Bu nedenle Vilia Procula HALFMANN 1979: 134'e göre, Senatör Titianus'un büyükannesinden çok annesi olabilir¹⁹⁰ (SG 1.15). Ayrıca HALFMANN 1979: 134, A belgesinde adı geçen Patara'dan Senatör Tib. Claudius Agrippinus'un (2) (P098) kızkardeşi Claudia Helene'nin (P084) kocası ile Senatör Titianus'un özdeş oldukları düşüncesindedir. Bu durumda WALTON 1929: 66 ve PFLAUM 1968/9: 222'in

¹⁸⁸ OGIS 563; ORMEROD – ROBINSON 1914: 8 v.d.; WALTON 1929: 57, n. 1; 66; JAMESON 1966: 134; HALFMANN 1979: 184, no. 107.

¹⁸⁹ *Pontus et Bithynia* Eyaleti'nin M.S. II. yy.'daki statüsü için bk. LEVICK – JAMESON 1964: 103; ayrıca bk. MAGIE 1950: 1592; 1599; MAREK 2003: 50. v.dd.

¹⁹⁰ Konu hk. ayrıca bk. HALFMANN 1982: 640.

yaptıkları gibi, A belgesinde Claudius Titianus'un Senatör C. Claudius Clemens Licinnianus (P426) ile evli kızı olarak ismi geçen Claudia Iulia Procula'nın *gens* adı Vilia olarak düzeltilmelidir. Böylelikle biz Titianus'un Claudia Vilia Procula (2) (P093) ve Claudia Titiana (P089) adında iki kızından haberdar bulunmaktayız (A). Ayrıca D belgesinden Titianus'un Aphthoros adında bir vekilharcının varlığını öğrenmekteyiz.

Senatus devlet kariyeri M.S. II. yy. ortasına tarihlenen¹⁹¹ Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.*, *cursus honorum*'u en iyi bilinen Lykialı senatörlerden birisidir. Kariyerine *Xviri stlitibus iudicandis*, yani azadlık ve kölelikle ilgili hukuki davalardan sorumlu 10 kişiden biri olarak başlayan Titianus, *legio V Macedonia tribunus militum*'luğu, Kıbrıs *quaestor*'luğu ve *tribunus plebis*'lik yapmış; *praefectus frumenti dandi*, *Pontus et Bithynia Eyaleti legatus*'luğu, Kıbrıs *proconsul*'luğu, *Viae Clodiae, Cassiae, Anniae ve Ciminiae curator*'luğu görevlerini üstlenmiştir (C)¹⁹². Baba tarafından Kadyandalı bir aileye, anne tarafından ise Patara'dan meşhur *Vilius*'lara mensup olan Titianus'un, baba tarafından ataları hakkında bir bilgimiz yoktur. Bununla birlikte, *Tib. Claudius* isimleri Claudiuslar Sülalesi imparatorlarından alınmış bir *c.R.*'ye, dolayısıyla Claudiuslar zamanından beri devam eden politik etkinliğe işaret etmektedir.

Lykia için alışılmışın dışında uzun bir ismi olan Tib. Claudius Flavianus Titianus Q. Vilius Proculus L. Marcius Celer M. Calpurnius Longus, adında *Claudius*, *Vilius*, *Marcus* ve *Calpurnius* olmak üzere 4 farklı *gens* ismi taşımaktadır. *Claudius* ve *Vilius gens* isimlerinin kaynağı açıktır: *Claudius* isminin baba tarafından, *Vilius* isminin ise anne tarafından atalara dayandığı kesindir. *L. Marcius Celer M. Calpurnius Longus* isimleri, O'nun Attaleialı Senatör L. Marcius Celer Marcus Calpurnius Longus¹⁹³ ile akrabalık ilişkisinin işareti olmalıdır. Belki de Pataralı Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.*, Attaleialı Senatör tarafından evlat edinilmiştir¹⁹⁴.

P136

TIB. CLAUDIVS HEGESANDROS

A [Lykia/Tlos]

CIG III 4250; TAM II 607 (sat. 2):

[— — — | ή] μέση κλείνη [Τι(βερίου)?] Κλαυδίου Ή<γ>η[σάνδρου?] | και ή δε[ε]ξιά [— — —]. (PHI)

¹⁹¹ HALFMANN 1979: 184, no. 107; HALFMANN 1982: 640.

¹⁹² Ayrıca bk. HALFMANN 1979: 184, no. 107; RÉMY 1989: 74 v.d., no. 56.

¹⁹³ Marcius Celer Marcus Calpurnius Longus hk. ayrıntılı bilgi için bk. CORSTEN 2006: 53 v.dd.

¹⁹⁴ J. – L. ROBERT, *REG* 61 (1948) 202; JAMESON 1966: 134 v.dd.; *RE Suppl.* 12 (1970) 118–199, s.v. «Attaleia, no. 3» (JAMESON).

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Tlos?

Tib. Claudius Hegesandros kendisinin de gömülü bulunduğu mezarın yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınmaktadır.

P137
CLAVDIVS HELIKON

A [Lykia/Patara]
MERKELBACH – STAUBER 2002: 17/09/06; SEG 52, 1446 (sat. 3)
Bk. P382, A

TEM M.S. II. yy.
ORI Patara

Yukarıdaki belgeden, Claudius Helikon adlı bir şahsın arkadaşı Vilius Hymenaios (P382) için bir mezar yaptırmış olduğu öğrenilmektedir. Hakkında bunun dışında bir bilgimiz bulunmamaktadır.

P138
M. CLAVDIVS HERAKLEIDES

A [Lykia/Tlos]
2009 yılı Şubat Ayı'nda Alman Arkeoloji Enstitüsü Eskiçağ Tarihi ve Epigrafi Komisyonu'nda (Münih) düzenlenen *Lykia* Konulu *Workshop*'ta M. ZIMMERMANN tarafından zikredilmiştir.

TEM M.S. II. yy. sonu – M.S. III. yy. başı
ORI Tlos
FP3 • ἀρχιπροφήτης Κρόνου μεγάλου θεοῦ
• ἀγωνοθέτης

M. ZIMMERMANN tarafından çalışılmakta olan belgeden *arkhiprophetes*'lik¹⁹⁵ ve *agonothetes*'lik yaptığı öğrenilen M. Claudius Herakleides'in Tlos kenti tarafından olasılıkla bir heykeli dikilmiştir.

Claudius gens adı, M. Claudius Herakleides'in ailesinin *c.R.*'yi imparatorlar Claudius ya da Nero zamanında almış olduğunun işaretidir¹⁹⁶.

¹⁹⁵ Genellikle Mısır'da görülen «Başkahin» ἀρχιπροφήτης için bk. BÜLOW-JACOBSEN 1979: 124–131.

P139
CLAVDIVS HERMAS

A [Lykia/Pinara]
TAM II 522 (sat. 1):

Τὸ μνημεῖον τοῦτο προσεπεσκευάσθη ὑπὸ Κλαυδίου Ἑρμᾶ, τροφέος Κλαυδίας Πλατωνίδος Πι|ναρίδος, <ο>ῦ καινήν κυρείαν ἔχει κατὰ τὸ γεγονὸς αὐτῷ συνχώρημα ὑπὸ Γαίου Λικιννίου Ἑρμακό<ττ?>ου Πιναρέ|ος καὶ ἀναγεγραμμένον ἐπὶ ἀρχιερέως Πασικράτου Δαισίου ζ', εἰς ὃ μνημεῖον μόνοις ἐξείναι ⁴ ταφῆναι αὐτῷ Κλαυδίῳ Ἑρμᾶ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Συνέσει. ἑτέρῳ δὲ οὐδενὶ ἐξέσται θάψαι τινὰ κα|τ' οὐδένα τρόπον. ὁ δὲ θάψας ἢ ἐφευρών τι ᾧ δὴ ποτε τρόπον περὶ τὸν τάφον ἀμαρτωλὸς | ἔστω θεοῖς καταχθονίοις καὶ ὀφειλέτω Πιναρέων τῷ δήμῳ | ✕ χεῖ<λ>ια, ἐξ ὧν τὸ τρίτον λήνγεται ὁ ἐλένξας. (PHI)

LIT ROBERT 1928: 413
TEM Pinara
ORI M.S. II. yy. ortaları

Yukarıdaki belgeden, kendisi ve eşi için bir mezar yaptırdığı öğrenilen Claudius Hermas, Claudia Platonis'in (P088) beslemesidir.

P140
CLAVDIVS HERMEIOS

A [Lykia/Myra]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 15, no. 48–50; IGR III 713 (sat. 11):

Ἄγαθῆ τύχη. | Ἀπόλλωνι Σουρίῳ. | ἐπὶ ἀρχι(ερέως) Αἰλ. Τηλεμάχου ⁴ τοῦ καὶ Δικαιάρχου, ἱερομένου | διὰ βίου Αὐρ. Ἀντιγόνου β' τοῦ καὶ | Λυσιμάχου, γραμματεύοντος | σ(εβαστῆς) π(λατείας) Ξάνθου, ἱρωκηρυκοῦντος ⁸ Αὐρ. Φεραγάθου τοῦ καὶ Δημητρίου[ν], | οἱ προστάται τῆς Σεβαστῆς | Πλατείας· Ἑρμοτέλης β' ὁ καὶ | Ἑρμείας, Ἀντίμαχος Κλ. Ἑρμείου, ¹² κτλ. (PHI)

TEM Hadrianus sonrası
ORI ?
FP3 • προστάτης τῆς Σεβαστῆς Πλατείας

Yukarıdaki belgenin tarihleme formülünde adı geçen *Arkhierous Aelius Telema-khos*'un (P024) *Aelius gens* adından dolayı söz konusu belge için *terminus post*

¹⁹⁶ Kibyra'dan M. Claudius Flavianus isimli senatörlüğe kadar yükselmiş olan bir Roma vatandaşı HOLTHEIDE 1983: 65 tarafından imparatorlar Claudius ya da Nero zamanında vatandaşlık hakkı alanlar arasında gösterilmiştir.

quem M.S. 117 yılıdır. Sadece yukarıdaki belgeden tanıdığımız Claudius Hermeios, Σεβαστῆ Πλατεῖα *prostates*'lerinden (denetleyici) birisidir.

P141
CLAVDIVS HERMOGENES

A [Lykia/Ksanthos]
BAKER – THÉRIAULT 2004: 317, no. 18; *SEG* 54, 1464/18
Bk. P156, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Ksanthos?

Editio princeps'lerinin metnini vermeksizin zikrettikleri yukarıdaki belgeden, Claudius Hermogenes'in eşi Daphne için bir mezar yaptırmış olduğu öğrenilmektedir.

P142
TIB. CLAUDIVS IASON

A [Lykia/Patara]
BENNDORF – NIEMANN 1884: 117, no. 89; *IGR* III 673. 1522; *TAM* II 425 (sat. 3)
Bk. P097, B

B [Lykia/Ksanthos]
BENNDORF – NIEMANN 1884: 122, no. 93; *IGR* III 603; *TAM* II 495; *FdXanth* VII 65 (sat. 4 v.d.)
Bk. P097, A

C [Lykia/Patara]
IGR III 670; *TAM* II 423 (sat. 1 v.d.)
Bk. P097, C

D [Lykia/Patara]
IGR III 671; *TAM* II 422 A (sat. 1 v.d.); B (sat. 2)
Bk. P097, D

E [Lykia/Patara]
IGR III 672; *TAM* II 424 (sat. 2)
Bk. P097, E

F [Lykia/Patara]

ŞAHİN 1991: 113 v.d., no. 1; AE 1991, 1530 (sat. 1); SEG 41, 1391

Bk. P120, B

LIT HALFMANN 1979: 164, no. 80; ŞAHİN 1991: 115; ADAK 1996: 142; REITZENSTEIN 2005: 141, no. 38; REITZENSTEIN 2009: 206, no. 10

TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı

ORI Patara

TRI Quirina

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (F)

Tib. Claudius Agrippinus'un (1) (P097) babası ve Tib. Claudius Dryantianus'un (P120) dedesidir (SG 1.2). Claudius Iason'un *praenomen*'i oğlu ve torunununki gibi *Tiberius* olmalıdır ve kuşkusuz onlar gibi Quirina *tribus*'una kayıtlıdır. Iason, oğlu Tib. Claudius Agrippinus'un (1) onurlandırıldığı A-E belgelerinde doğrudan *arkhiereus* olarak anılmamaktadır. Ancak torunu Dryantianus'un onurlandırıldığı F belgesinde Dryantianus'un *arkhiereus*'ların oğlu ve torunu olarak övülmesi, dedesi Iason'un da Birlik Başrahipliği'ne işaret ediyor olmalıdır. REITZENSTEIN 2009: 206, no. 10'a göre, oğlu Tib. Claudius Agrippinus'un (1) Birlik Başrahipliği'nin İmparator Traianus zamanına tarihlenmesinden ötürü, Tib. Claudius Iason, Flaviuslar Sülalesi zamanında *arkhiereus*'luk yapmış olmalıdır.

Kibyra'dan bulunmuş olan bir yazıttan (*IKibyra* 332), Claudius Iason kızı olan Claudia Iasonis'in, evlatlığı Sporos'un anısı için bir mezar yaptırdığı öğrenilmektedir. Burada sözü edilen Iason'un, söz konusu belgenin, *editio princeps*'i tarafından yazı karakterinden ve içinde geçen şahıs isimlerinden dolayı M.S. I.-II. yy.'lara tarihlendirilmesinden ötürü, Pataralı Birlik Başrahibi Tib. Claudius Iason ile özdeş olma ihtimali bulunmaktadır. Ancak konu hakkında kesin bir şey söylemek mümkün değildir.

Claudius gens adı taşıdığı bilinen ilk Birlik Başrahibi Pataralı Tib. Claudius Iason'un *arkhiereus*'luğu, torunu Tib. Claudius Dryantianus'un υἱὸν καὶ ἔγγονον ἀρχιερέων olarak övülmesi vesilesiyle bilinmektedir. Flaviuslar Sülalesi imparatorları zamanında *arkhiereus*'luk yapmış olması gereken Tib. Claudius Iason'un, muhtemelen bizzat kendisi ya da babası, Claudiuslar Sülalesi imparatorlarından Roma vatandaşlık hakkı elde etmiş olmalıdır. 3 nesil arka arkaya Birlik Başrahipliği üstlenmiş olan Pataralı *Tib. Claudius*'lar, dördüncü nesilde Tib. Claudius Agrippinus (2) (P098) ile birlikte ailenin ilk senatörünü çıkarmıştır. Iason'un torunu Dryantianus'un, *nauarkhos*'ların, *hipparkhos*'ların ve *strategos*'ların soyundan gelmekle övülmesi, ailenin Birlik içerisindeki Hellenistik Çağ'a kadar giden ayrıcalıklı statüsünü göstermektedir.

P143
CLAVDIVS KALLISTRATOS (1)

A [Lykia/Kyaneai]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 9, no. 16; *IGR* III 710 (sat. 6)
Bk. P144, A

LIT REITZENSTEIN 2005: 141, no. 39; REITZENSTEIN 2009: 285, no. 102
TEM İmparatorluk Çağı
ORI ?

Yukarıdaki belgede, BEAN tarafından yapılmış olan yayımlanmamış düzeltmeye göre (REITZENSTEIN 2009: 285, 102) *Arkhierus* Claudius Kallistratos'un II (P144) babasıdır.

P144
CLAVDIVS KALLISTRATOS II (2)

A [Lykia/Kyaneai]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 9, no. 16; *IGR* III 710 (sat. 6):

... ἀμαρτωλὸς [ἔστω] κ[α]τ[α]χθονί[οις καὶ οὐραν]ίοις [θε]οῖς κῆ ὀφειλέτω Κυανει-
τ[ῶ]ν τῆ γερουσία εὐθυναν | — — — ἐξουσίας οὔσης πα[ν]τ[ι] τῶ β[ου] ἄλομένῳ ἐλέν-
χριν ἐπὶ τῶ ἡμίσε[ι] ἢ ἐπι|γραφῆ ἀνεγράφη διὰ τῶν ἀρχίων ἐπὶ ἀρχιε[ρ]έως Κλ. Κα-
λλιστ[ρά]του Ἀλεξάνδρου ιδ´ κτλ.

LIT REITZENSTEIN 2005: 141, no. 39; REITZENSTEIN 2009: 285, no. 102
TEM İmparatorluk Çağı
ORI ?
FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Trysa ve Kyaneai arasında bulunmuş olan yukarıdaki belgenin tarihlleme formülünde ismi *arkhierus* olarak anılmaktadır. İlgili belgede ismi daha önce Κλ. Καλλιστράτου Ἀλεξάνδρου ιδ´ şeklinde okunmuş iken, BEAN bu okumayı Κλ. Καλλιστράτου δὶς Ξανθικοῦ ιβ´ şeklinde düzeltmiştir (REITZENSTEIN 2009: 285, 102).

P145
CLAVDIVS KARPOS

A [Lykia/Patara]
TAM II 480 (sat. 2)
Bk. P087, A

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Patara?

Yukarıdaki belgeden, Claudius Karpos'un, eşi Claudia Mursine (P086) için bir mezar yaptırmış olduğunu öğrenmekteyiz.

P146

TIB. CLAUDIVS KTESIKLES

A [Lykia/Tlos]

2009 yılı Şubat Ayı'nda Alman Arkeoloji Enstitüsü Eskiçağ Tarihi ve Epigrafi Komisyonu'nda (Münih) düzenlenen *Lykia* Konulu *Workshop*'ta M. ZIMMERMANN tarafından zikredilmiştir.

LIT REITZENSTEIN 2009: 253, no. 60

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Tlos

FP2 • λυκιάρχης

Tlos'tan bulunmuş ve M. ZIMMERMANN tarafından çalışılmakta olan henüz yayımlanmamış yukarıdaki belgeden tanınan Claudius Capito Rubrianus (P111) oğlu Tib. Claudius Ktesikles'in, Lykia Birliği'nin *lykiarkhes*'liğini yapmış olmasının yanı sıra, temelinden tonozlu bir *eksedra* ile bu *eksedra*'nın içinde bir soyunma odası inşa ettirmiş olduğu öğrenilmektedir. İlgili belgede Tlos için yapmış olduğu bu hayırseverlikten dolayı kenti tarafından onurlandırılmaktadır. Tib. Claudius Ktesikles'in ADAK - ŞAHİN 2004: no. 3'te *ktistes* olarak onurlandırılan bir Ktesikles ile özdeş olup olmadığı bilinmemektedir.

Tib. Claudius Ktesikles, İmparator Antoninus Pius zamanında *lykiarkhes*'lik yapmış olmalıdır (REITZENSTEIN 2009: 253, no. 60). Hiç kuşkusuz ki Ktesikles, Tlos'un Claudiuslar Sülalesi imparatorlarından beri *c.R.*'ye sahip olan önde gelen ailelerinden birine mensup olmalıdır.

P147

CLAUDIVS LEON *alias* EUPEITHIOS

A [Lykia/Ksanthos]

TAM II 325 (sat. 1):

[Η σ]ωματοθήκη Κλαυδίου Λέοντος τοῦ καὶ Εὐπειθίου, | εἰς ἣν ἐνέθαψεν τὴν γε|νο-
μένην γυναῖκα ⁴ αὐτοῦ Ἄφφιον Κλ(αυδίου) · Πρυ|τανικοῦ ἐπὶ τῷ τε|θῆναι καὶ αὐτόν,
ἔτε|ρον δὲ μηδένα· εἰ ⁸ δὲ μή, ἀποτεῖσει | ὁ παρὰ ταῦτα ἐν|θάψας τινὰ τῷ μὲν | ἱερωτάτῳ
ταμείῳ ¹² ✕ ,αφ' καὶ τῇ Ξαν|θείων σεμνοτάτῃ | γερουσίᾳ ✕ ,βφ'. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı

ORI ?

Claudius Leon *alias* Eupeithios, eşi Claudius Prytaneikos (P161) kızı Apphion için yaptırmış olduğu mezarın yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınmaktadır. Kökeni konusu kesin olmamakla birlikte Ksanthos'ta ikamet ettiği açıktır.

P148

C. CLAUDIVS LICINNIANVS

A [Lykia/Patara]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 24, no. 18; TAM II 406 (sat. 3 v.d.):

Ἡρᾶ Σα|μίᾳ ἐὸ|χῆν · Γ(άιος) ⁴Κλ(αύδιος) Λικιν|νιανός. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Patara?

Yukarıdaki belgede, C. Claudius Licinnianus adlı bir şahsın Samos Herası'na bir adağı söz konusudur. C. Claudius Licinnianus'un, Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) mezar anıtı yazıtından tanınan Senatör C. Claudius Clemens Licinnianus (P426) ile bir bağlantısının olup olmadığı bilinmemektedir.

P149

TIB. CLAUDIVS LIVIANVS

A [Lykia/Sidyma]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 63, no. 30, fig. 45; IGR III 578; TAM II 178; CHANTRAINE 1973: 323, no. 4:

Bk. P122, A

B [Lykia/Sidyma]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 64, no. 32; IGR III 579; TAM II 184 (sat. 8 v.d.)

Bk. P122, B

PRO *PIR*²C 912

LIT SYME 1995: 281

TEM M.S. I. yy.'in 1. yarısı

ORI Sidyma

TRI Quirina

İmparator Claudius'un *tribus* Quirina mensubu azadlısı olan özel doktoru (ιατρὸς ἀκκῆσσος) Tib. Claudius Epagathos'un (P122) oğludur. Yukarıdaki belgelerden babası ile birlikte, İmparator ve adını bilemediğimiz bir kişi için *stoa* ve anıtsal bir Claudius heykeli yaptırmış oldukları öğrenilmektedir.

P150
CLAVDIVS LONGVS

A [Lykia/Patara]
HALL *et alii* 1996: 137 v.d.; SEG 46, 1709 III D (sat. 1 v.d.):

(D)
[— — — γείνε]ται Κλα ν ύ|[διος Λόνγος? — — —] κτλ.

B [Lykia/Patara]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 182, no. 233 D; HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 71–80)

Bk. P132, B

TEM M.S. II. yy. ortaları
ORI Kadyanda

Longus'un (1) (P296) kızı olan ve Lykia adıyla da bilinen Ge'nin (P275) ikinci eşi Kadyandalı M. Claudius Flavianus'tan (P132) olan oğludur. Mettius Eirenaios'un (P346) kızı olan Mettia Kleonis (P341) ile evlenmiş ve bu evlilikten Claudius Eirenaios (P121) dünyaya gelmiştir (B) (SG 1.13).

P151
TIB. CLAVDIVS MARCIANVS

A [Lykia/Patara]
TAM II 450 (sat. 1 v.d.):

Τὸ μνημεῖον κατεσκεύασεν Τιβέριος Κλαύδιος | Μαρκιανὸς Παταρεὺς ἑαυτῶ, γυναικὶ αὐτοῦ Εὐπλοία | καὶ θυγατρὶ Παρδαλίῳ καὶ Φιλήμονι ἀνδρὶ Παρδαλίου ⁴ καὶ τοῖς ἐκ [Φιλήμονος] καὶ Παρδαλίου τέκνοις | καὶ οἷς ἂν ἔ[τι ζῶντε]ς ὁ τε Μαρκιανὸς καὶ ἡ Εὐπλοία | ἐνγράφως συ[νχωρ]ήσωσιν, μηδενὸς ἐτέρου | ἔχοντος ἐξου[σίαν] ἐνθάψαι τινά, ἢ τὸν παρὰ ⁸ ταῦτά τι πράξαντα δοῦναι Παταρέων τῇ πόλει | προστείμου ✕ ,βφ', ὧν ὁ ἐλέγξας λήμψε|ται τὸ τρίτον. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Patara

Yukarıdaki belgeden öğrenildiği kadarıyla, kendisi, kızı, damadı ve torunları için bir mezar yaptırmış olması dışında Tib. Claudius Marcianus hakkında bilgimiz yoktur.

P152
CLAVDIVS MARCIANVS

- A [Lykia/Patara]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161, V A; IGR III 739 V A; TAM II 905 V A; KOKKINIA 2000: V A (sat. 1 v.d.):
[Ἐπὶ ἀρχιερέος] Κλαυδίου Μαρκιανοῦ μη[[νὸς ca. 8] ἡ' ἔδοξε Λυκίων τῆ κοινῆ | [ἀρχαιρεσιακ]ῆ ἐκκλησίᾳ κτλ. (PHI)
- LIT *FdXanth* VII: s. 61; WÖRRLE 1988: 36, n. 82; LETTA 1994: 220 v.d.; 242; KOKKINIA 2000: 210 v.d.; REITZENSTEIN 2005: 142, no. 40; REITZENSTEIN 2009: 224, no. 31
- TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
- ORI ?
- FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Opramoas yazıtında, Lykia Birliği'nin Opramoas için almış olduğu onurlandırma kararlarından biri olan yukarıdaki belgede adı geçmektedir. Claudius Marcianus'un *cognomen*'i, O'nun Nero/Vespasianus zamanları valisi Sex. Marcus Priscus'tan Roma vatandaşlık hakkı almış olan bir Marcia ya da Marcus'un soyundan geldiğine işaret etmelidir (*FdXanth* VII: s. 60, n. 135). *Praenomen*'i ise, Sextus ya da Tiberius olarak tamamlanabilir (REITZENSTEIN 2005: 142, no. 40). Patara'dan bir Tib. Claudius Marcianus'un (P151), eşi ve kendi neslinden gelenler için bir lahit yaptırmış olduğu bilinmektedir. Birlik Başrahibi Claudius Marcianus'un söz konusu bu Marcianus ile özdeş olma ihtimalinden dolayı, O'nun Patara kökenli olabileceği düşünülebilir. Bununla birlikte, söz konusu bu olasılık *FdXanth* VII: 61, n. 136 tarafından şüphıyla karşılanmaktadır. *FdXanth* VII: 61, n. 136'ya göre, *Arkhiereus* Claudius Marcianus, daha ziyade *FdXanth* VII 32'de Ksanthos'tan İmparator Hadrianus için bir heykel adayan aynı isimdeki kişi ile özdeş olmalıdır. WÖRRLE 1988: 42 v.d., Claudius Marcianus'un *arkhiereus*'luğunu M.S. 122 yılına tarihlerken, KOKKINIA 2000: 210 v.d., Embromos oğlu İason'un Birlik Başrahipliği'nin hemen öncesine, M.S. 125 yılından önceye yerleřtirmiřtir¹⁹⁷.

TAM II 905 V D, sat. 12'de zikredilen *arkhiereus*'un adını Claudius Marcianus olarak tamamlamış olmasına rağmen, KOKKINIA 2000 (V D, sat. 14) bu tamamlamayı tercih etmemiştir.

¹⁹⁷ Konu hk. ayrıntılar ve tartışmalar için bk. WÖRRLE 1988: 36, n. 82; ayrıca bk. REITZENSTEIN 2009: 224, no. 31.

P153
M.(?) CLAVDIVS MELEAGROS

A [Lykia/Kadyanda]
JAMESON 1966: 129; AE 1967, 518 (sat. 1 v.d.):
Bk. P296, B

LIT JAMESON 1966: 129; WÖRRLE – WURSTER 1997: 440, n. 195
TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
ORI Kadyanda

M.? Claudius Meleagros, oğlu M. Claudius Flavianus'un (P132) eşi Licinnia Lykia *alias* Ge (P275) tarafından onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden tanınmaktadır (SG 1.13).

M.? Claudius Meleagros, Kibyra'dan bilinen M.S. 137 yılı *arkhon*'u M. Claudius Flavianus (*IKibyra* 11. 15) ile akraba olabilir¹⁹⁸. Aralarında nasıl bir akrabalık ilişkisi olduğu bilinmemekle birlikte, M.? Claudius Meleagros'un oğlu olan M. Claudius Flavianus'un kayınpederi Oinoandalı C. Licinnius Marcus Thoantianus Longus'un (Licinnius Longus [1]) *arkhiereus*'luğunun M.S. 132 yılına tarihlenmesinden dolayı, M.? Claudius Meleagros'un da *ca.* M.S. II. yy.'ın birinci yarısında yaşamış olması gerekir.

HOLTHEIDE 1983: 65, n. 453, Kibyralı *Arkhon* M. Claudius Flavianus'un atalarının Claudius ya da Nero zamanında Roma vatandaşlık hakkı almış olduğunu düşünmektedir. Bu durumda M. Claudius Flavianus ile akraba olduğunu düşündüğümüz Kadyandalı M.? Claudius Meleagros'un da vatandaşlık hakkının imparatorlar Claudius ya da Nero'ya dayandığını söyleyebiliriz. WÖRRLE – WURSTER 1997: 440, n. 195, O'nun vatandaşlık hakkının Claudius zamanından kaynaklandığı görüşündedirler.

P154
TIB. CLAVDIVS MENOPHILOS

A [Lykia/Boubon]
BEAN 1971: 11, no. 12; KOKKINIA 2008: 123, no. 97 (sat. 1 v.d.):
Tl. Κλ. | Μηνόφιλος | Ἡρακλέοντι ⁴ ἀδελφῷ μνησ | χάρτιν.

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Boubon

¹⁹⁸ JAMESON 1966: 135; WÖRRLE – WURSTER 1997: 440, n. 198.

Yukarıdaki belgeden, Tib. Claudius Menophilos adında bir Roma vatandaşının kardeşi Herakleon için bir mezar yaptırmış olduğunu öğrenmekteyiz.

P155

TIB. CLAVDIVS PACONIANVS MOSKHOS

A [Lykia/Patara]

TAM II 438; ENGELMANN 2006a: 311; ENGELMANN 2007b: 167 (sat. 4)

Bk. P350, B

TEM M.Ö. I. yy. sonu – M.S. I. yy.

ORI Patara

Yukarıdaki belgeden, Rhodos ve Patara vatandaşı olan P. Paconius Hermeias'ın (P350) kendisi, eşi Vilia Neike (P378) ve oğlu Tib. Claudius Paconianus Moskhos (P155) için bir *heroon* yaptırmış olduğu öğrenilmektedir. Tib. Claudius Paconianus Moskhos'un, anne ve babasından farklı olarak taşıdığı *Claudius gens* adı, ADAK 1996: 136'ya göre, Tib. Claudius Paconianus Moskhos'un, Pub. Paconius Hermeias ve Vilia Neike tarafından evlat edinilmiş olması ile bağlantılı olabilir.

P156

CLAVDIVS PAGOS

A [Lykia/Ksanthos]

BAKER – THÉRIAULT 2004: 317, no. 18; SEG 54, 1464/18'de zikredilmektedir.

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Ksanthos

Editio princeps'lerinin metnini vermeksizin zikrettikleri yukarıdaki belgeden, 22 yıl yaşayan Claudius Pagos için ebeveynleri Claudius Hermogenes (P378) ve Daphne tarafından bir mezar yaptırıldığı öğrenilmektedir. Pagos *c.R.*'yi babasından miras almıştır.

P157

TIB. CLAVDIVS PERGAMOS

A [Lykia/Telmessos]

LBW 1240; CIG III 4214; TAM II 32 (sat. 1 v.d.):

Τιβερίου Κλαυδίου Περγάμου. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Telmessos

Tib. Claudius Pergamos, kendisinin mezar yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınmaktadır.

P158
TIB. CLAUDIVS PHILTATOS

A [Lykia/Sidyma]
TAM II 176A (sat. 28):

... ²⁸ Τιβ(έριος) Κλ(αύδιος) Φίλτατος | κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
ORI Sidyma
FP3 • γερουσιαστής

Yukarıdaki belgeden öğrenildiği üzere, Sidyma kentinin Roma vatandaşı olan birçok *gerousia* üyesinden biri olması dışında hakkında bilgimiz yoktur.

P159
CLAUDIVS PHILTATOS

A [Lykia/Sidyma]
BENNDORF – NIEMANN 1884: 81, no. 68; TAM II 237 (sat. 3 v.d.)

Bk. P085, A

B [Lykia/Sidyma]
TAM II 176B (sat. 17):

... | Κλ(αύδιος) Φίλτατος κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
ORI Sidyma
FP3 • δημότης (B)

Her ikisi de Sidyma'dan bulunmuş olan yukarıdaki belgelerden tanınmaktadır. B belgesinden Sidyma *Demos*'u üyelerinden biri olduğu anlaşılırken; A'dan eşi Claudia Kallilogia (P085) için mezar yaptırdığı öğrenilmektedir.

P160
CLAVDIVS PIKSAS

A [Lykia/Sidyma]
TAM 176B (sat. 19):
... Κλ(αύδιος) Πιξᾶς ²⁰ κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
ORI Sidyma
FP3 • δημότης

Sidyma kenti *Demos*'u üyelerinin yukarıdaki listesinden tanınmaktadır. Sidyma kentinin Roma vatandaşı olan birçok *demos* üyesinden biri olması dışında hakkında bilgimiz yoktur.

P161
CLAVDIVS PRYTANIKOS

A [Lykia/Ksanthos]
TAM II 325 (sat. 4 v.d.)
Bk. P147, A

B [Lykia/Ksanthos]
TAM II 334 (sat. 1)
Bk. P425, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Ksanthos?

Claudius Prytanikos, kızı Apphia için eşi tarafından yaptırılmış olan mezarın yazıtı (A) ile kendisinin, şahsı, eşi Cassia Annis (P425) ve oğulları için yaptırmış olduğu mezarın yazıtından (B) tanınmaktadır.

P162
TIB. CLAVDIVS PTOLEMAIOS

A [Lykia/Aperlai]
LBW 1298; CIG III 4300 q; IGR III 693:

[Ερπιδασή ή κ]αι Σαρπηδονίς Λυσάνδρου Απερ[λ]ε[ί]τις | κατεσκεύασεν [τὸ ἡρῶν ἐ-
αυτῆ καί] τῆ θυγατρὶ αὐτῆς | Πλατωνίδι τῆ καὶ Ἀρσάσει Μαρκίου Εὐτρίβου Κυανε[ί]του

⁴ κ]αὶ ἀνδρὶ αὐτῆς Τιβ(ερίω) Κλαυ(δίω) — — — Πτολεμαίω | Μυρεῖ καὶ Παταρεῖ καὶ Ἀπερ[λ]εῖτῆ, τῶν μετ' αὐτῆς | δὲ — — — [ἄλλω δὲ οὐδενὶ ἕξεσται ἐν | τῷ ἠρώφω ταφῆναι] ἢ ὑποκείσεται ὁ θάψας κα — — —.

B [Lykia/Boubon]

BEAN 1971: 18, no. 36 (sat. 20):

[— — —]ΝΤΙΑΝΟ | [— — —]ΝΕ ΚΟΥ | [— — —]ΛΠΟ . . . Υ ⁴ Η Α καλῶς ἐμύρισα | [τὸ]ν κατ' ἐσ[π]έραν ὠκε[α]νὸ]ν Ἀσίαν?, Λυκί|αν, Παμ[φ]υλίαν, Φρυγί⁸αν, Βειθυνίαν μέχρι | Βυζαντίου, Θράκη, | τὰ Νέρωνος στάβλα, | Αἴμον καὶ Ῥοδόπη[ν] ¹² διέβην, Μυσίαν, Σαρ[μα]τίαν, τὸν Δανο[ύ]βιν ἔπλεσα μέχρι [τῆς] | τε Σκυθίας καὶ ¹⁶ τῆς Δακίας, τεῖρ[ω]νας ἀπαγάγας τῶ[ς] ἐ]μοῖς ἀναλώμασιν. | ἦρξα δὲ ἀπὸ ἀρχε²⁰ρέος Κλαδίου Πτολε[μ]αίου.

C [Lykia/Tlos]

TAM II 642 (sat. 8):

Τὸ ἡ[ρῶ]ν τοῦτο Φίλι[ς]ος Ω[— — — αὐτῶ] καὶ | τῆ [γυναικὶ αὐ]τοῦ [— — —] ⁴ καὶ τῷ [πατρι? αὐ]τῆς Τ[— — — συν] | χωρή[ματος δεδο]μ[ένου ἐπὶ ἀρχιερέος] ⁸ Πτο[λεμαίου — — —]ου [μηνός — — —]. (PHI)

LIT BRANDT – KOLB 2005: 106; REITZENSTEIN 2009: 206, no. 11

TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy. başı

ORI Myra

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (B. C)

Claudius Ptolemaios, B belgesinin *editio princeps*'i BEAN 1971: 19'a göre, 19–20. satırlarda geçen ἀπὸ ἀρχιερέος Κλαδίου Πτολεμαίου ifadesinden dolayı, Claudius Ptolemaios'un *arkhiereus*'luğundan itibaren başlamış olması gereken bir gladyatör oyunu vesilesiyle tanınmaktadır. Claudius Ptolemaios'un bu oyun için *tiron*'lar¹⁹⁹ toplamak amacıyla bizzat yollara düştüğü, Asia, Lykia, Pamphylia, Bithynia, Byzantion'a kadar Trakya'ya gelerek Haimos ve Rodop dağlarını aşan Ptolemaios'un, Moesia, Sarmatia, Danuvius, İskit ülkesi ve Dacia'ya kadar gittiği anlaşılmaktadır. BEAN 1971: 19, Ptolemaios'un toplamış olduğu bu *tiron*'ları Oinoanda'ya götürmüş olabileceğini düşünmektedir. Birlik Başrahipliği M.S. I. yy. sonları ya da II. yy. başlarına tarihlenmesi gereken Tib. Claudius Ptolemaios (P162), bu görevi muhtemelen eşi Lysandros kızı Aperlaili Erpidase *alias* Sarpedonis ile birlikte üstlenmiş olmalıdır (REITZENSTEIN 2009: 206, no. 11). BEAN 1971: 18 v.d., Ptolemaios'un *tirones* toplamak amacıyla kat etmiş olduğu mesafenin uzunluğundan dolayı, bu seyahatin bir yıldan daha uzun sürmüş olması gerektiğini ve dolayısıyla Ptolemaios'un rahipliğinin hayat boyu rahiplik olduğunu düşünmektedir. REITZENSTEIN 2009: 206, no. 11 ise Ptolemaios'un Flaviuslar Sülalesi sonuna ya da Traianus zamanına tarihlediği *arkhiereus*'luğunun διὰ βίου rahiplik olduğu dü-

¹⁹⁹ *Tirones* İmparatorluk Çağı'nda, Roma ordusuna katılmış yeni askerlere verilen isimdir, (Caes. civ. III 28; detaylı bilgi için bk. SMITH 1875: 1134).

şüncesine, *arkhiereus*'luğun İmparator Traianus zamanında halû hazırda yıllık bir memuriyet olması dolayısıyla karşı çıkmaktadır. Tib. Claudius isimleri Ptolemaios'un *c.R.*'sinin muhtemelen dedesi ya da dedesinin babası tarafından Claudiuslar Sülalesi imparatorlarından elde edilmiş olduğunu göstermektedir. Ptolemaios'un Myra dışında Patara ve Aperlai vatandaşı olarak da anılması O'nun kenti ve eyalet içerisindeki ayrıcalıklı statüsüne işaret etmektedir.

Aperlai'dan bulunmuş olan A belgesinden eşi Erpidase *alias* Sarpedonis²⁰⁰ tarafından kendisi için mezar yaptırılmış olduğu öğrenilen Tib. Claudius Ptolemaios, B belgesinde adı geçen *Arkhiereus* Tib. Claudius Ptolemaios ile özdeş olmalıdır. Söz konusu belgede Myra, Patara ve Aperlai vatandaşı olarak anılan Ptolemaios öncelikle Myra vatandaşlığının zikredilmesinden dolayı, Myra kökenli olmalıdır (REITZENSTEIN 2009: 206, no. 11).

İsmi günümüze ulaşmamış bir kişinin kendisi ve ailesi için *Arkhiereus* Ptolemaios zamanında bir mezar yaptırdığını öğrendiğimiz C belgesinde adı geçen Ptolemaios da *Arkhiereus* Tib. Claudius Ptolemaios ile özdeş olabilir.

P163
CLAVDIVS P---

A [Lykia/Rhodiapolis]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: Architr. a 5; *IGR* III 739 Architr. a 5; *TAM* II 905 Architr. a 5; KOKKINIA 2000: Architr. a 5:

... Κλαύδιος Π[— — — Εὐτυχεῖτε — — — ἀπὸ Ῥώμης] κτλ. (*PHI*)

TEM M.S. II. yy.

ORI ?

İlgili belgenin fragman olarak ele geçmiş olmasından ötürü *gens* ismi dışında bir bilgimiz bulunmamaktadır.

P164
CLAVDIVS SACERDOS

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d., no. 60; *IGR* III 500 B III (sat. 35):

... | ... ἐπὶ ἀρχιερέ|ος Κλαυδίου [Σ]ακέρδωτος | κτλ.

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 46, no. 61; *IGR* III 492 (sat. 12 v.d.)

²⁰⁰ Erpidase *alias* Sarpedonis'in Aperlai'da 3 azadlısı için yaptırmış olduğu mezar ve yazıtı için bk. GARDNER 1885: 355, no. 119; LEADBETTER 2007: 144 v.d.

Bk. P296, G

C [Lykia/Rhodiapolis]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161, I E; II G; III A; *IGR* III 739 I E; II G; III A; *TAM* II 905 I E; II G; III A; KOKKINIA 2000: I E (sat. 13 v.dd.); II G (sat. 13 v.d.); III A (sat. 9):

(I E)

... | ... [Λ|v]εγρ[άφη ἐπὶ ἀρχιερέος] | [Κ]λαυ[δίου Σακέρδωτος?]. ¹⁶ Ἐπὶ ἀ[ρχι]ερέος Κλαυ(δίο)υ Σα[κέρ]δ[ωτος, κτλ.

(II G)

... | ... ἐπὶ ἀρχι[ερέος Σακέρδωτος, κτλ.

(III A)

... ἐπὶ Σακέρδωτος κτλ. (PHI)

LIT HALFMANN 1979: 116 v.d., no. 21; WÖRRLE 1988: 35; LETTA 1994: 221; 239; KOKKINIA 2000: 210 v.d.; REITZENSTEIN 2009: 216, no. 24

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI ?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (A–C)

Yukarıdaki belgelerin tamamının tarihleme formüllerinde, ismi *arkhiereus* olarak anılmaktadır. Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) *heroon* yazıtından Licinnius Longus'un (1) (P296) eşi ile birlikte *lykiarkhes*'likten önce, Loos ayında vatanında Augustus rahipliği yaparak, av şenlikleri, hayvan dövüşleri ve gladyatör dövüşleri düzenlediği sırada Birlik Başrahibi'nin Claudius Sacerdos olduğu öğrenilmektedir (A). Oinoanda'dan gene Licinnius Longus'un (1) A belgesinde sözü edilen vatani Oinoanda kentindeki faaliyetleri dolayısıyla onurlandırıldığı bir kararnamenin fragmanı olan B belgesinin, Lucius Viberinus'un? (P439) *arkhiereus*'luğu zamanına tarihlendiği bilinmektedir. WÖRRLE 1988: 35 v.d.'ye göre, Licinnius Longus'un (1) Claudius Sacerdos'un Başrahipliği sırasında Oinoanda'daki faaliyetleri dolayısıyla Lucius Viberinus'un? Birlik Başrahipliği zamanında onurlandırılmasından dolayı, Sacerdos ve Viberinus'un? Birlik Başrahiplikleri ard arda tarihlenmelidir. L. Viberinus'un? Birlik Başrahipliği, Opramoas Anıtı'ndan bilinen, *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi Caelius Florus'un İmparator Traianus'un M.S. 117 yazındaki yolculuğu dolayısıyla Opramoas ile yapmış olduğu yazışma sayesinde (*TAM* II 905 IV A) kesin olarak tarihlenebilmektedir. Lykia Birliği'nin Florus'a giden bundan bir önceki yazısı Viberinus'un? *arhiereus*'luk yılında karara bağlanmıştır (*IGR* III 500 III E). Florus'un mektubu ile Viberinus'un? *lykiarkhes*'lik yılına tarihlenen mektubun aynı yıla ait olması WÖRRLE 1988: 36, n. 80'e göre, kronolojik açıdan uygun olmayacağından, Viberinus? bir önceki yılda, yani M.S. 116 yılında, Sacerdos ise M.S. 115 yılında Birlik Başrahipliği yapmış olmalıdır (WÖRRLE 1988: 42). Opramoas Anıtı'ndan bilinen, Vali Tiberius Maximus'un Opramoas'ın onurlandırılması ile il-

gili olarak Myra ve Korydalla kentlerine gönderdiği mektupların (C) tarihleme formüllerinde de Sacerdos *arkhiereus* olarak anılmaktadır.

Yukarıdaki belgelerin dışında Opramoas anıtından 2 mektup daha Claudius Sacerdos'un *arkhiereus*'luğu zamanına tarihlenmiştir: Bunlardan ilki Rhodiapolis'in imparator kültü rahibi Neikopolemos'a gönderilen mektup, ikincisi ise, muhtemelen Vali Tib. Iulius Frugi'nin Rhodiapolis'e mektubudur (C, I E).

P165
CLAVDIVS SARDONYKS

A [Lykia/Ksanthos]
TAM II 363 (sat. 2):

Οὐη(ρανία?) Δωρις | Κλ(αυδίω) · Σαρδόνυχ(ι) · | γλυκυ<τ>άτω ⁴ ἀνδρῖ μνη|μης χάριν.
(PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Ksanthos?

Claudius Sardonyks, eşi Verania Doris'in (P364) yaptırmış olduğu mezarın yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınmaktadır.

Claudius gens adı Sardonyks'ün atalarının *c.R.*'yi Claudislar Sülalesi imparatorlarından birisine borçlu olduğunu göstermektedir. Eşi Doris'in ise halû hazırda *Veranius gens* adını taşıyor olması, O'nun ailesinin M.S. 43/4–47/8 yılı *Lycia* Eyaleti valisi Q. Veranius aracılığıyla bu hakkı elde etmiş olduğuna işaret ediyor olmalıdır.

P166
CLAVDIVS SARDONYKS

A [Lykia/Sidyra]
TAM 176B (sat. 21):

... | ... Κλ(αύδιος) · Σαρδόνυξ κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. yy.'in 2. yarısı
ORI Sidyra
FP3 • δημότης

Yukarıdaki belgeden, Sidyra *Demos*'u üyelerinden biri olduğu anlaşılmaktadır. Ksanthos'tan da eşi Verania Doris (P364) tarafından kendisine mezar yaptırılmış olan bir Claudius Sardonyks (P165) tanınmakla birlikte, bu iki kişi arasında bir akrabalık ilişkisi bulunup bulunmadığını söylemek güçtür.

P167

TIB. CLAUDIVS STASITHEMIS

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 60 (sat. 2 v.d.):

Ξανθίων ἡ βουλή καὶ ὁ δῆμος | Τιβέριον Κλαύδιον δῶω Κλείωνων υἷον Στασίθεμιν τὸν
πατέρα Ἀρρουντίας Οἰνδεμης τῆς | μητρὸς Μάρκου Ἀρρουντίου Κλαυδιανού, πά-
προν δὲ Ἀρρουντίου. (PHI)

B [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 61 (sat. 2 v.d.)

Bk. P032, B

LIT *FdXanth* VII: s. 152

TEM M.S. I. yy. ortaları

ORI Ksanthos

A belgesinde, Ksanthoslular'ın Danışma ve Halk meclisleri tarafından onurlandırılan Kleon II oğlu Tib. Claudius Stasithemis, Lykia'nın ilk senatörü olarak kabul gören M. Arruntius Claudianus'un (P033) dedesi ve Arruntia Oindeme'nin (P032) babasıdır (A. B) (SG 1.8).

Ksanthos'un önde gelen ailelerinden birisine mensup olan Tib. Claudius Stasithemis, ailenin c.R. alan ilk ferdi olmalıdır.

P168

TIB. CLAUDIVS STASITHEMIS (1)

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 92 (sat. 1)

Bk. P173, E

TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy. başı

ORI Ksanthos

TRI Quirina

Traianus zamanında *arkhiereus*'luk yapmış olan Tib.? Claudius Telemakhos'un (1) (P172) oğlu ve eşi Marcia Tlepolemis (2) (P324) ile birlikte *arkhiereus*'luk yapmış olan Tib. Claudius Stasithemis II'nin (P169) babasıdır (SG 1.3).

P169

TIB. CLAUDIUS STASITHEMIS II (2)

A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 92 (sat. 1)

Bk. P173, E

PRO *PIR*² C 1031; *PIR*² 254

LIT *FdXanth* VII: s. 282 v.dd.; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223; SLAVICH 2003: 278;
 REITZENSTEIN 2005: 143, no. 42a; BAKER 2006: 49 v.dd.; REITZENSTEIN 2009: 255, no.
 62

TEM M.S. II. yy. ortaları

ORI Ksanthos

TRI Quirina

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Traianus zamanında *arkhiereus*'luk yapmış olan Tib.? Claudius Telemakhos'un (1) (P172) torunu, Tib. Claudius Stasithemis'in (1) (P168) oğlu ve *Arkhiereia* Marcia Tlepolemis'in (2) (P324) eşidir (SG 1.3). Tib. Claudius Stasithemis II, eşi Marcia Tlepolemis ile birlikte İmparator Antoninus Pius ya da Marcus Aurelius zamanında Birlik Başrahipliği yapmış olmalıdır (REITZENSTEIN 2009: 255, no. 62). Yukarıdaki belgeden O'nun *hipparkhos*'ların, *strategos*'ların, *grammateus*'ların, *prytanis*'lerin ve *gymnasiarkhes*'lerin soyundan gelmekle övünen Tib. Claudius Telemakhos'un (2) (P173) babası olduğu anlaşılmaktadır.

P170

TIB. CLAUDIUS STASITHEMIS (3)

A [Lykia/Ksanthos]
IGR III 613; *TAM* II 280; ERTEKİN 2002: 94 (sat. 3 v.d.)

Bk. P105, A

PRO *PIR*² 1031

LIT CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223

TEM M.S. II. yy. sonları – III. yy. başları

ORI Ksanthos

TRI Quirina

Senatör Tib. Claudius Attalos'un babası (P105) ve *consularis* Tib. Claudius Telemakhos'un (3) (P174) erkek kardeşi olması dışında hakkında bilgimiz bulunmamaktadır (SG 1.3).

P171
TIB. CLAUDIVS STASITHEMIS (4)

- A [Lykia/Ksanthos]
BENNDORF – NIEMANN 1884: 67, no. 41; IGR III 581; TAM II 194 sol A; sağ B (sat. 4 v.d.);
SEG 41, 1392 (sat. 7 v.d.); .); ERTEKİN 2002: 95
- Bk. P173, E
- PRO *PIR*² 1032; RE 3/2 (1899) 2871, s.v.«Claudius, no. 356» (GROAG)
- LIT BARBIERI 1952: no. 1004; HALFMANN 1982: 640; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223;
ERTEKİN 2002: 95
- TEM M.S. III. yy.'in 2. yarısı
- ORI Ksanthos
- TRI Quirina
- FP1 • *senatorius*

Yukarıdaki belgeden senatör olduğu öğrenilen Tib. Claudius Stasithemis (4), Tib. Claudia Arsasis (P077) ile *consularis* Tib. Claudius Telemakhos'un (3) (P174) oğulları, Claudia Arsinoe *alias* Telemakhis'in (P078) erkek kardeşidir (SG 1.3).

P172
TIB.(?) CLAUDIVS TELEMAKHOS (1)

- A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 92 (sat. 1)
- Bk. P173, E
- B [Lykia/Rhodiapolis]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161, IB; IGR III 739 IB; TAM II 905 I B; KOKKINIA
2000: I B (sat. 1 v.d.):
- [Ἐπὶ ἀρχιρ]έος Κλαυδί[ου Τη]λεμάχου | [Λώο]υ Πομπήιος ⁴ Φ[άλ]κων Ῥοδιαπολει-
[τῶν] ἄρχουσι βουλή | δ[ήμ]ω χάριεν· κτλ. (PHI)
- LIT *FdXanth* VII: s. 279–284; WÖRRLÉ 1988: 35–43; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223;
LETTA 1994: 221; 239; SLAVICH 2003: 278; REITZENSTEIN 2005: 143, no. 43;
REITZENSTEIN 2009: 213, no. 18
- TEM M.S. II. yy.'in 1. yarısı
- ORI Ksanthos
- TRI Quirina
- FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (B)

Opramoas'ın mezar anıtı yazıtından Tib.? Claudius Telemakhos adında bir *arkhiereus* tanınmaktadır (B). Bu kişi muhtemelen, Tib. Claudius Stasithemis II (P169) oğlu Tib. Claudius Telemakhos'un (2) (P173) onurlandırıldığı A belgesinde,

O'nun dedesinin babası olarak anılan Telemakhos (1) ile özdeş olmalıdır (REITZENSTEIN 2005: 143, no. 43) (SG 1.3). Telemakhos'un adının geçtiği B belgesinin, Opramoas Anıtı'nın *Arkhierus* Claudius Sacerdos'a (P164) göre tarihlenen mektuplarından daha erken olması gerektiğinden, Telemakhos'un *arkhierus*'luğu M.S. 115/6 yıllarından daha önce olmalıdır²⁰¹. Bununla birlikte, SLAVICH 2003: 278, Telemakhos'un M.S. 103–6 yılları arasında *arkhierus*'luk yapmış olduğunu düşünmektedir.

Tib. Claudius Telemakhos (1), Ksanthos'un birçok Birlik Başrahibi ve senatör çıkaran ailesi *Tib. Claudius*'ların epigrafik belgelere yansıyan ilk temsilcisi olmalıdır. Telemakhos'un ailesi de Pataralı *Tib. Claudius*'lar gibi, eyaletleşme sürecinde Roma'ya hizmetleri vesilesiyle *c.R.* elde eden atalara mensup olabilirler. Nitekim Telemakhos'un (1) torunu Tib. Claudius Stasithemis II'nin *hipparkhos*'ların ve *strategos*'ların, Stasithemis II'nin oğlu Tib. Claudius Telemakhos'un (2) da, *hipparkhos*'ların, *strategos*'ların, *grammateus*'ların ve *prytanis*'lerin soyundan gelmekle övülmesi, Ksanthoslu Telemakhoslar'ın Hellenistik Çağ'dan kaynaklanan ayrıcalıklı konumlarını göstermektedir.

P173

TIB. CLAUDIVS TELEMAKHOS (2)

A [Lykia/Ksanthos]

BAKER – THÉRIAULT 2002: 305; SEG 52, 1456J (sat. 2 v.d.):

Τοῦ ἀξιολογωτάτου | Λυκιάρχου Τιβ. Κ[λ. Τη]|λεμάχου Ξαν[θίων ἢ τοῦ] ⁴ [Λυκί]ων ἔθ-
νο[υς μητρό|πολι]ς καθὼς ὁ [διαθέ]μενος διεστείλατ[ο].

B [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 68 (sat. 6)

Bk. P368, A

C [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 90 (sat. 13)

Bk. P368, B

D [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 91 (sat. 16)

Bk. P174, A

E [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 92 (sat. 1 v.d.):

²⁰¹ Claudius Sacerdos'un Birlik Başrahipliği'nin tarihi için bk. WÖRRLE 1988: 35–43. Konu hk. ayrıca bk. KOKKINIA 2000: 210 v.d.

[Τιβέριον Κλ]αύδιον Στασιθέμιδος δις τοῦ Τηλεμά[χου — — — Κ]υρέϊνα Τηλέμαχον, φιλοσέβαστον καὶ φιλό[πατριν, Ῥωμαῖο]ν καὶ Ξάνθιον καὶ Παταρέα καὶ Μυρέα, πολειτευόμενον ⁴ [δὲ καὶ ἐν ταῖς κατ]ὰ Λυκίαν πόλεσι πάσαις, τὸν τῶν Αὐτοκρατόρων ξέ[νον, χειλίαρχον] λεγεῶνος δ Σκυθικῆς, τὸν ἀρχιερέα τῶν Σεβαστῶν καὶ | [γραμματέα Λυκί]ων τοῦ κοινοῦ, ἀρχιερατεύσαντα τῶν Σεβαστῶν καὶ γραμμα[τεύσαντα καὶ ἀγ]νοθητέησαντα ἐν τῇ ἡγμένη ἰσολυμπίῳ πενταετηρικῇ ⁸ [πανηγύρει ἐν τῷ] παρ' ἡμῖν ἀγιωτάτῳ ἱερῷ τῆς Λητοῦς εὐσεβῶς καὶ φιλοδό[ξως, χαρισάμεν]ον δὲ καὶ ἀργυρικὰς τῇ πόλει καὶ τῷ ἔθνει ἐπιδόσεις, | [ιερατεύσαντα τ]οῦ ἔθνους θεᾶς Ῥώμης, τετειμημένον ἐν πάσαις | [ταῖς κατὰ Λυκία]ν πόλεσι καὶ ὑπὸ Λυκίων τοῦ κοινοῦ ταῖς πρώταις καὶ ¹² [δευτέραις καὶ τ]ρίταις τεμαῖς, τεμιώμενον δὲ καὶ ὑπὸ Λυκίων | [ἔθνους κατ' ἔ]τος διὰ παντός, προγόνων ὑπάρχοντα στρατηγῶν | [— — — γραμ]ματέων πρυτανέων γυμνασιάρχων τῶν πόλλα ¹⁶ [καὶ μεγάλα τῷ ἔ]θνει καὶ ταῖς πόλεσι παραχομένων ἐν πολε[ι]τείαις, | [— — — ἀργυ]ρικαῖς ἐπιδόσεσι, ἀναθέσει κοινείων, ἄνδρα μεγαλό[φρονα — — —] λόγῳ καὶ ἤθει καὶ δικαιοσύνη διαφέροντα, | [— — —] *vac. ἔνεκεν. (PHI)*

F [Lykia/Ksanthos]

IGR III 622; TAM II 302 (sat. 12 v.d.)

Bk. P110, B

G [Lykia/Ksanthos]

IGR III 623; TAM II 301 (sat. 19)

Bk. P110, C

H [Lykia/Ksanthos]

IGR III 624; TAM II 306 (sat. 16 v.d.)

Bk. P110, D

I [Lykia/Ksanthos]

LBW 1257; CIG III 4274; IGR III 626; TAM II 303 (sat. 14)

Bk. P110, E

J [Lykia/Ksanthos]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 5, no. 12; IGR III 625; TAM II 304 (sat. 15)

Bk. P110, F

K [Lykia/Ksanthos]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 70–73, no. 50; IGR III 582. 1515; TAM II 175 (sat. 10):

Ἐπὶ ἀρχιερέος τ[ῶν Σεβα]στῶν Διογέ[νου]ς γ' τοῦ Μητροδώρου Δείου β' εἰσηγησ[α]μένου τοῦ γραμ[ματέως] τῆς βο[ουλῆς] Δημοσθένους το[ῦ Ἀν]δροβίου ἐπιψηφισαμένου δὲ τοῦ ἱερέος τῶν Σεβαστῶν Ἀλεξάν[δρου] τοῦ Λύσωγ[ος]. ἐπεὶ διὰ τοὺς [εὐ]τυχεστάτους καιροὺς τοῦ θειοτάτου Αὐτοκράτορος Καίσαρος ⁴ [Μάρκου Αὐρηλίου Κομμόδου Ἄντωνίνου] Σεβαστοῦ Εὐσεβοῦς Εὐτυχοῦς καὶ διὰ τὴν τοῦ κρατίστου | ἀνθυπάτου Γάιου Πομπωνίου Βά[σ]σου Τερεντιανοῦ περὶ τὰς πόλεις αὐξήσιν καὶ ἡ ἡμετέρα | πόλις ἐψηφίσαστο σύστημα γερογτικὸν κατὰ τὸν νόμον ἐννόμου βουλῆς καὶ ἐκλησίας ἀγομέ[νης], ἔδοξεν γραφῆναι ψήφισμα τῷ κρατίστῳ ἀνθυπάτῳ δι' οὗ παρακληθῆναι καὶ αὐτὸν συνεπικυρῶσαι ⁸ τὴν τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου κρίσιν δι' ἃ τύχη

ἀγαθῆ δεδόχθαι Σιδυμέων τῆ βουλῆ καὶ τῶ δήμῳ | συγγεγράφθαι τόδε τὸ ψήφισμα, ὁ
κ.[.]αὶ ἀναδοθῆναι αὐτῶ ὑπὸ τοῦ ἀξιολογωτάτου Λυκιάρχου πολεὶ | του ἡμῶν
Τι(βερίου) · Κλ(αυδίου) · Τηλεμάχου Ξαν[θ]ίου καὶ Σιδυμέος· Πομπῶ(νιος) Βάσσοσ ἀν-
θύ(πατος) Σιδυμέων | ἄρχουσι βουλῆ δήμῳ χαίρειν· τὰ καλῶσ γεινόμενα ἐπαινέισθαι
μᾶλλον προσ¹²ήκει ἢ κυροῦσθαι· ἔχει γὰρ τὸ βέβαιο[ν] ἀφ' ἑαυτῶν· ἐρῶσθαι ὑμᾶσ
εὔχομαι· ἐκομίσθη ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ | Λυκιάρχου Ἀπελλαίου κγ', ἐνεγράφη ὑπὸ Εὐέλθοντος
τοῦ καὶ Εὐτυχέουσ Τελεσίου Σιδυμέος | γυμνασιαρχήσαντος τῆσ γερουσίασ [π]ρώτου.
(PHI)

L [Lykia/Ksanthos]

TAM II 305 (sat. 15 v.d.)

Bk. P110, G

M [Lykia/Sidyra]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 73 v.dd., no. 51–52; IGR III 597–598; TAM II 176A (sat. 6):

(A)

Ἀγαθῆ τύχη. | οἱ πρώτως κατα|ταγέντες ἰς τὴν⁴ γερουσίαν· | βουλευταὶ | Τιβ(έριος)·
Κλ(αυδίου) · Τηλέμαχος | κτλ. (PHI)

PRO *PIR*² 1037

LIT *FdXanth* VII: s. 282; HALFMANN 1982: 640; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223;
SLAVICH 2003: 278 v.dd.; REITZENSTEIN 2005: 143, no. 44; REITZENSTEIN 2009: 261, no.
73

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı – III. yy. başı

ORI Ksanthos

CC Patara, Myra, Sidyra

TRI Quirina

FP1 • *tribunus militum legionis IV Scythicae* (E)

FP2 • λυκιάρχης (K)
• ἀρχιερεὺσ τῶν Σεβαστῶν (A–D. F–I)
• γραμματεὺσ (B–E)

FP3 • βουλευτής (M)
• ἀγωνοθέτης τῆσ θέμιδος (F–H. J. L)
• πρεσβευτής (K)

Tib. Claudius Stasithemis II (P169) ve Marcia Tlepolemis'in (2) (P324) oğlu, *Tib. Claudius* isimlerini taşıyor olması gereken bir Telemakhos'un (P172) torununun oğludur. Pınaralı Claudia Arsasis'in (P077) kayınpederi, Claudia Arsinoe *alias* Telemakhis (P078) ve Senatör Tiberius Claudius Stasithemis'in (4) (P171) büyük babalarıdır²⁰² (SG 1.3). *Hipparkhos*'ların, *strategos*'ların, *grammateus*'ların ve *prytanis*'lerin soyundan gelmekle övünen (D. E) Tib. Claudius Telemakhos, kendisi ile aynı adı taşıyan senatörün (P174) babası olmalıdır (REITZENSTEIN 2005: 143). Buna karşın *FdXanth* VII: s. 228, n. 38, Senatör Tib. Claudius Telemakhos'un Birlik

²⁰² Ailenin soy ağacı için bk. CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 224.

Başrahibi olan söz konusu Tib. Claudius Telemakhos ile özdeş olduğu düşünce-sindedir. REITZENSTEIN 2005: 143, no. 43 ise, BALLAND'ın Telemakhos'un bir Atlı Sınıfı kariyerinden ve Birlik Başrahipliği'nden sonra, *Senatus* Sınıfı'na yükselmiş olduğu düşüncesini isabetli bulmamaktadır. Çünkü bu durumda O'nun kent alanındaki faaliyetlerinden sonra, beklenmedik bir şekilde *Senatus* Sınıfı'na yükselmiş olması gerekirdi. Bu nedenle Senatör Tib. Claudius Telemakhos, Birlik Başrahibi Telemakhos ile özdeş olmaktan ziyade, O'nun oğlu olmalıdır (REITZENSTEIN 2005: 143).

Ksanthos kökenli olan Telemakhos, ayrıca Patara, Myra, Sidyma kentleri ile geri kalan tüm Lykia kentlerinin vatandaşı olarak da anılmaktadır (E. J). *Tribunus militum legionis IV Scythicae* (E), Lykia Birliği'nin *grammateus*'u (B-E), Tanrıça Roma için düzenlenen ve belki de *Dea Roma* kültüyle bağlantılı *Rhomaia* şenliklerini de kapsayan (*FdXanth* VII: s. 284) pentaeterik bir *Isolympia* Oyunu'nun (E) ve Ksanthos'ta, kuruluşu *Arkhierus* Tib. Claudius Caesianus Agrippa'ya (P110) dayanan bir kent *agon*'unun *agonothetes*'idir (F-H; J; L). Ayrıca Sidyma'da bir *gerousia* binasının inşası için M.S. 185 yılı *proconsul*'u C. Pomponius Bassus Terentianus'a elçi olarak gittiği bilinmektedir (K); Sidyma'da Danışma Meclisi üyeliği yapmış olan (M) Telemakhos, Ὁ τῶν Αὐτοκρατόρων ξένος «İmparatorların Ev Sahibi» olarak anılmaktadır (E).

Φιλοσέβαστος καὶ φιλόπατρις «İmparatorsever ve Vatansever» olarak bütün Lykia kentlerinde, Lykia Birliği'nin «birinci, ikinci, üçüncü» ve «yıllık onurları»yla onurlandırılmış (E) olan Tib. Claudius Telemakhos'un, Birlik Başrahipliği yapmış olduğu bilinmektedir (A-D. I. F-H). Sidyma'dan bulunmuş olan ve M.S. 185 yılından hemen sonraya tarihlenen bir imparator kararnamesinde (K) *lykiarkhes* olarak anılması nedeniyle, O'nun Başrahipliği *FdXanth* VII: s. 283 tarafından M.S. 185 yılından kısa süre sonraya tarihlenmektedir. Bununla birlikte, REITZENSTEIN 2009: 261, no. 73, Telemakhos'un burada *lykiarkhes* unvanını muhtemelen sadece onursal olarak taşıdığını, O'nun Başrahipliği'nin ise daha erkene tarihlenmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu nedenle REITZENSTEIN'a göre, Telemakhos İmparator Marcus Aurelius zamanında ya da Commodus'un ilk yıllarında bu memuriyeti üstlenmiş olmalıdır²⁰³.

P174

TIB. CLAUDIVS TELEMAKHOS (3)

A [Lykia/Ksanthos]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 67, no. 41; *IGR* III 581; *TAM* II 194; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 214 v.dd.; *SEG* 41, 1392, sol A (sat. 5); sağ A; ERTEKİN 2002: 96, A (sat. 3):

(sağ A)

²⁰³ Konu hk. ayrıca bk. HALFMANN 1982: 640.

... | Τιβ(έριον) Κλαύ[δ(ιον)] Τηλέμαχον Ξάνθιον καὶ Σι⁴δυμέα, τὸν λαμπρότατον ὑπα-
τικόν, | ἐν πολλοῖς ἀνδραγαθήσαντα πρότερον, | γενόμενον δὲ καὶ ταμίαν Ἀχαιῆς, |
σεμνότατον πρεσβ[ευ]τὴν [Ἀσ?]ίας καὶ τὸν ⁸ οἰκιστὴν Λαοδικέων Ἱεραπολειτῶν, | λο-
γιστὴν Καλλατιανῶν πόλεως Μυσ[ί]ας | [— — — | — — — ¹² — — — πατέρα τοῦ κρα-
τίστου]. (PHI)

B [Lykia/Ksanthos]

IGR III 613; TAM II 280; ERTEKIN 2002: 94 (sat. 4 v.d.)

Bk. P105, A

C [Lykia/Ksanthos]

IGR III 614; TAM 279; ERTEKIN 2002: 96, C (sat. 1):

[Τ]ιβέριον Κλαύδιον Τηλέμαχον, | τὸν ἀρίστης μνήμης λαμπρό[τ]ατον ὑπα[τ]ικόν, γε-
νόμενον ⁴ [ἀν]θύπατου [τῆς Ἀ]φρικῆς, Τιβέρι|[οι Κλαύδιοι ca. 5 κ]αὶ Τηλέμ[α]χος καὶ ca.
10]κῆ τὸν [ἐαυτῶν πάππον?]. (PHI)

PRO *PIR*² 1037; *RE* 3/2 (1899) 2881 v.d., s.v. «Claudius, no. 364» (GROAG); *DNP* 3 (1997) 21, s.v. «Tib. Claudius Telemachus, no. II 66» (ECK)

LIT LAMBRECHTS 1937: 23, no. 141; E. GROAG 1939: col. 122 v.d.; BARBIERI 1952: 45, no. 175; HALFMANN 1982: 640; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223; 225; SYME 1995: 281; ERTEKIN 2002: 96 v.d.; SLAVICH 2003: 278 v.d.

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı

ORI Ksanthos

CC Sidyma

TRI Quirina

FP1 • *quaestor provinciae Achaiae* (A)
• *legatus proconsulis provinciae Asiae* (A)
• οἰκιστῆς Λαοδικέων Ἱεραπολειτῶν (A)
• *curator civitatis Callatianorum* (A)
• *consul suffectus* (A)
• *proconsul provinciae Africae* (C)

Commodus zamanında Birlik Başrahipliği yapmış olan Tib. Claudius Telemakhos'un (2) (P173) oğlu, Claudia Arsis'in (P077) eşi, Senatör Tib. Claudius Stasithemis (4) (P171) ve Tib. Claudia Arsinoe *alias* Telemakhis'in (P078) babaları, Senatör Tib. Claudius Aurelius Telemakhos'un dedesidir. A ve C belgelerinden kariyeri öğrenilen Telemakhos (3), B belgesinde senatör yeğeni Tib. Claudius Aurelius Attalos'u (P107) onurlandırmaktadır (SG 1.3).

FdXanth VII: s. 228, n. 38'e göre, Senatör Tib. Claudius Telemakhos, Birlik Başrahibi Tib. Claudius Telemakhos ile özdeş olmalı iken, REITZENSTEIN 2005: 143, no. 43, O'nun Birlik Başrahibi Telemakhos ile özdeş olmaktan çok O'nun oğlu olduğunu düşünmektedir.

Kariyerine *Achaiae quaestor*'luğu ile başlamış olan Telemakhos, *Asia proconsul legatus*'luğundan sonra, fonksiyonunu tam olarak bilemediğimiz Laodikeia Hie-

rapolis *oikistes*'liği²⁰⁴ ve Callatia *curator*'luğu ile *cursus honorum*'una devam etmiş görünmektedir (A). Bundan sonra, konsüllük rütbesine erişen Telemakhos'un, *Africa* Eyaleti *proconsul*'lüğüne yükselmesi O'nun mali konulardaki üstün başarılarıyla ilgili olabilir. CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 225, Telemakhos'un *cursus honorum*'unu şu şekilde tarihlendirmektedir: M.S. 220–5 arasında *quaestor*, M.S. 235–40 arası *consul* ve M.S. 250–5 yılları arasında *proconsul*.

Tib. Claudius Telemakhos (3), B belgesinde kendisi ile aynı ismi taşıyan biri dışında isimleri tam olarak günümüze ulaşmamış torunları Tib. Claudiuslar (P181–181) tarafından onurlandırılmaktadır.

Ksanthos ve Sidyma vatandaşı olduğu bilinen Telemakhos'un Pınara kenti ile de ailevi bir bağlantısı olduğunu kentten bulunmuş olan ve yazı karakterinden ötürü Geç Hellenistik ya da Erken İmparatorluk Dönemi'ne tarihlenen bir yazıtla olan onomastik bağlantı göstermektedir: İsmi bilmediğimiz Stasithemis kızı bir kadının, eşi Tlepolemos ve oğlu Pyrros ile birlikte kent için bir *bouleuterion* yaptırdıklarını öğrendiğimiz söz konusu bu yazıtta geçen Stasithemis ismi, Telemakhos'un ailesinden, erkek kardeşi (P170), dedesi (P169) ve büyük dedesinden (P168) de bilinmektedir. Ancak iki aile arasındaki akrabalık ilişkisinin derecesini saptamak arasındaki zaman farkından dolayı mümkün değildir (WURSTER – WÖRRLE 1978: 100 v.d.).

P175

TIB. CLAUDIVS TELEMAKHOS (4)

A [Lykia/Patara]

CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 197 v.d.; SEG 41, 1394; ERTEKİN 2002: 96, D:

(A)

[— — — | Τιβ. Κλαύδιος | Τη]λέμα|[χος ὕ]πατικός ⁴ [ό π]ατήρ.

(B)

[— — —] Καπινατίων, πρεσβευτήν Ἀχαιῶν δῖς, ἀνθύ[πα]|τον Κύπρου, ἡγεμόνα λεγεῶνος τετάρτης [Σκυ]|θηκῆς, ὕπατον, πρεσβευτήν Ἀσίας, οἰκιστήν Λα[ο] ⁴δικέων καὶ Ἱεραπολειτῶν, λογιστήν Τρωαδέων | καὶ πάλιν λογιστήν Ἐφεσίων Τραλλιανῶν | Μαγνήτων Μειλησίων *vac.* ἡ πατρίς.

LIT CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 216 v.dd.; DNP 3 (1997) 21, s.v. «Tib. Claudius Telemachus, no. II 67» (ECK)

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı

ORI Ksanthos

TRI Quirina

²⁰⁴ *Oikistes*'liğin fonksiyonu tam olarak bilinmemektedir. SEG 41: s. 474'de, *oikistes*'lik bilinmeyen bir *beneficium* olarak tanımlanmakta, *oikistes*'lerin imparator ve *senatus* tarafından atanmış, yerel işleri düzenlemekten sorumlu bir komisyonun üyeleri oldukları düşünülmektedir.

- FP1
- *curator Capenae*
 - *legatus Augusti pro praetore provinciae Achaiae (bis)*
 - *proconsul provinciae Cypri*
 - *legatus legionis IV Scythicae*
 - *consul*
 - *legatus proconsulis provinciae Asiae*
 - οἰκιστὴς Λαοδικέων καὶ Ἱεραπολειτῶν
 - *curator Troadorum*
 - *curator civitatis Ephesiorum, Trallianorum, Magnedorum, Milesiorum*

Yukarıdaki belgede, Tib. Claudius Telemakhos adlı *consul* bir babanın, oğlu ya da kızı için bir onurlandırması söz konusudur. Tib. Claudius Telemakhos adı kuşkusuz Ksanthos'tan daha önce aynı adı taşıyan 3 şahsın (P172–174) daha bilindiği meşhur *Tib. Claudius*'lar ile bağlantılı olmalıdır²⁰⁵. *SEG* 41, 1394'e göre, bu kişi *TAM* II 194'te onurlandırılan Tib. Claudius Telemakhos'un (3) (P174) oğlu, yeğeni ya da kuzeni olmalıdır. Bununla birlikte, aralarındaki akrabalık ilişkisinin kesin olarak tespit edilememesi, Tib. Claudius Telemakhos'un (4), ailenin *CHRISTOL – DREW-BEAR* 1990/1: 224 tarafından verilen soy ağacına yerleştirilmesini olanaksız kılmaktadır (SG 1.3).

Kariyerine M.S. III. yy.'ın 1. yarısında Capena *curator*'luğu (Güney Etruria'da vatandaş *foederata*'sı) ile başlamış görünen Telemakhos, bundan sonra, 2 yıl boyunca başarılı bir biçimde *Achaia legatus*'luğu, *Cyprus proconsul*'lüğü, Suriye'de konuşlanmış olan *legio IV Scythica*'nın *legatus legionis*'liği, *Asia* Eyaleti *proconsul legatus*'luğu, Laodikeia ve Hierapolis *oikistes*'liği, Troas Bölgesi ile Ephesos, Tralleis, Magnesia ve Miletos *curator civitates*'liği yapmıştır²⁰⁶. *CHRISTOL – DREW-BEAR* 1990/1: 225, Telemakhos'un M.S. 205–10 yılları arasında *praetor* ve M.S. 235–40 yılları arasında *Asia proconsul legatus*'luğu yapmış olması gerektiğini ifade etmektedir.

CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 206, yukarıda *Senatus* Sınıfı'nda üstlenmiş olduğu görevlerini verdiğimiz Telemakhos'un kariyerinin Kıbrıs valiliğinden sonra yavaşladığını ifade etmektedir. Örneğin Kıbrıs valiliği yapmış bir diğer Lykialı olan Tib. Claudius Flavianus Titianus *etc.* (P135), *legio V Macedonia tribunus militum*'luğunu Kıbrıs valiliği görevinden önce gerçekleştirmiştir. Telemakhos'un Kıbrıs valiliğinden sonra gerçekleştirmiş olduğu *IV. Scythica*'nın *legatus legionis*'liği görevi ise, söz konusu lejyonun bilinen 12 *tribunus*'undan 3'ünün Doğu kökenli olması dolayısıyla şaşırtıcı değildir. Telemakhos'un *tribunus*'luktan sonra aradaki

²⁰⁵ Bu ailenin M.S. II. yy.'daki fertleri için bk. *FdXanth* VII 92–94. M.S. III. yy.'daki fertleri için bk. *TAM* II 194; *SEG* 41, 1392. Ailenin soy ağacı için bk. *CHRISTOL – DREW-BEAR* 1990/1: 224. Ayrıca bk. *SEG* 41, 1394; *DNP* 3 (1997) 21, s.v. «Tib. Claudius Telemachus, no. II 67» (ECK).

²⁰⁶ Telemakhos'un kariyeri hk. bk. *CHRISTOL – DREW-BEAR* 1990/1: 202 v.dd.

aşamaları atlayarak doğrudan *consul*’lüğe yükselmiş olması çok nadir rastlanan ve açıklanması güç bir durum iken, *consul*’lükten hemen sonra *Asia* Eyaleti *proconsul legatus*’luğuna getirilmiş olması örneği olmayan bir durum değildir²⁰⁷. *Asia* Eyaleti *legatus*’luğunun yanı sıra, Laodikeia ve Hierapolis kentleri *oikistes*’i olarak da anılan Telemakhos, belki de *legatus*’luğu sırasında Laodikeia ve Hierapolis kentlerindeki kamusal yapıların inşasından sorumlu olduğu için bu unvanı almıştır (CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 206).

P176

TIB. CLAUDIVS TELEMAKHOS (5)

A [Lykia/Ksanthos]

BAKER – THÉRIAULT 2002: 303; SEG 52, 1456 A:

Τιβέριος Κλαύδιος Τηλέμαχος:

... ἔ¹⁶δωκεν, τὸν δὲ τοῦ ἐλαίου ξέ[σ]|την διεπώλησεν ἄσσαριῶν | τεσάρων ἀπὸ ἄσσα-
ρίων | ἐννέα κτλ.... τὸν ἀνδριάντα ἀ[νασ]²⁰τήσειν ὑπέσχετο ἐκ τ[οῦ] | ἑαυτοῦ κτλ.

B [Lykia/Ksanthos]

IGR III 614; TAM 279; ERTEKİN 2002: 96, C (sat. 5–6)

Bk. P174,C

LIT CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 216 v.dd.; DNP 3 (1997) 21, s.v. «Tib. Claudius Telemachus, no. II 67» (ECK)

TEM M.S. III. yy.

ORI Ksanthos

TRI Quirina

Editio princeps’i tarafından M.S. III. yy.’a tarihlenen A belgesinde dedesi ile aynı ismi taşıyan Tib. Claudius Telemakhos halka yaptığı zeytinyağı ve para bağısı dolayısıyla bir heykelle onurlandırılmaktadır. Söz konusu Telemakhos, B belgesinde dedesi *Africa proconsul*’u Tib. Claudius Telemakhos’u (3) (P174) onurlandıran *Tib. Claudius*’lardan Tib. Claudius Telemakhos ile özdeş olmalıdır. Ksanthos’tan bir başka belgede²⁰⁸ onurlandırılan senatör M. Aurelius Attalos, Tib. Claudius Telemakhos’un (3) bir başka torunu olmalıdır (SEG 52, 1456 B) (SG 1. 3).

²⁰⁷ *Asia* ve *Africa* eyaletlerinden *consul*’lükten hemen sonra valiliğe yükselen başka valiler de bilinmektedir: Bk. CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 208, no. 242–243.

²⁰⁸ BAKER – THÉRIAULT 2002: 303; SEG 52, 1456B.

P177
CLAVDIVS THERASEAS

A [Lykia/Kadyanda]

WÖRRLE – WURSTER 1997: 407, B II; SEG 47, 1806 B II (sat. 60):

... ⁶⁰ ἐπὶ ἀρχιερέος Κλαυδίου Θρασέου πεπᾶρχ[θ]αι κτλ.

LIT WÖRRLE – WURSTER 1997: 403 v.dd.; KOKKINIA 2000: 210 v.d.; REITZENSTEIN 2009: 236, no. 44

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI ?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Therases ismi Lykia'da sıklıkla karşılaşılan bir şahıs adı olmamakla birlikte²⁰⁹, yukarıdaki belgede *arkhiereus* olarak anılan Claudius Theraseas'ın mensup olduğu aileyi tespit etmek mümkün olamamaktadır (WÖRRLE – WURSTER 1997: 411 v.d., n. 28). WÖRRLE – WURSTER 1997: 403 v.dd.'ye göre, yukarıdaki belgede Theraseas'ın Opramoas'tan sonra Birlik Başrahibi olarak anılmasından dolayı, O'nun rahipliği M.S. 137 yılına tarihleniyor olmalıdır. Claudius Theraseas'ın *c.R.*'sinin daha önceden tanıdığımız Claudius *gens* adını taşıyan ailelerden biriyle mi bağlantılı olduğu ya da burada Claudiuslar Sülalesi imparatorlarına dayanan bir başka *c.R.*'nin mi söz konusu olduğu bilinmemektedir.

P178
CLAVDIVS TLEPOLEMOS

A [Lykia/Kadyanda]

TAM II 681 (sat. 5):

[Ἐπὶ ἀγνωσθέντος διὰ βίου | τοῦ ἀξιολογώτατου Πο|πλίου Αἰλίου Τερτυλλι⁴ανοῦ Ἀριστ]ολ[όχου τοῦ | Ἀριστ]ολόχου [Κ]αδ[υ]ανδέως Κλαύδιος Τλ[η]πόλεμος Καδυανδέως κ[αὶ] ⁸ Πιναρ[?]εὺς νεικήσας *vac.* | [νέω?]ν πάλην ἀπτῶς | [καὶ] ἀμεσολάβητος | [θέμι]δος ἔκτης, ἧς [κα¹²τέ]λιπεν Φανιαν[ῆ] ἢ κ[αὶ] Ἀμ]μία Φανίου τοῦ καὶ [Φι]λώτα Καδυανδῆς [τῆ] | γλυκ]υτάτη πατ[ρίδι]. (PHI)

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısının sonu – 2. yarısının başı

ORI Kadyanda

CC Pinara?

FP4 • νικάω νέων πάλην θέμιδος, ἧς κατέλιπεν Φανιανῆ ἢ καὶ Ἀμμία Φανίου τοῦ καὶ Φιλώτα

²⁰⁹ Theraseas adı daha ziyade Küçükasya'dan Karia'dan bilinen bir isimdir. Lykia'dan bilinen Theraseaslar için bk. Tlos: TAM II 551; Simena: PETERSEN – LUSCHAN 1889: 52, no. 93.

Yukarıdaki belgeden, Serapis ve Isis için düzenlenmiş olması gereken, *agonothetes*'liğini Kadyandalı P. Aelius Tertullianus Aristolokhos'un (P025) yapmış olduğu oyunlar kapsamında, gençler arası güreş müsabakasında zafer kazanan Kadyanda ve belki de Pinara vatandaşı, yenilmez ve muzaffer bir Claudius Tlepolemos'un varlığını öğrenmekteyiz. *Claudius* adı, Tlepolemos'un ailesinin daha İmparator Claudius zamanından beri *c.R.*'ye sahip olduğunu göstermektedir. Söz konusu metinde, Tlepolemos'un zafer kazandığı yarışın hangi *agon* çerçevesinde düzenlenmiş olduğu dair herhangi bir bilgi bulunmasa da, *TAM* II 677 ve 679 numaralı belgelerde Serapis ve Isis için düzenlenen oyunların söz konusu olması, yukarıdaki belgede sözü edilen yarışın da bu tanrılar için Kadyanda'da yıllık olarak düzenlenen *agon*'larla bağlantılı olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca bu belgeden, bahsi geçen *agon*'ların Phantias *alias* Philotas kızı Kadyandalı Phaniane *alias* Ammia tarafından çok sevgili vatanına miras bırakıldığı öğrenilmektedir²¹⁰.

P179

TIB. CLAVDIVS ---

A [Lykia/Aperlai]
CIG III 4300q; LBW 1298; IGR III 693

Bk. P162, A

TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı
ORI Myra

Aperlailı Erpidase *alias* Sarpedonis'in ilk eşi olan Tib. Claudius Ptolemaios'un (P162) babası olması dışında hakkında bir bilgimiz yoktur.

P180

TIB. CLAVDIVS ---

A [Lykia/Ksanthos]
IGR III 614; TAM 279; ERTEKİN 2002: 96, C (sat. 4 v.d.)

Bk. P174, C

TEM M.S. III. yy.?
ORI Ksanthos

²¹⁰ *TAM* II 905 IV H'de *arkhiereus*'luğu WÖRRLE 1988: 42 tarafından M.S. 121 yılına tarihlenen bir Phantias oğlu Attalos'un adı geçmektedir. Attalos'un Phantias *alias* Philotas kızı Kadyandalı Phaniane *alias* Ammia'nın ağabeyi olma ihtimali göz ardı edilmemelidir (WÖRRLE – WURSTER 1997: 439, n. 190).

Yukarıdaki belgede, *Africa proconsul*'u Tib. Claudius Telemakhos (3) (P174), tam isimlerini bilemediğimiz torunları Tib. Claudiuslar, Telemakhos ve adı bilinmeyen bir başka kişi/kişiler tarafından da onurlandırılmaktadır. Söz konusu belgeden Telemakhos'un birer Tib. Claudius olan en az iki torunu tanınmaktadır.

P181
TIB. CLAVDIVS ---

A [Lykia/Ksanthos]
IGR III 614; TAM 279; ERTEKİN 2002: 96, C (sat. 4 v.d.)
Bk. P174, C

TEM M.S. III. yy.?
ORI Ksanthos

Africa proconsul'u Tib. Claudius Telemakhos'un (3) (P174), yukarıdaki belgede kendisini onurlandıran torunlarından bir diğeridir.

P182
COCCEIA SARPEDONIS

A [Lykia/Lydai]
HICKS 1889: 57, no. 8; TAM II 152; SEG 53, 1681 (sat. 3)
Bk. P245, A

B [Lykia/Lydai]
HICKS 1889: 59, no. 10; TAM II 154:

Κοκκήϊας Σαρπηδονίδος ἡ σωματοθήκη μόνης. (PHI)

LIT HICKS 1889: 58; TAM II 45: s. 45; PUECH 2002: 292; TIETZ 2003: 155 v.dd.; WÖRRLE – WURSTER 1997: 440, n. 194

TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy. başı
ORI Lydai

TIETZ 2003: 157 v.d.'ye göre, arkeolojik ve epigrafik belgeler birlikte dikkate alındığında A belgesinde söz konusu olan mezar sahibi, daha önce HICKS 1889: 58 ve TAM II: s. 45'in kabul ettikleri gibi Diophantos değil, O'nun torununun oğlu olan ve M.S. II. yy.'ın birinci yarısında ya da bu yüzyılın ikinci çeyreğinde yaşamış olması gereken C. Iulius Diophantos (1) (P245) ve eşi Cocceia Sarpedonis (P182) olmalıdır. TIETZ 2003: 158 v.d., ilk evliliğini oğlu C. Iulius Heliodoros'un (P250) annesi sıfatı ile onurlandırdığı (P250, D) Sophronis ile yapmış olan Diophantos'un, Cocceia Sarpedonis ile ikinci evliliğini gerçekleştirmiş olması gerektiğini düşün-

mektedir. Bununla birlikte, PUECH 2002: 292 ve REITZENSTEIN 2009: 303, 8, Sophronis'in M.S. 141 yılı *arkhiereus*'u olan C. Iulius Heliodoros'un annesi ve Diophantos'un eşi olduğunu düşünmektedirler. Biz de çalışmamızda PUECH ve REITZENSTEIN'in bu görüşlerini kabul etmiş bulunmaktayız (SG 1.4).

P183
M. COCCEIVS DAPHNOS

A [Lykia/Patara]
ENGELMANN 2007b: 163 v.d., no. 6 (sat. 23):
... Μα. Κοκκηῖος Δάφνος κτλ.

TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı
ORI Patara

Patara'dan Dionysios'u muhtemelen bir heykelini de diktirerek onurlandıranlardan birisidir²¹¹. Cocceius Daphnos'un *Ma.* şeklinde kısaltılmış olan *praenomen*'i, alışlagelmemiş bir form olmamakla birlikte, İmparator Nerva'nın da *praenomen*'i olan *Marcus* ön isminin kısaltması olduğuna şüphe yoktur.

P184
COCCEIVS DOSITHEOS

A [Lykia/Kadyanda]
WÖRRLE – WURSTER 1997: 406, B I; 406, B II; SEG 47, 1806 B I (sat. 44); B II (sat. 16):
(B I, sat. 44)
... χωρία Φανίου Μαρκίου Ἀντιγένους καὶ κληρο[νόμω]ν Κοκκηίου Δωσιθέου συνβ^ο β'
κτλ.
(B II, sat. 16)
... χωρία Φανίου Μαρκίου Ἀντιγένους καὶ κληρονόμων Κοκκηίου Δωσιθέου συνβ^ο α'
κτλ.

LIT WÖRRLE – WURSTER 1997: 440, n. 194
TEM M.S. II. yy.'in 1. yarısı
ORI Kadyanda

Dereköy'den bulunmuş olan Zeus kutsal alanında yapılan reformlara ilişkin belgenin yukarıda verilen satırlarında Cocceius Dositheos'un ismi iki yerde Phantias Marcus Antigenos (P188) ile birlikte arazi sahibi olarak zikredilmektedir. Bu durum iki şahıs arasında akrabalık ilişkisi olduğu düşüncesini güçlendirmektedir.

²¹¹ Diğer dedikantlar için bk. P114. 350. 384. 385. 387. 388. 396. 430.

Dositheos adı Kadyanda'dan başka yazıtlarda da geçmektedir²¹². *Cocceius gens* adı ise Lykia'da nadir rastlanan bir isim olmakla birlikte, Lydai'dan Cocceia Sarpedonis'ten de bilinmektedir (P182).

P185

L. CORNELIVS L---IVS DIONYSIOS

A [Lykia/Phellos]

SCHULER 2005: 254, no. 2; SEG 55, 1482 (sat. 1 v.d.):

Λο[ύ]κιον Κορνήλιον | Λ..[.]ιον Διον[ύ]σιον | Νεικ[οφρ]ώντος [Φε]λλείτην ⁴ καὶ Πα-
[τ]αρέα, τ[ὸν] αξιολογώτα|τον ἀρχ[ι]φύ[λ]ακα τοῦ λαμπρο|τάτου Λ[υκί]ων ἔθνους |
Φελλειτῶν ἢ πόλις, ν τὸν ⁸ ἐν πᾶσιν προστάτην καὶ εὐερ|[γ]έτην, ν βουλῆς καὶ δήμου |
κρίσει.

LIT SCHULER 2005: 254 v.dd.

TEM En geç M.S. II. ya da III. yy.

ORI Phellos

CC Patara

FP2 • ἀρχιφύλαξ

Phellos'ta bulunmuş olan yukarıdaki belgeden, Nikophoros oğlu olan Phellos ve Patara vatandaşı bir L. Cornelius L---ius Dionysios tanınmaktadır. Görüldüğü üzere, iki *gens* adı taşıyan Dionysios'un ikinci ismi yazıtın buluntu durumundan dolayı eksiktir. Ancak ismin ele geçmiş olan harfleri ile eksik harf sayısından yola çıkan SCHULER 2005: 256, Dionysios'un ikinci *gens* isminin *Aurelius* olarak tamamlanabileceğini düşünmektedir²¹³. Söz konusu belgeden, Birlik için övgüye değer bir *arkhiphylaks*'lık yaptığı öğrenilen Dionysios burada, vatani Phellos kentinin «patron» ve «hayırseveri» olarak onurlandırılmaktadır.

Dionysios'un Birlik adına üstlenmiş olduğu *arkhiphylaks*'lık görevi, O'nun eyaletin önde gelenlerinden olduğunun ve önemli bir servete sahip bulunduğunun göstergesidir. Çünkü Roma makamlarına karşı eyaletin vergi gelirini garanti etmekle yükümlü olan *arkhiphylaks*'ların, bunun için gerekli olan miktarı önce kendi ceplerinden *fiscus*'a yatırdıkları ve bu parayı daha sonra kentlerinden topladıkları bilinmektedir²¹⁴.

Cornelius gens adı şimdye kadar Balboura'dan bilinen Iulia Cornelia (P225) istisnası dışında Lykia'da karşılaşılan bir isim değildi. *Cornelius* adından yola çıkıla-

²¹² TAM II 650 IA 3. 663. 676.

²¹³ *Cornelius Aurelius gens* isimlerinin birarada kullanımının çok nadir olduğunu belirten SCHULER 2005: 255, bu kombinasyon ile sadece Ephesos'tan *Consul* M. Cornelius Theodoros ve oğlu Zenon'un (*Ieph* 659) adlarında karşılaşıldığını ifade etmektedir.

²¹⁴ Konu hk. bk. WÖRRLE 1975: 292 v.dd.; ZIMMERMANN-M 1993a: 108 v.d.; BEHRWALD 2000: 216–219.

rak, Dionysios'un vatandaşlık hakkının kime dayanabiliyor olacağı konusunda bir takım görüşler ileri sürülebilir: Buna göre, M.S. 138–40 yıllarında *Lycia et Pamphylia legatus*'u olan Cn. Arrius Cornelius Proculus²¹⁵ ya da İmparator Tiberius'un *legatus*'u olarak Lykia'da görevli bulunmuş olan Q. Cornelius Priscus²¹⁶ akla gelen ilk isimlerdir. Uzak bir ihtimal ise Mithridates Savaşı'ndaki desteklerinden dolayı, Lykia halkını Roma'nın dostu ilan eden Sulla olabilir. Ancak aradaki zaman farkından dolayı bu ihtimal olası görünmemektedir (SCHULER 2005: 256).

P186

M. DOMITIVS MEGASYSTOS

A [Lykia/Telmessos]

TAM II 16 (sat. 1 v.d.):

Μάρκον Δομίτιον Μάρ(κου) Δομ(τίου) | Φιλίππου Μεγασύστα [τοῦ] | Φιλ[ίππου υἱ]ὸν
Κυρεῖνα ⁴ Φιλ[ίππου] Τελμησσέα, αὐτὸ[ν] | εὐεργέ[την] καὶ κτίστην, |
[σν]νκ<λ>ητικ<ῶ>ν καὶ ἀ[ρχι]ερ[α]α<τ>ι<κ>ῶν Λυκίᾳ ⁸[χῶν προγόνων — — | — —
—]. (PHI)

LIT REITZENSTEIN 2009: 258, no. 67

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Telmessos

Yukarıdaki belgede, muhtemelen *Lykiarkhes* M. Domitius Philippos'un (P187) oğlu olan M. Domitius Megasystos «*euergetes*» ve «*ktistes*» olarak onurlandırılmaktadır. Söz konusu belgede, Megasystos'un senatörlerin ve *lykiarkhes*'lerin soyundan geldiği de belirtilmektedir.

P187

M. DOMITIVS PHILIPPOS

A [Lykia/Telmessos]

CIG 4198; IGR III 538; TAM II 24 (sat. 10)

Bk. P411, A

B [Lykia/Telmessos]

TAM II 29 (sat. 5):

[— — — | — — — | — — — ἀγωνοθετοῦντος ⁴ διὰ βίου τοῦ ἀξιολογω]τάτου | [Λυ-
κίᾳρχου Μάρ(κου) Δο]μ(τίου) Φιλίππου [ε' ? | Τελ]μησσέως. (PHI)

²¹⁵ Cn. Arrius Cornelius Proculus hk. ayrıntılı bilgi için bk. RÉMY 1989: 302, no. 248.

²¹⁶ Q. Cornelius Priscus hk. ayrıntılı bilgi için bk. RÉMY 1989: 307, no. 258.

- LIT REITZENSTEIN 2009: 258, no. 67
 TEM Marcus Aurelius sonrası
 ORI Telmessos
 FP2 • λυκιάρχης (A. B)
 FP3 • ἀγωνοθετέω τῶν προκληϊανείων (A. B)

Telmessos'tan M. Aurelius Hermagoras *alias* Zosimos'un (P411) onurlandırıldığı A belgesi ile bir diğer yazıt parçasından (B) *lykiarkhes*'lik yapmış olduğu bilinen Domitius, gene her iki belgeden öğrenildiği kadarıyla Telmessos'taki *Prokleianeia agon*'larının yaşam boyu *agonethetes*'liğini yapmıştır. REITZENSTEIN 2009: 258, no. 67'ye göre, O'nun *lykiarkhes*'liği M.S. II. yy.'ın ikinci yarısından sonraya tarihleniyor olmalıdır.

REITZENSTEIN 2009: 258, no. 67, onomastik nedenlerden dolayı Philippos'un Telmessos'tan Birlik Başrahipliği yapmış bir çift olan Philippos ve Megasystos kızı Artemion *alias* Tata'nın soyundan geliyor olabileceğine dikkati çekmektedir. TAM II 16'da bir M. Domitius Philippos oğlu M. Domitius Megasystos'un (P186) söz konusu olması REITZENSTEIN'ın bu görüşünü desteklemektedir. Burada adı geçen M. Domitius Philippos muhtemelen *Lykiarkhes* Domitius Philippos ile özdeştir.

Domitius gens ismi Philippos'un muhtemelen dedesinin c.R.'yi M.S. 135–8 yılları *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi Domitius Seneca aracılığıyla elde etmiş olduğunun göstergesi olarak kabul edilebilir (WÖRRLE 1988: 35–43).

P188

FANIVS MARCIVS ANTIGENOS(?)

- A [Lykia/Kadyanda]
 WÖRRLE – WURSTER 1997: 406, B II; SEG 47, 806 B II (sat. 15):

... χωρίον Φανίου Μαρκίου Ἀντιγένου κτλ.

- TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
 ORI Kadyanda

İsmi yukarıda ilgili satırları verilen Dereköy'deki Zeus kutsal alanında yapılan reformlara ilişkin belgede toprak sahibi olarak anılmaktadır. Antigenos'un *Fanius* ve *Marcius* olmak üzere iki *gens* ismine mi sahip olduğu ya da burada *Marcius* Antigenos oğlu bir *Fanius*'un mu söz konusu olduğu açık değildir. *Marcius* adı her durumda Vespasianus zamanı valisi Sex. Marcus Priscus ile bir bağlantıya işaret edebilir. Antigenos ismi yerel bir kökeni göstermektedir.

P189
FLAVIA ANASSA

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d., no. 60; IGR III 500 B IV (sat. 5–8):

... ἀπὸ τοῦ | Φλαυίου Τιτιανοῦ τοῦ καὶ Ἀλκιμέδον|τος υἱός, Φλάυιος Λόνγος καὶ θυγά-
τηρ ⁸ Φλαυία Ἄνασσα κτλ. (PHI)

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı

ORI Pinara

Licinnia Flavilla'ya (2) ait *heroon* yazıtında zikredilen Pinaralı T. Flavius Claudianus Capito'nun (P206) torunu, Flavius Titianus *alias* Alkemon'un (P221) kızı ve Flavius Longus'un (P211) kız kardeşi olduğu öğrenilmektedir (SG 1.13). Annassa *cognomen*'i O'nun Patara ile olan bağlantısını göstermektedir. Hiç kuşkusuz ki, adını Patara'dan Baebius Italicus'un kızı olan büyük annesi Baebia Anassa'dan almıştır. Aile ilişkileri dışında hakkında bilgi yoktur. *Flavia gens* adı, babasından kaynaklanan *c.R.*'ye işaret etmektedir.

P190
FLAVIA ARSASIS *alias* PTOLEMAÏS

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 72 (sat. 3 v.d.):

Τίτου Φλαυίου Συμμάχου | υἱοῦ Κυρεΐνα Ἀντιόχου θυγα|τέρα Φλαυίαν Ἄρσασιν τήν καὶ
⁴ Πτολεμαΐδα, Ξανθίων ὁ δῆμος. (PHI)

TEM M.S. 68 sonrası

ORI Ksanthos?

Yukarıdaki belgeden, Ksanthos *Demos*'u tarafından onurlandırılan Flavia Arsasis *alias* Ptolemaïs'in, T. Flavius Antiokhos'un (P198) kızı ve Symmakhos'un torunu olduğu öğrenilmektedir. Arsasis *cognomen*'i O'nun Ksanthos'tan birçok Birlik Başrahibi çıkaran *Tiberius Claudius*'larla, ikinci ismi olan Ptolemaïs ise *Arkhiereia* Ptolemaïs (REITZENSTEIN 2005: 146, no. 49a) ile arasında bir bağlantıya işaret ediyor olabilir. Bununla birlikte, yukarıda belirtildiği üzere, Artemis Kombike'ye adakta bulunan Flavia Arsasis (P191) ile özdeş olma ihtimali de bulunmaktadır.

P191
FLAVIA ARSASIS

A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 3:

Φλαβία | [Ἀ]ρσασίς | [Ἀ]ρτέμι 4δι Κονβί|κῆ. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Komba?/Ksanthos?

Yukarıdaki belgeden, Artemis Kombike için adakta bulunmuş olan bir Flavia Arsasis tanınmaktadır. Arsasis'in Komba Artemis'i için adakta bulunması O'nun Komba kökenine işaret ediyor olabilir. Bununla birlikte, Flavia Arsasis *alias* Ptolemaïs (P190) ile özdeş olma ihtimali de göz ardı edilmemelidir.

P192
FLAVIA LYKIA

A [Lykia/Oinoanda]
HALL *et alii* 1996: 137 v.d.; SEG 46, 1709 III D (sat. 5 v.d.):

... | ... τὴν Φλαυίαν Λυκίαν γαμ]εῖ Σιμωνίδης, ἐξ ὧν | γέινεται υἱὸς Φλαυιανὸς Διογένης ὁ Λυκιαρχή]σας κτλ. (PHI)

B [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d., no. 60; IGR III 500 B IV (sat. 1–5; 8–12):

(sat. 1–5), bk. P222, B

(sat. 8–12)

... ⁸ τὴν Φλαυίαν Λυκίαν γαμ]εῖ Σιμωνίδης Διογένους τρις τοῦ Μό]λητος Οἰνοανδεὺς καὶ γέινεται υἱὸς | Φλαυιανὸς Διογένης ὁ Λυκιαρχή]σα[ς]. | κτλ. (PHI)

LIT LARSEN 1946: 59; WÖRRLE 1988: 71 v.d.

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Pinara

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtından (B) Flavius Titianus Capito (P206) ile Baebia Anassa'nın kızı, Flavius Capito *alias* Italicus (P204) ve Flavius Titianus *alias* Alkimedon'un (P221) kız kardeşleri olduğu öğrenilmektedir (SG 1.13). Moles oğlu Diogenes II oğlu Oinoandalı Simonides ile evli olan Lykia, belki de Oinoandalı ünlü Epikurosoçu filozof Diogenes ile özdeş olan Flavianus Diogenes'in annesidir. Flavianus Diogenes'in babası Simonides'in c.R.'ye sahip olmamasından ötürü, Lykia'nın oğlu Diogenes de bir Roma vatandaşı değildir. Bununla birlikte, Diogenes annesinin *gens* adından türemiş olan *Flavianus* adını taşımaktadır.

P193
FLAVIA MAXIMA

A [Karia/Kaunos]

MAREK 2006: 315, no. 137

Bk. P212, A

LIT REITZENSTEIN 2005: 161, no. 59

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısının 2. çeyreği – 2. yarısının 1. çeyreği

ORI Sidyma~Ksanthos?/Kaunos

Yukarıdaki belgede onurlandırılan Flavia Maxima, Birlik Başrahibi Flavius Titianus (P220) ile *Arkhieraia* Kaunoslu Vedia Tertulla'nın kızı, Q. Vedius Capito'nun torunu ve Pub. Vedius Capito'nun torununun kızı, Flavius Capito (P205) ve muhtemelen T. Flavius Mettianus'un (P213) kardeşleridir (SG 1.11). Baba tarafı 2, anne tarafı ise en azından 4 kuşaktan beri c.R.'ye sahip bulunan Maxima, baba tarafından belki de Ksanthos ya da Sidyma kökenli *Flavius*'lara, anne tarafından ise Kaunoslu *Vedius*'lara mensuptur. MAREK 2006: 317'ye göre, Kaunoslu *Vedius*'lar c.R.'yi M.Ö. I. yy.'ın ortalarından sonra *Asia Eyaleti*'nde aktif olan Augustus'un dostu Pub. Vedius Pollio'dan almış olabilirler. Maxima'nın baba tarafından büyükbabası, dedesi ve dedesinin babasının (P220. 212) Birlik Başrahipliği yapmış oldukları bilinmektedir. Buna karşın, anne tarafı O'nun büyük büyük babası olan Publius Vedius Neon'a kadar izlenebilmektedir²¹⁷. Yukarıdaki belgede dikkate değer olan, alışılmış olduğu üzere ilk olarak babasının adını veren Maxima'nın, bunu takiben anne tarafından akrabaları ile devam etmiş olmasıdır. MAREK 2006: 316'ya göre, bunun nedeni Maxima'nın taşın bu kısmında ailesinin daha önemli mensuplarını anmak istemiş olması olmalıdır.

Ebeveynleri Flavius Titianus ve Vedia Tertulla'nın müşterek birlik başrahiplikleri'nin İmparator Traianus ya da Hadrianus zamanlarına tarihlenmesinden ötürü, Maxima'nın Geç Hadrianus – Erken Antoninuslar zamanında yaşamış olması gerekir.

²¹⁷ Flavia Maxima'nın anne tarafından büyükbabası olan Q. Vedius Capito, *stephanepheros*'luk, 4 kez *gymnasiarkhes*'lik ve imparatorlara ev sahipliği yapmıştır. Maxima'nın gene anne tarafından büyük büyükbabası P. Vedius Capito, 2 kez *stephanepheros*'luk ve ayrıca İmparator Vespasianus zamanından beri Zeugma'da kampı bulunan *legio IV Scythica*'nın *tribunus militum*'luğunu yapmıştır, MAREK 2006: 315 v.d.

P194
FLAVIA NANNE

A [Lykia/Sidyma]

CIG III 4266; BENNDORF – NIEMANN 1884: 78, no. 54; TAM II 206 (sat. 2):

Φλάβιος Φαρμάκης (*sic*) | Φλαυίαν Νάνμην (*sic*) | τὴν θυγατέρα ⁴ ἀρχιερατέυσασαν | τῶν Σεβαστῶν | καὶ τεμηθεῖσαν | ταῖς πρώταις τεμαῖς ⁸ ὑπὸ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς | πόλεως καὶ ὑπὸ τῆς πόλεως | καὶ ταῖς δευτέραις | ζήσασαν σ[εμνῶς ¹² καὶ ἐνδόξω[ς. (*PHI*)

LIT REITZENSTEIN 2005: 147, no. 51; REITZENSTEIN 2009: 205, no. 91

TEM M.S. I. yy. ortaları

ORI Sidyima?

FP2 • ἀρχιέρεια τῶν Σεβαστῶν

Flavia Nanne, babası Flavius Pharnakes'in (P215) Sidyima'da yaptırmış olduğu kent merkezinde bulunan mezar anıtının²¹⁸ yukarıda verilen yazıtından tanınmaktadır. Söz konusu belgeden Nanne'nin *arkhiereia*lık yapmış olduğu ve hem kenti hem de Birlik tarafından «birinci» ve «ikinci onurlar»la onurlandırıldığı öğrenilmektedir. Mezar anıtının Sidyima'da bulunmasından dolayı, Nanne'nin Sidyima kökenli olduğu düşünülebilir. Aileden *c.R.*'yi ilk elde eden kişinin Nanne'nin babası Pharnakes olması gerektiğini düşünen REITZENSTEIN 2009: 205, no. 9.1'e göre, Nanne'nin *arkhiereia*lığı Flaviuslar zamanına tarihlenmelidir.

P195
FLAVIA THIB---

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 73:

Φλαυίαν ΘΙ[— —] | ΑΡΧΙΕ. [— —]. (*PHI*)

B [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 74:

[?Φλαυία]ς ΘΙΒ[— — | — —]. . [— —]. (*PHI*)

TEM M.S. 68 sonrası

ORI Ksanthos

FP2 • ἀρχιέρεια τῶν Σεβαστῶν?

Fragman olarak ele geçmiş olan yukarıdaki iki belgeden, sadece *gens* adı ve *cognomen*'inin ilk üç harfi öğrenilmektedir. A belgesinin *editio princeps*'i ikinci satırdaki ΑΡΧΙΕ kelime parçasının ἀρχιέρειαν ya da ἀρχιερασαμένην olarak tamamlana-

²¹⁸ Mezar anıtı için bk. CORMACK 2004: 302 v.d.

bileceği önerisini getirmektedir (*FdXanth* VII: s. 240). Bu durumda Flavia Thib---'in *arkhiereia*'lık yapmış olabileceği söylenebilir. Ayrıca *FdXanth* VII: s. 240, Flavia Thib---'in Birlik Başrahibi T. Flavius Antiokhos'un (P198) eşi olabileceği görüşündedir.

P196

SEX. FLAVIVS ANDRONEIKOS

A [Lykia/Sidyma]
TAM II 240:

[— — — | — — — | — — — ⁴ — — — | Σέ]ξτος Φλά[[ο]υιος Ἀνδρό|νεικος ἀρχι ⁸ερεὺς
Λυκίων. (PHI)

LIT REITZENSTEIN 2005: 149, no. 54; REITZENSTEIN 2009: 285, no. 103
TEM İmparatorluk Çağı
ORI Sidyma?
FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Yukarıdaki belgeden, *Arkhiereus* Sex. Flavius Androneikos'un Sidyma'da bir sunak yaptırdığı öğrenilmektedir. Bunun dışında hakkında bilgimiz yoktur.

P197

FLAVIVS ANTIGENES

A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 57 (sat. 2)

P030, A

LIT *FdXanth* VII: s. 152
TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı
ORI Ksanthos

Kızı Arruntia Apollonis *alias* Helene'nin, Ksanthoslular'ın Danışma ve Halk meclisleri tarafından onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden tanınmaktadır.

P198

T. FLAVIVS ANTIOKHOS

A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 71 (sat. 3):

[— — —] | A. ἀρχιερασ[αμένην τῶν Σεβαστῶν] | ἔν τε τῇ πόλει κ[αὶ τῷ Λυκίων ἔθνε]ι,
⁴ γυναιῖκα Φλα[υίου] [Αν]τιό[χου Λυκ]ι[άρχου καὶ ἀγω]νοθέτου, ἀπ[ό]γο[νον] | ναυ-
 ἄρχων καὶ στ[ρατηγῶν, σ]υνγε[νί]δα τοῦ πρωτεῦο[ντος] ἐν Λυκ[ί]α γέ[γ]ονος, τετειμη-
 μέ[νην ὑ]πὸ τῆς πό[λεως] καὶ τοῦ ἔθνους vac. Ξανθίων | ἡ τοῦ Λυκίων ἔθνους μητρό-
 πολις | ἀρετῇ καὶ σω[φρο]σύνη καὶ φιλαν[δρί]α καὶ φιλοτε[κνία διαφ]έρουσα. (PHI)

B [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 72 (sat. 1 v.d.)
 Bk. P190, A

LIT *FdXanth*: s. 239; REITZENSTEIN 2005: 149, no. 55; REITZENSTEIN 2009: 104, no. 286
 TEM M.S. 68 sonrası
 ORI Ksanthos?
 TRI Quirina
 FP2 • λυκιάρχης? (A)
 FP2/3 • ἀγωνοθέτης (A)

T. Flavius Antiokhos, hem Ksanthos kenti hem de Birlik için *arkhiereia*'lık yapmış olan adını bilemediğimiz, «*nauarkhos*'lar, *strategos*'lar ve Lykia'nın birinci kişilerinin soyundan» gelen eşinin onurlandırıldığı A belgesinden ve kızı Flavia Arsasis *alias* Ptolemaïs'in (P190) Ksanthos *Demos*'u tarafından onurlandırıldığı B belgesinden tanınmaktadır.

Muhtemelen Ksanthos kökenli olan T. Flavius Antiokhos'un (P198) *lykiarkhes*'liği doğrudan belgelenmemekle birlikte, ismini bilmediğimiz eşinin hem kent hem de Birlik için *arkhiereia* olarak onurlandırıldığı A belgesinde, Flavius Antiokhos için kullanılmış olan sadece -*άρχου* kısmı günümüze ulaşmış sözcüğün [Λυκ]ιάρχου şeklinde tamamlanıyor olması büyük olasılıktır. Söz konusu belgeden kent ya da Birlik için *agonothetes*'lik de yapmış olduğu öğrenilen T. Flavius Antiokhos, ailenin, vatandaşlık hakkını Flaviuslar Sülalesi imparatorlarından elde etmiş ilk ferdi olmalıdır.

A belgesinden muhtemelen *lykiarkhes*'lik ve *agonothetes*'lik yapmış olduğu öğrenilen Antiokhos'un *agonothetes*'liğinin kent çerçevesinde mi yoksa Birlik kapsamında mı olduğu belirsizdir. Kızının Arsasis *cognomen*'i, O'nun Ksanthos'tan birçok Birlik Başrahibi çıkaran *Tiberius Claudius*'larla, ikinci ismi olan Ptolemaïs ise gene Ksanthoslu *Arkhiereia* Ptolemaïs (REITZENSTEIN 2005: 146, no. 49a) ile ailevi bir bağlantısı olabileceğini düşündürmektedir. Yukarıdaki her iki onurlandırmanın Ksanthos'tan bulunmuş olması ve Ksanthos kenti ile muhtemel ailevi bağlantısı dolayısıyla P198'in Ksanthos kökenli olduğu düşünülebilir. Hatta bir diğer *Ksanthos*'lu Birlik Başrahibi Flavius [---]os ile özdeş olması da ihtimal dahilindedir. *Tribus* Quirina mensubu Antiokhos'un babası Symmakhos'un B belgesinde sadece *cognomen*'i ile anılması c.R.'yi aileden ilk olarak Antimakhos'un Flaviuslar Sülalesi imparatorlarından almış olduğunu düşündürmektedir. Bu nedenle yazıt için M.S. 68 yılı *terminus post quem* olarak verilebilir (REITZENSTEIN 2009: 286, no. 104).

P199
T. FLAVIVS ATTALOS

A [Lykia/Kadyanda]
TAM II 670 (sat. 4):

[Κ]αδυανδέων ὁ δῆμ|ος ἐτείμησεν Τ[ι]τον Φλάσιον Τίτ[ου] ⁴ Φλασί|ου Ἀττάλ|ου υἱὸν |
ca. 8]εο[— — — | — — —]. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Kadyanda

Yukarıdaki belgede, Kadyanda *Demos*'u tarafından bilemediğimiz bir nedenden ötürü T. Flavius Attalos oğlu T. Flavius (P223) onurlandırılmaktadır. T. Flavius Attalos'un, Iason yazıtından tanınan aynı isimli *arkhiereus* (P201) ile özdeş olup olmadığı konusunda bir şey söylemek mümkün değildir.

P200
FLAVIVS ATTALOS

A [Lykia/Telmessos]
ORMEROD – ROBINSON 1914: 2 v.d., no. 4; SEG 6, 748; TAM II 3:

Διὸ Ὀλυμ|πίῳ Φλάβ[ι]|ος Ἄττα ⁴λος ὑπὲρ | τῆς ἐγκτή|[σ]εος τῶν | [χ]ωρίων. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Telmessos

Yukarıdaki belgeden, arazilerin satışı için Zeus Olympios'a adakta bulunan bir Flavius Attalos tanınmaktadır.

P201
FLAVIVS ATTALOS

A [Lykia/Kyaneai]
HEBERDEY – KALINKA 1896: 1; IGR III 704 I (sat. 5):

... | Κυανειτῶν. Ἐπὶ ἀρχιερέως Σεβαστῶν Φλασίου Ἀττάλου μηνὸς Ἀρτεμεισίου ια´ |
κτλ.

LIT WÖRRLE 1988: 39; ZIMMERMANN-M 1992: 252; LETTA 1994: 212; 224 v.d.; 240;
WÖRRLE – WURSTER 1997: 411 v.d.; KOKKINIA 2002: 210; REITZENSTEIN 2009: 213, no.
19

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Kadyanda?
 FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Kyaneai'dan Iason yazıtından Artopatos oğlu *Grammateus* Eudemos'un Vali Calestrius Tiro'ya bir yazısının ve bu yazının cevabının tarihleme formülü olan yukarıdaki satırlarda *arkhiereus* olarak anılmaktadır. Kadyanda'dan bir yazıt parçasından, Kadyanda *Demos*'u tarafından onurlandırılan bir T. Flavius Attalos (P199) oğlu T. Flavius (P223) bilinmektedir. Burada adı geçen T. Flavius Attalos'un Iason yazıtından tanınan *arkhiereus* ile özdeş olma ihtimali bulunabilir. Eğer bu düşünce isabetli ise Attalos'un Kadyanda kökenli olduğu düşünülebilir. Ancak aynı isimle Telmessos'tan bir yazıtta da karşılaşılmaktadır. Buradan da Zeus Olympios'a adakta bulunan bir Flavius Attalos (P200) tanınmaktadır. Bu nedenle *Arkhiereus* Flavius Attalos'un kökeni konusu sorulu kalmalıdır.

Daha önce WÖRRLE 1988: 39 tarafından *arkhiereus*'luğu M.S. 135 yılına tarihlenen Flavius Attalos'un, Rhodiapolisli ünlü Opramoas'ın bu görevdeki selefi olduğu düşünölmüştür²¹⁹. Bunun nedeni TAM II 905, VIIA sat. 1 v.d.'de sadece isminden geriye bir kaç harf kalmış olan *arkhiereus*'un adının Flavius Attalos olarak tamamlanmasıydı. Ancak WÖRRLE – WURSTER 1997 tarafından yayımlanan Kuzezybatı Lykia'da tahkimli bir yerleşimden bulunmuş olan kırsal Zeus kültünde yapılan reformlara ilişkin yazıtın 50. satırında Opramoas'tan önce *arkhiereus* olarak Claudius Attalos'un anılması, Opramoas yazıtında²²⁰ [F]lavi[us Attalos]/[Flavius Att]alos olarak tamamlanan *arkhierus*'un da aslında Flavius değil Claudius Attalos olması gerektiğini göstermiştir (WÖRRLE – WURSTER 1997: 411). Buna göre, WÖRRLE – WURSTER 1997: 412, Flavius Attalos'un Birlik Başrahipliği'ni M.S. 140'lı yıllara tarihlenenin daha doğru olacağını düşünmektedirler. Bununla birlikte, Flavius Attalos'un Birlik Başrahipliği'nin tarihlemesine ilişkin daha farklı görüşler de bulunmaktadır: Flavius Attalos'u Phantias oğlu *Arkhiereus* Attalos ile özdeşleştiren LETTA 1994: 224 v.dd. Calestrius Tiro'nun valiliğinin M.S. 120 yılına tarihlenmesi gerektiği önerisini getirmekte ve dolayısıyla Flavius Attalos'un Birlik Başrahipliği'ni M.S. 120 yılına tarihlemektedir. REITZENSTEIN 2009: 213, no. 19 ise, Iason yazıtında adı geçen Vali Calestrius Tiro'nun, M.S. 122 yılının *proconsul*'ü yerine, M.S. 93 yılındaki *praetor*'luğu ile M.S. 107 yılındaki *proconsul*'luğu arasında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olabilecek Baetica Calestrius Tiro²²¹ ile özdeş olma ihtimalinden dolayı, Flavius Attalos'un Birlik Başrahipliği'ni M.S. 115 yılından önceye tarihlemektedir.

²¹⁹ ZIMMERMANN-M 1992: 252, O'nun *arkhiereus*'luğunu M.S. 135 yılına tarihlerken; KOKKINIA 2002: 210, kesin bir tarih vermemekle birlikte, M.S. 125–141 yılları arasında, Claudius Thraseas'ın hemen ardına yerleştirmiştir.

²²⁰ TAM II 905 VIIA sat. 1 v.d.; KOKKINIA 2000: VII A, sat. 1 v.d.

²²¹ PIR² C 222; Eck 1982: 345, n. 263.

P202

T. FLAVIVS CARISTANIANVS EUARESTOS

A [Lykia/Sidyma]

TAM 176B (sat. 23):

... | T(ίτος) · Φλ(άβιος) · Καρισ(τάνιος) Εὐάρεστος | κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. γγ.'in 2. yarısı

ORI Sidyma

FP3 • δημότης

Yukarıdaki belgeden, Sidyma *Demos*'u üyelerinden birisi olduğu anlaşılmaktadır. Muhtemelen aynı belgede geçen ve Caristianianus adını taşıyan diğer Sidymalı *demotes*'lerle ailevi ilişkileri bulunmaktadır.

P203

T. FLAVIVS CARISTANIANVS

A [Lykia/Sidyma]

TAM 176B (sat. 24):

... ²⁴T(ίτος) · Φλ(άβιος) · Καριστάνιος | κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. γγ.'in 2. yarısı

ORI Sidyma

FP3 • δημότης

Yukarıdaki belgeden, Sidyma *Demos*'u üyelerinden birisi olduğu anlaşılmaktadır. Aynı belgeden tanınan Caristianianus isimli diğer Sidymalı *demotes*'lerle ailevi ilişkileri bulunabilir.

P204

FLAVIVS CAPITO *alias* ITALICVS

A [Lykia/Oinoanda]

HALL *et alii* 1996: 137 v.d.; SEG 46, 1709 III D (sat. 4 v.d.):

... ἀπὸ Φλαυίου Τιτιανοῦ] Καπίτω|[νος Πιναρέως καὶ Βαιβίας Ἀνάσσης Παταρίδ]ος γεννῶνται ⁴ [Φλάυιοι Καπίτων ὁ καὶ Ἰταλικὸς καὶ Τιτιαν]ὸς ὁ καὶ Ἀλκιμέ|[δων καὶ Λυκία κτλ.

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d., no. 60; IGR III 500 B IV (sat. 1–5)

Bk. P222, B

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
ORI Pinara

Yukarıdaki belgelerden, Pinaralı Flavius Titianus Capito (P222) ile Pataralı Baebia Anassa'nın (P064) oğlu, Flavius Titianus *alias* Alkimedon (P221) ve Flavia Lykia'nın (P192) erkek kardeşi olduğu öğrenilmektedir (SG 1.13).

P205 FLAVIVS CAPITO

A [Karia/Kaunos]
MAREK 2006: 318, no. 139 III C (sat. 6 v.d.):

[Καυνίων ἡ βουλή καὶ ὁ δῆμος Κοῖντον Οὐήδιον Ποπλίου υἱὸν Καπίτωνα | τὸν πατέρα τοῦ Κοῖντου Οὐήδιου Καπίτωνος, — — — | — — — ἐπισήμως καὶ μεγαλοψύχως παρεσχημένον, στεφαν[ῆ] φορήσαντα Βα]σιλέ[ως τ]οῦ θεοῦ [εὐσεβῶς, γ]υμνασιαρχήσαντα [πά]σης ἡλικίας κα]ὶ τύχης τετράκις μόνον καὶ πρῶτον καὶ τῆς γερουσίας ἐ[ξά]κις (?) δω]ρεάν, γυμνασιαρχήσαντά τε καὶ ὑπὲρ ἐγγόνον Φλαοῦιου Καπίτωνος δωρεάν κτλ.

LIT MAREK 2006: 318
TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
ORI Sidyma~Ksanthos?/ Kaunos
FP3 • γυμνασιάρχης

Birlik Başrahibi T. Flavius Titianus (P220) ile *Arkhiereia* Kaunoslu Vedia Tertulla'nın oğulları, Q. Vedius Capito'nun torunu, Pub. Vedius Capito'nun torununun oğlu, Flavia Maxima (P193) ve muhtemelen T. Flavius Mettianus'un (P213) kardeşleridir (SG 1.11). Yukarıdaki belgeden, dedesinin, giderlerini kendi cebinden karşılamak suretiyle Capito adına *gymnasiarkhes*'lik yaptığı ve *gerusiastes*'lere yağ alımı için kendi gelirinden bütçe ayırdığı öğrenilmektedir.

P206 T. FLAVIVS CLAVDIANVS CAPITO

A [Lykia/Oinoanda]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 182, no. 233 D; HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60;
IGR III 500 B III (sat. 70–76):

... ἡ Γῆ ἡ καὶ | Λυκία, ἡ καὶ αὐτὴ τοῦ Λόν⁷²γου θυγάτηρ, προτέρω μὲν γα|μεῖται Τίτω Φλαυίω Κλαυ|διανῶ Καπίτωνι Πιναρεῖ καὶ | γεννᾷ υἱὸν Τίτον Φλάυιον ⁷⁶Τίτιανὸν Καπίτωνα κτλ. (PHI)

LIT LARSEN 1946: 59

TEM M.S. II. yy.'ın ortaları
ORI Pinara

Licinnia Flavilla (2) (P273) yazıtının ilgili satırlarından T. Flavius Claudianus Capito'nun (P206) Oinoandalı meşhur *Licinnius*'larla evlilik yolu ile akrabalık kurduğu öğrenilmektedir. Buna göre, Longus'un (1) (P296) kızı olan ve Lykia adıyla da bilinen Ge (P275), Pinaralı T. Flavius Claudianus Capito ile ilk evliliğini yapmış ve bu evlilikten T. Flavius Titianus Capito (P222) dünyaya gelmiştir (SG 1.13).

P207

T. FLAVIVS DIPHANTOS

A [Lykia/Tlos]
TAM II 613 (sat. 1):

Τ(ίτος) Φλάυιος Δ[ίφ?]αντος [... πό]λεμος τὸ ἥρῳον γονεῦσιν καὶ τῷ | κατὰ διαδοχὴν γένοι τοῦ ἰδίου ⁴ οἴκου. ἐκτὸς δὲ τούτων ὁ θα[ψας] | καὶ ὁ συνχωρήσας ὀφειλέτω|σαν τῷ φίσκω ἀνά ,γ καὶ τῇ | πόλει ἀνά ,γ καὶ ἁμαρτωλοὶ ⁸ ἔστωσαν καὶ ἐπάρατοι θεοῖς οὐ-ρα|νιος καὶ ὑποχθονίους. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Tlos?

Yukarıdaki belgeden, T. Flavius Diphantos'un Tlos'ta bir mezar anıtı yaptırdığı öğrenilmektedir. Hakkında bunun dışında bir bilgi yoktur.

P208

FLAVIVS EPAGATHOS

A [Lykia/Kyaneai]
BEHRWALD *et alii* 1998: 179, no. 2; AE 1998, 1403; SEG 48, 1693 (sat. 3 v.d.)

Bk. P057, B

LIT BEHRWALD *et alii* 1998: 179; REITZENSTEIN 2009: 274, no. 86
TEM Severuslar
ORI Kyaneai
FP2 • λυκιάρχης

Yukarıdaki belgeden, M. Aurelius Ksantippos *alias* Kallippos'un (P054) kardeşi ve M. Aurelius Neikostratos *alias* Stratonides'in (P057) oğlu olduğu öğrenilmektedir. Neikostratos'un oğullarından Ksantippos, babası gibi *M. Aurelius* isimlerini taşıyan (REITZENSTEIN 2009: 274, no. 86), Elegabalus ya da Severus Alexander zamanlarında *lykiarkhes*'lik yapmış olması gereken diğer oğlu Flavius Epagathos, *Flavius*

gens adına sahiptir. Bunun nedeni olarak modern literatürde farklı görüşler ileri sürülmektedir: Epagathos'un aileye daha sonra evlat edinilme yolu ile dâhil olmuş ve asıl ailesinden gelen *gens* adını korumuş olduğu ya da O'nun Neikostratos'un eşinin ilk evliliğinden dünyaya gelmiş olabileceği düşünülmektedir (BEHRWALD *et alii* 1998: 179). Bir diğer olasılık, Neikostratos'un öz oğlu Epagathos'un, *gens Flavia*'ya mensup bir aile tarafından evlat edinilmiş olabileceğidir (AE 1998, 1403). Son olasılık ise, Ksanthos'tan *Arkhierus* Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos (P374) ve kız kardeşi *Arkhieria* Marcia Tlepolemis'in (2) (P374) durumunda olduğu gibi, Epagathos'un anne tarafından; Ksantippos'un ise baba tarafından gelen *gens* adını taşıyor olabilecekleridir. BEHRWALD *et alii* 1998: 177–205'te yayımlanmış aile ile ilgili diğer yazıtlar sayesinde ailenin fertleri M.S. II. yy. başlarına kadar takip edilebilmektedir.

P209

T. FLAVIVS HERMOGENES

A Paus. VI 13, 3:

... και ἀνὴρ Λύκιος παρέσχετο Ἐρμογένης Ξάνθιος, ὃς τὸν κότινον ἐν τρισὶν ὀλυμπιάσιν ἀνεΐλετο ὀκτάκις ἐπὶ κλησὶν τε ἔσχεν Ἴππος ὑπὸ Ἑλλήνων· κτλ.

B [Lykia/Ksanthos]

BALLAND – ROY 1984: 339A; SEG 34, 1314A (sat. 2 v.d.):

[Ξαν]θίων ἢ βουλή και ὁ δ[ῆμος ἐτείμησεν | Τ]ίτον Φλάουιον Ἀπολλων[ίου υἱὸν Κυρεῖνα] | Ἐρμογένην, Ξάνθιον και Παταρέ[α Ἀλεξανδρέα, πο] ⁴λειτευόμενον δὲ και ἐν ταῖς ἐξοχωτάται[ς τῆς Ἀσίας] | και τῆς Ἑλλάδος πόλεσι πάσαις, παρ[αδοξονεῖ]κην και ἄριστον Ἑλλήνων, τὸν δ[ιὰ βίου ξυστάρ]χην τῶν ἐν Λυκία ἀγομένων ἀγώνων, [νεικήσαντα Καπε] ⁸τώλεια ἐν Ῥώμῃ, Ὀλύμπια ἡ, Ἴσθμια [θ', Νέμεια θ', Πύθια] | ε', Ἄκτια δ', τὸν ἐν Ἀλεξανδρεῖ[α ἱερὸν πενταετηρι]κὸν γ', ἐν Νεαπόλει δ', ἐν Περ[γάμῳ κοινὸν Ἀσίας ε'], | ἐν Ἐφέσῳ Βαλβίλληα ε', ἐν [Σμύρνη κοινὸν Ἀσίας δ'], ¹² ἐν Ἀντιοχεια κοινὸν Συρ[ίας Κιλικίας Φοινείκης δ'], | τὸν ἀπὸ τοῦ τροπαίου ἄριστον τῶ[ν Ἑλλήνων], | τὴν ἐξ Ἄργους ἀσπίδα ἡ και το[ὺς λοιποὺς] | ἀγῶνας στάδια διαύλους ὀπλεί[τας πρώτων] ¹⁶ ἀπ' αἰῶνος.

C [Lykia/Ksanthos]

BALLAND – ROY 1984: 340B; SEG 34, 1316 (sat. 2 v.d.):

[— — — ἐτείμησεν | Τίτον Φλάουιον Ἀπολλωνίου υἱὸν | Κυρεῖνα Ἐρμογένην, Ξάνθιον ⁴ και Παταρέα και Ἀλεξανδρέα, | [πολειτευόμενον δὲ και ἐν ταῖς | [ἐξοχωτάταις τῆς Ἀσίας και τῆς | Ἑλλάδος πόλεσι πάσαις, παραδο ⁸ξονεῖκην και ἄριστον Ἑλλήνων, | τὸν διὰ] βίου ξ[υστάρχη]ν τῶν ἐν] | Λυκία ἀγομένων ἀγώνων, νεική[σαντα Καπε]τώλεια ἐν Ῥώμῃ, ¹² Ὀλύμπια ἡ, Ἴσθμια θ', Νέμεια θ', | Πύθια ε', Ἄκτια δ', τὸν ἐν Ἀλεξανδρεία ἱερὸν πενταετηρικὸν | γ', ἐν Νεαπόλει δ', ἐν Περγάμῳ ¹⁶ κοινὸν, Ἀσίας ε', ἐν Ἐφέσῳ Βαλβίλληα ε', ἐν Σμύρνη κοινὸν Ἀσίας δ', ἐν Ἀντιοχεια κοινὸν Συρίας Κιλικίας Φοινείκης δ', τὸν ἀ ²⁰πὸ τοῦ τροπαίου ἄριστον τῶν | Ἑλλήνων, τὴν ἐξ Ἄργους ἀσπίδα | ἡ και τοὺς λοιποὺς ἀγῶνας στάδια διαύλους ὀπλείτας πρώτων ²⁴ ἀπ' αἰῶνος.

D [Lykia/Ksanthos]

BALLAND – ROY 1984: 341C; SEG 34, 1317 (sat. 2 v.d.):

[Λυκίων τ]ὸ κοινὸν ἐτείμησεν πάλιν | Τίτον Φλάουιον Ἀπολλωνίου υἱὸν | Κυρεῖνα Ἐρμογένην, Ξάνθιον καὶ Παταρέα ⁴ καὶ Ἀλεξανδρέα, πολιτευόμενον δὲ | καὶ ἐν ταῖς ἐξοχωτάταις τῆς Ἀσίας καὶ | τῆς Ἑλλάδος πόλεσι πάσαις, παραδοξονείκην καὶ ἄριστον Ἑλλήνων, τὸν ⁸ διὰ βίου ξυστάρχην τῶν ἐν Λυκίᾳ | ἀγομένων ἀγώνων, νεικήσαντα Καπετώλεια ἐν Ῥώμῃ, Ὀλύμπια ἡ', Ἴσθμια θ', | Νέμεια θ', Πύθια ε', Ἄκτια δ', τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἱερὸν πενταετηρικὸν γ', ἐν Νεαπόλει | δ', ἐν Περγάμῳ κοινὸν Ἀσίας ε', ἐν Ἐφέσῳ | Βαλβίλλη ε', ἐν Σμύρνῃ κοινὸν Ἀσίας δ', | ἐν Ἀντιοχείᾳ κοινὰ Συρίας Κιλικίας Φοινείκης ¹⁶ δ', τὸν ἀπὸ τοῦ τροπαίου ἄριστον τῶν Ἑλλήνων, τὴν ἐξ Ἄργους ἀσπίδα ἡ' καὶ τοὺς λοιποὺς | ἀγῶνας στάδια διαύλους ὀπλείτας πρῶτον | ἀπ' αἰῶνος.

TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı

ORI Ksanthos

CC Aleksandreia/Patara

TRI Quirina

FP4 • νικῶν Καπετώλεια ἐν Ῥώμῃ Ὀλύμπια ἡ', Ἴσθμια θ', Νέμεια θ', Πύθια ε', Ἄκτια δ', τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἱερὸν πενταετηρικὸν γ', ἐν Νεαπόλει δ', ἐν Περγάμῳ κοινὸν, Ἀσίας ε', ἐν Ἐφέσῳ Βαλβίλλη ε', ἐν Σμύρνῃ κοινὸν Ἀσίας δ', ἐν Ἀντιοχείᾳ κοινὸν Συρίας Κιλικίας Φοινείκης δ', τὸν ἀπὸ τοῦ τροπαίου ἄριστον τῶν Ἑλλήνων, τὴν ἐξ Ἄργους ἀσπίδα ἡ' καὶ τοὺς λοιποὺς ἀγῶνας στάδια διαύλους ὀπλείτας πρῶτον (B-D)

B belgesinde Ksanthos *Demos* ve *Boule*'si, C belgesinde bilemediğimiz bir organizasyon ve D belgesinde Lykia Birliği tarafından onurlandırılan Apollonios oğlu T. Flavius Hermogenes Quirina *tribus*'u mensubudur. Yukarıda verilen üç epigrafik belgede de Ksanthos, Patara ve Aleksandreia vatandaşı olarak anılmaktadır. BALLAND – ROY 1984: 346 v.dd., M.S. 72 yılında *Syria*'dan ayrılarak yeni bir eyalet olarak teşkil edilen Cilicia'nın, M.S. 90 yılı civarında *koinon* olarak dinsel bir yönetim içerisine dâhil edilmesinden dolayı, yazıtı M.S. 72–90 yılları arasına tarihlenmektedirler.

Hermogenes A belgesinden M.S. 81, 85 ve 89 yıllarındaki Olimpiyat Oyunları'nda 3 kez zafer kazanarak, zeytin dalı çelengi taşıma onurunu elde eden ve Hellenler tarafından «At» lakabıyla anılan Ksanthoslu atlet olarak tanınmaktadır²²².

Yukarıda verilen tüm epigrafik belgelerden *Capitolia*, *Olympia*, *Isthmia*, *Nemeia*, *Pythia*, *Aktia* oyunlarında, Aleksandreia'da *pentaeterik* oyunlarda, Neapolis'te adı verilmemiş bir oyunda, Pergamon'daki *Asia Koinon*'unda, Ephesos'ta *Balbil-lea*'da, Smyrna'da *Asia Koinon*'unda ve Antiokheia'da *Syria Kilikia Phoinike Koinon*'unda birçok kez zafer kazanmış olduğu öğrenilmektedir. Gene ilgili belgelerden, aynı günde veya bir *agon*'da üçlü ve çiftli alanda güreş ile *pankreas* alanında zaferler kazandığı bilinmektedir (B–D, sat. 6 v.dd.). SEG 34'ün editörlerine göre, Ἄριστον Ἑλλήνων ifadesi, *Plataia Eleutheria* Yarışmaları'na katıl-

²²² Tarihleme için bk. BALLAND – ROY 1984: 342.

dığını ve zafer kazandığını göstermektedir (B–D, sat. 6 v.dd.). BALLAND – ROY 1984: 343, B–D belgeleri 6–9. satırlarında geçen ξυστάρχης τῶν ἐν Λυκία ἀγομένων ἀγώνων ifadesini, T. Flavius Hermogenes’in Lykia’daki yarışmalara başkanlık ettiği şeklinde yorumlamaktadırlar.

BALLAND – ROY 1984: 342, Hermogenes’in *c.R.*’sini, Roma’daki *Capitolia* Şenlikleri’nde kazandığı zaferle bağlantılı olarak İmparator Domitianus’a borçlu olduğunu düşünmektedirler.

P210
FLAVIVS KALLIPPOS

A [Lykia/Rhodiapolis]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161, IV C; *IGR* III 739 IV C; *TAM* II 905 IV C; KOKKINIA 2000: IV C (sat.6 v.d.):

... ἐπι ἀρχι(ερέος) Φλ(αοίου) Καλ] <λ>ίπ[[που κτλ. (PHI)

LIT WÖRRLE 1988: 36; 42; LETTA 1994: 219; 239; REITZENSTEIN 2009: 218, no. 26

TEM M.S. II. yy.’ın 1. yarısı

ORI Kyaneai~Ksanthos?

FP2 • ἀρχιερέως τῶν Σεβαστῶν

Opramoas Anıtı yazıtında Lykialılar’ın Opramoas’ı üçüncü kez onurlandırmalarına dair mektupta *arkhiereus* olarak anılmaktadır. WÖRRLE 1988: 42, Flavius Kallippos’un Birlik Başrahipliği’ni M.S. 117 yılına Opramoas’ın kardeşi Aelius? Apollonios III’ün (P009) hemen öncesine tarihlemektedir. REITZENSTEIN 2009: 218, no. 26, Lykia’da nadir rastlanan bir isim olan Kallippos adının Kyaneai civarından biliniyor olmasından dolayı, Kallippos’un Kyaneailı olabileceğini düşünmektedir. Ancak O’nun *Grammateus* ve *Arkhiereus* Flavius ---os ile özdeş olma ihtimali de bulunmaktadır.

P211
FLAVIVS LONGVS

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d., no. 60; *IGR* III 500 B IV (sat. 5–8)

Bk. P222, B

TEM M.S. III. yy.’ın 1. yarısı

ORI Pinara

Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) *heroon* yazıtının ilgili satırlarından Pinaralı T. Flavius Claudianus Capito'nun (P206) torunu, Flavius Titianus *alias* Alkimedon'un (P221) oğlu ve Flavia Anassa'nın (P189) erkek kardeşi olduğu öğrenilmektedir. Aile ilişkileri dışında hakkında bilgi yoktur (SG 1.13).

P212 FLAVIVS MENEDEMOS

A [Karia/Kaunos]

MAREK 2006: 315, no. 137:

Φλαυίαν Μαξιμίαν | [θυ]γατ[έρα] Φλαυίου Τιτιανού ἀρχιερέος | [τοῦ Λυκίων] ἔθνους
κ[α]ὶ τετειμημέ⁴[νου ταῖς τε] ἰζ' τειμαῖς καὶ ταῖς κατ' ἐνιαυτὸν | [τειμαῖς] κατὰ πόλιν καὶ
Οὐηδίας Τερτύλη[ς] | ἀρχιε[ρ]είας τοῦ Λυκίων ἔθνους(ς), ἔγγον[ον] | Κοῖντου] Οὐηδίου
Καπίτωνος στεφανηφόρου⁸ [. . .] γυμνασιάρχου δ', ξένου αὐτοκρατόρων, | [καὶ] Φλα-
υίου Μενεδήμου ἀρχιερέος τοῦ Λυ[[κί]ων ἔθνους, ἐξέγγονο(ν) Ποπλίου Οὐηδίου |
[Κ]απίτωνος στεφανηφόρου β', καὶ χει[λιάρ¹²χ]ου], λεγεῶνος δ', Σκυθικῆς καὶ Φαρνά-
[[κ]ου [. . . . ἀρχιερ]έος τοῦ Λυκίων ἔθνους(ς), | ἀπόγον Π[οπλί]ου Οὐηδίου Νέωνος.

LIT REITZENSTEIN 2005: 161, no. 59; REITZENSTEIN 2009: 205, no. 8

TEM M.S. I. yy. ortaları

ORI Sidyma~Ksanthos?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Yukarıdaki belgeden, Birlik Başrahibi Flavius Menedemos'un, *Arkhiereus* Pharnakes'in oğlu ve gene Birlik Başrahipliği yapmış olan T. Flavius Titianus'un (P220) babası olduğu öğrenilmektedir (SG 1.11). Babası Pharnakes'in Roma vatandaşı olmaması dolayısıyla c.R.'yi Flaviuslar Sülalesi imparatorlarından biri zamanında bizzat elde etmiş olması gereken Menedemos, Flavius Pharnakes (P215) kızı *Arkhiereia* Flavia Nanne'nin (P194) erkek kardeşi olabilir. Ancak Nanne'nin babasının Flavius *gens* adına sahip olması, Menedemos'un babası Pharnakes'in ise, yalnızca yalın Hellen adını taşıması, her iki Pharnakes'in özdeş olması durumunda Pharnakes'in de oğlu Menedemos ile eş zamanlı olarak c.R.'yi elde etmiş olmasıyla açıklanabilir. Eğer bu tahmin doğru ise, Flavia Nanne'nin erkek kardeşi Flavius Menedemos ile birlikte Birlik Başrahipliği görevini üstlenmiş olabilir (REITZENSTEIN 2009: 200 v.d., no. 2).

REITZENSTEIN 2009: 205, no. 8'e göre, Menedemos'un babası Pharnakes'in muhtemel Sidyma kökeninden dolayı kendisinin de Sidymalı olabileceği söylenebilir. Ksanthos'tan *Arkhiereus* Flavius ---os'un (P224) amcası olan ve Birlik Başrahipleri ile *grammateus*'ların babası olarak anılan bir Menedemos daha tanınmamaktadır. Söz konusu bu Menedemos'un Flavius Menedemos ile özdeş ya da akraba olma ihtimalinden dolayı, Flavius Menedemos'un Ksanthos kökenli olma ihtimali de bulunmaktadır.

Yukarıdaki belgeden anlaşıldığı kadarıyla, Flavius Menedemos'un babası Pharnakes'in henüz *c.R.*'ye sahip olmaması, Menedemos'un, ailenin bu hakkı Flaviuslar Sülalesi imparatorlarından alan ilk ferdi olduğunu düşündürmektedir. Bu nedenle yukarıdaki belge için Flaviuslar zamanı *terminus post quem* olarak verilebilir. Oğlu Flavius Titianus'un Birlik Başrahipliği'ne göre Menedemos'un Flaviuslar zamanında Birlik Başrahipliği yapmış olduğu düşünülebilir.

P213

T. FLAVIVS METTIANVS

A [Karia/Kaunos]

KEARSLEY 1996: 129–155; BE 1969, 545; MAREK 2006: 317, no. 138 (sat. 3):

Ὁ δῆμος ὁ Καυν[ίων καὶ ἡ βου]λλή ἐτείμεσθην Τίτ[ον Φλάουιον] | Τίτου Φλαυίου
Τι[τιανοῦ υἱοῦ] ⁴Κυρεῖνα Μεττιανό[ν — — — | — — —].

LIT MAREK 2006: 317

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Sidyma~Ksanthos?/ Kaunos

Birlik Başrahibi T. Flavius Titianus (P220) ile *Arkhiereia* Kaunoslu Vedia Tertulla'nın oğlu, Q. Vedius Capito'nun torunu ve Pub. Vedius Capito'nun torununun oğlu olmalıdır (SG 1.11). Yukarıdaki belgede, Kaunos *Demos* ve *Boule*'si tarafından bilemediğimiz bir nedenden ötürü onurlandırılmaktadır.

P214

FLAVIVS NYMPHIKOS

A [Lykia/Myra]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 15, no. 48–50; IGR III 713 (sat. 15 v.d.):

... Φ[λ]. Νυμφικός, ¹⁶ Δημήτριος Πτολεμαίου, κτλ. (PHI)

TEM Hadrianus sonrası

ORI Myra

FP3 • προστάτης τῆς Σεβαστῆς Πλατείας

Yukarıdaki belgeden tanıdığımız Flavius Nymphikos, Σεβαστή Πλατεία'nın denetleyicilerinden (*prostates*) birisidir. İlgili belgenin tarihleme formülünde adı geçen *Arkhiereus* Aelius Telemakhos'un (P024) *Aelius gens* adından dolayı, söz konusu belge için *terminus post quem* M.S. 117 yılıdır.

P215
FLAVIVS PHARNAKES

A [Lykia/Sidyra]

CIG III 4266; BENNDORF – NIEMANN 1884: 78, no. 54; TAM II 206:

Φλάυιος Φαρμάκης (*sic*) | Φλαυίαν Νάνμην (*sic*) | τὴν θυγατέρα ⁴ ἀρχιερατέυσασαν |
[τῶ]ν Σεβαστῶν | καὶ τεμηθεῖσαν | ταῖς πρώταις τειμαῖς ⁸ ὑπὸ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς | πό-
λεως καὶ ὑ[πὸ τῆς πόλεως] | καὶ ταῖς δε[υτέραις] | ζήσασαν σ[εμνῶς] ¹² καὶ ἐνδόξω[ς].
(PHI)

LIT REITZENSTEIN 2005: 170, no. 103

TEM M.S. I. yy. ortaları

ORI Ksanthos?

Arkhiereia'lık yapmış ve hem kenti hem de Birlik tarafından «birinci ve ikinci onurlar»la onurlandırılmış olan kızı Flavia Nanne (P194) için yaptırmış olduğu yukarıdaki onur yazıtından tanınmaktadır. Kaunos'tan bulunmuş olan bir başka yazıtta Flavia Maxima'nın (P193) büyük dedesi, *Arkhiereus* T. Flavius Titianus'un (P220) dedesi ve *Arkhiereus* Flavius Menedemos'un (P212) babası olan bir Pharnakes daha anılmaktadır (MAREK 2006: 315, no. 137). *Arkhiereia* Flavia Nanne'nin babası olan Flavius Pharnakes ile söz konusu bu Pharnakes arasında bir bağlantının olup olmadığı konusu belirsizdir. Ayrıca Flavius Pharnakes ile TAM II 391'de anılan Hermadonemis torunu Iason oğlu Pharnakes arasında da bir akrabalık ilişkisinin olabileceği düşünülebilir.

P216
FLAVIVS QVADRATVS

A [Lykia/Myra]

Wiener Scheden 1699'da zikredilmektedir.

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Myra?

Bir onur yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınan Flavius Quadratus'un faaliyetleri hakkında ilgili belgenin fragman olarak ele geçmesinden ötürü bilgimiz yoktur.

P217
FLAVIVS SAMBATHIOS

A [Lykia/Patara]

TAM II 457:

Φλαβίου <Σ>αμβαθ<ι?>|ου πρωταυρα|ρίου. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
 ORI Patara?
 FP3 • πρωταυράριος

Kuyumcu Loncası'nın²²³ başkanı olduğu öğrenilen Flavius Sambathios, kendisine ait lahtin yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınmaktadır.

P218 FLAVIVS SOSOS

A [Lykia/Kyaneai]

HEBERDEY – KALINKA 1896: 1; IGR III 704 I (sat. 11 v.dd.):

... ἐπὶ ἀρχιερέως τῶν Σεβαστῶν Φλαυῖον Σώσου, μηνὸς Δύστρου . . Ἀντιφελλειτ[ῶν]
 κτλ. (PHI)

LIT WÖRRLE 1988: 38; ZIMMERMANN-M 1992: 252; LETTA 1994: 217; 219 v.d.; 240;
 KOKKINIA 2002: 211; REITZENSTEIN 2005: 152, no. 60; REITZENSTEIN 2009: 215, no. 22

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI ?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Kyaneailı Iason'un onur yazıtının yukarıda verilen satırlarında zamanın *arkhiereus*'u olarak adı geçmektedir. ZIMMERMANN-M 1992: 252, Sosos'un Birlik Başrahipliği'ni, C. Iulius Heliodoros (P250) ve Veranius Priscianus'un (P372) Birlik Başrahiplikler'i arasına, yani M.S. 142 yılına tarihlenmiştir. KOKKINIA 2002: 211 ise, kesin bir tarih vermemekle birlikte O'nun Birlik Başrahipliği'ni M.S. 151 yılı *arkhiereus*'u Antimakhos II'nin hemen ardına yerleştirmektedir. WÖRRLE 1988: 38 de, ZIMMERMANN-M 1992: 252 gibi, Flavius Sosos'un M.S. 142 yılında *arkhiereus*'luk yaptığını düşünmektedir. Bunun nedeni, Iason yazıtında Flavius Sosos'un Birlik Başrahibi olarak anıldığı satırlarda, D. Iunius Paetas'ın *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi olarak zikredilmesidir. WÖRRLE 1988: 38'e göre, Vali D. Iunius Paetas'ın faaliyetleri, Iason yazıtı sayesinde M.S. 142 yılı 19 Haziranı'ndan, M.S. 143 yılı Kasım ayına kadar belgelenmektedir. RÉMY 1989: 303, no. 250 ve THOMASSON 2009: col. 281, no. 30 da Paetus'un *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliğini WÖRRLE 1988: 38 gibi M.S. 142/3 yıllarına tarihlenmektedirler. TAM II: s. 350 M.S. 125/6 yıllarını, LETTA 1994: 240 ise, M.S. 121/2 yıllarını Paetus'un valilik yılları olarak önermiştir. REITZENSTEIN 2005: 215, no. 22, Paetus'un valiliği ile bağlantı kurmaksızın, Sosos'un Birlik Başrahipliği'nin İmparator Traianus zamanına tarihlenmesi gerektiği iddiasındadır. Bu du-

²²³ Πρωταυράριος için bk. DITTMANN – SCHÖNE 2001: II.5.4–7; ZIMMERMANN-C 2002: 193 v.d.

rumda REITZENSTEIN 2005: 215, no. 22, Paetus'un valiliğinin de aynı yıllara tarihlenmesi gerektiğini düşünmüş olmalıdır. Görüldüğü üzere, Paetus'un valiliğinin, dolayısıyla Sosos'un *arkhiereus*'luğunun kesin olarak tarihlenmesi mümkün olmasa da, M.S. II. yy.'ın ilk yarısı gibi genel bir tarih vermek uygun olacaktır.

P219

T. FLAVIVS THALAMOS

A [Lykia/Tlos]
CIG III 4243; TAM II 615 (sat. 11):

Bk. P026, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Tlos

Tlos'ta bir mezar anıtının yazıtı olan yukarıdaki belgeden, söz konusu anıtı yaptıranlardan birisi olduğu öğrenilmektedir. Hakkında bunun dışında bilgi bulunmamaktadır.

P220

T. FLAVIVS TITIANVS

A [Karia/Kaunos]
KEARSLEY 1996: 129–155; BE 1969, 545; MAREK 2006: 317, no. 138 (sat. 3)

Bk. P213, A

B [Karia/Kaunos]
MAREK 2006: 315, no. 137

Bk. P212, A

LIT REITZENSTEIN 2005: 161, no. 59; REITZENSTEIN 2009: 216, no. 23

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Sidyma~Ksanthos?

FP3 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

B belgesinden, *Arkhiereus* Pharnakes'in torunu ve gene Birlik Başrahibi Flavius Menedemos'un (P212) oğlu olan bir Flavius Titianus tanınmaktadır (SG 1.11). Söz konusu belgeden, Titianus'un muhtemelen hizmetlerinden ötürü 17 kez onurlandırıldığı ve bu onurların her yıl Lykia Birliği'nin her kentinde yinelenmiş olduğu öğrenilmektedir. Gene B belgesinden, burada onurlandırılan Flavia Maxima'nın (P193) babası; Kaunos'tan *Stephanephoros* Q. Veditius Capito'nun kızı ve Pub. Veditius Capito'nun torunu olan Vedia Tertulla'nın eşi olduğu bilgisi gelmektedir.

Aynı belgeden eşi ile birlikte Birlik Başrahipliği yapmış olduğu öğrenilen Flavius Titianus'un bu görevi, imparatorlar Traianus ya da Hadrianus zamanlarına tarihleniyor olmalıdır (REITZENSTEIN 2005: 152, no. 61a). Flavius Titianus'un, Ksanthos'tan Flavius ---os (P224) ile özdeş ya da akraba olma ihtimalinden dolayı, Ksanthos kökenli olduğu düşünülebilir. Bununla birlikte büyükbabası Pharnakes'in muhtemel Sidyma kökeninden dolayı Sidyma kökenli de olabilir.

A belgesinden, Kyaneai *Boule*'si tarafından onurlandırılan bir T. Flavius Titianus oğlu T. Flavius Mettianus (P213) tanınmaktadır. Burada Flavia Maxima'nın erkek kardeşi ve Titianus'un oğlu söz konusu olabilir (MAREK 2006: 118).

P221

FLAVIVS TITIANVS *alias* ALKIMEDON

A [Lykia/Oinoanda]

HALL *et alii* 1996: 137 v.d.; SEG 46, 1709 III D (sat. 2 v.d.)

Bk. P222, A

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d., no. 60; IGR III 500 B IV (sat. 1–5)

Bk. P222, B

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Pinara

Yukarıdaki belgelerden, Pinaralı Flavius Titianus Capito (P222) ile Pataralı Baebia Anassa'nın (P064) oğlu, Flavius Capito *alias* Italicus (P204) ve Flavia Lykia'nın (P192) erkek kardeşleri olduğu öğrenilmektedir.

P222

FLAVIVS TITIANVS CAPITO

A [Lykia/Oinoanda]

HALL *et alii* 1996: 137 v.d.; SEG 46, 1709 III D (sat. 2 v.d.):

... ἀπὸ Φλαυίου Τίτιανοῦ] Καπίτω[νος Πιναρέως καὶ Βαιβίας Ἀνάσσης Παταρίδ]ος γεννῶνται ⁴ [Φλάυιοι Καπίτων ὁ καὶ Ἰταλικὸς καὶ Τίτιαν]ός ὁ καὶ Ἀλκιμέ[δων καὶ Λυκία κτλ.

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 70–76); IV (sat. 1–5):

(B III, sat. 70–76), bk. P206, A

(B IV)

... | ... Τιτιανού Καπίτωνος καὶ Βαιβίας | Ἀνάσσης Παταρίδος, θυγατρὸς Βαιβίου Ἰταλικού, Φλάυιος Καπίτων ὁ καὶ ⁴ Ἰταλικὸς καὶ Φλάυιος Τιτιανὸς ὁ καὶ | Ἄλκιμέδων καὶ Φλαυία Λυκία κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. γγ.'ın ortaları

ORI Pinara

Yukarıdaki belgelerden, Flavius Titianus Capito'nun Pinaralı T. Flavius Claudianus Capito (P222) ile Oinoanda'dan meşhur *Licinnius*'lara mensup Licinnia Ge'nin (P275) oğlu olduğu öğrenilmektedir (SG 1.13). Hakkında bunun dışında bir bilgi yoktur.

P223

T. FLAVIVS

A [Lykia/Kadyanda]
TAM II 670 (sat. 4)

Bk. P199, A

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Kadyanda

Yukarıdaki belgede, Kadyanda *Demos*'u tarafından bilemediğimiz bir nedenden ötürü onurlandırılmaktadır. İlgili belgede T. Flavius'un *cognomen*'i olmaksızın Cumhuriyet Devri'nde alışlageldiği gibi yalnızca *praenomen* ve *gens* ismi ile anılması dikkat çekicidir.

P224

FLAVIVS ---OS

A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 69 (sat. 3):

[— — —]H. 2-3. ΩΝ Τραϊανείων, πατρὸς ἀρχιερέως τῶν Σεβαστῶν καὶ γραμματέος Λυκίω[ν — — — | — — — M]ενεδήμου, ἐξάδελφον Φλαυίου [— — — ⁴ —]Υ ἀρχιερέων τῶν Σεβαστῶν καὶ γραμμα[τέ]ων Λυκίων, ἀπόγονον στρατηγῶν ναυάρχων, γυμνασιαρχήσαντα τῶν νέων ἐν ἐθνικῇ πανηγύρει ἐν ᾧ ἔτει ἡρχιέρατο ὁ πατήρ αὐτοῦ, γυμνασιαρχή ⁸σαντα τῶν γ[ε]ραιῶν καὶ ἐν πάσαις ἀρχαῖς φιλοδοξήσαντα, δεδωκότα δὲ καὶ ἰς τὴν καθ' ἔτος πα|νήγυριν μετὰ πατρὸς (δραχμὰς) μυρίας καὶ ἰς βαλανείου κατα[σ]κευ[ήν] (δραχμὰς) πεντακισχειλίας, τετεμη ¹²μένον πεντάκις ὑπὸ Λυκίων τοῦ κοινοῦ καὶ ὑπὸ τῆς πατρίδος ταῖς καθ' ἔτος τειμαῖς, | Ξανθίων τῆς τοῦ Λυκίων ἔθνους μητρο|πόλεος ἢ βουλή καὶ ὁ δῆμος ¹⁶ τὸν ἴδιον πολείτην. (PHI)

- LIT *FdXanth* VII: s. 231 v.d.; REITZENSTEIN 2005: 148, no. 53; REITZENSTEIN 2009: 291 v.d., no. 116
- TEM Traianus sonrası
- ORI Ksanthos
- FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν
• γραμματεὺς

Adını bilemediğimiz kuzenin onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden Flavius ---os'un Birlik Başrahipliği ve *grammateus*'luk yapmış olduğu öğrenilmektedir. Söz konusu belgede kuzenin *strategos*'ların ve *nauarkhos*'ların soyundan gelmekle övülmesi, Flavius ---os'un da aynı şekilde *strategos*'ların ve *nauarkhos*'ların soyundan geldiğini göstermektedir. *FdXanth* VII: s. 231, O'nun daha önceden bilinen Flavius isimli diğer *arkhiereus*'lar olan Sex. Flavius Androneikos (P196), Flavius Attalos (P201), Flavius Kallippos (P210), Flavius Sosos (P218), *Lykiarkhes* Flavius Antiokhos (P198) ya da Flavius Epagathos'tan (P208) biri ile özdeş olabileceğine dikkati çekmektedir. O halde Flavius ---os'un bunlardan başka yeni bir *arkhiereus* olarak kabul edilip edilmemesi gerektiği konusu problemlidir. Yazıtta bahsi geçen *Traianeia*'dan dolayı Flavius ---os'un Birlik Başrahipliği için Traianus zamanı *terminus post quem* olmalıdır.

P225
IVLIA CORNELIA

- A [Lykia/Balboura]
BEAN 1971: 16, no. 26; MILNER 1998: 8, no. 10.7 (sat. 1 v.d.):
Γάιος Λικίννιος | Προσδόκιμος | Ἰουλίαν Κορνηλίαν ⁴ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα | σωφρο-
σύνης ἕνεκεν.
- TEM İmparatorluk Çağı
- ORI Balboura

Yukarıdaki belgede, C. Licinnius Prosdokimos (P306), eşi Iulia Cornelia'yı σωφροσύνης'i sebebiyle onurlandırmaktadır.

P226
C. IVLIA DE . . ITIS

A [Lykia/Oinoanda]

COUSIN 1900: 341, no. 2; IGR III 1505 (sat. 7 v.d.):

Τερμησσέων τῶν | πρὸς Οἰνοάνδοις ἢ βου|λή καὶ ὁ δῆμος καὶ ἡ γε⁴ρουσία ἐτέμνησεν
ἀνδριάντος ἀ[ν]αστάσει | τὴν κρατίστην συγκλητικὴν Γ. [Ιο]υλ[ίαν] Δε⁸[. .]ιτιν Κα-
[τιδι]ανοῦ. (PHI)

LIT WÖRRLE 1988: 60, n. 44

TEM M.S. II. yy.'in sonu

ORI Oinoanda

Yukarıdaki belgeden Termessoslular tarafından bir heykeli dikilerek onurlandırıldığı öğrenilen C. Iulia De . . itis, belki de C. Iulius Demosthenes'in (P244) ailesinin Senatör Sınıfı'na mensup daha geç kuşaklarından.

P227
IVLIA LYSIMAKHE

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 61–74)

... ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου | Ἀ[ν]τωνείνου καὶ τῆς Λικιν|νίας Μαξίμας θυγάτηρ Ἰου⁶⁴λία Λυ-
σιμάχη, ἦν γαμεί Κλαύ|διος Δρυαντιανὸς Παταρ|εὺς ὁ Λυκιορχήσας, πατήρ ὑ|πατικοῦ
καὶ πενθερὸς καὶ ⁶⁸πάππος [κ]αὶ θεῖ[ος] {ἐπί[παππος]} συν|κλητικῶν κ[α]ὶ ὑπα[τικῆς]
γενε[α]ς. [Ἀπὸ] τοῦ [Κ]λαυ[δίου] Δρυ[αν]|τια[ν]ο[υ] καὶ [τῆ]ς Ἰου[λ]ίας Λυ⁷²σιμάχ[ης]
Κλα[ύ]διος Ἀγριπ|πεῖν[ος] . . .]λ . νος καὶ Κλαυ|δί[α] Ἐ[λέ]ν[η]. κτλ. (PHI)

LIT LARSEN 1946: 60; HALFMANN 1979: 165 v.d.; WÖRRLE 1988: 65; ADAK 1996: 138

TEM M.S. II. yy.'in 1. yarısının sonu – 2. yarısı

ORI Oinoanda

Oinoandalı *Licinnius*'lara mensup olan Licinnia Maxima (1) (P276) ile C. Iulius Demosthenes'in (P244) oğlu olan Iulius Antoninus'un (P236) kızlarıdır. Pataralı *Lykiarkhes* Claudius Dryantianus'un (P120) eşi olan Iulia Lysimakhe'nin, yukarıdaki belgeden Claudia Helene (P084) ve Senatör Tib. Claudius Agrippinus (2) (P098) isimli iki çocuğu tanınmaktadır (SG 1.2; 1.14).

P228
IVLIA MAMMA

A [Lykia/Kadyanda]

FREZOULS – MORANT 1986: 239 v.d., no. 8; SEG 39, 1391 (sat. 3 v.dd.):

Καδυανδέων [ἡ β]ουλῆ | καὶ ὁ δῆμος ἐτ[εῖ]μησεν | Ἰουλίαν Ἐρμο[λύ]κ[ο]υ θυγατ[έ]ρα
Μέμμην [Ρω]μαίαν καὶ [Κα]δυανδίδα προ[γόν]ων ἐν[δ]όξων καὶ ἐπισήμ[ω]ν κ[αὶ]
τῶ[ν] — —.

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Kadyanda

Kadyanda *Demos* ve *Boule*'si, Hermolykos kızı, Roma ve Kadyanda vatandaşı parlak bir soydan gelen Iulia Mamma'yu, yazıtın kırık olması sebebiyle bilemediğimiz bir nedenden ötürü onurlandırmaktadır. Yukarıdaki belgede Mamma hem Roma hem de Kadyanda kenti vatandaşı olarak anılmaktadır. Mamma *cognomen*'i Iulia Mamma dışında Lykia'dan bilinmemektedir.

Yazıtın *editio princeps*'leri, Iulia Mamma'nın *c.R.*'sinin Caesar ya da Augustus'a dayanıyor olabileceği düşüncesindedirler. Yukarıdaki belgede Iulia Mamma'nın babası Hermolykos'un *c.R.*'ye sahip olmaması Mamma'nın bu hakkı eşi üzerinden elde ettiğini göstermektedir.

P229
IVLIA MEIS

A [Lykia/Lydai]
DAVIS 1895: 100, no. 2; IGR III 536; TAM II 156 (sat. 1 v.d.):

Ἰουλίαν Γάϊου Ἰουλίου Ἡλιοδῶρου θυγατέρα Μεῖν Ρωμαίαν καὶ Λυδάτιν καὶ Καλυ-
νδῖαν · μητὸς Μεΐδος τῆς | Μενεδήμου τοῦ Ἐρμαπίου | Πιναρίδος καὶ Λυδάτιδος
ζήσασαν ἔτη τριάκοντα τρία καὶ ⁸ μῆνας ἑννέα σεμνῶς κ[αὶ] σ[ω]φρόνως Γάϊος Ἰούλιος
Δ[ι]οφάντος υἱὸς Βουλτινί[α] | Ἡλιόδωρος Ρωμαῖος κ[αὶ] Λυ¹²δάτης τὴν [α]ύτοῦ
θυγατ[έ]ρα. (PHI)

LIT HICKS 1889: 58; TAM II: s. 45; PUECH 2002: 292; TIETZ 2003: 155 v.dd.
TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
ORI Lydai
CC Kalynda

M.S. 141 yılı *arkhiereus*'u olan C. Iulius Heliodoros'un (1) (P250) kızı; C. Iulius Heliodoros *alias* Tlepolemos (P252), C. Iulius Diophantos (1) (P245) ile hatip C. Iulius Heliodoros'un (2) (P251) kız kardeşleridir (SG 1.4). Babası tarafından onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden sadece 30 yıl ve 9 ay yaşadığı öğrenilen Meis'in, gene bu belgede Roma, Lydai ve Kalynda vatandaşı olarak anılması, O'nun bir Kalyndalı ile evli olduğunun işareti olmalıdır (TIETZ 2003: 155).

P230
IVLIA METTIA AVRELIA HELENE

- A [Lykia/Patara]
MAREK 1994: 98, no. 6; AE 1994, 1730; SEG 44, 1211; SLAVICH 2003: 291 v.d. (sat. 7)
- Bk. P405, A
- LIT SLAVICH 2003: 291
TEM M.S. II.–III. yy.
ORI Kadyanda?

M. Aurelius Dionysios'un (2) (P405) onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden tanınan *consul* rütbesinden Iulia Mettia Aurelia Helene, Dionysios'un gelini olan Iulia Tata *alias* Helene'nin (P233) annesi ve Senatör C. Iulius Nigrinos'un (P436) eşidir (SG 1.9).

P231
IVLIA OUAOUA

- A [Lykia/Terponella]
İPLİKÇİOĞLU *et alii* 1991: 187 v.d.; SEG 41, 1364; İPLİKÇİOĞLU *et alii* 1992: 18, no. 6 (sat. 5)
- Bk. P235, A
- LIT İPLİKÇİOĞLU *et alii* 1991: 188; İPLİKÇİOĞLU 1992: 18
TEM Antoninus Pius
ORI Terpeita

Terponellalı emekli asker Iulius Aelius Hermaios'un (P017) eşidir. Söz konusu yazıttan köken olarak Terpeitalı olduğu bilinen Termilas kızı Ouaoua'nın gene aynı metinden Iulius Antoninus (P238) adında bir oğlu olduğu öğrenilmektedir. Hem Ouaoua'nın hem de oğlunun taşıdığı *Iulia gens* adı, Hermaios'un *Iulius gens* adını taşıyan bir Roma vatandaşı tarafından evlat edinilmiş olmasıyla bağlantılı olabilir.

P232
IVLIA PROCVLA

- A [Lykia/Tlos]
TAM II 576 (sat. 3 v.d.):
- Λυκίων τὸ κοινὸν ἔτε[ι]μ[ησ]εν ταῖς πρώταις | [τεμ]αῖ<ς> Ἰουλίαν Γάι⁴[ου Ἴο]υλίου
Ἰβρίστου | [θυγ]ατέρα Πρόκλαν. | Γάι[ος — —] | καὶ [— — —] ⁸ τῶ [— — —]. (PHI)
- LIT LARSEN 1946: 61

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Tlos

Yukarıdaki belgeden, C. Iulius Hybristos'un (P255) kız kardeşi olan Iulia Procula'nın Lykia Birliği tarafından «birinci onurlarla» onurlandığı öğrenilmektedir.

P233
IVLIA TATA *alias* HELENE

A [Lykia/Patara]
MAREK 1994: 98, no. 6; AE 1994, 1730; SEG 44, 1211; SLAVICH 2003: 291 v.d. (sat. 5 v.d.)
Bk. P405, A

LIT SLAVICH 2003: 291 v.d.
TEM M.S. III. yy.'in 2. yarısı
ORI ?

M. Aurelius Dionysios'un (2) (P405) onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden, Dionysios II'nin oğlu M. Aurelius Demosthenes *alias* Dionysios'un (P403) eşi Iulia Tata *alias* Helene'nin (P233), Senatör C. Iulius Nigrinos (P436) ile *consul* rütbesinden Senatör Iulia Mettia Aurelia Helene'nin (P230) kızı ve *Consul* Iulius Fronto'nun (P435) torunu olduğu öğrenilmektedir (SG 1.9).

P234
IVLIA VERANIA

A [Lykia/Pinara]
CIG III 4224d; TAM II 247 (sat. 2 v.d.)
Bk. P268, C

TEM M.S. II. yy. ortaları
ORI Pinara

C. Iulius Asklepiades (P240) oğlu Herodotos tarafından yaptırılmış olan *heroon*'un yazıtı olan yukarıdaki belgeden, Herodotos'un Iulia Verania'nın (P234) izniyle söz konusu mezarı yaptırdığı öğrenilmektedir. Bunun dışında Iulia Verania hakkında bir bilgimiz bulunmamaktadır.

P235
IVLIVS AELIVS HERMAIOS

A [Lykia/Terponella]

İPLİKÇIOĞLU *et alii* 1991: 187 v.d.; SEG 41, 1364; İPLİKÇIOĞLU *et alii* 1992: 18, no. 6 (sat. 1):

Ἰούλιον Αἴλιον Ἑρμαῖον | Τερπονελλέα οὐετρα|νὸν στρατευσάμε ἄνον ἀνέστησαν | Ἰου-
λία Ουαουα ἢ πρό|τερον Ουαουα Τερμίλου | Τερπειτίς Τερπονελ ἰλίς, γυνὴ αὐτοῦ, καὶ |
Ἰούλιος Ἀντώνιος ὁ πρό|τερον Μάνες Ἑρμαίου δις | Τερπονελλεύς, ὁ υἱὸς αὐ ἰ²τοῦ,
καθὼς διετάξατο.

LIT İPLİKÇIOĞLU *et alii* 1991: 188; İPLİKÇIOĞLU 1992: 18

TEM Antoninus Pius

ORI Terponella

Yukarıdaki belgeden, emekli asker Terponellalı²²⁴ Iulius Aelius Hermaios'un (P235) heykelinin, eşi Terpeitalı²²⁵ ve Terponellalı Iulia Ouaoua (P231) eski adıyla Termilas kızı Ouaoua ve oğlu, Terponellalı Iulius Antonius (P238), eski adıyla Hermaios oğlu Hermaios'un oğlu Manes tarafından kendisinin vasiyetine uygun olarak dik-tirildiği öğrenilmektedir.

Terponellalı Hermaios, *Iulius Aelius gens* isimlerini taşıyan Terpeitalı/Terponellalı eşi Iulia Ouaoua ve oğlunun sadece *Iulius* adına sahip olmaları Hermaios'un askerlik görevini Roma ordusunun yardımcı birliklerinden birinde tamamladığını göstermektedir. Bilindiği gibi, önceleri yardımcı birliklerden emekli olan askerler Roma vatandaşlık hakkını aileleri ile birlikte kazanıyorlardı. Hermaios'un emekli olunca *Aelius gens* adını almış olmasından, O'nun Hadrianus ya da Antoninus Pius zamanında terhis edildiği sonucuna varılabilmektedir. Ancak Antoninus Pius zamanında (M.S. 144) yapılan yeni bir düzenlemeye göre, yardımcı birliklerden emekli olan asker ailelerinin artık eskisi gibi doğrudan doğruya Roma vatandaşlık hakkı kazanmadıklarını bildiğimiz için (LINK 1986: 185 v.dd.), Hermaios'un Antoninus Pius zamanında ordudan terhis olduğu kesindir.

Hermaios'un *Aelius gens* adının yanı sıra, eşi ve oğlunun da taşıdığı *Iulius* adının nereden kaynaklandığı konusunda yukarıdaki yazıtın ilk yayımcıları şu görüşü ileri sürmektedirler²²⁶: Hermaios, *Iulius* adını taşıyan bir Roma vatandaşı tarafından evlat edinilmiş ve bundan ötürü, Hermaios'un eşi ve oğlu da Roma vatandaşlık hakkını kazanmış olmalıdır.

²²⁴ Terponella'nın yeri için bk. İPLİKÇIOĞLU *et alii* 1992: 17; TIB 8 (2004): s.v. «Terponella».

²²⁵ Yazıtın 7. satırında zikredilen ve Hermaios'un karısının muhtemelen doğum yerinin adından gelen Τερπειτίς *ethnikon*'unun nereye ait olduğu anlaşılacakla birlikte, bu yerin de buluntu yerinden fazla uzakta olmadığı düşünülmektedir, İPLİKÇIOĞLU *et alii* 1991: 188; İPLİKÇIOĞLU 1992: 18.

²²⁶ İPLİKÇIOĞLU *et alii* 1991: 188; ayrıca bk. İPLİKÇIOĞLU 1992: 19.

P236

C. IVLIVS ANTONINVS

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; AE 1899, 177; IGR III 500 B II (sat. 41–60)

Bk. P276, A

B [Lykia/Oinoanda]

MILNER – MITCHELL 1995: 101, n. 39; SEG 45, 1824; MILNER 2004: 65, no. 26; SEG 54, 1423:

Γαῖω Ἰουλίω | Ἀνωθενείω | ἦρωι ἄοι γονεῖς.

PRO *PIR*² IV 153; *PIR*² IV 288; *RE* 19/10.1 (1918) 163, s.v. «Iulius, no. 70» (STEIN); *RE* 13 (1973) 288, s.v. «Lykia» (JAMESON); *PME* I (1976), 435 v.d., s.v. «C. Iulius Antoninus, no. 20» (DEVIJVER)

LIT LARSEN 1946: 60

TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy. başı

ORI Oinoanda

- FP1
- *praefectus cohortis I Hispanorum* (A)
 - *praefectus cohortis I Celtiberium* (A)
 - *tribunus militum legionis IV Scythicae* (A)

Oinoanda'dan *Demostheneia* Festivali ve bununla bağlantılı vakfın kurucusu meşhur C. Iulius Demosthenes'in (P244) oğlu olan C. Iulius Antoninus, Oinoandalı *Licinnius*'lardan Licinnia Maxima'nın (1) (P276) ikinci eşidir (A). Kızları Iulia Lysimakhe'nin (P227) Patara'dan Claudius Dryantianus (P120) ile evli olduğu bilinmektedir (SG 1.2). Babası Demosthenes gibi, Atlı Sınıfı mensubu olan Antoninus, *praefectus cohortis I Hispanorum* ve *praefectus cohortis I Celtiberium* olmak üzere iki kez *cohors praefectus*'luğu yapmış ve *tribunus militum legionis IV Scythicae*²²⁷ olarak hizmet verdikten sonra (*PME* I (1976), 435 v.d., s.v. «C. Iulius Antoninus, no. 20» [DEVIJVER]), İmparatorluk hizmetinde ya da Birlik'le ilgili bir memuriyet üstlenmeksizin kariyerini aniden yarıda kesmiştir. WÖRRLE 1988: 65'e göre, bunun için neden belki de O'nun bilinmeyen erken ölümü olabilir.

P237

C. IVLIVS ANTONINVS

A [Lykia/Rhodiapolis]

IGR III 739 VII E; TAM II 905 VII E; KOKKINIA 2000: VII E (sat. 13 v.d.):

²²⁷ *Legio IV Scythica* hk. ayrıntılı bilgi için bk. *RE* 12/2 (1925) 1556–1562, s.v. «Legio, no. 45» (RITTERLING).

... |... τύχη ἀγαθῆ δεδόχθαι Λυκίων τ[ῶ κοι|νῶ] συνεγεγράφθαι τότε τὸ ψήφισμα κ[αὶ ἀνα|δ[ο]θῆναι τῶ μεγίστῳ Αὐτοκράτορι Κα[ίσαρι] ¹² Τίτῳ Αἰλίῳ Ἀδριανῶ Ἀντωνεῖνῳ Σεβα[στῶ] | Εὐσεβεῖ διὰ τῶν ἡρημένων πρέσβεων [Γαίου] | Ἰουλίῳ Ἀντωνεῖνου Κορυδαλλέος κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. γγ.

ORI Korydalla

C. Iulius Antoninus hakkındaki bilgilerimiz, Rhodiapolisli meşhur Opramoas'ın mezar anıtı yazıtının yukarıda ilgili satırları verilen kısmından gelmektedir: Korydallalı bu şahsın Lykia Birliği tarafından İmparator Antoninus Pius'un yönetiminin erken yıllarında bir elçilik heyetinin başında imparatora gönderilmiş olduğu öğrenilmektedir (WÖRRLE 1988: 59).

P238

IVLIVS ANTONINVS

A [Lykia/Bayındır]

İPLİKÇİOĞLU *et alii* 1991: 187 v.d.; SEG 41, 1364; İPLİKÇİOĞLU *et alii* 1992: 18, no. 6 (sat. 9)

Bk. P235, A

LIT İPLİKÇİOĞLU *et alii* 1991: 188; İPLİKÇİOĞLU 1992: 18

TEM Antoninus Pius

ORI Terponella

Terponellalı emekli asker Iulius Aelius Hermaios (P235) ile Terpeitalı Termilas kızı Iulia Ouaua'nın (P231) oğullarıdır. Iulius Antoninus'un *c.R.*'den önceki adının Manes olduğu öğrenilmektedir.

P239

TIB. IVLIVS AQVILINVS CASTRICIVS SATVRNINVS CLAVDIVS LIVIANVS

A Cass. Dio LXVIII 9, 2 v.d.:

... και ἐπέμφθη ὁ Σούρας καὶ Κλαύδιος Λιουιανὸς ὁ ἑπαρχος. κτλ.

B [Gallia Belgica]

AE 1980, 647:

(a)

Honestam missionem | dedimus | Claudius Livianus praef(ectus) ⁴ praetori(o), subscripsit | XIII k(alendas) Feb(ruarias), | Gallo et Bradua co(n)s(ilibus).

- C [Italia/Hercules]
CIL VI 280:
Hierus et | Asylus | Ti. Cl. Liviani ⁴ ser. Herculi | D D.
- D [Italia/Olevano]
CIL VI 30818:
Alcimus | Ti. | Cl ⁴ Liviani | ser. | vilic | S M V S D D.
- E [Italia/Praeneste]
CIL XIV 3439:
Ti. Claudii Liviani pr. pr.
- F [Italia/Praeneste]
CIL XIV 4091, 30; CIL XV 2317:
Cl. Liviani.
- G [Italia/Roma]
CIL VI 1444; DOMASZEWSKI 1895: 5:
Imp(erator) Caesar Nerva Traiafnus Aug(ustus) Germanicus] Dacicus gentem Bacorum et regem Decebalum hello superavit sub eodem duce leg(ato) pr(o) pr(aetore) ab eodem donato Tiastris puris VIII vexillis VIII coronis muralih(us) II vallarib(us) IIclassicis II auratis II.
- H [Italia/Roma]
CIL VI 1604:
Ti. Claudio | Liviano pr. pr. | amico optim.
- I [Italia/Roma]
CIL XV 932:
Apr(oniano) et Pae(tino) c[o(n)s](ulibus)] ex f(iglinis) Cl(audi) Livia[ni].
- J [Italia/?]
AE 1924, 15:
Hierus et Asylus | Ti. Iulii Aquilini Castricii Saturnini | Claudii Liviani praef. pr. ser. vilici aedem ⁴ Herculi invicto Esychiano D S fecerunt.
- PRO *PIR² C 913; RE 3/2 (1899) 2729, s.v. «Claudius, no. 207» (STEIN); RE Suppl. 7 (1940) 310, s.v. «Iulius, no. 86a» (STEIN); DNP 3 (1997) 18, s.v. «Ti. Iulius Aquilinus Castricius Saturninus C. Livianus, no. II 41» (ECK)*
- LIT *DOMASZEWSKI 1895: 5; SYME 1939: 175 v.d.; RE 13 (1973) 288, s.v.«Lykia» (JAMESON)*
- TEM *M.S. I. yy. sonu II. yy. başı*
- ORI *Sidyra*
- TRI *Quirina*
- FP1 *• praefectus praetorio (F. I)*

Lateran Müzesi'nde bulunan J belgesinden tam adının Tib. Iulius Aquilinus Castricius Saturninus Claudius Livianus olduğu bilinmektedir. A belgesinden Dacia Savaşı sırasında Dac Kralı Decebalus tarafından talep edilen barış görüşmeleri için M.S. 102 yılında L. Licinnius Sura ile birlikte Decebalus'a elçi olarak gönderildiği öğrenilen Tib. Iulius Aquilinus *etc.* Lykia kökenli bir *Ordo equester* mensubudur. M.S. 107-17 yılları arasında Traianus'un *praefectus praetorio*'luğunu, yani Hassa Alayı Komutanlığı'nı yapmış olan Livianus, Traianus sütununda imparatorun refakatinde tasvir edilen *praefectus praetorio* olmalıdır (STEIN 1899: 2729). Part Savaşı sırasında Hadrianus'un Atlı Sınıfı'na mensup dostlarından biri olan Livianus (*PIR*² C 913), muhtemelen Traianus'un da maiyetinden idi (STEIN 1899: 2729). Traianus ve Hadrianus'un dostları arasında yer alma şerefine nail olan Tib. Iulius Aquilinus *etc.*'nin imparatorlarla bu sıkı ilişkileri dedesi ya da büyük dedesi olabilecek Tib. Claudius Epagathos'a (P122) kadar uzanan bir aile geleneği olmalıdır. Bizzat İmparator Claudius tarafından azad edilmiş olan Tib. Claudius Epagathos'un imparatorun özel doktoru olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla P239'un *c.R.*'sini İmparator Claudius'a borçlu olduğu kesindir. Bir diğer *gens* adı olan *Iulius* ise P239'un belki de anne tarafından söz konusu bu *gens*'e mensup bir aile ile bağlantısının göstergesi olarak kabul edilebilir.

P239'un *praefectus praetorio*'luğu Roma kentinden bulunmuş olan H belgesi ile Praeneste'den bulunmuş su künkleri üzerinde de (E) zikredilmiştir. Gene Praeneste'den ele geçen mühürler üzerinde ismi geçen Claudius Livianus (F), P239 ile özdeş olmalıdır. M.S. 123 yılına tarihlenen I belgesinde P239'un anılması, O'nun bu tarihte henüz hayatta olduğunu göstermektedir. C ve J belgelerinden P239'ın Hieros ve Asylos adlı iki kölesi tanınmaktadır.

Livianus, Sidyma'da İmparator Claudius'a adakta bulunan Tib. Claudius Livianus'un (P149) oğlu ya da torunu olabilir²²⁸.

P240

C. IVLIVS ASKLEPIADES

A [Lykia/Pinara]
CIG III 4224d; TAM II 247 (sat. 2)

Bk. P268, C

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
ORI Pinara

²²⁸ STEIN 1899: 2729; RE 13 (1973) 288, s.v. «Lykia» (JAMESON).

Yukarıdaki belgeden, Pinara'da kendisi ve ailesinin diğer fertleri için görkemli bir mezar yaptırdığı öğrenilen C. Iulius Herodotos'un (P254) babasıdır. WÖRRLE 1988: 59 v.d.'nin, Birlik Başrahibi C. Iulius Tlepolemos (P268) ile Herodotos'un kardeşi Tlepolemos'un özdeş olmaları gerektiği tahmininden dolayı, *Arkhierous* C. Iulius Tlepolemos'un da babası olduğu düşünülebilir.

P241
IVLIVS CAPITOLINVS

A [Lykia/Rhodiapolis]

TAM II 905 X C–X D; IGR III 739 X (sat. 30–45); KOKKINIA 2000: X C–X D (sat. 12–14; 1 v.d.):

... ¹² Κορνήλιος Πρόκλος, | πρεσβευτῆς ἀντιστράτηγος Αὐτ[οκρά]τορ[ος] Ἰουλίω
Καπ[ετω]λείνω, Μυρέων γραμμα[τεῖ], χαίρειν. Οἷς ἡ βου⁹λῆ καὶ ὁ δῆμος ὀνόμα[σιν]
ἐτε[ί]μησεν Ὀπραμό[αν] Ἀπολλωνίου δις | τοῦ Καλλιάδου, τοῦ ⁸τοῖς κἀγὼ τοῦτον προ-
σαγορεύεσθαι | συνχωρῶ, εἰ μὴ τοῦτ' ἔ[σ]τιν ὑπεναντίον ἢ τοῖς ¹²νόμοις ἢ τοῖς ἔθεσιν |
[τοῖς πα]ρ' ὑμεῖν. [Ἐρρῶσ]θαί σε βούλομαι. Ἀναγέ[γραπται ἐπὶ ἀρχι(ερέος) | — — —]
Π[ο]λυχάρμο[υ] κτλ. (PHI)

LIT KOKKINIA 2002: 210–221; REITZENSTEIN 2005: 171, no. 105

TEM M.S. II. yy. ortaları

ORI Myra

FP3 • γραμματεὺς

Iulius Capitolinus, yaklaşık M.S. 138/9–139/40 yılları *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi olan (RÉMY 1989: 301 v.d., no. 248) Cn. Arrius Cornelius Proculus'un, Polykharmos'un²²⁹ Birlik Başrahipliği zamanında, Opramoas'a Myra kenti *Demos* ve *Boule*'si tarafından verilen onursal unvanları onayladığını bildiren yukarıdaki mektubundan tanınmaktadır. Söz konusu mektubun Myra *grammateus*'u Iulius Capitolinus'a gönderildiği öğrenilmektedir.

P242
C. IVLIVS DEIOS

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 4:

Γά(ιος) Ἰούλιος | Δεῖος | Νύμφαις. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı

²²⁹ KOKKINIA 2002: 210 v.d. kesin bir tarih vermemekle birlikte, Polykharmos'un *arkhierous*'luğunu Iason ile Heliodoros arasına tarihlenmektedir. REITZENSTEIN 2009: 171, no. 105 ise, Polykharmos'un Birlik Başrahipliği için M.S. 140 yılını vermektedir.

ORI Ksanthos

Υπάρει belgeden, Nympheler'e adakta bulunduğu öğrenilen C. Iulius Deios hakkında başka bir bilgimiz yoktur.

P243
IVLIVS DEMETRIOS

A [Lykia/Myra]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 15, no. 48–50; IGR III 713:

Ἀρχιερέος Ἰουλίου Δημητρίου.

LIT REITZENSTEIN 2005: 155, no. 69; REITZENSTEIN 2009: 279, no. 92

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı

ORI ?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Sura'da Apollon Tapınağı'nda bulunmuş olan ve yukarıda ilgili satırı verilen bir Σεβαστή Πλατεία'nın *prostates*'ler listesinde Birlik Başrahibi olarak anılmaktadır. *Cognomen*'inden dolayı *Arkhierous Demetrios* (TAM II 905 VI F) ile bir bağlantısı olduğu düşünülebilir (REITZENSTEIN 2005: 155, no. 69).

P244
C. IVLIVS DEMOSTHENES

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; AE 1899, 177; IGR III 500 B II (sat. 52 v.d.)

Bk. P276, A

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 47, no. 62; IGR III 487; HALL – MILNER 1994: 32, no. 21; SEG 44, 1185; MILNER – MITCHELL 1995: 95, no. 1; SEG 45, 1819 (sat. 1 v.d.):

[Γ. Ἰούλιον Ἀπολλωνίου υἱὸν Φαβία Δημοσθένη, | Ῥωμαῖον καὶ Οἰνοανδέα, ⁴ ἐπί-
τροπον αὐτοκράτορος | Καίσαρος Νέρουα Τραϊανοῦ | Σεβαστοῦ Γερμανικοῦ Δα]κικοῦ
ἐπαρχείας Σικελίας ⁸ καὶ τῶν ἄλλων τῶν Σικελία | συντελουσῶν νήσσω[ν, γενό]-
μενον ἀρχιερέα τῶν [Σεβασ]τῶν καὶ γραμματέα Λυκίων ¹² τοῦ κοινοῦ καὶ ἀγωνο-
θέτην | τῶν πενταετηρικῶν μ[εγά]λων ἰσολυμπίων Οὔεσ[πα] vac. σιανε[ίων], vac. ¹⁶
Μόλης δις τοῦ Λουβάσιο[ς] | τὸν ἑαυτοῦ ἐξάδελφον | καὶ εὐεργέτην. vac. (PHI)

C [Lykia/Oinoanda]

WÖRRLE 1988: 4–17; SEG 38, 1462 B (sat. 6):

... | ... ἐπὶ ἀρχιερέως τῶν Σεβαστῶν Κλαυδίου Καπίτωνος Ῥουβριανοῦ, Ἀρτεμείσιου κδ', Γ. Ἰούλιος Ἀπολλωνίου υἱὸς Φαβία Δη[μ]ιοσθένης πρύ(τανις) καὶ γραμ(ματεὺς) βου(λῆς) Οἰνοανδέων | κτλ.

D [Lykia/Patara]

REITZENSTEIN 2005: 155, no. 70'de zikredilmiştir.

- PRO *PIR* IV³ 288; *RE* 19/10.1 (1918) 578, s.v. «Iulius, no. 206» (STEIN)
- LIT LARSEN 1946: 60; PFLAUM 1960: 173, no. 76; WÖRRLE 1988: 55–69; ROGERS 1991: 91–100; HALL – MILNER 1994: 19; 29; 28–33; 36–37; 45; LETTA 1994: 221; 241; MILNER – MITCHELL 1995: 91–104; SYME 1995: 281; *SEG* 46, 1708; ECKHARD 2002: 60; 66; 89; 91; 93; 96; 131 v.d.; 138; 140; 160; 166; 168; 206; 208; 223; 231; 263; SLAVICH 2003: 279 v.d.; BRANDT – KOLB 2005: 106; BRÉLAZ 2005: 392, no. C44; REITZENSTEIN 2005: 155, no. 70; REITZENSTEIN 2009: 227, no. 36
- TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy.'ın 1. yarısı
- ORI Oinoanda
- TRI Fabia
- FP1 • *tribunus legionis VI Ferratae* (A)
• *praefectus alae VII Phrygii* (A)
• *procurator Augusti provinciae Siciliae* (B)
- FP2 • λυκιάρχης (A)
• ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (D)
• γραμματεὺς (B)
- FP2/3 • ἀγνοθητής τῶν πενταετηρικῶν μεγάλων ἰσολυμπίων Οὐεσπασιανείων (B)
- FP3 • γραμματεὺς (C)
• πρύτανις (C)

B ve C belgelerinden Fabia *tribus*'una kayıtlı olduğu öğrenilen C. Iulius Demosthenes'in aile bağlantıları Oinoanda'dan meşhur *Licinnius*'ların mezar anıtı yazıtından tanınmaktadır. Buna göre, A belgesinden Licinnia Maxima (1) (P276) ile evli olan Iulius Antoninus (P236) adlı bir oğlunun varlığı bilinmektedir²³⁰ (SG 1.2). B belgesinde kuzeni Moles tarafından onurlandırılan Demosthenes²³¹, Patara'daki *gerousia*'nın açılışı hakkında bir dekret olan D belgesinde *arkhiereus* olarak anılmaktadır (REITZENSTEIN 2005: 155, no. 70). Kendisi tarafından Oinoanda'da kurulmuş olan *Demostheneia* Festivali vakıf yazıtı olan C belgesinde O'nun Atlı Sınıfı kariyerine ve Birlik adına üstlenmiş olduğu memuriyetlere değinilmemiştir. Buna ilişkin bilgilerimiz A ve B belgelerinden gelmektedir.

Demosthenes'in tam olarak ne zaman doğduğu bilinmemekle birlikte, O'nun torununun oğlu olan Tib. Claudius Agrippinus (2) (P098) M.S. 145 yılında *senatorius*, M.S. 154? yılında *consul suffectus* olarak belgelenmektedir. WÖRRLE 1988: 60, n.

²³⁰ Konu hk. bk. MILNER – MITCHELL 1995: 91–104; SLAVICH 2003: 279 v.d.

²³¹ Burada C. Iulius Demosthenes'i bir heykelle onurlandıran kuzeni Moles muhtemelen *IGR* III 500 IV 8–10'da Flavius Diogenes'in büyük büyük babası olarak anılan Moles ile özdeştir (WÖRRLE 1988: 1–17; 56–61; MILNER – MITCHELL 1995: 100).

48'e göre, O'nun *Licinnius*'ların mezar anıtı yazıtının II. sütununun 71. satırında δῆμαρχος καὶ ὑπατικός olarak anılıyor olmasının arkasında yatan neden belki de *adlectio inter tribunicios* ile *senatus*'a alınmış olmasıdır. Bu durumda Tib. Claudius Agrippinus için *Senatus*'a kabulünden yaklaşık 30 yıl kadar önceki bir doğum tarihi düşünülebilir. Yani Agrippinus M.S. 115 yılından çok da önce doğmamış olmalıdır. Buradan yola çıkılarak büyükbabası Demosthenes'in doğum tarihine ilişkin en azından yaklaşık bir tahminde bulunulabilir. Buna göre, C. Iulius Demosthenes M.S. I. yy.'in ortalarında doğmuş olmalıdır (WÖRRLE 1988: 60, n. 48).

WÖRRLE 1988: 60 v.d.'ye göre, öncelikle kent memuriyetlerini yerine getirmiş olması gereken Demosthenes, daha sonra Roma ordusunun hizmetine girmiş ve son olarak da Lykia Birliği memuriyetlerini üstlenmiştir:

M.S. 124 yılında Oinoanda *Boule*'sinin *grammateus*'luğunu ve *prytanis*'lik yapmış (C), ayrıca *Vespasiana* Şenlikleri'nin *agonothetes*'liğini üstlenmiştir²³² (B). Demosthenes'in, bazı çağdaşlarının övündükleri gibi²³³, bütün *arkhiereia*'ları ve *leitourgia*'ları üstlenip üstlenmediği ya da Ksanthos'tan *agon* galibi bir atletin babası gibi (TAM II 301), sadece *demos* ve *boule* görevleriyle mi yetindiğini bilemiyoruz (WÖRRLE 1988: 61).

Kent memuriyetlerinden sonra, Atlı Sınıfı'na girmiş ve *Ordo equester*'deki hizmetlerini tamamladıktan sonra, Birlik için birtakım görevler üstlenmiş olan Demosthenes Atlı Sınıfı'ndaki kariyerinin doruk noktasına İmparator Traianus ya da belki daha Nerva zamanında ulaşmış olmalıdır²³⁴. Suriye'deki *legio VI Ferrata*'da²³⁵ *tribunus*'luk yaptıktan sonra, *ala VII Phrygium*'un *praefectus*'luğu görevine getirilmiş olan (A) P244, M.S. 103–4 yıllarında ise Sicilya Eyaleti'nin *procurator*'u olarak hizmet vermiştir (B). Sicilya Eyaleti *fiscus*'unun sorumluluğunun Demosthenes'e verilmiş olması, O'nun hukuki ve mali konulardaki özel yetenekleriyle ilgili olmalıdır.

İmparator Traianus ya da belki daha Nerva zamanında *Ordo equester* kariyerinin doruk noktasına ulaşmış olması gereken Demosthenes'in Atlı Sınıfı kariyerine *procurator*'luktan sonra neden devam etmediği²³⁶ sorusunu WÖRRLE 1988: 61, O'nun ileri yaşı ile açıklamaktadır. Yukarıda belirtildiği gibi, O'nun M.S. I. yy.'in ortalarında doğmuş olması gerektiği tahmininden dolayı, M.S. 103–14 yılları ara-

²³² *FdXanth VII*: s. 234, söz konusu *agon*'un kent karakterli olduğunu düşünse de, WÖRRLE 1988: 62, n. 58, *Vespasianeia*'nın bir Birlik Festivali de olabileceği kanısındadır.

²³³ TAM II 197. 199. 765.

²³⁴ Demosthenes'in kariyeri hk. ayrıntılı bilgi için bk. *PIR IV*³ 288; PFLAUM 1960: 173, no. 76; *PME I* (1976), 55, s.v. «C. Iulius Demosthenes» (DEVIJVER); HALFMANN 1979: 35 v.d.; WÖRRLE 1988: 55; ROGERS 1991: 91–100.

²³⁵ *Legio VI Ferrata* hk. ayrıntılı bilgi için bk. *RE 12/2* (1925) 1588–1595, s.v. «Legio, no. 54» (RITTERLING).

²³⁶ Örneğin O'nun çağdaşı olan Ksanthos'tan M. Arruntius Claudianus (P033) *procurator* kariyerini Moesia Donanması'nın *sexagenarius praefectus*'luğundan sonra, Domitianus ya da Traianus aracılığıyla *adlectio inter aedilicios* ile kendisini *Macedonia proconsul*'lüğüne kadar götürecektir. O'nun *Ordo senatorius* kariyeri ile taçlandırmıştır.

sındaki Sicilya Eyaleti *procurator*'luğu görevini tamamlayıp Lykia'ya geri döndüğünde Demosthenes artık yetmişli yaşlarında olmalıdır (WÖRRLE 1988: 61).

Ordo equester kariyerinden sonra, Birlik memuriyetlerini üstlenmiş olan Demosthenes, *lykiarkhes*'lik, *arkhiereus*'luk ve Lykia Birliği *grammateus*'luğu yapmıştır (B).

Mahalli alanda birçok hayırseverliklerde bulunmuş olduğu bilinen Demosthenes, Oinoanda'da sütunlu bir yiyecek maddesi satış pazarı inşa ettirmiş ve ayrıca M.S. 124 yılında, M.S. 260 yılına kadar sürecek olan *Demostheneia* Festivali'ni ve bununla bağlantılı vakfı kurmuştur²³⁷ (C).

Demosthenes'in *C. Iulius* isimleri Caesar zamanına kadar geri giden bir vatandaşlık hakkının işareti olabilir. *Triumvir*'ler tarafından yönetimin ele geçilmesinden sonra, Demosthenes'in ailesine Tlos, Ksanthos, Kadyanda, Lydai, Korydalla ve başka diğer Lykia kentlerinden (WÖRRLE 1988: 69) bilinen *C. Iulius* adını taşıyan Lykialı aileler gibi, Caesar katillerine karşı direnişlerinin karşılığı *c.R.* ile ödenmiş olmalıdır (TIETZ 2003: 149 v.d.). WÖRRLE 1988: 58'e göre, Demosthenes'in atalarına *c.R.*'nin verilmesi, M.Ö. I. yy.'daki tarihi olaylarla bağlantılı olmalıdır: Caesar'ın öldürülmesinin ardından, Lykia'nın yönetici sınıfı Caesar taraftarı bir tutum izlemiş²³⁸; Brutus M.Ö. 42 yılında, ancak büyük kayıplar vererek Ksanthos'u kuşatabilmiştir²³⁹. Bununla birlikte, Birlik içerisinde önemli anlaşmazlıklar ortaya çıkmış; App. *civ.* IV 79'un bildirdiğine göre, bu kuşatma sırasında Oinoandalılar müttefik olarak Brutus'un hizmetine girmişler ve Ksanthos'un ele geçirilmesinde Oinoanda'dan teşkil edilen yardımcı birlikler büyük ölçüde etkili olmuşlardır. Oinoanda'dan *C. Iulius* Demosthenes'in ataları önce Caesar ve daha sonra Octavianus taraftarı olan Oinoanda'daki azınlığa mensup görünmektedirler²⁴⁰.

WÖRRLE gibi TIETZ 2003: 156 da, Lydai'dan *Iulius*'ların Roma vatandaşlık hakkı almasında, Caesar'ın öldürülmesinden sonraki İç Savaş yıllarında ailenin Caesar partisi taraftarı olarak oynamış olduğu rolün etkili olduğunu düşünenlerdendir:

²³⁷ WÖRRLE 1988. *Demostheneia* festivallerinin M.S. 260 yılına kadar devamı hk. bk. COUSIN 1900: 344, no. 10-11; HALL - MILNER 1994: 30 v.d., no. 19-20; SEG 44, 1183-1184.

²³⁸ App. *civ.* IV 61-65; 76-82; Plut. XXX v.dd.; Cass. Dio XLVII 33 v.d. Ayrıca bk. TREUBER 1887: 91-205; MAGIE 1950: 258 v.d., n. 43 v.d.; BERNHARDT 1985: 153-156.

²³⁹ App. *civ.* IV 76-82; Plut. XXX v.dd.; Cass. Dio XLVII 34; ayrıca bk. TREUBER 1887: 192 v.d.; BERNHARDT 1985: 151 v.d.

²⁴⁰ Oinoanda'dan Caesar ve *Demos*'a ithaf edilmiş bir adak yazıtı (OGIS 555 = IGR III 482; ayrıca bk. MAGIE 1950: 1386 v.d, n. 45; *FdXanth* VII: s. 46 v.d.; TROXELL 1982: 177) kentte Brutus taraftarlarının yanı sıra, Antonius ve Octavianus'un tarafını tutan ve hızlı bir biçimde üstünlük kazanan bir rakip partinin de varlığının işareti olarak kabul edilebilir. Eğer söz konusu bu adak yazıtında geçen *Καίσαρος* *ναός* ifadesi Octavianus'un bir kutsal alanına işaret ediyorsa, o zaman bu kült Oinoanda'da daha M.Ö. 27 yılından önce belgelenmiş oluyor demektir. Bununla birlikte, burada Caesar'ın kastedilmiş olma ihtimali de tamamen göz ardı edilmemelidir. Bu durumda, Caesar'dan Octavianus'a geçmiş kesintisiz bir kültten söz edilebilir. Bu kültün adak yazıtında adı geçen o zamanki rahibi Diogenes oğlu Moles'in, Demosthenes'in ailesi ile akrabalık ilişkisi bulunmaktadır, WÖRRLE 1988: 58, n. 31.

Caesar taraftarlarının galibiyetinin ardından onlara gönüllü olarak destek vermiş olan kentler ve şahıslar tek tek ödüllendirilmişler; kendilerine Roma vatandaşlık hakkı verilen bu kişiler, *Caius Iulius praenomen* ve *nomen gentile*'sini *cognomen*'lerinin önüne eklemiştir. Lydai'dan *Iulius*'ların da M.Ö. 43/2 yılındaki İç Savaş'ta, Caesar Katilleri Brutus ve Cassius'a karşı yürütülen mücadelelerde göstermiş oldukları yararlılıklarla sivrilererek Octavianus'un sempatisini kazanmış oldukları düşünülebilir. Nitekim C. Iulius Diophantos'un (2), *hipparkhos*'lar ve *nauarkhos*'lar soyundan geldiğinin vurgulanması, O'nun atalarının İç Savaş sırasındaki hizmetlerinin göstergesi olarak kabul edilebilirdi. Ancak REITZENSTEIN 2009: 263, no. 75 v.d.'ye göre, Diophantos'un *hipparkhos* ve *nauarkhos* olan ataları O'nun anne tarafından akrabaları olmalıdır. REITZENSTEIN 2009: 263'ün bu düşüncesini Lydai'dan *Iulius*'lara dair birçok belge günümüze ulaşmış olmasına rağmen, bunların hiçbirinde *Iulius*'ların *hipparkhos* ve *nauarkhos* atalarına dair bir bilgi bulunmaması da desteklemektedir.

SYME 1995: 281 v.dd. ve PUECH 2002: 293, *tribus* bilgilerinden yola çıkarak Lydai'dan C. *Iulius*'ların yukarıda sözü edilen İç Savaş'la bağlantılı olarak vatandaşlık hakkı almış oldukları fikrine karşı çıkmaktadırlar. Bunun nedeni, C. Iulius Demosthenes gibi vatandaşlık hakları bu zamana kadar geri giden ailelerin Voltinia *tribus*'una kayıtlı olmamalarıdır. SYME 1995: 281 v.dd., Lydai'dan C. *Iulius*'ların vatandaşlık haklarını M.S. ca. 90/1–92/3 yılları *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi olan ve Lydai'da kurtarıcı ve *euergetes* olarak onurlandırılmış bulunan (*TAM* II 133) Voltinia *tribus*'u mensubu (HALFMANN 1979: no. 17) C. Antius (Aulus) Iulius Quadratus'a borçlu olabileceklerini düşünmektedir. Ancak TIETZ 2003: 151 ve SYME 1995: 281 v.dd.'nin bu fikrine Lydailı C. *Iulius*'ların bu durumda *Caius praenomen*'i yerine Quadratus'un *praenomen*'i olan *Aulus*'u taşıyor olmaları gerektiği gerekçesi ile karşı çıkmaktadır. REITZENSTEIN 2009: 243'e göre, Quadratus evlat edinildikten sonra, *Caius praenomen*'ine de sahip olduğu için (SALOMIES 1992: 31) belki de *praenomen*'in seçimi, Lydailı *Iulius*'lar tarafından ailenin vatandaşlık hakkını uzun bir geçmişe sahip gibi göstermek amacıyla bilinçli yapılmış olabilir.

P245

C. IVLIVS DIOPHANTOS (1)

A [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 57, no. 8; *TAM* II 152; *SEG* 53, 1681 (sat. 1):

[Γ(άιος) Ἰούλ(ιος) Ἡλιοδώρου υἱὸς Διοφάντος τὸ ἡρῶον κα]τεσκευάσεν καὶ τὰς ἐν αὐτῷ σωματο[[θήκας ἐφ' ᾧ]τε ἐνταφῆναι ἐν τῇ σωματοθήκῃ, ἐ]ν [ἧ] ἐπιγέγραπται αὐτοῦ τὸ ὄνομα, καὶ | [τὴν γυναικα αὐτοῦ ἐν τῇ ἐτέρῃ· ἐὰν δέ τις] παρὰ ταῦτα πο<ιή>ση τι, ἀποτεισάτω τῷ Λυ⁴[δαίων δήμῳ ✕ —]. (PHI)

B [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 58, no. 9; TAM II 153:

Γ(άιου) · Ιουλίου Γ(άιου) · Ιουλίου Ἡλιοδώρου υἱοῦ Διοφάντου ἡ σωματοθήκη μόνου.
(PHI)

C [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 59, no. 11; TAM II 129 (sat. 1. v.d.):

Γάιος·Ιούλιος Γάιου·Ιουλίου·Ἡλιοδώ⁴ρου υἱὸς Διόφαντος καὶ | τὸν Ἀσκληπιὸν σὺν τῇ
βᾶ⁸σει ἐκ τῶν ἰδίῳν ἀνέθηκεν. (PHI)

LIT HICKS 1889: 58; TAM II: s. 45; PUECH 2002: 292; TIETZ 2003: 155 v.dd.; REITZENSTEIN
2005: 156, no. 71; REITZENSTEIN 2009: 263, no. 75

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Lydai

M.S. 141 yılı *arkhiereus*'u C. Iulius Heliodoros'un (P250) oğlu olan C. Iulius Diophantos, mezar anıtının ve anıt içerisindeki lahtinin yazıtı olan A ve B belgeleriyle, kaidesiyle birlikte bir Asklepios heykeli diktirdiği öğrenilen C belgesinden tanınmaktadır.

TIETZ 2003: 157 v.d., arkeolojik ve epigrafik belgelerin birlikte değerlendirilmesi sonucunda C belgesinde söz konusu olan mezar sahibinin daha önce kabul edildiği gibi Diophantos değil, O'nun torununun oğlu olan ve M.S. II. yy.'ın birinci yarısında ya da bu yüzyılın ikinci çeyreğinde yaşamış olması gereken C. Iulius Diophantos (1) ve eşi Cocceia Sarpedonis (P182) olduğu sonucuna varmıştır. TIETZ 2003: 158 v.d., ilk evliliğini Sophronis ile yapmış olan Diophantos'un, Cocceia Sarpedonis ile ikinci evliliğini gerçekleştirmiş olması gerektiğini düşünmektedir. PUECH 2002: 292 ve REITZENSTEIN 2009: 303, 8 ise Sophronis'in, M.S. 141 yılı *arkhiereus*'u olan C. Iulius Heliodoros'un annesi ve Diophantos torunu Diophantos'un eşi olduğunu düşünmektedirler (SG 1.4).

P246

C. IVLIVS DIOPHANTOS (2)

A [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 68 v.d., no. 20; IGR III 524; TAM II 145 (sat. 1 v.d.):

[Γ(άιον)·]Ιούλιον Γ(άιου)·Ιουλίου Διοφάντου | υἱὸν Διόφαντον Λυδάτην πολι|τευσά-
μενον ἐν ταῖς κατὰ Λυκίαν ⁴ πόλεσι πάσαις, ἀρχιερατεύσαν|τα τῶν Σεβαστῶν καὶ γρα-
μματεύ|σαντα Λυκίων τοῦ ἔθνους, προγόνων ἱπάρχων ναύρχων Λυκι⁸αρχῶν,
πατέρα συγκλητικῶ, κα|ταλιπόντα καὶ τῇ πατρίδι εἰς | τὸ διηνεκὲς δωρεὰς εἰς θέσιν |
ἐλαίου, Λυδατῶν ἡ βουλή καὶ ὁ δη¹²μος τὸν ἴδιον πολίτην καὶ εὐερ|γέτην· τὸν δὲ
ἀνδριάντα κατέστη|σαν ἐκ τῶν ἰδίῳν οἱ υἱοὶ αὐτο[ῦ] |·Ιούλιος Μαξιμιανὸς Διόφαντος ¹⁶
[καὶ — — —]. (PHI)

B [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 70 v.d., no. 21; IGR III 525; TAM II 136 (sat. 1 v.d.)

Bk. P260, B

LIT HICKS 1889: 58; TAM II: s. 45; PUECH 2002: 292; TIETZ 2003: 155 v.dd.; REITZENSTEIN 2005: 156, no. 71; REITZENSTEIN 2009: 263, no. 75

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Lydai

TRI Voltinia

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (A)
• γραμματεὺς (A)

M.S. 141 yılı *arkhiereus*'u olan C. Iulius Heliodoros'un (1) (P250) torunu; Kadyandalı Aelia Hegemonis'in (P003) eşi; C. Iulius Diophantos (1) (P245) ve Cocceia Sarpedonis'in (P182) oğlu; Senatör C. Iulius Maximianus Diophantos'un (P260) babasıdır (SG 1.4).

A belgesinde C. Iulius Diophantos oğlu, Lydai vatandaşı, Lykia'nın bütün kentlerinde devlet hizmetinde bulunmuş olan, imparatorluk kültü başrahipliği yapan, Lykia Birliği'nin *grammateus*'u, *lykiarkhes*'lerin, *nauarkhos*'ların ve *hippar-khos*'ların soyundan gelen, senatör olan bir kişinin babası, vatanına ölümünden sonra, zeytinyağı tedarigi için hediyeler bırakan C. Iulius Diophantos'u, Lydai-lılar'ın Halk ve Danışma meclisleri, kendi vatandaşı ve hayırhahını, oğlu Iulius Maximianus Diophantos ve ismi günümüze ulaşmamış bir diğer oğlunun kendi keselerinden diktirdikleri heykel ile onurlandırmaktadır. B belgesinde oğlu Senatör C. Iulius Maximianus Diophantos, gene Lydai Halk ve Danışma meclisleri tarafından onurlandırılmaktadır.

REITZENSTEIN 2009: 263, no. 75 v.d.'ye göre, A belgesinde sözü edilen *nauarkhos* ve *hippar-khos* atalar, Lydailı *Iulius*'lara dair günümüze önemli miktarda belge ulaşmış olmasına rağmen, bunlardan böyle bir bilginin gelmemiş olmasından dolayı, Diophantos'un baba tarafından değil, annesi Cocceia Sarpedonis tarafından ataları olmalıdır. TIETZ 2003: 155, A belgesinde söz konusu olan Diophantos'u M.S. 141 yılı Birlik Başrahibi C. Iulius Heliodoros'un erkek kardeşi ile özdeş görürken, PUECH 2002: 292, O'nun Heliodoros'un torunu olduğunu düşünmüştür. Diophantos'un Heliodoros'un kardeşi olarak kabul edilmesi durumunda Diophantos ve Heliodoros'un babalarının A belgesinde görüldüğü üzere C. *Iulius* isimlerini taşıyan bir Diophantos olması gerekmektedir. Ancak biz C. Iulius Heliodoros'un onurlandırıldığı belgelerde babası Diophantos'un sadece yalın Helen adı ile anılmasından dolayı, C. Iulius Diophantos'un TIETZ 2003: 155'in önerdiği gibi Heliodoros'un erkek kardeşi değil, O'nun torunu olması gerektiği düşüncesindeyiz (SG 1.4). Bu durumda dedesinin *arkhiereus*'luk tarihi olan M.S. 141 yılından yola çıkılarak torun Diophantos'un Commodus ya da Septimius Severus zamanında

Birlik Başrahipliği yapmış olması gerekmektedir (REITZENSTEIN 2009: 263, no. 75 v.d.).

P247
C. IVLIVS EUTYKHES

A [Lykia/Myra]
Wiener Scheden 1743'de zikredilmektedir.

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Myra

Kendisine ait mezarın yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınmaktadır. Myralı olması dışında hakkında bilgimiz yoktur.

P248
IVLIVS FRONTO TLEPOLEMOS

A [Lykia/Oinoanda]
SEYRIG 1927: 139 v.d., no. 3; AE 1928, 61; SEG 6, 810; ERTEKİN 2002: 97 (sat. 5 v.d.):

Τύχη ἀγαθῆ. | Αὐτοκράτορα Καίσαρα Μ(ἄρκον) Αὐρήλιον Ἀντωνεῖν[ον Εὐσεβ]ῆ
Εὐτυχ[ῆ] | Σεβαστὸν Ἀραβικὸν Ἀδιαβηνικὸν Παρθικὸν Μ(έγιστον) Βρεταν[νικὸν]
Σεβαστῆ ⁴ Κλ(αυδία) Φλ(αουία) Πάφος ἡ ἱερὰ μητρόπολις τῶν κατὰ Κύπρον πόλεων,
παρόντων | καὶ καθιερούντων τοῦ τε κρατίστου ἀνθυπάτου Ἰουλίου Φρόντωνος | Τλη-
πολέμου καὶ τοῦ ἀξιολογώτατου λογιστοῦ Ἡλιανοῦ Πολυβιανοῦ, | δοθέντος ὑπὸ τῶν
κυρίων ἡμῶν Αὐτοκρατόρων ⁸ καὶ καταστήσαντος τὸν ἀνδριάντα ἀπὸ ✕ φ' | ἀπὸ
πόρων τῶν δογματισθέντων ὑπὸ τῶ[ν] | ἀρχόντων τοῦ ἐνεστῶτος ἰθ' τοῦ καὶ ἰδ' | καὶ
κθ' ἔτους.

PIR PIR² J 328
LIT SEYRIG 1927: 139 v.d.; LAMBRECHTS 1937: 29, no. 231; HILL 1940: 255, no. 23; BARBIERI
1952: 72, no. 294; RE 13 (1973) 287, s.v. «Lykia» (JAMESON); HALFMANN 1982: 641;
SLAVICH 2003: 291
TEM M.S. III. yy. başı
ORI Pinara?
FP1 • *proconsul provinciae Cypri*

M.S. 210/1 yılları Kıbrıs *procunsul*'ü olan Iulius Fronto Tlepolemos'un *cognomen*'i O'nun Lykia kökenli olduğunu düşündürmektedir²⁴¹. HALFMANN 1982: 641, Fronto'nun büyük ihtimalle M.S. 147 yılı Birlik Başrahibi olan C. Iulius Tlepolemos'un (P268) soyundan geldiğini ve muhtemelen de, Severuslar zamanında bazı fertleri

²⁴¹ SEYRIG 1927: 140; HALFMANN 1982: 641.

halû hazırda Tlepolemos *cognomen*'ini taşıyan Lydailı *Iulius*'lar (TAM II 140. 146) ile arasında bir akrabalık ilişkisi olduğunu düşünmektedir. Bununla birlikte, Lykia'da oldukça yaygın olan Tlepolemos ismi Ksanthos'tan *Veranius*'lardan ve Oinoanda'dan da bilinmektedir²⁴².

P249

C. IVLIVS HELIODORIANVS TLEPOLEMOS

A [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 62, no. 15; IGR III 529; TAM II 140 (sat. 4 v.d.)

Bk. P250, G

LIT HICKS 1889: 58; TAM II: s. 45; PUECH 2002: 292; TIETZ 2003: 155 v.dd.

TEM M.S. II. yy. sonu – M.S. III. yy. başı

ORI Lydai

TRI Voltinia

C. Iulius Heliodorianus Tlepolemos, M.S. 141 yılı Birlik Başrahibi C. Iulius Heliodoros'un (1) (P250) torunudur (SG 1.4). Yukarıdaki belgede kardeşi C. Iulius Tlepolemianus Heliodoros (P267) ile birlikte dedesini onurlandırmaktadır. Ailenin TIETZ 2003: 155 ve PUECH 2002: 292'de verilen soy ağacına göre, C. Iulius Heliodoros *alias* Tlepolemos'un (P252) ve Kalyndalı Aelia Aurelia Olympias'ın oğulları olmalıdır.

P250

C. IVLIVS HELIODOROS (*alias* DIOPHANTOS) (1)

A [Lykia/Lydai]

DAVIS 1895: 100, no. 1; TAM II 149. 150 (sat. 1):

[Γάιον Ἰούλιον Διοφάντου τοῦ Ἡλιοδ]ώρου τοῦ | [Ἡλιοδώρου τοῦ Διοφάντου υἱὸν Βουλτι]νία Ἡλιό[δωρον | Ῥωμαῖον καὶ Λυδάτην — — — ⁴ — — —]. (PHI)

B [Lykia/Lydai]

DAVIS 1895: 100, no. 1; TAM II 151 (sat. 2):

[Τ]ὸ μνημεῖον ζῶν κατεσκεύασεν ἐκ θεμελίων σὺν [ταῖς περικε[ι]μ[έ]ναις κρηπέσι[ν] καὶ βάσειν μονολίθοις εἰς ἀνδριάντας] | πέντε ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλωμάτων Γάιος Ἰούλιος Διοφάντου τοῦ Ἡλιοδώρου τοῦ Ἡ[λιοδώρου τοῦ Διοφάντου υἱὸς Βουλτινία] | Ἡλιόδωρος Ῥωμαῖος καὶ Λυδάτης δήμου Ἀρυμάξων, τετεμημένος δὲ καὶ ἀ[λλαις] πολετεῖαις πόλεων πλείστων]. (PHI)

²⁴² Bk. Ksanthoslu *Veranius*'lardan Q. Veranius Tlepolemos (P376) ve Marcia Tlepolemis (2) (P324); Oinoandalı *Tlepolemos*'lar için bk. WÖRRLE 1988: 69 v.dd.

- C [Lykia/Lydai]
 DAVIS 1895: 100, no. 2; *IGR* III 536; *TAM* II 156 (sat. 1 v.d.)
 Bk. P229, A
- D [Lykia/Lydai]
 HICKS 1889: 59, no. 12; *IGR* II 531; *TAM* II 138 (sat. 1):
 ... Γάιος Ίούλιος Διοφάντου υἱὸς Βουλτινία Ἡλιόδωρος Ῥωμ<α>ῖος καὶ Λυδάτης καὶ ἄλλων πόλεων[λείστων] πολέιτης τοῦς| ἑαυτοῦ γονεῖς. (*PHI*)
- E [Lykia/Lydai]
 HICKS 1889: 60, no. 13; *IGR* II 532; *TAM* II 139 (sat. 6 v.d.):
 Δημητρίαν Διοφάν|του Λυδάτιν καὶ Τελ|μησίδα, ζήσασαν ἔτη ⁴ τεσσεράκοντα σεμνῶς καὶ | φιλαγάθως | Γάιος Ίούλιος Διοφάντου υἱὸς Βουλτινία Ἡλιόδωρος ⁸ Ῥωμαῖος καὶ Λυδάτης καὶ | ἄλλων πόλεων[πλίστων?] πο|λείτης τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν |— — —¹²— — —. (*PHI*)
- F [Lykia/Lydai]
 HICKS 1889: 61 v.d., no. 14; *IGR* III 530; *TAM* II 141 (sat. 1 v.d.)
 Bk. P251, A
- G [Lykia/Lydai]
 HICKS 1889: 62, no. 15; *IGR* III 529; *TAM* II 140 (sat. 1 v.d.):
 Γάιον Ίούλιον Διοφάντου υἱὸν Βουλτι|νία Ἡλιόδωρον οἱ ἔγ⁴γονοι αὐτοῦ Γ(άιοι) Ίούλιο[ι] | Τληπολεμιανὸς Ἡλιόδωρος καὶ Ἡλιοδωρια|νὸς τὸ[ν] ⁸ γλυκύτατον καὶ εὔεργ[έ]την πάππον εὔσε[βί]ας καὶ μνήμης χάριν *vac.* (*PHI*)
- H [Lykia/Lydai]
 HICKS 1889: 63, no. 16; *IGR* III 528; *TAM* II 157 (sat. 4 v.d.):
 Τὸ μνημεῖον ζῶν κατεσκεύασεν ἐκ θεμελίων σὺν ταῖς πε|ρικειμέναις κρηπέσιν καὶ βάσεισιν μονολίθοις εἰς ἀνδριάντας | τέσσαρες ἐκ τῶν ἰδίων ἀνηλωμάτων Γάιος Ίούλιος Διοφάν⁴του τοῦ Ἡλιοδώρου τοῦ Ἡλιοδώρου τοῦ Διοφάντου υἱὸς Βουλτινία | Ἡλιόδωρος Ῥωμαῖος καὶ Λυδάτης δήμου Ἀρυμάξων, τετειμημέ|νος δὲ καὶ ἄλλαις πολιτείας πόλεων πλείστων· ἐν οἷς | αὐτὸς ἔκρηται ἀγροῖς ἐν τῷ Ἀρυμαξέων δήμῳ τῆς ⁸ Λυδάτιδος ἐπὶ δικαίους πᾶσιν οἷς αὐτὸς διὰ τῶν ἐν Λύ|δαίς ἀρχείων δεδήλωκεν. *vac.* (*PHI*)
- I [Lykia/Lydai]
 HICKS 1889: 64 v.d., no. 17; *IGR* III 526; *TAM* II 155 (sat. 1 v.d.):
 [Γ]άιον Ίούλιον Διοφάντου τοῦ | Ἡλιοδώρου τοῦ Ἡλιοδώρου τοῦ | Διοφάντου υἱὸν Βουλτινία Ἡλιό⁴δωρον Ῥωμαῖον καὶ Λυδάτην | δ[ή]μου Ἀρυμάξων, τετειμημέ|νον δὲ καὶ ἄλλαις πολιτείας | πόλεων πλείστων, πάσας ἀρ⁸χὰς τῆ πατρίδι τετελεκότα καὶ | ἀρχιφυλακ[σ]αντα Λυκίων καὶ π[ρ]ε[σ]βεύσαντα πολλάκις ὑπὲρ τῆς πα|τρίδος καὶ τοῦ Λυκίων ἔθνους ¹² δωρεὰν κ[α]ὶ [ἀ]ργυρίων ἐπιδόσεις | ποιησάμενον τῆ πατρίδι καὶ ἄλλ[λ]αις πόλεσιν καὶ τῷ κοινῷ Λυκί|ων ἔθνει, καὶ τετειμημένον ¹⁶ πολλάκις ὑπὸ Λυκίων τοῦ κοι|νοῦ καὶ τῆς ἰδίας πατ[ρίδος] καὶ ἄ[λ]λων πόλεων πλείστων, πάση | ἀρετῇ κοσμοῦντα τὴν ἐκ προγό²⁰νων αὐτοῦ ἀξίαν. (*PHI*)

J [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 66 v.d., no. 18; IGR III 527; TAM II 143 (sat. 1 v.d.):

Γάιον Ίούλιον Διοφάντου [τ]οῦ [Ἡ]λ[ι]ο[δ]ώρου τοῦ Ἡλιοδ[ώ]ρου τοῦ Διοφάντου | υἱὸν Βουλ[τι]νία Ἡλιοδωρον Ἦω⁴[μαῖον καὶ] Λυδάτην πολειτευό[μενον κα]ὶ ἐν ταῖς κατὰ Λυκίαν πόλεσι | [πάσαι]ς, ἡρχιερατευκότα τῶν Σεβασ[τῶν ἐ]ν τῷ Λυκίων ἔθνει καὶ γεγραμ⁸ματε]υκότα καὶ ἡρχιφυλακηκότα | Λυκίω]ν τοῦ κοινοῦ πρώτον ἐκ τῆς | ἰδίας αὐτ]οῦ πατρίδος τῆς Λυδατῶ[ν | πόλεως, κ]αὶ ἐπιδόσεις πεποιημέ¹²νον ἀργυρί[<ω>]ν πολλάκις ἐκ τῶν ἰ[δίων, δεδωκότα κ]αὶ εἰς ἔργα ἔθνικα καὶ | [ἀγωνοθεσίας? καὶ] μονομαχίας καὶ κυ[νήγια πολλὰ χρέμα]τα πολλάκις καὶ ἐν¹⁶ Λύδαις καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσι]ν, καὶ πολυτελῶς | τετελεκότα ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ] τῆ τε ἰδί[α α]ὐτοῦ | [πόλει καὶ τῷ ἔθνει πάσας τὰς ἀ]ρχὰς καὶ λειτουρ[γίας, ἐκόντα αὐτὸν ἐπικεχαρισ?]μένον ἐνίας | [καὶ — ca. 17 — καὶ πε]πρεσβευκό²⁰[τα καὶ πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα] δωρεὰν | [ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ τοῦ Λυκίων] ἔ<θν>ους | [καὶ — — —] εὐσ[ε]ῖ[βῶς — — —]αις(?)²⁴ [— — — | — — —]. (PHI)

K [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 68, no. 19; IGR III 533; TAM II 144 (sat. 5 v.d.):

[Μ]εῖν Μενεδήμου | Πιναρίδα καὶ Λυδάτιν | ζήσασαν ἔτη τριάκοντα⁴ σεμνῶς καὶ φιλαγάθως | Ίούλιος Διοφάντου | υἱὸς Βουλτινία Ἡλιοδω[ρο]ς Ἦρωμαῖος καὶ Λυδάτης⁸ καὶ ἄλλων πόλεων | πολειτῆς τὴν γενο[μένην αὐτοῦ] γυναῖκα. (PHI)

L [Lykia/Lydai]

TAM II 142 (1 v.d.):

[Γάιον Ίούλιον Δ]ιοφάντου | [υἱὸν — — —]ίνου | [— — — Ἡλιοδ]ωρον⁴ [— — —]ο[— — —]δ[— — —]. (PHI)

M [Lykia/Rhodiapolis]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161, XF; XG; IGR III 739 X 79; TAM II 905, XF; XG; ΚΟΚΚΙΝΙΑ 2000: X F (17 v.dd.); X G (sat. 2):

(XF)

... | [... Ἀναγέγρα]πται ἐπὶ ἀρχι(ερέος) Ίο[υ]λιου | Ἡλιοδ[ώ]ρου κτλ. (PHI)

(XG)

... | ... ἐπὶ ἀρχι(ερέος) | [Ἡλιο]δ[ώ]ρου κτλ. (PHI)

N [Lykia/Rhodiapolis]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 109, Architrav sat. 6; TAM II 905: S. 337, Paries Meridianus: Epistylum b, sat. 6; ΚΟΚΚΙΝΙΑ 2000: Arşitrav B7:

... | [... ἐπὶ ἀρχι(ερέος) Ίουλί]ου Ἡλιοδ[ώ]ρου κτλ.]. (PHI)

O [Lykia/Tlos]

CIG III 4247 B–C; TAM II 601 C (sat. 12):

(C)

... ἡ δὲ ἐπι[γραφή αὐ]τή καὶ ἡ ἀσ⁴φάλεια ἀνα[γέγραπται] | διὰ τῶν δημο[σίων] γραμμα⁸τοφυλακί[ων ἐπὶ ἀρχι]ερέος τῶν | Σεβαστῶν¹² Γάϊου Ίουλί[ου Ἡλιοδ]ώρου τοῦ καὶ | Διοφάντου. (PHI)

- LIT HICKS 1889: 58; TAM II: s. 45; HALFMANN 1979: 36, 184 v.d.; 201; *FdXanth* VII: s. 239, n. 108; WÖRRLE 1988: 59 v.d., n. 42; ZIMMERMANN-M 1992: 252; SYME 1995: 281 v.d.; KOKKINIA 2002: 208; PUECH 2002: 290 v.dd.; TIETZ 2003: 157, n. 81; 155–163; BRÉLAZ 2005: 410, no. G13; REITZENSTEIN 2005: 157, no. 72; REITZENSTEIN 2009: 241, no. 48
- TEM M.S. II. yy.'ın ortaları
- ORI Lydai
- TRI Voltinia
- FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (J. M. O)
• γραμματεὺς (J)
• ἀρχιφύλαξ (I. J)
• πρεσβεύω τοῦ Λυκίων ἔθνους (I)
- FP3 • ἀρχή (I)
• πρεσβεύω ὑπὲρ τῆς πατρίδος (I)

Diophantos ve Sophronis'in oğlu olan (D) C. Iulius Heliodoros (1), Pinaralı Menedemos kızı Meis'in eşidir (SG 1.4). Voltinia *tribus*'una mensup olduğu öğrenilen (A–K) C. Iulius Heliodoros (1), Roma ve Lydai vatandaşı olarak anılmasının yanı sıra, geri kalan diğer Lykia kentlerinin de vatandaşı olarak övülmektedir (E. J).

B belgesinden Heliodoros'un (1), henüz hayattayken çevresindeki basamakları ve 5 kişilik monolit heykel kaideleriyle birlikte bir mezar anıtı yaptırmış olduğu öğrenilmektedir. C belgesinde ise, henüz 30 yaşında iken ölmüş olduğu anlaşılan kızı Iulia Meis'in (P229) anısını onurlandırmaktadır. D belgesinden ebeveynleri için bir mezar; E'den ise kızkardeşi Demetria için bir heykel yaptırdığı öğrenilmektedir.

F belgesinde oğlu hatip C. Iulius Heliodoros'u (2) (P251) onurlandıran C. Iulius Heliodoros (1), G belgesinde torunları C. Iulius Tlepolemanus Heliodoros (P267) ve C. Iulius Heliodorianus Tlepolemos (P249) tarafından onurlandırılmaktadır.

H belgesi, kendisi tarafından Arymaksı yakınlarında satın alınmış olan bir arazide 4 kişilik monolit heykel kaideleri ve çevresindeki merdivenleri ile birlikte yaptırmış olduğu bir mezar anıtına gömüldüğünün Lydai kenti arşivlerindeki kaydı olarak kabul edilmektedir (*IGR* II: s. 528, n. 3).

I ve J belgeleri, C. Iulius Heliodoros'un (1) üstlenmiş olduğu görevler ile vatani ve Lykia Bölgesi için verdiği hizmetlerden söz etmektedir: Vatani için bütün memuriyetleri tamamlamış, Lykia Birliği için *arkhiphylaks*'lık yapmış, vatani ve Birlik için sık sık bedava elçilik hizmetinde bulunmuş, vatanına, Birlik'e ve diğer Lykia kentlerine sık sık gümüş para bağışlamıştır (I). J belgesinden Lykia Birliği'nde İmparatorluk Kültü Başrahipliği de yaptığı öğrenilen Heliodoros (1), söz konusu belgede vatani Lydai kentinden Lykia Birliği için *grammateus* ve *arkhiphylaks*'lık yapan ilk kişi olarak övülmektedir. Ayrıca hem Lydai hem de diğer kentlerde Birlik işleri, festivaller, düellolar ve hayvan dövüşleri için para bağışlarında bulunduğu gene aynı belgeden öğrenilmektedir.

K belgesinde, eşi Pinaralı Menedemos kızı Meis'i onurlandıran C. Iulius Heliodoros (1); oldukça eksik olarak ele geçmiş olan L'de muhtemelen diğer onurlandırmalarda olduğu gibi, vatani için vermiş olduğu hizmetlerden dolayı onurlandırılıyor olmalıdır.

M ve O belgeleri, meşhur Opramoas yazıtının, C. Iulius Heliodoros adlı Birlik Başrahibi'nin tarihleme formülü olarak kullanıldığı ilgili mektuplarından. Söz konusu belgelerde geçen *Arkhiereus* C. Iulius Heliodoros'un, Lydailı C. Iulius Heliodoros (1) ile özdeş olduğu düşünülmekte ve dolayısıyla Heliodoros'un (1) *arkhiereus*'luğu M.S 141 yılına tarihlenmektedir²⁴³.

O belgesi, Tlos'tan bir mezar yazıtı olup, söz konusu bu belgenin tarihleme formülünde *Arkhiereus* C. Iulius Heliodoros (1), *alias* Diophantos adı ile birlikte anılmaktadır. WÖRRLE 1988: 59, n. 42'ye göre, bunun nedeni, *Arkhiereus* C. Iulius Heliodoros'u (1), M.S. 143 yılı *arkhiereus*'u M. Iulius Heliodoros'tan ayırt etmek olabilir.

Görüldüğü üzere, Lydai'dan bulunmuş olan yukarıda verilen birçok mezar ve onur yazıtından tanıdığımız C. *Iulius*'ların hatırı sayılır miktardaki ferdinin Heliodoros ve Diophantos *cognomen*'ini taşıyor olmaları, ailenin bir soy ağacının yapılmasının yanı sıra, şahısların identifikasyonunu da güçleştirmektedir. Ailenin daha önce HICKS 1889: 58 ve TAM II: s. 45'de verilmiş olan soy ağaçları temelinde birbiriyle paralellik gösterirken, PUECH 2002: 292'ye göre, bunlarda C. Iulius Heliodoros'un (1) kardeşi olarak kabul edilen C. Iulius Diophantos (TAM II 145), aslında O'nun torunu olmalıdır. Bu durumda bir lahit yazıtı parçası olan TAM II 154'te belgelenen Cocceia Sarpedonis, Heliodoros'un (1) oğlu C. Iulius Diophantos'un (1) (TAM II 152. 153) eşi olmaktadır. Bu çiftin oğulları olan *Arkhiereus* C. Iulius Diophantos (2) (TAM II 145), C. Iulius Heliodoros'un (1) kardeşi değil, O'nun torunu olup, böylelikle Diophantos'un (2) *arkhiereus*'luğu Geç Antoninuslar – Erken Severuslar zamanına tarihleniyor olmalıdır. Bu tahminin sonucu olarak, ailenin ilk senatörü olan C. Iulius Heliodoros'un (1) torununun oğlu C. Iulius Maximianus Diophantos'un (P260) zamansal düzeni de bir nesil ileriye, yani M.S. III. yy.'in başlarına kaymaktadır. Buna göre, *Arkhiereus* C. Iulius Diophantos, C. Iulius Heliodoros (1) (*alias* Diophantos) ile özdeş olamamaktadır. Ayrıca PUECH 2002: 292, C. Iulius Heliodoros'un (1) (*alias* Diophantos), C. Iulius Tlepolemos (P268) adlı M.S. 147 yılı *arkhiereus*'u ile özdeş bir oğlunun var olduğunu düşünmektedir. Bu durumda Tlepolemos'un, babasından sadece 6 ya da 7 yıl sonra *arkhiereus*'luk memuriyetine gelmiş olması gerekmektedir. Bu durum, kendisi daha çocuk yaştaiken adına babası tarafından *arkhierosyne* üstlenilmiş olan Apollonios (REITZENSTEIN 2005: 129, no. 9) örneğine bakılınca aslında imkânsız değildir. Bununla birlikte, WÖRRLE 1988: 59 v.d., M.S. 147 yılı *arkhiereus*'u C. Iulius

²⁴³ ZIMMERMANN-M 1992: 252; KOKKINIA 2002: 208; PUECH 2002: 290 v.d.; TIETZ 2003: 157, n. 81; 155–163; REITZENSTEIN 2005: 157, no. 72.

Tlepolemos'un, Pinara vatandaşı olabileceğine dair bir fikir ileri sürmektedir (REITZENSTEIN 2005: 157, no. 72).

TIETZ 2003: 156'ya göre P245, C'den Asklepios için kaidesiyle birlikte bir heykel yaptırdığı öğrenilen C. Iulius Diophantos'un babası C. Iulius Heliodoros'un, M. S. 141 yılı *arkhiereus*'u C. Iulius Heliodoros'un (1) dedesi olması gerektiğinden Lydailı *Iulius*'lardan C. *Iulius* adını taşıdığı belgelenen ilk şahıs M.S. 141 yılı *arkhiereus*'unun dedesi olmalıdır. Gene REITZENSTEIN 2005: 156, dede Heliodoros'un bu aileden Roma vatandaş adı taşıdığı belgelenen ilk şahıs olmakla birlikte, ailenin daha birkaç kuşak önceden bu hakka sahip olmaları gerektiğini düşünmektedir. REITZENSTEIN 2005: 156, C. *Iulius* adından dolayı Lydailı C. *Iulius*'ların vatandaşlık hakkı elde etmelerini, Caesar'ın öldürülmesinden sonraki İç Savaş'la ilişkilendirirken bu konuda farklı görüşler de ileri sürülmektedir²⁴⁴.

P251

C. IVLIVS HELIODOROS (2)

A [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 61 v.d., no. 14; IGR III 530; TAM II 141 (sat. 1 v.d.):

[Γ]άϊον Ἰούλιον [Γ]άϊου Ἰουλίου | Ἡ]λιοδώρου υἱ[ὸν Βουλτινί]α Ἡλιόδωρον Ῥωμαῖον καὶ
⁴ Λυδάτην ζήσαντα ἐνδόξως ἔτη τριάκοντα τέσσαρα καὶ μῆνας ὀκτώ, ῥήτορα
 ἔ[[ξ]οχον καὶ ἄνδρα ἀγαθὸν ⁸ καὶ ἔνδοξον καὶ πάση ἀρετῇ διενέγκαντα καὶ κοσμή-
 σαντα τοὺς τε γονεῖς | αὐτοῦ καὶ ὅλον τὸ γέ¹²νος, Γάϊος Ἰούλιος Διοφάντου υἱὸς |
 Βουλτινία Ἡλιόδωρος | Ῥωμαῖος καὶ Λυδάτης ¹⁶ τὸν ἑαυτοῦ υἱόν. (PHI)

LIT PUECH 2002: 290 v.d.; TIETZ 2003: 155

TEM M.S. II. yy.'in ortaları

ORI Lydai

TRI Voltinia

FP4 • ῥήτωρ

Yukarıdaki belgede, «34 yaşına kadar şanlı bir biçimde yaşamış, seçkin hatip, iyi yetişmiş, şöhretli ve son derece erdemli bir insan» olarak övülen C. Iulius Heliodoros (2) (P251), PUECH 2002: 290 v.d.'ye göre, M.S. 141 yılı *arkhiereus*'u olan C. Iulius Heliodoros'un (2) oğlu olmalıdır (SG 1.4).

²⁴⁴ Konu hk. bk. I. TARİHSEL BÖLÜM, C.

P252

C. IVLIVS HELIODOROS *alias* TLEPOLEMOS

A [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 71, no. 23; TAM II 146 (sat. 6 v.d.):

Αιλίαν Ἀῤρηλίαν Ὀλυμπιάδα θυγα|τέρα Ποπλίου Αιλίου Διοφάν|του τοῦ καὶ Μοδέστου
Καλυν⁴διαν καὶ Λυδάτιν, γυναῖκα | τοῦ πρώτου τῆς πόλεως | ἡμῶν Γά(ιου) Ἰουλίου Ἡ-
λιοδώ|ρου τοῦ καὶ Τληπολέμου, ⁸ τὴν ἀξιολογωτάτην, | Λυδατῶν ἢ βουλή καὶ ὁ | δῆ-
μος· τὸν δὲ ἀνδριάντα | κατεσκευάσεν καὶ ἀνέστη ¹² [σεν ὁ πατή?]ρ αὐτ[ῆς ca.7 | [— — —
]. (PHI)

LIT HICKS 1889: 58; TAM II: s. 45; PUECH 2002: 292; TIETZ 2003: 155 v.dd.

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Lydai

TRI Voltinia

Kalyndalı Pub. Aelius Diophantos *alias* Modestus'un kızı olan Aelia Aurelia Olympias'ın²⁴⁵ eşidir. Lydai'dan ünlü C. Iulius'lara mensup olan Heliodoros *alias* Tlepolemos'un aile bağlantıları konusu açık değildir. HICKS 1889: 58; TAM II: s. 45; PUECH 2002: 292 ve TIETZ 2003: 155'de verilen soy ağaçlarının hemen hepsinde farklı akrabalık ilişkileri içerisinde gösterilmiş olan Heliodoros diğer adıyla Tlepolemos, PUECH 2002: 292'ye göre, M.S. 147 yılı *arkhiereus*'u C. Iulius Tlepolemos'un (P268) oğludur. Gene söz konusu soy ağacında, C. Iulius Heliodoros *alias* Tlepolemos'un isminin geçtiği belge olarak TAM II 140 numaralı yazıtı veren PUECH 2002: 292'nin, bu belgede M.S. 141 yılı *arkhiereus*'u olan dedeleri C. Iulius Heliodoros'u (P250) onurlandıran C. Iulius Tlepolemanus Heliodoros (P267) ve C. Iulius Heliodorianus Tlepolemos'tan (P249) birini Heliodoros *alias* Tlepolemos ile özdeş kabul etmesi nedeniyle mi bu yazıtı Tlepolemos için belge olarak kullandığı açık değildir. Dedelerini onurlandıran her iki şahsın da Heliodoros *alias* Tlepolemos ile isim benzerlikleri bulunsa da burada birbirlerinden farklı şahıslar söz konusudur.

TIETZ 2003: 155 ve REITZENSTEIN 2009: 303, 8'e göre ise, Tlepolemos M.S. 141 yılı *arkhiereus*'u olan C. Iulius Heliodoros ile Meis'in oğullarıdır. Bu durumda Heliodoros *alias* Tlepolemos M.S. II. yy.'ın ikinci yarısında yaşamış ve M.S. 141 yılı *arkhiereus*'u olan dedeleri C. Iulius Heliodoros'u onurlandıran C. Iulius Tlepolemanus Heliodoros ve C. Iulius Heliodorianus Tlepolemos'un babaları olmalıdır. Biz çalışmamızda kronolojik nedenlerden ötürü Heliodoros *alias* Tlepolemos için TIETZ ve REITZENSTEIN tarafından verilen akrabalık ilişkisini kabul etmiş bulunmaktayız (SG 1.4).

²⁴⁵ HICKS 1889: 71, no. 23; TAM II 146; HALL *et alii* 1996: 129 v.d.; SEG 46, 1709 III AI (sat. 6).

P253
M. IVLIVS HELIODOROS

A [Lykia/Kyaneai]

IGR III 706 (sat. 15 v.d.):

[Ἐπὶ ἀρχιερέος τῶν Σεβαστῶν] Μαυσ[ώλου] τοῦ | [Ι]άσονος, Λάου ι[η]', Μαυ⁴σ[ώλου] Ναγουλλίου Πο|λυχάρμου ἰσγραφαὶ τειμῶ[ν] | ἰς τὸ ἔθνος Μαυσώλου | τοῦ Ἰάσονος καὶ ἀπόλογος ⁸ τοῦ Λυκίων ἔθνους καὶ | ἐπιστολὴ Λικιννίου Στασι|θέμιδος Λυκιάρχου | Φλαυῖ Ἄπρω ἡγεμόνι καὶ ¹² ἀντιγραφῆ Ἄπρου. Ἐπὶ ἀρχιερέος τῶν Σεβαστῶν Λικιν|νίου Λόνγου, μηνὸς Ξανδικοῦ [λ'], ψήφισμα Μυρέων Ἰάσονι. Ἐπὶ ἀρχιερέος τῶν Σεβαστῶν Μάρκου ¹⁶ Ἰουλίου Ἡλιοδώρου, μηνὸς Δείου κζ', | Παταρέων, Ξανθίων, Ροδιαπολειτῶν. (PHI)

LIT WÖRRLE 1988: 59, n. 49; ZIMMERMANN-M 1992: 252; REITZENSTEIN 2009: 245, no. 49

TEM M.S. II. yy.'ın ilk yarısı

ORI ?

FP2 • ἀρχιερέος τῶν Σεβαστῶν

Yukarıdaki belgede Birlik Başrahibi olarak anılan M. Iulius Heliodoros'un *arkhier-eus*'luğunun tarihlenmesi için REITZENSTEIN 2009: 245, no. 49, Heliodoros'un ilgili belgede *Marcus praenomen*'i ile anılmasını temel almaktadır. REITZENSTEIN burada Heliodoros'un *Marcus praenomen*'inin açıkça zikredilmesinin, M.S. 141 yılında Birlik Başrahipliği yapmış olan Iulius Heliodoros'un hemen ardından bu görevi üstlenmiş olması gereken M. Iulius Heliodoros'u bir önceki yılın *arkhier-eus*'undan ayırt etme amacına yönelik olduğunu düşünmektedir. WÖRRLE 1988: 59, n. 42 ise, M. Iulius Heliodoros'un Birlik Başrahipliği için kesin bir tarih vermemekle birlikte M.S. 132 yılından sonra olması gerektiğini düşünmektedir.

Iulius gens adı Caesar ya da Augustus'tan alınmış bir *c.R.*'nin işareti olmakla birlikte, *Marcus praenomen*'inden ötürü Heliodoros'un *c.R.*'yi, bu görevi vesilesiyle, *Iulius* isimlerini taşıyan önemli bir Romalı memur aracılığıyla elde etmiş olabileceği de düşünülebilir.

P254
C. IVLIVS HERODOTOS

A [Lykia/Pinara]

CIG III 4224d; TAM II 247 (sat. 2 v.d.)

Bk. P268, C

LIT WÖRRLE 1988: 59

TEM M.S. II. yy.'ın ortaları

ORI Pinara

Pinaralı C. Iulius Asklepiades'in (P240) oğlu olan C. Iulius Herodotos, Licinnius Stasithemis'in (P310) *arkhiereus*'luğu zamanında, Pinara'da kendisi ve aile fertleri için yaptırmış olduğu görkemli bir mezarın yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınmaktadır. WÖRRLE 1988: 59 v.d., Opramoas yazıtının M.S. 146/7 yılına tarihlenen 62. mektubunun tarihleme formülünde *arkhiereus* olarak anılan C. Iulius Tlepo-lemos (P268) ile yukarıdaki belgede Herodotos'un mezar yaptırdığı kişilerden biri olarak geçen erkek kardeşi Tlepolemos'un özdeş olduklarını düşünmektedir. Bu durumda Herodotos M.S. II. yy.'ın ortalarında yaşamış olmalıdır.

P255

C. IVLIVS HYBRISTOS

A [Lykia/Tlos]
TAM II 576 (sat. 4 v.d.)
Bk. P232, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Tlos

Yukarıdaki belgede, Lykia Birliği tarafından «birinci onurlar»la onurlandırılan Iulia Procula'nın (P232) erkek kardeşidir.

P256

C. IVLIVS IVCVNDVS

A [Lykia/Tlos]
HILL 1895: 122, no. 10; IGR III 566; TAM II 550 A (sat. 11):
... | Γάιος Ιούλιος Ίουκούνδος (δραχμάς) ,α | κτλ. (PHI)

LIT LARSEN 1946: 63
TEM M.S. I. yy.'in sonu
ORI Tlos?

Tlos tiyatrosunun yapımına parasal destekte bulunanların listesi olan yukarıdaki belgeden C. Iulius Iucundus'un da 1.000 *drakhme* katkıda bulunduğu öğrenilmektedir.

P257

C. IVLIVS KALLIPHANES

A [Lykia/Kadyanda]

COUSIN – DIEHL 1886: 59, no. 12; IGR III 514; TAM II 665 (sat. 3 v.dd.):

Καδυανδέων ἡ βουλή | καὶ ὁ δῆμος ἐτείμη|σεν Γάιον Ιούλιον Νει⁴κίου υἱὸν Φαβία
Καλλι|φάνην Ῥωμαῖον καὶ Κα|[δυ]ανδέα, ἄνδρα καλὸν | [καὶ] ἀγαθὸν καὶ με[γαλό⁸-
φρ]ονα, προγόνων ἐ[πι|σ]ήμων, ἀγορανομή|[σ]αντα καὶ πρυταν[εύ|σ]αντα καὶ ἱερα-
τεύ[αν¹²τ]α τῶν Σεβαστῶν μετὰ γυ[ναι|κ]ῶς ἀξιοπρεπῶς καὶ δαπαν[η|ρ]ῶς καὶ
φιλοδόξως, καὶ ἐν πᾶ|σιν ὑπὲρ τῆς πόλεως φρον¹⁶[τίζοντα — — — | — — —]. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Kadyanda

TRI Fabia

FP2 • ἱερεὺς τῶν Σεβαστῶν

FP3 • ἀγορανόμος

• πρύτανις

C. Iulius Kalliphanes, Kadyanda *Boule* ve *Demos*'u tarafından onurlandırıldığı yu-
karıdaki belgeden tanınmaktadır. Söz konusu belgede Kadyanda ve Roma vatandaşı
olarak anılan Fabia *tribus*'una mensup Kalliphanes'in, Neikios oğlu olduğu, «iyi,
erdemli, yüce gönüllü ve tanınmış bir aileden» geldiği, *agoronomos*'luk, *prytanis*'lik
ve eşi ile birlikte «layıkıyla» masraflarını finanse etmek suretiyle kent için imparator
kültü rahipliği yapmış olduğu ve kentinin bütün işleriyle ilgilendiği öğrenilmekte-
dir.

Kadyanda vatandaşlığının yanı sıra, Roma vatandaşlığı da vurgulanan
Kalliphanes'in, C. *Iulius* isimleri ve Fabia *tribus*'una mensup olması, Oinoandalı C.
Iulius Demosthenes gibi, Kalliphanes'in c.R.'sinin de *Iulius*'lar ile bağlantılı olabile-
ceğini düşündürmektedir. Ayrıca Kalliphanes'in M.S. 147/8? – 148/9? yılları *Lycia*
et Pamphylia Eyaleti valisi C. Iulius Avitus'un aracılığıyla bu hakkı elde etmiş olma
ihtimali de bulunmaktadır. Nitekim C. Iulius Kalliphanes'in babası Neikios'un ya-
lın Hellen ismi ile anılması, daha ziyade Vali C. Iulius Avitus aracılığıyla bizzat
Kalliphanes'in elde etmiş olduğu bir vatandaşlık hakkını düşündürmektedir.

P258

IVLIVS LOGIKOS

A [Lykia/Telmessos]

TAM II 48 (sat. 1):

[Κατεσκευάσαν Ο]ύειλ(ία) · Νεβρίς · καὶ Ἰούλ(ιος) · Λογικὸς | [ἑαυτοῖς? καὶ ca. 10 καὶ Ζω-
σίμω · καὶ ἐκγόνοις. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Telmessos

Yukarıdaki belgeden Iulius Logikos'un, Vilia Nebris (P377) ile birlikte kendilerine ve diğer başka kişilere mezar yaptırıldıkları öğrenilmektedir. Söz konusu yazıtın Telmessos'tan ele geçmiş olması O'nun büyük bir olasılıkla Telmessos kökenli olduğunu göstermektedir.

P259

IVLIVS LVCIVS PILIVS EUARESTOS

A [Lykia/Oinoanda]

Cousin 1900: 342, no. 6; Hall – Milner 1994: 18, no. 8 (sat. 9):

Τὸν πάτριον μέγαν | θεὸν Φοῖβον Ἀπόλλωνα | ὁ δῆμος ὁ Τερμησέων τῶν ⁴ πρὸς
Οἰνοάνδοις, ἀγωνοθε|τοῦντος διὰ βίου Λουκίου | Κρεπερηίου Φρόντωνος Οἰ|νοανδέος
πανηγύρεως *F* ⁸ ἐπιτελουμένης ἀπὸ δω|ρεᾶς Ἰουλίου Εὐαρέστου.

B [Lykia/Oinoanda]

Hall – Milner 1994: 20 v.d., no. 11; SEG 44, 1175 (sat. 2 v.d.):

Ἀγωνοθετοῦντος διὰ βίου Ἰουλίου Λουκίου Πειλεί|[ο]υ Εὐαρέστου, πανηγύρε ⁴[ω]ς
δευτέρας Σεηρείων [Ἀλεξανδρείων] Εὐαρεσ|τείων ἤς αὐτὸς συνέσ|τησατο ἐ[ξ] ἰδίων
χρημάτων ⁸ εἰς πάντα τὸν χρόνον | [Α]ὐρ Μως β' νεικήσας ἐνδό|[ξ]ως ἀνδρῶν πυγμῆν
κοινὰ | *vac.* Λυκίων. *vac.*

C [Lykia/Oinoanda]

Hall – Milner 1994: 20 v.d., no. 12; SEG 44, 1176 (sat. 4):

Ἀγωνοθετοῦντος | διὰ βίου ἐν τῇ λαμ|προτάτῃ Οἰνοανδέων [πό] ⁴λει Ἰουλίου Λουκί|ου
Πειλίου Εὐαρέστου πανηγύρεως πρώτης | Σεηρείων [Ἀλεξανδρεί ⁸ων] Εὐαρεστειῶν ἤς
αὐτὸς | συνέστησατο Αὐρ. Ἀρισ|τομένης Κενδεου Γαγά|της νεικήσας ἐνδόξως ¹²
[π]αίδων πάλην κοινὰ Λυ| *vac.* κίων. *vac.*

D [Lykia/Oinoanda]

Hall – Milner 1994: 21 v.d., no. 13; SEG 44, 1177 (sat. 7 v.d.):

Μ. Αὐρ. Κρατερός ἰε|ρονείκης παράδοξο[ς] | Τελμησεὺς καὶ Κα[ι] ⁴σαρεὺς Κιβυράτης
νεικ|ήσας ἐνδόξως ἀνδρῶν | πάλην, ἀγωνοθετοῦν|τος διὰ βίου Ἰουλίου Λου ⁸[κ]ίου Πει-
λίου Εὐαρέστου | ἐν τῇ [λ]αμ|προτάτῃ Τερ|μη[σέων τῶν] πρὸς Οἰνο|[άνδοις πόλει]
Σε[υ]ηρείων ¹² [Ἀλεξανδρείων Εὐ]αρεσ|[τείων — — ἀ]χθέν | [των — —]. | *vac.*

E [Lykia/Oinoanda]

Hall – Milner 1994: 21 v.d., no. 14; SEG 44, 1178 (sat. 2 v.d.):

Ἀγωνοθε[τ]οῦντος διὰ βίου | πανηγύρεω[ς ... Ἰουλίου] | Λουκίου Πειλίου|
Εὐαρέσ[του] ⁴ γραμματικοῦ ἀλιτουργήτου | ἰδίας πανηγύρεως ἤς αὐτὸς | συνέστησατο
ἐ[ξ] ἰδίων χρη|μάτων εἰς πάντα τὸν αἰῶ ⁸να Αὐρ. Διογένης Οὐαλλε|ρίου Λουκίου Οὐα-
λλερίου | Μαξίμου Μείλω[νος] Οἰνοαν|δεὺς νεικήσας ἐνδόξως | παίδων πυγμῆν καὶ
στε|[φθ]εῖς τὸν ἀνδριάντα τῇ | πατρί[δι] ν Λυκίων.

F [Lykia/Oinoanda]

HALL – MILNER 1994: 22, no. 15; SEG 44, 1179 (sat. 2 v.d.):

[Ἀγωνοθετοῦντος διὰ βίου Ἰουλίου Λουκίου Πειλίου Εὐ[ἀ]ρέστου Οἰνοα]νδέ[ως]
 γραμ[μα] ⁴τικοῦ ἀλιτο]υργήτ[ο]υ εὐτυ|[χῶς πα]νηγύρεως τετάρ[της, | Μάρκ]ος Αὐρή-
 λιος Ἀ[μ]μιναν|[ὸς Ἀμ]μιανοῦ δις Κροίσσου Οἰ ⁸[νοα]νδεὺς ὁ ἀξιολογώτατος | [ἀγω]νι-
 σάμενος ἐνδόξως [κο]ιν|όν Λυκίων νεικῆσας ἀνδρῶν | vac. [π]άλην vac. ¹² vac. | Λεοντίου.
 vac.

G [Lykia/Oinoanda]

HALL – MILNER 1994: 23 v.d., no. 18 A–B; SEG 44, 1182; SEG 48, 1718; SEG 50, 1354; SEG 53, 1689 (sat. 1 v.d.):

(A)

Ἰούλιον Λούκιον Πείλιον Εὐ[ἀ]ρε|στον φιλόπατριν γραμματικὸν ἀ|λιτούργητον καὶ μεγα-
 λόφρονα ἀ ⁴γωνοθέτην διὰ βίου ἰδίας δωρεᾶς, ἧς | αὐτὸς συνεστήσατο ἐξ ἰδίων χρη-
 |μάτων εἰς πάντα τὸν χρόνον αἰῶνα πανηγύ|ρεως πέμπτης κατὰ τὴν ἰδίαν αὐ ⁸τοῦ
 διαταγῆν καὶ τὴν τῆς βουλῆς καὶ | [τ]οῦ δήμου κρίσιν ἢ πατρὶς. vac.

(B)

... | ... Εὐ[ἀ]ρεστοσὼ ἐγὼ κτλ.

H [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 49, no. 65; HALL – MILNER 1994: 19, no. 10; SEG 44, 1174; SEG 48, 1718 (sat. 1 v.d.):

(A)

[Ιουλ]ίου Εὐ[ἀ]ρέσ[του].

(B)

[Ιού]λιον Λούκιον Πείλιον Εὐ|[ἀ]ρε|στον, γραμματικὸν ἀλει|[τ]ούργητον, ἐπὶ ἤθει καὶ
 κοσ ⁴[μ]ιότητι βίου ἐπαινετόν, φιλό|[πα]τριν, ἐξ ἰδίας δωρεᾶς καὶ φι|[λ]οτεμίας πρώτον
 τῶν ἐν | τῇ πατρίδι συνστησάμενος ⁸ ἀγῶνα κοινὸν Λυκίων θέμι|δος πενταετηρικῆς ἔκ
 τε ἀνδριάντων καὶ θεμάτων, ποιη|σάμενον δὲ καὶ ἐπιδόσεις ¹² χρημάτων εἰς τε νομὰς
 καὶ | τέρψεις πανηγυριακὰς ἢ πα|τρὶς βουλῆς καὶ δήμου κρίσει. vac.

I [Lykia/Oinoanda]

HOLLEAUX – PARIS 1886: 229, no. 9; HALL – MILNER 1994: 13, no. 3; SEG 44, 1167 (sat. 4 v.d.):

(B)

Ἀγωνοθετοῦντος | διὰ βίου ἐν τῇ λαμ|προτάτῃ Οἰνοανδέ ⁴ων πόλει Ἰουλίου Λου|κίου
 Πειλίου Εὐ[ἀ]ρέσ[του] πανηγύρεως πρώ|της Σευηρείων [Ἀλεξ ⁸ανδρείων] Εὐ[ἀ]ρεστείων,
 ἧς αὐτὸς συνέ|στησατο, Αὐρ. Δημή|τριος γυμνασίου ¹² β Κορυθαλεὺς καὶ | Ῥοδια-
 πολεΐτης νει|κῆ[σ]ας ἐνδόξως παί|δω[ν] πανκράτιον ¹⁶ κοινὰ Λυκίων. vac.

J [Lykia/Oinoanda]

HOLLEAUX – PARIS 1886: 231, no. 10; HALL – MILNER 1994: 14 v.d., no. 4; SEG 44, 1168 (sat. 4 v.d.):

Μ. Αὐρ. Ἀφροδείσιος, ἀγω|νοθετοῦντος διὰ βίου | ἐν τῇ λαμπροτάτῃ Οἰνο ⁴ανδέων πό-
 λει Ἰουλίου Λο[υ]κίου Πειλίου Εὐ[ἀ]ρέστου | πανηγύρεως πρώτης Σευηρείων [Ἀλεξαν-

δρείων] Εὐὰ ῥεστέων ἤς αὐτὸς συνεσ|τήσατο, νεικήσας ἀνδρῶν | πανκράτιον ἐνδόξως
vac. | vac. κοινὰ Λυκίων. vac.

K [Lykia/Oinoanda]

HOLLEAUX – PARIS 1886: 231 v.d., no. 11; HALL 1979: 161, no. 4; HALL – MILNER 1994: 15, no. 5; SEG 44, 1169 (sat. 2 v.d.):

[Ἀγνοθετοῦντος διὰ βίου | Ἰουλίου Λουκίου Πειλ|ίου Εὐαρέστου πανηγύρ] ⁴εως
δευτέρας Σευηρεί|ων [Ἀλεξανδρείων] Εὐ[α]|ρεστέων ἤς αὐτὸς συν|εστήσατο ἐξ ιδίων
χρη ⁸[μάτων εἰς πάντα] τὸν | vac. χρόνον, vac. | Λ. Σε. Φλ. Φλαβιλλιανὸ[ς] | [π]λειστο-
νείκης παράδ[ο ¹²ξ]ος Οἰνοανδῆς καὶ [Βα|λβο]υρεὺς καὶ Τλωεὺς νε|[ικ]ήσας ἀνδρῶν
πανκ[ρά|τ]ιον κοινὸν Λυκίων. ¹⁶ [Ἀθήνας ν Σάρδεις | [Λαοδι]κε[ίαν] ν Ἄργος [— —]
Σ[.]AI | Ἐφεσον ν Νέαν Πό[λιν]. (PHI)

L [Lykia/Oinoanda]

HOLLEAUX – PARIS 1886: 232, no. 12; HALL – MILNER 1994: 15 v.d., no. 6; SEG 44, 1170 (sat. 2 v.d.)

Bk. P050, A

M [Lykia/Oinoanda]

HOLLEAUX – PARIS 1886: 233, no. 13; HALL – MILNER 1994: 17, no. 7; SEG 44, 1171; SEG 48, 1718 (sat. 2 v.d.)

Bk. P061, B

N [Lykia/Oinoanda]

LBW 1233; CIG III 4380m; KAIBEL 1878: no. 944; IGR III 497; HALL – MILNER 1994: 9, no. 1; SEG 44, 1165 A; B (sat. 1 v.d.):

(A)

vac. Ποπλίου Σθενίο[u] | vac. Φρόντωνος | vac. Λ[.]Λ [. . .] vac. δόσει.

(B)

Ἀγνοθετοῦντος Ἰου|λίου Λουκίου Πειλίου Εὐ|αρέστου, πανηγύρεως ⁴ ε' [ἀγώνων]
Εὐαρεστεί|ων, ἤς αὐτὸς συνεστήσα|το ἐξ οἰκίων χρημάτων, | Πόπλιος Σθένιος Φρόν-
⁸των Οἰνοανδῆς, υἱὸς Πο|πλίου Σθενίου Λικιννιο|νοῦ, στεφθεῖς ἀνδρῶν | πανκράτιον
κοινὰ ¹² Λυκίων.

(C)

Παίδων μὲν τὰ πρῶτα πάλην | ἔσπεψε με πάτρη vac. | καὶ κύδηνε κλυτῆ εἰκόνι χαλ ⁴ vac.
κελάτῳ vac. | πανκράτιον δ' ἀνδρῶν κοινὸν | Λυκίων μετέπειτα | ἀράμενος πάτρη θῆκ'
ἐρατὸν ⁸ ν ξόανον vac.

O [Lykia/Oinoanda]

LBW 1233; CIG III 4380n; IGR III 497; HALL – MILNER 1994: 11, no. 2; SEG 44, 1166:

Ἀγνοθετοῦντος Ἰου|λίου Λουκίου Πειλίου Εὐ[α]|ρέστου, πανηγύρεως ε' ⁴ A[ca. 7]N
Εὐαρεστεί|ων, ἤς αὐτὸς συνεστήσα|το ἐξ οἰκίων χρημάτων, | Αὐρ. Διογένης ὁ καὶ Ἐρ-
μα[ῖ] ⁸ος Ἐρμαίου Οἰνοανδῆς, | στεφθεῖς ἀνδρῶν πυγμῆ<ν>' | κοινὰ Λυκίων. vac.

LIT HALL 1979: 160 v.dd.; SEG 29, 1440; WÖRRLE 1988, 74, n. 140; PLEKET 1998: 129–132; HORSLEY 2000: 59 v.dd.

TEM	M.S. II. yy.'ın sonları – III. yy.'ın başları
ORI	Oinoanda
FP3	<ul style="list-style-type: none"> • ἀγωνοθέτης Σευηρείων Ἀλεξανδρείων Εὐαρεστέων (B–O) • γραμματεὺς (G. H) • πανηγυριάρχης (H)

Yukarıdaki belgelerden öğrenildiği kadarıyla, Oinoanda'da *Severeia Alexandria Euaresteia* adlı bir festivalin kuruculuğunu²⁴⁶ ve hayat boyu *agonothetes*'liğini yapmış olan Iulius Lucius Pilius Euarestos, Oinoandalı olmasından ve *Iulius gens* adını taşımasından dolayı, bir diğer Oinoandalı festival kurucusu olan ünlü C. Iulius Demosthenes'in (P244) soyundan geliyor olabilir (WÖRRLE 1988: 74, n. 140). Euarestos tarafından kurulan söz konusu festivalin anıldığı G. L. M belgelerinin İmparator Septimius Severus zamanına tarihlenmesi, söz konusu bu festivalin Septimius Severus için düzenlendiğini göstermektedir. Ancak Gordianus zamanına tarihlenen N belgesinde festivalin sadece *Euaresteia* olarak anılması, İmparator Severus Alexander'in *damnatio memoriae*'sından sonra, festivalin *Euaresteia* olarak adlandırılması ile ilişkilendirilebilir (WÖRRLE 1988: 240, n. 78). E–H belgelerinden Euarestos'un *leitourgia*'lardan muaf tutulduğu ve kendi finansmanı ile kurduğu festivalin hayat boyu *agonothetes*'liğinin yanı sıra, muhtemelen kendi kenti için *grammateus*'luk yaptığı öğrenilmektedir. H belgesinde Oinoanda'da tüm Lykialılar'a açık pentaeterik bir festivalin kurucusu olarak anılan Euarestos'un kurmuş olduğu bu festivalde kazananların heykellerinin dikileceği ve onlara ödüller verileceği, ayrıca festival eğlencesi için de para ayrıldığı ifade edilmektedir.

Yukarıdaki birkaç yazıtta Euarestos için kullanılmış olan *μεγαλόφρων* (yüce gönüllü [G]) ve *φιλόπατρις* (vatansever [G. H]) unvanları²⁴⁷, O'nun kente karşı göstermiş olduğu cömertliğin bir ifadesi olmalıdır.

Görüldüğü üzere, Euarestos *Iulius* ve *Lucius* olmak üzere iki farklı *gens* ismi taşımaktadır. Bu durum Euarestos'un her iki *gens* ile olan bağlantısının göstergesi olmalıdır. Muhtemelen baba tarafından atalarından gelen *Iulius* ismi, C. *Iulius*'lar ile ya da *Iulius* isimlerini taşıyan geç devir valileri ile bağlantılı bir *c.R.*'ye işaret etmektedir. *Lucius* adı ise belki de Euarestos'un anne tarafından atalarından gelen bir *gens* ismi olabilir.

P260

C. IVLIVS MAXIMIANVS DIOPHANTOS

A [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 68 v.dd., no. 20; IGR III 524; TAM II 145 (sat. 15)

²⁴⁶ Söz konusu festival hk. bk. HALL – MILNER 1994: 23.

²⁴⁷ Bu tip onursal unvanlar hk. bk. ROSSI 2007: II, 15–36.

Bk. P246, A

B [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 70, no. 21; IGR III 525; TAM II 136 (1 v.d.):

Γ(άιον) Ἰούλιον Γ(άιου) Ἰουλίου Διοφάντου υἱὸν Βουλτινία | Μαξιμιανὸν Διόφαντον ⁴
Λυδάτην, τὸν κράτιστον | συγκλητικόν, Λυδατῶν | ἡ βουλή καὶ ὁ δῆμος τὸν | ἴδιον πο-
λίτην καὶ ⁸ εὐεργέτην. (PHI)

LIT HICKS 1889: 58; TAM II: s. 45; HALFMANN 1979: 201, no. 137a; PUECH 2002: 292;
TIETZ 2003: 155 v.dd.

TEM M.S. III. γγ.'in 1. yarısı?

ORI Lydai

TRI Voltinia

FPI • senatorius (A. B)

Birlik Başrahipliği'nin İmparator Commodus zamanına tarihlendiği düşünülen (REITZENSTEIN 2009: 263, no. 75) C. Iulius Diophantos'un (2) (P246) oğludur (SG 1.4). A belgesinde ismini bilemediğimiz erkek kardeşi ile birlikte babasını onurlandıran C. Iulius Maximianus Diophantos; ὁ κράτιστος συγκλητικός olarak anıldığı B belgesinde, vatani Lydai kentinin Halk ve Danışma meclisleri tarafından *euergetes* olarak bir heykel ile onurlandırılmaktadır. Senatör olması dışında kariyeri hakkında herhangi bir bilgimiz bulunmamaktadır. TIETZ 2003: 155'in kronolojik düzenine göre, M.S. II. γγ.'in ikinci yarısında yaşamış ve senatörlük yapmış olması gerekirken; PUECH 2003: 292 ve REITZENSTEIN 2009: 263, no. 75'de verilen soy ağaçlarında O'nun zamansal düzeni bir kuşak ileriye, yani M.S. III. γγ.'in 1. yarısına yerleştirmiştir.

P261

IVLIVS METTIVS AVRELIVS PHILOTAS

A [Lykia/Kadyanda]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 143, no. 118; IGR III 510; TAM II 682 (sat. 4 v.d.):

Κλεόβουλο[ς Σ]αρπηδόνο[ς]. | Ἐπὶ ἀγωνοθέτου διὰ β[ι]οῦ τοῦ ἀξιολογωτά ⁴του
Λυκιάρχου Ἰο[υ]λίου Μεττίου Αὐρηλίου Φιλώτου τοῦ Ἀτ[τά]λου Καδυανδέος ⁸ Κλεό-
βουλος Σαρπηδόνο[ς] τοῦ καὶ Δημη[τρίου] Ἰππολύτου το[ῦ] | Σαρπηδόνο[ς] Καδυαν ¹²δεὺς
νεικήσας παῖδων πάλην πέμπτης | ἀγομένης θέμιδος, | ἧς κατέλιπεν Φανία ¹⁶νη ἡ καὶ
Ἀμμία Φανίου | τοῦ καὶ Φιλώτα Καδυανδιδε τῆ γλυκυτάτη | πατρίδι. (PHI)

B [Lykia/Kadyanda]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 143, no. 121; IGR III 518; TAM II 684 (sat. 4 v.d.):

Ἐπ[ι] ἀγωνοθέτο[υ] | διὰ βίου τοῦ ἀξι[ο]λογωτάτου Λυκ[ι]άρχου Ἰουλίου[υ] Μετ[τ]ίου
Αὐρηλίου [Φι]λώτου τοῦ Ἀτ[τά]λου Καδυαν[δέος] ⁸ Ἰππίας τρίς [Καδυ]α[ν]δεὺς νει-
κ[ή]σας | — — — | — — —. (PHI)

C [Lykia/Kadyanda]

IGR III 517; TAM II 686 (sat. 4 v.d.):

[Ἐπὶ ἀγνοθέτου | διὰ βίου τοῦ ἀξιολο|γωτάτ]ου Λυκιάρχο[υ | Ἴ]ουλίου Μεττίου [Ἀϋ-
|ρη]λίου Φιλώτου [τοῦ] ⁴ Ἀττάλου Καδυα[νδέ]ος Δημήτρ[ιος ὁ καὶ Σή?][σ?αμος [— —
— | — — — ⁸ — — —]. (PHI)

D [Lykia/Kadyanda]

TAM II 683 (sat. 3 v.d.):

Ἐ[πὶ ἀγνοθ]έτου δι|ὰ βίου τοῦ ἀξιολογο|τάτου Λυκιάρχου Ἴου ⁴λίου Μεττίου Ἀϋρη-
|λίου Φιλώτου τοῦ Ἀτ|τάλου Καδυανδέ|ος. *v* | *v*. (PHI)

E [Lykia/Kadyanda]

TAM II 685 (sat. 5 v.d.):

Ἀϋρ(ηλίου) Φιλαρ[γύρου τοῦ καὶ Δη]|μητρίου. | ἐπὶ ἀγνοθέτου [διὰ βίου] ⁴ τοῦ ἀξι-
|λογωτάτου Λυκιάρ|χ]ου Ἴουλί[ου Μεττίου Ἀϋρηλί|]ου Φιλώτο[υ τοῦ Ἀττάλου Κα-]
|δυανδέ|ος — — — | — — —]. (PHI)

F [Lykia/Kadyanda]

TAM II 687 (sat. 2 v.d.):

Ἐπὶ ἀγνοθέτο[υ δι|]ὰ βίου Ἴουλίου Μ[ε]|ττίου Ἀϋρηλίου Φιλ[ώ] ⁴του τοῦ Ἀττάλο[υ |
Κ]αδυανδέος [Ἀϋρ(ηλίου) | Φ]ιλάργυρος ὁ κα[ὶ] Ἰού|λιος Φιλάργ[υ]ρο[ς τε ⁸τρ]άκι τοῦ
καὶ Πα[ιδε]ύτου? | Καδυανδ[ε]ύ[ς] | [νε]ικῆσας ἀνδ[ρῶν πυ|γ]μῆν θέμιδος [τὸ . . ¹² . .].
ἀγομένης, [ἦς κα|τέ] <λ>ιπεν Φ[ανιανὴ τῆ] | πανηγύρ[ει]. | *v* (PHI)

G [Lykia/Kadyanda]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 143, no. 119; TAM II 688 (sat. 3 v.d.):

[Ἐπὶ ἀγνοθέτου | διὰ βίου] τοῦ ἀξ[ιο]λογωτ|άτου Με[ττί]ου Ἀϋρ(ηλίου) Ἀττάλου
τοῦ ⁴ καὶ Πιγ]ρέους Καδυαν|[δέος] καὶ Τελησσεός καὶ | [.]. λίου, υἱοῦ τοῦ ἀιμνήσ-
|τ]ου Ἀϋρηλίου Φιλώτου ⁸ [Λυ]κιάρ[χ]ου · Ἀϋρ(ηλίου) · Φιλάργυ|[ρος ὁ καὶ Δημήτριος
| [Κ]αδυανδ[ε]ὺς θεμιονεῖ|[κη]ς καὶ υἱὸς Ἀϋρ(ηλίου) · Φιλαρ ¹²[γ]ύρου τοῦ καὶ Ἰουλίου
Φι|[λ]αργύρου τετράκι τοῦ | καὶ Παιδ[ε]ύτου Καδυανδέ|[ος] θεμιονεῖκου καὶ δ' ¹⁶
[νε]ικῆσας ἀνδ[ρῶν] πάλην | [θ]έμιδος ἀγομένης τὸ ἰ', | [ἦ]ς κατέλιπεν Φανιανὴ | [ἦ καὶ
Ἀ]μμία Φανίου τοῦ καὶ ²⁰ [Φιλώτα Καδυανδ]ις τῆ γλυ|[κυτάτη πατρίδι]. (PHI)

LIT MAGIE 1950: 1611 v.d.; SLAVICH 2003: 289 v.dd.; REITZENSTEIN 2009: 259, no. 68

TEM M.S. II. γγ.'in 2. yarısı

ORI Kadyanda

FP2 • λυκιάρχης (A–E. G)

FP3 • ἀγνοθέτης θέμιδος, ἦς κατέλιπεν Φανιανὴ ἢ καὶ Ἀμμία Φανίου τοῦ καὶ Φιλώτα
(A–G)

Kadyanda'da düzenlenmiş olan *themis agon*'larında²⁴⁸ çeşitli dallarda zafer kazanmış olan oyuncuların onurlandırıldığı yukarıdaki belgelerin hemen hepsinden (A–E. G) *lykiarkhes*'lik yapmış olduğu öğrenilen Iulius Mettius Aurelius Philotas'ın aynı belgelerden söz konusu *agon*'ların *agonothetes*'liğini de yapmış olduğu bilinmektedir. *Lykiarkhes*'liği M.S. II. yy.'ın 2. çeyreğinden sonraya tarihlenmesi gereken (REITZENSTEIN 2009: 259, no. 68) Attalos oğlu Kadyandalı Aurelius Philotas, G belgesinden öğrenildiği kadarıyla kendisi gibi *themis agon*'unun *agonothetes*'liğini yapmış olan Kadyanda, Telmessos ve ismini bilemediğimiz bir başka kentin daha vatandaşı olan Mettius Aurelius Attalos *alias* Pigres'in (P345) babasıdır. MAGIE 1950: 1611 v.d. Aurelius Philotas'ın Mettius Aurelius'un filiasyonu olduğunu düşünerek burada baba-oğul iki ayrı şahsın mevzu bahis olduğunu ileri sürmüş ise de, kendisi gibi baba tarafından Kadyandalı olan Senatör Tib. Claudius Flavianus *etc.*'nin (P135) isminde olduğu gibi Philotas'ın adında birden fazla *gens* ismi söz konusu olmalıdır (REITZENSTEIN 2009: 259, no. 68). *Iulius Mettius Aurelius* kombinasyonu ile *consul* rütbesini haiz Senatör Sınıfı'ndan olan Iulia Mettia Aurelia Helene'nin (P230) isminde de karşılaşılmaması aradaki akrabalık ilişkisinin bir işareti olarak görülebilir.

Üç farklı *gens* ismine sahip olan Philotas'ın söz konusu isimleri O'nun bu *gens* isimlerini taşıyan ailelerle akrabalık ilişkilerine işaret etmektedir.

P262

C. IVLIVS SIMONIDES (SIMONIDES III)

A [Lykia/Oinoanda]

WÖRRLE 1988: 6, sat. 18; 28; 95 v.d.; SEG 38, 1462 (sat. 17 v.d.; 28; 95 v.d.):

... |¹⁷... καὶ οὕτως οὐκ ἔστι βαρὺ τῷ ταύτην κάμοι καὶ τῇ πατρίδι παρέ|χοντι τὴν χρεῖαν, ὥστε ἐπηγγέλθα[ι] μοι εἰς τὴν πρώτην τριετίαν τὸν ἐκδανισμόν ποιήσασθαι Σιμωνίδης γ' τοῦ Μόλητος τὸν ἀνεψιὸν κτλ.

... ²⁸Όταν δὲ τὰ χωρία ἀποτάξωμεν ἢ ἐγὼ ἢ οἱ κληρονόμοι μου, τότε ὁ εἰκοσάπρωτος τῆ[ς] μὲν πρώτης τριετίας Σιμωνίδης κτλ.

... |⁹⁵ Γενέσθαι δὲ στήλην λιθίνην διὰ τοῦ ἀγωνοθέτου Γ.Ίουλιου Σιμων[ί]δου κτλ.

²⁴⁸ Lykia, Pamphylia ve Pisidia'nın içinde yer aldığı Güney Küçükasya Bölgesi'nde *themis* kelimesi «kutsal *agon*»un tersine, para ödüllü bir oyunu ifade etmektedir. Bu bölgeden 35 kentten 40'tan fazla *themis agon*'u belgelenmektedir. Genellikle tanrılara adanmayan ve çoğunlukla kurucularının adlarını taşıyan *themis agon*'larından hiçbiri M.S. II. yy.'ın ortasından önceye tarihlenmemektedir. Bu *agon*'lar muhtemelen M.S. III. yy.'ın ortalarından sonra artık düzenlenmemiş olmalıdır. Genelde atletik oyunlardan ibaret olan *themis agon*'larının kurucuları, oyunları kazananlara verilecek ödülü karşılayabilecek servete sahip olmalıydı. Bununla birlikte, epigrafik belgelerin gösterdiği gibi, bir aile tarafından teşvik edilmesi ve yönetilmesi mümkün olan *themis*'ler küçük ölçekli harcamalar gerektiriyor olmalıydı, konu hk. ayrıntılı bilgi için bk. FARRINGTON 2008: 242 v.d.

LIT WÖRRLE 1988: 19; 72
 TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
 ORI Oinoanda
 FP3 • ἀγωνοθέτης

Moles oğlu Simonides III'ün, M.S. 25 Temmuz 124 yılında, C. Iulius Demosthenes tarafından kurulmuş olan *Demostheneia* Festivali'nin ilk *agonothetes*'i olarak ilan edildiği yukarıdaki belgenin 17/8. satırlarında henüz *c.R.*'ye sahip olmadığı görülmektedir (WÖRRLE 1988: 72). WÖRRLE 1988: 72'ye göre, Demosthenes'in yeğeni olması gereken Simonides III, Simonides II ile C. Iulius Demosthenes'in bir kız kardeşinin evliliğinden dünyaya gelmiş olmalıdır. Bir Moles oğlu olan Simonides III, muhtemelen *Demostheneia* Festivali'nin kuruluşu hakkında müzakerelerde bulunmak üzere valiye gönderilen elçilerden biri olan Diogenes III (WÖRRLE 1988: 16, sat. 113; 144) ile aynı aileye mensuptur. Diogenes III'ün oğlunun Simonides adını taşıması da bunun bir göstergesidir. Hem Diogenes III'ün hem de Simonides III'ün büyükbabaları Moles adlı bir kişi olup, burada belki de aynı şahıslar söz konusudur (WÖRRLE 1988: 72 v.d.). Oinoanda *Boule*'sinin M.S. 5 Temmuz 125 yılında çıkarmış olduğu kararda III. Simonides'in artık C. Iulius Simonides adını taşıdığı görülmektedir (A, sat. 95). O halde Simonides M.S. 124-5 yılları temmuz ayları arasında *c.R.* almış olmalıdır. Akla en yakın gelen varsayım, O'nun bu statüyü kendisini bu zaman aralığında evlat edinmiş olabilecek dayısı C. Iulius Demosthenes'e borçlu olduğudur. WÖRRLE 1988: 73'e göre, Simonides'in dayısının festival vakfı için uğraşları O'nun evlat edinilmesinin öncesinde gerçekleşmiş olmalıdır. Simonides'in dayısı C. Iulius Demosthenes tarafından evlat edinilmesinin nedenleri hakkında sadece tahminlerde bulunulabilir: Demosthenes'in oğlu olan C. Iulius Antoninus'un Atlı Sınıfı kariyerinin *legio tribunus*'luğundan sonra son bulduğuna daha önce dikkat çekilmişti. Eğer C. Iulius Antoninus'un erken ölümü buna neden ise ve Demosthenes'in tek varisi C. Iulius Antoninus ise Simonides'in Demosthenes tarafından evlat edinilmesinin nedeni de açıktır, (WÖRRLE 1988: 73).

P263

IVLIVS SOLON (1)

A [Lykia/Olympos]
 BÉRARD 1895: 225, no. 76; TAM II 987 (sat. 1)
 Bk. P264, A

TEM İmparatorluk Çağı
 ORI Olympos

Beslemesi Hermaios için yaptırmış olduğu mezarın yukarıdaki yazıtından tanınan Iulius Solon II'nin babasıdır.

P264
IVLIVS SOLON II

A [Lykia/Olympos]

BÉRARD 1895: 225, no. 76; TAM II 987 (sat. 1):

Ἰούλιος Σόλων β' {φ} Ἑρμαίῳ θρε|[πτῶ εὐσεβείας ἔνεκεν μόνῳ· μηδενὶ | δὲ ἐτέρῳ ἐξέσται
καταθέσθαι πτῶμα ⁴ἐν τῷ κενοταφίῳ τούτῳ, ἐπεὶ εἰσοίσει | τῷ ἱερωτάτῳ ταμείῳ ✕ ,βφ'.

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Olympos

Iulius Solon, beslemesi Hermaios için yaptırmış olduğu mezarın yukarıdaki yazıtından tanınmaktadır. *Iulius gens* ismi Solon'un *c.R.*'sinin Iuliuslar Sülalesi ya da daha geç dönemlerde valilik yapmış *Iulius gens* adı taşıyan *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valileriyle bağlantılı olabileceğini düşündürmektedir.

P265
C. IVLIVS TITIANVS CLAVDIVS DIONYSIOS

A [Lykia/Ksanthos]

BAKER – THÉRIAULT 2003: 433; SEG 54, 1464/4 (sat. 1 v.dd.)

Bk. P076, A

B [Lykia/Ksanthos]

TAM II 361 (sat. 1 v.d.)

Bk. P076, C

LIT *FdXanth* VII: s. 156

TEM Flaviuslar

ORI Ksanthos

Yukarıdaki belgelerde kızkardeşi Arruntia Marcella (P076) tarafından onurlandırılan Claudius Dionysos, *FdXanth* VII: s. 156'ya göre, C. Iulius Titianus adlı bir Roma vatandaşı tarafından evlat edinildikten sonra, C. Iulius Titianus Claudius Dionysios adını almış olmalıdır²⁴⁹. *Claudius* ismi öz babasından kaynaklanıyor olmalıdır.

²⁴⁹ TAM II 316; ayrıca bk. *FdXanth*: s. 156.

P266
IVLIVS TITIANVS PHANIAS

A [Lykia/Kyaneai]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 1; IGR III 704 I (sat. 8 v.d.):

... ⁸ ... ἐπὶ ἀρχιερέ(ως) τῶν Σεβαστῶν Ἰουλίου | Τίτιανοῦ Φ[α]ν[ί]ου, μηνὸς Δεῖου ς' Κανδυβέων, ἐ' Λιμυρέων Ἀπελλαίου λ' Κορυδαλλέων, Φελλειτῶν Ἀρτεμεισίου ε' [Τ]ρεβενδατῶν ἠ' Ποδαλιωτῶ[ν] κτλ.

LIT ZIMMERMANN-M 1992: 252; LETTA 1994: 217; 219 v.d.; 240; KOKKINIA 2000: 210 v.d.; REITZENSTEIN 2009: 214, no. 20

TEM M.S. II. γγ.'ın 1. yarısı?

ORI Kadyanda?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Kyaneailı Iason'un onur yazıtının yukarıda verilen satırlarında *arkhiereus* olarak anılan Iulius Titianus Phantias'ın *cognomen*'i O'nun Kadyanda'da bir *themis agon*'u kurucusu olan Phaniane *alias* Ammia'nın²⁵⁰ ailesi ile akraba olduğunu düşündürmektedir. WÖRRLE 1988: 38; 42 ve ZIMMERMANN-M 1992: 252, O'nun *arkhiereus*'luğunu M.S. 137 yılına tarihlendirmektedirler. WÖRRLE 1988: 38'e göre, Opramoas yazıtında ismi atlanmış olan Titianus Phantias, Flavius Attalos (P201) ve Flavius Sosos (P218) arasında kalan zaman diliminde memuriyetini gerçekleştirmiş olmalıdır. Bununla birlikte, gene WÖRRLE 1988: 38'e göre, Sarpedon'dan (M.S. 138 yılı *arkhiereus*'u) Sosos'a kadar (M.S. 142 yılı *arkhiereus*'u) bütün yıllar dolu olduğu için Titianus Phantias en erken M.S. 137 yılında bu memuriyeti üstlenmiş olmalıdır. Ancak Dereköy'den bulunmuş olan kırsal Zeus kültüyle ilgili reformları içeren bir belgede verilen Birlik Başrahipleri'nin kronolojik sıralaması sayesinde, M.S. 137 yılında Claudius Thraseas (P177) isimli bir *arkhiereus*'un görev yaptığı artık kesinlik kazanmıştır (WÖRRLE – WURSTER 1997: 411). Bu nedenle Iulius Titianus Phantias'ın Birlik Başrahipliği'nin tarihlenmesi konusu problemlili hale gelmiştir. Iason yazıtından Phantias'ın Flavius Attalos'tan sonra, Sosos'tan önce *arkhiereus*'luk yapmış olduğu anlaşılmaktadır. Sosos M.S. 142 yılında Birlik Başrahipliği yapmış olduğuna göre, Phantias'ın Birlik Başrahipliği bu tarihten önce olmalıdır. M.S. 137, 138 ve 139 yıllarında kimlerin *arkhiereus*'luk yapmış olduğu kesin olarak bilinmektedir. M.S. 141 yılında ise Heliodoros'un *arkhiereus* olduğunu Opramoas yazıtından biliyoruz. Bu durumda açıkta kalan yıl M.S. 140 yılıdır. WÖRRLE – WURSTER 1997: 412'ye göre, Dereköy yazıtından dolayı, daha önce M.S. 135 yılında *arkhiereus*'luk yaptığı düşünülen Flavius Attalos'un aslında Claudius Attalos olduğunun anlaşılması nedeniyle,

²⁵⁰ TAM II 682. 688. Phaniane tarafında kurulmuş olan bu *themis agon*'unun en azından 10. kutlamasına kadar devam etmiş olduğu bilinmektedir (TAM II 687). Olasılıkla M.S. 160 yılından sonra kurulmuş olan bu *agon*'un ne kadar sıklıkla kutlanmış olduğunu bilemiyoruz, konu hk. bk. FARRINGTON 2008: 242.

Flavius Attalos'un *arkhiereus*'luğunu M.S. 140'lı yıllara tarihlemek daha doğru olacaktır. Ancak Iason yazıtına göre, hem Attalos'un hem de Phantias'ın M.S. 142 yılında *arkhiereus*'luk yapan Sosos'tan önce bu görevi üstlenmiş olmaları gerektiğine göre, geriye kalan tek boş yıl olan M.S. 140 yılına Attalos'un mu yoksa Phantias'ın mı rahipliğinin yerleştirilmesi gerektiği konusu sorulu kalmaktadır. Bu sorunun cevabının verilmesi, ancak Dereköy'den bulunmuş olan belgeye benzer bir belgenin bulunması halinde mümkün olabilir²⁵¹.

Iulius gens adı *Iulius*'lara dayanan erken bir *c.R.*'ye işaret edebileceği gibi, aradaki zaman farkı düşünüldüğünde Titianus Phantias'ın *c.R.*'yi Domitianus zamanında M.S. 90–3 yılları arasında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olan A. Iulius Quadratus'tan²⁵² almış olma olasılığı daha yüksektir.

P267

C. IVLIVS TLEPOLEMIANVS HELIODOROS

A [Lykia/Lydai]

HICKS 1889: 62, no. 15; *IGR* III 529; *TAM* II 140 (sat. 4 v.d.)

Bk. P250, G

LIT HICKS 1889: 58; *TAM* II: s. 45; PUECH 2002: 292; TIETZ 2003: 155 v.dd.

TEM M.S. II. yy. sonu – M.S. III. yy. başı

ORI Lydai

C. Iulius Tlepolemianus Heliodoros, M.S. 141 yılı Birlik Başrahibi C. Iulius Heliodoros'un (1) (P250) torunudur. Yukarıdaki belgede kardeşi C. Iulius Heliodorianus Tlepolemos (P249) ile birlikte dedesini onurlandırmaktadır. Ailenin TIETZ 2003: 155 ve PUECH 2002: 292'de verilen soy ağacına göre Heliodoros, C. Iulius Heliodoros *alias* Tlepolemos (P252) ve Aelia Aurelia Olympias'ın oğulları olmalıdır (SG 1.4).

P268

C. IVLIVS TLEPOLEMOS

A [Lykia/Kyaneai]

KALINKA 1893: 83 v.d.; *IGR* III 705; PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161 (sat. 2 v.d.):

... | ἐπὶ ἀρχιερ[έος τῶν Σεβαστῶν] | Γαίου Ἰουλί[ο]υ Τληπολέμου, κτλ. (PHI)

²⁵¹ BEHRWALD 2000: 198, n. 159, Dereköy yazıtı yayımlandıktan sonra yayımlanmış olmasına rağmen, Iulius Titianus Phantias'ı hâlâ M.S. 137 yılı *arkhiereus*'u olarak göstermiştir. KOKKINIA 2000: 210 v.d. ise, kesin bir tarihleme vermemekle birlikte, O'nun memuriyetini Sarpedon ile Iason'nun arasına yerleştirmiştir.

²⁵² Vali hk. belge ve bilgiler için bk. REMY 1989: 64 v.d., no. 49.

B [Lykia/Kyaneai]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, n. 7 (sat. 2):

Ἐπὶ ἀρχιερ[έως τῶν Σεβαστῶν] | Γαῖου Ἰουλίου [Τληπολ]έ<ι>μου, | μνηὸς Δύστρου·
 ὑποτα⁴ γῆ ἐπιστολῆς Κ[λ]αυδίου | Ἀντιμάχου Οὐ[ο]κων[ί]φ Σάξα | περὶ τειμῶν καὶ
 ἀντιγραφῆ Σά|ξα καὶ ἰσγραφαὶ καὶ τε[ιμα]ῖ ὑπὸ⁸ τοῦ ἔθνους .α.. ονι πανοικί[α] (?) | ἐπὶ
 ὑπάτων Σαλβιδ[ι]ήνου Σκι|πί[ω]νος Ὀρφίτου καὶ Σοοσίου Πρεῖσκου. κτλ. (PHI)

C [Lykia/Pinara]

CIG III 4224d; TAM II 247 (sat. 6):

Τὸ ἥρῳον κατεσκεύασεν εἰς αἰώνιον μνήμην καὶ τῇ μετὰ θάνατον ἀφο<σ>ιωμένη
 θρησ|κεία Ἡρόδοτος Γαίου Ἰουλίου Ἀσκληπιάδου Πιναρεὺς κατὰ συνχώρημα Ἰουλίας
 Οὐηρανί|ας γερονὸς ἐπὶ ἀρχιερός Λικινίου Στασιθέμιδος Ξανδικοῦ κη' διὰ τῶν ἐν
 Πατάροις ἀρχεῖ⁴ων, ἐκμεμαρτυρημένου (sic) καὶ εἰς τὰ Πιναρέων ἀρχεῖα, ἑαυτῷ καὶ
 γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τέκνοις Τλη|πολέμῳ Ἰάσονος, καθ' υἰοθεσίαν Ἡροδότου, Πιναρεῖ καὶ
 γυναικὶ αὐτοῦ καὶ Συμφερούση Ἡροδότου | καὶ ἀδελφῷ Τληπολέμῳ Γαίου Ἰουλίου
 Ἀσκληπιάδου Πιναρεῖ καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν καὶ ἐκ τούτων γεν|νηθεῖσιν· ἄλλω δὲ οὐδενὶ
 ἐξέσται ἐν τῷ ἥρῳῳ ταφῆναι οὔτε συνχωρῆσαι τινὶ κατ' οὐδένα τρό⁸πον οὔτε
 προσεγγράψαι ἢ ἐκκολάψαι τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ ἥρῳου· μόνων θαπτομένων ἐν | τῷ
 ὑποσορίῳ τῶν θρεπτῶν ἐκάστου ἡμῶν· ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιήσῃ ἢ κηδεύσῃ τινὰ ἐν
 | τῷ ἥρῳῳ ἢ κατασοφίσῃται τι περὶ τινος τῶν προγε[γ]ραμμένων, ἔστω ἱερόσυλος καὶ |
 ἔξωθεν ὀφειλέτω ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ ἐπιτεμίῳ τῷ Πιναρέων δήμῳ * βφ'
 οὐ¹²σης τῆς κατηγορίας παντὶ τῷ βουλομένῳ ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ χρήματος. (PHI)

D [Lykia/Pinara]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161, XVIII B; IGR III 739 XVIII B; TAM II 905 XVIII
 B; KOKKINIA 2000: XVIII B (sat. 5):

... | ἐπὶ ἀρχιερός Ἰουλίου Τληπολέμου Γορπιαίου ι' | κτλ. (PHI)

LIT HICKS 1889: 58; WÖRRLE 1988: 59 v.d.; ZIMMERMANN-M 1992: 252; LETTA 1994: 211;
 213; 221; 244; KOKKINIA 2000: 208 v.d.; PUECH 2002: 292; REITZENSTEIN 2005: 159, no.
 76; REITZENSTEIN 2009: 246, no. 51

TEM M.S. II. yy. ortaları

ORI Pinara?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (A. B. D)

A. B ve D belgelerinin tarihlleme formüllerinde *arkhiereus* olarak anılmaktadır. WÖRRLE 1988: 59 v.d., C. Iulius Tlepoemos'un, Pinara'dan C. Iulius'lar için görkemli bir mezar anıtı yaptırdığı bilinen (C) C. Iulius Herodotos'un (P254) aynı isimdeki kardeşi ile özdeş olduğunu ileri sürmektedir. Bu tahmin doğru ise, C. Iulius Tlepoemos Pinaralı C. Iulius Asklepiades'in (P240) oğludur. Opramoas yazıtının M.S. 146/7 yılına tarihlenen 62. mektubu olan D belgesinden ve A belgesinin tarihlleme formülünde *consul* çifti Valerius Largus ve Valerius Messalinus'un adlan-

dırılmasından dolayı, Tlepolemos'un Birlik Başrahipliği kesin olarak M.S. 146/7 yılına tarihlenebilmektedir.²⁵³

P269
C. IVLIVS ---

A [Lykia/Lydai]
IGR III 535; TAM II 135 (sat. 3)

Bk. P203, B

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
ORI Lydai
FP1 • *senatorius*

Yukarıdaki belgede, Aelia Hegemonis'ten (P003) senatör annesi olarak söz edilmektedir. Bu durum Hegemonis'in *C. Iulius, praenomen* ve *nomen gentile*'sini taşıyan senatör bir oğlunun varlığını ortaya koymaktadır.

P270
IVLIVS ---

A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 20:

[— — —]Ο[— — — | — — —]Σ *vac.* | [— — —]Ἰούλιος ·[— — — ⁴ — — — Ῥω]μαῖος
καὶ Πα[ταρεὺς — — — | — — —]ΩΝ Δημητ[ρίου — — — | — — —] παίδων δι[αυλον
— — — | — — —]ΥΡΕΥΣ [— — — ⁸ — — — Πα]ταρε[ῦς — — —]. (*PHI*)

LIT *FdXanth* VII: s. 40
TEM M.S. I. yy.'ın 1. yarısı
ORI Patara

Ksanthos'tan yukarıdaki yazıt fragmanından tanıdığımız Iulius --- hakkındaki bilgilerimiz yazıtın günümüze çok eksik bir biçimde ulaşmış olmasından ötürü son derece sınırlıdır. Mevcut satırlardan Iulius'un muhtemelen Roma ve Patara vatan-daşı olduğu anlaşılmaktadır. Yazıtın sekizinci satırında yeniden Παταρεὺς *ethnikon*'unun geçmesi belki bunun öncesinde de Ῥωμαῖος *ethnikon*'unun var olduğunu ve ilgili belgede aynı aileden gelen birden fazla Roma vatandaşının söz konusu olabileceğini düşündürmektedir. *FdXanth* VII: s. 40'a göre, *Iulius gens* adı ile yazı karakterinin uyuşmasından ötürü, yazıt M.S. I. yy.'ın ilk yarısına tarihleniyor olmalıdır.

²⁵³ WÖRRLE 1988: 59 v.d.; KOKKINIA 2000: 208 v.d.; REITZENSTEIN 2005: 159, no. 76.

P271
LICINNIA ARSASIS

A [Lykia/Ksanthos]

BAKER – THÉRIAULT 2002: 302; SEG 52, 1456 C (sat. 1 v.d.):

Λικ(ιννίαν) Ἀρσασιν Τιβ(έριος) Κ[λ(αύδιος) Τη]λέμαχος τὴν γλ[υκυ]τάτην (?) μητέρα
[— — —].

TEM ?

ORI Ksanthos

Licinnia Arsasis, oğlu Tib. Claudius Telemakhos tarafından onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden tanınmaktadır. Tib. Claudius Telemakhos'un, Ksanthos'tan ünlü *Tiberius Claudius*'lara mensup olduğu kesin olmakla birlikte, söz konusu belgenin tam olarak tarihlenememesinden ötürü, O'nun bu aileden aynı ismi taşıyan Claudius Telemakhoslar'dan hangisi ile özdeş olduğunu söylemek mümkün olmamaktadır.

P272
LICINNIA FLAVILLA (1)

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 43–56)

Bk. P273, A

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 48, no. 63; IGR III 493 (sat. 9 v.d.)

Bk. P295, B

PRO RE 25/13.1. (1926) 499, s.v. «Licinius, no. 194» (STEIN)

TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy. başı

ORI Oinoanda

FP2 • ἱέρεια τῶν Σεβαστῶν

A belgesinden Licinnius Thoas'ın (P315) ikinci eşi Flavia Platonis'ten olan kızı, Licinnius Fronto'nun (1) (P295) eşi ve Oinoanda'daki meşhur mezar anıtını yaptıran Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) büyükannesi olduğu öğrenilmektedir (SG 1.13). B belgesinden ise, eşi Licinnius Fronto (1) (P295) ile birlikte «dindar» ve «cömert» bir biçimde kent için İmparator Kültü Başrahibeligi görevini üstlenmiş olduğu bilinmektedir.

P273
LICINNIA FLAVILLA (2)

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d., no. 60; IGR III 500 A; B III (sat. 43–70):

(A)

Λικ. Γ. Λικ. Θοαντιανού θυγάτηρ Φλάβιλλα Οίνοανδης | κατεσκε<ύ>ασε[ν] τὸ ἡρώον, ἐν ᾧ κατέστησεν σωματοθή|κας τῶν γονέων αὐτῆς καὶ τῶν προγόνων· οὐδεις δὲ ἔξου ἴσιαν ἔξει ἀλλότριον πτώμα ἐπισενενκεῖν τῷ ἡρώω, ἢ ἀπο|τείσει τῷ ἱερωτάτῳ ταμείῳ (δην.) μύρια, ἔσται | δὲ ἐπάρατος θεοῖς καὶ θεαῖς κτλ. (PHI)

(B III)

... Γείνον[τ]αι δὲ τῷ [Λ]όνγω παῖ⁴⁴δες ἀπὸ μὲν τῆς γυ[να]ικὸς Λυ|κίας Λικίννιος [Μο]υσαῖος | καὶ Λικιννία Π[λατων]ῖς καὶ | Λικιννία Γῆ ἢ καὶ Λυκ[ί]α καὶ ⁴⁸ Λικιννία Μαξίμα, ἢ γενομέ|νη μήτηρ Λικιννίας Φ[λαβ]ίλλης, καὶ ἀπὸ δευτ[έ]ρας γυναί|κὸς Αἰ[λ]ίας Λικι[ν]νίας Λον⁵²γίλλης τῆς καὶ Ἄρσασιδος, | ἥτις ἦν μήτηρ Αἰλίου Ἄρισ|τοδήμου τοῦ ἀνδρὸς Λικιν|νίας Φλαβίλλης, υἱὸς Λόν⁵⁶γος. Ἀπὸ τοῦ Λικιννίου Φρόν|τωνος, τοῦ ἀδελφοῦ Λόνγου, | καὶ Λικιννίας Λικιννίου | Θ[ό]αντος θυγατρὸς Φλαβι[λ] ⁶⁰λης υἱὸς Λικίννιος Θοαντι|ανός, ὁ πατὴρ Λικιν|ν[ί]ας Φλαβίλλης. Ἀπὸ τῶν τοῦ | {[Λ]ό[ν]γου} Λόνγου π[α]ίδων Λι⁶⁴κ[ι]ν[ν]ί[α] Μαξίμ]α, ὡς προγέ|[γ]ραπται, γα[μει]ται τῷ τοῦ ἀδελφοῦ <τοῦ πατρὸς> [υ]ίῳ Θο[αντι]ανῶ καὶ | γείνεται[ι] ἢ Φλ[άβι]λλα, ἢ γὰ ⁶⁸μηθεῖσα [τ]ῷ Α[ριστο]δήμῳ, καὶ | γείνονται παῖδες Φρόντων | καὶ Φλαβιλλιανός κτλ. (PHI)

LIT RE 25/13.1. (1926) 499, s.v. «Licinius, no. 194» (STEIN); LARSEN 1946: 57

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Oinoanda

Licinnius Thoantianus (P314) ve Licinnia Maxima'nın (2) (P277) kızı olan Licinnia Flavilla (2), ailesi için Oinoanda'daki meşhur mezar anıtını inşa ettirmiş ve fasadına kazıttığı yazıt sayesinde Oinoanda'dan *Licinnius*'ların Lykia'nın belki de en iyi tanınan ailesi haline gelmesini sağlamıştır (SG 1.13). Bloklardan oluşan bu yazıt bugün hâlâ sit alanının güney ucundaki lahitlerin arasında harap bir biçimde durmaktadır. 12 kuşağın²⁵⁴ birarada verildiği bu yazıttan ailenin *Licinnius gens* adını taşıyan en erken mensubu olan Licinnius Mousaios'un (1) (P299) oğlu Licinnius Thoas'ın (P315) ikinci eşi olan Kibyralı Flavia Platonis'in soyu Spartalı mitolojik kahramanlara kadar dayandırılmaktadır (IGR III 500 B I sat. 8 v.d.). *Licinnius*'ların Roma *gens* isimleri taşıyan ilk üyeleri olan Licinnius Mousaios c.R.'sini Nero zamanı *Lycia* Eyaleti valisi C. Licinnius Mucianus'tan, kardeşi Marcius Thoas (P334) ise Vespasianus zamanı *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi Sex. Marcius Priscus'tan almış olmalıdır. İlk birkaç kuşağı Lykia Birliği'nin üst makamlarında görev alan

²⁵⁴ Ailenin yazıtta zikredilen fertleri için bk. P014. 015. 150. 189. 192. 204. 211. 221. 222. 272. 273. 275– 278. 280. 285. 287. 293–301. 315. 318. 321. 327. 328. 332. 334.

aile, Licinnia Maxima'nın (1) (P276) Atlı Sınıfı'ndan C. Iulius Antoninus (P236) ile yaptığı evlilik neticesinde ilk kez *Ordo equester* ile ilişki kurmuştur. Bir sonraki kuşakta Iulius Antoninus ve Licinnia Maxima'nın kızları olan Iulia Lysimakhe'nin (P277) Patara'dan *Lykiarkhes* Tib. Claudius Dryantianus (P120) ile yapmış olduğu evlilikten Antoninus Pius zamanında *senatus*'a giren Claudius Agrippinus (2) (P098) dünyaya gelmiş ve aile bu şekilde *Senatus* Sınıfı'na dâhil olmuştur.

P274

LICINNIA KNEIL...RA

A [Lykia/Khoma]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B II (sat. 27–35):

... | Ὁ δὲ δεῦ[τε]ρος Λικίνιος Μουσαῖος ²⁸ [γα]μεῖ Λικινν[ί]αν Κνεῖλα. | . . . ραν
 θυγατέρα Λ[ικιν]ν[ί]ο[υ] Ἀλεξίππου Χωμ[ατέ]ο[ς] | καὶ γείνονται ἐξ [α]ὐ[τῶν] ³² παῖ-
 δε[ς] Λικίνν[ι]ο[ς] [Λ]ό[γ]ο[ς] | ὁ Λυκιστράτης κα[ὶ] Λικινν[ί]α Μαξίμια καὶ Λικί[ν]ν[ι]ο[ς] |
 Φρόντων κτλ. (PHI)

LIT LARSEN 1946: 60

TEM M.S. I. yy. ortaları

ORI Khoma

Oinoanda'dan Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) mezar anıtı yazıtının yukarıda verilen satırlarından Licinnius Aleksippos'un (P281) kızı olduğu öğrenilen Licinnia Kneila...ra, söz konusu belgede belirtildiği üzere, Khoma kökenlidir. *Licinnius*'lardan Birlik Başrahibi Licinnius Mousaios'un (2) (P299) ikinci eşi olan Licinnia Kneila...ra'nın bu evlilikten babası gibi, İmparator Kültü Rahibi olan Licinnius Longus (1) (P296) ile Licinnia Maxima (1) (P276) ve Licinnius Fronto (P286) adlı 3 çocuğu olduğu bilinir²⁵⁵ (SG 1.13). Kayınpederi Licinnius Mousaios'un (1) (P298) Birlik Başrahipliği'nin Flaviuslar öncesine tarihlendiği tahmininden dolayı, Licinnia Kneila...ra'nın yaklaşık olarak M.S. I. yy. ortalarında yaşamış olması gerektiği düşünülebilir.

P275

LICINNIA LYKIA *alias* GE

A [Lykia/Kadyanda]

JAMESON 1966: 129; *AE* 1967, 518 (sat. 6)

Bk. P296, B

²⁵⁵ Ailenin soy ağacı için bk. JAMESON 1966: 136.

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 43–47)

Bk. P273, A

LIT LARSEN 1946: 59–60

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısının sonu – 2. yarısının başı

ORI Oinoanda

Licinnius Longus'la (1) (P296) ilk eşi Marcia Lykia'nın (P321) kızı; Licinnius Mousaios (3) (P300), Licinnia Platonis (P279) ve Licinnia Maxima'nın (2) (P277) kardeşleridir. İlk önce Pinaralı T. Flavius Claudianus Capito (P206) ile evlenen Ge'nin, bu evlilikten T. Flavius Titianus Capito (P222) adında bir oğlu olmuştur. Kadyandalı M. Claudius Flavianus ile yaptığı ikinci evliliğinden ise Claudius Longus (P150) dünyaya gelmiştir (SG 1.13).

P276

LICINNIA MAXIMA (1)

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 27–35); (sat. 42–69):

(sat. 27–35), bk. P274, A

(sat. 42–69)

... [H] το[ῦ] | δευτέρου Λικινν[ίου Μου]σίου θυγάτηρ [Λικιννί] ⁴⁴α [Μαξίμα γα]με[ῖται] τῷ ἐξαδέλφ[ῳ τῷ] τοῦ Λ[ικιννίου] Θόαντ[ος] καὶ τῆς Τατίου | υἱῷ Μαξίμῳ καὶ ἐπιγαμεῖται ⁴⁸ [Ι]ουλίῳ Ἀνωταίνῳ, τῷ γενομένῳ ἐπάρχῳ σπείρης πρώτης Σ[π]ανῶν καὶ [σ]πείρης πρώτης Κελτιβήρων, χειλιάρχῳ ⁵² λεγεῶνος τετά[ρ]της Σ[κ]υθ[ικ]ῆς, υἱ[ῷ] Γαῖου [Ιου]λίου Δημοσθένους, ὃς ἐγένετο χειλιάρχος λεγεῶνος Σιδη(ρᾶς) καὶ ⁵⁶παρχος εἰλησ ἐβδόμης Φρυγῶν ἐπίτροπος Αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ ἐπαρχείας Σικελίας καὶ τῶν συντελου ⁶⁰σῶν νήσ[σ]ων καὶ μετὰ τοῦτο | Λυκιάρχης, ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου | Ἀ[ν]τωνείνου καὶ τῆς Λικιννίας Μαξίμας θυγάτηρ Ἰου ⁶⁴λία Λυσιμάχη, ἦν γαμεῖ Κλαύδιος Δρυαντιανὸς Παταρ[εὺς] ὁ Λυκιορχήσας, πατὴρ ὑπατικῶν καὶ πενθερὸς καὶ ⁶⁸πάππος [καὶ] θεῖ[ος] {ἐπί[παππος]} συν[κ]λητικῶν κ[α]ὶ ὑπα[τικῆς] γενε[α]ς κτλ.
(PHI)

PRO RE 25/13.1 (1926) 500, s.v. «Licinius, no. 199» (STEIN)

LIT WÖRRLE 1988: 64

TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy. başı

ORI Oinoanda

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtının ilgili satırlarından, Licinnius Mousaios (2) (P299) ile Khomalı Licinnius Aleksippos'un (P281) kızı Licinnia Kneila...ra'nın (P274) kızları, *Lykiarkhes* Licinnius Longus (1) (P296) ve Licinnius Fronto'nun (1) (P295) kardeşleri olduğu öğrenilmektedir. Licinnius Thoas (P315) ve Tation'un

(P280) oğlu olan kuzeni Maximus (P297) ile ilk evliliğini yapan Maxima, *Lykiarkhes* C. Iulius Demosthenes'in (P244) oğlu Iulius Antoninus ile ikinci kez evlenmiş ve bu evlilikten bir *consul* babası ve senatör sınıfına mensup kişilerin dedesi, kayınpederi ve atası olan Pataralı *Lykiarkhes* Claudius Dryantianus (P120) ile evlenen Iulia Lysimakhe (P227) doğmuştur (SG 1.13). WÖRRLE 1988: 64, C. Iulius Demosthenes'in oğlu Iulius Antoninus'un, Oinoanda'dan Licinnia Maxima (1) (P276) ile yapmış olduğu evlilik neticesinde C. Iulius Demosthenes'in ailesinin, her ne kadar *c.R.*'si sadece Nero zamanına kadar geri gitse de, Oinoanda'nın ileri gelen bir diğer ailesi olan *Licinnius*'larla akrabalık ilişkisi tesis ettiğini söylemektedir.

P277

LICINNIA MAXIMA (2)

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B III (sat. 62–69); B VI; HALL *et alii* 1996: 121 v.d.; *SEG* 46, 1709 I, VI (sat. 13–19):

(B III, sat. 62–69), bk. P010, A

(B VI)

... τήν τοῦ Λυκιάρχου Λόνγου θυγατέρ[α] Λικιν¹⁶νίαν Μαξίμαν γαμεῖ Λικίννιος | Θεαντιανός καὶ γείνονται | παῖδες ἢ τε Φλάβιλλα καὶ ὁ <ὀ>μώ|νυμος τῶ πάππῳ Λικίννιος Λόν²⁰γος καὶ καὶ Λικίννιος Φρόντων κτλ.

PRO RE 25/13.1 (1926) 500, s.v.«Licinius, no. 199» (STEIN)

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısının sonu – 2. yarısının başı

ORI Oinoanda

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtının ilgili satırlarından, Licinnius Longus (1) (P296) ile ilk eşi Marcia Lykia'nın (P321) kızları olduğu öğrenilmektedir. Licinnia Maxima (2), yukarıda belirtildiği gibi amcasının oğlu olan kuzeni Licinnius Thoantianus (P314) ile evlenir. Bu evlilikten Aristodemos ile evlenen ve ünlü *heroon*'u inşa ettirerek duvarlarına ailesinin seceresini kazıtan Licinnia Flavilla (2) (P273), Licinnius Longus (3) (P297) ve Licinnius Fronto (2) (P287) dünyaya gelmiştir (SG 1.13).

P278

LICINNIA MELINNA

A [Lykia/Kyaneai]

KOLB – ZIMMERMANN-M 1990: 129 v.d., no. 6; *SEG* 40, 1275 (sat. 1)

Bk. P302, C

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
ORI Kyaneai

Oğlu Licinnius Parmeniskos'u (P302) onurlandırdığı yukarıdaki belgeden tanınan Licinnia Melinna, Licinnius Pausanias'ın (P303) eşidir.

P279
LICINNIA PLATONIS

A [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 43–47)
Bk. P315, C

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısının sonu – 2. yarısının başı
ORI Oinoanda

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtının ilgili satırlarından, Licinnius Longus'la (1) (P296) ilk eşi Marcia Lykia'dan (P321), Licinnius Mousaios (3) (P300), Licinnia Platonis, Licinnia Ge Lykia (P275) ve Licinnia Maxima (2) (P277) dünyaya gelmiş olduğu öğrenilmektedir (SG 1.13).

P280
LICINNIA TATION

A [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 8–18); (sat. 40–46):

... ἀπὸ ⁸ τοῦ Μ[ο]υσαίου καὶ Ἀμμίας | Κροΐσου γείνονται υἱοὶ μὲ[ν] Λικίννιος Θόας |
καὶ Λικίννιος Μουσαῖος, ¹² ὁμώνυμος τῷ πατρὶ, καὶ θυ[γά]τηρ Τάτιον. ἀπὸ τοῦ Μαρ-
|[κίου Θό]αντος καὶ Μαρκίας | [Γῆς, θ]υγατρὸς Μαρκίου Μο ¹⁶[λε]βουλουβάσιος, υἱὸς
Μάρ|[κιο]ς Φλαυιανὸς Θόας καὶ θυ[γά]τηρ Τάτιον κτλ. (PHI)

... ⁴⁰ ἡ] το[ῦ] | δευτέρου Λικινν[ίου Μου]|σαίου θυγάτηρ [Λικιννί]α [Μαξίμα γα]με[ῖ]-
τα]ι τῷ ἐ ⁴⁴ξαδέλφ[ω τῷ] τοῦ Λ[ικιννί]ου Θόαντ[ος] καὶ τῆς Τατίου | υἱῷ Μαξίμω καὶ
ἐπιγαμεῖται | κτλ. (PHI)

B [Lykia/Oinoanda]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 227; HEBERDEY – KALINKA 1897: 46; IGR III 496 (sat. 1 v.d.):

Λικινίαν, Μαρκίου Θόαντος θυγατέ[ρ]α, Τάτιον, Ῥωμαίαν καὶ Οἰνοανδίδα, γυ|ναῖκα δὲ
Λι[κ]ινίου Θόαντος, θυγατέ ⁴[ρ]α ἀρχιερέως καὶ ἀρχιερείας, ἀνεψιὰν δὲ | ἀρχιερέως,
Λικινίου Μουσαίου, τὴν ἑαυτῆς θυ[γά]τέρα, Μαρκία Μολεβου Λουβάσιος θυγά[τηρ
Γῆ], Ῥωμαία καὶ Ο[ἰ]νοανδῖς, φιλοστοργί ⁸[ας καὶ μνή]μης ἔνεκεν. (PHI)

LIT LARSEN 1946: 58
 TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı
 ORI Oinoanda

Yukarıdaki belgelerden Licinnia Tation'un akrabalık ilişkileri öğrenilmektedir: Buna göre, Loubasis oğlu Molebes'in (P331) torunu, Marcia Ge (P318) ve Birlik Başrahibi Marcius Thoas'ın (P334) kızı, gene Birlik Başrahipliği yapmış olan Licinnius Mousaios'un (1) (P298) yeğeni ve M. Flavianus Thoas'ın (P328) kız kardeşidir. Licinnius Mousaios'un (1) oğlu Licinnius Thoas (P315) ile evlenmiş olan Tation'un Licinnius Maximus (P297) isminde bir oğlu olmuştur (SG 1.13). Annesi Marcia Ge tarafından sevgi ve anısından ötürü onurlandırıldığı B belgesinde Roma ve Oinoanda vatandaşı olarak anılmaktadır.

P281
 LICINNIVS ALEKSIPPOS

A [Lykia/Khoma]
 HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B II (sat. 25–29)

Bk. P274, A

LIT LARSEN 1946: 60
 TEM M.S. I. yy.'in 1. yarısı
 ORI Khoma
 TRI Sergia?

Oinoanda'dan Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) mezar anıtı yazıtının yukarıda verilen satırlarından Birlik Başrahibi Licinnius Mousaios'un (2) (P299) ikinci eşi Licinnia Kneila...ra'nın (P274) babası olduğu öğrenilmektedir (SG 1.13). Kızının kayınpederi Licinnius Mousaios'un (1) (P298) Birlik Başrahipliği'nin Flaviuslar öncesine tarihlendiği tahmininden dolayı, aşağı yukarı M.S. I. yy.'in ilk yarısında yaşamış olması gereken Aleksippos, *c.R.*'yi bizzat kendisi Vali Licinnius Mucianus aracılığıyla elde etmiş olabilir.

P282
 Q. LICINNIVS ELEUTHEROS

A [Lykia/Patara]
CIG III 4294; *IGR* III 683; *TAM* II 482:

Κοίντος Λικίννιος Ἐλεύθερος Ῥωμαῖος Ζωσίμῳ Ἀττάλου Παταρεῖ τὸν πατέ⁴ρα μου
 καὶ Λικίνγιον (*sic*) Ζώσιμον τὸν ἀδελφόν μου | καὶ Διαβουλίῳ μητρὶ | μνήμης ἔνεκεν.
 (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
 ORI Patara
 TRI Sergia?

Yukarıdaki belgeden, Roma vatandaşlığı özellikle vurgulanan Q. Licinnius Eleutheros'un, babası Attalos oğlu Pataralı Zosimos, kardeşi Licinnius Zosimos (P316) ve annesi Diaboulion için bir mezar yaptırmış olduğu öğrenilmektedir.

P283
 LICINNIVS EUTYKHES

A [Lykia/Oinoanda]
 MILNER – SMITH 1994: 67, no. 2:
 Λικίν(νιος) υ Εὐ[τύχης].

LIT MILNER – SMITH 1994: 70
 TEM M.S. II.–III. yy.
 ORI Oinoanda
 TRI Sergia?

Dioskourlar kutsal alanından ele geçmiş olan yukarıdaki belgeden Dioskourlar'a adakta bulunmuş olduğu anlaşılan Licinnius Eutykhes, Licinnia Flavilla (2) (P273) tarafından yaptırılmış olan *heroon*'un üzerindeki jenealoji yazıtında ailenin fertlerinden biri olarak anılmamasından ötürü, olasılıkla Oinoandalı *Licinnius*'ların azaadlılarından olmalıdır (MILNER – SMITH 1994: 70).

P284
 C. LICINNIVS FLAVIANVS IASON

A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 70 (sat. 2 v.d.):

[— — —] . [-]EINAN TH[— — — γυ|ναῖ|κα Γ(αῖου) Λικιννίου Φλα[υιανού]Ἰά[σον]ος τοῦ ἀγωνοθέτου, συ[νγενίδα — — — ⁴ — — —]ΟΥ Σιλλόου ἀρχιερέως Σεβα[στών] | καὶ ἰ γραμματέος Λυκίων καὶ Κλαυ[δίου] | Βίαντος ἀρχιερέως τῆς Ἀσίας, ἀπ[ό]γονον στρατηγῶν ναυάρχων, ⁸ φιλόπατριν, φίλανδρον, φιλότεκνον | καὶ πάση τῇ κατὰ γυναῖ-
 κας ἀρε[τῇ] κεκοσμημένην, Ξανθίων | τῆς τοῦ Λυκίων ἔθνους μητρο ¹²πόλεος ἢ βουλή
 καὶ ὁ δήμος | τειμῆς ἔνεκεν τῆς εἰς αὐτήν. (PHI)

B [Lykia/Ksanthos]
 HILL 1895: 123, no. 11; *IGR* III 633; *TAM* II 381 (1 v.dd.):

Γάιος Λικίνιος Λ[ικιν]|νίου Κρατίππου υἱ[ὸς] | Σεργία Φλαβιανὸς Ἰά[σων] ⁴ Γάιον Λι-
 κίνιον Ἰάσο[να] | τὸν πάππον μνήμης ἔ<v>[εκεν]. (PHI)

LIT LARSEN 1946: 60
 TEM İmparatorluk Çağı
 ORI Ksanthos?
 TRI Sergia
 FP2/3 • ἀγωνοθέτης (A)

Dedesini onurlandırdığı B belgesinden Sergia *tribus*'una mensup olduğunu öğrendiğimiz C. Licinnius Flavianus Iason, eşinin onurlandırıldığı A belgesinden anlaşıldığı üzere *agonothetes*'tir. B belgesinden Iason'un, ismi günümüze ulaşmamış olan eşinin gene ismini tam olarak bilemediğimiz bir *arkhiereus* ve *grammateus* ile *Asiarkhes* Claudius Bias'ın ve *strategos*'lar ile *nauarkhos*'ların soyundan geldiği öğrenilmektedir. C. Licinnius Kratippos (P292) oğlu, C. Licinnius Iason (P291) torunu olan Iason'un ailesinin en azından dedesinden itibaren *c.R.*'ye sahip olduğu anlaşılmaktadır.

P285

C. LICINNIVS FLAVIANVS

A [Lykia/Oinoanda]
 HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B II (sat. 35–47)
 Bk. 315, C

LIT JAMESON 1966: 125–130
 TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy. başı
 ORI Oinoanda
 TRI Sergia?

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtının yukarıdaki satırlarından Licinnius Mousaios'un (1) (P298) torunu, Licinnius Thoas (P315) ile ikinci eşi Kibyralı Flavia Platonis'in oğulları olduğu öğrenilmektedir. Ayrıca Licinnius Maximus (P297), Licinnius Mucianus (P301) ve Licinnia Flavilla'nın (1) (P272) kardeşleridir (*SG* 1.13).

P286

C. LICINNIVS FRONTO

A [Lykia/Patara]
 HICKS 1889: 82, no. 35; *IGR* III 684; *TAM* II 448 (sat. 12 v.d.):

Τὴν χελώνην κατεσκεύασεν | Πό<λ>λα Ἰάσονος τοῦ Ἀρχελαίου Πατα|ρις ἐπὶ τῷ αὐτῆν
 μόνῃν εἰς αὐτὴν ταφῆναι, ⁴ ἕτερον δὲ μηδένα ἔχειν ἐξουσίαν ἀνοῖξαι | ἢ θάψαι τινά, ἢ
 τὸν παρὰ ταῦτα ποιήσαντα ὀφείλῃεν τῷ ἱερωτάτῳ φύσκῳ ✕, γ καὶ εἶναι ἀμαρτω|λὸν καὶ

τυμβωρύχον ἔχοντος παντός τοῦ βου Ἰλομένου ἐξουσίαν προσαναγγέλλειν τὸν τοιοῦτό | τι ποιήσαντα ἐπὶ τῷ τὸ τριτόν τοῦ τεμήματος | αὐτὸν λαβεῖν, περὶ ὧν καὶ διὰ τῆς κεχρηματισμένης ὑπὸ τῆς Πόλλας οἰκονομίας *vac.* ¹² ἐπὶ ἀρχιερέος τῶν Σεβαστῶν Γαίου Λικινίου Φρόντωνος τοῦ Φιλείνου Περειτίου | θ' δηλοῦται. (*PHI*)

LIT	LARSEN 1946: 58; 60; MAGIE 1950: 1610; REITZENSTEIN 2005: 160, no. 81; REITZENSTEIN 2009: 286, no. 103
TEM	M.S. II. yy.
ORI	?
TRI	Sergia?
FP2	• ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Muhtemelen C. Licinnius Philinos'un (P304) oğlu olan C. Licinnius Fronto, yukarıdaki belgenin tarihleme formülünde *arkhiereus* olarak anılmaktadır. C. Licinnius Fronto'nun kökeni bilinmemekle birlikte, O'nun belki de Oinoanda'dan *Licinnius*'ların uzak akrabalarından olduğu düşünülebilir.²⁵⁶ Licinnius Fronto'nun Kyaneai'dan Iason yazıtından (*IGR* III 704 III B [sat. 12 v.d.]; III D [sat. 54]) Antoninus Pius'a elçi olarak gittiği öğrenilen ve C. Licinnius Secundunus (P309) isminde bir oğlu olan Fronto ile özdeş ya da en azında akraba olması ihtimal dâhilindedir (REITZENSTEIN 2005: 160, no. 81).

P287 LICINNIUS FRONTO (2)

A [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d., no. 60; *IGR* III 500 B VI (sat. 14–19)
Bk. P277, A

TEM	M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
ORI	Oinoanda
TRI	Sergia?

Lykiarkhes Licinnius Longus'un (1) (P296) kızı olan Licinnia Maxima (2) (P277) ve Licinnius Thoantianus'un (P295) oğlu; Licinnia Flavilla (2) (P273) ve Licinnius Longus'un (3) (P294) kardeşleridir (SG 1.13).

²⁵⁶ REITZENSTEIN 2005: 160, no. 81. Oinoanda'dan *Licinnius*'lar'dan *heroon*'u inşa ettiren Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) dedesi (P295) ve kardeşi (P287) de birer Licinnius Fronto'dur.

P288

C. LICINNIUS HERMAKOTAS

A [Lykia/Pinara]
TAM II 522 (sat. 2)

Bk. P139, A

TEM M.S. II. yy. ortası

ORI Pinara

TRI Sergia?

Pinaralı Claudia Platonis'in (P088) beslemesi Claudius Hermas (P139) tarafından yaptırılmış olan mezarın yazıtı olan yukarıdaki belgeden, Hermas ve eşi Synesis'in Pinaralı C. Licinnius Hermokotas tarafından verilen izinle bu mezara gömüldükleri öğrenilmektedir.

P289

LICINNIUS HERMOGENES

A [Lykia/Oinoanda]
MILNER 2004: 70, no. 31; *SEG* 54, 1415:

Κατεσκευάσεν τὴν σωματοθήκην ὡς | *vac.* | Λικίννιος Ἐρμογένης ἑαυτῷ ⁴ [κ]αὶ τῆ γυναικὶ
 αὐτοῦ Ἄρτεμε[ι]ca. 8] κ[α]ὶ το[ι]ς τέ[κ]νο[ι]ς.

LIT *SEG* 54, 1415

TEM M.S. II–III yy.

ORI Oinoanda

TRI Sergia?

Oinoanda'nın doğusunda kalan modern mezarlıkta bulunmuş olan kireç taşından lahit parçası üzerindeki yukarıda verilen yazıttan mezar sahibinin Licinnius Hermogenes olduğu anlaşılmaktadır. Mezarı kendisine, eşi Artemeis'e ve çocuklarına yaptırmış olan Hermogenes, Oinoanda'dan meşhur *Licinnius*'lara mensup olmalıdır. Hermogenes'in ismi Licinnia Flavilla'nın (2) *heroon* yazıtında anılmakla birlikte, sur duvarlarının dışındaki antik yolun yakınlarında, bugünkü Urluca'nın batısında bulunan bir kaya kabartması üzerinde isimleri geçen Licinnius Eutykhes (P283) ve Licinnius Hyakinthos (P290) gibi ailenin azadlılarından ya da azadlılarının soyundan olmalıdır (*MILNER – SMITH* 1994: 70 v.dd.).

P290
LICINNIUS HYAKINTHOS

A [Lykia/Oinoanda]

MILNER – SMITH 1994: 71 v.d., no. 4d:

Δὲ Σωτήρη | Λικίν(νιος) Ὑάκινθος ὁ δα|δοῦχος θεοῖς ⁴ συννάοις.

LIT MILNER – SMITH 1994: 73

TEM M.S. II.–III. yy.

ORI Oinoanda

TRI Sergia?

FP3 • δαδοῦχος

Yukarıdaki belgeden, meşale taşıyıcı Licinnius Hyakinthos adında birisinin, hem Kurtarıcı Zeus'a hem de tapınağı paylaşan diğer tanrılara adakta bulunmuş olduğu öğrenilmektedir. Licinnius Hyakinthos'un adakta bulunduğu tanrılar, ilgili yazıtın altında kabartma olarak tasvir edilen tanrılar olmalıdır. Δαδοῦχος yani «meşale taşıyıcı» unvanı Eleusis Mysterionları'ndaki görevlilere verilen bir isim olması bakımından hayli dikkat çekicidir. Ancak burada kastedilen, MILNER – SMITH 1994: 73'e göre, Zeus Soter ve söz konusu diğer tanrıların kutsal alanında meşale yakan ve onun bakımını sağlayan bir kişidir. Hyakinthos'ta Licinnius Eutykhes (P283) gibi *Licinnius*'ların bir azadlısı olarak bu aileyle ilişkili olmalıdır.

P291
C. LICINNIUS IASON

A [Lykia/Ksanthos]

HILL 1895: 123, no. 11; IGR III 633; TAM II 381 (sat. 4)

Bk. P284, B

LIT *FdXanth* VII 69–70; SLAVICH 2003: 287 v.d.

TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı

ORI Ksanthos

TRI Sergia?

Yukarıdaki belgede, torunu *Agonothetes* C. Licinnius Flavianus Iason (P284) tarafından onurlandırılmakta olan C. Licinnius Iason, C. Licinnius Kratippos'un (P292) babasıdır.

P292
C. LICINNIUS KRATIPPOS

A [Lykia/Ksanthos]

HILL 1895: 123, no. 11; *IGR* III 633; *TAM* II 381 (sat. 2)

Bk. P284, B

LIT LARSEN 1946: 60; *FdXanth* VII: s. 231–235, no. 69–70; SLAVICH 2003: 287 v.d;
REITZESTEIN 2005: 161, no. 82

TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı

ORI Ksanthos

TRI Sergia?

Yukarıdaki belgeden, C. Licinnius Iason'un (P291) oğlu ve *Agonothetes* C. Licinnius Flavianus Iason'un (P284) babası olduğu öğrenilmektedir.

P293
LICINNIUS LONGVS (2)

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B III (sat. 51–62)

Bk. P273, A

TEM M.S. II. yy.'in ortaları

ORI Oinoanda

TRI Sergia?

Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) *heroon* yazıtının ilgili satırlarından öğrenildiğine göre, Licinnius Longus (1) (P296) ve ikinci eşi Arsasis diye de bilinen Aelia Licinnia Longilla'dan (P004), yani Licinnia Flavilla'nın (2) eşi Aelius Aristodemos'un (P010) annesinden Licinnius Longus (2) dünyaya gelmiştir (SG 1.13).

P294
LICINNIUS LONGVS (3)

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d.; *IGR* III 500 B VI (sat. 13–19)

Bk. P277, A

TEM M.S. II. yy.'in 1. yarısı

ORI Oinoanda

TRI Sergia?

Lykiarkhes Licinnius Longus'un (1) (P296) kızı olan Licinnia Maxima (2) (P277) ile Licinnius Thoantianus'un (P314) oğulları; Oinoanda'daki anıtı inşa ettiren Licinnia Flavilla (2) (P273) ve Licinnius Fronto'nun (2) (P287) kardeşleridir (SG 1.13).

P295

C. LICINNIVS MARCIVS THOANTIANVS FRONTO
(LICINNIVS FRONTO [1])

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B II (sat. 33 v.d.); B III (sat. 59 v.d.); B VI; HALL *et alii* 1996: 121 v.d.; *SEG* 46, 1709 I col. VI (sat. 14 v.d.):

(II, sat. 33 v.d.)

... [γα]μεί Λικινν[ί]αν Κνειλα. | . . . ραν θυγατέρα Λ[ικιν]ν[ί]ου Ἀλεξίππου Χωμ[α-
τέ]ο[ς] | και γείνονται ἐξ [α]ὐ[τῶν] ³² παῖδε[ς] Λικίνν[ιο]ς [Λ]ό[ν]γος | ὁ Λυκιάρχης
κα[ὶ] Λικιννί[α] Μαξίμα και Λικί[ν]ν[ι]ος | Φρόντων κτλ. (PHI)

(III, sat. 59 v.d.), bk. P273, A

(VI 14 v.d.)

... ¹² τὴν τοῦ Λυκίάρ[χ]ου Λόνγου θυγατέρ[α] Λικιννίαν Μαξίμαν γαμεί Λικίννιος
Θοαντιανὸς και γείνονται ¹⁶ παῖδες ἢ τε Φλάβιλλα και ὁ ὁμῶ[ν]υμος τῷ πάππῳ Λικίννιος
Λόνγος και Λικίννιος Φρόντων· ἀπὸ | τοῦ Λικιννίου Φλαυιανοῦ και Φλ[α]υίας? κτλ.

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 48, no. 63; *IGR* III 493 (sat. 1 v.d.):

[Γά]ιον Λικίννιον, Γαίου Λικιννίου Μου[σα]ίου υἱὸν Σεργία Μάρκιον Θοαντιανὸν |
Φ]ρόντωνα, Ῥωμαῖον και Οἰνοανδέα, ⁴ γραμματεύσαντα Λυκίων τοῦ κοιν[οῦ], |
γραμματεύσαντα τῆς πατρίδος φιλο[τε]ί[μ]ως και γυμνασιαρχήσαντα και σ[ειτο]μ[ε]-
τρήσαντα δηνάρια και ἱερασάμενον τῶν [Σεβασ] ⁸τῶν μετὰ τῆς κρατίστης αὐτοῦ γυναι-
[κός] | Λικιννίας Φλαβίλλης εὐσεβῶς και με[γα]λοφρόνως και σειτομετρήσαντα πάλιν |
τοὺς πολέιτας ἐκ τε τοῦ δημοσίου πυρο[ῦ] ¹² και οὐ ἐκ τῶν ἰδίων ἐπέδωκεν ἐν δυσ-
χρηστοτάτῳ καιρῷ, ἐπιδεδωκότα δὲ και | ἀργυρικῆ<ν> διάδοσιν καθ' ἕκαστον τῶν
πο[λειτῶν] ἀνά δηνάρια δέκα, ὡς μετασχεῖν ¹⁶ τῆς χάριτος ταύτης πάντας τοὺς τὴν
πόλιν κατοικοῦντας, και ἐν πάσῃ ἀρχῇ φιλο[τε]ιμηθέντα, πρεσβεύσαντα προῖκα ὑπὲρ |
τοῦ Λυκίων ἔθνους πρὸς τὸν θεῖον Αὐτο ²⁰κράτορα Νέρονα Τραιανὸν και ἐν παντί
καιρῷ | συνωφελκότα αἰεὶ τὸν δῆμον δι' ἧς ἔχει | πρὸς αὐτὸν εὐνοίας, ἀρχιφύλακα
Λυκίων | τοῦ κοινού, ἔγγονον Γαίου Λικιννίου Μο[υ] ²⁴σαίου, ἀρχιερέως τῶν Σεβασ-
τῶν, τοῦ | δὲ αὐτοῦ και γ[ραμμα]τ[εύ]σαντος Λυκίων τοῦ | κοινού, τ— — .

C [Lykia/Oinoanda]

WÖRRLE 1988: 16, sat. 113; 116; *SEG* 38, 1462 (sat. 113; 116):

... ¹¹³ [κ]αὶ ἠρέθησαν πρέσβεις ἐκ τῶν παρ' ἡμῶν πρωτε[υ]όντων Γ. Λικίνν[ιο]ς Θόας, Γ.
Λικίννιος Φρόντων, Τληπόλεμος Κροῖσου, Διογένης [γ' τοῦ Μόλητος] κτλ.

... ¹¹⁶... ἡμέρας, ἄν προνοήσητε ὅπως μηδὲν αἰ τῆς πόλεως πρόσοδο[ι μειωθῶσι. Οἱ
πρὸς βευταὶ ἦσαν Γ. Λικίννιος Θόας καὶ Γ. Λικίννιος] κτλ.

PRO	PIR ² L 208; RE 25/13.1 (1926) 369, s.v. «Licinius, no. 86» (STEIN)
LIT	MAGIE 1950: 1391, n. 59; DEININGER 1965: 79; STROBEL 1985: 175; WÖRRLE 1988: 48; 64
TEM	M.S. I. yy. sonu – II. yy. başı
ORI	Oinoanda
TRI	Sergia?
FP2	• ἱερεὺς τῶν Σεβαστῶν (B) • γραμματεὺς (B) • ἀρχιφύλαξ (B)
FP3	• γραμματεὺς (B) • γυμνασιάρχης (B) • πρεσβεύω πρὸς τὸν θεῖον Αὐτοκράτορα Νέρουα Τραιανόν (B)

Tam adı C. Licinnius Marcus Thoantinus Fronto olan Licinnius Fronto (1), C. Licinnius Mousaios'un (1) (P298) torunu ve C. Licinnius Mousaios'un (2) (P299) oğludur. Licinnius Thoas'ın (P315) kızı Licinnia Flavilla (1) (P272) ile evlenmiş ve bu evlilikten Oinoanda'daki mezar anıtını yaptıran Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) babası olan Licinnius Thoantianus (P314) dünyaya gelmiştir (A) (SG 1.13).

Licinnius Fronto'nun (1) Sergia *tribus*'una mensup olduğunu öğrendiğimiz B belgesinden, O'nun ayrıca Birlik ve vatani için *grammateus*'luk, *gymnasiarkhes*'lik ve *arkhipylaks*'lık ile «son derece seçkin eşi» Licinnia Flavilla (1) ile birlikte «dindar ve cömert bir biçimde» kent alanında imparator kültü rahipliği görevlerini üstlenmiş olduğunu, halka hububat bağışında bulunduğunu, her yurttaşa 10 *denarius* dağıttığını, her memuriyetinde onur severliliğinden dolayı onurlandırıldığını, her fırsatta halka karşı iyi niyet göstererek yardım ettiğini, Birlik için kendi parasıyla İmparator Traianus'a kendisinin de içerisinde yer aldığı bir elçilik heyetini finanse ettiğini öğrenmekteyiz. STROBEL 1985: 175, Fronto'nun bu elçilik görevinden dolayı, O'nun M.S. 80 yılından çok da geç doğmuş olamayacağını düşünmektedir.

Demosthenes yazıtının Oinoanda *Demos* ve *Boule*'sinin valiye bir elçi heyeti gönderilmesine dair kararnamesinin ilgili bölümü olan C belgesinden, söz konusu 5 elçiden birisinin de Licinnius Fronto (1) olduğu öğrenilmektedir.

Licinnius Fronto (P295) ve eşi Licinnia Flavilla (1) (P272), M.S. I. yy. sonu – II. yy. başında kent kapsamında imparator kültü rahipliği ve rahibeliği yapmışlardır. Licinnius Fronto (1), kent alanında Birlik Rahipliği ve Birlik adına *grammateus*'luk yapmış olmasına rağmen, Birlik Başrahipliği görevi üstlenmemiş görünmektedir. REITZENSTEIN 2009: 93'e göre, Fronto (1) *grammateus*'luk görevine başladıktan sonra, fakat *arkhiereus*'luktan önce ölmüş olabilir. Birlik adına masraflarını kendi kaynaklarından karşılayarak İmparator Traianus'a bir elçilik heyeti finanse etmiş olan Fronto, aynı zamanda Birlik için *arkhiphylaks*'lık da yapmıştır.

P296

C. LICINNIVS MARCIVS THOANTIANVS LONGVS
(LICINNIVS LONGVS [1])

A [Kabalía/Tyriaion]

BEAN 1956: 153, no. 55; BE 1959, no. 415; SEG 17, 743; NAOUR 1980: 108, no. 72 (sat. 1):

Ἐπὶ ἀρχιερέως Λικινίου Λόνγου | Μαραμότης Τρωΐλου δις γενόμενος | ἐπιμελητῆς
προστώου οἰκοδομῆς ⁴ καὶ λατομίας τῷ Κυρίῳ Μασεὶ καταε|σκευάσα·, εἰς ὃ προ-
σωδιάσθη πα|ρὰ τῆς πεντακωμίας καὶ Τορλονγα|σω ✕ ξ', καὶ Πτολομαῖος Λεοντίσκου
⁸ ✕ λε' τὰ δε θυρώματα καὶ τὸ ἐμ|φάλσωμα καὶ στῦλοι γ' ἐκ τῶν ἐμῶν | ἀναλωμάτων.

B [Lykia/Kadyanda]

JAMESON 1966: 129; AE 1967, 518 (sat. 4 v.d.):

[M]ἄρκον Κ[λα]ύδιον [M? Κλαυ]δίου Μηλεάγρο[υ υἱὸν] Κυ|ρεῖνα Φλαϊανὸν Λι-
κ[ιννί]α ⁴ Γαῖου Λικινίου Μαρκίο[υ Θ]ο|αντιανοῦ Λόνγου Οἰνοαν|δέος θυγάτηρ Λυκία
ἦ καὶ | Γῆ τὸν γενόμενον αὐτῆς ⁸ ἄνδρα φιλοστοργίας καὶ μνήμης | ἔνεκεν.

C [Lykia/Kyaneai]

IGR III 706 (sat. 12)

Bk. P253, A

D [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 32):

... Ὁ δὲ δεύ[τε]ρος Λικίνιος Μουσαῖος ²⁸ [γα]μει Λικινν[ί]αν Κνεῖλα. | . . . ραν
θυγατέρα Λ[ικιν]ν[ί]ου(?)|ου Ἀλεξίππου Χωμ[ατέ]ο[ς] | καὶ γείνονται ἐξ [α]ὐ[τῶν] ³² παῖ-
δε[ς] Λικίνν[ι]ο[ς] [Λ]ό[ν]γος | ὁ Λυκίαρχος κα[ὶ] Λικινν[ί]α Μαξίμα καὶ Λικί[ν]ν[ι]ος |
Φρόντων κτλ. (PHI)

E [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 24–42):

... Ὁ Λικί[ν]ν[ι]ος Λόνγος, ὁ τοῦ δευτέρου | {υ} Λικιννίου Μουσαίου υἱὸς, γα[μ]εῖ
Μαρκίαν Λυκί ²⁸[α]ν Μαρκίου Τιτιανοῦ θυ|γατέρα, τοῦ γενομένου | πρεμοπειλαρίου
καὶ με|τὰ τοῦτο Λυκίαρχου, μεθ' ἧ[ς] ³² πρὸ τῆς Λυκίαρχίας ἱερα{τ}|τεύσας τῶν Σεβασ-
τῶν ἐν | τῇ πατρίδι ἐπὶ ἀρχιερέ[ος] Κλαυδίου [Σ]ακέρδωτος | [μη]νὸς Λώου ἐπιτελεῖ
κυ|νηγέσια καὶ θηριομα[χίας] | καὶ μονομαχίας, καθὼς δεί|κνυ[τα] | ἐκ τοῦ γενομένου ⁴⁰
[ψ]η[φί]σματος εἰσδόσεως τει[μῆς] | ἐπὶ ἀ[ρχ]ιερέος Λουκίου [Οὐ]τι[βη]ρε[ίνου, μηνὸς]
Ξανδικοῦ ι' κτλ. (PHI)

F [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B VI; HALL *et alii* 1996: 121 v.d.; SEG 46, 1709 I col. VI (sat. 14 v.d.)

Bk. P277, A

G [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 46, no. 61; IGR III 492 (sat. 1):

[Λικίννιον Λόνγον Λικιννίου Μουσαίου υἱὸν] | — — — | — — — δόντα — — — τῷ
λαμ⁴πρ]οτάτῳ Λυκίων ἔθνεϊ ἀργ[υ]ρίου | μύ(ρια) ἔνδεκα, ὧν ὁ τόκος χωρεῖ εἰς
δι|άδοσιν ἀρχοστατῶν, καὶ τῇ λαμ|προτάτῃ Μυρέων μητροπόλει δηνάρια μ', ⁸ καὶ τῇ
λαμπροτάτῃ Τλωέων μη|τροπόλει δηνάρια μ(ύρι)α ε', καὶ τῇ λαμπροτά|τῃ Οἰνοανδέων
πόλει, πατρίδι ἡμῶν, | ἀγαγόντα κυνηγέσια καὶ μονο¹²μαχίας ἡμερῶν δυὸ <ἐπί>(?)
ἀρχιερέος | Σακέρδωτος πρὸ τῆς Λυκίαρχίας | [κ]αὶ καταλείψαντα τοῖς μὲν φ' ἐκά|[σ]τῳ
ἐτησίους σείτου μοδίου δ' ¹⁶ [καὶ] ἀργυρίου ἐτήσια (δην.) β' καὶ παισὶν | [καὶ παρ-]
θένοις ὀνόμασιν σν' καὶ | — — —. (PHI)

H [Lykia/Pinara]

IGR III 576; TAM II 532; DOBSON 1978: 234, no. 116, 2 (sat. 2)

Bk. P300, B

I [Lykia/Rhodiapolis]

IGR III 739 VIC; TAM II 905, VIC; ΚΟΚΚΙΝΙΑ 2000: VI C (sat. 5):

... ἐπὶ ἀρ[χιερέος Λικιννίου] Λόνγου κτλ. (PHI)

J [Lykia/Sidyma]

TAM II 250 (sat. 4):

Τὸ μνημεῖον κατεσκεύασεν | Εὐτύχης Ἐρμαόρτου (*sic!*), καθὼς | ἡ βουλή ἐπέτρεψεν ἐπὶ
ἀρχιερέος ⁴ Λικιννίου Λόνγου Ἄρτεμειοῦ β', | ἑαυτῷ καὶ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς | ἐξ
αὐτῶν καὶ γυναιξίν αὐτῶν καὶ τέ|κνοις· ἐτέρῳ δὲ μηδενὶ ἐξεῖναι ⁸ ταφῆναι· εἰ | δὲ μή, ὁ
θάψας | ἐκτείσει Σιδυ|μέων τῷ δήμῳ ✕ φ' ¹² ἐξ ὧν ὁ κατηγορῶν | λήνψεται τὸ πέν|πτον
τοῦ προστί|μου. (PHI)

LIT BEAN 1956: 154; STROBEL 1985: 175; WÖRRLE 1988: 64; 138; REITZENSTEIN 2009: 229, no. 39

TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy. başı

ORI Oinoanda

TRI Sergia?

FP2 • λυκιάρχης (D–F)
• ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (A. C. I. J)
• ἱερατεύω τῶν Σεβαστῶν (E)

Licinnius Mousaios'un (2) (P299) oğlu, *Arkhiereus* Licinnius Mousaios'un (1) (P298) torunu ve Licinnia Maxima (1) (P276) ile Licinnius Fronto'nun (1) (P295) kardeşleridir (D). İlk eşi Marcia Lykia'dan (P321) Licinnia Ge Lykia (P275), Licinnia Platonis (P279), Licinnia Maxima (2) (P277) ve Licinnius Mousaios (3) (P300);

ikinci eşi Aelia Licinnia Longilla'dan (P004) ise Licinnius Longus (2) (P293) dünyaya gelmiştir (SG 1.13).

Kızı Licinnia Ge Lykia'nın (P275) ikinci eşi M. Claudius Flavianus'u (P132) onurlandırdığı B belgesinden Licinnius Longus'un (1) tam adının C. Licinnius Marcus Thoantianus Longus olduğu öğrenilmektedir. Myra kentinin Kyaneaili Iason için bir kararnamesinin ilgili satırları olan C, Sidyma'dan Hermaortas oğlu Eutykhes'in mezar yazıtı olan J, Rhodiapolisli Opramoas'ın meşhur mezar anıtı yazıtının ilgili satırları olan I ve Tyriaion'dan yerel Atlı Tanrı Maseis için inşa edilen kutsal alanın²⁵⁷ yazıtı olan A belgelerinin tarihleme formüllerinde *arkhiereus*; Oinoanda'dan Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) mezar anıtı yazıtında (D-F) *lykiarkhes* ve gene Flavilla'nın *heroon* yazıtı (D) ile ölümünden sonra onurlandırıldığı G belgesinde, *Arkhiereus* Claudius Sacerdos zamanında kent alanında imparator kültü rahibi olarak anılmaktadır. Gene G belgesinden, kent alanında Birlik Rahipliği yaptığı sırada vahşi hayvan döğüşleri ve gladyatör oyunları düzenlediği, Lykia Birliği'ne, Myra ve Tlos kentlerine parasal bağışlarda bulunduğu, 500 kişilik seçilmiş bir gruba yıllık olarak buğday dağıtımı için bir vakıf kurduğu, Oinoanda'dan 250 çocuk ve genç kız için 2 *denarius*'luk bir miktarı miras olarak bıraktığı da öğrenilmektedir.

WÖRRLE 1988: 35–43'e göre, Licinnius Longus'un (1) Birlik Başrahipliği M.S. 132 yılına tarihleniyor olmalıdır. E belgesinde geçen μεθ' ἧς πρὸ τῆς Λυκιαρχίας ἱερατεύσας τῶν Σεβαστῶν ἐν τῇ πατρίδι ifadesinden, Licinnius Longus'un (1) M.S. 115 yılında kent alanında Birlik Rahipliği yaptığı sırada vatani için üstlenmiş olduğu imparator kültünün yüksek harcamalı uygulamaları dolayısıyla, Birlik Başrahipliği için önerilmiş olduğu anlaşılmaktadır²⁵⁸.

P297

C. LICINNIVS MAXIMVS

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 25 v.d.):

²⁵⁷ İlgili belgeden söz konusu inşaa faaliyetlerinin 5 köy adına, aynı zamanda toplanan paranın denetimini de sağlayan bir *epimeletes* tarafından yürütüldüğü öğrenilmektedir. Ayrıntılı bilgi ve yorumlar hk. bk. WÖRRLE 1988: 138.

²⁵⁸ İmparator kültüyle ilgili kent alanındaki uygulamalardan sorumlu olan kent imparator kültü rahiplerinin bu görevi üstlenmeleri kuşkusuz onlara Birlik Başrahipliği'ne geçiş için avantaj sağlamaktaydı. Bununla birlikte, *arkhiereus*'ların düzenli olarak kent temsilcilerinden seçilmemiş olmaları, LARSEN 1945: 86'nın kent alanında imparator kültü rahipliği yapanların Birlik Başrahipliği için aday oldukları hipotezini dayanaksız bırakmaktadır. Longus'un durumunda olduğu gibi, *arkhiereus*'luğa aday gösterilmek kent alanında üstlenilen Birlik Rahipliği görevinin ne derece layıkıyla yerine getirildiğiyle bağlantılı olmalıdır (REITZENSTEIN 2009: 80), ayrıca bk. WÖRRLE 1988: 103.

... ἢ δὲ | [θυ]γάτηρ Τάτιον γαμεῖται | [Λι]κιννίω Θόαντι τῷ τοῦ Λι²⁴[κι]ννίου Μου-
[σ]αίου υἱῷ καὶ | [γε]ίνεται ἐξ αὐτῶν υἱὸς Λι|[κί]ννιος Μάξιμος. (PHI)

B [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 228; HEBERDEY – KALINKA 1897: 46; IGR III 494 (sat. 1 v.d.):

Γάιον Λικίνιον Λικινίου Θόαντος υἱὸν Σεργία Μάξιμον, Ῥωμαῖον καὶ Οἰνοανδέα, δὴ|ο
ἀρχιερέων Λικινίου τε Μουσαίου καὶ Μαρκίου [Θό]⁴αντος ἔγγονον καὶ Μαρκίας [Γῆς]
ἀρχιερεία[ς ἔ]γγονον, τετεμημένον ὑπὸ *vac.* τοῦ | ἔθνους, *vac.* Μαρκί|[α, Μολέβου Λου-
βάσιος θυγάτηρ, Γῆ, Ῥωμαί|[α⁸ καὶ] Οἰνοανδῖς, τὸν ἑαυτῆς ἔγγονον [φι|λοσ]τοργίας καὶ
μνήμης ἔνεκε[ν]. (PHI)

PRO RE 25/13.1 (1926) 436, s.v. «Licinius, no. 115» (STEIN); LARSEN 1946: 58

LIT WÖRRLE 1988: 48

TEM M.S. II. γγ. ortaları

ORI Oinoanda

TRI Sergia?

A belgesinden Licinnia Tation (P280) ve Licinnius Mousaios'un (2) (P299) oğulları olduğu öğrenilen C. Licinnius Maximus, büyük annesi Marcia Ge (P318) tarafından onurlandırıldığı B belgesinde, *arkhiereus*'lar Licinnius Mousaios (P298), Marcus Thoas (P334) ve Marcia Ge'nin (P318) torunu olarak anılmaktadır (SG 1.13).

P298

C. LICINNIVS MOUSAIOS (1)

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 3; 8):

Τροκόνδας τρις ἔσχεν υἱὸν Θόαντα. τοῦ Θόαντος υἱοὶ Μουσαῖος καὶ Θόας, ὧν ὁ⁴ μὲν
ἐχρημάτισεν Λικίν|νι[ος] Μουσαῖος, ὁ δὲ ἔτ[ε]ρος Μάρκιος Θό[α]ς, ἀμφότε|ροι δ[ὲ]
ἐλυκιάρχησαν. Ἀπὸ⁸ τοῦ Μ[ο]υσαίου καὶ Ἀμμίας | Κροίσου γίνονται υἱοὶ μὲ[ν] Λικί-
ννιος Θόας | καὶ Λικίννιος Μουσαῖος,¹² ὁμώνυμος τῷ πατρί, καὶ θυ|[γά]τηρ Τάτιον.
(PHI)

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 48, no. 63; IGR III 493 (sat. 23 v.d.)

Bk. P295, B

C [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 227; HEBERDEY – KALINKA 1897: 46; IGR III 496 (sat. 5)

Bk. P280, B

D [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 228; HEBERDEY – KALINKA 1897: 46; IGR III 494 (sat. 3)

Bk. P297, B

LIT *FdXanth* VII: s. 9, n. 83; LARSEN 1946: 59; HALL 1984: 34; WÖRRLE 1988: 99; BRÉLAZ 2005: 411, no. G17; ZIMMERMANN-M 2007: 111 v.dd.; REITZENSTEIN 2009: 201, no. 4

TEM M.S. I. yy. ortaları

ORI Oinoanda

TRI Sergia?

FP2 • λυκιάρχης (A)
• ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (B–D)
• γραμματεὺς (B)

Aile bağlantıları Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) mezar anıtı yazıtından takip edilebilen Oinoandalı meşhur *Licinnius*'ların *Licinnius gens* adını taşıyan ilk ferdi olan C. Licinnius Mousaios (1), Thoas oğlu, Trokondas torunudur (A). Ammia'nın eşi, *Arkhierus* Marcus Thoas'ın erkek kardeşi (P334), Licinnius Thoas (P315), Licinnius Mousaios (2) (P299) ve Tation'un babalarıdır (A) (SG 1.13). *Arkhierus*'luk (B–D) ve *lykiarkhes*'lik (A) görevlerini üstlenmiş olduğu bilinen Mousaios (1), aynı zamanda Birlik adına *grammateus*'luk da yapmıştır (B).

Licinnius Mousaios'un (1) *c.R.*'si, M.S. 57 yılı *Lycia* Eyaleti valisi Licinnius Mucianus'a dayanıyor olmalıdır (WÖRRLE 1988: 65, n. 79). Gene WÖRRLE 1988: 99'a göre, Mousaios'un (1) *arkhierus*'luğu Flaviuslar zamanı öncesine tarihlenmelidir. Bunun nedeni, WÖRRLE'nin Mousaios'un (1) *c.R.* elde etmesinin, O'nun *arkhierus*'luk memuriyeti ile bağlantılı olduğu düşüncesidir. ZIMMERMANN-M 2007: 111 v.dd. ise O'nun en geç İmparator Nero zamanında Birlik Başrahipliği yapmış olabileceği; ancak belki daha Claudius zamanında bu görevi üstlenmiş olan Mousaios'un, *c.R.*'yi İmparator Nero zamanında elde etmiş olmasının da ihtimal dâhilinde olduğu görüşündedir. Licinnius Mousaios (1), *Licinnius*'lardan Roma vatandaşlık hakkını elde eden ilk şahıs olarak görünmektedir. O'nun babası Thoas ve diğer atalarının yalın Hellen *praenomen*'leri ile anılmaları, Onlar'ın henüz *c.R.* almamış olduklarını göstermektedir.

P299

C. LICINNIUS MOUSAIOS (2)

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 8–11):

... ἀπὸ ⁸ τοῦ Μ[ο]υσαίου καὶ Ἀμμίας | Κροίσου γείνονται υἱοὶ μὲ[v] Λικίννιος Θόας | καὶ Λικίννιος Μουσαῖος, ¹² ὁμώνυμος τῷ πατρὶ, καὶ θυ[γά]τηρ Τάτιον. (PHI)

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 46, no. 61; *IGR* III 492 (sat. 1)

Bk. P296, G

C [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 48, no. 63; *IGR* III 493 (sat. 1)

Bk. P295, B

TEM M.S. II. yy. başları

ORI Oinoanda

TRI Sergia?

Oinoanda'daki Licinnia Flavilla (2) (P273) mezar anıtı yazıtının ilgili satırları ile (A), oğlunun onurlandırıldığı B ve C belgelerinden aile bağlantıları öğrenilen Licinnius Mousaios (2), Licinnius Mousaios'un (1) (P298) oğlu, Licinnius Thoas (P315) ve Tation'un kardeşleri, Licinnius Longus (1) (P296), Licinnia Maxima (1) (P276) ve Licinnius Fronto'nun (1) (P295) babalarıdır (SG 1.13).

P300

C. LICINNIVS MOUSAIOS (3)

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B III (sat. 43–47)

Bk. 276, A

B [Lykia/Pinara]

IGR III 576; *TAM* II 532; DOBSON 1978: 234, no. 116, 2 (sat. 1):

Λικίννιον Μουσαῖον | Λικιννίου Λόνγου | καὶ Μαρκίας [Λ]υκίας [υ]ίων, ⁴ ἔνγονον Μαρ-
κίου Ττι|ανοῦ χειλιάρχου καὶ δις | πρεμοπειλαρίου, | Ζώσιμος [Επι]τυνχά ⁸νοντος
ἐκ[φο]ρια[σ]τῆς | τὸν κτήτορα τῶ[ν] χω[ρίων] μνήμ[ης] χάριν | ἦρωα. (PHI)

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısının sonu – 2. yarısının başı

ORI Oinoanda

TRI Sergia?

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtının ilgili satırlarından, Licinnius Longus'la (1) (P296) ilk eşi Marcia Lykia'nın (P321) oğulları olduğu öğrenilen Licinnius Mousaios (3) (P300), Licinnia Platonis (P279), Licinnia Ge Lykia (P275), Licinnia Maxima (2) (P277) ve Licinnius Longus'un (2) (P293) kardeşleridir (A) (SG 1.13).

B belgesinde, C. Licinnius Mousaios (3), topraklarını kiralyan Epitynkhanon oğlu Zosimos tarafından anısı nedeniyle onurlandırılmaktadır.

P301

C. LICINNIVS MVCIANVS

- A [Lykia/Oinoanda]
 HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B II (sat. 35–47)
 Bk. 315, C
- LIT JAMESON 1966: 125–130
 TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy. başı
 ORI Oinoanda
 TRI Sergia?

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtının yukarıdaki satırlarından Licinnius Mousaios'un (2) (P299) torunu, Licinnius Thoas (P315) ile ikinci eşi olan Kibyralı Flavia Platonis'in oğulları olduğu öğrenilmektedir. Ayrıca Licinnius Maximus (P297), Licinnius Flavianus (P285) ve Licinnia Flavilla'nın (1) (P272) kardeşleridir (SG 1.13).

P302

C. LICINNIVS PARMENISKOS

- A [Lykia/Kyaneai]
 BEHRWALD *et alii* 1998: 182 v.d., no. 7; *SEG* 48, 1698 (sat. 2 v.dd.):
 Κυανειτών ή βουλή [καί ό δήμος] | έτείμησεν Γάϊον Λ[ικίννιον Γαΐου] | Λικιννίου Παυσανίου [υιόν Παρμε] ⁴νίσκον Ρωμαϊον και Κυ[ανείτην, άν]δρα γεγ[ενημ]ένον [— — —].
- B [Lykia/Kyaneai]
 BEHRWALD *et alii* 1998: 182 v.d., no. 8; *SEG* 48, 1699 (sat. 2 v.dd.):
 [vac. Κυανειτών ή βουλή] ή και ό δήμος έτείμη|[σεν Γάϊον Λικίννιον Γαΐο]υ Λικινίου Παυσανίου | [υιόν Παρμενίσκον Κυαν]είτην, άνδρα πατρός ⁴ [τε και προγόνων αγαθ]ών, ιερατεύσαντα Δι|[ός και πατρώου Θεού Α]πόλλωνος εύσε|[βώς, κατασκευάσαντα άν]αθήματα τη πόλει . | [— — —].
- C [Lykia/Kyaneai]
 KOLB – ZIMMERMANN-M 1990: 129 v.d., no. 6; *SEG* 40, 1275 (sat. 1):
 Λικιννία Μέλιγνα [— — —]|νιον Παρμενίσκον τ[όν] | υιόν φιλοστοργίας κα[ι] | μνήμης χά[ρ]ινθεοίς.
- D [Lykia/Kyaneai]
 ZIMMERMANN-M 1993: 141, no. 3; *SEG* 43, 973 (sat. 3):
 [Κυανειτών ή] βουλή έτεί[μ]ησεν — — — | κατ' εύεργε]σίαν τειμαίς [ταίς (τρίταις) — — — | — — —] Παρμενίσκ[ον/ου — — — ⁴ — — — Ρω]μαϊον [κ]αι Κυ[ανείτην — — — | — — — έκ π]ρο[γ]όνω[v — — — | — — —] ΑΓΤΟ[— — —].

TEM İmparatorluk Çağı

- ORI Kyaneai
 TRI Sergia?
 FP2 • ιερατεύω πατρός Θεοῦ Ἀπόλλωνος (B)
 FP3 • ιερατεύω Διός καὶ πατρός Θεοῦ Ἀπόλλωνος (B)

Roma ve Kyaneai vatandaşı olan C. Licinnius Parmeniskos, C. Licinnius Pausanias (P303) (A. B) ve Licinnia Melinna'nın (P278) oğullarıdır. Kyaneai *Demos* ve *Boule*'si tarafından 4 kez onurlandırılmış olan Parmeniskos, B belgesinden anlaşıldığı kadarıyla en az 2 tanrının rahipliğini yapmıştır²⁵⁹. Bunlardan biri Zeus²⁶⁰ bir diğeri ise Tanrı Apollon Patroos'un rahipliğidir (BEHRWALD *et alii* 1998: 184).

P303

C. LICINNIVS PAUSANIAS

- A [Lykia/Kyaneai]
 BEHRWALD *et alii* 1998: 182 v.d., no. 7; SEG 48, 1698 (sat. 2 v.d.)

Bk. 302, A

- B [Lykia/Kyaneai]
 BEHRWALD *et alii* 1998: 182 v.d., no. 8; SEG 48, 1699 (sat. 2)

Bk. 302, B

- TEM İmparatorluk Çağı
 ORI Kyaneai
 TRI Sergia?

Kyaneai'da Zeus ve Apollon rahipliği yapmış olduğu bilinen C. Licinnius Parmeniskos'un (P302) babası ve Licinnia Melinna'nın (P278) eşidir.

P304

C. LICINNIVS PHILINOS

- A [Lykia/Kadyanda]
 TAM II 678 B (sat. 7 v.d.):

[— — — | ca. 7 το]ῦ Ὀυγῆ[σ]ά[νδρου? | Καδυανδέ?]ω[ς] E[— — — ⁴ νεικήσα]ς [παίδω]υ
 π[ά][λ]ην ἀγ[ῶν]ος νέ[?]ον ἐπ[ε]ι[σ]αχ[θ]έντος ἐν τῷ ἐπ[ί] | [ἀρ]χιερέως Γαίου Λικίν ⁸[νί]ου
 Φιλείνου ἐνιαυτῷ. (PHI)

- B [Lykia/Patara]

²⁵⁹ Bir kişinin birden fazla tanrının rahipliğini üstlenmesi çok yaygın bir durum olmamakla birlikte, Lykia'dan bu tür başka örnekler de bilinmektedir, WÖRRLE 1988: 105 v.d.

²⁶⁰ Kyaneai'dan Zeus tapımı KOLB – ZIMMERMANN-M 1990: 122 v.d., no. 2 ve IGR III 700 aracılığı ile bilinir.

REITZENSTEIN 2005: 162, no. 85'te zikredilmektedir.

LIT	REITZENSTEIN 2005: 162, no. 85; REITZENSTEIN 2009: 259, no. 69
TEM	M.S. II. yy.'ın 2. yarısından sonra
ORI	?
TRI	Sergia?
FP2	• ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Çocuklar arası güreş müsabakasında zafer kazanmış bir sporcunun onurlandırıldığı A belgesinin tarihleme formülünde ismi *arkhiereus* olarak anılmaktadır. Patara'dan bulunmuş ve ENGELMANN tarafından M.S. II. yy.'a tarihlenen Aristonoe adlı bir kadının ölü onurlandırması olan B belgesinin tarihleme formülünden, *Arkhiereus Aelius Aristolokhianus Capito*'nun (P011), *Arkhiereus Licinnius Philinos*'tan 24 yıl sonra görevde olduğu öğrenilmektedir. REITZENSTEIN 2005: 162, no. 85'e göre, Philinos muhtemelen TAM II 448'den tanınan *Arkhiereus C. Licinnius Fronto*'nun (P286) babası olmalıdır. Kökeni konusu belirsiz olan Licinnius Philinos, M.S. II. yy.'ın 2. çeyreğinden sonra, *lykiarkhes*'lik yapmış olmalıdır (REITZENSTEIN 2009: 259, no. 69).

P305 LICINNIVS POPILLIVS

A [Lykia/Rhodiapolis]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: Architr. b; TAM II 905 Architr. b; KOKKINIA 2000: Architr. b (sat. 5 v.d.):

... ἐπρέσβευεν Λικίννιος Ποπέλ[λιος] κτλ. (PHI)

TEM	M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
ORI	?
TRI	Sergia?
FP2	• πρεσβεύω

Licinnius Popillius, Opramoas'ın mezar anıtının doğu yüzündeki İmparator Antoninus Pius'un Iulius Heliodoros'un Birlik Başrahipliği zamanında M.S. 140 yılında Tlos'a gönderdiği mektubun metni olan arşitrav yazıtından tanınmaktadır. Elçilik yapmış olduğu bilgisi dışında hakkında bilgimiz bulunmamaktadır.

P306
C. LICINNIVS PROSDOCIMVS

A [Lykia/Balboura]
BEAN 1971: 16, no. 26; MILNER 1998: 8, no. 10.7 (sat. 1)
Bk. 225, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Balboura
TRI Sergia?

Balbouralı C. Licinnius Prosdocimus yukarıdaki belgede eşi Iulia Cornelia'yi (P225) onurlandırması vesilesi ile tanınmaktadır.

P307
CN. LICINNIVS RVFINVS

A [Lykia/Phaselis]
CIG III 4335; BUREN 1908: 186, no. 13; TAM II 1194 (sat. 7):

[Αὐτοκράτορι Καίσαρι], | θεοῦ Τραιανοῦ Παρ[θικ]οῦ υἱῶι, θεοῦ Νέρουα υἱωνῶ, | Τραιανῶι Ἀδριανῶι Σ[εβ]αστῶι, ἀρχιερεῖ [μ]εγίστῶι, ⁴ δημαρχικῆς ἐξουσία[ς τὸ] ιε', ὑπάτῳ τὸ [γ'], πατρι [πατρίδ]ος, | Ὀλυμπίῳι, σω[τήρι τοῦ] σύμπαντος κόσμου | καὶ [τῆς] πατρίδ[ος, τῆς] πόλε[ως] Φασηλιτῶν, | Τυνδαρις Διοτείμ[ου τοῦ φύ]σει Γγαίου Λικινίου, ⁸ Μάρκ[ι]ου υἱοῦ, Ρουφε[ίνου τῆ]ν τετράγωνον ἀγοράν. (PHI)

LIT NAOUR 1978: 105 v.d.; NAOUR 1980: 64 v.d.
TEM M.S. 118–130/1
ORI Phaselis
TRI Sergia?

Yukarıdaki belgeden, Dioteimos kızı Tyndaris'in yaptırmış olduğu dört köşeli bir *agora*'yı İmparator Hadrianus'a adadığını öğrenmekteyiz. Gene aynı yazıtta, Dioteimos'un babası olarak Marcius oğlu Gnaeus Licinnius Rufinus adlı bir şahıs anılmaktadır. Thyateira'dan ele geçmiş olan bir başka yazıttan da (CIG III 3499) τὸν λαμπρότατον ὑπατικόν, φίλον τοῦ Σεβαστοῦ, κτίστην καὶ εὐεργέτην τῆς πατρίδος olarak onurlandırılmış bulunan *Consul* M. Gnaeus Licinnius Rufinus tanınmaktadır. Her iki şahıs arasında akrabalık ilişkisi bulunuyor olması kuvvetle muhtemeldir (CIG III 4335).

P308
LICINNIUS SARPEDON

A [Lykia/Ksanthos]
TAM II 359:

Λικίννιος | Σαρπηδών | Ὑγίαν τήν ⁴ σύνβιον ἠρώ|ισ<α>ν. (PHI)

TEM Roma İmparatorluk Çağı
ORI Ksanthos
TRI Sergia?

Licinnius Sarpedon, eşi Hygeia için yaptırmış olduğu sunağın yukarıdaki yazıtından tanınmaktadır.

P309
C. LICINNIUS SECVNDVNVS

A [Lykia/Kyaneai]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 1; IGR III 704 III B (sat. 12 v.d.)

(III B)

... τῶ μεγίστῳ α[ὐτ]οκ[ρά]τορι ὑπὸ Γαίου ¹² [Λι]κ(ιννίου) Φρόντωνος · εισηγησαμένου
Γ. Λ(ικιννίου) Φρόντωνος υἱοῦ Σε[κο]υ[ν]δείνου, ἐπιψηφισαμένου δὲ Ὀπραμίου [το]ῦ
Ἀπολλονίου, | ἔδεξε τῇ κοινῇ τοῦ Λυκίων ἔθνους ἐννόμῳ βουλῇ κτλ. (PHI)

LIT MAGIE 1950: 1610; REITZENSTEIN 2005: 160, no. 81
TEM M.S. II. yy.
ORI ?
TRI Sergia?

Kyaneai'dan Iason yazıtından Antoninus Pius'a elçi olarak gittiği öğrenilen C. Licinnius Fronto'nun (P286) oğludur (REITZENSTEIN 2005: 160, no. 81).

P310
LICINNIUS STASITHEMIS

A [Karia/Kaunos]
MAREK 2006: no. 35 (sat. 4–6):

Ἐπ[ι] αὐτοκράτορος Καίσαρος | θεοῦ Τ[ραιαν]οῦ Παρθικῶν [υἱοῦ θε]οῦ Νέρουα υἱωνοῦ
Τραιανοῦ Ἀδ[ρι] ⁴ανοῦ Σεβαστοῦ ^ν ἐπὶ ἀρχιε[ρέως] | τῶν Σεβαστῶν Λικινίου Στ[α-]
σ[ι]|θέμιδος, ἐπὶ στεφανηφό[ρου] Ἀνδρέου τοῦ Θέωνος, μηνὸς Θεσ[μο] ⁸φοριῶνος — —
—].

B [Lykia/Kyaneai]

HEBERDEY – KALINKA 1897: no. 2; IGR III 704 I (sat. 18):

... |¹⁸ ... ἐπὶ ἀρχιερέως τῶν Σεβαστῶν Λικιννίου Στασιθέμιδος κτλ. (PHI)

C [Lykia/Kyaneai]

IGR III 706 (sat. 9)

Bk. P253, A

D [Lykia/Sidyma]

CIG III 4224d; TAM II 247 (sat. 3)

Bk. P268, C

LIT LARSEN 1946: 60; LETTA 1994: 216 v.d.; 219 v.d.; 240; SLAVICH 2003: 286 v.dd.; REITZENSTEIN 2009: 220, no. 28

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Ksanthos?

TRI Sergia?

FP2 • λυκιάρχης (C)
• ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (A. B. D)

İki Kaunoslu'nun gümrük ve ticaret vergisinden muafiyet için Hadrianus zamanında kurmuş oldukları vakıfa ilişkin yazıtın ilgili bölümü olan A belgesi, Kyaneai'dan meşhur Iason yazıtının ilgili satırları olan B belgesi ve Sidyma'dan bir *heroon* yazıtı olan D belgesinin tarihlendirme formüllerinden *arkhiereus*'lük ve Vali Flavius Aper'e²⁶¹ gönderilen bir mektubu *lykiarkhes* sıfatı ile kaleme almasından (C) dolayı *lykiarkhes*'lik görevlerinden haberdar bulunduğumuz Licinnius Stasithemis'in, *Licinnius gens* adı, O'nun Oinoanda'dan ünlü *Licinnius*'larla akraba olabileceğini düşündürmektedir. Bununla birlikte, Stasithemis *cognomen*'i, Ksanthoslu *Tib. Claudius*'lar ile de bir bağlantıya işaret edebilir (bk. P168–170). Ayrıca *Arkhiereus* Licinnius Telemakhos (P313) ile de bir akrabalık ilişkisinin olabileceği göz ardı edilmemelidir.

Rhodiapolisli meşhur Opramoas Anıtı yazıtında sadece *Licinnius* adı okunabilen bir *arkhiereus*'un ismi (TAM II 905 XIX, sat. 5 v.d.) yer sıkıntısına rağmen eserin yayımcıları HEBERDEY ve KALINKA tarafından Stasithemis *cognomen*'i ile tamamlanmış ve bu şekilde söz konusu Birlik Başrahibi, Licinnius Stasithemis ile özdeş kabul edilmiştir. Bununla birlikte, WÖRRLE 1988: 41, n. 118'e göre, C belgesinde görüldüğü üzere, Licinnius Stasithemis'in M.S. 123 yılı *arkhiereus*'u Mausolos'un görev yılında *lykiarkhes* unvanını taşıyor olması, O'nun bu tarihten önce Birlik Başrahipliği yapmış olması gerektiğini göstermektedir. Bu nedenle Licinnius Stasithemis'in

²⁶¹ Flavius Aper hk. ayrıntılı bilgi için bk. RÉMY 1989: 299, no. 244.

Opramoas yazıtının kronolojisine göre, M.S. 146 yılında Birlik Başrahipliği görevini gerçekleştirmiş olması gereken Licinnius ile özdeş olması mümkün görünmemektedir.

Birlik Başrahipliği M.S. 119/20 yılına tarihlenen Licinnius Stasithemis (P310), hem *lykiarkhes* hem de *arkhiereus* olarak belgelenmektedir.

P311
LICINNIVS STEPHANEPHOROS

A [Lykia/Sidyma]

TAM 176 B (sat. 36):

... Λικίννιος Στεφανηφόρος κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Sidyma

TRI Sergia?

FP3 • δημότης

Yukarıdaki belgeden, Sidyma *demos*'u üyelerinden biri olduğu anlaşılmaktadır.

P312
C. LICINNIVS TELEMAKHOS

A [Attika/Atina]

BÉRARD 1890: 649, no. 2; *Syll*³ 1110; *IG II/III*² 1177. 2963 (sat. 7 v.d.):

Αγατῆ Τύχη. | ἐπὶ ἄρχοντος Διονυσίου τοῦ | Διονυσίου Ἀχαρνέως ⁴ οἱ παιανισταὶ τοῦ Μουνιχίου Ἀσκληπιοῦ ἐντυχόντες | τῷ κρατίστῳ λογιστῆ τῆς λαμπροτάτης | Ἀθηναίων πόλεως Γαίῳ Λικιννίῳ Τηλε⁸μάχῳ, καθὼς αὐτὸς ὁ θεὸς ἐχρημάτισε διὰ | Αὐρ. Εἰσιδώρου τ[οῦ ἱερέως], ὑπετάξαμεν [τὴν ὑπὸ τοῦ κρατίστου λογιστοῦ δοθεῖσαν] [ἀπόκρισιν — — — .

B [Attika/Atina]

*IG II/III*² 1077; ERTEKİN 2002: 98 (sat. 34 v.d.):

... ἄγεσθαι δὲ καὶ τὴν τῆς κρα[τίστης ἀρχῆς γενέθλ]ιον ἡμέραν ἀκολούθως ταῖς ἄλλαις αὐτῶν κρα³²τίς[ταις, καθὼς διὰ τῆς] ὀσίας ῥήσεως αὐτῶν μεμαθήκαμεν, καὶ δίδο[σθαι παντὶ τῷ δῆ]μ[ωι δι]ανομήν, καθὰ καὶ ὁ κράτιστος πρεσβευτῆς | [αὐτῶν καὶ ἀντιστράτηγος] καὶ λογιστῆς τῆς πατρίδος ἡμῶν Γάϊος Λι[κίννιος Τηλέμαχος] δεδήλωκεν ἐν τῷ προκ[ε]μένῳ διατάγματι | σκησμ.1 ca. 5 ἐν εὐσέβειαν, δι' ἧς τὴν τῆς πόλεως εὐφροσύ³⁶νην καὶ εἰωθυ[ί]αν εἰς τὸν Ὀλύμπιον αὐτῶν οἶκον εὐσέβει[αν] δηλώσομεν. κτλ.

PRO *PIR*² L 254; *RE* 25/13.1 (1926) 486, s.v. «Licinius, no. 169» (STEIN)

LIT BÉRARD 1890: 650; GROAG 1939: 133 v.d.; BARBIERI 1952: 80, no. 328; HALFMANN 1982: 641; ERTEKİN 2002: 98

TEM	M.S. III. yy. başı
ORI	Ksanthos?
TRI	Sergia?
FP1	• <i>legatus Augusti pro praetore Achaiae</i> (B) • <i>curator civitates Atheniensium</i> (B)

M.S. 209–12 yılları arasında *legatus Augusti pro praetore Achaia* ve Atina *logistes*'i olan C. Licinnius Telemakhos'un, onomastik nedenlerden dolayı Lykia ya da Pamphylia kökenli olduğu düşünülmektedir²⁶². M.S. II. yy.'ın ikinci yarısında Birlik Başrahipliği yapmış olan Ksanthos kökenli olması muhtemel C. Licinnius Telemakhos ile isim benzerliği, O'nun *Arkhiereus* Telemakhos'un ailesine mensup olabileceğine ve dolayısıyla Ksanthos kökenine işaret ediyor olabilir.

Bir *senatus* dekreti olan B belgesinden Telemakhos'un *legatus Augusti pro praetore Achaiae* olarak görev yapmış olduğundan haberdar bulunmaktayız. A belgesinden ise Akhaialı Dionysios'un *arkhon*'luğu zamanında Asklepios Munikhios şarkıcılarının Atina *logistes*'i C. Licinnius Telemakhos'a, Tanrı'nın sözü uyarınca bir adakta bulunmuş oldukları öğrenilmektedir.

P313

C. LICINNIVS TELEMAKHOS

A [Lykia/Ksanthos]

SMITH 1997: 44 v.dd., no. 8; SEG 47, 1801; SEG 53, 1640 (sat. 4 v.d.):

[Δι]οσκόροις, Ἡρακλεῖ, θεοῖς ἀλείπτοις, κατὰ ὄνα[ρ] | ἀγαθῆ τύχῃ Οἰνοανδέων | [βου]λῆς κ(αι) δήμου κρίματα τὰ ὑπογεγραμμένα ⁴ [ἐπὶ ἀ]ρχιερέως τῶν Σεβαστῶν Γαῖου Λικιν[νίου] Τηλεμάχου, Ἀρτεμεισίου δ', μέρος ψηφίσμ[ατος ἐδ]όθη, προβούλευσιμον δοθὲν ὑπὸ Διογ[νήτου] καὶ Φιλοκώμου τῶν Φιλοκώμου Διο[γνήτου] κατὰ τὰ προεψηφισμένα ὑπὸ τῆς βουλῆς Μηνό[φιλος? ... κ]αι ἡ γυνὴ Ῥεσία κωμητικὴ ὑποκείσθα[ι — — —].

LIT REITZENSTEIN 2009: 287, no. 106

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Ksanthos?

TRI Sergia?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

C. Licinnius Telemakhos, Oinoandalılar'ın Herakles ve Dioskourlar'a bir adağı olan yukarıdaki belgede Birlik Başrahibi olarak anılmaktadır. Söz konusu belgenin, yayımcısı tarafından M.S. 212 yılı öncesine tarihleniyor olmasından ötürü, C. Licinnius Telemakhos *arkhiereus*'luk görevini muhtemelen M.S. 212 yılı öncesinde ger-

²⁶² RE 13 (1973) 287, s.v. «Lykia» (JAMESON); HALFMANN 1982: 641.

çekleştirmiştir. *Arkhierous C. Iulius Licinnius*, M.S. 209–12 yılları arasında *legatus Augusti pro praetore Achaiae* ve Atina *logistes*'i olan C. Licinnius Telemakhos'un (P312) akrabalarından biri olmalıdır. Ancak *Licinnius gens* adından ötürü, O'nun Oinoanda'dan *Licinnius*'lar ile de ailevi bir bağlantısı olduğu düşünülebilir. Telemakhos *cognomen*'i ise Ksanthos'tan birçok Birlik Başrahibi çıkaran Tib. Claudius Telemakhos (bk. P172–174) ve Claudius Stasithemis'lerin (bk. P168–170) ailesi ile bir akrabalığa işaret ediyor olabilir (SLAVICH 2003: 286–289). Telemakhos'un hangi tarihte Birlik Başrahipliği yapmış olduğu bilinmemektedir. *Licinnius gens* adının, Oinoanda'dan *Licinnius*'lar ile bir bağlantıya mı işaret ettiği ya da Telemakhos'un ailesinin aynı ismi taşıyan vali aracılığıyla c.R. almış başka bir aile mi olduğu bilinmemektedir.

P314

C. LICINNIVS THOANTIANVS

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d., no. 60; *IGR* III 500 A; B II (sat. 34–41); B III (sat. 62–69); B VI; HALL *et alii* 1996: 121 v.d.; *SEG* 46, 1709 I, col. VI (sat. 13–19)

(B II, sat. 34–41), bk. P315, C

(B III, sat. 62–69), bk. P010, A

(B VI, sat. 13–19), bk. P277, A

B [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 226; HEBERDEY – KALINKA 1897: 48; *IGR* III 495 (sat. 3):

[Τερμη]σέ[ων] τ[ῶν] πρὸς Οἰν[οάν]δοις ἢ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος ἐτ[είμ]σεν Γάιον Λικίνιον Γαίου Λικινν[ίου] ⁴ υἱὸν Σεργί Θεοαντιανὸν Οἰνοανδ[έ]α, τῆς μὲν [π]ατ[ρί-]δος γενόμε[νο]ν π[ρ]ῶτον, οὐδενὸς δὲ τῶν ἐν | τῇ ἐ[π]αρχείᾳ δεύτερον, ἀπόγονον ⁸ [ν]αύαρχων, καὶ ἰπ[τά]ρχων καὶ ὑπὸ βασι[λέ]ων [καὶ] δόγματι συνκλήτου τετεμ[η-]μένων, ἔγγονον Γαίου Λικιννίου Θόα[ν]τος, υἱοῦ πόλεως, καὶ [σ]τ[ρα]τηγ[ῶν] καὶ [ἀ]ρ ¹²[χι]φυλάκων καὶ γραμματέ[ων] τοῦ ἔθνους | κ[α]ὶ Λυκιστῶν πρ[ω]τευσάντων τοῦ ἔθνους, πολλὰ καὶ μεγάλα τῇ τε πόλει | {π}ιδί[α] καὶ τῇ ἐπαρχ[εί]ᾳ παρεσχημένον, ¹⁶ [δ]ι' ὅ[ν] κ[α]ὶ σ[ε]ιτηρ[έ]σια καὶ γυμνασιαρχαὶ καὶ | διανομαὶ οὐ μόνον ἐν τῇ πόλει ἀλλὰ | καὶ ἐν τῷ ἔθνει συνεστᾶσιν, ὑπερ[β]αλ[λ]όμενον τῶν προγόνων οὐ μόνον τὴν ἐν ²⁰ ταῖς ἀδιαλείπτους εὐεργεσίαις λαμ[π]ρότητα ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν ἠθῶν ἀρετὴν, | ἐν παντί καιρῷ τὴν πατρίδα εὐεργετήσαντα, ἀνεψιὸν καὶ θεῖον συνκλητικῶν ²⁴ καὶ ὑπατικῶν, ξένον καὶ φίλον ἡγεμόνων καὶ ἀνθυπάτων καὶ ἐπιτρόπων, ἄνδρα μεγαλόφρονα καὶ ἐκπρεπέστατον καὶ διασημότατον ἔν τε λόγων καὶ ²⁸ ἠθῶν ἀρετῇ κεκοσμημένον, τὸν τροφέα καὶ εὐεργέτην καὶ κτίστην | ἀρετῆς καὶ εὐνοίας ἔνεκεν. (PHI)

PRO *PIR* ² L 255; *RE* 25/13.1 (1926), 486, s.v. «Licinius, no. 170a» (STEIN)

LIT WÖRRLE 1988: 66; BRÉLAZ 2005: 412, no. G18

TEM M.S. II. yy. başları

ORI Oinoanda
 TRI Sergia

Oinoanda'da *Licinnius*'lar için *heroon* inşa ettiren Licinnia Flavilla'nın (2) (P273) babası, Licinnius Fronto'nun (1) (P295) oğlu, Balboura'dan Marcia Lykia'nın (P321) kızı ve aynı zamanda kuzeni olan Licinnia Maxima'nın (2) (P277) eşidir (B) (SG 1.13). B belgesinde Oinoanda Danışma ve Halk meclisleri tarafından onurlandırılan Thoantianus, «vatanında birinci kişi» olmakla; *nauarkhos*'ların ve *hipparkhos*'ların soyundan gelmekle; *strategos*'ların, *arkhiphylaks*'ların, *grammateus*'ların ve *lykiarkhes*'lerin oğlu olmakla övülmektedir. Diğer büyük işlerin yanı sıra, ailesinin tahıl bağıışı geleneğini hem yerel hem de Birlik çerçevesinde devam ettirmiş olan Thoantianus bu nedenle söz konusu belgede *tropheus*, *euergetes* ve *ktistes* olarak onurlandırılmıştır. «Devamlı olarak yaptığı *euergesia*'larla sadece ün bakımından değil, erdemli karakteri bakımından da atalarını geride bırakan» Thoantianus, «her fırsatta vatani için hayır işleri yapan, *Senatus* Sınıfı'ndan ve *consul* kişilerin yeğeni ve amcası; valilerin, *proconsul*'lerin, *legatus*'ların dostu ve arkadaşı olarak» da övülmektedir.

P315

C. LICINNIVS THOAS

A [Lykia/Oinoanda]

HALL 1984: 29 v.d.; SEG 34, 1312; STROBEL 1985: 173 (sat. 7; 9):

[ca. 9 Φ]ΡΟΝΤ[ca. 30 | ca. 12]ΩΣΙ[ca. 29 | πρεσβευτήν] λεγεῶνος εικοσ[τῆς ca. 17⁴ Αὐτοκράτορος] Καίσαρος Οὐεσπασι[ανοῦ Σε]βασ[τοῦ πρεσ|βευτήν ἀντι]στράτηγον Λυκίας καὶ Παμφυλίας | [Αὐτοκράτορος] Καίσαρος Οὐεσπασιανοῦ Σε[βαστοῦ] | Γάϊος Λικίννιος Θόας καὶ Γάϊος Λικίννιος [Λόν]γο[ς καὶ⁸ Λικιννία Μάξι]μα καὶ Γάϊος Λικίννιος Φρόντων | [κατὰ τὴν Γαῖ]ου Λικιννίου Θόαντος υἱοῦ Σεργί[α | Μουσαί]ου πατρὸς μὲν Θόαντος πάππο[υ | δὲ Λικινίου] Λόνγον (*sic*) διαθήκην.

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B I; HALL *et alii* 1996: 124 v.d.; SEG 46, 1709 II (sat. 2):

... Ἡ ἀπὸ Φλαυίας [Πλατωνίδος Κιβυ]ρατικῆς τῆς γα[μῆθεις]ς Λικιννίω | Θόαντι κτλ. (PHI)

C [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 7–13; 21–26; 35–47):

(sat. 7–13), bk. P280, A

(sat. 21–26)

... [θυ]γάτηρ Τάτιον γαμείται | [Λι]κιννίω Θόαντι τῷ τοῦ Λι²⁴[κι]ννίου Μου[σ]αίου υἱῷ καὶ | [γε]ίνεται ἐξ αὐτῶν υἱὸς Λι[κί]ννιος Μάξιμος κτλ. (PHI)

(sat. 35–47)

... ἀπὸ τοῦ Λ[ι]κιννίου ³⁶ [Θ]όαντος καὶ δευτέρ[α]ς γυ[ναι]κὸς Φλαυίας Πλατω[νί-]
δος, | θυγατρὸς Φλαυίου [Α]ρ[ιστο]κλέους Κιβυράτου, [γείνονται] ⁴⁰ παῖδες
Μουκιανὸς καὶ Φλαυ[ι]ανὸς καὶ Φλάβιλλα. [ἡ] το[ῦ] | δευτέρου Λικινν[ίου Μου]σαίου
θυγάτηρ [Λικιννί] ⁴⁴α [Μαξίμα γα]με[ί]τα | τῷ ἐξιδέλω[φ τῷ] τοῦ Λ[ι]κινν[ίου] Θόαν-
τ[ος] καὶ τῆς Τατίου | υἱῷ Μαξίμω καὶ ἐπιγαμεῖται ⁴⁸ κτλ. (PHI)

D [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B VI (sat. 5–24):

... ἀπὸ δὲ τῶν παίδων τοῦ Λικιννίου Θόαντος καὶ | [Φ]λαυίας Πλατωνίδος ἡ
θυγά[τ]ηρ Φλάβιλλα, ὡς προγεγραπται, ⁸ [γα]μεῖται Λικιννίω Φρόντωνι | [καὶ] γεννά-
ται ὁ Λικίνιος Θεαν[τι]ανός, ὁ πατήρ τῆς Λικιννί[ας Φλα]βίλλης. τὴν τοῦ Λυκί-
¹²χου Λόνγου θυγατέρ[α Λικιν]νίαν Μαξίμαν γαμεῖ [Λικίννι]ος Θεοαντιανός καὶ γ[εί]-
νονται | παῖδες ἢ τε Φλάβιλλ[α καὶ ὁ ὁμῶ] ¹⁶νμος τῷ πάππῳ Λυκι[ἀρχη Λόν]γος καὶ
Λικίνιος Φρό[ντων. ἀπὸ] | τοῦ Λικιννίου Φλαυια[νοῦ] — — — κτλ. (PHI)

E [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 226; HEBERDEY – KALINKA 1897: 48; IGR III 495 (sat. 10 v.d.)

Bk. P314, B

F [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 227; HEBERDEY – KALINKA 1897: 46; IGR III 496 (sat. 1)

Bk. P280, B

G [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 228; HEBERDEY – KALINKA 1897: 46; IGR III 494 (sat. 3 v.d.)

Bk. P297, B

H [Lykia/Oinoanda]

WÖRRLE 1988: 16; SEG 38, 1462 (sat. 113; 116)

Bk. P295, C

LIT LARSEN 1946: 56; 59; JAMESON 1966: 125–130; HALL 1984: 27 v.dd.; STROBEL 1985: 175

TEM M.S. I. yy. ortaları

ORI Oinoanda

TRI Sergia

FP3 • πρεσβευτής (H)

C belgesinden, önce kuzeni Licinnia Tation (P280) ile evlenen Licinnius Thoas'ın, Kibyalı Flavia Platonis ile ikinci evliliğini gerçekleştirmiş olduğu öğrenilmektedir (SG 1.13). E belgesinde Licinnius Thoantianus'un (P314) dedesi; F belgesinde ise annesi Marcia Ge (P318) tarafından onurlandırılan Tation'un eşi olarak anılan Thoas'ın, Licinnius Maximus'un (P297) bir heykel ile onurlandırıldığı G belgesinden Maximus'un babası olduğu bilgisi gelmektedir. C belgesinden ikinci eşi Flavia

Platonis ile evliliğinden Mucianus, Flavianus ve Flavilla isimli çocuklarının dünyaya geldiği öğrenilmektedir. Demosthenes yazıtının, Oinoanda *Demos* ve *Boule*'sinin Vali M. Flavius Aper'e bir elçi heyeti gönderilmesine dair kararnamesinin ilgili bölümü olan H belgesinden, O'nun söz konusu 5 elçiden biri olduğu bilinmektedir. WÖRRLE 1988: 74, n. 141'e göre, Thoas, C. Iulius Demosthenes'in planlarını vali nezdinde temsil ettiği bu elçiliği esnasında oldukça ileri bir yaşta olmalıdır. STROBEL 1985: 175'e göre ise, Thoas, M.S. 125 yılındaki bu politik aktivitelelerinden dolayı, M.S. 50 yılından önce doğmuş olmamalıdır. Erken Vespasianus zamanı valilerinden birisinin²⁶³ heykelinin dikilmesi ile ilgili olan A belgesinden, Thoas'ın, yeğenleri C. Licinnius Longus (1) (P296), Licinnia Maxima (1) (P276) ve Licinnius Fronto (1) (P295) ile birlikte ismi günümüze ulaşmamış bu valinin heykelinin dikimini üstlendiği anlaşılmaktadır. Onlar, bu sorumluluğu Thoas'ın babası ve ailenin ilk Licinnius'u olan Mousaios'un vasiyeti aracılığıyla üstlenmişler ve bunun gerçekleştirilmesi için HALL 1984: 31 v.d.'nin tahmin ettiği gibi, muhtemelen 20 yıldan daha fazla gecikmemişlerdir. HALL'e göre, yazıt taşıyıcısı olan heykel kaidesi olasılıkla M.S. 90'lı yıllarda dikilmiştir²⁶⁴. Bu girişimleriyle Oinoandalı Licinnius ailesi, Neratius ailesiyle akraba olan zamanın eyalet valisi L. Domitius Apollinaris'in gözüne girmek istemiş olmalıdır.

²⁶³ HALL 1984: 30, söz konusu belgenin oldukça tahrip olmuş ilk satırında kalan harflerden ve imparator adından dolayı, burada onurlandırılanın M.S. 70'li yılların başlarında görevde bulunan *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi M. Hirrius Fronto Neratius Pansa olması gerektiğini düşünmektedir. HALL 1984: 30 v.dd.'ye göre, bu yazıt M.S. 67-70 yılları arasındaki İç Savaş sırasında *legio XXI Rapax*'a da kumandanlık yapan Pansa'nın, bu esnada gösterdiği başarılar sayesinde İmparator Vespasianus'un yönetim yıllarının başında hızla eyalet valiliğine kadar yükseldiğini göstermektedir. Gene HALL 1984: 30, M.S. 70/1 yıllarında Lykia'nın *Lycia et Pamphylia* adıyla yeni bir eyalet olarak organize edilmiş olduğunu ve Neratius Pansa'nın olasılıkla askeri vali olarak bu eyaletin ilk valisi olduğunu düşünmektedir. Bununla birlikte, İPLİKÇİOĞLU 2008: 15 v.dd., 2004 yılında Rhodiapolis'te bulunmuş olan yeni bir yazıttan yola çıkarak, ca. M.S. 70 yılında teşkil edilmiş olan *Lycia-Pamphylia* müşterek eyaletinin ilk askeri valisinin C. Dillius Aponianus olması gerektiğini tespit etmiştir.

²⁶⁴ STROBEL 1985: 173 v.dd. söz konusu belgenin M.S. 90 yılına tarihlenmesinin zorlama olduğunu düşünmektedir. O'na göre, kaide yazıtının neredeyse tamamen tahrip olmuş başlangıç satırında Pansa'nın adının geçtiğinin şüpheli olması ve bu belgeyi O'nun kariyerine uydurmanın zorluğundan dolayı, burada onurlandırılan vali M.S. 70'li yılların ikinci yarısından şimdiye kadar bilinmeyen bir vali olmalıdır. Lykia-Pamphylia müşterek eyaletinin ilk on yılında görev yapmış olan eyalet valilerine ilişkin yapılan yeni tespitler ışığında, İPLİKÇİOĞLU 2008: 19'da verilen zamanın valiler listesine göre, görevleri M.S. 70 yılının ikinci yarısına denk gelen valiler sırasıyla L. Luscius Ocreia (ca. M.S. 74-76), Cn. Avidius Celer Fiscillinus Firmus (ca. M.S. 76-78) ve T. Aurelius Quietus'tur (ca. M.S. 78-80). Bu durumda heykeli dikilen adını bilemediğimiz vali söz konusu bu 3 validen birisi olmalıdır.

P316
Q. LICINNIUS ZOSIMOS

A [Lykia/Patara]
CIG III 4294; IGR III 683; TAM II 482 (sat. 4)

Bk. P282, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Patara
TRI Sergia?

Kardeşi Q. Licinnius Eleutheros (P282) tarafından yaptırılmış olan mezarın yazıtından Attalos oğlu Pataralı Zosimos ve Diaboulion'un oğulları olduğu öğrenilmektedir.

P317
LICINNIUS ---

A [Lykia/Rhodiapolis]
PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161, XI H; XVIII A; IGR III 739 XI H; XVIII A; TAM II 905 X IH; XVIII A; KOKKINIA 2000: XI H (sat. 5 v.d.); XVIII A (sat. 1):

(XI H)

... | τ[ὸ ψήφισμα ἐπεμ]ψεν Οὐοκωνιος Σ[άξας], ὁ κράτιστος [Εὐτυχεῖτε Πρὸ[— — — Φε]βραρι[ων— — — Ἀναγέγρ[απται ἐπὶ ἀρχι(ερέος) Λικιν[ίου — — —] κτλ. (PHI)

(XVIII A)

... | Ἐπὶ ἀρχιερέος Λικίννου [— — — Παν]ήμου κα' | κτλ. (PHI)

LIT WÖRRLE 1988: 41, n. 118; KOKKINIA 2002: 170; REITZENSTEIN 2009: 294, no. 121

TEM M.S. II yy. ortaları

ORI ?

TRI Sergia?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

HEBERDEY ve KALINKA (TAM II 905), Rhodiapolis'teki Opramoas Anıtı yazıtının yukarıda verilen satırlarında ismi eksik bir biçimde günümüze ulaşmış olan Birlik Başrahibi'nin, daha önce IGR III 704 ve 706 numaralı yazıtlardan tanınan *Arkhiereus* Licinnius Stasithemis olduğunu düşünmüşlerdir. Ancak Licinnius Stasithemis'in Birlik Başrahipliği'nin M.S. 123 yılından önceye tarihleniyor olmasından dolayı HEBERDEY – KALINKA'nın bu düşüncesi gerçekçi değildir. Çünkü A belgesinde (XIH) M.S. 144/5–146/7? yılları *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi Vocanius Saxa'nın valiliği vurgulanmaktadır. WÖRRLE 1988: 41, n. 118'e göre, burada ya *Licinnius gens*

isimli başka bir *arkhiereus* ya da daha önceden bilinen, ancak rahipliği tam olarak tarihlenemeyen *Licinnius*'lardan birisi söz konusu olmalıdır.²⁶⁵

P318
MARCIA GE

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B II (sat.15 v.d.)

Bk. P334, A

B [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 227; HEBERDEY – KALINKA 1897: 46; *IGR* III 496 (sat. 6 v.d.)

Bk. P280, B

C [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 228; HEBERDEY – KALINKA 1897: 46; *IGR* III 494 (sat. 4)

Bk. P297, B

LIT LARSEN 1946: 58; REITZENSTEIN 2009: 202, no. 5

TEM M.S. I. yy. ortaları

ORI Oinoanda

TRI Quirina?

FP2 • ἀρχιτέρεια τῶν Σεβαστῶν (B. C)

Yukarıdaki belgelerden, Loubasis torunu ve Marcus Molebes (P331) kızı olduğu öğrenilen Marcia Ge, Oinoandalı *Licinnius*'lardan Marcus Thoas'ın (P334) eşi ve Marcus Flavianus Thoas (P328) ile Licinnia Tation'un (P280) anneleridir (A) (*SG* 1.13). B belgesinde kızı Licinnia Tation'un anısını ölümünden sonra onurlandıran Ge, C belgesinde aynı zamanda Lykia Birliği tarafından da onurlandırılmış olan torunu C. Licinnius Maximus'u (P297) onurlandırmaktadır. Hem Roma hem de Oinoanda vatandaşı olarak anılan Ge'nin, eşi Marcus Thoas ile birlikte üstlendiği Birlik Başrahipliği, imparatorlar Nero/Vespasianus zamanına tarihleniyor olmalıdır (REITZENSTEIN 2009: 202, no. 5).

²⁶⁵ WÖRRLE 1988: 41, n. 118'e göre, yazıt parçasının alt sınırı bilinmediğinden XIH 5 v.d.'nin eksik kısmı herhangi bir güçlükle karşılaşılmadan Stasithemis isminin *genetivus* formu olan Stasithemis ile tamamlanabilir; ancak bu tamamlama XVIII A 1'deki boşluğa her durumda uymamaktadır.

P319
MARCIA GORGONIS

- A [Kabalìa/Tyriaion]
DAVIS 1895: 125, no. 17; HILL 1895: 125, no. 17; NAOUR 1980: 75, no. 33 (sat. 2 v.d.)
Bk. P333, A
- LIT NAOUR 1980: 75 v.dd.; MILNER 1998: 8, no. 10/19
TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı
ORI Tyriaion
TRI Quirina?

Yukarıdaki belgeden, Oinoandalı Marcıus Thoas'ın (P334) azadlıları olan Marcıus Prothymos (P333) ile Marcia Gorgonis'in (P319), kızları Artemeis için bir mezar yaptırmış oldukları öğrenilmektedir. Marcia Gorgonis'in *c.R.*'si eşi ile birlikte kendilerini azad eden efendisi Marcıus Thoas'a (P334) dayanmaktadır.

P320
MARCIA GRATE

- A [Kabalìa/Tyriaion]
NAOUR 1978: 111 v.d., no. 12; SEG 28, 1242; NAOUR 1980: 66, no. 26 (sat. 2)
Bk. P327, F
- LIT NAOUR 1980: 66 v.d.
TEM M.S. II. yy. ortaları
ORI Tyriaion
TRI Quirina?

Marcia Grate, oğlunun onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden tanınmaktadır.

P321
MARCIA LYKIA

- A [Lykia/Oinoanda]
HALL *et alii* 1996: 132 v.d.; SEG 46, 1709 III B-C (sat. 13 v.d.)
Bk. P335, C
- B [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 28 v.d.; 44 v.d.)
(sat. 28 v.d.), bk. P096, E
(sat. 44 v.d.), bk. P010, A

C [Lykia/Pinara]
 IGR III 576; TAM II 532; DOBSON 1978: 234, no. 116, 2 (sat. 3)
 Bk. P300, B

LIT WÖRRLE 1988: 63; HERZ 1992: 95–100
 TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
 ORI Balboura
 TRI Quirina

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtının ilgili satırlarından P321'in Licinnius Longus'un (1) (P296) ilk eşi, Balbouralı Marcius Titianus'un kızı (P335) ve Marcius Deïoterianus'un (P327) kız kardeşi olduğu öğrenilmektedir (B). Marcia Lykia, Licinnius Mousaios (3) (P300), Licinnia Platonis (P279), Licinnia Ge Lykia (P275) ve Licinnia Maxima'nın (2) (P277) anneleridir (B. C) (SG 1.13).

P322 MARCIA MNEME

A [Lykia/Balboura]
 MILNER 1998: 6, no. 6; SEG 48, 1562 (sat. 2 v.d)
 Bk. P326, A

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
 ORI Balboura
 TRI Quirina

Balbouralı Marcius Titianus'un (P335) evinde kâhya (οικονόμος) olarak hizmet vermekte olan Marcius Philostratos'un (P332) ebeveynlerini onurlandırdığı yukarıdaki belgeden, P322'nin Philostratos'un annesi ve Sex. Marcius Damianus'un (P326) eşi olduğu öğrenilmektedir.

P323 MARCIA TLEPOLEMIS (1)

A [Lykia/Balboura]
 HEBERDEY – KALINKA 1897: 4, no. 9; AE 1899, 165; IGR IV 912; MILNER 1998: 21, no. 48; *IKibyra* 69 (sat. 1):

Μαρκίαν Τλη[π]ολεμίδα, | μάμμην συγκλητικῶν, ἀρχιτέριαν τρίς, ἐκγόνην Φλ.⁴
 Κρατέρου Ἀσιάρχου δις καὶ | ἀρχιερέως, θυγατέρα Μα[ρ]|κίου Δηιοστρηιανοῦ Λυκι|άρ-
 χου, Τιβ. Κλ. Πολέμων⁸ τὴν μητέρα. (PHI)

B [Lykia/Oinoanda]
 HALL *et alii* 1996: 132 v.d.; SEG 46, 1709 III B–C (sat. 17)
 Bk. P335, C

PRO *PIR*² M 229; C 947
 LIT NAOUR 1978: 112, n. 51 v.d.; KEARSLEY 1988: 43–51; WÖRRLE 1988: 63; HERZ 1992: 95;
 FRIESEN 1993: 215 v.d.
 TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
 ORI Balboura
 TRI Quirina
 FP2 • ἀρχιτέρεια τῶν Σεβαστῶν (τρις)

Kibyra'dan bulunmuş olan A belgesinden, Balbouralı *Lykiarkhes* Marcius Deïoterianus (P327) kızı Marcia Tlepolemis'in (1) 3 kez *arkhiereia*'lık yaptığı, senatörlerin büyükannesi ve anne tarafından 2 kez *asiarkhes*'lik ve *arkhiereus*'luk yapmış olan Flavius Krateros'un torunu olduğu öğrenilmektedir. Gene Kibyra'dan bulunmuş olan başka bir yazıttan, Tlepolemis'in, 2 kez *asiarkhes*'lik ve 2 kez *arkhiereus*'luk yapmış olan T. Claudius Hieron'un eşi olduğu anlaşılmaktadır (bk. n. 99). Tlepolemis'in oğullarından biri, A belgesinde annesini heykelini dikerek onurlandırmış olan *Asiarkhes* ve Atlı Sınıfı'na mensup Tib. Claudius Polemon (*PIR*² C 963), diğeri, gene *asiarkhes*'lik yapmış olan T. Claudius Deïoterianus'tur²⁶⁶. Kızları ise *Consul* Claudius Orestes'in (*PIR*² C 947) oğlu Claudius Iulianus ile evli olan Claudia Euelthis'tir (*PIR*² C 897) (B). HALL *et alii* 1996: 135, n. 82, Marcia Tlepolemis'in büyük bir ihtimalle M.S. 90–110 yılları arasında doğmuş olduğundan düşünmektedirler.

Ksanthos'tan bulunmuş olan birkaç yazıtta da *Akhiereia* Marcia Tlepolemis (2) (P324) adında bir şahsın ismi geçmektedir. Balbouralı Marcia Tlepolemis ile Ksanthos'tan bilinen Marcia Tlepolemis (2) arasındaki bağlantı açık olmamakla birlikte isimlerinden dolayı yakın akraba olduklarını düşünmek yanlış olmaz.

P324 MARCIA TLEPOLEMIS (2)

A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 68
 Bk. P368, A

²⁶⁶ Ailenin soy ağacı için bk. HERZ 1992: 100.

B [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 90

Bk. P368, B

LIT *FdXanth* VII: s. 279 v.dd.; SLAVICH 2003: 278 v.d.; BAKER 2006: 49 v.dd.
 TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısının son çeyreği – 2. yarısı
 ORI Ksanthos
 TRI Quirina
 FP2 • ἀρχιέρεια τῶν Σεβαστῶν (B)

Yukarıdaki belgelerden, Veranius Eudemos'un (2) (P367) torunu, Q. Veranius Eudemos'un (3) (P368) kızı ve Claudius Stasithemis II'nin eşi olduğu öğrenilmektedir (SG 1.3; 1.15). *FdXanth* VII'nin editörü BALLAND'ın da belirttiği gibi, Tlepolemis'in (2) erkek kardeşi *Arkhierus* Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos'un (P374), babasının *gens* ismi olan *Veranius* adını taşıması, Tlepolemis'in (2) annesinin *gens* adını aldığını göstermektedir²⁶⁷. Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos'un, babası gibi Clustumina *tribus*'una değil *Marcus*'ların kayıtlı olduğu Quirina *tribus*'una kayıtlı olması, *Veranius gens* adına rağmen, Sex. *praenomen*'inin gösterdiği gibi, *c.R.*'sini anne tarafından ataları üzerinden almış olmasıyla bağlantılı olmalıdır. Büyük ihtimalle Balbura'dan *Marcus Deioterianus*'un (P327) kızı Tlepolemis (1) ile yakın akraba olan Tlepolemis (2), Marcus Aurelius ya da Commodus zamanında Birlik Başrahipliği yapmış olan Tib. Claudius Telemakhos'un annesidir (SLAVICH 2003: 278 v.d.). B belgesinden İmparator Kültü Rahibeliği yapmış olduğu öğrenilen Tlepolemis'in (2) bu görevi, eşi Stasithemis II ile mi yoksa erkek kardeşi Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos ile birlikte mi üstlendiği konusu açık değildir. Ancak oğlu Telemakhos'un Birlik Başrahipliği'nin Marcus Aurelius ya da Commodus zamanına tarihleniyor olması, Tlepolemis'in (2) müşterek Birlik Başrahipliği'nin Antoninus Pius ya da Marcus Aurelius zamanına tarihlenmesi gerektiğini göstermektedir (REITZENSTEIN 2009: 255, no. 63).

P325

SEX. MARCIVS APOLLONIDES

A [Lykia/Ksanthos]

BAKER – THÉRIAULT 2003: 432; SEG 54, 1464/6:

Σέξτος Μάρκιον Ἀπολλωνίδου υἱὸν Κυρεῖνα Ἀπολλωνίδην Ῥωμαῖον καὶ Ἐάνθιον.

B [Lykia/Ksanthos]

IGR III 634; TAM II 291 (sat. 1):

²⁶⁷ Bk. *FdXanth* VII: s. 228, n. 28; soyağacı için *FdXanth* VII: s. 282.

Σέξστον Μάρκιον | Ἀπολλωνίδου υἱὸν Κυρεῖνα | Ἀπολλωνίδην Ῥωμαίων καὶ ⁴ Ξάνθιον, τετειμημένον | ὑπὸ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου, | οἱ ἀνειμένοι τοῦ ἐνκυκλίου | τοπικοῦ τέλους ἀνέστησαν ⁸ ἐκ τοῦ ἰδίου κατὰ τὴν διαθήκην | ἀπολιπόντος αὐτοῦ εἰς τὸν | τῆς ἀτελείας λόγον ἀργυρίου | δηνάρια τρεῖς μύρια. (PHI)

TEM M.S. II. γγ.
ORI Ksanthos
TRI Quirina

B belgesinde Ksanthos Danışma ve Halk meclisleri tarafından onurlandırılan Apollonides oğlu Sex. Marcus Apollonides'in vasiyeti yoluyla hazineye kendi cebinden 30.000 *denarius* bırakınca, arazi vergisini ödeyemeyenlerin O'nun heykelini diktikleri öğrenilmektedir. Sex. Marcus Apollonides'in onurlandırıldığı yukarıdaki her iki belgede de O'nun Quirina *tribus*'u mensubu olmasının yanı sıra Ksanthos ve Roma vatandaşlığı da vurgulanmıştır.

P326

SEX. MARCIUS DAMIANVS

A [Lykia/Balboura]
MILNER 1998: 6, no. 6; SEG 48, 1562 (sat. 1 v.d):

[Σ]έξστον Μάρκιον Δα[μ]ιανὸν καὶ Μαρκίαν | [M]νήμην *vac.* ⁴ [Φ]ιλόστρατος οἰκο|νόμος Μαρκίου | [Ti]τιανοῦ *v* τοῦς | [i]δίους γονεῖς ⁸ μήμηξ χάριν. Π ὕθι. (PHI)

TEM M.S. II. γγ.'in 1. yarısı
ORI Balboura
TRI Quirina?

Balbouralı Marcus Titianus'un (P335) evinde kâhya (οἰκονόμος) olarak hizmet vermekte olan Marcus Philostratos'un (P332) ebeveynlerini onurlandırdığı yukarıdaki belgeden, Philostratos'un babası ve Marcia Mneme'nin (P322) eşi olduğu öğrenilmektedir. Nüfuzlu bir kişi olan Titianus'un evinde hizmet veren Damianus c.R.'sini efendisi Marcus Titianus'a borçlu olmalıdır.

P327

T. MARCIUS DEİOTERIANVS

A [Lykia/Balboura]
DAVIS 1874: 271 (= DAVIS 2006: 206); COLLIGNON 1878: 593–596; OGIS 495; IGR IV 907; HARPER 1979: 521 v.d., no. 8A; *IKibyra*: 96 v.dd., 63 (sat. 12):

[Ἀγαθῆ] τύχη. | κατὰ τὰ δόξαντα τῆ βουλῆ | καὶ τῷ δήμῳ τῆς λαμπρο ⁴τάτης Καισαρέων Κιβυρα|τῶν πόλεως ἢ σεμνοτάτη | συνεργασία τῶν σκυτοβυρσέ|ων Τιβέριον Κλαύδιον ⁸ Πολέμωνα, ἀσιάρχην, ἰπ|πικόν, Τιβερίου Κλαυδίου | Ἰέρωνος, ἀσιάρχου δις καὶ

ἀρχιερέως δις ὄν, Τιβερίου ¹² Κλαυδίου Δηϊοτηριανοῦ | ἀσιάρχου ἀδελφὸν Μαρ- κίου
 Δηϊοτηριανοῦ Λυκιάρχου καὶ Φλαβίου Κρατεροῦ, ¹⁶ ἀσιάρχου δις καὶ ἀρχιερέως,
 ἔκγονον, ἄνθ' ὧν | τῶν δημοσίων ἔργων | μετὰ ἐπιμελείας ²⁰ προενοήσατο. (PHI)

B [Lykia/Balboura]

HALL *et alii* 1996: 132 v.d.; SEG 46, 1709 III B–C (sat. 12)

Bk. P335, C

C [Lykia/Balboura]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 4, no. 9; AE 1899, 165; IGR IV 912; MILNER 1998: 21, no. 48;
 IKibyra: 102 v.dd., 69 (sat. 5 v.d.):

Μαρκίαν Τλη[π]ολεμίδα, | μᾶμμην συγκλητικῶν, ἀρχιτέριαν τρίς, ἐκγόνην Φλ. ⁴
 Κρατέρου Ἀσιάρχου δις καὶ | ἀρχιερέως, θυγατέρα Μα[ρ]κίου Δηϊοτηριανοῦ Λυκιάρ-
 χου, Τιβ. Κλ. Πολέμων ⁸ τὴν μητέρα. (PHI)

D [Lykia/Balboura]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 39, no. 53; AE 1899, 176; IGR III 472; DOBSON 1978: 234, no.
 116, 1; NAOUR 1978: 112, n. 51 v.d. (sat. 4 v.d.):

[Β]αλβουρέων | ἡ βουλὴ κα[ι] | ὁ δῆμος ἐ[τε]ί ⁴μ[η]σεν Τ. Μ[άρ]κιον Κουιρ[ε]ί|να
 Δειοταριανὸν χειλία[ρ] ⁸χον λεγιῶν[ος] | κ[ι]β' Πρειμιγενε[ί]ας, υἱὸν Μαρκίου Τιτιανοῦ,
 ἐ ¹²πάρχου σπειρῶν, | χειλιάρχου λεγιῶνων β' πρειμπείλου, ¹⁶ κτίστου | τῆς πόλεως.
 (PHI)

E [Lykia/Balboura]

MILNER 1998: 6 v.d., no. 7; SEG 48, 1563 (sat. 3 v.d.)

Bk. P332, B

F [Lykia/Balboura]

NAOUR 1978: 111 v.dd., no. 12; SEG 28, 1242; NAOUR 1980: 66, no. 26:

Μάρ(κιον) Γράτον υἱὸν | Μαρ(κίας) Γράτης καὶ | Φλέγοντος πρᾶ ⁴γματευτοῦ Μαρ-
 (κίου) | Δηϊοτηριανοῦ | Ἀριστενέτη Περ|πενδυβεριος Ἄρυ ⁸κανδὶς ἀνεψιὰ | Λυκιαρχῶν
 μνή|μης καὶ τειμῆς εἴ|νεκεν τὸ ἄγαλ ¹²μα ἀνέστησεν. (PHI)

PRO RE 28/14.2 (1930) 1556 v.d., s.v. «Marcius, no. 55» (STEIN); PME II (1977), s.v. «T.
 Marcus Deiotarianus, no. M 27» (DEVIJVER)

LIT NAOUR 1978: 112, n. 51; SEG 28, 1242; HALFMANN 1979: 150; NAOUR 1980: 66 v.d.;
 KEARSLEY 1988: 43–46; SEG 38, 1454; WÖRRLE 1988: 63, n. 69; HERZ 1992: 95–100;
 SEG 42, 1239; FRIESEN 1993: 215–217; CAMPANILE 1994: no. 62; REITZENSTEIN 2009:
 253 v.d., no. 61

TEM M.S. II. yy. ortaları

ORI Balboura

TRI Quirina

FP1 • *tribunus militum legionis XXII Primigeniae* (D)

• *primuspilus legionis XXII Deiotarianae?* (D)

FP2 • λυκιάρχης (A. C)

Quirina *tribus*'una mensup bulunan T. Marcius Deïoterianus, Marcius Titianus'un (P335) oğlu (D), Marcia Lykia'nın (P321) erkek kardeşi (A) ve Marcia Tlepolemis'in (1) (P323) babasıdır (C). Kibyra'dan *Asiarkhes* Tib. Claudius Polemon'un annesi olan Marcia Tlepolemis (2) ile akrabalık ilişkisi bulunan Deïoterianus'un (A. C), D belgesinden *XXII Primigeneia legio*'nunun *tribunus*'luğunu yaptığını öğrenmekteyiz. Deïoterianus'un *XXII Primigeneia legio*'nunda görevlendirilmesinin nedeni, M.S. II. yy.'ın başlarında söz konusu *legion*'un *legatus*'luğu ile M.S. 114–9 yılları arasında, önce *Cappadocia* ve *Armenia*, daha sonra da *Syria* eyaletleri valiliği yapmış olan L. Catilius Severus Iulianus Claudius Reginus (HALFMANN 1979: 133 v.dd.) gibi etkin bir kişi ile kurmuş olabileceği arkadaşlık ilişkisinde aranabilir. Claudius Reginus'un kökeni tam olarak bilinmemekle birlikte, Patara'dan *Vilius*'lar ile dostluk ilişkisi olduğu kesindir (JAMESON 1966: 125–137). Marcius Deïoterianus'un da Patara ile ailevi bir bağının olması, Claudius Reginus ile Deïoterianus arasında da bir arkadaşlık ilişkisi olabileceğini düşündürmektedir²⁶⁸.

HERZ 1992: 99, Deïoterianus'un *cognomen*'ini O'nun *legio XXII Deiotariana*'da²⁶⁹ yapmış olabileceği *primuspilus* hizmetinin bir işareti olarak görmek istemektedir. Örneğin M.Ö. 31 yılındaki *Actium* Zaferi'nin anısına *Actiacus* adını alan birkaç Augustus zamanı *veteranus*'u bilinmektedir (KEPPIE 1983: 111 v.dd.). Bu nedenle HERZ'e göre *Deïoterianus* adında da görev yapılan birliğin anısına alınmış bir *cognomen* söz konusu olabilir. P237'nin babası Marcius Titianus ve atalarının *primuspilus* olarak hizmet vermiş olmaları, kendisinin de şimdiye kadar belgelenmemiş olmakla birlikte bu görevi üstlenmiş olabileceğini düşündürmektedir.

T. Marcius Deïoterianus, sadece leyjon binbaşılığını kesin olarak bildiğimiz Traianus ya da Hadrianus zamanına tarihlenmesi gereken Atlı Sınıfı kariyerinden sonra, gene tam olarak bilemediğimiz bir yılda *lykiarkhes*'lik yapmıştır (A. C). Bununla birlikte, Deïoterianus'un Birlik Başrahibi Licinnius Longus'un²⁷⁰ (1) çağdaşı olmasından dolayı, O'nun *arkhiereus*'luğu en erken Hadrianus zamanına tarihlenebilir. Ancak Hadrianus zamanı Birlik Başrahipleri neredeyse eksiksiz olarak tanındığından Deïoterianus muhtemelen Antoninus Pius zamanında *lykiarkhes*'lik yapmış olmalıdır. Tlos'tan bulunmuş ve henüz yayımlanmamış olan Antoninus Pius'un adının geçtiği Deïoterianus'un ailesinin bir yapı yazıtı fragmanı bu tarihllemeyi desteklemektedir (REITZENSTEIN 2009: 253 v.d., no. 61).

Deïoterianus'un kızı Marcia Tlepolemis'in (1), Kibyra'nın önde gelen *asiarkhes* ailelerinden birine gelin gitmiş olduğu ve eşi ile her iki oğlunun da *Asia*'nın Birlik Başrahipliği'ni yaptıkları bilinmektedir (bk. P323, A)

²⁶⁸ Kızı Marcia Lykia'nın (P321) eşinin kızkardeşi olan Licinnia Maxima'nın (P276) kızı Iulia Lysimakhe (P227) Patara'dan *Arkhiereus* Claudius Dryantianus (P120) ile evlenmiştir, *IGR* III 500 B II (sat. 70–73); ailenin soy ağacı için bk. JAMESON 1966: 136.

²⁶⁹ *Legio XXII Deiotariana* hk. ayrıntılı bilgi için bk. RITTERLING 1925: 1791–1797, no. 80.

²⁷⁰ Licinnius Longus'un (1) Birlik Başrahipliği'nin tarihlmesi için bk. WÖRRLE 1988: 35–43; REITZENSTEIN 2009: 253 v.d., no. 61.

P328
MARCIVS FLAVIANVS THOAS

A [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 16 v.d.)
Bk. P334, B

LIT LARSEN 1946: 58
TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
ORI Oinoanda
TRI Quirina?

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtının ilgili satırlarından, Loubasis torunu Marcus Molebes (P318) kızı Marcia Ge (P318) ile Marcus Thoas'ın (P334) oğulları ve Licinnia Tation'un (P280) erkek kardeşi olduğu öğrenilmektedir (SG 1.13).

P329
MARCIVS GRATVS

A [Kabalia/Tyriaion]
NAOUR 1978: 111 v.d., no. 12; SEG 28, 1242; NAOUR 1980: 66, no. 26 (sat. 1)
Bk. P327, F

LIT NAOUR 1980: 66 v.d.
TEM M.S. II. yy. ortaları
ORI Tyriaion
TRI Quirina

Yukarıdaki belgeden, Perpendyberis kızı, *lykiarkhes*'lerin yeğeni olmakla övülen Aristenete adında Arykandalı bir kadının, Marcia Grate (P320) ile Marcus Deïoterianus'un (P327) *pragmateutes*'i²⁷¹ olan Phlegon oğlu Marcus Gratus'u anısından ve erdeminden ötürü bir heykelini dikerek onurlandırdığı öğrenilmektedir.

²⁷¹ Burada söz konusu olan Marcus Deïoterianus'a ait bir arazinin ya da bir mülkün işletimi olmalıdır.

P330

SEX. MARCIVS HEGELOCHIANVS EUTRIBOS

A [Lykia/Aperlai]

CIG III 4290. *add.* 1127; *LBW* 1299 (sat. 1):

Σω[ματοθ]ήκη Πλατωνίδος τῆς καὶ Ἀρσάσεος Μα[ρκίου] Εὐ[τρι]βου | ἦν ἀνέθετο ἡ κατασκευασαμένη καὶ τὸ ἠρώων ἢ μήτηρ αὐτ[ῆς] | Ἐρπιδασῆ ἢ καὶ Σαρπηδονίς Λυσάνδρου, οὐ τεθήσεται δὲ ἐν ταύ⁴τῃ τῇ σωματοθήκῃ ἄλλος οὐδεὶς, ἢ ὁ ἐνθάψας ὑπεύθυνος | ἔσται ἀσεβεία καταχθονίοις θεοῖς, καὶ ὑποκείσεται τοῖς διατε[ταγμένοις κ[αὶ] ἔ]ξωθεν Ἀπερλειτῶν τῶ δῆμῳ ✕ μ(υρία).

B [Lykia/Aperlai]

CIG III 4300q; *LBW* 1298; *IGR* III 693

Bk. P162, A

C [Lykia/Kyaneai]

REITZENSTEIN 2009: 206, no. 11'de zikredilmiştir.

LIT ZIMMERMANN-M 1992: 207 v.dd.; BRANDT – KOLB 2005: 106; LEADBETTER 2007: 141–148; REITZENSTEIN 2009: 206, no. 11

TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı

ORI Kyaneai

TRI Quirina?

Sex. Marcius Hegelochianus Eutribos, eşi Aperlailı Erpidase *alias* Sarpedonis tarafından kızları Platonis *alias* Arsasis için de yaptırılmış olan *heroon*'un yazıtı olan A ve Platonis *alias* Arsasis'in lahti üzerindeki yazıt olan B belgelerinden Marcius Eutribos ismiyle tanınmaktaydı. REITZENSTEIN 2009: 206, no. 11'de metni verilmeksizin zikredilmiş olan, kızı Platonis *alias* Arsasis'in annesi Erpidase ile birlikte babası için ana vatanı Kyaneai'da yaptırmış oldukları mezarın yazıtı olan C belgesinden ise Eutribos'un tam ismi gelmektedir.

P331

MARCIVS MOLEBES

A [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B II (sat. 13 v.d.)

Bk. P280, A

B [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 227; HEBERDEY – KALINKA 1897: 46; *IGR* III 496 (sat. 6)

Bk. P280, B

C [Lykia/Oinoanda]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 228; HEBERDEY – KALINKA 1897: 46; *JGR* III 494 (sat. 4)

Bk. P297, B

LIT LARSEN 1946: 58; WÖRRLE 1988: 73

TEM M.S. I. yy. ortaları

ORI Oinoanda

TRI Quirina?

Loubasis oğlu Marcius Molebes²⁷², eşi Marcius Thoas (P334) ile birlikte Birlik Başrahipliği yapmış olan Marcia Ge'nin (P318) babasıdır (A–C) (*SG* 1.13). *C.R.*'yi bizzat kendisi, *Vespasianus* zamanı *Lycia* Eyaleti valisi Sex. Marcius Priscus aracılığıyla almış olmalıdır.

P332

MARCIVS PHILOSTRATOS

A [Lykia/Balboura]

MILNER 1998: 6, no. 6; *SEG* 48, 1562 (sat. 4)

Bk. P326, A

B [Lykia/Balboura]

MILNER 1998: 6 v.d., no. 7; *SEG* 48, 1563 (sat. 9):

[— — — | — — οικονόμος? Τ. Μαρ]κίου Δηιοτηρια⁴νοῦ τὸν στῦλον | [κ]αὶ τὰ ἐπιφε-
ρόμε|να ἀγάλματα αὐ|τοῦ τε καὶ τῆς γυ⁸ναϊκὸς αὐτοῦ Γνώ|[μη]ς θυγατρὸς Μαρ|κίου
Φιλοστράτου | χάριν μνήμης¹² τῆς εἰς αὐτοῦς· ζῶσιν. *vac.* (*PHI*)

TEM M.S. II. y.y. ortaları

ORI Balboura

TRI Quirina

A belgesinde Marcius Titianus'un (P335) evinde *oikonomos* olarak hizmet vermekte olan Philostratos, ebeveynleri Sex. Marcius Damianus (P326) ve Marcia Mneme'yi (P322) onurlandırmaktadır. B belgesinde ise bu kez Titianus'un oğlu Marcius Deioterianus'un *oikonomos*'u olan ve yazıtın buluntu durumundan dolayı ismi günümüze ulaşmamış bulunan bir şahsın, kendi ve eşi Marcius Philostratos kızı Gnome'nin mezarı için, hem kendisinin hem de eşinin heykelleri ile bunların üzerine yerleştirildiği sütunu yaptırdığını öğrenmekteyiz. Marcius Philostratos'un *c.R.*'si bu hakkı efendisi Marcius Titianus'tan elde eden babası Sex. Marcius Damianus'tan kaynaklanmaktadır.

²⁷² *JGR* III 494. 496. 500 B II 13 v.d.'de Μολεβουλουβάσιος olarak okunan isim, WÖRRLE 1988: 73, n.135'te Μολέβου Λουβάσιος şeklinde yorumlanmaktadır.

P333
MARCIVS PROTHYMOS

A [Kabalia/Tyriaion]

DAVIS 1895: 125, no. 17; HILL 1895: 125, no. 17; NAOUR 1980: 75, no. 33 (sat. 1 v.d.):

Μάρκιος Πρόθυ|μος καὶ Μαρκία | Γοργονίς ἀπελεύ⁴θεροι Μαρκ(ί)ου Θό|αντος Ἄρ-
τεμειν | τὴν ἑαυτῶν θυγ|[ατ]έρα φιλοστο[ργίας] ⁸ [καὶ μν]ήμης [χάριν].

LIT NAOUR 1980: 75 v.dd.; MILNER 1998: 8, no. 10.19

TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı

ORI Tyriaion

TRI Quirina

Υπαραίdaki belgeden, Oinoandalı Marcius Thoas'ın (P334) azadlıları olan Marcius Prothymos ile Marcia Gorgonis'in (P319), kızları Artemeis için bir mezar yaptırmış oldukları öğrenilmektedir. Marcius Prothymos'un *c.R.*'si eşi ile birlikte kendilerini azad eden efendisi Marcius Thoas'a dayanmaktadır.

P334
MARCIVS THOAS

A [Kabalia/Tyriaion]

DAVIS 1895: 125, no. 17; HILL 1895: 125, no. 17; NAOUR 1980: 75, no. 33 (sat. 4)

Bk. P333, A

B [Lykia/Ksanthos]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B II (sat. 1–8; 15–21):

(sat. 1–8)

... Τροκόνδας τρίς ἔσχεν υἱὸν Θόαντα. τοῦ Θόαντος υἱοὶ Μουσαῖος καὶ Θόας, ὧν ὁ ⁴
μὲν ἐχρημάτισεν Λικίν|νι[ος] Μουσαῖος, ὁ δὲ ἔτ[ε]ρος Μάρκιος Θό[α]ς, ἀμφοτέ|ροι
δ[ε] ἐλυκιάρησαν. κτλ. (PHI)

(sat. 15–21)

... ἀπὸ τοῦ Μαρ|[κίου Θό]αντος καὶ Μαρκίας | [Γῆς, θ]υγατρὸς Μαρκίου Μο¹⁶[λε]βου
Λουβάσιος, υἱὸς Μάρ|[κιο]ς Φλαυιανὸς Θόας καὶ θυ|[γά]τηρ Τάτιον. ὁ τοῦ Μαρκί|[ου]
²⁰Θόαντος υἱὸς Φλαυιανὸς | [Θό]ας ἄτεκνος τελευτᾷ, κτλ. (PHI)

C [Lykia/Ksanthos]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 227; HEBERDEY – KALINKA 1897: 46; IGR III 496 (sat. 1)

Bk. P280, B

D [Lykia/Ksanthos]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 179, no. 228; HEBERDEY – KALINKA 1987: 46; IGR III 494 (sat. 3 v.d.)

Bk. P297, B

LIT LARSEN 1946: 57–58; ECK 1970b: 65 v.dd.; WÖRRLE 1988: 99; MILNER 1998: 8, no. 10.19; REITZENSTEIN 2009: 202 v.d., no. 5

TEM M.S. I. yy. ortaları

ORI Oinoanda

TRI Quirina

FP2 • λυκιάρχης (B)
• ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (C. D)

Thoas oğlu ve bir Trokondas'ın torununun torunu olan Marcus Thoas, Balbouralı *Arkhiereia* Marcia Ge'nin (P318) eşidir. Kendisi gibi Birlik Başrahipliği yapmış olan Licinnius Mousaios'un (1) (P298) erkek kardeşi, Licinnius Thoas'ın (P315) eşi olan Licinnia Tation (P280) ile Marcus Flavianus Thoas'ın (P328) babaları ve Licinnius Maximus'un (P297) büyük babasıdır (SG 1.13). Torunu Licinnius Maximus'un onurlandırıldığı D belgesi ile kızı Licinnia Tation'un onur yazıtı olan C belgesinde eşi Marcia Ge ile birlikte *arkhiereus*; Licinnia Flavilla'nın (2) *heroon* yazıtının ilgili satırları olan B belgesinde ise *lykiarkhes* olarak anılmaktadır. Tyriaion'dan bulunmuş olan A belgesinde Marcus Thoas'ın, Marcus Prothymos (P333) ve Marcia Gorgonis (P319) adlı iki azadlısı söz konusudur. REITZENSTEIN 2009: 220 v.d., no. 5, söz konusu bu yazıtı Thoas'ın Tyriaion civarındaki toprak mülkiyetinin bir işareti olarak görmektedir. Eşi Marcia Ge ile birlikte üstlenmiş olduğu Birlik Başrahipliği, imparatorlar Nero/Vespasianus zamanına tarihleniyor olmalıdır (REITZENSTEIN 2009: 220 v.d., no. 5).

Marcus Thoas (P334) ağabeyi gibi hem *lykiarkhes*'lik hem de *arkhiereus*'luk yapmıştır. Nero ya da Vespasianus zamanına tarihlenmesi gereken Birlik Başrahipliği görevini eşi Marcia Ge (P318) ile birlikte üstlenmiş olduğu anlaşılan Marcus Thoas, *Marcus gens* adının gösterdiği gibi, c.R.'yi bizzat kendisi Vespasianus zamanı valisi Sex. Marcus Priscus (M.S. 67/68 ya da 69/70)²⁷³ aracılığıyla elde etmiş olmalıdır²⁷⁴. Marcus Thoas'ın Tyriaion civarından tanınan 2 azadlısı, Thoas'ın bu civardaki toprak mülkiyetinin, dolayısıyla ailenin toprak zengini olduğunun işareti olarak görülebilir.

²⁷³ ECK 1970b: 65 v.d.; *FdXanth* VII: s. 29 v.d.

²⁷⁴ JAMESON 1966: 125; WÖRRLE 1988: 65, n. 79; 99.

P335
SEX. MARCIVS TITIANVS

- A [Lykia/Balboura]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 39, no. 53; *AE* 1899, 176; *IGR* III 472; DOBSON 1978: 234, no. 116, 1; NAOUR 1978: 112, n. 51 v.d. (sat. 9 v.d.)
Bk. P327, D
- B [Lykia/Balboura]
MILNER 1998: 6, no. 6; *SEG* 48, 1562 (sat. 5 v.d.)
Bk. P326, A
- C [Lykia/Oinoanda]
HALL *et alii* 1996: 132 v.d.; *SEG* 46, 1709 III B–C (sat. 11 v.d.):
[— — —] ΑΔ [— — — | — — — ἄ]πὸ Τεῖτο[υ — — — ⁴ — — — καὶ Τληπολε?]μίδος γεννᾶ[ται Φλάβιλλα? — — — | τελευτᾶ δὲ ἢ Φλάβιλ?]λα ἄτεκνος Τλη[πολεμῖς? γα- μέται? — — — | — — — υἱῶ Οὐρη?]ανίου καὶ γεννᾶ Α[— — — | Ἡ Τάτιο?]ν ἐπιγαμηθεῖσα Τλ[η]πολέμ[ω — — — γεννᾶ ⁸ Τληπ]όλεμον καὶ Τληπολεμ[ίδα? καὶ — — —] | *vac.* δα' τὴν Τληπολεμίδα ἐπ[ιγαμεί — — —] | *vac.* καὶ γεννᾶ Δηιοτηρ[ιανόν' ἀπὸ — — — δος καὶ Τιτι]ανοῦ *vac.* τοῦ γενο[μένου πρεμποπειλαρίου γείνον] ¹² *vac.* ται Δ ν ηιοτ[ηριανὸς ὁ Λυκιάρχης καὶ] | *vac.* θ ν υγάτ[ηρ Λυκία ἢ ἰέρεια τῶν Σεβαστῶν], | *vac.* ἢ γα[μηθεῖσα Λικινίω Λόνγω τῶ λυκι] | *vac.* αρχη[σαντι καὶ ἐπιτελέσαντι μο] ¹⁶ *vac.* νο- μαχία[ς καὶ θηριομαχίας] | *vac.* ἀπὸ τῆς Τλ[ηπολεμίδος καὶ τοῦ] | *vac.* Ἰέρωνος Κλαύ[διος Δηιοτηρια] | *vac.* νὸς Ἀσιάρχ[ης καὶ Κλαύδιος] ²⁰ *vac.* Πολέμων Ἀ[σιάρχης καὶ Κλαυ] | *vac.* δία Εὐελθῖς, [ἢ γαμηθεῖσα] | *vac.* Κλαυδίω Ὀ[ρέστη συγκλητι] | *vac.* κῶ, ἐξ ὧ[ν Τληπο]λεμῖς ἢ] ²⁴ *vac.* θυγ[άτηρ καὶ Κλαύδι] | *vac.* ο[ς Ὀρέστης ὁ υἱός].
- D [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B III (sat. 28–31)
Bk. P300, B
- E [Lykia/Pinara]
IGR III 576; *TAM* II 532; DOBSON 1978: 234, no. 116, 2 (sat. 4 v.d.)
Bk. P300, B
- F [Lykia/Tlos]
2009 yılı Şubat Ayı'nda Alman Arkeoloji Enstitüsü Eskiçağ Tarihi ve Epigrafi Komisyonu'nda (Münih) düzenlenen *Lykia* Konulu *Workshop*'ta M. ZIMMERMANN tarafından zikredilmiştir.
- G [Lykia/Tlos]
2009 yılı Şubat Ayı'nda Alman Arkeoloji Enstitüsü Eskiçağ Tarihi ve Epigrafi Komisyonu'nda (Münih) düzenlenen *Lykia* Konulu *Workshop*'ta M. ZIMMERMANN tarafından zikredilmiştir.

PRO	<i>PIR</i> ² L 209; <i>RE</i> 28/14.2 (1930) 1596, s.v. «Marcius, no. 105» (STEIN); <i>RE</i> 13 (1973) 288, s.v. «Lykia» (JAMESON); <i>PME</i> II (1977), s.v. «T. Marcius Deiotarianus, no. M 27» (DEVIJVER)
LIT	BIRLEY 1969: 80; DOBSON 1978: 24; 45; 48; 81; 84; 89; 117; 127; 235; WÖRRLE 1988: 63; HERZ 1992: 99; ONUR 2001: 171; BRANDT – KOLB 2005: 106; REITZENSTEIN 2009: 208, no. 13
TEM	M.S. I. yy.'in 2. yarısı – M.S. II. yy. başı
ORI	Balboura
TRI	Quirina
FP1	• <i>primuspilus</i> (A. C–E) • <i>praefectus cohortis</i> (A) • <i>tribunus legionis</i> (A. E)
FP2	• λυκίαρχης (D) • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (F)

Titianus'un Balboura kökenli olduğunu, oğlu T. Marcius Deiotarianus'un (P327) onurlandırıldığı A belgesinden kesin olarak öğrenmekteyiz. Tlos'tan bulunmuş olan G belgesinden ise O'nun Quirina *tribus*'una mensup olduğu bilgisi gelmektedir. A belgesinden Titianus'un oğlu T. Marcius Deiotarianus'tan, E belgesinden ise Marcia Lykia adlı kızından haberdar bulunmaktayız.

Önce *primuspilus* olarak profesyonel askerlik yapmış olan (A. C–E) Titianus, *primuspilus*'luktan sonra, Atlı Sınıfı'na yükselen birçok örnekten bilindiği gibi (*DNP* 10 (2001), 326 v.d., s.v. «Primuspilus» [CAMPBELL]), başarılı bir asker olması dolayısıyla muhtemelen İmparator Domitianus zamanında *Ordo equester*'e girmiş olmalıdır. F belgesinden anlaşıldığı üzere, Titianus'un Germania'da Domitianus'a karşı ayaklanan Germania valisi L. Antonius Saturninus İsyanı'nı bastırmak için düzenlenen mücadeleye katılmış olması, O'nun Domitianus zamanında Atlı Sınıfı'na kabulünün bir kanıtı olarak görülebilir (REITZENSTEIN 2009: 208, no. 13).

Ordo equester kariyerinden sonra, ileri yaşlarında Balboura'da servetiyle kamusal yapıları finanse etmiş olan Titianus, bu nedenle kentin *ktistes*'lerinden birisi olarak onurlandırılmıştır (A). Titianus'un sadece Balboura'da değil Tlos'ta da bir takım kamusal yapı faaliyetlerini finanse ettiği, Tlos tiyatrosunda bulunan ve en geç M.S. II. yy. ortalarına tarihlenmesi gereken bir onur yazıtından anlaşılmaktadır (F). Buna göre, Tlos'ta *proskenion* ile *gymnasium*'un bir *eksedra*'sını inşa ettiren Titianus, ayrıca halka buğday bağışları yapmış ve elçilik seyahatleri üstlenmiştir (REITZENSTEIN 2009: 208, no. 13).

Vatandaşlık hakkını, muhtemelen bu hakkı Vali Sex. Marcus Priscus aracılığıyla elde etmiş olması gereken babasından miras almış olan Balbouralı Sex. Marcus Titianus (P335), Traianus zamanı Birlik Başrahibi'dir (REITZENSTEIN 2009: 208, no. 13). Atlı Sınıfı kariyerinden sonra, Birlik Başrahipliği yapmış olması gereken Titianus, hem *lykiarkhes* (D) hem de *arkhiereus* (F) olarak belgelenmektedir. Titianus'un *lykiarkhes*'lerin, *strategos*'ların ve *nauarkhos*'ların soyundan gelmekle

övlmesi, Balbouralı *Marcius*'ların Lykia Birliği'ndeki Hellenistik Çağ'dan beri süregelen üstün konumlarını göstermektedir.

B belgesinde Titianus'un *oikonomos*'u olarak anılan ve muhtemelen O'nun tarafından azad edilmiş olmaları dolayısıyla *Marcius gens* ismini taşıyan Marcus Philostratos'un (P332) babası Marcus Damianus'un (P326) açıkça görüldüğü üzere *Sex. praenomen*'ini taşıyor olması, Marcus Titianus'un da *Sex. praenomen*'inin işareti olarak kabul edilebilir (REITZENSTEIN 2009: 208, no. 13).

P336
SEX. MEMMIVS MANNES

A [Lykia/Oinoanda]
CIL XVI 177:

Intus: tabella II

... | *A(nte) d(iem) VI Dec(embres) | Aemiliano et. Iuliano cos. | ex gregale* ¹⁶ *Sex. Memmio Clearchi filio) Manni | Oniando ex Lycia.*

Extrinscus: tabella I

... | *A(nte) d(iem) VI kal(endas) Dec(embres)* ¹⁶ *M. Barbio Aemiliano | ex gregale | Sex. Memmio Clearchi filio) Mani | Oniando ex Lycia ...*

LIT ECK 2009: 138
TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
ORI Oinoanda
FP1 • *militaverat in classe praetoria Misenensi*

Yukarıda metni verilen askeri diplomasından tanıdığımız *Sex. Memmius Mannes* bir Klearkhos oğludur. İlgili belgeden Misenium'da *praetoria* donanmasında²⁷⁵ 26 yıl askerlik yapmış emekli olmuş bir *veteranus* olduğu anlaşılmaktadır. Askeri diplomasından, kendisinin Oinoandalı olması ve donanmada görev yapmış olması dışında bir bilgiye sahip olamadığımız bu kişi, *c.R.*'yi askerlik görevi sonrası M.S. 140 yılında Antoninus Pius zamanında almış görünmektedir.

P337
P. MERCVSENVS THEODOTOS

A [Lykia/Tlos]
ADAK – ŞAHİN 2004: 97 v.d., no. 12; SEG 54, 1453 (sat. 8 v.d.):

²⁷⁵ Misenium'daki donanma *praetoria* unvanını Vespasianus tarafından almış ve M.S. 70 yılından itibaren bu unvanı taşımıştır, konu hk. bk. MACKAY 1999: 231.

[*Dis manibus*] | [*P. Mercuseni*] | [*alumni cari]ssim[i]*] | *P. Mercusenus* | *Theodotus patron(us)* ⁴ *v scriba. vac.* | *v v* Θεοί[ς κατ]αχθον[ίους] | Π. Μερκ[υσ]ηνίου υπ[έρ] | θρεπτοῦ τιμωτάτο[υ] ⁸ Π. Μερκουσήνιος | *vac.* Θεόδοτος πατρων *vac.* | σκρειβας *vac.*

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Tlos
FP3 • *scriba*

Kâtip P. Mercusenus Theodotos, beslemesi P. Mercusenus için yaptırmış olduğu mezarın yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınmaktadır (ADAK – ŞAHİN 2004: 105). Theodotos'un Hellen *cognomen*'i, O'nun *c.R.*'yi sonradan elde eden yerel bir kişi ya da Hellen olduğunu göstermektedir. Belgenin çift dilli karakteri Theodotos'un imparatorluk yönetiminde faaliyette bulunduğu göstergesi olarak kabul edilebilir. O Latince ismini kendisine Roma vatandaşlık hakkının verilmesi için aracılık eden nüfuzlu bir Romalı'ya borçlu olmalıdır (ADAK – ŞAHİN 2004: 105).

Mercusenus gens adı Aqueleia'dan 2 yazıtta belgelenmektedir: *Gens* ismi olarak Udinese'den (BRUSIN 1992: no. 1284. 3295) ve gene aynı bölgeden *cognomen* olarak karşımıza çıkmaktadır (ALFÖLDY 1984: 84 v.d., no. 31).

P338 P. MERCVSENVS

A [Lykia/Tlos]
ADAK – ŞAHİN 2004: 97 v.d., no. 12; SEG 54, 1453 (sat. 6)
Bk. P337, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Tlos

Latince ve Hellence olarak kaleme alınmış çift dilli bir yazıt olan yukarıdaki belge Kâtip P. Mercusenus Theodotos'un (P337), beslemesi P. Mercusenus için yaptırmış olduğu mezarın yazıtıdır (ADAK – ŞAHİN 2004: 105). P. Mercusenus, doğup büyüdüğü evde efendisi P. Mercusenus Theodotos tarafından evlat edinildikten sonra, O'nun *praenomen* ve *gens* adını almıştır²⁷⁶. 9. satırdaki *patronus* kelimesi muhtemelen Theodotos'un ölmüş evlatlığı üzerindeki hamilik rolüne işaret etmektedir (ADAK – ŞAHİN 2004: 105).

²⁷⁶ ADAK – ŞAHİN 2004: 105'e göre, P. Mercusenus'un bir köle olarak doğup büyüdüğü evin efendisi tarafından sonradan evlat edinilmesinden ötürü, *threptos* kelimesinin Latince karşılığı *alumnus*'tan daha çok *verna* olarak tamamlanmalıdır.

P339
C. MESSIVS

A [Lykia/Kadyanda]

WÖRRLE – WURSTER 1997: 405, B I; SEG 47, 1806 col. I (sat. 21):

... χωρίον Γαίου Μεσσίου Πετρωνίου τοῦ καὶ Κερεου κτλ.

TEM M.S. 138 sonrası

ORI Kadyanda

Dereköy'den bulunmuş olan Kırsal Zeus Kült alanı ile ilgili düzenlemelere ilişkin yazıtın ilgili satırlarından, Petronius *alias* Cereus oğlu C. Messius'un Dereköy'deki yerleşim civarında toprak sahibi olduğu öğrenilmektedir. Aynı yazıttan bilinen Cereus kızı Akka (B II 7) ile aralarında bir akrabalık ilişkisi olup olmadığı konusu açık değildir. Cereus ismi Kibyrtis'ten Boubon'dan da bilinmekle birlikte²⁷⁷, Dereköy'den sözü edilen bu kişilerin Boubon ile herhangi bir bağlantısı olup olmadığı bilinmemektedir (WÖRRLE – WURSTER 1997: 443).

Küçükasya'dan başka *Messius*'lar biliniyor ise de²⁷⁸, Petronius'un *C. Messius* isimleri O'nun vatandaşlık hakkının kime dayanabileceği konusunda bilgi vermemektedir.

P340
METTIA ANDROBIANE

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B V (sat. 9)

Bk. P346, B

LIT REITZENSTEIN 2009: 248 v.d., no. 54

TEM M.S. II. yy. sonları – M.S. III. yy. başları

ORI Ksanthos

TRI Terentina?

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtından aile bağları öğrenilen Mettia Androbiane, M.S. 150 yılı *arkhiereus*'u Mettius Androbianus'un (P343) kızıdır. Kuzeni Claudius Eirenaios (P121) ile evlenen Androbiane'nin, bu evlilikten Oinoandalı Epikurosu filozof Diogenes ile özdeş olabilecek Flavianus Diogenes'in eşi olan kızı Claudia Androbiane (P071) dünyaya gelmiştir (SG 1.6; 1.14).

²⁷⁷ ROBERT 1937: 366 v.d.; *IBubon* 29.

²⁷⁸ Küçükasya'dan bilinen diğer *Messius*'lar için bk. SALOMIES 1996: 126.

P341
METTIA KLEONIS

- A [Lykia/Oinoanda]
HALL *et alii* 1996: 137 v.d.; SEG 46, 1709 III D (sat. 14)
Bk. P346, A
- B [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B V (sat. 5 v.d.)
Bk. P346, B
- LIT REITZENSTEIN 2009: 226 v.d., no. 35
TEM M.S. II. yy.'ın ortaları
ORI Ksanthos
TRI Terentina?

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtından aile bağları öğrenilen Mettius Eirenaios'un (P326) kızı, Mettia Ptolemaïs (P342) ve Birlik Başrahibi Mettius Androbios'un (P343) kız kardeşleridir. Oinoanda'dan Licinnia Ge Lykia (P275) ve M. Claudius Flavianus'un (P132) oğlu olan Claudius Longus (P150) ile evlenmiş ve bu evlilikten kuzeni Mettia Androbiane (P340) ile evlenen Claudius Eirenaios (P121) dünyaya gelmiştir (SG 1.6).

P342
METTIA PTOLEMAÏS

- A [Lykia/Oinoanda]
HALL *et alii* 1996: 137 v.d.; SEG 46, 1709 III D (sat. 14)
Bk. P346, A
- B [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B V (sat. 10 v.d.)
Bk. P346, B
- PRO PIR V2 573
LIT REITZENSTEIN 2009: 226 v.d., no. 35
TEM M.S. II. yy.'ın ortaları
ORI Ksanthos
TRI Terentina?

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtından aile bağları öğrenilen Mettius Eirenaios'un (P346) kızı ve Mettia Kleonis (P341) ile Birlik Başrahibi Mettius Androbios'un (P343) kızkardeşleridir (SG 1.6). *Consul* Sınıfı'ndan olduğu öğrenilen Mettia Ptolemaïs'in, Ksanthos, Patara ya da Kadyanda'dan bilinen *Senatus* Sınıfı'na mensup ailelerden biriyle evlilik bağı kurmuş olduğu düşünülebilir (REITZENSTEIN 2009: 226 v.d., no. 35).

P343

METTIVS ANDROBIOS

A [Lykia/Oinoanda]

HALL *et alii* 1996: 137 v.d.; SEG 46, 1709 III D (sat. 10 v.d.)

Bk. P346, A

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B V (sat. 9)

Bk. P346, B

C [Lykia/Rhodiapolis]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161, XII B; IGR III 739 XII B; TAM II 905 XII B; KOKKINIA 2000: XII B (sat. 2 v.d.):

... | [E]πι ἀρχι(ερέος) Με[τ]ίου Ἀνδροβίου [— — —] κα' | 'Ρουπίλιος Σεουή[ρ]ος, Ἀνδροβίω λυκίαρχῃ χαίρε[iv.] κτλ. (PHI)

LIT LARSEN 1946: 57; LETTA 1994: 245; REITZENSTEIN 2009: 248 v.d., no. 54

TEM M.S. II. yy. ortaları

ORI Ksanthos

TRI Terentina?

FP2 • λυκίαρχης (A. B)

• ἀρχιερέως τῶν Σεβαστῶν (C)

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtından aile bağlantıları öğrenilen Mettius Androbios, Eirenaios torunu ve *Lykiarkhes* Mettius Eirenaios'un (P343) oğlu, Mettia Kleonis (P341) ve Mettia Ptolemaïs'in (P342) kardeşleri, kuzeni Claudius Eirenaios (P121) ile evlenen Mettia Androbiane'nin (P340) ve ismini tam olarak bilemediğimiz Birlik Başrahipliği yapmış olan bir Mettius ---'un babasıdır (A. B) (SG 1.6).

Opramoas Mezar Anıtı yazıtının ilgili satırları olan C belgesi, İmparator Antoninus Pius'un Mettius Androbios'un *arkhiereus*'luğu zamanında Lykia Birliği'ne gönderdiği bir kararname olup, aynı belgede Vali Rupilus Severus'un tam olarak tarihlenemeyen bir mektubunun gönderildiği adres bu kez *Lykiarkhes* Androbios'tur. Androbios'un *arkhiereus*'luk tarihi, O'nun *arkhiereus* olarak anıldığı C

belgesinin aynı zamanda İmparator Antoninus Pius'un 13. *tribunicia potestas* yetkisine göre tarihlenmesinden ötürü, kesin olarak M.S. 150 yılıdır (REITZENSTEIN 2009: 248 v.d., no. 54).

P344
METTIVS APELLES

A [Lykia/Oinoanda]

WÖRRLE 1988: 4; SEG 38, 1462 (sat. 5 v.d.):

... Οἱ πρε[σβεύσαν]τες ἦσαν Ἀρτέμων Διογένους Τοβωλάσιος, Σιμωνίδης δ, Μέττιος Ἀπέλλης, κτλ. (PHI)

LIT WÖRRLE 1988: 75

TEM M.S. II.'in 1. yarısı

ORI Oinoanda

TRI Terentina?

FP3 • πρεσβεύω

Oinoandalı Demosthenes'in festival vakfı için imparatora gönderilen 3 elçiden birisidir. Ailesi vatandaşlık hakkını İmparator Traianus zamanı valisi C. Trebonius Proculus Mettius Modestus'a (P445) borçlu olmalıdır.

P345
METTIVS AVRELIVS ATTALOS *alias* PIGRES

A [Lykia/Kadyanda]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 143, no. 119; TAM II 688 (sat. 3 v.d.)

Bk. P261, G

TEM Marcus Aurelius sonrası

ORI Kadyanda

CC Telmessos

FP3 • ἀγωνοθέτης θέμιδος, ἧς κατέλιπεν Φανιανή ἢ καὶ Ἀμμία Φανίου τοῦ καὶ Φιλώτα

Agonothetes'lik ve *lykiarkhes*'lik yapmış olan Kadyandalı Iulius Mettius Aurelius Philotas'ın (P261) oğludur. Babasının sadece Kadyanda vatandaşı olduğu bilinirken, oğlu Attalos'un Kadyanda'nın yanı sıra, Telmessos ve adı tam olarak bilinmeyen bir başka kentin daha vatandaşı olduğu öğrenilmektedir. Babası gibi Phaniane *alias* Ammia tarafından Kadyanda'da kurulmuş olan oyunlarda *agonothetes*'lik yaptığı bilinmektedir.

P346
METTIVS EIRENAIOS

A [Lykia/Oinoanda]

HALL *et alii* 1996: 137 v.d.; SEG 46, 1709 III D (sat. 13):

... ⁸... προτέραν δὲ Κ]λαυδιαν Ἀ ν υδροβι|[ανήν Ξανθίαν? θυγατέρ]α Κλαυδίου
Εἰρηναί|[ου Ξανθίου και? Καδυανδέ]ως, ἔγγονον Μεττίου | [Ἄνδροβίου ... Ξανθίου] λυ-
κιάρχου, ἀνεψιὰν ¹² [Μεττίου?] λυκιάρχου, ἀνπόγονον | [Μεττίου Εἰρηναίου] υἱοῦ
Εἰρηναίου ν'Ἰππολόχου, | [ἀνεψιὰν δὲ και Με]ττίας Πτολεμαῖδος ὑ|[πατικῆς Ξαν- θίας]
και τῶν ἕξ ἐκ ν[ε]ινης Φλαυί|[ων — — —].

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B V (sat. 7 v.d.):

... ⁴ [τ]οῦ Φλαυίου Τιτιανοῦ Κα[πίτ]ωνος ἀ|δελφὸς Λόνγος γ[ήμ]ας Μετ|τίαν Κλεωνί-
δα Ξα[ν]θίαν, θυ|γατέρα Μεττίου [Εἰ]ρη ⁸ναίου Λυκιάρχου[υ], ἀδελ|φὴν Μεττίου
Ἄνδροβίου | Λυκιάρχου κα[ι Μ]εττί[α]ς | [Πτο]λεμαῖδος [ὑπα(?)τι ¹²κῆς, ἔχει υἱ]ὸν
Κλαύδι|[ον — — —] κτλ. (PHI)

LIT REITZENSTEIN 2009: 226 v.d., no. 35

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Ksanthos

TRI Terentina?

FP2 • λυκιάρχης (B)

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtından akrabalık ilişkileri öğrenilen Mettius Eirenaios, Eirenaios oğlu Hippolokhos torunudur (A. B). Mettia Kleonis (P341), Birlik Başrahibi Mettius Androbios (P343) ve Mettia Ptolemaïs'in (P342) babaları, Mettia Androbiane'nin (P340) dedesi ve belki de Epikuroşçu Oinoandalı filozof Diogenes ile özdeş olabilecek Flavianus Diogenes'in eşi olan Claudia Androbiane'nin (P071) büyük dedesidir (A) (SG 1.6). B belgesinden *lykiarkhes*'lik yapmış olduğunu öğrendiğimiz Eirenaios bu görevi, Birlik Başrahipliği kesin olarak M.S. 150 yılına tarihlenen oğlundan yola çıkılarak, Hadrianus zamanında üstlenmiş olmalıdır. REITZENSTEIN 2009: 226 v.d., no. 35'e göre, Eirenaios'un *lykiarkhes*'liği M.S. 126–9 yılları arasına tarihlenebilir.

Hippolokhos torunu ve Eirenaios oğlu olan Mettius Eirenaios'un dedesi ve babasının muhtemelen henüz Roma vatandaşı olmamalarından yola çıkan REITZENSTEIN 2009: 226 v.d., no. 35'e göre, ailenin *c.R.*'yi elde eden ilk ferdi Mettius Eirenaios olmalıdır. REITZENSTEIN, Eirenaios'un bu hakkı, muhtemelen M.S. 126–29 yıllarında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olduğu düşünülen bir Mettius Modestus²⁷⁹ aracılığıyla, belki de Birlik Başrahipliği görevi dolayısıyla elde etmiş

²⁷⁹ WÖRRLE 1988: 40, M. Flavius Aper ile Sufenas Verus'un valiliği arasında, yani M.S. 126–9 yıllarında, M.S. 99/100–102/3 yılı *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi C. Trebonius Proculus Mettius Modestus'un (P445) yeğeni olan ikinci bir Mettius Modestus'un valilik

olduğunu düşünmektedir. Kızı Mettia Kleonis'in Oinoanda'dan Licinnius Mou-saios'un (2) geç nesil torunlarından Claudius Longus (P150) ile evli olması dolayısıyla *Licinnius*'ların soy ağacı yazıtında zikredilen Eirenaios'un bir diğer kızı olan Ptolemaïs'in *consul* rütbesinden biri ile evli olduğu öğrenilmektedir (B).

REITZENSTEIN 2009: 226 v.d., no. 35, onomastik ve kronolojik nedenlerden dolayı Eirenaios'un, Lykia'nın ilk *arkhiereus*'u olan Eirenaios kızı Ptolemaïs'in bir torunu olabileceğini düşünmektedir. Bu düşüncüyü, her ikisinin de Ksanthos kökenli olmasının yanı sıra, Ptolemaïs ve Eirenaios isimlerinin Mettius Eirenaios'un ailesinde sık sık kullanılmış olması da desteklemektedir.

P347
METTIVS ---

A [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B V (sat. 9)
Bk. P346, B

LIT REITZENSTEIN 2009: 248 v.d., no. 54; 293 v.d., no. 120
TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı?
ORI Ksanthos
TRI Terentina?
FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Licinnia Flavilla (2) (P273) *heroon* yazıtından aile bağları öğrenilen Mettius Androbios'un (P343) tam adını bilemediğimiz *lykiarkhes* oğlu olmalıdır (SG 1.6). Babasının *arkhiereus*'luğu M.S. 150 yılına tarihlendiğine göre, oğlu Mettius ---, Marcus Aurelius zamanında Birlik Başrahipliği yapmış olmalıdır.

P348
PACONIVS EPAPHRODEITOS

A [Lykia/Patara]
TAM II 438; ENGELMANN 2006a: 311; ENGELMANN 2007b: 167 (sat. 9. v.d.)
Bk. P350, B

TEM M.S. I. yy.
ORI Patara

yapmış olduğunu düşünmektedir. Sufenas Verus ile Domitius Seneca arasında bir valinin daha var olduğunu düşünen Eck 1983: 169 ise yeğen Modestus'un valiliğini M.S. 130–3 yıllarına tarihlemektedir.

Paconius Hermias (P350) tarafından yaptırılmış olan *heroon*'un mezar yazıtı olan yukarıdaki belgeden, söz konusu mezara gömülmeye izni olanlardan birinin de Hermias'ın oğlu Tib. Claudius Paconianus Moskhos'un (P155) bir azadlısı olması gereken Paconius Epaphrodeitos olduğunu öğrenmekteyiz.

P349

PACONIVS EUPHROSYNOS

A [Lykia/Patara]
TAM II 438; ENGELMANN 2006a: 311; ENGELMANN 2007b: 167 (sat. 9. v.d.)

Bk. P350, B

TEM M.S. I. yy.
ORI Patara

Paconius Hermias (P350) tarafından yaptırılmış olan *heroon*'un mezar yazıtı olan yukarıdaki belgeden, Hermias'ın oğlu Tib. Claudius Paconianus Moskhos'un (P155) bir azadlısı olması gereken Paconius Euphrosynos'un da bu mezar evine gömülmeye izni olduğu anlaşılmaktadır.

P350

P. PACONIVS HERMEIAS *alias* ETHIKOS

A [Lykia/Patara]
ENGELMANN 2006a: 308; ENGELMANN 2007b: 162 v.dd., no. 6 (sat. 23):

... | Π. Πακώνιος Ἑρμίας Ρ° κτλ.

B [Lykia/Patara]
TAM II 438; ENGELMANN 2006a: 311 (sat. 2 v.d.):

Τὸ μνημεῖον κατεσκευάσεν ἐκ θεμελίων σὺν τῇ καμάρῳ καὶ τῷ ἀν[ω]γγείῳ οἴκῳ καὶ τῷ περιβόλῳ καὶ [τῷ ἐν] τῷ μνημ[ε]ίῳ πλ[ά]τῃ Πόπλιος Πακώνιος Ἑρμείας | ὁ καὶ Ἡ[θ]μικός Ρόδιος καὶ Παταρ[ε]ὺς ἑαυτ[ῶ] ἐπὶ τῷ ἀποτεθῆναι αὐτὸν καὶ γυναῖκα ἀ[ὐ]τοῦ ⁴ Οὐειλίαν Νείκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῶ[ν] Τιβέριον Κλαύδιον Πακωνιανὸν Μόσχον μό-
| νους ἐν τ[ῶ] τῆς ψαλίδος μέ[ρ]ει σκα[ῶ], οὗ [ἡ] μολυ[β]ῆ θή[κ]η ὑπὲρ τὸ ὑποσόριον·
ἄλλῳ δὲ μηδ[ενί] | ἐξεῖναι ἐν τῇ θήκῃ ταύτῃ τεθῆναι. | ἐντίθεσ[θ]αι ἐπιτ[ε]ρ[ε]ῖα πρὸς
[τούτ]ο[ις] καὶ τῆν? Π]λωτιαν Πακωνίαν ἐπικ[λ]ησίν τ[ε] ⁸ καὶ Μόσχην θυγατέρ[α]
ἀ[ὐ]τ[οῦ] κ[αὶ] Θέρ[μ]ο[ν] [κα]ὶ Πρέποντ[α] καὶ Σύ[ν]φο[ρ]ο[ν] Σ[υ]νφόρο[υ] υἱ[οῦς] | τὸ
γένος καὶ Οὐειλίαν Νείκ[η]ν τ[ῆ]ν γ[ε]νομένην γυναῖκα Ο]υειλί[ο]υ Σ[υ]νφόρο[υ] καὶ
Πακώνιον Εὐφόρο[υ] υἱὸν ἀπελευθέρων Μόσχου [καὶ] Ἐπαφρόδειτον υἱὸν [Ο]υειλία[ς]
Νείκης· ἄλλῳ δὲ μηδενὶ ἐξεῖν[αι] ¹² εἰς {εἰς} ταύτας τὰς θήκας ἢ τὴν ψαλίδ[α] ἀποθέσθαι
τινὰ μηδὲ συνχωρῆσαι θείναι, ἢ τὸν θέντ[α] | ἢ συνχωρήσαντα ὀφείλειν τῷ το<ὐ>
κυρίου Κ[α]ίσαρος [φ]ίσκ[ω] ✕ ἔχοντος τὸ τρίτον τοῦ μη|νύσαντος· δούλους δὲ καὶ
ἀπελευθέρους Πακωνίου Μόσχου καὶ κληρονόμων αὐτο[ῦ] | ἐξεῖν[αι] τίθεσθαι εἰς τὸ
ὑποσόριον· ἂν δὲ τίνα ἕτερον τεθῆναι θελήσω, ἐγγράψω ¹⁶ [δι'] ἀρχείων. (PHI)

LIT JAMESON 1966: 136; ENGELMANN 2006a: 311; ENGELMANN 2007b: 167
 TEM M.Ö. I. yy. sonu – M.S. I. yy.
 ORI Patara
 CC Rhodos

B belgesinden Rhodos ve Patara vatandaşı olan P. Paconius Hermeias'ın, kendisi, eşi Vilia Neike (P378) ve oğlu Tib. Claudius Paconianus Moskhos (P155) için bir *heroon* yaptırmış olduğu öğrenilmektedir. Pataralı bir grup vatandaşın Dionysios adlı bir şahsa teşekkürlerinin ifadesi olarak yaptırdıkları ve üzerinde muhtemelen Dionysios'un bir heykelinin de bulunduğu kaide yazıtı olan A belgesinin 23. satırında Dionysios'u onurlandıranlar arasında P. Paconius Hermeias'ın da adı geçmektedir. İlgili bu satırda Hermeias'ın ismini takip eden P^o kısaltması ENGELMANN 2007a: 164'e göre 'Ρόδιος'un kısaltması olmalıdır.

P351

L. SEPTIMIVS FLAVIANVS FLAVILLIANVS

A [Lykia/Oinoanda]

HALL 1979: 161, no. 2; SEG 29, 1439; SEG 44, 1195 (sat. 1 v.d.):

[Λού]κιον Σεπτίμιον | [Φλαο]υ[α]νὸν [Φ]λαβιλια|[νὸ]ν ἱερονείκην παρά ⁴[δοξ]ον νεικήσαντα ἀνδρῶν | [παν]κράτιον θέμιδος [. .] | Με]λεαγρείων, ἐπὶ ἀγωνοθέτου Αὐρηλίου Ἀντιπάτρου ⁸[τ]οῦ καὶ Κλεάρχου Στεφάνου *vac.* ἢ πατρίς.

B [Lykia/Oinoanda]

HALL 1979: 161, no. 3; SEG 29, 1441; SEG 44, 1196 (sat. 1 v.d.):

Λούκιον Σεπτίμιον | Φλαβιανὸν Φλαβιλια|[νὸ]ν ἱερονείκην παρά ⁴δοξον νεικήσαν[τα ἀν]δρῶν πάλην θέμιδος | [. .] Με]λεαγρείων, ἐπὶ ἀγωνοθέτου Αὐρηλίου Ἀντι ⁸πάτρου τοῦ καὶ Κλ[εάρχ]ου Στεφάνου Μολε[υς] | Στεφάνου, *v* ἢ πατρίς | Ἀθήνας *vac.* [⁹Ἀργ?]ΟΣ ¹²Λαοδι|εῖαν Ἄργος Σάρδεις τὸν Ἐφε|σον [Νέ]αν|[Πό]λιν.

C [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 49, no. 64; SEG 44, 1194 B (sat. 1 v.d.):

Λούκιον Σεπτίμιον | Φλαβι|[α]νὸν Φλαβιλια ⁴ανὸν παράδοξον | στεφθέντα παίδων | πάλην ἐπὶ ἀγωνοθέτου Αὐρηλίου ⁸[Κ]ροίσου Σιμωνίδου | Κροίσου Τληπολέμου πανηγύρεως | Με]λεαγρείων ιγ' ¹²*vac.* ἢ πατρίς *vac.* | *vac.* εὐτυχῶς. *vac.*

D [Lykia/Oinoanda]

HOLLEAUX – PARIS 1886: 231 v.d., no. 11; HALL 1979: 161, no. 4; HALL – MILNER 1994: 15, no. 5; SEG 44, 1169 (sat. 10)

Bk. P259, K

LIT ROBERT 1960: 354, n. 8; HALL 1979: 123; HALL *et alii* 1996: 123

TEM M.S. II. yy.'in 2. yarısı

- ORI Oinoanda
 CC Balboura, Tlos
 FP4 • στέφω παίδων πάλην πανηγύρεως Μελεαγρείων ιγ' (C)
 • νικάω ἀνδρῶν πανκράτιον θέμιδος Μελεαγρείων (A. D)
 • νικάω ἀνδρῶν πάλην θέμιδος Μελεαγρείων (B)

A–C belgelerinden Oinoanda’da düzenlenen *Meleagreia* Festivalleri’nde çocuklar arası güreş, yetişkinler arası *pankration* ve yetişkinler arası güreş müsabakalarında zaferler kazandığı öğrenilen L. Septimius Flavianus Flavillianus, söz konusu belgelerde bu başarılarından ötürü onurlandırılmaktadır. B ve D belgelerinden, bu başarılarının Oinoanda sınırlarını aştığı anlaşılan Flavianus Flavillianus’un, Atina, Sardes, Laodikeia, Argos, Ephesos, Neapolis ve adı günümüze ulaşmamış diğer başka kentlerde de zaferler kazanmış olduğu öğrenilmektedir. D belgesinden Oinoanda kenti dışında Balboura ve Tlos kentlerinin de vatandaşı olarak anılmaktadır.

L. Septimius Flavianus Flavillianus’un, Oinoandalı filozof Diogenes’in oğlu Flavillianus ile özdeş olabileceği düşünülmektedir²⁸⁰. Buna göre Flavillianus, Licinia Flavilla (2) mezar anıtı yazıtında yalın Hellen adı ile anılmış olmasından dolayı, yazıtın kaleme alındığı tarihte henüz İmparator Septimius Severus’tan kaynaklanmış olması gereken vatandaşlık hakkına sahip olmamalıdır (HALL *et alii* 1996: 123). Flavillianus’un *c.R.*’si bir sporcu olarak kazanmış olduğu parlak zaferlerle bağlantılı olmalıdır.

P352

L. SEPTIMIUS THERONIDES

- A [Lykia/Patara]
 BULUT – KİMYONAK 2002: 402; SEG 52, 1448; İŞKAN 2002: 145–164:
 (A)
 Ὀλύμπια - Πύθια - Καπιτώλια - Ἄκτια - Κοινὰ Ἀσίας
 (B)
 Ἀδριάνεια
 (C)
 ἐν Καισαρ(ε)ία Καππαδόκων
 (D)
 Διδύμα - Κοινὸν Ἀσίας - Κομόδιος
 (E)
 Κοινὰ Βειθυνῶν

²⁸⁰ HEBERDEY – KALINKA 1897: 48, no. 64; IGR III 193, no. 16, n. 42.

(F)
ἐν Σίδῃ τὸ β´

(G)
Λουκίου Σεπτιμίου Θηρωνίδου παραδόξου διαταξαμένου μηδένα ἕτερον — — — εἰ μὴ
ὅταν καιρὸς τέκνων μου — — —]

LIT ENGELMANN 2007: 135

TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı

ORI Patara

FP4 • νικῶν Ὀλύμπια Πύθια Καπιτώλια Ἄκτια Κοινὰ Ἀσίας Ἀδριάνεια ἐν Καισαρ(ε)ία
Καππαδόκων Διδύμα Κοινὸν Ἀσίας Κομόδιος Κοινὰ Βειθυνῶν ἐν Σίδῃ τὸ β´

Kendisine ait olan lahtin yukarıda verilen yazıtından tanınan *paradoksonikes* L. Septimius Theronides'in, *Olympia, Pythia, Capitolia, Aktia, Koina Asia, Hadrianeia* ve *Bithynia Koinon'u*, Kappadokia'daki Kaisareia'da ve Side'de zaferler kazanmış bir atlet olduğu öğrenilmektedir. Söz konusu lahtin, dolayısıyla L. Septimius Theronides'in tarihlenmesi ile ilgili olarak öne sürülen fikirler şöyledir: Lahtin ön ve yan yüzlerinde yukarıda sayılan ünlü *agon*'ların isimleriyle birlikte betimlenen ödül çelenkleri sikkeler üzerinde de karşılaşılan bir betimdir. Ödül çelenkleri sikke betimi olarak ilk kez Commodus zamanında Tarsos ve Nikaia sikkelerinde ortaya çıkmıştır. Severuslar zamanında çok sık rastlanan bu motif, Gallienus zamanına kadar kullanılmaya devam etmiştir. Söz konusu motif ile son olarak İmparator Aurelianus zamanında Kremna'da darbedilen sikkelerde karşılaşılmaktadır. Tarihlleme için bir diğer önemli kriter Theronides'in *L. Septimius* isimleridir. Sporculara agonistik başarılarından ötürü, imparatorlar tarafından vatandaşlık hakkı verilerek sosyal sınıflarının yükseltilmesi sıklıkla karşılaşılan bir durumdur. Theronides de Roma vatandaşlık hakkını belki de Roma'da *Capitolia Agon*'unda kazanmış olduğu zaferden sonra bizzat İmparator Septimius Severus'tan elde etmiştir. Bir diğer tarihlleme kriteri ise, Kaisareia'da kazanılan zaferden haber veren ödül çelenği içerisindeki ἐν Καισαρίᾳ Καππαδόκων yazısıdır. Kappadokia Kaisareiası büyük ihtimalle M.S. 205 yılı yazı/sonbaharında «Hieros Severios Philadelphios Koinos Agon» lejandı ile sikke darbetmiştir (SYDENHAM 1933: 107 v.dd.; *BMC Galatia, Cappadocia and Syria*, 82, no. 280, Taf. 12, 2). Patara'dan bulunan bu lahitte Kappadokialılar'ın Kaisareiası yazısıyla kastedilen de söz konusu *agon* olmalıdır. 'Ev Καισαρίᾳ Καππαδόκων yazısı oyunun adının bir parçası olup ismin geri kalanı boya ile yazılarak tamamlanmış olabilir. Çünkü tek başına bu yazıt bir anlam taşımamaktadır.

P353
SVLPICIA AGRIPPINA

- A [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III; ERTEKİN 2002: 89, A (sat. 4–12):
Bk. P356, B
- LIT SYME 1995: 278
TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı
ORI Patara

Licinnia Flavilla'nın mezar anıtı yazıtından aile bağları öğrenilen Sulpicia Agrippa, Senatör Sulpicius Pollio (1) (P444) ve Claudia Ammiana Dryantilla'nın (P069) kızları, C. Sulpicius Iustus Dryantianus (P356) ve Sulpicius Pollio'nun (2) (P357) kardeşleridir. M.S. 193 yılı *consul ordinarius*'u Sosius Falco²⁸¹ ile evlenmiştir.

P354
C. SVLPICIA DIDYMIANA

- A [Africa/Utica]
VEYNE 1961/2: 10 v.dd.; AE 1964, no. 179; AE 1973, no. 575; ERTEKİN 2002: 89, C (sat. 1):
*C(aiae) Sulpiciae [Di]dymianae c(larissimae) [f(eminae)], | coniugi Q(uinti) Vin[i(i)]
Victorini c(larissimi) v(iri), fil(iae) | C(aii) Sulpici Iusti c(larissimi) v(iri) | Calpurnius
Gabini[us] | patronae.*
- PRO RE Suppl. 15 (1978) 748, s.v. «C. Sulpicia Didymiana, no. 117a» (W. Eck)
LIT ECK 1992: 375
TEM M.S. III. yy. ortaları
ORI Patara

Calpurnius Gabinius ya da Gabianus adlı bir kişi tarafından kendisi için yaptırılmış olan heykelin kaide yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınan C. Sulpicia Didymiana, Uticalı Senatör Q. Vinius Victorinus'un eşi ve C. Sulpicius Iustus'un (P356) kızı olarak anılmaktadır. *Usurpator* Religianus'un eşi ya da annesi olan Sulpicia Dryantilla'nın (P355), düşünüldüğü gibi Sulpicius Iustus Dryantianus'un kızı olması halinde, C. Sulpicia Didymiana, Sulpicia Dryantilla'nın kız kardeşidir (SG 1.12).

²⁸¹ Sosius Falco hk. bk. *PIR* III 557; BARBIERI 1925: 112, no. 481; *RE* 3A (1927) 1180, s.v. «Sosius, no. 5» (GROAG).

P355
SVLPICIA DRYANTILLA

A [Panonia/Carnuntum]

KUBITSCHKEK 1899: 216 v.dd., no. 1-2:

Ön Yüz: Yarım ay üzerinde sağa dönük Dryantilla büstü;
SVLP DRYANTILLA AVG

Arka Yüz: Ayakta cepheden Iuno, öne doğru uzatmış olduğu sağ elinde bir sunu kabı tutmakta, sol koluyla bir mızrağa dayanmış;
IVNO REGINA; IVNONI REGINE

- PRO RE 4.A (1931) 821, s.v. «Sulpicius Iustus, no. 86» (GROAG); RE Suppl. 15 (1974) 748, s.v. «C. Sulpicius Iustus, no. 117a» (ECK)
- LIT DESSAU 1899: 201, n. 1; E. GROAG 1899: 207 v.dd.; LAMBRECHTS 1937: 38, no. 361; BARBIERI 1952: 114, no. 492; JAMESON 1966: 125-130; GÖBL 2000: 60 v.d.; THOMASSON 1984: 286, no. 68; RÉMY 1989: 318, no. 269
- TEM M.S. III. yy. ortaları
- ORI Patara

Sulpicia Dryantilla'nın adını ve betimlerini taşıyan Panonnia'dan bulunmuş bir grup sikke, O'nun Gallienus'a karşı imparatorluk iddiasında bulunan Regalianus'un eşi ya da annesi olduğunu göstermektedir²⁸². Oinoanda'dan Licinnia Flavilla (2) (P273) tarafından yaptırılmış olan mezar anıtının giriş duvarı üzerinde yer alan jenealoji yazıtından Patara'dan *Lykiarkhes* Claudius Dryantianus'un (P120) torunu Aelia Platonis (P006) ile Claudius Agrippinus'un (2) (P098) kızları olan bir Claudia Ammiana Dryantilla tanınmaktadır (SG 1.12). Licinnia Flavilla'nın (2) uzaktan akrabalarından birisi olan Dryantilla, DESSAU 1899: 200'e göre *Augusta* Sulpicia Dryantilla'nın büyük annesi ya da büyük annesinin annesi olmalıdır. DESSAU 1899: 201, *Augusta*'nın Claudia Ammiana Dryantilla ile eşi Sulpicius Pollio'nun (1) (P444) kızları olmasının, Licinnia Flavilla'nın *heroon* yazıtında Dryantilla'nın bütün çocuklarının isimlerinin zikredilmiş olmasına rağmen, Sulpicia Dryantilla'nın bahsinin geçmemesinden ötürü, olası olmadığı görüşündedir. Sulpicia Dryantilla muhtemelen Claudia Ammiana Dryantilla ile Sulpicius Pollio'nun (1) oğulları olan Sulpicius Pollio (2) (P357) ya da Sulpicius Iustus'tan (P356) birisinin kızı olmalıdır.

²⁸² DESSAU 1899: 200; RE Suppl. 15 (1974) 748, s.v. «C. Sulpicius Iustus, no. 117a» (ECK).

P356

C. SVLPICIVS IVSTVS DRYANTIANVS

A [Africa/Utica]

VEYNE 1961/2: 10 v.dd.; AE 1964, no. 179; AE 1973, no. 575; ERTEKİN 2002: 89, C (sat. 4 v.d.)

Bk. P354, A

B [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III; ERTEKİN 2002: 89, A (sat. 4–12):

... ⁴ ἀπὸ τῆς Κλαυδίας Ἀμμιανῆς | Δρυαντίλλης καὶ Σουλπικίου Πωλλίωνος συνκλη-
τικού | Σου[λ]πίκιος Ἰούστος ὁ ἀνθυ ⁸πατεύσας Λυκίας καὶ Παμφυλίας καὶ Σουλπίκιος
Πωλλίων ὁ πρεσβεύσας σὺν | τῶ ἀδελφῶ καὶ Σουλπικία | Ἄγριππεῖνα ἢ γαμηθεῖσα ¹²
[Σ]οσίω Φάλλκω[ν]ι ὑπατικ[ῶ] κτλ.

C [Pisidia/Senir]

FRENCH 1991: 55 v.d., no. 5; AE 1991, no. 1528; ERTEKİN 2002: 89, B (sat. 14 v.d.):

*Imperator Cæsar | L. Septimius Severus | [Pius] Pertinax [Aug] ⁴ Arabicus Adiab[eni]|cus
Parthicus | max pontife[x] | [ma]x trib potest [VI] ⁸ imp XII cos II procos | v {v}p p et Imp
Caesar | M Aurelius Anto|ninus [Augustus et] ¹² [[P Septimius Geta]] | Caes. restituerent
| per Ca[i]um Sulpici[um] Iustum Dr[y] ¹⁶antianum proç<o>s | v | VIII | ἢ.*

PRO RE 4A (1931) 813, s.v. «Sulpicius Iustus, no. 73» (GROAG); RE Suppl. 15 (1978) 748, s.v.«C. Sulpicius Iustus, no. 71» (ECK)

LIT DESSAU 1899: 201, n. 1; LAMBRECHTS 1937: 38, no. 361; BARBIERI 1952: 114, no. 492; JAMESON 1966: 125–130; THOMASSON 1984: 286, no. 68; RÉMY 1989: 318, no. 269; ERTEKİN 2002: 89 v.d.

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı

ORI Patara

FP1 • *procosonsul provinciae Lyciae et Pamphyliae* (B)

Senatör Sulpicius Pollio (1) (P444) ve Claudia Ammiana Dryantilla'nın (P069) oğulları olan C. Sulpicius Iustus, Septimius Severus zamanında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmıştır (B). B belgesinden Sulpicius Iustus'un M.S. 193 yılı *consul ordinarius*'u Sosius Falco ile evlenen kız kardeşi Sulpicia Agrippina'dan (P353) haberdar bulunmaktayız. Isparta'da bulunmuş ve M.S. 198 yılına tarihlenen bir mil taşı olan C belgesinden, C. Sulpicius Iustus'un tam adı öğrenilmektedir: Buna göre, Iustus anne tarafından gelen Dryantianus ismini de taşımaktadır. *Usurpator* Regelianus'un annesi ya da eşi olan Sulpicia Dryantilla (P355), Sulpicius Iustus Dryantianus'un ya da erkek kardeşi Sulpicius Pollio'nun (2) kızı olmalıdır. A belgesinden, C. Sulpicius Iustus'un Utica kökenli Senatör Q. Vinius Victorinus'un eşi olan kızı C. Sulpicia Didymiana'nın varlığı öğrenilmektedir (SG 1.12).

P357
C. SVLPICIVS POLLIO (2)

A [Italia/Roma]

CIL VI 2086; PASOLI 1949: 165 v.d., no. 86 (sat. 9):

...[XIII kal(endas) Iun(ias)] adfuerunt L(ucius) Armenius Peregrinus praet(or), promag(ister), Cn(aenus) Catilius Severus, T(itus) Statilius Silianus, C(aius) Sulpicius Pollio, Aelius Coeranus ...

B [Italia/Roma]

CIL VI 2103b, (sat. 6; 9):

[— — — et immolavit C(aius) Sulpicius Polli]o promag(ister) ...[— — — adfurent] C(aius) Sulpicius Pollio, P(ublius) Aelius Coeranus Iun(ior) ...

C [Italia/Roma]

CIL VI 2104a (32388); PASOLI 1949: 166 v.d., no. 88 (sat. 9):

... Catil(ius) Severus, Statil(ius) Silianus, Sulpic(ius) Pollio, Fl(avianus) Archelaus, Armenius [Peregrinus].

D [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III; ERTEKİN 2002: 89, A (sat. 4–12)

Bk. P356, B

PRO PIR 1 III 730; RE 4A (1931) 821, s.v. «C. Sulpicius Pollio, no. 87» (GROAG)

LIT DESSAU 1899: 201, n. 1; LAMBRECHTS 1937: 38, no. 363; BARBIERI 1952: 114, no. 494; JAMESON 1966: 125; RÉMY 1989: 318, no. 269; ERTEKİN 2002: 91

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı

ORI Patara

FP1 • *legatus Augusti pro praetore provinciae Lyciae et Pamphyliae* (D)

Senatör Sulpicius Pollio (1) (P444) ve Claudia Ammiana Dryantilla'nın (P069) oğulları olan C. Sulpicius Pollio (2) (P357), Septimius Severus zamanında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti *legatus*'luğu yapmıştır. *Usurpator* Regalianus'un eşi ya da annesi olan Sulpicia Dryantilla (P355), Sulpicius Pollio'nun (2) veya erkek kardeşi Sulpicius Iustus Dryantianus'un (P356) kızı olmalıdır. DESSAU 1899: 199 v.dd., Caracalla zamanında «Arval Kardeşler» rahibi olarak belgelenen (A. B) C. Sulpicius Pollio'nun, baba Sulpicius Pollio ile mi yoksa oğlu *Legatus* Pollio ile mi özdeş olduğu konusunda kesin bir şey söyleyemezken, GROAG 1931, O'nun oğul Sulpicius Pollio olduğunu düşünmektedir. Sulpicius Pollio, *Africa Utica*'da onurlandırılan Senatör Q. Vinius Victorinus'un eşi C. Sulpicia Didymiana'nın (P354) babası olmalıdır (SG 1.12).

P358
VLPIVS AMMIANVS

A [Lykia/Oinoanda]

HALL 1981: 53, c; SEG 31, 1293; SEG 44, 1190 (sat. 2):

Αὐρ. Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Μακεδόνις | Οὐλπίου Ἀμμιανοῦ Οἰνοανδῆς καὶ | Καὶ *vac.* σα-
ρεὺς Κιβυράτης νεικήσας ἐν ἑδύξω παιδῶν πανκράτιον πανηγύ|ρεως γ', δωρεᾶς Ἀντι-
πατριανοῦ Ἀ[ν]|δροβίου, ἀγνωστοθετοῦντος Μ. Αὐρ. | Ἑρμαίου τοῦ καὶ Πανηγυρικοῦ Ἑρ-
μαίου ⁸ τοῦ εὐσχημονεστάτου. *vac.* (PHI)

TEM M.S. III. γγ. βασι

ORI Oinoanda

CC Kaisareia (Kibyrtis)

FP4 • νικάω παιδῶν πανκράτιον πανηγύρεως, δωρεᾶς Ἀντιπατριανοῦ Ἀνδροβίου

Yukarıdaki belgeden, Oinoanda ve Kibyrtis Kaisareiası vatandaşı olan Ulpius Ammianus oğlu Aurelius Aleksandros *alias* Makedonis'in M. Aurelius Hermaios'un *agonothetes*'liği zamanında çocuklar arası *pankration* müsabakasında zafer kazandığını öğrenmekteyiz.

P359
VLPIVS IVLIVS

A [Lykia/Sidyra]

TAM 176 B (sat. 34):

... Οὐλπιος Ἰούλιος κτλ. (PHI)

TEM M.S. II. γγ.'ın 2. yarısı

ORI Sidyra

FP3 • δημότης

Yukarıdaki belgeden, Sidyra *Demos*'u üyelerinden olduğu anlaşılmaktadır.

P360
VLPIVS ---

A [Lykia/Telmessos]

TAM II 22; BÉRARD 1890: 174, no. 7 (sat. 6):

[Τε]λμησέων τῆς [μη]|τροπόλεως τοῦ [Λυκί|ω]ν ἔθνους ἢ [βου ἄλ]ῆ καὶ ὁ δῆμος [— —
—.]ιανὸν υἱὸν [— — — | ..]ου Οὐλπίου [— — — | .ο]ῦ παραδόξου [περι-
⁸οδ?]ονείκου Τελ[μησ]|σέα καὶ Καισαρέα [καὶ Λυ?|δά]την καὶ Ξάνθιον [νεική|σα]ντα
παιδῶν τῆν [πά ¹²λην] ἐνάτην ἀχθε[ῖσαν] | θέ]μιν ἀγνωστοθε[τοῦν|τ]ος Εὐτυχ[έους? |

δι?)ἄ τοῦ Ἀγαθο[— — — ¹⁶ το]ῦ Ἐπαφροδ[είτου | τ]οῦ καὶ Εὐτυχ[έ|ου]ς Τελμησσέως.
(PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Telmessos
FP4 • νικάω παίδων τὴν πάλην ἐνάτην ἀχθεΐσαν θέμιν

Yukarıdaki belgede, isminin sonu *-ianus* ile biten ve Telmessos, Kaisarea, Lydai ile Ksanthos vatandaşı olarak anılan tam adını bilemediğimiz bir kişi, dokuzuncu *themis agon*'unda çocuklar arası güreş müsabakasında kazandığı zaferden ötürü onurlandırılmaktadır. Söz konusu belgeden onurlandırılan kişinin muhtemelen dedesinin *Ulpus gens* ismini taşıyan bir Roma vatandaşı olduğu anlaşılmaktadır.

P361
VALERIA MEIS

A [Lykia/Kadyanda]
WÖRRLE – WURSTER 1997: 405, B I; SEG 47, 1806 B I (sat. 32):

... χωρίον Οὐαλερίας Μεις συνβ^ο α' κτλ.

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
ORI Kadyanda

Dereköy'den bulunmuş olan kırsal Zeus kült alanı ile ilgili düzenlemelere ilişkin yazıtın ilgili satırlarından, Valeria Meis'in²⁸³ Dereköy civarında toprak sahibi olduğu öğrenilmektedir.

P362
VALERIVS HERMAIOS

A [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 50, no. 67; SEG 44, 1191:

Ἡ βουλή καὶ ὁ δῆμος | ἐτείμησεν Οὐαλέριον Ἑρμαῖ|ον Ἀρτέμωνος Ἑρμαίου Ἀρτέμω⁴νος
Κρατέρου τελευτήσαντα | προμοίρως, νεανίαν κόσμιον, | γονέων ἐπισήμων καὶ πλείστας
| ἀρχὰς τῆ πατρίδι τετελεκότων, ⁸ ἀγωνισάμενον ἐνδόξως τὴν | τῶν παίδων πάλην ἐν τῇ
| ἀχθείσῃ δευτέρα θέμιδι πανη|γύρεως Μελεαγρείων ὑπὸ ἄ¹²γωνοθέτου Σιμωνίδου |
Κροΐσου Τληπολέμου δΐς. (PHI)

TEM M.S. II. yy. sonu
ORI Oinoanda

²⁸³ Epikorik bir isim olan Meis adı için bk. ZGUSTA 1964: 308.

FP4 • ἀγωνίζομαι τὴν τῶν παίδων πάλην ἐν τῇ ἀχθείσῃ δευτέρα θέμιδι πανηγύρεως
Μελεαγρείων

Yukarıdaki belgeden, Krateros'un beşinci göbekten torunu, Artemon oğlu olan güreşçi Valerius Hermaios'un genç yaşta öldüğü öğrenilmektedir. Simonides'in *agonothetes*'liğini yaptığı *Meleagreia* Şenlikleri'nde çocuklar arası güreş müsabakasında zafer kazanmış olan Valerius Hermaios, ileri gelen bir aileye mensuptur.

P363

C. VALERIVS PRISCVS

A [Lykia/Kadyanda]

CIG III 4227; TAM II 694 (sat. 1 v.d.):

Τὸ ἡρῶν κατεσκεύασεν Γάιος Οὐαλέριος | Πρεῖσκος αὐτῶ καὶ τέκνοις καὶ Ἡλίω
[ἀ]δελ[φ]ιδῶ καὶ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τέκνοις κ[α]ὶ τοῖ[ς] ⁴ ἐξ [α]ὐτῶν καὶ [θ]ρηπταρ[ίω]
αὐτοῦ Ὀνη[σ]ίμω καὶ | τοῖς ἐξ αὐτοῦ, ἐτέρω δὲ οὐδενί. (PHI)

TEM M.S. 120 sonrası

ORI Kadyanda

C. Valerius Priscus, kendisi ve aile fertleri için yaptırmış olduğu mezarın yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanınmaktadır. C. *Valerius* isimleri Priscus'un *c.R.*'sinin yaklaşık M.S. 120/1–121/2 ya da 121/2–122/3 yıllarında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olan C. Valerius Severus²⁸⁴ ile bağlantılı olabileceğini düşündürmektedir.

P364

VERANIA DORIS

A [Lykia/Ksanthos]

TAM II 363 (sat. 1)

Bk. P165, A

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Ksanthos?

TRI Clustumina?

Yukarıdaki belgeden, Verania Doris adlı bir kadının, eşi Claudius Sardonyks (P165) için bir mezar yaptırdığı öğrenilmektedir.

²⁸⁴ Vali hk. ayrıntılı belge ve bilgiler için bk. RÉMY 1988: 298, no. 243.

Veranius adı Doris'in atalarının *c.R.*'yi M.S. 43/4–47/8 yılı *Lycia* Eyaleti valisi Q. Veranius aracılığıyla elde etmiş olduğuna işaret etmektedir. Eşinin *Claudius gens* adını taşıyor olması Doris'in vatandaşlık hakkının babasına dayandığını göstermektedir.

P365
VERANIA MION

A [Lykia/Ksanthos]

DAVIS 1895: 106, no. 12; TAM II 323 (sat. 1):

Τὸ ἡρώων Οὐρηρανίας Μίου Ξανθίας, | ἐν ᾧ ταφήσεται αὐτὴ καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς | τέκνα·
ἐτέρῳ δὲ μὴ ἐξὸν εἶναι τεθῆναι, ⁴ ἢ ὀφειλέσει τῇ Ξανθίων γερούσια ✕ χ'. | γεναμένην
γυναῖκα Ἀπολλωνίου τοῦ | Πολυστράτου. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Ksanthos
TRI Clustumina?

Yukarıdaki belgeden, Polystratos oğlu Apollonios'un eşi Ksanthoslu Verania Mion'un²⁸⁵ kendisi ve çocukları için bir mezar yaptırmış olduğu öğrenilmektedir.

P366
Q. VERANIVS(?) EUDEMOS (1)

A [Lykia/Ksanthos]

IGR III 628; BUREN 1908: 184, no. 7; TAM II 288 (sat. 9)

Bk. P376, D

LIT *FdXanth* VII: s. 282; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223; REITZENSTEIN 2005: 173,
no. 113; REITZENSTEIN 2009: 228, no. 37
TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı – M.S. II. yy.'in 1 yarısı
ORI Ksanthos
TRI Clustumina

Torunu Q. Veranius Tlepolemos'un onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden tanınan Q. Veranius? Eudemos, burada *praenomen* ve *gens* adı olmaksızın sadece Eudemos olarak anılmakla birlikte, Q. *Veranius* isimlerinin gösterdiği gibi ailenin *c.R.*'si *Provincia Lycia*'nın ilk valisi olan Q. Veranius'a dayanıyor olmalıdır. Bu nedenle Eudemos olasılıkla Q. *Veranius* isimlerini taşıyan bir Roma vatandaşıdır. Q. Veranius? Eudemos hakkında oğlu ve torunlarının onurlandırıldıkları belgelerden

²⁸⁵ Epikorik bir isim olan Mion adı için bk. ZGUSTA 1964: 318 v.d., no. 924.

bilinen akrabalık ilişkileri dışında bir bilgimiz yoktur: Q. Veranius Eudemos'un (2) (P367) babası, Q. Veranius Eudemos'un (3) (P368) ve Q. Veranius Tlepolemos'un (P376) dedeleri, Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos (P374) ve Marcia Tlepolemis'in (2) (P324) büyük dedeleridir (SG 1.14).

P367

Q. VERANIVS EUDEMOS (2)

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 68 (sat. 4)

Bk. P368, A

B [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 90 (sat. 1 v.d.)

Bk. P368, B

C [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 91 (sat. 15)

Bk. P174, A

D [Lykia/Ksanthos]

IGR III 628; BUREN 1908: 184, no. 7; *TAM* II 288 (sat. 9)

Bk. P376, D

PRO *RE* 8.A1 (1955) 959, s.v. «Veranius, no. 8» (GORDON)

LIT *FdXanth* VII: s. 282; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223; REITZENSTEIN 2005: 173, no. 113; REITZENSTEIN 2009: 228, no. 37

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Ksanthos

TRI Clustumina

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (D)
• γραμματεὺς (D)

Bir Q. Veranius? Eudemos (1) (P366) oğlu olan Q. Veranius Eudemos (2), *Arkhie-reus* Q. Veranius Tlepolemos (P376) ile Q. Veranius Eudemos'un (3) (P368) (B–D) babalarıdır (D) (SG 1.14). Oğlu Q. Veranius Tlepolemos'un onurlandırıldığı D belgesinden Clustumina *tribus*'una kayıtlı olduğunu öğrendiğimiz Veranius Eudemos'un, söz konusu belgede, Ksanthos vatandaşlığının yanı sıra, Roma vatandaşlığı da vurgulanmıştır. Lykia Birliği için Birlik Başrahipliği ve *grammateus*'luk memuriyetini üstlenmiş olduğu öğrenilen Eudemos, ayrıca hem kendi kenti hem de Birlik için çeşitli hayırseverliklerde bulunmuştur (D).

Q. Veranius Eudemos'un (2) oğlu Q. Veranius Tlepolemos'un Birlik Başrahipliği kesin olarak M.S. 149 yılına tarihlenebildiği için Q. Veranius Eudemos'un (2) aşağı yukarı Hadrianus'un yönetim yıllarının başında Birlik Başrahipliği yapmış olduğu söylenebilir.

TAM II 113'te de ismi tam olarak günümüze ulaşmamış bir *Arkhierews* Veranius zikredilmekle birlikte, O'nun söz konusu Q. Veranius Eudemos (2) ile özdeş olup olmadığı konusunda bir şey söylemek mümkün değildir.

P368

Q. VERANIVS EUDEMOS (3)

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 68 (sat. 4):

[— — —]ς τν τε νέων και γε|[ραιν — — —]σ τελέσαντα πασας |[— — —]ΙΜΩΣ και άγνς, υν ⁴ [Οηρανου Εϋ]δμο[υ, άδ]ελφν Οηρανου Τλη|πολέμου, πατέρα Οϋ[ηραν]ου Πρεσκου του και |[— — —]ΟΝ Τιβ[εριο]υ Κλαυδου Τηλεμάχου, |[πάντων ? άρχιερ]έων τ[ν Σ]εβαστν και γραμμα ⁸[τέων του Λυκων ξθνου]ς, πατέρα Μαρκας *vac.* |[άρχιερεία]ς τν Σεβαστν Λυκ[ων του κοινοϋ, τετειμημέ]νον υπ τε του Λυ|[κων ξθνους και] υπ τς πλεως τας ¹² — — — [τε]μας, *vac.* |[Ξανθων ή βουλή και ή γ]ερουσία και  δμος |[τν] — — — [και σ]υνήγορον. *vac. (PHI)*

B [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 90 (sat. 1 v.d.):

Κοντον Οηρανιον Κοντου Οηρανου |[Εϋ]δμου υν Κλοστομενα Εϋδημον Ρω-μαιον |[και Ξανθιον, άνδρα καλν και άγαθν λόγοις και ⁴ ήθεισιν και φιλοτεκνα διενένκαντα, πολειτε[υ]|σάμενον τ συμφέροντα και δι παντς συνήγο|ρον του δμου γενμενον, ιερατεϋσαντα τν Σε|βαστν και πρυτανεύσαντα και |[— — — ⁸ κ]α γυμ-νασιαρχήσαν[τα — — —]Σ τν τε νέων και γε|[ρ]αιων και τς λο[ιπς άρχ]ς τελέσαντα πσας |[μεγαλοφρόνως [και — — —]ΙΜΩΣ και άγνς, υν |[Οηρανου Εϋ]δμο[υ, άδ]ελφν Οηρανου Τλη ¹²λέμου, πατέρα Οϋ[ηραν]ου Πρεσκου του και |[Εϋ]δμου, π[π]ον Τιβ[εριο]υ Κλαυδου Τηλεμάχου, |[πάντων άρχ[ιερ]έων τ[ν Σ]ε-βαστν και γραμμα[τέων Λυκ]ων του [κοινοϋ, τετειμημέ]νον υπ τε του Λυ|[κων ξθ]νους και] υπ τς πλεως τας| *vac.* |[— — — τε]μας, *vac.* ²⁰ Ξα[νθων ή βουλή και ή γ]ερουσία και  δμος |[τν — — — και] συνήγορον. *vac. (PHI)*

C [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 91 (sat. 1 v.d.)

Bk. P174, A

LIT *FdXanth* VII: s. 282; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223

TEM M.S. II. yy. ortaları

ORI Ksanthos

TRI Clustumina

- FP2 • ἱερεὺς τῶν Σεβαστῶν (B)
 • πρύτανις (B)
 • γυμνασιάρχης (A. B)

Hadrianus'un yönetim yıllarının başında *arkhiereus* olan Q. Veranius? Eudemos'un (1) (P366) oğlu ve M.S. 149 yılı Birlik Başrahibi Q. Veranius Tlepolemos'un (P376) kardeşidir (SG 1.14). İmparator kültü rahibi, gençlerin ve yaşlıların *gymnasiarkhes*'i ve *prytanis* olarak kent alanında hizmetlerde bulunmuştur (A. B). Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos (P374) ve Marcia Tlepolemis (2) (P324) adlı her ikisi de Birlik Başrahipliği yapmış 2 çocuğunun varlığı bilinmektedir (B).

P369

Q. VERANIVS IASON

A [Lykia/Sidyra]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 65, no. 35; IGR III 589; TAM II 198 (sat. 2):

[Κοίντον Οὐηράνι]ον Κοίντου Οὐηρανίου Πτολεμαίου | [υἰὸν Κυρεῖνα Ἰάσ]ονα ἀρ-
 χιερατεύσαντα τῶν Σεβαστ[ῶν] | καὶ γραμματεύσ[αν]τα καὶ ἱερατεύσαντα καὶ ἀρχ[ιφυ-]
 λακὴ ἄσαντα τῷ ἔθνει κ]αὶ πρεσβεύσαντα πρὸς τοὺς Σεβασ[τ]οὺς εἰς Ῥώμην δωρε]άν,
 τελέσαντα δὲ καὶ τῇ πατρίδ[ι] | τὰς λειτουργίας πά]σας, τιμηθέντα ὑπὸ τῆς πόλεω[ς] | —
 — — ⁸ — — —]. (PHI)

- LIT ZIETHEN 1994: 39; 200, no. 152; BRÉLAZ 2005: 415, G26
 TEM M.S. I. yy. sonu-II. yy. başı
 ORI Sidyra?
 TRI Quirina
 FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν
 • γραμματεὺς?
 • ἀρχιφύλαξ
 • πρεσβεύω πρὸς τοὺς Σεβαστοὺς
 FP3 • ἱερατεύω

Yukarıdaki belgeden, Birlik Başrahipliği, 2 kez *arkhiphylaks*'lık, Roma'ya Augustuslar'a elçilik yaptığı ve vatani için birçok *leitourgia*'lar üstlendiği bilinen Quirina *tribus*'u mensubu Q. Veranius Iason, Q. Veranius Ptolemaios'un (P375) oğludur. ZIETHEN 1994: 39'a göre, Iason'un Roma'ya yapmış olduğu elçilik seyahati M.S. I. yy. sonları ile II. yy. başlarına tarihleniyor olmalıdır.

P370
VERANIVS KOMON

A [Lykia/Oinoanda]

WÖRRLE 1988: 8; SEG 38, 1462 (sat. 47):

... | τῶν Λικινιανοῦ Λύσωνος Ἀρτεμεισίου δ' [ἐγράφη πρ]οβουλε[ύ]σιμον Κόσμωνος
Κροίσου, Οὐηρανίου Κόμωνος καὶ Σιμωνίδου γ' Διογένους περὶ τῶν ἀν[ηκόν κτλ.

LIT WÖRRLE 1988: 70

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Oinoanda

TRI Clustumina?

Veranius Komon, Oinoanda'da giderleri C. Iulius Demosthenes'in (P244) vakfı tarafından karşılanacak olan *Demostheneia* Festivali'nin kuruluşunu belgeleyen yazıtın yukarıda verilen ilgili satırından tanınmaktadır. Buna göre, Licinianus Lyson'un (P438) Birlik Başrahipliği zamanında, Vali M. Flavius Aper'e *Demostheneia* Festivali'nin kuruluşu hakkında temaslarda bulunmak için gönderilen elçilik heyetindeki üç yazıcıdan birisidir. WÖRRLE 1988: 69 v.d.'ye göre, Komon'un c.R.'si *Lycia* Eyaleti'nin ilk valisi Quintus Veranius aracılığıyla elde edilmiş olmalıdır.

P371
VERANIVS NEIKOMEDES

A [Lykia/Ksanthos]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 93, no. 80; TAM II 378 (sat. 1 v.d.):

Οὐηράνιος Νεικο|μήδης Ἰμβραν {ου} | τὸν υἱὸν μνήμης χάριν· ⁴Ερμογένης ὁ καὶ Νει-
κο|μήδη<ς> | τὸν ἀδελφὸν μνί|ας χάριν. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı

ORI Ksanthos?

TRI Clustumina?

Yukarıdaki belgeden Imbranos oğlu Veranius Neikomedes'in, oğlunun anısına bir mezar yaptırmış olduğu öğrenilmektedir. Veranius Neikomedes'in anısına mezar yaptırmış olduğu oğlunun ismi söz konusu belgede belirtilmemiş olmakla birlikte, burada kardeşinin anısını onurlandıran Hermogenes *alias* Neikomedes, kuşkusuz Veranius Neikomedes'in bir diğer oğludur.

P372
VERANIVS PRISCIANVS

A [Lykia/Kyaneai]

HEBERDEY – KALINKA 1896: 1; IGR III 704 I (sat. 16 v.d.):

... ¹⁶ Ἐπὶ ἀρχιερέως τῶν Σεβαστῶν Οὐηρανίου Π[ρ]εισκιανοῦ μηνὸς Δεῖου κ' (?) | ἐπιστολῇ Μολέου τοῦ καὶ Ἀλκίμου Ἰουνίου Παίτω κτλ.

PRO RE 8.A1 (1955) 964, s.v. «Veranius, no. 14» (GORDON)

LIT *FdXanth* VII: s. 280 v.dd.; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223, n. 93; LETTA 1994: 217; 219 v.d.; 240; REITZENSTEIN 2005: 174, no. 115; REITZENSTEIN 2009: 215, no. 22

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Ksanthos?

TRI Clustumina?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Veranius Priscianus'un ismi, Kyaneai'dan Iason'un onur yazıtının, Moles *alias* Alkimos ve Vali Iunius Paetus arasındaki bir mektuplaşmaya dair kısmının tarihlenme formülünde (A) *arkhiereus* olarak anılmaktadır. Veranius Priscianus'un İmparator Kültü Rahipliği, A belgesinde Priscianus'un Flavius Sosos'un (P218) hemen ardından *arkhiereus* olarak anılmasından dolayı, Flavius Sosos'un sonrasına tarihleniyor olmalıdır. Gene söz konusu belgede, Veranius Priscianus'un ardından, Neikostratos oğlu Mausolos için bir onurlandırmanın tarihlenmesinde *arkhiereus* olarak Licinnius Stasithemis'in (P310) adının geçmesi, Priscianus'un Birlik Başrahipliği'nin Sosos ile Stasithemis arasında olması gerektiğini göstermektedir. Bununla birlikte, Priscianus'un Birlik Başrahipliği için kesin bir tarih vermek mümkün görünmemektedir. Bunun nedeni Veranius Priscianus'un *arkhiereus* olarak anıldığı A belgesinde, zamanının valisi olarak geçen D. Iunius Paetus'un valilik yılları konusundaki belirsizliktir: WÖRRLE 1988: 38'e göre, D. Iunius Paetus M.S. 142/3 yılları arasında valilik yapmış olmalıdır. RÉMY 1989: 303, no. 250 ve THOMASSON 2009: Col. 281, no. 30 da Paetus'un *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliğini WÖRRLE gibi, M.S. 142/3 yıllarına tarihlemişlerdir. TAM II: s. 350 ise Paetus'un valiliğinin M.S. 125/6 yıllarına tarihlenmesi gerektiğini düşünmüştür. Son olarak LETTA 1994: 240, Paetus'un valiliği için M.S. 121/2 yıllarını önermektedir. REITZENSTEIN 2005: 215, no. 22, Paetus'un valilik yıllarına değinmeksizin, Priscianus'un Birlik Başrahipliği'nin İmparator Traianus zamanının sonları ya da Hadrianus'un başlarına tarihlenmesi gerektiği iddiasındadır. Bu durumda REITZENSTEIN Paetus'un valiliğinin de aynı yıllara tarihlendiğini düşünmüş olmalıdır. Görüldüğü üzere, Paetus'un valiliğinin, dolayısıyla Priscianus'un *arkhiereus*'luğunun kesin olarak tarihlenmesi mümkün olmasa da, M.S. II. yy.'ın 1. yarısı gibi genel bir tarih vermek uygun olacaktır.

FdXanth VII no. 91, satır 13'te Ksanthos'tan Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos'un (P374) oğlu olan bir Veranius Priscianus'un adı geçmektedir. Ancak REITZENSTEIN 2005: 215, no. 22'ye göre, *Arkhiereus* Priscianus'un Birlik Başrahipliği'nin İmparator Traianus zamanının sonları ya da Hadrianus'un başlarına tarihleniyor olmasından ötürü iki şahıs arasında bir özdeşlik aramak mümkün değildir.

P373

VERANIVS PRISCIANVS

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 91 (sat. 13 v.d.)

Bk. P174, A

LIT *FdXanth* VII: s. 280 v.dd.; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223, n. 93; REITZENSTEIN 2005: 174, no. 115; REITZENSTEIN 2009: 215, no. 22

TEM M.S. II. yy. 2. yarısı – M.S. III. yy. başları

TRI Quirina

ORI Ksanthos

Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos'un (P374) oğludur (A) (SG 1.14). *IGR* III 704 I, sat. 17'de *arkhiereus* olarak adı geçen Veranius Priscianus ile özdeş olması, *Arkhiereus* Veranius Priscianus'un bu memuriyetinin İmparator Traianus zamanının sonları ile Hadrianus zamanının başlarına tarihlenmesi gerektiği tespitinden dolayı mümkün görünmemektedir (REITZENSTEIN 2009: 215, no. 22).

P374

SEX. VERANIVS PRISCVS *alias* EUDEMOS

A [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 91 (sat. 1 v.d.):

Σέξστον Οὐηράνιον Κοῖντου Οὐηρανίου Εὐδή|μου υἷον Κυρεῖνα Πρεῖσκον τὸν καὶ Εὐδήμον | Ῥωμαῖον καὶ Ξάνθιον, πολετευόμενον δὲ καὶ ἐν ταῖς ⁴ κατὰ Λυκίαν πόλεσι πάσαις, ἀρχιερέα Σεβαστῶν καὶ | γραμματέα Λυκίων, ἀγωνοθέτην ἰσολυμπίου πανηγύρεως ἔθνικῆς ἐν τῷ ἱερῷ, ἀγωνοθέτην τὸ τέταρτον | τῆς ἀγομένης πανηγύρεως ἐπὶ τῷ Σεβαστῷ Λητῶν, ⁸ πεποιημένον δωρεὰς εἰς τε πανηγύρεις καὶ κατασκευ|ὰς δημοσίων ἔργων, ἄρξαντα τῆς πα[τρ]ίδος καὶ πρὸ τῆς | ἀρχιερωσύνης πλεονάκις τετειμημένον ὑπὸ τοῦ Λυ|κίων ἔθνους καὶ ὑπὸ τῆς πατρίδος ταῖς κατ' ἔτος ¹² τειμαῖς, υἷον Οὐηρανίου Εὐδήμου πᾶσαν ἀρχὴν | τῆ πατρίδι τετελεκότος, πατέρα Οὐηρανίου Πρεῖ|σκιανοῦ παιδὸς ἐπ' ἀ[γα]θαῖς ἔλπισιν αὐξομένου, | ἔγγονον Οὐηρανίου Εὐδήμου, ἀνε[ψ]ιὸν Οὐηρανίου Τλη ¹⁶ πολέμου, θεῖον Κλαυδίου Τηλεμάχου, ἀρχιερέων | τῶν Σεβαστῶν καὶ γραμματέων Λυκίων, προγόνων | στρατηγῶν καὶ ἰπάρχων, ἀνδρα καλὸν καὶ ἀγαθὸν |

καὶ φιλόπατρῖν λόγοις καὶ ἤθεσι καὶ ἀγνεΐα διαφέροντα ²⁰ Ξανθίων ἢ πόλις ἢ τοῦ
Λυκίων ἔθνους μητρόπολις | τὸν ἴδιον πολεΐτην ἔνεκεν τῆς ἐν πᾶσιν ἀρετῆς. (PHI)

B [Lykia/Ksanthos]

LBW 1255; CIG 4276; BENNDORF – NIEMANN 1884: 92, no. 74; IGR III 627; TAM II 394
(sat. 1); SUCEVEANU 1991: 255

Bk. P090, A

LIT *FdXanth* VII: s. 280 v.dd.; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223, n. 93; REITZENSTEIN
2005: 174, no. 115; REITZENSTEIN 2009: 255 no. 63

TEM M.S. II. γγ.'ın 2. yarısı

ORI Ksanthos

TRI Quirina

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (A. B)
• γραμματεὺς (A)
• ἀγωνοθέτης ἰσολυμπίου πανηγύρεως ἐθνικῆς ἐν τῷ ἱερῷ (A)
• ἀγωνοθέτης τὸ τέταρτον τῆς ἀγομένης πανηγύρεως ἐπὶ τῷ Σεβαστῷ Λητῶν
(A)

Vatanı Ksanthos kenti tarafından onurlandırıldığı A belgesinden Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos'un hem aile bağlantılarına hem de faaliyetlerine ilişkin bilgiler gelmektedir. *Arkhierews* Veranius Eudemos'un (2) (P367) torunu, Veranius Eudemos (3) (P368) ile bir Marcia'nın oğlu olan Eudemos, *Arkhiereia* Marcia Tlepolemis'in (2) (P324) erkek kardeşidir (SG 1.14). Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos *gens* adını baba tarafından, kız kardeşi Tlepolemis (2) ise anne tarafından almış olmalıdır. Bununla birlikte, Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos'un babası gibi Clustumina *tribus*'una değil Quirina *tribus*'una kayıtlı olması, O'nun *c.R.*'sini anne tarafından ataları üzerinden almış olmasıyla bağlantılı olmalıdır.

A belgesinde, Roma ve Ksanthos vatandaşı olduğu belirtilen Eudemos, ayrıca «geri kalan diğer bütün Lykia kentlerinin de vatandaşı» olarak övülmektedir. Birlik Başrahipliği'nin ve *grammateus*'luğunun yanı sıra, kutsal alanda düzenlenen Birliğin «Olimpiyat Oyunları'na Eşdeğer» şenliğinde ve Letoon'da imparator için düzenlenen bir *panegyris*'te (*FdXanth* VII: s. 284) 3 kez *agonothetes*'lik yapmıştır. Vatanında hayır işleri yapan, yapılar inşa ettiren Eudemos, üstlenmiş olduğu memuriyetler ve *arkhierews*'luk dolayısıyla Birlik ve kenti tarafından «yıllık onurlar»la onurlandırılmıştır. REITZENSTEIN 2005: 174, no. 115'e göre, Eudemos Birlik Başrahipliği'ni kızkardeşi Marcia Tlepolemis (2) ile müşterek olarak yürütmüş olabilir. *FdXanth* VII 91'den Eudemos'un Veranius Priscianus isminde bir oğlu olduğu öğrenilmekle birlikte, burada söz konusu olan *Arkhierews* Veranius Priscianus değil, O'nun atalarından ya da akrabalarından birisi olabilir.

Ksanthos'tan bulunmuş olan bir yazıt fragmanında (B) *arkhierews* olarak ismi geçen Sex. V[---] muhtemelen Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos ile özdeş olmalıdır (REITZENSTEIN 2005: 174, no. 115).

P375

Q. VERANIVS PTOLEMAIOS

- A [Lykia/Sidyma]
 BENNDORF – NIEMANN 1884: 65, no. 35; *IGR* III 589; *TAM* II 198 (sat. 1)
 Bk. P369, A
- LIT LARSEN 1946: 63; ZIETHEN 1994: 200, no. 152; BRÉLAZ 2005: 415, G26
 TEM İmparatorluk Çağı
 ORI Sidyma
 TRI Quirina

Yukarıdaki belgeden Q. Veranius Ptolemaios'un, Birlik Başrahipliği, 2 kez *arkhi-phylaks*'lik, Roma'ya *Augustuslar*'a elçilik yapmış olan ve vatamı için birçok *leitourgia*'lar üstlenen Q. Veranius Iason'un (P369) babası olduğu öğrenilmektedir.

P376

Q. VERANIVS TLEPOLEMOS

- A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 68 (sat. 4 v.d.)
 Bk. P368, A
- B [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 90 (sat. 11 v.d.)
 Bk. P368, B
- C [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 91 (sat. 15 v.d.)
 Bk. P174, A
- D [Lykia/Ksanthos]
IGR III 628; BUREN 1908: 184, no. 7; *TAM* II 288 (sat. 3 v.dd.):

[Ξ]ανθίων ἡ βουλή καὶ ὁ δῆμος ἐτείμησεν χρυσῶ στεφάνῳ | [κ]αὶ εἰκόνι χαλκῇ ταῖς
 πρώταις καὶ δευτέραις τειμαῖς | καὶ τῇ διὰ βίου προεδρίᾳ Κοῖντον Οὐηράνιον Κοῖντου ⁴
 Οὐηρανίου Εὐδήμου υἱὸν Κλοστομείνα Τληπόλεμον Ῥωμαῖον καὶ Ξάνθιον, πολετευ-
 ὄμενον δὲ καὶ | ἐν ταῖς κατὰ Λυκίαν πόλεσι πάσαις, ἄνδρα καλὸν | καὶ ἀγαθὸν καὶ
 φιλόδοξον καὶ φιλόπατριν καὶ μεγαλ[ό]φρον[α] καὶ ἤθεσιν καὶ λόγοις καὶ σωφροσύνη
 κεκοσμη[μ]ένον, υἱὸν Κοῖντου Οὐηρανίου Εὐδήμου υἱοῦ Κλοστ[ο]μείνα Εὐδήμου
 Ῥωμαίου καὶ Ξανθίου, ἡρχιερατευκό[το]ς [τῶ]ν Σεβαστῶν καὶ γεγραμματοτεκνός ἐν τῷ
 ἔ[θ] ¹²νει καὶ πολλὰ καὶ κατ' ἰδίαν τῇ πόλει καὶ κοινῇ τῷ ἔθνε[ι] ἀ[γα]λῶκότος, προγόνων
 δὲ ἐπιφανῶν καὶ πολλὰ τῇ π[α]τρι[δί]δι παρεσχημένων, ἀρχιερατεύσαντα τῶν Σεβασ[τ]ῶν

ἐν τῷ ἔθνει φιλοδόξως καὶ πλείστα ἀναλώσαντ[α ¹⁶ κ]αὶ τετειμημένον ὑπὸ Λυκίων, πρεσβεύσαντα πολλά|[κ]ις πρὸς τοὺς Αὐτοκράτορας, δόντα τῇ πόλει καὶ ἀργυρί|[ου — — — | — — —]. (PHI)

E [Lykia/Kyaneai]

KALINKA 1893: 83 v.dd.; HEBERDEY 1897: 63; IGR III 705 (sat. 11 v.d.):

... | ἐπὶ ἀρχιερέος τῶν Σεβαστῶν ¹² Οὐηρανίου Τληπολέμου, μηνὸς Δείου γ', ὑποταγαὶ ψηφισμάτων Μυρέων | καὶ ἐπιστολῆς Ἰουλίῳ Αὐεῖτῳ | καὶ ἀντιγραφῆς Αὐεῖτου | καὶ ψηφισμάτων Παταρέων, | Ἀπερλειτῶν, Γαγατῶν κτλ. (PHI)

F [Lykia/Rhodiapolis]

PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, no. 161, XII A; XVIII D; IGR III 739 XII A; XVIII D; TAM III 905 XII A; XVIII D; KOKKINIA 2000: XII A (sat. 6); XVIII D (sat. 4):

(XIIA, sat. 6)

... | ... ἀναγέγραπται ἐ[πὶ ἀρχ]ι(ερέος) Οὐηρα(νίου) Τληπολ[έμου] κτλ. (PHI)

(XVIII D, sat. 4)

... ⁴ ἐπὶ ἀρχ]ιερέος Οὐηρανίου Τληπολέμου κτλ. (PHI)

G [Lykia/Telmessos]

CIG III 4199b; TAM II 41c (sat. 13 v.d.):

Ἔτους υἅ' | [τὸ μνημεῖον] | τ[ο]ῦτο ἐξε[ρ]γ[ά]σ[α]ντο Παρνά|[σ]ι?ος καὶ Ἡ[ρ]ακλέ[ω]ν οἱ Σωπά|[τ]ρου καὶ Ἐπαφ[ρό ⁸δ]ειτος Σ[υ]μ[μ]ά[χ]ου ἠγορασμέ|[ν]ον ἀπὸ τοῦ δή[μ]ου ἐ[π]ὶ ἀρχιερ[έ] ¹²ως τ[ῶν Σεβασ]τῶν Κ(οίντου) Οὐηρανί[ου | Τ]ληπολέμου, | Δύστρου [—']. (PHI)

PRO RE 8.A1 (1955) 964 v.d., «Veranius, no. 16» (GORDON)

LIT PETERSEN – LUSCHAN 1889: 124, n. 7; *FdXanth* VII: s. 282 v.d.; CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1: 223; LETTA 1994: 206 v.d.; 245; KOKKINIA 2002: 208; REITZENSTEIN 2005: 175, no. 117; ŞAHİN – ADAK 2007: 71; REITZENSTEIN 2009: 248, no. 53

TEM M.S. II. yy. ortaları

ORI Ksanthos

TRI Clustumina

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (D. F. G)

• γραμματεὺς (D)

• πρεσβεύω πρὸς τοὺς Αὐτοκράτορας (D)

İsmi, kardeşi Q. Veranius Eudemos'un (3) (P368) onurlandırıldığı A ve B belgelerinde, Eudemos'un kardeşi; yeğeni Sex. Veranius Priscus *alias* Eudemos'un (P374) onurlandırıldığı C belgesinde, Priscus *alias* Eudemos'un amcası olması vesilesiyle anılan Q. Veranius Tlepolemos, bizzat kendisinin onurlandırıldığı D belgesinde, yalnızca Roma ve Ksanthos kentinin değil, «geri kalan bütün Lykia kentlerinin de vatandaşı» olmakla övülmektedir (SG 1.14). Tlepolemos, Myralılar'ın Kyaneaili Iason için onurlandırma kararnameyi, bu vesile ile *Procurator* Iulius Avitus'a yazdıkları mektup ve bu mektuba Avitus'un verdiği cevap ile Patara, Aperlai ve

Gagai'in Iason için onurlandırmaları olan E belgesinin tarihleme formülünde, ayrıca Opramoas mezar anıtı yazıtının Vali Rupilius Severus'un Lykia Birliği'ne bir mektubu olan kısmında ve İmparator Antoninus Pius'a gönderilen dekrette (F) *arkhiereus* olarak anılmaktadır. Tlepolemos'un bu görevi, gene *arkhiereus*'luğu zamanında yaptırılmış olan bir mezar yazıtı olan G belgesinde Seleukos *aera*'sına göre yapılmış olan tarihleme ile E belgesinde anılan yılın düzenli *consul* çiftine göre kesin olarak M.S. 149 yılına tarihlenebilmektedir (REITZENSTEIN 2009: 248, no. 53). D belgesinden kenti ve Lykia Birliği için birçok yararlı hizmetlerde bulunmuş olduğu öğrenilen Tlepolemos'un, ayrıca halka para dağıttığı ve Roma'ya, imparatorlara birçok kez elçilik seyahatleri finanse ettiğinden söz edilmektedir. Söz konusu belgeden anlaşıldığına göre, Tlepolemos bu hizmetlerinden ötürü Ksanthos Halk ve Danışma meclisleri tarafından altın bir çelenk, bronz bir heykel, «birinci ve ikinci onurlar» ve Ksanthos'ta «yaşam boyu *prohedria*» ile onurlandırılmıştır.

ŞAHİN – ADAK 2007: 71, TAM II 113'te sadece Veranius adı okunabilen bir *arkhiereus*'un, Q. Veranius Tlepolemos ile özdeş olabileceğini düşünmektedir. Bununla birlikte, REITZENSTEIN 2005: 173, no. 112 söz konusu belgede anılan *arkhiereus*'un Tlepolemos'un babası Q. Veranius Eudemos (2) olduğu düşüncesindedir.

P377
VILIA NEBRIS

A [Lykia/Telmessos]
TAM II 48 (sat.1)

Bk. P358, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Telmessos
TRI Vilina?

Yukarıdaki belgeden, Iulius Logikos (P258) ile birlikte kendilerine ve diğer başka kişilere mezar yaptırdıkları öğrenilmektedir.

P378
VILIA NEIKE

A [Lykia/Patara]
TAM II 438; ENGELMANN 2006a: 311; ENGELMANN 2007b: 167 (sat. 11)

Bk. P350, B

LIT JAMESON 1966: 136; ENGELMANN 2006a: 311; ENGELMANN 2007b: 167
TEM M.S. I. yy.

ORI Patara
TRI Vilina?

Yukarıdaki belgeden Rhodos ve Patara vatandaşı olan P. Paconius Hermeias'ın (P350) kendisi, eşi Vilia Neike (P378) ve oğlu Tib. Claudius Paconianus Moskhos (P155) için bir *heroon* yaptırmış olduğu öğrenilmektedir.

Vilia Neike, *Vilia gens* adının gösterdiği gibi, Patara'dan M.S. II. yy.'ın meşhur ailesi *Vilius*'lara mensup olmalıdır. JAMESON 1966: 136, Paconius Hermaias ve Vilia Neike'nin babası Q. Vilius Synphoros'un (P387) M.S. II. yy.'da ya da biraz daha erken yaşamış oldukları görüşünderken; Patara'dan bulunmuş olan ve içinde Q. Vilius Synphoros'un da adının geçtiği M.S. I. yy. başına tarihlenen bir belge (P387, B), bu tarihin daha erkene çekilmesini sağlamaktadır²⁸⁶.

P379
VILIA POTHETE (1)

A [Lykia/Patara]
TAM II 451 (sat. 1 v.d.)

Bk. P022, A

TEM Hadrianus sonrası
ORI Patara
TRI Vilina?

Kendisi tarafından yaptırılan mezarın yazıtı olan yukarıdaki belgeden tanıdığımız Vilia Pothete, Pataralı P. Aelius Pigres'in (P022) eşi ve Q. Vilius Praksion'un (P386) kızıdır. Pothete'nin söz konusu mezarı eşi, oğlu M. Aurelius Severus ve oğlunun kızı Vilia Pothete (P002) ile kendi kızı Severiana *alias* Pothete için yaptırmış olduğu öğrenilmektedir.

P380
VILIA POTHETE (2)

A [Lykia/Patara]
TAM II 451 (sat. 1 v.d.)

Bk. P022, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Patara

²⁸⁶ ENGELMANN 2006a: 311; ENGELMANN 2007b: 167.

TRI Vilina?

Büyükannesi Vilia Pothete (P001) tarafından diğer aile fertlerinin yanı sıra, kendisi için de yaptırılmış olan mezarın yukarıda verilen yazıtından tanınan Vilia Pothete, M. Aurelius Severus'un kızıdır.

P381
VILIA PROCULA

A [Lykia/Kadyanda]
TAM II 442 (sat. 1)

Καλόπους Οὐ[ι]λίας Π[ρόκλης ἀπελεύθερος τὸ ἡρώων ἐκ τῶν] | ἰδίῳν ἐκ θεμελίῳν
[κατεσκεύασεν ἑαυτῶ· ἐν ᾧ τεθήσεται] | καὶ Κοίντος Οὐίλιος [— — —· ἄλλῳ δὲ μηδενί]
⁴ ἔξῆστω τεθήναι· [ἢ ὁ τολμήσας ἐπάρατος ἔσται πᾶσι] | θεοῖς καὶ [ἀποτεῖσει — — —].
(PHI)

B [Lykia/Patara]
CIG III 4283; IGR III 664. 1520; TAM II 408 (7 v.d.):

Αὐτοκράτορι Καίσαρι θεοῦ Ἀδριανοῦ νιῶ, θεοῦ Τραιανοῦ | Παρθικοῦ νιῶν, θεοῦ
Νέρουα ἐγγόνῳ, Τίτῳ Αἰλίῳ Ἀδριανῶ | Ἀντωνεῖνῳ Σεβαστῶ Εὐσεβεῖ, ἀρχιερεῖ μεγίστῳ,
δημαρχικῆς ⁴ ἐξουσίας τὸ ἰ', ὑπάτῳ τὸ δ', πατρὶ πατρίδος, καὶ θεοῖς | Σεβαστοῖς καὶ τοῖς
πατράοις θεοῖς καὶ τῇ γλυκυτάτῃ | πατρίδι, τῇ Παταρέων πόλει, τῇ μητροπόλει τοῦ |
Λυκίων ἔθνους, Οὐειλία Κο(ῖντου) Οὐειλίου Τιτιανοῦ θυγάτηρ ⁸ Πρόκλα Παταρίς
ἀνέθηκεν | καὶ καθιέρωσεν τό τε προσκήνιον, ὃ κατεσκεύασεν | ἐκ θεμελίῳν ὁ πατὴρ
αὐτῆς Κο(ῖντος) Οὐειλίου Τιτιανός, | καὶ τὸν ἐν αὐτῷ κόσμον καὶ τὰ περὶ αὐτὸ καὶ τὴν
τῶν ¹² ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων ἀνάστασιν | καὶ τὴν τοῦ λογείου κατασκευὴν καὶ |
πλάκωσιν, ἃ ἐποίησεν αὐτή· τὸ δὲ ἐνδέκατον | τοῦ δευτέρου διαζώματος βάρων καὶ τὰ
βῆλα | τοῦ θεάτρου κατασκευασθέντα ὑπὸ τε τοῦ ¹⁶ πατρὸς αὐτῆς καὶ ὑπ' αὐτῆς | προ-
ανετέθη καὶ παρεδόθη κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς κρατίστης | βουλῆς ἐψηφισμένα. (PHI)

C [Lykia/Patara]
Hicks 1889: 78, no. 31; IGR III 665; TAM II 419 BC (sat. 5); ACD (sat. 12); D (sat. 20):

(BC)
[Ματιδιάν? Γυναῖκα | ἀδέλφην? Αὐτοκράτορος] | Κα[ίσαρ]ος Τραιανοῦ ⁴ Ἀδριανοῦ Σε-
βαστοῦ | Οὐειλία Πρόκλα | τὴν εὐεργέτιν

(ACD)
| Αὐτοκράτορα Καίσαρα *vac.* ⁸ Τραιανὸν Ἀδριανὸν *vac.* | Σεβαστόν, τὸν σωτήρα | καὶ
εὐεργέτην παντὸς | τοῦ οἴκου αὐτῶν, *vac.* ¹² Οὐειλία Πρόκλα κ[αί] | Κλ(αῦδιος) Φλαου-
ιανός

(D)
| [Σαβείνην Σεβαστήν], | [Αὐτοκράτορος Καίσα] ¹⁶ρος Τραιανοῦ Ἀδρια|νοῦ Σεβαστοῦ
γυναῖ|κα, τὴν ἰδίαν θεὰν | καὶ εὐεργέτιν, ²⁰ Οὐειλία Πρόκλα. (PHI)

D [Lykia/Tlos]
ORMEROD – ROBINSON 1914: 8 v.d., no. 12; TAM II 560

Bk. P133, B

LIT JAMESON 1966: 130 v.dd.; 134 v.d.; HALFMANN 1979: 173, no. 91
 TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
 ORI Patara
 TRI Vilina

İmparator Antoninus Pius'un yönetiminin 10., *consul*lüğünün ise 4. yılına göre kesin olarak M.S. 147 yılına tarihlenebilen B belgesinden Q. Vilius Titianus'un (P390) kızı olduğu öğrenilen Vilia Procula, Kadyandalı Claudius Flavianus'un (P133) eşidir (C. D) (SG 1.16). Gene B belgesinden Procula'nın, babası Q. Vilius Titianus tarafından temelinden inşa ettirilen *proskenion*'un ve çevresinin süslemelerini yaptırdığı, insan ve tanrı heykellerini diktirdiği ve dış cephesi ile birlikte *logeion*'u inşa ettirerek tüm bunları İmparator Antoninus Pius'a adadığı bilgisi gelmektedir. Ayrıca babası tarafından yaptırılmış olan tiyatronun ikinci *diazoma*'sının 11. basamağı ile perdelerinin de Vilia Procula tarafından kente adandığı öğrenilmektedir. Procula'nın tek başına ve eşi Claudius Flavianus ile birlikte İmparator Hadrianus ve gene yalnız kendisinin İmparatoriçe Sabina için diktirmiş olduğu heykellerin kaide yazıtları olan C belgesi ile eşi ile birlikte İmparatoriçe Sabina «Nea Hera» için diktirmiş olduğu heykelin kaide yazıtı olan D belgesi, O'nun Roma yönetimine olan bağlılığının yanı sıra, öne çıkma arzusunun da bir göstergesidir. A belgesinden Vilia Procula'nın Kalopous adlı bir azadlısının kendisi için temelinden bir *heroon* yaptırmış olduğu öğrenilmektedir.

P382

VILIVS HYMENAIOS

A [Lykia/Patara]
 MERKELBACH – STAUBER 2002: 17/09/06; SEG 52, 1446 (sat. 1):

Οὐειλίῳ Ὑμεναίῳ | τῷ γλυκυτάτῳ φίλῳ, | Κλαύδιος Ἑλίκων ⁴ μνήμης χάριν· | σῆμα
 κενὸν ἐτάροιο μελίφρονος | ἔνθ' Ὑμεναίου ⁸ χεῦα φίλου Ἑλίκων | ἀχθομένη κραδίη.

TEM M.S. II. yy.
 ORI Patara
 TRI Vilina?

Yukarıdaki belgeden, Claudius Helikon (P137) adlı bir şahsın, arkadaşı Vilius Hymenaios için bir mezar yaptırmış olduğu öğrenilmektedir.

P383
Q. VILIVS KALOPOUS

A [Lykia/Kadyanda]
TAM II 442 (sat. 3)

Bk. P381, A

TEM M.S. II yy.'in 1. yarısı

ORI Patara

TRI Vilina?

Yukarıdaki belgeden, Vilia Procula'nın Kalopous adlı bir azadlısının şahsı için temelinden bir *heroon* yaptırmış olduğu öğrenilmektedir. Bilindiği gibi, azadlılar kendilerine özgürlük veren efendileri üzerinden *c.R.* elde etmekteydiler. Bu nedenle yukarıdaki belgede belirtilmemiş olmakla birlikte Vilia Procula üzerinden bu hakkı almış görünen Kalopous kuşkusuz *Q. Vilius* isimlerini taşıyan bir Roma vatandaşıdır.

P384
Q. VILIVS KARPOS

A [Lykia/Patara]
ENGELMANN 2007b: 163 v.d., no. 6 (sat. 21):

... [Κ]ο(ίντος) Ούίλιος Κάρπος κτλ.

TEM M.S. I. yy.

ORI Patara

TRI Vilina?

Patara'dan Dionysios'u muhtemelen bir heykelini de diktirerek onurlandıranlardan birisidir²⁸⁷.

P385
Q. VILIVS MYROPNOUS

A [Lykia/Patara]
ENGELMANN 2007b: 163 v.d., no. 6 (sat. 22):

... Κο(ίντος) Ούίλιος Μυρόπνους κτλ.

TEM M.S. I. yy.

²⁸⁷ Diğer dedikantlar için bk. P114. 183. 350. 385. 387. 388. 396. 430.

ORI Patara
TRI Vilina?

Patara'dan Dionysios'u olasılıkla bir heykel ile onurlandıran vatandaşlardandır²⁸⁸.

P386
Q. VILIVS PRAKSION

A [Lykia/Patara]
TAM II 451 (sat. 2 v.d.)
Bk. P022, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Patara
TRI Vilina?

Kızı Vilia Pothete (2) (P380) tarafından yaptırılmış olan mezarın yukarıda verilen yazıtında ismi Pothete'nin babası olması vesilesiyle zikredilmiştir.

P387
Q. VILIVS SYNPHOROS

A [Lykia/Patara]
ENGELMANN 2007b: 163 v.d., no. 6 (sat. 18):
... Κο(ίντος) Ούλιος Σύμφωρος· κτλ.

B [Lykia/Patara]
TAM II 438; ENGELMANN 2006a: 311; ENGELMANN 2007b: 167 (sat. 18)
Bk. P350, B

TEM M.S. I. yy.
ORI Patara
TRI Vilina?

A belgesinden Patara'dan Dionysios'u bir heykel ile onurlandıranlardan birisi olduğu öğrenilmektedir.²⁸⁹

Paconius Hermeias (P350) tarafından yaptırılmış olan *heroon*'un yazıtı olan B belgesinden Paconianus Hermeias'ın Q. Vilius Synphoros'un kızı Vilia Neike (P378) ile evlendiği ve bu evlilikten Tib. Claudius Paconianus Moskhos (P155)

²⁸⁸ Diğer dedikantlar için bk. P114. 183. 350. 384. 387. 388. 396. 430.

²⁸⁹ Diğer dedikantlar için bk. P114. 183. 350. 384. 385. 388. 396. 430.

adını taşıyan bir oğullarının olduğu bilgisi gelmektedir. Ayrıca söz konusu belgeden, Synphoros ve oğullarının, Paconius Hermias tarafından yaptırılmış olan mezar evini kullanmaya izinli oldukları da öğrenilmektedir. ENGELMANN 2007b: 167'ye göre, A ve B belgelerinde ismi geçen *Vilius*'lar, Patara'nın M.S. II. yy.'daki ileri gelen ailesinin²⁹⁰ erken temsilcileri olmalılardır.

P388
Q. VILIVS THREPTOS

A [Lykia/Patara]
ENGELMANN 2007b: 163 v.d., no. 6 (sat. 17):

... Κο(ίντος) Ούλιος Θρέπτος κτλ.

TEM M.S. I. yy.
ORI Patara
TRI Vilina?

Patara'dan Dionysios'u olasılıkla bir heykel ile onurlandıran dedikantlardandır²⁹¹.

P389
Q. VILIVS TITIANVS

A [Lykia/Kadyanda]
COUSIN – DIEHL 1886: 48, no. 8; *IGR* III 513; *TAM* II 667–668 I–II (sat. 1 v.d.):

(I)
— — — Κ[οῖντον Ούειλί]ον Κοῖντου | Ούει[λίου υἱόν, Ούελλείνα Τιτιανὸ[ν | Παταρέα,
πολιτευόμενο[ν ἐν] ⁴ ταῖς κατὰ Λυκίαν πόλεσι [πά]σαις], μεγαλόφρονα, πρωτε[ύ]οντα
τοῦ] ἔθνους, ξένον κτλ. (*PHI*)

(II)
[Κα]τιλίου Σεήρου καὶ φίλον | [κ]αὶ ξένον ἡγεμόνων καὶ ἐπι[τρόπων, ἄνδρα σεμνὸν καὶ
⁴ μεγαλόφρονα καὶ πάση ἀρε[τῇ] λόγων καὶ ἠθῶν διαφέρον[τα, τετειμημένον καὶ ὑπὸ |
[Λ]υκίων τοῦ κοινού καὶ τῶν ⁸ [π]λείστων πόλεων, προγόνων καὶ γονέων ἐνδόξων |
καὶ ἀρχιερέων καὶ πολλὰ | καὶ μεγάλα τῷ ἔθνει καὶ τῇ πό ¹²[λ]ει καὶ τοῖς καθ' ἕνα
παρεσ[χ]ημένον Ἀπελλάς Ἑλ[λη]νός Καδυανδεὺς καὶ | [Ελλ]ην καὶ Ἀπελλάς οἱ
Ἄ ¹⁶[πελλά — — —]. (*PHI*)

B [Lykia/Patara]
CIG III 4283; *IGR* III 664. 1520; *TAM* II 408 (sat. 7; 10)

Bk. P381, B

²⁹⁰ Patara'dan *Vilius*'lara mensup şahıslar için bk. P089. 092. 093.135. 381. 389. 390. 391.

²⁹¹ Diğer dedikantlar için bk. P114. 183. 350. 384. 385. 387. 396. 430.

LIT JAMESON 1966: 130–136; HALFMANN 1979: 173, no. 91
 TEM M.S. I. yy. sonu – II. yy. başı
 ORI Patara
 TRI Vilina

B belgesinden Vilia Procula'nın (P381) babası olduğu öğrenilen Q. Vilius Titianus'un (SG 1.15) Patara tiyatrosunun *proskenion*'unu temelinden inşa ettirmiş olduğu bilinmektedir. *Proskenion*'un yanı sıra, tiyatronun ikinci *diazamo*'sının 11. basamağı ile perdeleri de Titianus tarafından finanse edilmiştir (B). Helen oğlu Kadyanda vatandaşı Apellas ve Apellas'ın çocukları Helen ve Apellas tarafından onurlandırıldığı A belgesinden Q. Vilius --- (P391) oğlu olduğu ve Vilina *tribus*'una mensup bulunduğu öğrenilen Titianus, söz konusu belgede «Lykia'nın bütün kentlerinde devlet hizmetinde bulunmakla», «cömert insan» ve «Lykialılar'ın önde gelenlerinden birisi» olmakla, «L. Catilius Severus'un²⁹² dostu», «valilerin ve *curator*'ların arkadaşı ve dostu», «sözleri ve karakterinin tüm erdemiyile ayrılan», «Lykia Birliği ve birçok kent tarafından onurlandırılan», «eşi benzeri görülmemiş atalardan, ebeveynlerden ve *arkhiereus*'ların soyundan gelen», «Birlik ve kent için her yıl birçok büyük şeyler sağlayan» biri olmakla övülmektedir.

P390

Q. VILIVS TITIANVS --- QVADRATVS

A [Korinthia/Korinthos]
 CIL III 537 (sat. 1):

Q. Vil[lio (?).f.] ... | Titia[no] | Quadra[to]⁴ IIIvir(o) vi[ar(um) cur(andarum), trib(uno)] | la[t]ic[ic]l(avio) [le]g(ionis), [leg(ato) prov(inciae)] | Ach(aiae) ob ius[titiam et fidem],⁸ quam circa [universam] | Achaia[m exhibuit], | qu[a]m pro pr(aetore) | [administravit], [M.] An[t]onius [M. f. ...]¹² Nigrinos ...

PRO PIR¹ III 434. 435; RE 8.A2 (1958) 214, 1, s.v. «Vilius, no. 1» (HANSLIK)
 LIT E. GROAG 1939: 107 v.d.; HALFMANN 1979: 172, no. 91; HALFMANN 1982: 640
 TEM M.S. II yy.'in 1. yarısı
 ORI Patara
 TRI Vilina
 FP1 • *IVvir viarum curandarum*
 • *tribunus militum legionis*
 • *legatus Augusti pro praetore Achaiae*

Q. Vilius Titianus'un (P390) oğlu ya da torunu olmalıdır (SG 1.15) Yukarıdaki belgeden *Ordo senatorius* kariyerine, Roma kentindeki ana yolların bakımından

²⁹² L. Catilius Severus'un kariyeri hk. bk. HALFMANN 1979: 133 v.d., no. 38.

sorumlu 4 kişiden biri olarak başladığı öğrenilen Q. Vilius Titianus, daha sonra lejyon binbaşılığı ile ardından *legatus propraetorae provinciae Achaiae* görevlerini üstlenmiştir. Elimizde başka bir belge olmamasından ötürü, Quadratus'un yukarıda saydıklarımız dışında başka ne gibi görevler üstlendiğini bilemiyoruz. Ancak İmparator Antoninus Pius zamanında *legatus Augusti pro praetore Achaiae* olan Quadratus, GROAG 1939: 107'ye göre, burada belki de ölmüş olan *proconsul*'ü temsilen görev yapmıştır.

P391
Q. VILIVS ---

A [Lykia/Kadyanda]
COUSIN – DIEHL 1886: 48, no. 8; IGR III 513; TAM II 667–668 I–II (sat. 1 v.d.)

Bk. P389, A

TEM M.S. I. yy. 2. yarısı – II. yy. başı
ORI Patara
TRI Vilina

Yukarıdaki belgede, ismi Q. Vilius Titianus'un (P391) babası olması vesilesi ile zikredilmektedir (SG 1.15).

P392
Q. VILIVS ---

A [Lykia/Kadyanda]
TAM II 442 (sat. 3)

Bk. P381, A

TEM M.S. II yy.'ın 1. yarısı
ORI Patara
TRI Vilina

Vilia Procula'nın (P381) Kalopous adlı bir azadlısının kendisi için temelinden bir *heroon* yaptırmış olduğunu öğrendiğimiz yukarıdaki belgeden, söz konusu bu *heroon*'a *cognomen*'ini bilemediğimiz bir Q. Vilius'un da gömülmeye izinli olduğu anlaşılmaktadır.

*Incerti*P393
AELIA KALE

A [Lykia/Patara]
 HEBERDEY – KALINKA 1897: 25 v.d., no. 21; *CIL* III 14179; *IGR* III 675; *TAM* II 459
 Bk. P395, A

TEM M.S. 138 sonrası
 ORI Patara?

Yukarıdaki belgeden Aelia Kale'nin *Lycia* Eyaleti'nin *procurator*'u olan imparator azadlısı T. Aelius Karpos'un (P395) eşi olduğu ve kocası için kendi gelirinden bir anıt ve heykel yaptırdığı öğrenilmektedir. Aelia Kale'nin vatandaşlık hakkı İmparator Antoninus Pius tarafından azad edilmiş olan eşinden gelmektedir.

P394
T. AELIVS BASSVS(?)

A [Lykia/Oinoanda]
 MILNER 2004: 75, no. 36; *SEG* 54, 1422:
 [— — —] Τίτος Αἰλιός ΡΑΣΣ[ca. 7 | – τῆ – έα]υτοῦ Ἐλπίδι καὶ Τρω[ίλω ca. 4] | vac.
 εὐνοήσας ἤνυσ[ε ca. 6] vac.

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı
 ORI Oinoanda?

Yukarıdaki belgeden T. Aelius Bassus? adlı bir şahsın söz konusu mezarı kendisinden başka ailesinden Elpis ve Troilos adlı iki kişi için daha yaptırmış olduğu öğrenilmektedir. Yazıtın yayımcısı, yalnızca bir bölümü okunabilen mezar sahibinin adının *Rho* harfi ile de başlamasının mümkün olabileceğini belirtmekte; ancak Rass--- ile başlayan bir ismin bilinmemesinden ötürü, bunun düşük bir ihtimal olduğu üzerinde durmaktadır. Bassus'un ise tipik bir Romalı ismi olmasından yola çıkan yayımcı, mezar sahibinin adının Bassus olması gerektiği düşüncesindedir (MILNER 2004: 75).

MILNER 2004: 75, Bassus'un? bir imparator azadlısı olabileceğini ya da bir imparator azadlısının soyundan gelebileceğini veya askeri hizmetinden ötürü vatandaş-

lık hakkı almış olabileceğini düşünmektedir. Gene MILNER 2004: 75, T. Aelius Bassus'un?, *T. Aelius* adını bizzat ya da *Lycia procurator*'u olan imparator azadlısı T. Aelius Karpos'un (P395) aracılığıyla İmparator Antoninus Pius'dan almış olabileceği fikrindedir.

P395
T. AELIVS KARPOS

A [Lykia/Patara]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 25, no. 21; *CIL* III 14179; *IGR* III 675; *TAM* II 459:

[*D(is) M(anibus)*] | *T(ito) Aelio Au[g](usti) lib(erto) Carpo*, | *proc(uratori) provinc(iae) Lyciae, Aelia* ⁴ *Cale marito optimo ac | pientissimo monumentum | et statuam de suo fecit.* | Θεοῖς *vac.* Δαίμοσιν. ⁸ Τίτ(ον) Αἴλιον Σεβ(αστοῦ) ἀπελ(εύθερον) Κάρπον, | ἐπίτροπον ἐπαρχίας Λυκίας, | Αἰλία Κάλη ἀνδρὶ ἀγαθωτ[ά]τῳ καὶ [ε]ὐσε|βεστάτῳ μνήμησ χάριν τὸ ἥρῳον ¹² σὺν τῷ ἀνδριάντι ἐκ τῶν ιδίων | κατεσκευάσα. *vac.* (PHI)

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Patara?

FP1 • *procurator provinciae Lyciae?*

Yukarıdaki çift dilli yazıttan Aelia Kale'nin (P393), *Lycia* Eyaleti'nin *procurator*'u olan imparator azadlısı eşi T. Aelius Karpos için kendi gelirinden bir *heroon* ve heykel yaptırmış olduğu öğrenilmektedir. *T. Aelius* isimleri Karpos'un İmparator Antoninus Pius'un azadlısı olduğunu göstermektedir. T. Aelius Karpos, açıkça *procurator* olarak belgelenmekte ise de, Karpos'un bir azadlı olması, eyalet *procurator*'luğunun bir azadlıya bırakılmasının alışılmış dışı bir uygulama olmasından ötürü mümkün görünmemektedir. MOMMSEN (*CIL* III 14179), Karpos'un eski efendisi imparatorun sadece Lykia'daki mal-mülkünün *procurator*'u olduğu ve bu kısmın Karpos'un itibarını arttırmak amacıyla yazıtta belirtilmediği düşüncesindedir. HAENSCH 1997: 296 v.d. ise, Karpos'un *Lycia et Pamphylia* Eyaleti'nin finansal yönetim merkezi olan Patara'da, eyaletin tümü veya, görev alanını belirten unvanının kısaltılmış olması durumunda, sadece Lykia kısmından sorumlu, Atlı Sınıfı mensubu bir devlet görevlisinin emrinde çalışan bir memur olabileceğini düşünmektedir²⁹³. T. Aelius Karpos'un İmparator Antoninus Pius'un azadlısı olmasından yola çıkan HAENSCH'e göre, Karpos en erken M.S. 138 yılında bu görevi yapmış olabilir. Kökeni konusu açık olmamakla birlikte, gerek kendisinin gerekse eşinin birer Hellen *cognomen*'i taşıyor olmaları, onların Hellen kökenli olduklarını göstermektedir. Ancak Pataralı olup olmadıkları konusunda kesin bir şey söylemek mümkün değildir.

²⁹³ Ayrıca bk. PFLAUM 1971: 66.

P396
L. ANTESTIVS CRISPVS

A [Lykia/Patara]
ENGELMANN 2007b: 163 v.d., no. 6 (sat. 26):
... Λ. Αντέστιος Κρίσπος κτλ.

TEM M.S. I. yy.
ORI Patara

Pataralı bir grup vatandaşın Dionysios adlı bir şahısa teşekkürlerinin ifadesi olarak²⁹⁴ yaptırıldıkları ve muhtemelen üzerinde Dionysios'un bir heykelinin de bulunduğu kaide yazıtı olan yukarıdaki belgenin 26. satırında Dionysios'u onurlandıranlar arasında L. Antestius Crispus'un da adı geçmektedir.

P397
M. ARRVTIVS AQVILA

A [Kilikia/Balat]
BEAN – MITFORD 1970: 21, no. 4; AE 1972, 624 (sat. 3 v.d.):

Γάϊος ΤΡΩΛΛΙΟ – – – | κακλουμεύς ?, στρατολογη|θεις υπό έπιτρόπου Άρουν 4τίου
Άκύλα λεγιώνι ς' Σιδη|ρᾶ και στρατε[υ]σάμενος επί Τιβε|ρίου Κλαυδίου Καίσαρος έτη
κζ' | και πειθαρχήσας ? καλῶς ἂ 8πελύθη υπό Ούεσπασιανού | Καίσαρος· Ἄ· ΩΙΝ δὲ εἰς
τήν ἰδίαν πατρίδα κατ' [ε]ύχας ἀνέθηκ[ε] | τὸ ἱέρωμα Απόλλωνι.

B [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 64 (sat. 1):

[Μᾶρ]κον Ἀρρουντίον Ἀκύλαν | [υ]ἰὸν Λουκίου Ἀρρουντίου | Ἐρμ[α]κότου καθηγητοῦ
αὐτο 4κρατόρων, χειλιάρχον λεγε|ώνος Κυρηναϊκῆς, ἐπίτροπον | [Κ]α[ίσαρος] Π[αμ-
φυλίας]. (PHI)

C [Pamphylia/Attaleia]
CIL III 6737; *ILS* 215; *IGR* III 768; RAMSAY 1883: 21, no. 1; WOODWARD – ORMEROD
1909/10: 127, no. 23; HALL – MILNER 1994: 21, no. 1 (sat. 5 v.d.; 16):

[Τ]ἰ. Claudius Drus[i f.] Caes[sar Au[g. G]erm[an]i[us], pontif. maxim[us], 4 tr. po[t.] X,
imp. XVIII p(ater) p(atriciae), cos. de[sig. V, [p]er M. Ar[ru]ntium | Aqu[il]am procur-
r(atorem) su[um] | vias refecit. 8 [Τ]ἰ[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος | Δρούσ[ου] υἱὸς Καῖσαρ |

²⁹⁴ Dionysios kendisinin heykelini diktiren bu kişilere bir festivalde önemli ve saygın görevler vermiştir. Onlar organizatör olarak festivalin seyirinin sağlanması (*mastigophoroi*) ya da imparator ailesinin heykellerinin kamusal alanda sergilenmesi (*sebastophoroi*) ile görevlendirilmişlerdir. Bu görevliler halk tarafından değil, Dionysios tarafından kent vatandaşları arasından özenle seçilmişlerdir (ENGELMANN 2007b: 165).

Σεβαστὸς Γερμανικὸς ἀρχιερεὺς μ]έ¹²γιτος δημα[ρ]χι|κῆς ἐξουσίας [τ]ὸ ι', αὐτοκτά[ρ
τὸ η']', | πατήρ πατρίδ[ο]ς, [ἕ]πατος | ἀποδεδειγμένος τὸ ε',¹⁶ διὰ Μ. Ἀρροντίου Ἀκου-
ίλαν | τὸν ἐπίτροπον ἑαυτοῦ ὁδοῦς ἀποκατέστησε.

- PRO *PIR*² A 1138; *RE* 2.1 (1895) 1263, s.v. «M. Ar[ru]ntius Aqu[il]a, no. 12» (RHODEN);
PME IV Suppl. 1 (1987), 1444 v.d., s.v. «M. Ar[ru]ntius Aqu[il]a» (DEVIJVER); *DNP*
2 (1997) 33, s.v. «Arruntius, no. II 5» (ECK)
- LIT SYME 1937: 228 v.d.; PFLAUM 1950: 40 v.d.; *FdXanth* VII: s. 161 v.dd.; DEMOUGIN
1982: 383 v.dd.; ŞAHİN – ADAK 2007: 86 v.d.; 236
- TEM M.S. I. yy. ortaları
- ORI Ksanthos?
- TRI Terentina
- FP1 • *tribunus legionis III Cyrenaicae* (B)
• *procurator provinciae Pamphyliae* (C)

M. Arruntius Aquila, B belgesinde imparatorların eğitmeni olan Lucius Arruntius Hermakotas'ın (P398) ođlu, *tribunus legionis III Cyrenaica* ve imparatorun Pamphylia *curator*'u olarak anılmaktadır. Babasının Hermakotas *cognomen*'inden dolayı Lykia kōkenli, hatta Ksanthoslu olduğu dūşūnūlen (*FdXanth* VII: s. 161 v.d.) M. Arruntius Aquila'nın kariyeri hakkında çok az şey bilinmektedir: C belgesinden, O'nun M.S. 50 yılında Pamphylia Bölgesi'nde imparatorun *procurator*'u sıfatı ile yol tamir işlerini yürüttüğu öğrenilmektedir. SYME 1937: 228'e göre, Arruntius Galatia'nın finans *procurator*'u olmalıdır²⁹⁵. SYME'in bu tahmininin doğruluğunu, 1970 yılında BEAN – MITFORD tarafından yayımlanmış; Claudius zamanında kesinlikle *Galatia* Eyaleti'ne ait olan Dođu Pisidia'daki Homonadeis Bölgesi'nden bulunmuş bir adak yazıtı kanıtlar (A): Bir Apollon heykeline ait olan bu yazıt, Vespasianus zamanında ordudaki hizmetini tamamlayan bir C. Trolaios Kaklymeios? tarafından yurduna geri dönüşünden önce adanmıştır. Yazıttan *veteranus*'un Claudius'un *procurator*'u olan Arruntius tarafından askere alındığı öğrenilmektedir (*FdXanth* VII: s. 161, n. 150). Bu durum Arruntius'un Pamphylia'nın yanı sıra, Galatia'nın da *procurator*'u olduğunun göstergesi olarak kabul edilebilir.

M.S. 77 yılı *consul suffectus*'u olan Terentina *tribus*'una mensup bir M. Arruntius Aquila'nın²⁹⁶, *Proconsul* M. Arruntius Aquila'nın oğlu olabileceği düşünül-
müşse de (*PIR*² A 1139), ECK'e göre, bu *consul suffectus*, *Proconsul* M. Arruntius Aquila'dan çok M.S. 66 yılı *consul suffectus*'u olan M. Arruntius'un²⁹⁷ oğlu olmalıdır. ECK, baba-oğul *consul suffectus* M. Arruntius'ların, Pamphylia *Procurator*'u M. Arruntius Aquila ile akrabalıkları konusunun ise şüpheli olduğu görüşündedir²⁹⁸.

²⁹⁵ Konu hk. ayrıca bk. SYME 1939: 330.

²⁹⁶ *CIL* V 2819 = *ILS* 980; *PIR*² A 1139; DEGRASSI 1954: 22.

²⁹⁷ DEGRASSI 1954: 18; *PIR*² A 1134.

²⁹⁸ *DNP* 2 (1997) 33, s.v. «Arruntius: Kaiserzeit» (ECK).

M. Arruntius Aquila, c.R'yi babası L. Arruntius Hermakotas'tan miras almıştır. Hermakotas ise, bu hakkı Atina'dan bilinen baba-oğul *L. Arruntius*'lardan birisine borçlu olabilir (*FdXanth* VII: s. 160). Lykia'dan bilinen diğer *Arruntius*'lar muhtemelen *Procurator* M. Arruntius Aquila aracılığıyla vatandaşlık hakkı elde etmiş ve bundan ötürü *Arruntius gens* adını almış olmalılardır (*FdXanth* VII:166).

P398

L. ARRUNTIVS HERMAKOTAS

A [Lykia/Ksanthos]
FdXanth VII 64 (sat. 2 v.d.)

Bk. P397, B

LIT *FdXanth* VII: s. 158 v.dd.
TEM M.Ö. I yy.'ın 2. yarısı – M.S. I. yy.'ın 1. yarısı
ORI Ksanthos?
TRI Terentina
FP4 • καθηγγητής αὐτοκράτορων

Yukarıdaki belgede imparatorların eğitmeni olarak anılan Lucius Arruntius Hermakotas, *legionis III Cyrenaica*'nın *tribunus militum*'u ve imparatorun Pamphylia *curator*'u olan M. Arruntius Aquila'nın (P397) babasıdır. Söz konusu belgenin 3–4. satırlarında geçen καθηγγητής αὐτοκράτορων ifadesinden dolayı, L. Arruntius Hermakotas'ın bir hatip ya da filozof olduğu düşünülmektedir²⁹⁹. Hermakotas, Doğu'nun Batı'ya transfer ettiği hocalardan biri olmalıdır (*FdXanth* VII: s. 158, n. 113). O, Claudius'un çok parlak bir hekimlik geçmişine sahip olan doktoru Arruntius (Plin. *nat.* XXIX 7–8) gibi, mesleğinde çok önemli bir şahsiyet olması dolayısıyla öğretmen olarak Roma'ya getirilmiş olabilir. Gene yukarıdaki belgede geçen αὐτοκράτορων ifadesi, Hermakotas'ın birden çok imparatorun eğitmenliğini yapmış olduğunu düşündürmektedir (*FdXanth* VII: s. 159).

Hermakotas *cognomen*'i, O'nun Lykia kökenli olduğu hakkında tahminlerde bulunulmasına olanak vermektedir. Bir Lykia şahıs adı olan bu isim Lykia'nın pek çok kentinden bilinmektedir³⁰⁰. Bu nedenle Hermakotas'ın Lykia kökenli, hatta Ksanthoslu olabileceği önerisinde bulunulmaktadır (*FdXanth* VII: 161 v.d.).

²⁹⁹ RAUBITSCHKE 1949: 96 v.dd. Filozof Phaidros hakkında yaptığı çalışmasında, Epikuros öğretmenlerinin bu adı taşıdıklarını tespit etmiştir. Ayrıca bk. ROBERT 1974: 526 v.d., n. 74.

³⁰⁰ Arneai (*TAM* II 775. 776), Idebessos (*TAM* II 862), Ksanthos (*TAM* II 318), Kyaneai çevresinde (PETERSEN – LUSCHAN 1889: 9, no. 15), Pinara (*TAM* II 522), Theimiusa (PETERSEN – LUSCHAN 1889: 56, no. 102) ve Tlos'tan (*TAM* II 522. 591) bilinmektedir.

Hermakotas'ın kökeni konusu bu şekilde bir ölçüde açıklık kazandıktan sonra, O'nun Roma'ya giderken vatandaşlık hakkı aldığı şahsın, yani *Arruntius* adını borçlu olduğu kişinin kim olduğu yolunda bir takım görüşler ileri sürülmektedir: Bunlardan ilki, bu şahsın Augustus zamanı *Galatia legatus*'u olan *Arruntius Cornutus Aquila*³⁰¹ olabileceği yönündedir. Ancak Pisidia Antiokheiası'ndan bulunmuş olan bir yazıttan (*CIL* III 6834) öğrenildiği kadarıyla, *Arruntius Cornutus Aquila*'nın *praenomen*'inin Marcus olmasından dolayı, *FdXanth* VII: s. 160'a göre bu ihtimal göz ardı edilmelidir. Bundan başka Atina'dan baba-oğul olan iki L. *Arruntius* bilinmektedir: *Legio VI*'nın *veteranus*'u olan baba L. *Arruntius*, Pontos-Paphlagonia'dan Phazemon (Merzifon) kökenlidir (*CUNTZ* 1929: 70 v.dd.). L. *Arruntius*, M.Ö. 35-2 yılları arasında Marcus Antonius'un ordusunda görev yapmış³⁰² ve *praenomen* ile *gens* ismini Actium Savaşı komutanlarından L. *Arruntius* aracılığıyla almıştır (*CUNTZ* 1929: 72). Ancak kronolojik açıdan bakılacak olursa, Hermakotas'ın adını aldığı kişinin oğul L. *Arruntius* olması da mümkündür. Pompeius'un müttefiki olan bu kişi (*FdXanth* VII: s. 160, n. 144) Hermakotas'ı Roma'ya götürmüş ve saraya girmesini sağlamış olabilir. Roma vatandaşlık hakkını L. *Arruntius* aracılığıyla elde etmiş olması gereken Hermakotas, bu vesile ile hamisinin *gens* ismini almış olmalıdır (*FdXanth* VII: s. 160).

P399

M. AVRELIA ARISTOTELEIA *alias* ANDROBIANE

A [Lykia/Sidyra]
TAM II 200 (sat. 2 v.d.):

Τ[ὴν] ἀ[ξιολογ]ωτάτην νεωκόρον Μαρκίαν | Αὐρηλίαν Ἀριστοτέλειαν τὴν καὶ Ἀνδρο-
|βιανήν, θυγατέρα τοῦ ἀξιολογωτάτου ⁴ Μ(άρκου) Αὐρ(ηλίου) Ἀντιπατριανοῦ Δημοσ-
|θένους | τοῦ καὶ Ἀνδροβίου Σιδυμέως καὶ Ξανθίου, | γενομένου ὑποφύλακος Λυκίων, |
| πρυτάνεως Ξανθίων μητροπόλεως ⁸ τοῦ Λυκίων ἔθνους, τῆς δὲ πατρίδος ταύτης
| γραμματέως, γυμνασιάρχου, ἱερέως Σεβαστῶν, κατὰ τὸ | [δῶγμα τῆς βουλῆς καὶ τοῦ
| δήμου? ¹² — — —] (PHI)

LIT ZIMMERMANN-M 1993a: 118 v.d.
TEM CA'dan kısa süre sonra
ORI Sidyra
FP2/3 • νεωκόρος

Yukarıdaki belgeden, Demosthenes *alias* Androbios torunu ve M. Aurelius Antipatrianus (P046) kızı olduğu öğrenilen M. Aurelia Aristoteleia *alias* Androbiane'nin, gene söz konusu belgeden *neokoros*'luk yapmış olduğu bilinmektedir.

³⁰¹ *PIR*² A 1137; SHERK 1951: 24 v.d.

³⁰² KROMAYER 1898: 61 v.d.; CUNTZ 1929: 70 v.d.; BENGSTON 1977: 281 v.d.

Babası gibi Sidyma vatandaşı olması gereken Androbiane, vatandaşlık hakkını babasından miras almıştır.

P400

M. AVRELIVS ARKHEPOLIS *alias* HOPLON

A [Lykia/Olympos]

ADAK – TÜNER 2004: 60 v.d., no. 4 (sat. 1 v.dd.):

Μάρκον Αὐρήλιον | Ἀρχέπολιν τὸν καὶ | Ὀπλωνα Ῥησιμάχου τοῦ ⁴ καὶ Διοτίμου Νό-
μου | *vac.* Ὀλυμπηνὸν *vac.* | πολειτευόμενον δὲ καὶ ἐν | ταῖς κατὰ Λυκίαν πόλεσι ⁸
πάσαις, ἀρχιερέα τῶν Σεβαστῶν | καὶ γραμματέα, λυκιάρχη | ἀξιο- λογωτάτου | *vac.* ἢ
πατρίς *vac.*

B [Lykia/Olympos]

ATILA – ÇELGİN 1991: 75–112; SEG 41, 1388 (sat. 1):

Μάρκος Αὐρήλιος Ἀρχέπολις ὁ καὶ Ὀπλων Ῥησιμάχου | τοῦ καὶ Διοτίμου Ὀλυμπηνός,
λυκιάρχης, | τὸ ἀγγελίον τῷ γλυκυτάτῳ πατρὶ ⁴ Ῥησιμάχῳ τῷ καὶ Διοτίμῳ καὶ τῷ |
γλυκυτάτῳ ἀδελφῷ Μ(άρκῳ) Αὐρ(ηλίῳ) Μηνοδώρῳ | τῷ καὶ Ῥησιμάχῳ καὶ ἑμαυτῷ |
καὶ οἷς ἂν διατάξωμαι.

LIT ATILA 1991: 105–127; ATILA – ÇELGİN 1991: 75–112; REITZENSTEIN 2009: 257, no. 65

TEM M. S. 161 sonrası

ORI Olympos

- FP2
- λυκιάρχης (A. B)
 - ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (A)
 - γραμματεὺς (A)

Olympos'tan bulunmuş olan yukarıdaki belgelerden tanınan M. Aurelius Arkhepolis *alias* Hoplon, A belgesinde *arkhiereus*, *grammateus* ve *lykiarkhes*, B belgesinde ise yalnızca *lykiarkhes* olarak anılmaktadır. Resimakhos *alias* Diotimos oğlu, Nommos torunu, M. Aurelius Menedemos'un (P056) kardeşi olan M. Aurelius Arkhepolis, A belgesinden öğrenildiği kadarıyla Olympos dışında diğer Lykia kentlerinin de vatandaşıdır. Tüm Lykia kentlerinde resmi görevlerde bulunmuş olan M. Aurelius Arkhepolis, Olympos'un bilinen ilk *lykiarkhes*'i olması dolayısıyla ayrı bir öneme sahiptir. Hoplon'un Olympos'un ileri gelenlerinden olduğunu Severuslar zamanına tarihlenen görkemli mezarı da göstermektedir. *M. Aurelius* adları Arkhepolis'in ailesinin *c.R.*'yi en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında almış olabileceğini göstermektedir.

P401

M. AVRELIVS ARTEMON II (1)

A [Lykia/Oinoanda]

HOLLEAUX – PARIS 1886: 219, no. 3; COUSIN 1900: 338 v.d., no 1; OGIS 566; IGR III 489; HALL – MILNER 1994: 32 v.d., no. 22 (sat. 6 v.d.):

Τερμησέων τῶν π[ρὸς Οἰ]νοάνδοις ἡ βουλὴ [καὶ ὁ] | δῆμος καὶ ἡ γερουσί[α ἐτεί-]
⁴μησεν ταῖς πρεπούσα[ις τει]μαῖς καὶ ἀνδριάντος ἀνασ[τάσει] | τὸν ἀξιολογώτατον
 Μάρκο[ν | Α]ὐρήλιον Ἀρτέμωνα δις Ἀπ[ο Ὀ]λλωνίου τοῦ Ἀρτέμωνος [Ἀπ[ο]λλωνίου δις
 Ὀρθαγόρου, γέν[ει] | διαπρέποντα, ἄρξαντα πᾶσ[αν] | ἀρχὴν καὶ λειτουργίαν ἐπι-
 φα[νῶς] ¹² καὶ μεγαλοφρόνως, παρασχόμε[ε]ν[όν] τε καὶ ἐν τῇ σειτοδείᾳ ἐξῆς τ[ὰ | π]άντα
 τῶν ἐπιτηδίων τοῖς πολ[ί]ταις εἰς εὐετηρίαν καὶ ἐν τῷ ἔθν[ει] ¹⁶ ἡμῶν τελέσαντα
 ὑποφυλακία[ν] | καὶ ἀρχιφυλακίαν καὶ τὸν καθ' [ἅ]παντα ποιοῦντα, ἄνδρα φιλόπατριν,
 | χαρισάμενον σὺν τῇ γυναικὶ αὐ ²⁰τοῦ καὶ συστησάμενον εἰς πάντα | τὸν αἰῶνα
 πανηγυριν ἀγῶνων | θυμηλικῶ καὶ γυμνικῶ ἐκ πάν[των] Λυκίων, καλέσαντα καὶ τὰς ²⁴
 λαμπρὰς πόλεις Τερμησῶν | τῆς Παμφυλίας τὴν ἀνέκαθεν | συγγενίδα καὶ τὴν
 Καισαρέων | Κιβυρατῶν τῆς Ἀσίας πόλιν, ²⁸ ἐπὶ ἀνδριάσιν καὶ θέμασιν κατα|λελοιπῶτα
 καὶ νομὰς τοῖς πολ[ι]ταῖς ἐν τῷ χρόνῳ τῆς πανηγύρεως, ἀ[γ]ωνοθ[έ]την διὰ βίου, ³⁰
 [εὐν]οίας ἔνεκεν. (PHI)

LIT ZIMMERMANN-M 1993a: 119

TEM M. S. II. yy. sonu – III. yy. başı

ORI Oinoanda

FP2 • ἀρχιφύλαξ

• ὑποφύλαξ

Yukarıdaki belgede, Termessos *Demos*, *Boule* ve *Gerousia*'sı tarafından bir heykeli dikilerek onurlandırıldığı öğrenilen Artemon oğlu M. Aurelius Artemon II, birçok memuriyet üstlenmiş; halkın ihtiyaç duyduğu hububatı sağlamış ve Birlik adına *hypophylaks*'lık ile *arkhiphylaks*'lık görevlerini üstlenmiştir. Bütün bunların yanı sıra, eşi M. Aurelia Polykleia (P040) ile birlikte, M.S. II. yy. sonunda ya da III. yy. başında Oinoanda'da müzik ve spor yarışmalarını içeren bir festivalin de kurucusudur. Atalarının kenti olan Termessos ile *Asia*'daki Kibyra Kaisareiası sakinlerinin de davet edildiği bu festivale katılan vatandaşlara hediyeler dağıtmış ve ayrıca katılımcılara para dağıtılması için ödenek bırakmıştır.

ZIMMERMANN-M 1993a: 119'a göre, yukarıdaki belgede Artemon II'nin bütün *arkhe* ve *leiturgia*'ları gerçekleştirmiş olduğunun belirtilmesinden dolayı, Artemon II yazıtın kaleme alındığı zamanda ileri yaşlarda olmalıdır. M. Aurelius Artemon II'nin belki de kendisi gibi bir *M. Aurelius* olan babası Artemon, vatandaşlık hakkını İmparator Marcus Aurelius zamanında almış olabilir.

P402

M. AVRELIVS ARTEMON III (2)

A [Lykia/Boubon]

IGR III 462; *IBoubon* 16; *BE* 1973, 459; *MILNER* 1998: 2, no. 1.29; *KOKKINIA* 2008: 70, no. 34 (sat. 9 v.d.):

Ἐπὶ ἀγωνοθέτου | τοῦ ἀξιολογωτά[του] γ | εγονότος λυκιά[ρ]⁴ χου Μάρκου Αὐρ[η-]
 |λίου Τρωΐλου Μά|γαντος τοῦ Τρω[ί]λου, Βουβωνέος ⁸ καὶ Καδυανδέος, | Μᾶρ(κος)
 Αὐρ(ήλιος) | Ἀρτέμων τρίς | Μελεάγρου, Βου¹⁰βωνεὺς, νεικήσας | ἀγῶ[ν]α θέμιδος τετ-
 ρ[α?]ετηρικῆς παίδων | πανκράτιν.

(<http://www.eie.gr/nhrf/institutes/igra/projects/boubon/inscriptions/inscription-034.asp>)

TEM M.S. III. yy.'ın 1. yarısı

ORI Boubon

FP4 • νεικήσας ἀγῶνα θέμιδος τετραετηρικῆς παίδων πανκράτιν

M. Aurelius Artemon III, yukarıdaki belgede *Lykiarkhes* M. Aurelius Troilos'un (P423) *agonothetes*'liği sırasında düzenlenen yarışmalarda çocuklar arası boks müsabakasında zafer kazanmış olmasından ötürü onurlandırılmaktadır. M. Aurelius Artemon III, Roma vatandaşlık hakkını ailenin bu hakkı belki de İmparator Marcus Aurelius zamanında elde eden ilk ferdi olan dedesi üzerinden almıştır. Oinondalı M. Aurelius Artemon ile Boubonlu bu Artemon arasında ailevi bir ilişki olup olmadığı bilemiyoruz.

P403

M. AVRELIVS DEMOSTHENES II *alias* DIONYSIOS

A [Lykia/Patara]

MAREK 1994: 98, no. 6; *AE* 1994, 1730; *SEG* 44, 1211; *SLAVICH* 2003: 291 v.d. (sat. 3 v.d.)

Bk. P405, A

LIT *SLAVICH* 2003: 289–295; *REITZENSTEIN* 2005: 134, no. 20

TEM M. S. III. yy.'ın 2. yarısı

ORI Neisa

Lykiarkhes Dionysios'un torunu ve *Lykiarkhes* M. Aurelius Dionysios II'nin (P404) oğludur. Senatör C. Iulius Nigrinos (P436) ile *consul* rütbesini haiz Senatör Sınıfı'ndan Iulia Mettia Aurelia Helene'nin (P230) kızı ve *Consul* Iulius Fronto'nun (P435) torunu olan Iulia Tata *alias* Helene'nin (P233) eşidir. Senatörlerin ve *lykiarkhes*'lerin soyundan gelmekle övünen M. Aurelius Dionysios'un (2) (P405) babasıdır.

P404

M. AVRELIVS DIONYSIOS II (1)

- A [Lykia/Patara]
 ENGELMANN 2006a: 183–186; ΣΑΗΙΝ 2006: 37, no. 5; ENGELMANN 2007b: 158, no. 2 (sat. 2):
 [Λυκ]ίων τὸ κοινὸν | [Μ. Αὐ]ρ. Διόνυσον Διονυσ[ίου | Διογ]έν[ο]υς δις τοῦ Μητροδ[ώ]-
 4ρου Νε]ισέα πολειτευόμεν[ον δὲ | κα]ὶ ἐν ταῖς κατὰ Λυκίαν π[όλε]σι[ν] πάσαις, τὸν
 ἀρχιερέα | [τῶν] Σεβαστῶν καὶ γραμμ[α⁸τέα] Λυκίων τοῦ κοινοῦ, γέ[λ]νου[ς] Λυκιαρχῶν
 καὶ συνκ[λη]τικῶν, ἐπί τε τῇ πρὸς τὸ ἔ[θ]νο[ς] εὐνοία καὶ ἐπί τε τῇ π[ρὸς¹² τ]ὴν Λυ-
 κιαρχίαν φιλο[τιμ]ία.
- B [Lykia/Patara]
 ENGELMANN 2007b: 161, no. 3 (sat. 9)
 Bk. P057, F
- C [Lykia/Patara]
 ENGELMANN 2007b: 161, no. 4 (sat. 9):
 Λυκίων τὸ κοινὸν | Περικλέα τὸν καὶ Πλείστ[α]ρχον ἠ', Ἄρυκανδέα καὶ⁴ Γαγατήν,
 καταλιπόντα | τὸ ἔθνος κληρονόμον | ἀκολούθως ἢ ἔθετο δι[α]θήκη, διὰ τοῦ ἀξιολο⁸γω-
 τάτου Λυκιάρχου | Διονυσίου Διονυσίου | Διογένους δις τοῦ Μη[τ]ροδώρου.
- D [Lykia/Patara]
 MAREK 1994: 98, no. 6; AE 1994, 1730; SEG 44, 1211; SLAVICH 2003: 291 v.d. (sat. 8)
 Bk. P405, A
- E [Lykia/Patara]
 ΣΑΗΙΝ 2006: 34, no. 2 (sat. 9):
 [Αὐτοκράτορα Καίσα]ρα Λ. Σεπτίμιον Σευ[ή]ρον Εὐσεβῆ Περτί⁴νακα Σεβαστὸν Ἄρα-
 βικὸν Ἀδι]αβηνικὸν | Παρθικὸν μ]έγιστον | [Λυκίων τὸ κ]οινὸν⁸ [ἐκ διαθήκης] Νει-
 κο|[στράτου το]ῦ καὶ Στρα|[τωνίδου] Ξα]νθίπου | [Κυανείτου] διὰ Λυκίάρ¹²[χου]
 Διονυσίου Διου|[σίου Διογέν]ους δις τοῦ | [Μητροδώρου] Νεισέως.
- F [Lykia/Patara]
 ΣΑΗΙΝ 2006: 36, no. 4 (sat. 9):
 [Λυκίων τὸ κοινὸν] | [Τειμάρχο]ν Ἀρχ[ε]πόλεως Ποδ]αλιώτη[ν]⁴ καὶ Ἄρνεάτ]ην,
 ἀκολο[ύ]θως ἢ ἔθετο διαθ[ή]κη ὁ πατήρ αὐτοῦ Ἀ[ρ]χέπολις Τειμ[ά]ρχου [διὰ⁸ τοῦ
 ἀξι]ολ[ο]γωτάτου Λ[υ]κιάρχου Διο[ν]υσίου [Δι]ονυσίου Διο[γ]ένου[ς] | δις τοῦ Μη-
 τροδ[ώ]ρου¹² [Νεισέως].
- G [Lykia/Patara]
 ΣΑΗΙΝ 2006: 43, no. 11 (sat. 7); ENGELMANN 2007a: 137; ENGELMANN 2007b: 162, no. 5:
 Λυκίων τὸ κοινὸν | Σέξτον Κλ[α]ύδιον Κλημεν[τιανὸν] Κτησικλέα,⁴ καθὰ ἐψηφίσατο τὸ
 | ἔθνος, διὰ τοῦ ἀξι[ο]λογωτάτου Λυκιάρχου Διονυσίου Δι⁸ονυσίου Διογένους | δις τοῦ
 Μητροδώρου.

H [Lykia/Patara]

ŞAHİN – ADAK 2007: 200; ŞAHİN 2006: 35, no. 3; ENGELMANN 2007a: 137:

Λυκίων τὸ κοινὸν | Ἀρχέπολιν Τειμάρ|χου Ποδαλιώτην ⁴ καὶ Ἀρνεάτην κατα|λιπόντα
καὶ τὸ ἔθνο[ς] | κληρονόμον ἀκο|λούθως ἢ ἔθετο δι ⁸ αθήκη, διὰ τοῦ ἀξι|ολογωτάτου
Λυκιάρ|χου Διονυσίου | Διονυσίου Διογένους ¹² δις τοῦ Μητροδώρου.

I [Lykia/Patara]

TAM II 737; ŞAHİN 2006: 38, no. 6 (sat. 1):

vac. [— — — Δι]ογύσιος Διο|[— — —] Διογένους Λυ|[— — —]ης Θεῶ Ὑψίσ ⁴[τῶ και
Μητρ]ι ὀρεία και Κελε|[— — —] και θεοῖς πᾶσι | [και θεαῖς] πάσαις χαρισ |[τ]ήριον.

J [Lykia/Tlos]

IGR III 556; OGIS 568; TAM II 572; RÉMY 1989: 322 v.d. (sat. 9 v.d.):

Τὸν λαμπρότατον | Τιβ(έριον) Πωλλήνιον Ἀ[ρμέ]|νιον Περεργεῖνο[ν], ⁴ τὸν εὐγενέσ-
τατον | ὠρδινάριον ὕπατον | και ὑγιέστατον ἀνθ(ύπατον), | τῶ κοινῶ δόγματι τοῦ ⁸
λαμπροτάτου τῶν Λυ|κίων ἔθνο[ς] Μ(ἄρκος) · Αὐρ(ήλιος) | Διονύσιος ὁ Λυκιάρ|χης,
καθ' ἃ ἐν τῶ κοι ¹²νοβουλίῳ ὑπέσχε|το. (PHI)

LIT MILNER 1991: 55; SLAVICH 2003: 289–295; REITZENSTEIN 2005: 134, no. 20;
REITZENSTEIN 2009: 272, no. 85

TEM M. S. III. yy.'ın 1. yarısı

ORI Neisa

FP2 • λυκιάρχης (A–J)
• ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (A)
• γραμματεὺς (A)

Neisalı M. Aurelius Dionysios II (1), *lykiarkhes*'ler ve senatörler çıkarmış olan bir a-
ileye mensuptur. İmparator Commodus zamanında *arkhiereus*'luk ve *lykiarkhes*'lik
yapmış oldukları bilinen Dionysios³⁰³ ve Diogenes III³⁰⁴, M. Aurelius Dionysios
II'nin babası ve amcası olmalıdırlar (REITZENSTEIN 2005: 134, no. 20) (SG 1.9).

A belgesinde, Metrodoros soyundan gelen Diogenes II torunu Dionysios oğlu
M. Aurelius Dionysios II, Lykia Birliği tarafından halka karşı gösterdiği hayırsever-
lik ve *lykiarkhes*'liği sırasındaki cömertliği dolayısıyla onurlandırılmaktadır. Söz
konusu belgeden, soyu *lykiarkhes*'ler ve senatörlere dayanan Dionysios II'nin
Lykia'nın bütün kentlerinde kamu görevlerinde bulunduktan sonra, Birlik Başra-
hipliği ve *grammateus*'luk yaptığı bilgisi gelmektedir. Ksanthippos oğlu Neikostra-
tos'un Lykia Birliği tarafından onurlandırıldığı B belgesi ile Arykanda ve Gagai
vatandaşı Perikles VIII'in gene Birlik tarafından onurlandırıldığı C belgesinden, söz

³⁰³ ŞAHİN 2006: 32, no. 1'den İmparator Commodus'un Lykia Birliği tarafından bir heykelle
onurlandırıldığı sırada M. Aurelius Dionysios'un babası Diogenes II oğlu Dionysios'un
lykiarkhes olduğu öğrenilmektedir. Baba Dionysios'un M. Aurelius isimlerini taşıyan bir
Roma vatandaşı olup olmadığı bilinmemektedir.

³⁰⁴ ŞAHİN 2006: 41, no. 10'dan vaktiyle *lykiarkhes*'lik yapmış olan Diogenes III tarafından
Diogeneia adlı bir yarışma vakfedildiği öğrenilmektedir.

konusu onurlandırmaların *Lykiarkhes* M. Aurelius Dionysios tarafından icra edildiği öğrenilmektedir. Torunu M. Aurelius Dionysios'un (3) Patara *metropolis*'i tarafından onurlandırıldığı D belgesinden, Dionysios'un (3) eşi Iulia Tata *alias* Helene'nin (P233) akrabalık ilişkileri hakkında bilgiler gelmektedir. Belki İmparator Septimius Severus'un Lykia Birliği tarafından onurlandırıldığı E belgesinden, söz konusu onurlandırmanın Dionysios II aracılığıyla gerçekleştirildiği öğrenilmektedir. F belgesinde, Lykia Birliği, Podalia ve Arneai vatandaşı olan Arkhepolis oğlu Teimarkhos ve H belgesinde Teimarkhos oğlu Arkhepolis gene Dionysios II aracılığıyla onurlandırmaktadır. G belgesinden *Lykiarkhes* Dionysios II'nin, Claudius Clementianus Ktesikles'in (P115) Lykia Birliği tarafından bir heykel ile onurlandırılmasına aracılık ettiği öğrenilmektedir. I belgesinde M. Aurelius Dionysios, Tanrı Hypsistos'a, Oreia'ya, Kele[]'ye ve tüm tanrı ve tanrıçalara şükranlarını sunmaktadır. Tlos'tan bulunmuş olan J belgesinden, M. Aurelius Dionysios'un M.S. 244 yılı *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi Tib. Pollenius Armenius Peregrinus'un³⁰⁵ heykelinin dikilmesi için gerekli masrafları cebinden karşıladığı öğrenilmektedir.

Claudius Clementianus Ktesikles'in *Lykiarkhes* M. Aurelius Dionysios II tarafından Patara'da bir heykel ile onurlandırıldığını G belgesinden öğrendiğimizi yukarıda söylemiştik. Aynı Ktesikles'in Letoon'da da *Lykiarkhes* M. Aurelius (Qui.) Laitus *alias* Paetas (P055) tarafından yaptırılan bir heykel ile onurlandırıldığı bilinmektedir (P055, A). Bundan dolayı ENGELMANN 2007b: 158 v.d., M. Aurelius Dionysios'un, Paetas'ın *lykiarkhes*'likteki halefi olabileceği ya da Clementianus Ktesikles'in *Lykiarkhes* Paetas, *Lykiarkhes* M. Aurelius Dionysios ve isimleri bilinmeyen daha başka *lykiarkhes*'ler zamanında farklı yıllarda onurlandırılmış olabileceği önerilerinde bulunmaktadır.

REITZENSTEIN 2009: 272, no. 85, ŞAHİN 2006: 40, no. 8 tarafından *Lykiarkhes* M. Aurelius Dionysios (2) ile özdeşleştirilen, M.S. 244 yılı *consul ordinarius* ve *proconsul*'u Tib. Pollenius Armenius Peregrinus'u onurlandıran M. Aurelius Dionysios'un, Dionysios II olması gerektiğini ve M. Aurelius Dionysios II'nin Birlik Başrahipliği'nin Severuslar zamanına tarihlendiğini düşünmektedir. Gene REITZENSTEIN'a göre, M. Aurelius Dionysios II, Birlik adına bazı onurlandırmalara aracılık ettiği yukarıdaki belgelerde *lykiarkhes* olarak anılmasına rağmen, bu onurlandırmalar O'nun Birlik Başrahipliği'nden sonraya tarihlenmelidir. Dionysios II'nin Birlik Başrahipliği görevinden sonra bile Birlik adına bu tip onurlandırmalara *lykiarkhes* unvanı ile aracılık etmesi, O'nun Birlik ile olan yakın ilişkisinin bir göstergesi olmalıdır.

ŞAHİN 2007: 43, kentin *lykiarkhes* ailesi olan Neisalı Dionysioslar'ın zenginliğinin Neisa civarındaki Kartapis Ormanı'nda yetişen sedir ağacı ticaretine dayanıyor olabileceğini düşünmektedir.

³⁰⁵ Vali hk. ayrıntılı bilgi ve belgeler için bk. RÉMY 1989: 322 v.d.

M. Aurelius Dionysios II'nin, kendisi gibi Birlik Başrahipliği yapmış olan babası Dionysios'un da bir *M. Aurelius* olup olmadığı bilinmemektedir. ŞAHİN 2006: 29 v.dd. Dionysios II'nin *c.R.*'sinin Commodus'tan kaynaklandığı görüşündedir.

P405

M. AVRELIVS DIONYSIOS (2)

A [Lykia/Patara]

MAREK 1994: 98, no. 6; AE 1994, 1730; SEG 44, 1211; SLAVICH 2003: 291 v.d. (sat. 2):

Παταρέων ἡ πόλις, ἡ μητροπόλις | τοῦ Λυκίων ἔθνους Μ. Αὐρ. Διόνυσον υἱὸν | μὲν τοῦ ἀξιολογωτάτου φιλοδόξου Μ. Αὐρ. ⁴ Δημοσθένους δις τοῦ καὶ Διονυσίου | καὶ τῆς κρατίστης ματρῶνης Ἰουλίας Τάτας | τῆς καὶ Ἑλένης, ἔκγονον δὲ Γ(αίου) Ἰουλ(ίου) Νιγρείνου | συνκλητικοῦ καὶ Ἰουλ(ίας) Μεττίας Αὐρ(ηλίας) Ἑλένης ⁸ ὑπατικῆς καὶ Μ(άρκου) Αὐρ(ηλίου) Διονυσίου β' Λυκίαρχου, | ἐξέκγονον δὲ Ἰουλ(ίου) Φρόντωνος ὑπατικοῦ | καὶ τοῦ λοιποῦ παντὸς γένους Λυκίαρχικοῦ | καὶ συνκλητικοῦ. *vac.*

LIT SLAVICH 2003: 289 v.dd.

TEM M. S. III. yy.'in sonu

ORI Neisa

Lykiarkhes M. Aurelius Dionysios II'nin (P404) torunu, Senatör C. Iulius Nigrinos (P436) ile *consul* rütbesinden Senatör Iulia Mettia Aurelia Helene'nin (P230) kızı ve *Consul* Iulius Fronto'nun (P435) torunu olan Iulia Tata *alias* Helene (P233) ile M. Aurelius Demosthenes II *alias* Dionysios'un oğullarıdır (SG 1.9). Yukarıdaki belgede, senatörlerin ve *lykiarkhes*'lerin soyundan gelmekle övülmektedir.

P406

M. AVRELIVS EUELTHON

A [Lykia/Ksanthos]

TAM II 286 (sat. 3 v.d.):

Ξανθίων ἡ τοῦ | Λυκίων [ἔθ]νους μη|τρόπολις · Μ(άρκων) · Αὐρή ⁴[λιον Εὐέλθον]τα? Ε<ὐ>?έλ|[θοντος? Ἀλεξάνδρου β' | — — — ⁸ — — —]. (PHI)

TEM M.S. II. yy. sonu – III. yy. başı

ORI Ksanthos

Ksanthos epigrafi heyetinin yapmış olduğu tarihlemeye göre³⁰⁶, M.S. II. yy. sonu – III. yy. başında yaşamış olması gereken M. Aurelius Euelthon, bir Euelthon oğlu ve

³⁰⁶ http://www.hst.ulaval.ca/xanthos/eng/inscription_xanthos_eng.php?id=35.

bir Aleksandros II torunudur. Yukarıdaki belgede Ksanthos kenti tarafından onurlandırılıyor olmalıdır.

P407

M. AVRELIVS EUKARPOS II (1)

A [Lykia/Sidyra]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 68, no. 45; *IGR* III 583; *TAM* II 188 col. II (sat. 10 v.d.):

Μ(ἄρκος) · Αὐρ(ῆλιος) · Εὐκαρπο[ς Ἱεροκλέους]. | Μᾶρκον Αὐρῆλιον Εὐκαρπον | Ἱεροκλέους τοῦ καὶ Εὐκάρ⁴που Σιδυμέα τὸν ἀξιο|λογώτατον ἱερέα καὶ | προφήτην διὰ βίου | τῶν προηγῶτων θεῶν⁸ Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλω|γωτ<ά>του Μ(άρκου) Αὐρ(ηλίου) Εὐκάρπου | τρίς, γενομένου νεοκόρου | τῆς ἐπιφανεστάτης θεοῦ¹² Ἑκάτης, ἄνδρα τῆς ἀξιο|λογώτατης Λυκιο|αρχίας | Μ(αρκίας) Αὐρ(ηλίας) Χρυσί[ο]ν τῆς καὶ Νεμε|σῶ Διονυσίου Ἀλκίμου δις¹⁶ Παταρίδος καὶ Σιδυμίδος, | πρωτεύσαντα πολειτευ|σάμενον τὰ ἄριστα καὶ ἐφ' ᾧ | κατέλιπεν τῷ ἱερῷ συστέ²⁰ματι τῶν τριάκοντα χωρίω | Ἰσπάδος Σιδυμέων, | ἡ βουλή καὶ ὁ δῆμος. (PHI)

B [Lykia/Sidyra]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 68, no. 43–44; *IGR* III 584; *TAM* II 189 col. I a1 (sat. 6 v.d.); col. II b1 (sat. 3):

(I a1)

τὴν ἀξιο|λογώτατην καὶ σεμνοτάτην φιλόπολιν καὶ φι|λάγαθον Λυκιο|αρχισσαν Μ(αρκίαν) Αὐρ(ηλίαν) Χρυσίον τὴν καὶ Νεμε|σοῦν Διονυσίου Ἀλκίμου δις Παταρίδα καὶ Σιδυ⁴μίδα γυναῖκα γεγυῖαν τοῦ ἀειμνήστου θεοῦ | ὑτῆς Μ(άρκου) Αὐρ(ηλίου) Εὐκάρπου, μητέρα τοῦ ἀξιο|λογώτατου Μ(άρκου) Αὐρ(ηλίου) Εὐκάρπου τρίς, γενομένου| ὑποφύλακος τοῦ ἔθνους καὶ νεοκόρου τῆς προ⁸αθηγέτιδος θεοῦ Ἑκάτης, τε<λ>έσσασα?ν | τῇ πατρίδει ἱερωσύνην Σεβαστῶν καὶ τὰς δύο | τῶν νέων γυμνασιαρχίας καὶ τὰς λούσεις | [— —] κτλ.

(II b1)

... Τὸν ἀξιο|λογώτατον καὶ πρῶ|τον τῆς πόλεως γεγονότα | Μ(ἄρκον) Αὐρ(ῆλιον) Εὐκαρπον Ἱεροκλέους⁴ ἄνδρα μεγαλόφρονα σώφρον[α] | δίκαιον ἱκανὸν εὐεργέτην, | συγγενῆ ἀρχιφυλάκ[ω]ν | Λυκιο|αρχῶν, γεγο[νό]τα ἱερέα⁸ [καὶ προφήτην διὰ βίου τῶν προηγῶτων] | [θεῶν Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος], κτλ. (PHI)

C [Lykia/Sidyra]

TAM II 190 (sat. 5)

Bk. P408, C

TEM M.S. II. yy. sonu III. yy. başı?

ORI Sidyra

FP3 • ἱέρεια καὶ προφήτης τῶν προηγῶτων θεῶν Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος (A. B)

Hiorekles *alias* Eukarpos oğlu, M. Aurelius Eukarpos III'ün (P408) babası ve M. Aurelia Nemesos *alias* Khrysiās'ın (A–C) eşidir. A belgesinden O'nun oğlu adına *hypophylaks*'lık görevini yürüttüğü öğrenilmektedir. A ve B belgelerinden tanrılar

Artemis ve Apollon'un «hayat boyu rahibi» olduğu bilinmektedir. ZIMMERMANN-M 1993a: 119'un, A belgesini M.S. II. yy. sonu ya da III. yy. başına tarihlendiriyor olmasından dolayı, muhtemelen M. Aurelius Eukarpos'un bir *M. Aurelius* olan dedesi c.R.'yi İmparator Marcus Aurelius zamanında almıştır.

P408

M. AVRELIVS EUKARPOS III (2)

A [Lykia/Sidyra]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 68, no. 43–44; *IGR* III 584; *TAM* II 189 col. II b (sat. 2):

— — — ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀξιολογώτατου υἱοῦ | αὐτοῦ Μ(άρκου) Αὐρ(ηλίου) Εὐκάρπου τρίς
| πρὸ τῆς ἐπιφανοῦς νεοκο⁴ρείας τελέσαντα ὑποφυ|λακίαν τῷ ἔθνει· τὴν ἀκόλου|θον
τειμὴν ἢ πατρὶς εἶλατο (*sic*) | βουλής καὶ δήμου κρίσει. (*PHI*)

B [Lykia/Sidyra]

BENNDORF – NIEMANN 1884: 68, no. 45; *IGR* III 583; *TAM* II 188 col. II (sat. 10)

Bk. P407, A

C [Lykia/Sidyra]

TAM II 190 (sat. 1):

[Μ(ἄρκον) Αὐρ(ηλίου) Εὐκάρπον τρίς, γενόμενον | ὑποφύλακα τοῦ ἔθνους καὶ
νεο|κόρον τῆς προκαθηγέτιδος] ⁴ θε[οῦ Ἐκ]άτης, υἱὸν τῶν ἀξιολογώ|τάτων Μ(άρκου)
Αὐρ(ηλίου) Εὐκάρπου Ἴεροκλέου[ς?] | καὶ Χρυσίου τῆς καὶ Νεμεσῶ | Διονυσίου Ἀλκίμου
δός, ἀπὸ ⁸λυκίαιας, συγγενῆ ἀρχιφυλά|κων καὶ Λυκίαιων, καταλιπόντα | τῇ πόλει
πάντα τὰ περὶ τὸν Κρά|γον γεγονότα αὐτοῦ χωρία δι' ὧν ¹² ἔθετο διαθηκῶν· τὴν
ἀείμνηστον δωρεάν χαλκῆ | εἰκόνι ἡμείψατο ἢ πατ[ρὶς] | βουλής καὶ δήμου [κρίσει].
(*PHI*)

LIT ZIMMERMANN-M 1993a: 119

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı?

ORI Sidyra

FP2 • ὑποφύλαξ (A–C)

FP3 • νεοκόρος τῆς θεοῦ Ἐκάτης (A–C)

M. Aurelius Eukarpos II (1) (P407) ile A belgesinden (*TAM* II 189 col. I A 1) *lykiarkhes*'lik yapmış olduğu öğrenilen Pataralı Alkimos torunu ve Dionysios kızı olan M. Aurelia Khrysiyas *alias* Nemeson'un oğullarıdır. A belgesinde geçen ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀξιολογώτατου υἱοῦ ifadesinden *hypophylaks*'lık görevini kendisi adına babasının üstlendiği anlaşılmaktadır (ZIMMERMANN-M 1993a: 119). Birlik için *hypophylaks*'lık ve Tanrı Hekate'nin *neokoros*'luğunu yapmış olan Eukarpos III (A–C), *lykiarkhes*'ler ile *arkhiphylaks*'ların akrabası olmakla övünmektedir (B). C belgesinden, Kragos çevresindeki bütün topraklarını vasiyet yolu ile kente bıraktığı öğrenilen Eukarpos III, vatani, Danışma ve Halk meclisleri tarafından alınan bir

kararla bronz bir heykel ile onurlandırılmaktadır. Eukarpos III vatandaşlık hakkını, *M. Aurelius* isimlerinin gösterdiği gibi, bu hakkı İmparator Marcus Aurelius zamanında elde etmiş olması gereken dedesinden miras almış olabilir.

P409

M. AVRELIVS EUPHROSYNOS III

A [Lykia/Kadyanda]
TAM II 672 (sat. 2)

Bk. P413, A

TEM İmparatorluk Çağı
ORI Kadyanda

Yukarıdaki belgede, *boule* ve *demos*'un kararı uyarınca oğlu M. Aurelius Hermokrates'i (P413) zamansız ölümünden dolayı onurlandırması vesilesiyle tanınmaktadır. M. Aurelius Euphrosynos III, vatandaşlık hakkını bu hakkı İmparator Marcus Aurelius zamanında almış olması gereken büyük dedesi M. Aurelius? Euphrosynos üzerinden almış olabilir.

P410

M. AVRELIVS HERMAGORAS II (1)

A [Lykia/Telmessos]
CIG III 4198; IGR III 538; TAM II 24 (sat. 1 v.d.)

Bk. P411, A

TEM M.S. II. yy.sonu – III. yy. başı
ORI Telmessos

Yukarıdaki belgeden, Diophantos torunu, Maron oğlu ve *Prokleianeia agon*'unda 4 kez zafer kazanan M. Aurelius Hermagoras (2) (P411) *alias* Zosimos'un babası olduğu öğrenilmektedir.

P411

M. AVRELIVS HERMAGORAS (2) *alias* ZOSIMOS

A [Lykia/Telmessos]
CIG III 4198; IGR III 538; TAM II 24 (sat. 1 v.d.):

Μάρκος Αὐρή(λιος) Ἑρμαγόρας ὁ | καὶ Ζώσιμος υἱὸς Μάρκ(ου) Αὐρ(ηλίου) | Ἑρμαγόρα
δις Μάρων<ο>ς τοῦ Δι' ὀφάνους Τελημησεύς | νει<κή>σας τὸν ἀ<γῶ>να τῶν | Προκ-
ληϊανείων ἀ<γ>ενείων | πανκράτιον τὴν τετάρτην θέ⁸μιν ἀγνοθετοῦντος διὰ βίου |

τοῦ ἀξιολογώτ<α>του Λυκιάρχου | Μάρ(κου) Δομ(ιτίου) Φιλίππου <ε'?'> Τελημοσ|σέως.
(PHI)

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı
ORI Telmessos
FP4 • νεικήσας τὸν ἀγῶνα τῶν Προκληϊανείων ἀγενείων πανκράτιον

Yukarıdaki belgeden, Maron torunu, M. Aurelius Hermagoras II (1) (P410) oğlu, M. Aurelius Hermagoras'ın (2), M.S. II. yy.'in 2. yarısından sonra Birlik Başrahlığı yapmış olan (REITZENSTEIN 2009: 258, no. 67) hayat boyu *Lykiarkhes* M. Domitius Philippos (P187) zamanında Telmessos'taki *Prokleianeia agon'*unda *pankratation* dalında 4 kez zafer kazanmış olduğu öğrenilmektedir. M. Aurelius Hermagoras (2) *alias* Zosimos'un vatandaşlık hakkı, bu hakkı İmparator Marcus Aurelius zamanında almış olması gereken dedesi M. Aurelius? Hermagoras'a dayanıyor olabilir.

P412

M. AVRELIVS HERMAIOS II

A [Lykia/Boubon]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 36, no. 55; IGR III 461; IBoubon 15; BE 1973, 459; MILNER 1998: 2, no. 1.28; KOKKINIA 2008: 69, no. 33 (sat. 7):

Ἐπὶ ἀγωνοθέτου τοῦ | ἀξιολογώτ<α>του γεγονό|τος λυκιάρχου Μάρκου ⁴ Αὐρηλίου Τρωίλου Μάγαν|τος τοῦ Τρωίλου Βουβω|νέος καὶ Καδυανδέος | Μάρ(κος) Αὐρ(ήλιος) Ἑρμαῖος δις ⁸ Τρωίλου Θόαντος Βου|βωνεύς νεικήσας ἀγῶ|να θέμιδος τετραετηρικῆς ἀνδρῶν πάλην. (PHI)

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı
ORI Boubon
FP4 • νικάω ἀγῶνα θέμιδος τετραετηρικῆς ἀνδρῶν πάλην

M. Aurelius Hermaios II, yukarıdaki belgede *Lykiarkhes* M. Aurelius Troilos'un (P423) *agonothetes*'liği sırasında düzenlenen yarışmalarda yetişkinler arası güreş müsabakasında zafer kazanmış olmasından ötürü onurlandırılmaktadır. M. Aurelius Hermaios II, vatandaşlık hakkını, bu hakkı belki de İmparator Marcus Aurelius zamanında elde etmiş olan babasından almıştır.

P413

M. AVRELIVS HERMOKRATES

A [Lykia/Kadyanda]
TAM II 672 (sat. 6 v.d.):

Μᾶρ(κος) · Αὐρ(ήλιος) Εὐφρό[[σ]υνοσ γ' το[ῦ] | [Μέ]λητος Κα⁴δουανδεὺς | τὸν πρόμοι-
ρον | ὑὸν Μᾶρ(κον) Αὐρ(ήλιον) Ἐρ|μοκράτην, παῖ⁸δα καλὸν καὶ | εὐγενῆ, vac. βουλῆς
καὶ | δήμου κρίσει. (PHI)

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı
ORI Kadyanda

M. Aurelius Hermokrates, yukarıdaki belgede *boule* ve *demos*'un kararı uyarınca, çocuk yaştaki zamansız ölümünden dolayı, babası M. Aurelius Euphrosynos III (P409) tarafından onurlandırılmaktadır. M. Aurelius Hermokrates, vatandaşlık hakkını bu hakkı İmparator Marcus Aurelius zamanında almış olması gereken büyük dedelerinden miras almıştır.

P414

M. AVRELIVS HIEROKLES II

A [Lykia/Patara]
TAM II 441 (sat. 1 v.d.):

Μ(άρκου) Αὐρ(ηλίου) Ἱεροκλ[έου]ς | δι[ς] τοῦ Δημητ[ρίου] | Παταρέωσ ἡρῶ[ον] ⁴ προ-
γονικόν. (PHI)

TEM M.S. II. yy. sonu – III. yy. başı
ORI Patara

Yukarıdaki belgeden Demetrios torunu ve Hierokles oğlu olduğu öğrenilen M. Aurelius Hierokles, Pataralı bir grup vatandaşın Dionysios adlı bir şahıs için yaptırmış oldukları heykelin kaide yazıtının 8. satırında anılan Hierokles oğlu Demetrios'un torunlarından olabilir (ENGELMANN 2007b: 165). *M. Aurelius* isimlerinden dolayı aile c.R.'yi en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında almış olabilir.

P415

M. AVRELIVS KRATEROS

A [Lykia/Ksanthos]
REITZENSTEIN 2009: 258, no. 66'da zikredilmiştir.

TEM M.S. 161 sonrası
ORI Lykia
FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

REITZENSTEIN 2009: 258, no. 66 tarafından metni verilmeksizin içeriğine değinilen yukarıdaki belge Ksanthos'tan bulunmuş bir mezar yazıtıdır. M. Aurelius Kra-

teros'un *arkhiereus*'luğu zamanına tarihlenen belgeden lahtin M. Aurelius Moles aracılığıyla satıldığı öğrenilmektedir. *M. Aurelius* isimleri en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında alınabilecek bir *c.R.*'ye işaret etmektedir.

P416

M.(?) AVRELIVS MAGAS II (1)

A [Lykia/Boubon]

LBW 1224; PETERSEN – LUSCHAN 1889: 184, no. 236; IGR III 474 (sat. 4 v.d.):

[Εἰ]ση[γη]σαμέ[ν]ου Μάρκου Αὐρηλίου Τρωίλου Μά[σ]αντος τοῦ Τρωίλου, Βουβωνέως καὶ Καδυαν|δέος, [π]ολ[ει]τευομένου δὲ καὶ ἐν ταῖς κατὰ Λυ⁴κίαν πόλεσιν πάσαις, ἐπιψηφισαμένου Αὐρηλίου | Μάσαντος δις, τοῦ Τρωίλου Βουβωνέος γεγρονό|τος ἀρχι-φύλακος, ἔδοξεν τῇ κοινῇ τοῦ Λυκίων | ἔθνους ἀρχ[αι]ρεσιακ[ῆ] ἐκλ[η]σίᾳ· κτλ. (PHI)

TEM M.S. 161 sonrası

ORI Boubon

Yukarıdaki belgeden, Troilos torunu Magas oğlu M. Aurelius Troilos tarafından Lykia Birliği'ne getirilen içeriğini bilemediğimiz bir önerinin Boubonlu *Arkhiphylaks* Troilos torunu Magas oğlu M.? Aurelius Magas II tarafından Birlik'e sunulduğu öğrenilmektedir. Boubon'dan *hypophylaks*'lık ve *arkhiphylaks*'lık yapmış olduğu bilinen bir Troilos'un dördüncü kuşaktan ve bir Magas'ın üçüncü kuşaktan torunu olan Magas torunu Magas oğlu bir M. Aurelius Magas (3) (P418) daha tanınmaktadır. Büyük bir ihtimalle söz konusu bu M. Aurelius Magas, M.? Aurelius Magas II'nin torunu olmalıdır. M.? Aurelius Magas II, ailenin *M. Aurelius* adlarını taşıdığı belgelenen ilk feridir. Magas II'nin *c.R.*'si için M.S. 161 yılı *terminus post quem* kabul edilmelidir.

P417

M. AVRELIVS MAGAS III (2)

A [Lykia/Boubon]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 40, no. 56; IGR III 463; IBoubon 14; BE 1973, 458; MILNER 1998: 2, no. 1.27; KOKKINIA 2007: 172; KOKKINIA 2008: 54, no. 24 (sat. 5)

Bk. P418, A

B [Lykia/Boubon]

KOKKINIA 2007: 171–174; KOKKINIA 2008: 56, no. 25 (sat. 5)

Bk. P418, B

TEM M.S. II. yy.'in 2. yarısı

ORI Boubon

M.? Aurelius Magas II'nin (P416) oğlu, M. Aurelius Magas'ın (3) (P418) babası olmalıdır.

P418
M. AVRELIVS MAGAS (3)

A [Lykia/Boubon]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 40, no. 56; IGR III 463; *IBoubon* 14; BE 1973, 458; MILNER 1998: 2, no. 1.27; KOKKINIA 2007: 172; KOKKINIA 2008: 54, no. 24 (sat. 5):

Βου[β]φγέων ή βουλή | και ό δήμος έτείμησεν | [τ]αίς άξίαις τειμαίς και ⁴ [άνδ]ριάντος άναστά[σει] Μάρ(ήλιον) Αύρ(ήλιον) Μάγαντα | Μάγαντος τρίς τοϋ | [Τρω]ίλου Βουβωνέα ⁸ γεα[νία]ν ένδοξον, | ύποφυλακήσαντα | και άρχιφυλακήσαντα τρο[ϋ] | λαμπροτάτο[υ] Λ[υ]κίων ¹² [έ]θνοϋς, τελευτήσαντ[α] | όκτωκαι[δ]εκα έτών, συ[ν]γενή[ν] συνκλητικών και | [ύπα]τικῶ[ν], άπόγονον ¹⁶ πάντων λ[υ]κιάρχων, παι[[δε]ί[α]ς ύπεροχῆ διαπρέ[ψ]αντα *ca.* 8]HEI | [*ca.* 10]ΘΗ χάριν ²⁰ [*ca.* 18]. (PHI)

B [Lykia/Boubon]

KOKKINIA 2007: 171–174; KOKKINIA 2008: 56, no. 25 (sat. 5):

(A)

[Βουβω]νέων ή βουλή και | [ό δήμος] έ[τείμ]ησεν ταίς | [άξίαις τειμαίς] και άνδρι ⁴[άντος άναστ]άσει | [Μάρκον Αύρήλι]ον Μά[[γαντα Μάγαντος τρι]ς τοϋ | [Τρωίλου, Βουβωνέα], τετε ⁸[λευτηκότα, νεανία]ν ένδο[[ξον, ύποφυλακή]σαντα | [λαμπ ρῶς? και φι]λοτείμως | [και ένδόξως?] και άρχιφυ ¹²[λακήσαντα με]γαλοφρόνως | [τῶ λαμπροτά]τῃ Λυκίων | [έθνει, τειμηθέ?]ντα οϋ μόνον | [έν τῆ πατρίδι άλλα και έν τῶ έθνει ¹⁶ [συνγενή συνκλη]τικών και | [ύπατικῶν [— —]].

LIT KOKKINIA 2007: 171–174; KOKKINIA 2008: 56, no. 25

TEM M.S. II. yy. sonu – III. yy. başı

ORI Boubon

FP2 • άρχιφύλαξ (A. B)
• ύποφύλαξ (A. B)

A ve B belgelerinde, Boubon *Boule* ve *Demos*'u tarafından şereflemlerle ve bir heykeli dikilerek onurlandırıldığını öğrendiğimiz M. Aurelius Magas (3), M. Aurelius Magas III (2) (P417) oğlu, M.? Aurelius Magas II (P416) torunu ve bir Troilos'un dördüncü kuşaktan torunudur. Cömert bir genç olarak anılan Magas, Lykia Birliği'nin en şerefli görevlerinden olan *hypophylaks*'lık ve *arkhiphylaks*'lık vazifelerini üstlenmiş ve henüz 18 yaşındayken ölmüştür. A belgesinden O'nun senatörlerin ve konsüllerin akrabası olduğu ve *lykiarkhes*'lerin soyundan geldiği öğrenilmektedir. Magas, Boubon ve Kadyanda vatandaşı olarak anılan ve Birlik Başrahipliği yapmış olan M. Aurelius Troilos (P423) ile aynı aileye mensup olmalıdır. Bununla birlikte, aralarındaki akrabalık derecesi hakkında bir şey söylemek mümkün değildir.

P419
M. AVRELIVS MOLES

A [Lykia/Ksanthos]
REITZENSTEIN 2009: 258, no. 66'da zikredilmiştir.

TEM M.S. 161 sonrası
ORI Ksanthos

M. Aurelius Krateros'un *arkhiereus*'luğu zamanına tarihlenen Ksanthos'tan bulunmuş bir mezar yazıtından, lahtin M. Aurelius Moles aracılığıyla satıldığı öğrenilmektedir. *M. Aurelius* isimleri en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında alınabilecek bir *c.R.*'ye işaret etmektedir.

P420
AVRELIVS PHILARGYROS *alias* DEMETRIOS

A [Lykia/Kadyanda]
BENNDORF – NIEMANN 1884: 143, no. 119; TAM II 688 (sat. 11 v.d.)

Bk. P261, G

TEM M.S. 161 sonrası
ORI Kadyanda
FP4 • νικάω ἀνδρῶν πάλην θέμιδος ἀγομένης τὸ ἴ, ἧς κατέλιπεν Φανιανὴ ἢ καὶ Ἀμμία Φανίου τοῦ καὶ Φιλῶτα

Kadyandalı boksör Aurelius Philargyros *alias* Iulius Philargyros III'ün (P421) oğlu olan Aurelius Philargyros *alias* Demetrios, yukarıdaki belgede yetişkinler arası güreş müsabakasında 4 kez zafer kazanmış olmasından dolayı onurlandırılmaktadır.

P421
AVRELIVS PHILARGYROS *alias* IVLIVS PHILARGYROS III

A [Lykia/Kadyanda]
BENNDORF – NIEMANN 1884: 143, no. 119; TAM II 688 (sat. 11 v.d.)

Bk. P261, G

B [Lykia/Kadyanda]
TAM II 687 (sat. 5 v.d.)

Bk. P261, F

- TEM M.S. 161 sonrası
 ORI Kadyanda
 FP4 • νικάω ἀνδρῶν πάλην θέμιδος ἀγομένης τὸ ἴ, ἤς κατέλιπεν Φανιανὴ ἢ καὶ Ἀμμία Φανίου τοῦ καὶ Φιλώτα (B)

B belgesinden Paideutos oğlu Kadyandalı Aurelius Philargyros *alias* Iulius Philargyros III'ün, Ammia tarafından Kadyanda'da kurulmuş olan oyunlarda, yaşam boyu *Agonothetes* Iulius Mettius Aurelius Philotas'ın (P261) *agonotethes*'liği zamanında, yetişkinler arası boks müsabakasında zafer kazanmış olduğu öğrenilmektedir. A belgesinden ise bu kez P421'in oğlu Aurelius Philargyros *alias* Demetrios (P420) tanınmaktadır.

P422
 M. AVRELIUS SOLON

- A [Lykia/Trebenna]
 LANCKORONSKI 1892: no. 183; IGR III 767; ONUR 2005: 16, no. 1:

M. Αὐρ. [Σ]ό[λω]να Δημητρι[αν]οῦ | ἀπὸ Λυκιαρχίας γενόμενον | καὶ κοινὸν ἄρχοντα τοῦ λαοῦ ἄπρωτάτου Λυκίων ἔθνους | καὶ ἀρχιφύλακα | ἢ πατρὶς ἢ λαμπρὰ Τρεβεννατῶν | πόλις .

- LIT ÇEVİK *et alii* 2005: 61–64; REITZENSTEIN 2009: 261, no. 72
 TEM M.S. 161 sonrası
 ORI Trebenna
 FP2 • λυκιάρχης
 • ἀρχιφύλαξ

Demetrianus oğlu olan M. Aurelius Solon, Trebenna kenti tarafından onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden tanınmaktadır. Solon'un *lykiarkhes*'lik yapmış olduğu öğrenilen söz konusu belgede, O'nun aynı zamanda Birlik adına *arkhiphylaks* olarak da hizmet verdiği belirtilmektedir. 2002 yılında Prof. Dr. B. İPLİKÇİOĞLU tarafından Trebenna'da yürütülen epigrafik çalışmalar sırasında tespit edilen bir kaya mezarının, üzerindeki yazıttan M. Aurelius Solon'a ait olduğu anlaşılmaktadır. Henüz yayımlanmamış olan söz konusu bu belgenin yazı karakteri ve kalitesi yazıtın M.S. II. yy.'da kazanmış olduğunu, dolayısıyla Solon'un *c.R.*'sinin CA öncesine tarihlenmesi gerektiğini düşündürmektedir.

P423
M. AVRELIVS TROÏLOS

A [Lykia/Boubon]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 36, no. 55; *IGR* III 461; *IBoubon* 15; *BE* 1973, 459; MILNER 1998: 2, no. 1.28; KOKKINIA 2008: 69, no. 33 (sat. 2 v.d.)

Bk. P412, A

B [Lykia/Boubon]

IGR III 462; *IBoubon* 16; *BE* 1973, 459; MILNER 1998: 2, no. 1.29; KOKKINIA 2008: 70, no. 34 (sat. 4 v.d.):

Ἐπὶ ἀγωνοθέτου | τοῦ ἀξιολογωτάτο[υ] | γεγονότος λυκιά[ρ] ἄχου Μάρκου Αὐρηλίου
Τρωΐλου Μά|γαντος τοῦ Τρωΐλου Βουβωνέος ⁸ και Καδυανδέος | Μᾶρ. Αὐρ | Ἀρτέμων
τρις | Μελεάγρου Βου ¹²βωνεὺς νεικήσας | ἀγῶνα θέμιδος τετρ(α)ετηρικῆς παίδων |
πανκράτιον. (PHI)

C [Lykia/Boubon]

LBW 1224; PETERSEN – LUSCHAN 1889: 184, no. 236; *IGR* III 474 (sat. 1)

Bk. P416, A

LIT REITZENSTEIN 2009: 267, no. 80

TEM M.S. II. yy. sonu – III. yy. başı

ORI Boubon

CC Kadyanda

FP2 • λυκιάρχης (A. B)

FP3 • νικῶν ἀγῶνα θέμιδος τετραετηρικῆς παίδων πανκράτιον (A. B)

Yukarıdaki belgelerden Magas oğlu, Troilos torunu olduğu öğrenilen M. Aurelius Troilos, daha geç bir zamanda *hypophylaks* ve *arkhiphylaks*'lik yapmış olduğu bilinene, senatör ve konsüllerle akraba olmakla ve *lykiarkhes*'lerin soyundan gelmekle övünen M. Aurelius Magas (3) (P418) ile aynı aileye mensup olmalıdır. A ve B belgelerinden kent alanında *agonothetes*'lik ve Lykia Birliği için *lykiarkhes*'lik yapmış olduğu öğrenilen Troilos, Boubon ve Kadyanda vatandaşı olarak anılmaktadır. Troilos, *Marcus Aurelius* adlarından dolayı vatandaşlık hakkını en erken İmparator Marcus Aurelius zamanında almış olabilir. Troilos'un Birlik Başrahipliği için de M.S. 161 yılı *terminus post quem* olarak verilebilir. Bununla birlikte, Troilos'un *lykiarkhes*'liğinin M.S. III. yy.'a tarihlenme olasılığı daha yüksektir. Bunun nedeni, Boubon'un M.S. II. yy.'ın sonlarından itibaren Lykia Birliği'nde önem kazanmış olmasıdır. Bu durumun 2 göstergesi vardır: İlki, M.S. 141 yılında meydana gelen büyük depremden sonra, hemen bütün Lykia kentlerine yeniden inşa için para yardımında bulunan Opramoas'ın, 2.000 *denarius* ile en az yardımı Boubon'a yapmış olmasıdır (*TAM* II 905, sat. 63). Boubon'un komşu kentleri olan Oinoanda *TAM* II 905, sat. 63'e göre, 10.000 *denarius* ve Kadyanda 15.000 *denarius* yardım elde eder-

ken, Boubon Opramoas'ın hayırseverliğinden nasibini çok az almıştır. Opramoas depremden zarar gören Lykia kentlerin yardım ederken bunu günümüzde olduğu gibi insani nedenlerden dolayı değil, ününü ve prestijini yüceltmek için yapmış olmalıdır. Bu yüzden de kendisine en fazla ün getirecek önemli kentlere büyük miktarlarda bağışta bulunmuş olması bir tesadüf olmamalıdır. Boubon'un M.S. III. yy.'daki önemini gösteren bir diğer işaret ise, Commodus zamanında kentin Lykia Birliği'nde üçüncü bir oy hakkı daha almış olmasıdır. Bir imparatorluk *rescriptus*'u haydutlara karşı başarılı mücadelesi nedeniyle kentin üçüncü bir oy hakkı ile ödüllendirilmiş olduğunu haber verir³⁰⁷. Bu gerekçelerden dolayı, Troilos'un ilk olarak M.S. III. yy.'da *lykiarkhes*'lik yapmış olması daha muhtemeldir (REITZENSTEIN 2005: 136, no. 26). Nitekim, bir kentin oy hakkı ile memuriyet sayısının bir birine paralellik gösterdiği daha Hellenistik Çağ'dan bilinmektedir³⁰⁸.

P424

M. AVRELIVS ---ARCHVVS *alias* ARISTOKLES(?)

A [Lykia/Kadyanda]
TAM II 677 (sat. 20 v.dd.)

Bk. P044, A

LIT REITZENSTEIN 2009: 267, no. 79
TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısının sonu – 2. yarısı
ORI Kadyanda
FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν

Apollonios *alias* Antiokhos torunu Hermokrates oğlu Kadyandalı M. Aurelius Antiokhos'un (P044), tanrılar Serapis ve Isis için düzenlenen oyunlar çerçevesinde çocuklar arası güreş müsabakasında 8 kez zafer kazanmış olması dolayısıyla onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden, bu oyunların P. Aelius Tertullianus Aristolokhos'un (P025) *agonothetes*'liği sırasında düzenlendiği öğrenilmektedir. P. Aelius Tertullianus Aristolokhos'un daha önce söz edildiği gibi, M.S. II. yy.'ın 1. yarısının sonu ile ikinci yarısında yaşamış olması ihtimali, bu oyunlar sırasında *arkhiereus* olduğunu gene yukarıdaki belgeden öğrendiğimiz M. Aurelius ---archus *alias* Aristokles'in? de, M.S. II. yy.'ın birinci yarısının sonu ile ikinci yarısında yaşamış ve Birlik Başrahipliği'ni de bu zaman dilimi içerisinde üstlenmiş olduğunu düşündürmektedir.

³⁰⁷ *IBoubon* 11–28 v.d., no. 2; ayrıca bk. BEHRWALD 2000: 197 v.d.

³⁰⁸ Strab. XIV 3, 3; ayrıca bk. BEHRWALD 2000: 197 v.d.

P425
CASSIA ANNIS

A [Lykia/Ksanthos]
TAM II 334 (sat. 6):

Κλαύδιος Πρυτανικός | τὴν σωματοθήκην | κατεσκεύασεν ἐπὶ τ[ῶ] 4 ἐν αὐτῇ ταφῆναι
αὐ|τὸν καὶ τὴν γυναῖκα | αὐτοῦ Κα<σ>ίαν Ἄγνίδα | καὶ τὰ τέκνα α{ο}ύτ[ῶ]ν κα[ι] 8 τὸν
<έσ>όμενον [γ]α[νβρόν?· ἐάν] | [δ]έ τις πῖνα [ἄλλον θάψη], | ἀποτεῖσει ✕ βόνα ,ε τῶ
<Ε>[α]νθ<ί>[ω]ν [δ]ήμω. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı
ORI ?

Eşi Claudius Prytanikos (P161) tarafından yaptırılmış olan mezarın yukarıda verilen yazıtından tanınan Cassia Annis, Lykia'dan ender belgelenen bir *gens* ismine sahiptir. Annis'in *gens* ismi gibi *cognomen*'i de ilginçtir. Annia ya da Annios formları Doğu Akdeniz Dünyası'ndan tanınmakla birlikte, Annis *cognomen*'i ile Cassia Annis dışında ne Lykia'da ne de Doğu Akdeniz'in diğer bölgelerinde karşılaşılmaktadır. Annis aynı zamanda bir *gens* ismi de olabilir³⁰⁹.

P426
C. CLAVDIVS CLEMENS LICINNIANVS

A [Lykia/Oinoanda]
HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 15–23)
Bk. P135, A

PRO PIR² C 837; RE 3/2 (1899) 2696, s.v. «Claudius, no. 113» (GROAG)
LIT LARSEN 1946: 61; RE 13 (1973) 287, s.v. «Lykia» (JAMESON)
TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
ORI Lykia?
FP1 • *senatorius*

Yukarıdaki belgeden, Claudia Helene (P084) ve Senatör Claudius Titianus *etc.*'nin (P135) kızı Claudia Vilia Procula'nın (2) (P093) eşi olduğu bilinen C. Claudius Clemens Licinnianus, aynı belgeden öğrenildiğine göre bir senatördür. Licinnianus'un Lykia kökenli olup olmadığı konusunda bir kesinlik bulunmamaktadır. Ephesos'tan bulunmuş olan bir yazıtta³¹⁰ geçen [πρ]όγονων ὑ[πα]τικῶν Κλήμεντος

³⁰⁹ Konu hk. bk. SOLIN – SALOMIES 1988: 16.

³¹⁰ Yayımıcısı tarafından M.S. III. yy. başına tarihlendirilen söz konusu yazıtta, İmparator Traianus zamanında *asiarkhes* olarak *c.R.* elde etmiş olması gereken bir Ulpius Rufus onurlandırılmaktadır. O'nun Lollianus Onesimos'un büyük dedesi olan Ulpius Lollianus ismindeki oğlu, Atlı Sınıfı'nda *procurator*'luğa kadar yükselmiştir. Bundan sonra

κ[α]ῖ Κλημεντε[ἰ]ν[ο]υ ifadesinden dolayı, O'nun ailesine mensup daha sonraki kuşakların Ephesos'ta ikamet etmiş oldukları düşünülmektedir (*RE* 13 (1973), 287, s.v. «Lykia» [JAMESON]). Patara'dan Samos Herası'na bir adakta bulunmuş olan C. Claudius Licinnianus'un (P148) Senatör C. Claudius Clemens Licinnianus ile özdeş olup olmadığı bilinmemektedir.

P427

C. CLAUDIVS CLEMENS

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd., no. 60; *IGR* III 500 B III (sat. 15–23)

Bk. P135, A

LIT LARSEN 1946: 61; *RE* 13 (1973) 287, s.v. «Lykia» (JAMESON)

TEM M.S. III. yy. 1. yarısı

ORI Lykia?

Licinnia Flavilla mezar anıtı yazıtından Claudia Vilia Procula (2) (P093) ve Senatör C. Claudius Clemens Licinnianus'un oğlu olduğu öğrenilmektedir.

P428

TIB. CLAUDIVS PHILOUMENOS

A [Lykia/Patara]

ŞAHİN 1999: 49 v.d., no. 16; *SEG* 49, 1933; MERKELBACH – STAUBER 2002: 17/09/05; THONEMANN 2004: 145, n. 9; *SEG* 54, 1437 (sat. 1 v.dd.)

Bk. P028, A

LIT ŞAHİN 1999: 49 v.d., no. 16; *SEG* 49, 1933; MERKELBACH – STAUBER 2002: 17/09/05; *SEG* 54, 1437

TEM M.S. I. yy.

ORI Patara?

Yukarıdaki belgeden, M. Antonius Zenon Philopappos (P028) adında bir çocuğun, muhtemelen kendisi gibi bir M. Antonius Zenon (P029) olması gereken babası aracılığıyla, kendisi henüz 3 yaşındayken ölen bakıcısı Tib. Claudius Philoumenos

aile, en azından Ephesos'ta kalan kısmı, nüfuzunu kaybetmiş görünmektedir. Çünkü Onesimos'un büyükbabası ve babası sadece kent memuriyetleri üstlenmiş görünmektedirler. Yazıtta onurlandırılan kişinin belki de anne tarafından ataları olarak zikredilen muhtemelen baba-oğul *consul*'ler Clemens ve Clementianus'un kim oldukları kesin olarak belirlenmemektedir, KEIL 1923: 106, no. 17.

için bir mezar yaptırdığını öğrenmekteyiz. Tib. Claudius Philoumenos'un eğitmen olması dışında hakkında bilgimiz bulunmamaktadır.

P429

TIB. CLAUDIVS SACERDOS IVLIANVS

A [Italia/Roma]

CIL VI 451:

... *Tib. Claudio Sacerdoti etc.*

B [Italia/Roma]

CIL VI 2074 (sat. 14):

... ¹² *Isdem consulibus VII (?) idus Ianuar(ias) | in pronao aedis Concordiae fratres Arvales sacrificium deae Diae indixerunt, ibique | Tib. Claudius Sacerdos Iulianus mag(ister) fratrum Arval(ium) manibus lautis valato capite sub diu, culmine contra orientem sacrificium deae Diae cum collegis indixit: quod bonum faustum felix fortunatum salutareque sit imp(eratori) Caesari Nervae Traiano Aug(usto) Germanico totique ¹⁶ domui eius, populo Romano Quiritibus, fratribus Arvalibus: sacrificium deae Diae hoc | anno erit XVI kalendas Iunias domi, ante diem XIII kalendas Iun(ias) in luco et domi, ante diem XIII kalendas Iun(ias) domi etc.*

PRO *PIR*² C 1003

LIT *RE* 13 (1973) 287, s.v. «Lykia» (JAMESON)

TEM M.S. II. yy. başı

ORI ?

FP1 • *consul suffectus* (A)

• *magister fratrum Arvalium* (B)

A belgesinde M.S. 100 yılında *consul*; B'de ise M.S. 101 yılında *magister fratrum Arvalium* olarak belgelenen Tib. Claudius Sacerdos Iulianus'un kökeni kesin olarak bilinmemekle birlikte, M.S. 115/6 yıllarında Birlik Başrahipliği yapmış olan Claudius Sacerdos (P164) ile akraba olma ihtimalinden dolayı, O'nun Lykia kökenli olduğu düşünülebilir. Claudius Sacerdos adlı şahısların Lykia dışında Küçükasya'nın diğer bölgelerinden de tanınıyor olmaları³¹¹, Lykia kökenli olduğu konusunda kesin bir şey söylenemeyen *Consul* Claudius Sacerdos'un, en azından Küçükasya kökenli olması gerektiğini göstermelidir (*RE* 13 (1973) 287, s.v. «Lykia» [JAMESON]).

³¹¹ *IGR* III 200. 492. 500. Ayrıca bk. *CLERC* 1887: 347, no. 2.

P430
L. FAELIVS FESTVS

A [Lykia/Patara]
ENGELMANN 2007b: 163 v.d., no. 6 (sat. 12):
... Λ. Φαίλιος Φῆστος κτλ.

TEM M.S. I. yy.
ORI Patara

Patara'dan Dionysios'u, kesin olarak bilemediğimiz bir nedenden ötürü, muhtemelen bir heykelini de diktirerek onurlandıran bir grup vatandaştan birisidir³¹². Festus'un atalarına dair herhangi bir bilgimiz bulunmamaktadır.

P431
FLAVIVS BASSVS

A [Lykia/Patara]
ONUR 2001: 169 v.dd.; SEG 51, 1833 (sat. 1):

ν Φλάβιος ν Βάσσοσ | πρειμο[π]ειλάριος | θεῶ ἐπη[κόφ Ἀ]πόλ 4λwyn Πατ[ρώ τὰς] λυ|
vίας σὺν [τοῖ]ς λῶ|χνοις χαριστήρ[ιον].

LIT ONUR 2001: 169 v.dd.; SEG 51, 1833
TEM M.S. 150–200
ORI Patara?
FP1 • *primipilarius*

Flavius Bassus, 1994 yılında Patara limanının doğu ağzında, tiyatronun 200 m kadar kuzeybatısına düşen burnun güney yamacında Patara kazı ekibi tarafından bulunmuş olan üçayak formundaki kandil atlıkları üzerinde yer alan yukarıdaki belgeden tanınmaktadır. Yazıtın *editio princeps*'i söz konusu belgenin tarihlenmesi için Patara Apollon Tapınağı tarihçesini dikkate almaktadır. Bu nedenle her ne kadar Bassus'un taşımakta olduğu *Flavius gens* adı Flaviuslar Sülalesi imparatorlarına işaret etse de, yazıt Rhodiapolisli Opramoas'ın yapmış olduğu yardımlarla tapınağın yeniden işlemeye başlamış olduğu tarihten sonra ve CA'dan önceye tarihleniyor olmalıdır (ONUR 2001: 169 v.dd.). Gene ONUR 2001: 169 v.dd., Flavius Bassus'un lejyonda *primipilarius* olarak görev yaptıktan sonraki bir dönemde Patara'da Apollon Patroos'tan bir temennide bulunduğu ve bunun gerçekleşmesi sonucunda kandil atlıkları ile kandilleri adanmış olduğu yorumunu yapmaktadır. Her ne kadar söz konusu belgenin Patara'dan bulunmuş olması, Bassus'un Patara

³¹² Diğer dedikantlar için bk. P114. 183. 350. 384. 385. 387. 388. 396.

ya da Lykia kökenli olduğunu göstermese de, böyle bir olasılık da bulunmaktadır. Bununla birlikte, Bassus *primipilarius* olarak hizmet vermek için imparatorluğun herhangi bir yerinden de gelmiş olabilir.

P432

M. IVLIVS (1)

A [Lykia/Boubon]

NAOUR 1976: 122, no. 14; SEG 26, 1430 (sat. 1 v.d.):

Μολη(ς) Μ(άρκου) Ἰουλίου δις τοῦ Πυ|(θ)ᾶ τῶ ἀδελφῶ ⁴ Ἑρμαίῳ μνήμης | χάριν.

TEM M.S. II.–III. yy.

ORI Boubon

Yukarıdaki belgeden, Pythas oğlu olan Marcus Iulius'un (P433) kendisi ile aynı ismi taşıyan oğlunun, kardeşi Hermaios için bir mezar yaptırdığını öğrenmekteyiz.

P433

M. IVLIVS II (2)

A [Lykia/Boubon]

NAOUR 1976: 122, no. 14; SEG 26, 1430 (sat. 1 v.d.)

Bk. P432, A

TEM M.S. II.–III. yy.

ORI Boubon

Pythas torunu ve Marcus Iulius (P432) oğlu olan M. Iulius II'nin Moles ve Hermaios adında 2 oğlu olduğu yukarıdaki belgeden öğrenilmektedir.

P434

C. IVLIVS FRONTO

A [Lykia/Arykanda]

IArykanda 138 (sat. 1 v.d.):

Γαίῳ Ἰουλίῳ Φρόν|τωνι οὐετρανῶ ἤ|ρωι ἀνέστησε τὸν ⁴ βωμὸν Γαμικῆ [ή] | θρεπτή αὐ-
τοῦ [εὐ]|χαριστίας καὶ φ[ιλ]|ανδρίας ἔν[εκεν].

TEM M.S. I. yy.

ORI Arykanda?

FP1 • *veteranus*

Yukarıdaki belgede, C. Iulius Fronto adındaki *veteranus*'a Gamike adlı beslemesi, kendisine gösterdiği iyi niyetten ötürü bir sunak ile şükranlarını sunmaktadır. C. Iulius Fronto'nun bir *veteranus* olması dolayısıyla vatandaşlık hakkını emekli olarak ordudan ayrıldığı sırada elde etmiş olduğunu düşünmek yanlış olmaz. C. *Iulius* isimleri C. *Iulius*'lardan alınmış bir vatandaşlık hakkına işaret etmektedir.

P435
IVLIVS FRONTO

A [Lykia/Patara]
MAREK 1994: 98, no. 6; AE 1994, 1730; SEG 44, 1211; SLAVICH 2003: 291 v.d. (sat. 9)

Bk. P405, A

TEM M.S. II. yy. sonun – III. yy. başı
ORI Lykia?
FP1 • *consul*

M. Aurelius Dionysios'un (2) (P405) onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden tanınan *Consul* Iulius Fronto (P435), Dionysios'un gelini Iulia Tata *alias* Helene'nin (P233) dedesidir (SG 1.9).

P436
C. IVLIVS NIGRINVS

A [Lykia/Patara]
MAREK 1994: 98, no. 6; AE 1994, 1730; SEG 44, 1211; SLAVICH 2003: 291 v.d. (sat. 6)

Bk. P405, A

TEM M.S. III. yy.'in 1. yarısı
ORI Lykia?
FP1 • *senatorius*

M. Aurelius Dionysios'un (2) (P405) onurlandırıldığı yukarıdaki belgeden tanınan Senatör C. Iulius Nigrinus, Dionysios'un gelini olan Iulia Tata *alias* Helene'nin (P233) babası ve Iulia Mettia Aurelia Helene'nin (P230) eşidir (SG 1.9).

P437
CN. IVNIVS GINITALIVS

A [Lykia/Telmessos]
TAM II 52:

[Γν?]αῖος Ἰούνιος | [Γ]ι?νιτάλιος οἰκῶν | [ἐ]ν Τελμησσῶ ⁴ [κ]ατεσκεύασεν | τὸ μνημεῖον
| τοῦτο ἑαυτῶ | δι' οὗ ἐποίησατ[ο] ⁸ αἰτήματος | τῶ τοῦ ἀπελε[υ]|θέρου αὐτοῦ | Φοί-
<β>ου ὄνομα ¹²τι· μηδενό[ς] | ἐτέρ[ο]υ ἔχον[τος] | ἐξουσίαν ταφ[ή]ναι ἐν τούτῳ ¹⁶ [τῶ]
μνημείῳ | [ε]ἰ μὴ μόνον | οἷς ἂν αὐτὸς | ἐπιτρέψη ζῶν ²⁰ ἢ ἐ[ν] διαθήκῃ. (PHI)

TEM İmparatorluk Çağı

ORI ?

Yukarıdaki belgeden, Telmessos'ta kendisi için bir mezar yaptırmış olduğu öğrenilen ve Telmessos'ta ikamet ettiği özellikle vurgulanan Cn. Iunius Ginitalius'un kökeni bilinmemektedir.

P438 LICINIANVS LYSON

A [Lykia/Kyaneai]

REITZENSTEIN 2009: 225, no. 34'te zikredilmiştir.

B [Lykia/Sidyra]

WÖRRLE 1988: no. 8, 46; SEG 38, 1462 (sat. 47):

... |⁴⁷ ἐπὶ ἀρχιερέως τῶν Σεβ[ασ]τῶν Λικινιανοῦ Λύσωνος κτλ.

LIT WÖRRLE 1988: 33; 35 v.dd.; LETTA 1994: 217; 241; KOKKINIA 2000: 210 v.d.;
REITZENSTEIN 2009: 225, no. 34

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Sidyra?

FP2 • ἀρχιερέως τῶν Σεβαστῶν

Demostheneia Festivali vakıf yazıtının ilgili satırları olan yukarıdaki belge ile Ch. SCHULER tarafından çalışılmakta olan henüz yayımlanmamış bir başka yazıttan Birlik Başrahipliği yapmış olduğu öğrenilen Licinianus Lyson'un kökeni konusu açık değildir. Lyson isminin Sidyra'da sıklıkla belgelenmesi, Licinianus Lyson'un da Sidyra kökenli olabileceğini düşündürmektedir³¹³. Demosthenes vakıf yazıtının kronolojik düzenine göre, Lyson'un Birlik Başrahipliği M.S. 125 yılına tarihlenmektedir³¹⁴ (WÖRRLE 1988: 42 v.d.).

³¹³ Sidyra'dan Aleksandros adındaki bir kent İmparator Kültü Rahibi'nin babasının adı Lyson'dur (TAM II 175); Sidyra'dan bilinen diğer Lysonlar, bir Diomedes oğlu (TAM II 197) ve bir M. Aurelius Ptolemaios'un ikinci isim olarak Lyson adını taşıyan babasıdır (TAM II 221). Ayrıca Sidyra'nın *Boule* ve *Demos* üyeleri listesine bk. TAM II 176.

³¹⁴ Konu hk. ayrıca bk. REITZENSTEIN 2009: 225 v.d., no. 34.

P439
LVCIVS VIBERINVS(?)

A [Lykia/Oinoanda]

HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.d., no. 60; IGR III 500 B III (sat. 41)

Bk. P296, E

B [Lykia/Rhodiapolis]

IGR III 739 III B; III D; TAM II 905 III B; III D; ΚΟΚΚΙΝΙΑ 2000: III B (sat. 5 v.d.); III D (sat. 6; 12):

(III B, sat. 5 v.d.)

... Ἀναγράφεται ἐπὶ Οὐίβηρε[ίνου] κτλ. (PHI)

(III D, sat. 6; 12)

... | [Ἐπὶ ἀρχιερέος Λουκίου Οὐίβηρείνου — — —] κτλ. (PHI)

LIT WÖRRLE 1988: 35 v.d., n. 80; REITZENSTEIN 2009: 217, no. 25

TEM M.S. II yy.'in 1. yarısı

ORI ?

FP2 • ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν (A. B)

Lucius Viberinus ya da Viberinus oğlu Lucius'un, Licinnia Filavilla'nın (2) (P273) jenelaoji yazıtıyla (A) Opramoas anıtının iki mektubunun (B) tarihleme formüllerinden *arkhiereus* olduğu bilinmektedir. Burada *gens Lucia*'ya mensup Roma vatandaşı bir *arkhiereus*'un mu yoksa Viberinus oğlu olan Lucius isimli bir *arkhiereus*'un mu söz konusu olduğu açık değildir. WÖRRLE 1988: 42, Lucius Viberinus'un? *arkhiereus*'luğunu M.S. 116 yılına tarihlemektedir³¹⁵.

P440
M. METTIVS MODESTVS (1)

A Suda: s.v. Ἐπαφρόδειτος II, 334 v.d.; PFLAUM 1982: 9 v.d., no. 21A:

Ἐπαφρόδειτος, Χαίρωνεύς, γραμματικός, Ἀρχίου τοῦ Ἀλεξανδρέως γραμματικοῦ θρεπτός, παρ' ᾧ παιδευθεὶς ὠνήθη ὑπὸ Μοδέστου, ἐπάρχου Αἰγύπτου, κτλ.

B [Syria]

PFLAUM 1972: 265 v.d.; AE 1973, 548:

M. Mettius | Modestus | proc. Aug.

PRO PIR V2 M563; M566; DNP 8 (2000) 142, s.v. «M. M. Modestus, no. II 3» (Еск)

³¹⁵ Ayrıca bk. REITZENSTEIN 2009: 217, no. 25. Lucius Viberinus'un *arkhiereus*'luğunun tarihlemesine ilişkin açıklamalar için bk. P207.

- LIT PFLAUM 1972: 265 v.d.; BASTIANINI 1975: 273 no. 1; ECK 1980: 59 v.d.; PFLAUM 1982: 9 v.d., no. 21A; RÉMY 1989: 291 v.d., no. 238; CAIRNS 1999: 218–222
- TEM M.S. I. yy.'in 1. yarısı
- ORI Lykia/Pamphylia?
- TRI Terentina
- FP1 • *procurator provinciae Syriae* (B)
• *praefectus Aegypti?* (A)

RÉMY 1989: 291 v.d., no. 238'e göre, *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi C. Trebonius Proculus Mettius Modestus'un (P445) dedesi olmalıdır (SG 1.10). ECK 2000: 142, M. Mettius Modestus'un (1) *consul* (P441) ve *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi (P445) *Modestus*'larla akraba olduğunu düşünmekle birlikte, akrabalık ilişkileri konusunda herhangi bir fikir ileri sürmemektedir. Modestus'un Suriye'de bulunmuş mühürü olan B belgesinden O'nun *Syria procurator*'u olduğu öğrenilmektedir.

A belgesinden efendisi Mısır *praefectus*'u Mettius Modestus tarafından azad edildikten sonra, Mettius Modestus isimlerini almış olan Hellen dili gramercisi bir Epahrodeitos tanınmaktadır. PFLAUM 1982: 9 v.d., no. 21A ve RÉMY 1989: 291 v.d., no. 238'e göre, burada bahsi geçen Mısır valisi Modestus, Vali C. Trebonius Proculus Mettius Modestus'un *Syria procurator*'u olan dedesi Mettius Modestus olmalı iken, CAIRNS 1999: 220 ve ECK 2000: 142, söz konusu Modestus'un valinin amcası olduğunu düşünmektedirler.

P441

M.(?) METTIVS MODESTVS (2)

A Plin. *epist.* V 5:

Nitebamur nos in parte causae sententia Metti Modesti, optimi viri: is tunc in exsilio erat, a Domitiano relegatus. etc.

B [Lykia/Patara]

CIG III 4279; IGR III 668; TAM II 421:

(Bb)

vac. | Μ[έττι]ον Μοδέστο[ν], | τὸν θεῖον Μεττίο[υ] | Μοδέστου ἡγεμόνος, ⁴ Λυκίων τὸ κοινόν. (PHI)

(Bd)

Μέττιον [Μοδέστον, τ]ὸ<ν> [θεῖ]ον Μεττίου Μο[δ]έστου, | Παταρέων ἡ μητρόπολις ⁴ τοῦ Λυκίων ἔθνους. (PHI)

PIR PIR V2 M 565; DNP 8 (2000) 141, s.v. «(M.) [Mo]destus, no. II 2» (ECK)

LIT ECK 1980: 57; RÉMY 1989: 291 v.d., no. 238; CAIRNS 1999: 218–222

TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı

ORI Lykia/Pamphylia?

TRI Terentina

FP1 • *consul suffectus*

RÉMY 1989: 291 v.d., no. 238'e göre, M.S. 99/100–102/3 yılı *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi C. Trebonius Proculus Mettius Modestus'un (P445) amcasıdır (SG 1.10). ECK 2000: 141, Modestus'un (2) A belgesinden Domitianus tarafından sürgün edildiği öğrenilen M. Modestus ile özdeş olması gerektiğini düşünmektedir. RÉMY 1989: 291 v.d., no. 238'e göre ise Domitianus'un sürgün ettiği Modestus, M.S. 99–103 yılları arasında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olan C. Trebonius Proculus Mettius Modestus olmalıdır. Mettius Modestus'un M.S. 82 yılında *consul suffectus* olduğu neredeyse kesindir (ECK 2000: 141).

Roma'da Altieri Villası'nda M. Mettius Epaphroditos adlı azadlı bir Hellen dili gramercisine ait yazıtlı bir heykel ele geçmiştir. M.S. 22/3 yılında Khaironeia'da doğmuş olan Epaphroditos, Aleksandrealı gramerci Arkhias'ın evinde köle olarak hizmet verdikten sonra, Mısır *praefectus*'u Mettius Modestus tarafından oğlu Petelinus için öğretmen olarak himaye altına alınmış ve daha sonra Modestus tarafından azad edilerek O'nun *praenomen* ve *gens* isimlerini almıştır³¹⁶. Söz konusu bu Mettius Modestus'un Trebonius Proculus Mettius Modestus'un dedesi olan Mettius Modestus mu, yoksa amcası Mettius Modestus mu olduğu konusunda tartışmalar bulunmaktadır: Bahsi geçen Modestus'un *Syria procurator*'luğu yapmış olduğu bilinen dede Modestus (P440) olması gerektiğini düşünen³¹⁷ RÉMY 1989: 291 v.d., no. 238'e göre, O'nun Mısır valiliği M.S. 56–9 yıllarına tarihlenmelidir. CAIRNS 1999: 220 ve ECK 2000: 142 ise, Suda s.v. Ἐπαφρόδειτος II, 334 v.d.'de sözü edilen Epaphroditos'un efendisi Mısır *praefectus*'u Modestus'un Vali Modestus'un amcası olduğunu düşünmektedirler.

P442

M. METTIVS RVFVS (1)

A *Pap. Oxy.* I 72; II 237 col. IV. VIII; II 247:

... Μάρκω[ι M]εττίω[ι] Ρούφω[ι] ἐπάρχ[ω]ι [A]ιγύπ(του) | ...

B PREISIGKE 1915: 5761:

... Μάρκω[ι M]εττίω[ι] Ρούφω[ι] ἐπάρχ[ω]ι [A]ιγύπ(του) | ...

³¹⁶ Suda s.v. Ἐπαφρόδειτος II, 334 v.d.; *DNP* 3 (1997) 1064, s.v. «Epaphroditos (Ἐπαφρόδειτος)» (FORNARO).

³¹⁶ Bu görüş için ayrıca bk. PFLAUM 1982: 9 v.d., no. 21A.

C Suet. Dom. IV 2:

... cur sibi uisum esset ordinatione proxima Aegyptio praeficere Mettium Rufum. etc.

D [Gallia Narbonensis/Arelate]

BENOIT 1932: 138 v.dd.; PFLAUM 1960: 118, no. 52 v.d.:

M(arcus) Te[— — — M(arci) (?) f(ilius)] | Te[r(etina)? — — —] | praef(ectus) [f]a[b(rum)], ⁴ pro mag(istro) f(erro)ariarum] | provincia[rum] | Narbonens(is), Lu[g]dun(ensis)], | Aquitanic(ae), Belgic(ae)], ⁸ adiutor Cassi Maria[ni], | proc(uratoris) Aug(usti) provinc(iae) Narb(onensis) item | Aureli Flacci, provinc(iae) Belg(icae) | item Castr[ic]i Saturnin[i], ¹² provinc(iae) Africae item | Metti Rufi, praef(ecti) anno[n(ae)], | trib(unus) militum l(egionis) XXI R(apacis), | sacerdos Caeninensiu[m], ¹⁶ idem ex d(ecreto) d(ecurionum) honore [pontif]ical[i] | et statua equestri exornatus, | proc(urator) Aug(usti) epistrat[e]gia[e] | [P]elusi, ²⁰ allectus ad census | accipiendos in provincia Aquitanica.

E [Gallia Narbonensis/Arelate]

CIL XII 671:

— — — praef(ectus) [f]a[b(rum)] — — — | promag(istro) [XX hered(itatium)] | provin[ciarum] ⁴ Narbonen[sis] | Aquitanic(ae) Belgic(ae)?, | aditor Cassi Mont[ani] | proc(uratoris) Aug(usti) provinc(iae) [— — —, item] ⁸ Aureli Flacci proc(uratoris) prov(inciae)] — — —, | item Castr— — — sis — — — proc(uratoris)] | provinc(iae) Afric(ae), [a comment(ariis)] | Metti Rufi [praef(ecti) praet(orio)], ¹² trib(unus) militum l(egionis) — — —, | sacerdos Cae[n]in(ensis) — — —, ibi]dem ex d(ecreto) o(rdinis?) honori[bus] — — — | et statua equestri orna[tus], ¹⁶ proc(urator) Aug(usti) epistrat[e]giae septem nomorum?, electus [ab imp. M.] Aur[elio] Antonino ad census] accipiendos in prov[incia] Aquitanica — — —.

F [Lykia/Patara]

CIG III 4279; IGR III 668; TAM II 421:

(Bc)

Μ(ἄρκρον) Μέττιον Ῥοῦφον, τὸν | πατέρα Μεττίου Μοδέστου, | Παταρέων ἡ μητρό-πολις ⁴ τοῦ Λυκίων ἔθνους. (PHI)

(Bf)

[Μέτ]τιον Ῥοῦφον, | τὸν] πατέρα Με[τ]τίου Μοδέστου ἡγε ⁴μόνος Λυκίων | τὸ κοι-νόν. (PHI)

G [Lykia/Patara]

CIG III 4280; IGR III 669:

Μέτ[τι]ο[ν] Ῥοῦφον, τὸν | πατ[έ]ρα Μετ[τί]ου Μο[δ]έ[σ]του, | Παταρέ[ω]ν [τῆς] μ[η]τροπό[λεως] [τ] ⁴οῦ Λυκίων ἔ[θ]νο[ς] [ὁ δῆμος | διὰ] Μεττίου Μο[δέ]στου [τ]οῦ κρατ[ίστου] κτλ.

H [Misis/Kollosai]

BERNAND 1960: 48 v.d., no. 11; SEG 20, 674:

Εἰ καὶ λωβητῆρες ἐλυμήναντο δέμας σόν, | ἀλλὰ σύ γ' αὐδήεις, ὡς κλύον αὐτὸς ἐγώ, | Μέττιος, ὦ Μέμνον· Παϊῶν τάδ' ἔγραψε Σιδήτης. (PHI)

- PRO *PIR* V2 M 572; *RE* 15 (1932) 1502, no. 10, s.v. «M. Mettius Rufus» (STEIN); *DNP* 8 (2000) 142, s.v. «M. M. Rufus, no. II 5» (ECK)
- LIT BASTIANINI 1975: 277 v.d.; BASTIANINI 1980: 79; ECK 1980: 31–86; RÉMY 1989: 291 v.d., no. 238; CAIRNS 1999: 218–222
- TEM M.S. I. yy.'in 2. yarısı
- ORI Lykia/Pamphylia?
- TRI Terentina
- FP1 • *praefectus annonae* (D)
• *praefectus Aegypti* (A–C)

Lycia et Pamphylia Eyaleti valisi C. Trebonius Proculus Mettius Modestus'un (P445) babasıdır (SG 1.10). Atlı Sınıfı'na mensup olan C. Mettius Rufus (1), isminin zikredildiği D ve E belgelerinin buluntu yeri olan Arelate kentinden olabileceği gibi, O'nun Lykia kökenli olma ihtimali de bulunmaktadır. Domitianus zamanında *praefectus annonae* olarak görev yapmış olan Rufus (D), M.S. 89–91/2 yılında *praefectus Aegypti* olarak hizmet vermiştir (A–C). Memnon heykelini ziyareti sırasında kendisine Side'den Şair Peon tarafından refakat edildiği bilinmektedir (H). Mettius'un adı Mısır'daki yazıtlardan (*CIL* III 13580; *IGR* I 1183) belki de M. Modestus'un (P441) sürgünü ile bağlantılı olarak silinmiştir. Patara kentinden ele geçmiş olan F belgesinde valinin babası olması sıfatı ile onurlandırılmaktadır.

M.S. 94 yılı Mısır *praefectus*'u olan Iunius Rufus'un oğlu M.S. 128 yılı *consul suffectus*'u M. Iunius Mettius Rufus (*CIL* VI 30901; D 1622), M. Mettius Rufus'un ismini bilemediğimiz kızından olan torunu olabilir (*PIR* IV3 777).

P443

M. METTIVS RVFVS (2)

A [Italia/Floransa]

CIL VI 1462:

(A)

M. Mettius M. f. ter. | Rufus | pr. procos. ⁴provinciae · Achaiae | fetialis

(B)

| curator | via ⁸Aureliae

(C)

| legatus Aug.

PRO *PIR* V2; M571; *RE* 15 (1932) 1502 v.d., s.v. «M. Mettius Rufus, no. 11» (FLUSS)

LIT RÉMY 1989: 291 v.d., no. 238

TEM M.S. II. yy.'in 1. yarısı

ORI Lykia/Pamphylia?

TRI Terentina

- FP1 • *praetor*
 • *proconsul Achaiae*
 • *curator viae Aureliae*

Vali C. Trebonius Proculus Mettius Modestus'un (P445) kardeşidir (SG 1.10). *Consul*lük rütbesine erişmeden ölmüş görünmektedir. M. Mettius Rufus'un (2) Terentina *tribus*'una mensup olduğunu öğrendiğimiz bir *urne* üzerinde yer alan yukarıdaki yazıttan, O'nun *Achaia* Eyaleti valiliği ile *legatus Augusti* olarak *Aurelia* Yolu'nun *curator*'luğunu yaptığı anlaşılmaktadır. Gene aynı belgeden M. Mettius Rufus'un savaş ve barış ilanında yapılan ayini yöneten *fetialis*'lerden (rahip) birisi olduğu öğrenilmektedir.

P444
 SVLPICIVS POLLIO (1)

- A [Lykia/Oinoanda]
 HEBERDEY – KALINKA 1897: 41 v.dd.; IGR III 500 B III; ERTEKİN 2002: 89, A (sat. 4–12)

Bk. P356, B

- PRO RE 4.A (1931) 821, s.v. «Sulpicius Pollio, no. 86» (E. GROAG)
 LIT LAMBRECHTS 1937: 38, no. 363; BARBIERI 1952: 114, no. 493; HALFMANN 1979: 212;
 HALFMANN 1982: 212
 TEM M.S. II. yy.'ın 2. yarısı
 ORI ?
 FP1 • *senatorius*

Licinnia Flavilla'nın *heroon* yazıtının yukarıda verilen satırlarından *Ordo senatorius*'a mensup olduğu öğrenilen Sulpicius Pollio, Pataralı Claudia Ammiana Dryantilla'nın (P069) eşi, C. Sulpicius Iustus Dryantianus (P356), Sulpicius Pollio (2) (P357) ve Sulpicia Agrippina'nın (P353) babalarıdır (SG 1.12). HALFMANN 1979: 212'nin de ifade ettiği gibi, Pollio'nun Doğu kökenli bir senatör olabileceğine işaret edecek herhangi bir veri bulunmamaktadır.

P445
 C. TREBONIVS PROCVLVS METTIVS MODESTVS

- A Plin. *epist.*, V 5

Bk. P441, A

B [Ionia/Ephesos]

CURTIVS 1870: 178–81; WOOD 1975: 17; WADDINGTON 1872: 191, no. 125; HICKS 1890: 486; SIG² 386; ABBOTT–JOHNSON 1968: 398, no. 78; OLIVER 1941: no. 7; SMALLWOOD 1966: 452; *I Eph* 1486; İPLİKÇİOĞLU 1983: 43, no. 1.1.1.18:

[Αὐτοκράτωρ] Κα[τ]ισαρ θεοῦ Τραι<α>νοῦ Παρθικοῦ υἱός, | [θεοῦ Νέρουα υ]ιώνος, Τραιανός Ἀδριανός Σεβαστός, | [ἀρχιερεὺς] μέγιστος, δημαρχικῆς ἐξουσίας τὸ δ', ⁴ [ὑπατος τ]ὸ γ', Ἐφεσίων τῆι γερουσίαι χαίρειν. | [Μέττιος] Μόδεστος ὁ κράτιστος εὖ ἐποίησεν τὰ δίκ[α]ια | ὑμῖν κατα]νείμας ἐν τῆι κρίσει· ἐπεὶ δὲ πολλοὺς ἐδηλ[ώ]σατε | σφ[ε]τερί]ζεσθαι χρήματα ὑμέτερα, οὐσίας τῶν δεδανισ[μέ] ⁸νω[ν κ]ατέχοντας οὐ φάσκοντας δὲ κληρονομεῖν, τοὺς [δὲ] | καὶ [αὐ]τοὺς χρεώστας ὄντας, πέπομφα ὑμῶν τὸ ἀντ[ί]γραφον | τοῦ ψηφίσματος Κορνηλίω Πρεῖσκωι τῶι κρατίστωι | ἀνθυπάτωι, ἴνα εἴ τι τοιοῦτον εἴη, ἐπιλέξηται τινα ¹²ός κρινεῖ τε ἀμφισβητούμενα καὶ εἰσπράξει πάντα, | ὅσα ἂν ὀφείληται τῆι γερουσίαι. ὁ πρεσβεύων ἦν | Κασκέλλιος [Πολι]τικός, ὦι τὸ ἐφόδιον δοθῆτω, εἴ γε μὴ | προῖκα ὑπέ[σχε]το πρεσβεύειν. εὐτυχεῖτε. πρ(ὸ) ε' Κ(αλανδῶν) Ὀκτωβρίων. ¹⁶ [γραμματεῦντας Πο]πλίου Ρουτειλίου Βάσσου. (PHI)

C [Italia/Ostia]

Inscr. Ital. XIII 1, 196 v.d., fragman XVI–XVII; *AE* 1954: 223:

[Imp(erator) Nerv]a Traian[us Aug(ustus), G]erm(anicus), Dacic(us), M(anius) La[berius Maximus II]/[idibus ? Ia]n(uariis), Q(uintus) [Atiliu]s Agri[cola II — — —]/[— — — P(ublus) M]etilius [Nepos] Q(uintus) Baebi[us Macer]/[— — —]er C(aius) Mettiu[s Modestus — — —]

D [Lykia/Ksanthos]

FdXanth VII 51; *AE* 1981, 813:

Μεττίω Μοδέσ[τ]ω, τῷ πρεσβευτῆι | Αὐτοκράτορο[ς Νέρουα Τραϊανοῦ] | Καίσαρος Σεβ[αστοῦ Γερμανικοῦ] ⁴ Δακικοῦ ὑπάτω [ἀποδεδειγμένω]. (PHI)

E [Lykia/Lydai]

TAM II 134:

[Γ]ά[ι]ο]ν? Τρεβώνι[ον Πρό] | κλον Μέττιον Μ[ο]δέστον, τὸν σω[τῆ] ⁴ρα καὶ εὐεργέτην | καὶ τῆς ἡμετέρας | πόλε[ω]ς καὶ κοινῆ | καὶ κατ' ἰδίαν π[ι]άν ⁸ των Λυδατῶν | ἢ βουλή καὶ ὁ δῆμος | εὐχαριστίας | ἔνεκεν. (PHI)

F [Lykia/Patara]

CIG III 4279; *IGR* III 668; *TAM* II 421:

(Bb), bk. P441, B

(Bc), bk. P442, E

(Bd), bk. P441, B

(Be)

[Ὄνω?]ράταν []ου[— —ου?], | [τῆν μητέ]ρα Με[τ]τίου | Μοδέστου *vac.* ⁴ [τ]οῦ ἡγεμόνος, | Λυκίων τὸ κοινόν. (PHI)

(Bf)

Bk. P442, E

(Cα)

[Μέττιον Μοδέστον, τὸν ἠ|γ|εμόνα [Λυκία]ς [Παμφυ]|λίας, Πα[τ]α[ρ]έων [ἢ μη⁴τ-]
ρόπολις τοῦ Λυκ[ί]ων | ἔθνους τὸν εὐεργέ|την. (PHI)

(Cβ)

[— — —] |α[ca 10]Δ[]ον, vac. | Παταρέων τῆς μητρο⁴πόλεως τοῦ Λυκίων | ἔθνους ὁ
δήμος. (PHI)

(Cδ)

[— — —] | Μεττίου Μοδέστο[υ], | ν Λυκίων τὸ κοινόν. (PHI)

G [Lykia/Patara]

CIG III 4280; IGR III 669

Bk. P442, F

H [Lykia/Patara]

WADDINGTON 1872: 189 v.d., no. 124:

[Καυνίων ἢ βουλή καὶ ὁ δήμος Μ]έττιον Μοδέστον | [πρεσβευτὴν καὶ ἀντιστράτηγ]ον
Αὐτοκράτορος | [Καίσαρος Νερούα Τραιανοῦ Σε]βαστοῦ Γερμανικοῦ⁴ [Δακικοῦ — —
—].

I [Phrygia/Aizanoi]

CIL III 355. 1491; IGR IV 571; BE 1953, 191 (sat. 27 v.d.):

... |... *Et si, cum* | [*Mettius Modestus cons[titueret]*, ...PRO *PIR*² M 568; *RE* 15/2 (1932) 1499, s.v. «Trebonius Proculus Mettius Modestus, no. 9» (FLUSS); *RE* 15/3 (1949) 380 v.d., s.v. «Mettius Modestus, no. 20» (RUGE)LIT WADDINGTON 1872: 189 v.dd.; GARZETTI 1950: 142, no. 99; PFLAUM 1972: 265–272;
ECK 1970a: 154 v.d.d.; 188; ECK 1980: 56 v.d.; *FdXanth* VII: s. 136–140; ECK 1982:
332, n. 207; ECK 1983: 170, n. 415; İPLİKÇIOĞLU 1983: 95 v.d.; THOMASSON 1984: col.
224, no. 108; col. 278 v.d., no. 16; BURNAND 1985: 303 v.d.; RÉMY 1989: 291 v.d., no.
238

TEM M.S. II. yy.'ın 1. yarısı

ORI Lykia/Pamphylia?

TRI Terentina

FP1 • *legatus Augusti provinciae Lyciae et Pamphyliae* (F)
• *consul suffectus* (C)
• *proconsul Asiae* (H. I)

C. Trebonius Proculus Mettius Modestus'un (SG 1.10) Gallia hatta oradaki Arelate kentinden olduğu genel olarak kabul görmüştür³¹⁸. Bu kabulün gerekçelerinden birisi, kardeşi M. Mettius Rufus'un (P443) mensup olduğu Terentina *tribus*'u; bir diğeri ise Arelate kökenli olan ve babası Mettius Rufus'un *praefectus annonae* gö-

³¹⁸ SCHWARTZ 1962: 1398 v.d.; PFLAUM 1972: 266 v.dd.

revi sırasında O'nun yanında *adiutor* olarak hizmet verdikten sonra Rufus ile birlikte Mısır'a giden bir M. Te[...]'dir³¹⁹. Eyaletlerde görev alan Romalı memurların ana vatanlarından tanıdık ya da arkadaşlarını görev yerlerine beraberlerinde götürdükleri bilinmektedir. Örneğin *Asia proconsul*'lüğü için destek talep etmiş olan Cirtalı Cornelius Fronto'nun yanına Aleksandria, Kilikia ve Mauretania'dan dostları gönderilmiştir. Ancak bu durum *Mettius*'ların Arelate kökenli olduğunun kesin bir kanıtı olarak kabul edilemez. Diğer taraftan, *Mettius Modestus*'un Lykia ya da Pamphylia kökenli olabileceğinin işareti olarak görülebilecek olan iki gerçeklik bulunmaktadır: Bilindiği gibi C. Trebonius Proculus *Mettius Modestus*, M.S. 99/100–102/3 yılı *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi idi. Bu sıfatla sadece kendisi değil, babası, annesi ve amcası da Patara'da alışılmadık bir biçimde onurlandırılmışlardır (*TAM* II 421). Buna ek olarak, *Modestus*'un babası *Mettius Rufus*'un Mısır *praefectus*'u olarak refakatinde Side kökenli şair Peon'un bulunduğu bilinmektedir (BERNAND 1960: 48 v.d., no. 11). Her iki gerçeklik de *Modestus*'un Lykia ya da Pamphylia kökeninin işareti olarak kabul edilebilir. *Modestus*'un mensup olduğu Terentina *tribus*'u da bu düşünceye karşıt bir gerekçe olarak sunulamaz; çünkü Ksanthos'tan M. Arruntius Claudianus'un da (P033) aynı *tribus*'a mensup olduğu bilinmektedir (HABICHT 1974: 1 v.dd.). Bu varsayım ancak M. Arruntius Claudianus'un *TAM* II 282'de yapılmış olan ve genel olarak kabul gören tamamlamaya göre, Lykia halkının ilk senatörü olarak belgelenmesinden dolayı reddedilebilirdi. Ancak bu tamamlama da aslında bir varsayımdan ibarettir. Çünkü burada Lykia'nın yalnızca bir bölgesi ya da bir kenti de zikredilmiş olabilir. ECK 1980: 60'a göre, yukarıda öne sürülen bu hipotezlere rağmen metodik nedenlerden dolayı *Mettiuslar*'ın kökeni sorulu kalmalıdır.

RÉMY 1989: 291 v.d., no. 238'e göre, Plinius'un bir mektubundan (P441, A) Domitianus tarafından görevinden uzaklaştırılarak sürgüne gönderildiği öğrenilen *Modestus*, *Lycia et Pamphylia Eyaleti* valisi *Modestus* olmalıdır. Buna karşın ECK 1980: 57 v.d., burada kast edilen *Modestus*'un geleceğinin valisi *Modestus*'un M.S. 82 yılı *consul*'ü olan amcası olduğunu düşünmektedir. Çünkü ECK 1980: 57 v.d.'ye göre, daha sonra *Lycia et Pamphylia Eyaleti* valiliği yapmış olan *Modestus* bu tarihte söz konusu unvanı taşımak için henüz oldukça gençtir. Bununla birlikte RÉMY 1989: 291 v.d., no. 238, *Modestus*'un M.S. 97'de artık çok da genç bir adam olmadığını, yeni terfi etmiş olması gereken *Modestus*'un muhtemelen sürgünü öncesinde başka *praetor*'luk görevlerinde de bulunmuş olması gerektiğini düşünmektedir.

Nerva zamanında, M.S. 99 yılında *Lycia et Pamphylia Eyaleti* valiliğine getirilmiş olan *Mettius*, bu görevde en azından M.S. 102 yılının sonlarına kadar kalmış olmalıdır. Çünkü Traianus'un henüz *Dacicus* unvanını taşıdığı, M.S. 102 yılının son günlerine tarihlenen, biri Ksanthos'taki Letoon'dan (D) diğeri ise Patara'dan (H) iki belge, *Mettius*'un 19 Kasım 102 tarihinden önce halen görevde olduğunu gös-

³¹⁹ *CIL* XII 671; PFLAUM 1982: 118.

termektedir. Çünkü Traianus bu unvanı 19 Kasım 102'ye tarihlenen askeri bir diplomada (CIL XVI 47) artık taşımamaktadır.

Valilik görevinden sonra Roma'ya dönmüş olan Modestus, M.S. 103 yılında *consul suffectus*'tur (C). H ve I belgeleri O'nun M.S. 119/20'de kariyerini *Asia proconsul*'lüğü ile taçlandırdığını göstermektedir.

Patara'daki Mettius Modestus Takı'nın (F) M.S. 99/100–102/3 yılı *Lycia et Pamphylia* Eyaleti Valisi C. Trebonius Proculus Mettius Modestus'un mu (P445) yoksa bu Modestus'un yeğeni olan ve M.S. 126–9 yıllarında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olması gereken bir diğer Mettius Modestus'un mu valilik yıllarına tarihlendiği konusunda bir takım tartışmalar³²⁰ olmakla birlikte, 1988/9 yılı kazı çalışmalarında yapının orta geçişinde günyüzüne çıkarılan bir yazıtın kazı ekibi tarafından İmparator Traianus ile ilişkilendirilmesi (KARAOSMANOĞLU 1990: 34 v.d.), bu tak yapısının C. Trebonius Proculus Mettius Modestus'un valiliği zamanına, yani M.S. 100 yılı dolaylarına tarihlenmesi gerektiğini göstermektedir.

Mettius Modestus'un baba tarafından dedesinden gelen *Mettius gens* ismi dışında *Trebonius* ve *Proculus gens* isimlerine de sahip olması, muhtemelen O'nun evlat edinilme yoluyla *gens Mettia*'ya girdiğini göstermektedir (FLUSS 1932).

P446

C. VALERIVS SVLPICIVS

A [Lykia/Trebenna]

ÇEVİK *et alii* 2005: 75; fig. 169; SEG 55, 1497:

Ὅστοθήκη Γα[τ̄]ου Οὐαλερί<ο>υ Σουλπικίου <οὐ>ετρανοῦ.

TEM İmparatorluk Çağı

³²⁰ BOWERSOCK 1982: 83, Modestus Takı'nda adı geçen valinin C. Trebonius Proculus Mettius Modestus olamayacağını, burada söz konusu olanın, O'ndan sonra Hadrianus zamanında *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valiliği yapmış olan aynı isimdeki yeğeni olduğunu ileri sürmekte ve yapıyı Hadrianus'un ziyareti ile ilişkilendirerek M.S. 131 yılına tarihlemektedir. Bu görüşün altında yatan neden ise, eyalet *metropolis*'liği unvanının *Syria* Eyaleti'nde olduğu üzere, ancak İmparator Hadrianus zamanında birden fazla kente verilmeye başlandığı görüşü ve M.S. 102 yılında Ksanthos'un hâlâ Lykia'nın *metropolis*'i unvanını taşımasıdır. BURREL 2004: 254 ise, bir eyalette birden fazla *metropolis*'lik durumunun *Syria*'da Hadrianus zamanında başlamış olmasının diğer eyaletler için de bir genelleme olarak kabul edilmemesi gerektiği düşüncesindedir. WÖRRLE 1988: 40'a göre, M. Flavius Aper ile Sufenas Verus'un valiliği arasında, yani M.S. 126–9 yıllarında, M.S. 99/100–102/3 yılı *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi C. Trebonius Proculus Mettius Modestus'un (P445) yeğeni olan ikinci bir Mettius Modestus valilik yapmış olmalıdır. Sufenas Verus ile Domitius Seneca arasında bir valinin daha var olduğunun hesaba katılması gerektiğini düşünen Eck 1983: 169 ise, yeğen Modestus'un valiliğini M.S. 130–3 yıllarına tarihlemektedir. Eck 1983: 171 analogik nedenlerle, BOWERSOCK 1982: 83 gibi, Patara'daki kapı yapısında adlandırılan Modestus'un M.S. 103 yılı *consul suffectus*'u C. Trebonius Mettius Modestus değil, bir Hadrianus zamanı valisi olması gerektiğini düşünmektedir.

ORI Trebenna
 FP1 • *veteranus*

Yukarıdaki belge, C. Valerius Sulpicius adlı bir *veteranus*'un *osthotek* yazıtıdır. C. Valerius'un Trebenna kökenli mi ya da emekliliğinden sonra buraya yerleşmeyi tercih eden bir yabancı mı olduğu konusu açık değildir. *Sulpicius* ismi şimdiye kadar *cognomen* olarak belgelenmemiş olduğundan, C. Valerius Sulpicius'un durumunda ikinci bir *gens* ismi olmalıdır. Söz konusu bu ikinci isim belki de *veteranus*'un evlat edinilmesiyle bağlantılıdır.

C. Valerius isimleri Sulpicius'un *c.R.*'sinin *ca.* M.S. 120/1–121/2–122/3 yılları *Lycia et Pamphylia* Eyaleti valisi C. Valerius Severus³²¹ ile bağlantılı olabileceğini düşündürmektedir.

³²¹ Vali hk. ayrıntılı belge ve bilgiler için bk. RÉMY 1988: 298, no. 243.

SONUÇ

Romalılaştırma, Roma tarafından egemenlik altına alınan toplumların yeni düzene uyumları için takip edilen bilinçli bir politikanın adı iken; Romalılaştırma toplumların Roma'ya uyum sürecinin bir ifadesidir. Gerek Romalılaştırma politikası gerekse Romalılaştırma süreci hem uygulama hem de sonuçları bakımından Roma İmparatorluğu'nun doğu ve batı yarısı için farklılıklar gösterir. Bu durum elbette ki, imparatorluğun Doğu ve Batısı arasındaki farklı kültür düzeyi ile açıklanabilir. Doğu'nun neredeyse en küçük yerleşim birimine kadar Hellenize olmuş toplumlarıyla karşılaştırıldığında, İspanya ya da Galia gibi sivilizasyon, yani kent kültürü ile ilk kez Roma egemenliği sayesinde karşılaşan toplumlarda Romalılaştırmanın öncelikli amacı halkları kent kültürüne kavuşturmak olmuştur. Doğu'da ise kentleşme olgusu zaten Roma egemenliğinden çok daha köklü bir geçmişe sahip olduğundan «Romalılaştırma» ile amaçlanan toplumun sivilizasyonu değil, Roma yönetimine uyumudur.

Gerek Doğu gerekse Batı için Romalılaştırma'nın ilk ayağının eyaletleştirme olduğunu söyleyebiliriz. Yol ağları, Roma vatandaşlık hakkı verilmesi, Latince'nin kullanımı, *Dea Roma*'nın ve daha sonra imparator kültürünün teşviki, kamusal yapıların Roma örneğine göre inşası, imparator portresi ile sikke darbı bu politika çerçevesinde devlet eli ile her iki bölgede de takip edilen diğer ortak uygulamalar olmuştur. Romalılaştırma ise Romalılaştırmanın sonucu olarak toplumun yaşam biçiminde meydana gelen değişimlerdir. Bu değişimleri, giyim tarzında, saç biçimlerinde, kullanılan Roma tipi kap-kaçaklarda, Roma vatandaşı olmadıkları halde Romalı adı taşıyan şahıslarda, ev ya da mezar tiplerinin Roma örneğine göre gelişiminde ya da imparator kültü dışındaki resmî olmayan Roma tanrı ve tanrıçalarına adaklarda izlemek mümkündür.

Lykia'daki Roma etkileri bölgenin Roma egemenliğine girmesinden yani eyaletleştirilmesinden çok daha önce başlamıştır. Bu durum Romalılaştırma ve Romalılaştırma süreçlerinin bölgede tersten işlemesine neden olmuştur. Yani ilk olarak Romalılaştırma olgusu başlamış; bu süreci sonradan Romalılaştırma takip etmiştir. Lykia'nın III. Makedonya Savaşı sonunda M.Ö. 168/7 yılında Roma tarafından Rhodos egemenliğinden alınarak bağımsızlığına kavuşturulmasından sonra, önce ellerinden alınan, sonra da kendilerine geri kazandırılan bu bağımsızlık için Roma'ya müteşekkir kalan Lykialılar, şükranlarını çeşitli şekillerde sergilemişlerdir (s. 26, n. 6).

M.Ö. 78-4 yıllarında bölgedeki korsanlık ve haydutluk faaliyetlerine karşı Servilius Vatia komutasında bölgeye sefer düzenleyen Romalılar'ın korsanlarla işbirliği yapan Olympos, Korykos, Phaselis, Attaleia gibi kentleri cezalandırarak topraklarına el koymas ve özellikle Attaleia'ya sayısız İtalic yerleştirmesi (Cic. *leg.*

agr. I 5; II 50), aynı zamanda daha fazla Roma etkisinin de bölgeye nüfuz etmesi demektir.

M.Ö. 88-5/4 yılları arasındaki I. Mithridates Savaşı'nda Roma yanlısı bir politika izleyen Lykia, savaş sonunda Sulla tarafından iç işlerinde bağımsızlığının garanti edilmesi ve Roma'nın dost ve müttefikleri arasında sayılmakla ödüllendirilmiştir³²². Bundan sonra Caesar katilleriyle, Caesar yanlıları arasında çıkan İç Savaş'tan da nasibini alan Lykialılar'a, Caesar taraftarlarına karşı gösterdikleri sadakatin karşılığı, mücadelelerin ardından Marcus Antonius tarafından borçlarının silinmesi ve vergi muafiyeti ile ödenmiştir. İlk imparatorlar Augustus, Tiberius ve Caligula zamanlarında iç işlerinde bağımsız bir politika takip etmeye devam eden Lykia, İmparator Claudius'un yönetim yıllarının başında çıkan karışıklıklar nedeniyle M.S. 43 yılında bir Roma Eyaleti'ne dönüştürülmüştür³²³. Bu şekilde bölgede «Romalılaştırma» politikasının ilk ayağı uygulamaya konmuştur. Bir bölgenin eyaletleştirilmesi, Roma'nın etki alanının söz konusu bölgeye kadar genişletilmesi olup, bu durum Doğu'da, kentlerin *demos* ve *boule* gibi Roma egemenliğinden çok daha önce sahip oldukları idari birimlerinin *senatus* örneğine göre yeniden organize edilmesi anlamına geliyordu. İmparatorluğun Batı yarısında ise, Roma yönetimi öncesinde henüz kabile teşkilatı tarzında yönetim birimleri söz konusu olduğundan, burada Roma egemenliği sıfırdan bir teşkilatlanma demektir.

Lykia Bölgesi, eyaletleştirilmesinin hemen ardından kapsamlı bir yol ağı ile donatılmıştır. Bölgenin askeri olarak ele geçirilmesinden sonra, 65 ya da daha fazla yol ağı 3 ay gibi kısa bir süre içerisinde tamamlanmıştır. Bunun arkasında yatan nedenler her ne kadar kesin olarak tespit edilemese de, amaç komşu eyaletlerle bağlantı kurulmasından daha fazlası olmalıdır. Çünkü asıl neden bu olsaydı, bir kaç yol ağı bu amaca hizmet için yeterli olurdu. Büyük ihtimalle Roma yeni ele geçirilen bölgede tam bir kontrol sağlamayı ve bunu askeri olarak da garantilemeyi hedeflemiştir. ŞAHİN – ADAK 2007: 74 v.dd., bir bölgenin en küçük yerleşimine kadar ulaşılabilirliğinin, şüphesiz Roma etkisinin de buralara nüfuz edebilmesi anlamına geliyor olması nedeniyle, Roma'nın bu kapsamlı yol ağıyla askeri amaçların yanı sıra, politik amaçlar da gütmüş olduğunu düşünmektedir.

Lykia'da öncelikle Romalılaşma sürecinin başladığından, «Romalılaştırma»nın ise bu süreci takip ettiğinden yukarıda söz etmiştik. *Dea Roma* tapımı ile *Rhomaia* şenlikleri Romalılaşma sürecinin bölgeden bilinen ilk izleri olmuştur. Bu dinsel etkiler Erken İmparatorluk Çağı'nda da devam etmiştir: Augustus (M.Ö. 27–M.S. 14), onuruna dikilen heykeller ve abartılı lakaplarla onurlandırılmasının yanı sıra, bir tanrı olarak da tapım görmüş³²⁴; eşi Livia ile ardılları Germanicus (M.Ö. 15–M.S.

³²² App. *Mithr.* LXI 250; BEHRWALD 2000: 113, n. 382; ADAK 2002: 131, n. 18.

³²³ BEHRWALD 2000: 129 v.dd.; ADAK 2002: 133; ŞAHİN – ADAK 2007: 63 v.dd.

³²⁴ IGR III 546. 719. 721 = TAM II 556; *FdXanth* VII 23–24; ayrıca bk. MAGIE 1950: 529; SCHULER 2007c: 384, no. 1.

19) ve Tiberius (M.S. 14–37) için de dinsel içerikli oyunlar düzenlenmiştir³²⁵. İlk olarak dinsel alanda kendisini gösteren bu Roma etkileri bölgede Romalılışma sürecinin başlangıcını temsil etmekle birlikte, hiç kuşkusuz ki komşu bölgeleri çoktan birer Roma eyaletine dönmüş olan Lykia'nın adım adım yaklaşan Roma egemenliğine yaranma çabalarının da bir ifadesidir. Ancak asıl neden bu bile olsa, söz konusu gelişmeler her durumda Lykia'da esen Roma rüzgârlarının göstergesidir.

Eyaletlerde «Romalılaştırma» ya da Romalılışma düzeyinin bir diğer göstergesi Roma İmparatorluğu'nun resmî dili olan Latince'nin kullanım oranıdır: bölgeden bilinen Latince ve Hellence-Latince çift dilli yazıtların azlığı Lykia'da Latince'nin yaygın olarak kullanılmadığını göstermektedir. Hellenizm ile birlikte kendi dillerini büyük ölçüde terk ederek Hellence'yi benimseyen Lykialılar, anlaşılan Latince'yi aynı derecede kabullenmemişlerdir. Bölgeden en fazla Latince yazıt Patara kentinden gelmekte olup, bu durum eyalet merkezi olan kentte Roma hizmetinde bulunan birçok İtaliyeli yerleşimci ile açıklanabilir. Bölgeden ele geçen Latince ya da çift dilli yazıtların çoğunun resmî nitelikli olması, Lykia'dan bilinen çok sayıdaki yerel Roma vatandaşının Latince bilmelerine rağmen günlük hayatta bu dili kullanmadıklarını (ÜNVER 2005: 107 v.d.), yani aslında dil anlamında Romalılaşmadıklarını göstermektedir. Çünkü bunlar mezar yazıtlarını ya da tanrılara adaklarını vatandaş olarak mensubu oldukları devletin diliyle değil 'ana dilleri' ile yapmaya devam etmişlerdir. Bunun nedeni birçok açıdan Roma kültüründen çok daha köklü ve yüksek bir gelişmişlik düzeyine sahip olan Hellen kültürünün bölgedeki ağırlığı olmalıdır. Aynı manzara Küçükasya'nın geneli için de geçerlidir. Buna karşılık imparatorluğun Batı yarısında Latince neredeyse genel geçer tek dil olmuştur.

Lykia'da Romalılışma'nın ilk izleriyle inanç alanında karşılaşıldığından yukarıda bahsetmiştik. Roma Devleti'nin tanrılaştırılması demek olan *Dea Roma* inancının yanı sıra, imparatorluk kültürüne de bölgede özenle saygı gösterildiği, çeşitli imparatorlar için inşa edilmiş tapınaklar ile bu kültle bağlantılı kurumların varlığından anlaşılmaktadır. Roma'nın eyaletlerdeki gücünün en önemli simgesi olan imparator kültü tapınakları aslında yerel halkların Roma'ya sadakatlerinin derecesini gösterdikleri mekânlardı. Bu külte bağlılık, yazıtlarda kentlerin sahip oldukları imparator kültü tapınağı sayısını özenle zikretmelerinden de anlaşıldığı üzere, zamanla kentler için en önemli statü sembollerinden biri haline gelmiştir. İmparator kültü Lykia Bölgesi'nde Roma Devleti'nin ilk imparatoru olan Augustus'un tanrılaştırılması ile başlamış gibi görünse de, aslında M.Ö. 30 yılında

³²⁵ Tlos kentinde Tiberius'un annesi Livia'nın bir kültü bulunduğu bilinmektedir, TAM II 549; Germanicus onuruna Patara'da teşkil edilen kült için bk. TAM II 420 = IGR III 680; Balboursa'daki Tiberius kültü için bk. IGR III 474; Phellos'taki Tiberius kültü için bk. ZIMMERMAN 2005: 258, no. 3. Konu hk. ayrıca bk. MAGIE 1950: 529; 534; ADAK 2002: 132; ADAK – ŞAHİN 2007: 49, n. 4.

Ksanthos'ta halû hazırda Caesar için bir tapınak bulunduğu bilinmektedir³²⁶. Hem kendisinden önceki imparatorların hem de kendisinin tanrı olarak tapımını ve bu kült kapsamında çeşitli yapıların inşasını teşvik eden İmparator Claudius ile bölgede kurumsallaşan imparator kültü (ŞAHİN – ADAK 2007: 72), M.S. I. yy. boyunca ve II. yy.'da da gelişimini devam ettirmiştir. Khoma, Olympos, Phaselis, Rhodiapolis, Sidyma ve Ksanthos kentlerinden bilinen imparator kültü tapınakları ile Kadyanda, Telmessos, Tlos, Sidyma, Patara, Arneai, Aperlai, Idebessos, Akalissos, Kormos, Phaselis, Rhodiapolis ve Korydalla kentlerinden bilinen imparator kültü rahipleri, kültün Lykia Bölgesi'nde geniş bir yayılım bulunduğunu göstermektedir. Oinoanda'da İmparator Vespasianus'un (M.S. 69-79) kültü için düzenlenen *Megala Isolympia Vespasianeia*³²⁷ şenlikleri gibi dinsel içerikli oyunlar da kültün bir parçası olarak «Romalılaştırma» bağlamında değerlendirilmelidir.

Roma egemenliği ile birlikte bölgedeki bir diğer değişim kentlerin kamusal yapılarında göze çarpmaktadır: Roma Çağı'nda sadece kıyıda büyük liman kentlerinin değil içerilerde bulunan dağ kentlerinin bile Roma örneğine göre neredeyse yeniden inşa edildikleri dikkati çekmektedir. *Thermae, aquaductus* (Ksanthos, Patara, Andriake, Phaselis, Idebessos, Oinoanda, Balbura), *arcus triumphalis* (Patara, Kyaneai, Balbura, Bubon), *granarium* (Andriake [Myra], Patara), *sebasteum* ve *nyphaeum* (Letoon [Ksanthos], Andriake [Myra]) gibi yapılar daha önce kentlerin kamusal yapıları arasında bulunmayan, doğrudan Roma etkisi taşıyan yeni yapısal öğelerdir. Tamamen Roma tarzında inşa edilmiş bu yeni yapı elemanlarının yanı sıra, kentlerin mevcut yapılarında da Roma örneğine göre bir takım eklemeler ve değişiklikler yapılmıştır. Kamusal yapılardaki Roma etkileri kısmen «Romalılaştırma»'nın kısmen de Romalılaşma'nın bir parçası olarak kabul edilmelidir. Çünkü bunların bir kısmı valinin teşvik ve desteği ile yani devlet eli ile inşa ettirilirken, bir kısmı *euergetes* denilen yerel hayırseverler tarafından kentlerini güzelleştirmek ve Roma kentine benzetmek için yaptırılan tesislerdir. Kamusal yapıların dışında kişilerin kendileri ya da aileleri için yaptırmış oldukları Roma örneğine göre inşa edilmiş tapınak cepheli mezar yapıları (Patara, Arykanda, Myra) ya da peristilli villalar (Arykanda, Pinara) şahısların kendi arzuları doğrultusunda Roma'ya ya da Romalılaşma'ya duyulan hayranlıkla veya kendilerini gerçekten bir Romalı gibi hissetmeleri nedeniyle inşa ettirdikleri yapılar olduğundan, bunlar doğrudan Romalılaşma'nın göstergesidir.

«Romalılaştırma»'nın ve Romalılaşma olgularının yansıdığı bir diğer alan olan sikke darbında Lykia'da Roma etkisi bölgenin Roma eyaletine dönüşmesinden önce görülmeye başlar: Lykia Birliği tarafından darp edilen sikkelerin ön yüz tipi olan Apollon başının yerini Augustus başının alması (Troxell 1982: pl. 20-25, no. 111-123), henüz Roma egemenliğine girmediği için imparator portresi ile sikke darp

³²⁶ IGR III 482 = OGIS 555; ayrıca bk. MAGIE 1950: 529, n. 45.

³²⁷ IGR III 487; WÖRRLE 1988: 238, n. 66.

etme gibi bir zorunluluğu olmayan Lykia'da Romalılaşıma'nın izlerinden biri olarak kabul edilmelidir. Claudius tarafından bölgenin eyaletleştirilmesinin hemen ardından bütün eyaletlerde olduğu gibi ön yüzlerinde imparator portreleri taşıyan imparatorluk sikkelerinin kullanılmaya başlanması (Troxell 1982: pl. 42-44) bu kez «Romalılaştırma»'nın bir parçasıdır.

Romalılaştırma'nın en belirgin olarak izlenebildiği alanlardan biri Roma vatandaşlık hakkı bağışlarıdır. Bölgelerin eyaletleştirilmesinin ardından buralarda egemenliğini sağlamlaştırmak isteyen Roma, yerel elitleri idari bir araç olarak kullanmıştır. Bu amaç doğrultusunda eyaletlerin önde gelen köklü ailelerinin mensuplarına vatandaşlık hakkı 'bahşedilerek' bölge halkı ile yeni yönetim arasında bir köprü oluşturulmaya çalışılmıştır. Çünkü eşraftan olan bu kişiler kuşkusuz yerel halk üzerinde yeni ele geçirilen bölgenin toplumsal yapısına yabancı olan Roma'dan çok daha fazla etkili olacaktı. Roma vatandaşlık hakkını elde eden bu seçkinler ise kendilerini artık vatandaşı oldukları Roma'nın bir parçası olarak görecekerinden kendi çıkarları ile Roma'nın çıkarlarını bir tutacaklardı. Bu nedenle yeni Roma vatandaşlarının hemen hepsinin yüksek bir sosyal sınıftan olmalarının yanı sıra, Roma'ya, özellikle de imparatorluk kültürüne hizmet etmiş kişiler arasından seçilmeleri bir tesadüf değildir. Gerek Lykia'da gerekse Küçük-asya'nın genelinde, M.S. 212'de ilân edilen *Constitutio Antoniniana* ile imparatorluğun bütün özgür sakinlerine Roma vatandaşlık hakkı tanıyan Caracalla'nın *gens* adı olan *Aurelius*'tan sonra en sık rastlanan ismin *Claudius* olması, İmparator Claudius'un bu politikaya özel bir önem attığını göstermektedir (ŞAHİN – ADAK 2007: 71). Roma vatandaşlık hakkı almış şahıslar dışında bazı kişilerin hukuksal olarak bu hakka sahip olmadıkları halde, çocuklarına Romalı şahıs isimleri vermeleri Romalı olmaya duyulan hayranlığın bir göstergesi olmalıdır.

Yukarıda «Romalılaştırma» ve «Romalılaşıma» olguları üzerine yapılan Lykia Bölgesi merkezli değerlendirmelerden yola çıkılarak, Roma'nın, imparatorluğun doğu yarısında dolayısıyla Lykia'da bilinçli bir «Romalılaştırma» politikası izleyip izlemediği sorusuna temkinli cevap verilmesi gerektiği düşüncesindeyiz. Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, Batı'da Roma egemenliği altına giren bölgelerde tam anlamıyla Roma ile bir bütünleşmeden yani Romalılaşıma'dan söz etmek mümkün iken Doğu'da bunun çok daha sınırlı bir çerçevede kaldığı açıktır. Batı'da olduğu gibi Doğu'da da egemenlik altına alınan bölgelerin eyaletleştirilmesi ya da imparator portresi ile sikke darbinin zorunlu hale gelmesi Roma Devleti eli ile gerçekleştirilen uygulamalar olmakla birlikte, bunlarla güdülen asıl amacın, halkı Romalılaştırmak olduğunu söylemek güçtür. Bu uygulamalar gerçekte emperyalist bir politikanın sonucu olup, sadece Roma'nın değil daha önceki ve sonraki hemen bütün imparatorlukların ortak uygulamaları olmuştur. Roma'nın Doğu'da, belki bilinçli olarak Romalılaştırma amacı güdülmese de, Romalılaşıma'yı getiren en belirgin uygulaması vatandaşlık hakkı bağışlarıdır denilebilir. Çünkü aslında bir ayrıcalık olan ve sahibinin toplum içerisindeki saygınlığını arttırmasının yanı sıra,

imparatorluk bazında memuriyetler üstlenmelerinin de yolunu açan bu hak, kuşkusuz mensupları için gerçek anlamda bir Romalılaştırma'nın ifadesidir.

En belirgin göstergesi *praenomen*, *nomen gentile* ve *cognomen*'den oluşan üçlü bir isim kombinasyonu olan Roma vatandaşlığı, bu hakka sahip olanların olmayanlardan dış görünüş itibarıyla ilk bakışta ayrılmalarını gerektirecek kadar prestijli bir ayrıcalıktı. Eyaletlilerin imparatorluğun önemli toplumsal tabakalarına yükselebilmeleri ve *Senatus* Sınıfı memuriyetleri üstlenebilmeleri için ilk şart Roma vatandaşı olmalarıydı. Çünkü yazılı olmayan standart kurallar imparatora yalnızca babaları önceden Atlı Sınıfı'na mensup ve birkaç nesildir Roma vatandaşlık hakkına sahip olan ailelerin fertlerinin *latus clavus*'la onurlandırmasını salık veriyordu. Roma vatandaş adayının *c.R.*'ye sahip olabilmesi için yalnızca sosyal ve politik şartları karşılaması yeterli değildi. Bunların yanı sıra, vatandaşlık hakkının verilmesinde de *Senatus* Sınıfı'na kabulde olduğu gibi, münferit koşullara bakılıp verilecek vatandaşlık hakkı Roma'nın çıkarları açısından değerlendirilmekteydi³²⁸.

Yüksek kent kültürüne sahip Hellen Doğusu'nda Roma vatandaşlık hakkı imparatorluğun Batısı'ndan biraz daha farklı algılanmıştır. Doğu Hellenleri'nin bir kısmı her ne kadar Roma vatandaşlık hakkına sahip olsalar da, her şeyden önce kendi kentlerinin vatandaşları olarak kalmaya devam etmişlerdir. İmparatorluk hizmetine yükselen eyaletlilerin görevlerinin sona ermesinden sonra, kentlerine dönerek orada faaliyetlerde bulunmaları bu durumun en açık ifadesidir. İmparatorluğun doğusundaki kentlerin vatandaşlarının kendi kentlerinde memuriyetler üstlenmeleri ve yerel üst tabakaya yükselebilmeleri için aynı zamanda Roma vatandaşı olmaları şart değildi. Buna karşılık imparatorluğun batısında Roma vatandaşlık hakkı *municipium* ya da *colonia* gibi kentsel bir cemaatin mensubu olmanın da temel koşuluydu (HALFMANN 1979: 27).

Bilindiği üzere, M.S. I. yy. ortalarında Küçükasya'nın eyaletleştirilmesi sürecini tamamlayan Roma monarşisi varlığını artık Küçükasya'nın tamamında gösteriyordu. Roma iktidarı Küçükasya'nın yeni yönetime uyum krizini ancak Roma monarşisini halka açıklamayı, kent özgürlüğünün kaybını telafi edebilmeyi ve yeni idareyi Küçükasya halkının yararına kullanmayı başarabildiği sürece aşabilirdi. Bu bağlamda eyaletlerin ileri gelenlerine idari görevler vererek onları Roma iktidarına ortak etme, Küçükasya'nın Roma egemenliğine uyumunda çok önemli bir rol oynamıştır (MEYER-ZWIFFELHOFFER 2003: 375 v.dd.). Eyalet aristokrasisini yönetimin bir parçası yapmakla kalmayan Roma, bu uyum sürecini daha da sancısız atlatabilmek adına bu kişilerin pek çoğuna Roma vatandaşlık hakkı vererek onları Roma çıkarlarına da ortak etmiştir³²⁹.

³²⁸ Konu hk. bk. Aristeid. XXVI; HALFMANN 1979: 27; FREIS 2005: 140.

³²⁹ Cass. Dio LII 19, 2–6'daki şu ifadeleri bu durumun çok açık bir göstergesidir: ... τοὺς δὲ λοιποὺς ἀπαλείψαι. μὴ μέντοι καὶ διὰ πενίαν τινὰ ἀγαθὸν γε ἄνδρα ὄντα ἀπαλλάξῃς, ἀλλὰ καὶ χρήματα αὐτῷ τὰ ἀναγκαῖα δός. ἀντὶ δὲ δὴ τῶν ἄλλων τοὺς τε γενναιοτάτους καὶ τοὺς ἀρίστους τοὺς τε πλουσιωτάτους ἀντεσάγαγε, μὴ μόνον ἐκ τῆς Ἰταλίας ἀλλὰ

Kesin olmamakla birlikte, Pompeius ile bağlantılı olabilecek *L. Cornelius* isimlerinin gösteriyor olabileceği gibi, Lykia'da belki de *Asia* Eyaleti ile aynı zamanlarda başlamış olan Roma vatandaşlık hakkı vermeler, *Asia* Eyaleti ile karşılaştırıldığında bölgede çok sınırlı kalmıştır. Önce Romalı yöneticiler, sonra imparatorlar tarafından gerçekleştirilen ve zaman zaman üst düzeydeki Romalı memurların da aracılık ettiği bu vatandaşlık hakkı vermelerin arka planı genellikle *Asia* Eyaleti ile paralellik gösterir. Nicelik olarak bakıldığında ise Lykia kökenli Roma vatandaşı sayısının *Asia*'lı Romalılar'dan çok daha az olduğu ve coğrafi bakımdan yine *Asia*'da olduğu gibi homojen bir dağılım göstermediği göze çarpmaktadır.

Roma vatandaşlarının çoğunun bir Hellen *cognomen*'i taşıyor olmalarının, onların *c.R.*'yi sonradan elde eden yerel halk olduklarını göstermesi; *praenomen* ve *gens* isimlerinin genellikle imparatorlardan biriyle bağlantılı olmasının, ilgili imparatorlardan alınmış bir *c.R.*'yi işaret etmesi; hatta bazı durumlarda vatandaşlık hakkını birinci elden alan kişilerin bile tespit edilebilmesi, *Asia*'da Roma vatandaşlık hakkı verme politikası konusunda bir çalışma yapmayı kuşkusuz kolaylaştırmakta ve daha kesin sonuçlara ulaşılmasını sağlamaktadır. Lykia'da da *Asia*'da olduğu gibi, Roma vatandaşlarının büyük çoğu Hellen *cognomen*'ler ve imparatorların yanı sıra, kendilerine *c.R.* verilmesine aracılık etmiş olan vali ya da Romalı memurların *gens* isimlerini taşımaktadırlar. Bu nedenle imparatorların bölgede vatandaşlık hakkı verme politikaları konusunda *Asia*'daki kadar kolay

καὶ παρὰ τῶν συμμάχων τῶν τε ὑπηκόων ἐπιλεξάμενος· οὕτω γὰρ σὺ τε πολλοῖς συνεργοῖς χρήσῃ, καὶ τοὺς κορυφαίους ἐξ ἀπάντων τῶν ἔθνων ἐν ἀσφαλεῖ ποιήσῃ, καὶ οὔτε ἐκεῖνα νεοχμῶσει τι μηδένα ἐλλόγιμον προστάτην ἔχοντα, καὶ οἱ πρωτεύοντες παρ' αὐτοῖς φιλήσουσί σε ἅτε καὶ κοινωνοὶ σοι τῆς ἀρχῆς γεγονότες. τὰ δὲ αὐτὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν ἱππέων ποιήσον. τοὺς γὰρ τὰ δευτερεῖα ἑκασταχόθι καὶ γένει καὶ ἀρετῇ καὶ πλοῦτῳ φερομένους ἐς τὴν ἱππάδα κατάλεξον, τοσοῦτους ἑκατέρους ἀντεγγράφας ὅσοι ποτ' ἂν ἀρέσωσί σε, μηδὲν περὶ τοῦ πλήθους αὐτῶν ἀκριβολογούμενος· ὅσῳ γὰρ ἂν πλείους εὐδόκιμοι ἄνδρες συν ὦσί σοι, τοσοῦτῳ ῥᾶον αὐτός τε ἐν δέοντι πάντα διοικήσεις, καὶ τοὺς ἀρχομένους πείσεις ὅτι οὔτε ὡς δούλοις σφίσιν οὔθ' ὡς χεῖροσί πη ἡμῶν οὔσι χρεῖ, ἀλλὰ τὰ τε ἄλλα ἀγαθὰ πάντα τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὐτοῖς κοινοῖ, ὅπως ὡς οἰκείαν αὐτῆν σπου δάξωσι ... – ... *İyi olan bir kişiyi yoksulluğundan dolayı (vatandaşlıktan) çıkarma! Ama ona gerekli olan parayı da ver! Diğerlerinin yerine, yalnızca İtalya'dan değil, müttefiklerden ve uyruklardan da seçip en soylulara, en iyilere ve en zenginlere (vatandaşlığı) tanı! Bu şekilde sen de birçok yarımdımdan yararlanacaksın ve bütün halklardan güvenli bir biçimde önderler çıkaracaksın, böylece saygın bir öndere sahip olmayan o halklar bir isyan çıkarmayacaklar ve onların ileri gelenleri yönetimi seninle paylaştıkları için seni sevecekler. Aynı şeyleri Atlı Sınıfı için de yap! Her yerde soy, erdem ve zenginlik bakımından ikinci sınıf olarak görünenleri Atlı Sınıfı'na kaydet! Onların kalabalıklığına dair hiçbir şeyi göz önüne almadan ne kadar çoğu seni memnun ederse o zaman o kadar çok kişiyi kaydettin. Saygınlığı daha fazla olan ne kadar çok insan sana katılırsa, gerektiğinde kendin her şeye o kadar kolay hükmedeceksin. Ve yönetilenleri onlara ne köle olarak ne de bizlerden daha aşağı olarak kullanmadığına ikna edeceksin! ...*

olmasa da Kilikia³³⁰ ile karşılaştırıldığında daha kesin sonuçlara ulaşmak mümkün olmaktadır. Ancak konuyla ilgili Lykia Bölgesi için karşılaşılan çıkmazlardan biri, bölgede vatandaşlık hakkını birinci elden alan şahısların tespitinin hemen hiç mümkün olmamasıdır. *Gens* isimleri ne kadar erken bir vatandaşlık hakkına işaret ediyor olursa olsun, Lykialı Roma vatandaşları çoğunlukla M.S. II. yy.'a tarihlenmektedirler. Bu durum imparatorlardan alınmış *gens* isimlerinin çoğunlukta olduğu Lykia'da tek tek imparatorların vatandaşlık hakkı verme politikalarını tespiti zorlaştırmaktadır. Bunun nedeni, *C. Iulius, Tib. Claudius, Flavius* ve *M. Aurelius* isimlerinin birden fazla imparatorun ortak isimleri olmasıdır. Bu sebeple Lykia için Roma imparatorlarından yukarıda verilen *gens* isimlerini taşıyanların vatandaşlık hakkı verme politikalarını tek tek değil sülale bazında ele almak daha isabetli olmuştur.

Lykialı Roma vatandaşları arasında sıklıkla karşılaşılan bir durum özellikle eyalet valilerinin birçok Lykialı'ya vatandaşlık hakkı almaları konusunda aracılık etmiş olmalarıdır. Bu durumlarda yeni Roma vatandaşları genellikle, kendilerine *c.R.* elde etmelerinde aracılık yapmış olan valilerin isimlerini aldıklarından bu vatandaşların *c.R.*'lerinin hangi imparatorla bağlantılı olduğunu tespit etmek hiç güç olmamıştır. Yani *Licinnius gens* ismini taşıyan bir Lykialı'nın *c.R.*'sinin Nero ile bağlantılı olduğunu söylemek *Tib. Claudius* isimlerini taşıyan bir Lykialı'dan daha kolaydır. Bu nedenle vali isimleri taşıyan Roma vatandaşları Lykia'da Roma imparatorlarının tek tek vatandaşlık hakkı verme politikaları konusunda tespitlerde bulunmamızda daha güvenilir kaynaklardır. *Asia* ve *Cilicia*'ya baktığımızda, *Asia*'da Romalı memurların kişilere vatandaşlık hakkı için aracılık etmiş oldukları bilirse de, eyalet valilerinin aracılığı Lykia'daki kadar sık rastlanılan bir durum değildir. *Cilicia*'da ise hem valilerin hem de Romalı *magistratus*'ların aracılığı ender belgelenmektedir.

Gerek eyalet valileri gerekse Romalı *magistratus*'lar görev aldıkları eyaletlerde sadece memuriyetleriyle bağlantılı vazifeler üstlenmemişler, bugünün diplomatları gibi, hizmet dışı görevlerle eyaletin toplumsal hayatına da ciddi ölçüde katılmışlardır. Bu şekilde eyalet halkı, özellikle de eyaletin üst tabakası ile temasa geçen Romalı memurlar, bu kişilere Roma vatandaşlık hakkı gibi çeşitli *beneficium*'ların dağıtılması konusunda aracılık ederek onların minnetini kazanmışlardır.

³³⁰ *Asia* dışında, Roma vatandaşları Küçükasya'nın diğer bölgelerine nazaran nispeten daha iyi araştırılmış bir diğer eyalet olan *Cilicia*'ya bakılacak olursa, eyaletleştirilmesi Lykia'dan çok daha erken bir tarihte gerçekleştirilmiş olmasına rağmen, Kilikia'dan bilinen Roma vatandaşları sayıca Lykia'dan da azdır. Kilikia'dan tanınan Roma vatandaşlarıyla ilgili olarak göze çarpan, vatandaşların çoğunun imparator *gens* isimleri değil, belki de *c.R.* almalarına aracılık etmiş olan memurların isimleri olabilecek *gens* isimleri ile *praenomen*'ler taşıyor olmalarıdır. Ayrıca bu vatandaşların çoğunun Latince bir *cognomen*'e sahip olmaları da özellikle ilginçtir. Bu durum ya bu kişilerin İtalik kökenli olmalarıyla ya da Kilikalılar'ın büyük ölçüde Roma kültürü etkisi altında kalmış olmalarıyla açıklanabilir. Kilikia Bölgesi'ndeki Roma etkileri hakkında bk. PILHOFER 2006.

Romalı memurlar aracılığıyla c.R. elde eden yeni Roma vatandaşlarının çoğu kez, vatandaşlık hakkı almalarında son sözü söyleyen imparator yerine, buna aracılık eden memurların isimlerini almaları, aracıya duydukları minnetin bir ifadesi olmalıdır. Romalı memurların aracı rollerinden, İmparator Traianus'a ricada bulunan Vali Plinius³³¹ örneğini saymazsak, genellikle dolaylı yollardan haberdar olunmaktadır. Romalı memurlardan vatandaşlık hakkı alan kişilerin bu memurlarla bağlantılı *praenomen* ve *gens* isimleri, eyaletlerde valilerin ve diğer Romalı memurların yürütmüş oldukları vatandaşlık hakkı alma konusundaki aracı rollerini ortaya koyan yegâne belgelerdir. Romalı memurların eyaletlilerin vatandaşlık hakkı almaları için aracı rolleri imparatorluğun bütün eyaletlerinde belgelenen bir durum değildir. Küçükasya eyaletlerinden *Asia*, *Pontus et Bithynia* ve *Lycia et Pamphylia* konu bağlamında zengin belgeler sunmaktadır. Memurlar aracılığıyla vatandaşlık hakkı elde eden eyaletliler Küçükasya'da genellikle c.R.'yi almalarına aracılık eden vali ya da memurun *gens* isminin yanı sıra *praenomen*'ini de almışlardır.

Genel prensip memurlarla bağlantılı c.R.'lerde vatandaşlık hakkı almasına aracılık edilen kişinin toplumun üst tabakalarından olmasıdır. Lykia'dan bilinenler genellikle Birlik Başrahipliği görevi üstlenmiş şahıslardır. Çoğu kez aynı memurun adını taşıyan birden fazla vatandaşın belgelenmesi, bu kişiler arasında akrabalık ilişkisi olması durumunda, söz konusu bu memur tarafından birçok kişinin vatandaşlık hakkı almasına aracılık edilmiş olduğu anlamına gelmez. Ancak *Lycia*'da valiler C. Licinnius Mucianus ve Sex. Marcus Priscus, bu isimlere sahip birbiriyle bağlantısı olmayan birden fazla Lykialı'nın belgelenmiş olması sebebiyle, birçok eyaletlinin c.R. almasına aracılık etmiş görünmektedirler. *Lycia et Pamphylia*'nın M.S. 160 yılına kadar imparator eyaleti olması dolayısıyla burada *legatus*'ların memuriyet zamanlarının daha uzun olması, kuşkusuz onlara eyalet halkı ile ilişki içerisine girmek için daha fazla fırsat sunmaktaydı. Ayrıca Lykia'da M.S. II. yy.'da hâlâ vatandaşlık hakkı almamış birçok aristokratın bulunması (SHERWIN-WHITE 1996²: 408 v.dd.) c.R. için aracılık etmeye hevesli *legatus*'ların işini kolaylaştırıyor olmalıydı³³².

Lykia Bölgesi'nde Roma vatandaşlık hakkının pratikteki uygulamalarına bakılacak olursa, bu konuda çok kesin kuralların olmadığı dikkati çeker. İmparatorluğun genelinde geçerli olduğu gibi her fert için bizzat Roma imparatorunun onayından geçen Roma vatandaşlık hakkı, babadan oğula devredilebilen bir ayrıcalıktı (ECK-

³³¹ Plin. *epist.* X 5, 1-2: ... *Proximo anno, domine, grauissima ualetudine usque ad periculum uitae uexatus iatralipten adsumpsi; cuius sollicitudini et studio tuae tantum indulgentiae beneficio referre gratiam parem possum. Quare rogo des ei ciuitatem Romanam ... - ... Efendim, geçen yıl çok ağır bir hastalıktan dolayı hayatım tehlikeye girince bir hekime başvurdum. O'nun endişesine ve itinasına, minnettarlığa uygun (olarak) bir dereceye kadar senin lütufkâr hoşgörün ile karşılık verebilirim. Ve bundan dolayı O'na Roma vatandaşlığı vermeni diliyorum ...*

³³² Valiler ve Romalı memurların eyaletlerin vatandaşlık hakkı almaları konusundaki rolleri hk. bk. SALOMIES 1993: 119 v.dd.

HARD 2002: 333). Kardeşlerden birisinin *c.R.* alması, Oinoanda'dan kardeş oldukları halde farklı *gens* isimleri taşıyan Licinnius Mousaios (1) (P298) ve Marcus Thoaos (P334) örneklerinin gösterdiği gibi diğer kardeşlere de vatandaşlık hakkı vermezdi.

Lykia'dan Senatör Tib. Claudius Flavianus Titianus Q. Vilius Proculus L. Marcus Celer M. Calpurnius Longus (P135) örneğinde olduğu gibi, birden fazla *gens* ismine sahip Roma vatandaşlarının sayısı az değildir. Bununla birlikte, P135'in isim kombinasyonu uzunluğu bakımından nadir bir örnektir. Bu türden durumlar ailevi bağlantılarla ilişkili olmalıdır (HALFMANN 1979: 35 v.d.).

Babası Roma vatandaşlık hakkına sahip olmayan bir kadın Roma vatandaşı olan bir şahıs ile yaptığı evlilikten sonra, eşinin *gens* ismini alarak Roma vatandaşlık hakkı kazanmış olurdu. Babası aracılığıyla zaten vatandaşlık hakkına sahip olan kadınlar ise bazı durumlarda babalarının *gens* isimlerini korumaya devam etmişler; bazen de eşlerinin *gens* isimlerini almışlardır. Çok sık olmamakla birlikte Lykia'da karşılaşılan bir diğer durum da kadın Roma vatandaşlarından bazılarının (P077-79; 226; 354) *cognomen* ve *gens* isimlerinin önünde *praenomen* de taşımalarıdır. Kadınlar için alışıla gelen uygulama genellikle aile ismi ve *cognomen*'den oluşan bir isim yapısı iken Lykia'dan belgelenen üçlü kadın isimleri, bu durumun diğer bölgelerde sıklıkla karşılaşılan bir uygulama olmaması dolayısıyla dikkat çekicidir.

Lykia'dan bilinen bir diğer uygulama da Q. Veranius Eudemos'un (3) (P368) çocuklarında yalnızca bir kez karşılaşılan nadir bir durumdur. Kendisi bir Q. Veranius olan Eudemos'un oğlu Priscus *alias* Eudemos (P374), *Veranius gens* adına sahip iken *praenomen* olarak annesi Marcia'nın babasından kaynaklanan vatandaşlık hakkı ile bağlantılı olması gereken *Sex. praenomen*'ini taşımaktadır. Kızı Tlepolemis (2) ise erkek kardeşinden farklı olarak gene anne tarafından dedesinden gelen *Marcia gens* adına sahiptir.

Romalı ifadesi epigrafik belgelerde çoğu kez çoğul formda Romalı bir topluluğu ifade etmek amacıyla kullanılmıştır. Münferit şahıslar için tekil kullanımıyla çok nadir karşılaşılmakta olan bu ifade ile (ECKHARD 2002: 226), Lykia'dan azımsanmayacak sayıda epigrafik belgede tek tek kişiler için de karşılaşılmaktadır³³³. Bu durum Lykialı Roma vatandaşlarının vatandaşı oldukları kentlerin yanı sıra, Roma vatandaşı olduklarını da belirtmeye özel bir önem verdiklerini ve bir Romalı olmaktan belki de diğer bölgelerin vatandaşlarından daha fazla gurur duyduklarını göstermektedir.

Lykia'dan Roma vatandaşı Lykialılar'a ait oldukları düşünülen toplam 24 *gens* ismi tespit edilmiştir. Bu isimlerin neredeyse yarısı imparator, diğer yarısı ise eyalet valileri ve memurların *gens* isimlerinden oluşmaktadır. Tüm Roma vatandaşları

³³³ Lykia'dan benzer yazıtların sayısı oldukça sınırlıdır; örnekler için bk. Arymaksa: *TAM II* 155-156; Idebessos: *TAM II* 583; Kadyanda: *TAM II* 665; Ksanthos: *TAM II* 288. 291; Lydai: *TAM II* 139. 141. 143-144. 150-151; Patara: *TAM II* 482. 495; Sidyma: *TAM II* 213.

gibi, her biri Roma kentinde birer *tribus*'a kayıtlı olan Lykialı Roma vatandaşları, Terentina, Quirina, Fabia, Voltinia, Sergia, Clustumina ve Vilina *tribus*'ları mensubu olarak belgelenmektedirler (bk. DİZİNLER, D). Lykia'da en sık karşılaşılan *tribus*, çoğunlukla *Claudius gens* isimli vatandaşların kayıtlı oldukları Quirina *tribus*'udur. *Claudius*'ların yanı sıra, *Flavius*, *Marcus*, *Veranius* ve *M. Aurelius* adlı vatandaşların da söz konusu bu *tribus*'a kayıtlı oldukları bilinmektedir. Quirina'dan sonra Lykia'da en sık belgelenen ikinci *tribus* olan Terentina *tribus*'una, Lykialı *Mettius* ve *Arruntius*'lar kayıtlıdır. Fabia *tribus*'una kayıtlı olan Lykialılar'ın sayısı çok sınırlı olup bunlar vatandaşlık hakları Octavianus ile ilişkilendirilebilecek *C. Iulius*'lar olmalıdır. Voltinia *tribus*'u mensubu olan *C. Iulius*'lar ise *c.R.*'lerini, kendisi de Voltinia *tribus*'una kayıtlı olan Vali C. Antius (Aulus) Iulius Quadratus'a borçlu olabilirler. Sergia *tribus*'una kayıtlı olan Lykialılar, *c.R.*'lerini Vali Licinnius Mucianus aracılığıyla elde etmiş olan *Licinnius*'lar, Clustumina *tribus*'una mensup olanlar Vali Q. Veranius aracılığıyla *c.R.* almış olan *Veranius*'lar ile *gens* isimleri Vali Vilius Flaccus'tan kaynaklanan *Vilius*'lardır³³⁴.

Lykia'da Roma vatandaşlık hakkı vermelerin başlangıcı *L. Cornelius* isimlerinin gösteriyor olabileceği gibi, Sulla ile ilişkilendirilebilir. *M. Antonius* isimleri ise, Marcus Antonius tarafından verilmiş olan *c.R.*'lerin göstergesi olabilir. Ancak Bölgeden M.S. II-III. yy.'lara tarihlenebilecek yalnızca 1 *L. Cornelius* ve M.S. I-II. yy.'lara tarihlenen 2 *M. Antonius*'un biliniyor olması, Sulla ya da Marcus Antonius kaynaklı bir vatandaşlık hakkından kesin olarak söz etmemizi engellemektedir. Lykia'dan kesin olarak tarihlenebilecek en erken *c.R.*'ler *C. Iulius*'ların vatandaşlık hakları olabilir. Muhtemelen İç Savaş yıllarında Caesar yanlısı olarak önemli yararlılıklar gösteren önde gelen Lykialılar'ın Octavianus tarafından Roma vatandaşlık hakkıyla ödüllendirilmeleri ile başlayan bu süreç, Augustus'tan sonraki imparatorlar tarafından da devam ettirilmiştir. *C. Iulius* ya da *Iulius* isimleri her ne kadar Lykia'dan en sık belgelenen Roma vatandaş isimlerinden olsa da, bu vatandaşların her birinin *c.R.*'sini Caesar ya da Augustus'la ilişkilendirmek doğru değildir.

M.S. I. yy. imparatorlarının Roma vatandaşlık hakkı verme konusundaki tutumları birbirinden farklılıklar gösterse de genel olarak bakıldığında M.S. I. yy. imparatorları Lykia Bölgesi'nde vatandaşlık hakkı vermede M.S. II. yy. imparatorlarından daha cömert davranmış görünmektedirler. Ancak M.S. I. yy. imparatorları arasında Tiberius gibi Lykia'da neredeyse hiç vatandaşlık hakkı vermemiş olan imparatorlar da bulunmaktadır. Lykia'da ilk kez *Claudius* zamanında bilinçli bir politikaya dönüşmüş görünen vatandaşlık hakkı vermeler, *Asia*'da olduğu gibi Lykia'da da Nero zamanında devam etmiş görünmektedir. Flaviuslar Sülalesi imparatorları da *c.R.* verme konusunda *Claudius*lar Sülalesi imparatorlarının çizgisinden gitmişlerdir.

³³⁴ Konu hk. ayrıca bk. SYME 1995: 281.

M.S. I. yy. imparatorlarının vatandaşlık hakkı vermedeki cömert tutumları M.S. I. yy.'in son imparatorları Nerva ve Traianus ile birlikte bir gerileme içerisine girmiş görünmektedir. *Aelius* ve *M. Aurelius* isimleri M.S. II. yy.'in en sık belgelenen *gens* isimleri olmakla birlikte, her iki ismin de birden fazla imparatorun adı olması, M.S. II. yy.'in bu *gens* isimlerine sahip imparatorlarının münferit vatandaşlık hakkı verme politikalarını tespiti yetmemektedir. M.S. II. yy. imparatorları içerisinde Traianus, Lykia'da vatandaşlık hakkı verme konusunda belki de en tutucu davranan imparatorudur.

Coğrafi olarak baktığımızda Lykialı Roma vatandaşlarının homojen bir dağılım göstermediği göze çarpmaktadır. Lykia'nın epigrafik açıdan zengin belgeler sunan Ksanthos Vadisi kentleri olan Patara ve Ksanthos, Roma vatandaş sayısı bakımından başı çekmektedir. Bu iki kenti Kadyanda takip eder. Kibyrtis Bölgesi kentleri olan Boubon, Balbura ve Oinoanda; Patara ya da Ksanthos ile karşılaştırıldığında yazıt sayısı bakımından fakir olmakla birlikte, önemli miktarda Roma vatandaşına sahip diğer Lykia kentleridir. Lykia'nın doğusu Roma vatandaş sayısı bakımından batısından çok daha fakir bir manzara sunmaktadır. Rhodiapolis, Phaselis, Olympos, Idebessos, Korydalla, Khoma, Phellos, Antiphellos gibi Doğu ve Orta Lykia kentleri, Ksanthos Vadisi kentlerine nispetle yok denecek kadar az sayıda Roma vatandaşına sahiptirler (bk. DİZİNLER, E). Gagai, Limyra, Akalissos, Podalia, Arneai, Kandyba, Aperlai, Tyberissos, Teimiussa, Isinda, Arsada, Araxa gibi Doğu ve Orta Lykia kentlerinden ise hiç Roma vatandaşı belgelenmemiştir (bk. B. Haritalar, 1). Bu manzara Lykia'nın doğu kıyılarının geçilmesi zor bir coğrafyaya sahip olmasıyla ilgili olabileceği gibi (RE 13 (1973) 285, s.v. «Lykia» [JAMESON]), Batı Lykia kentlerinin Doğu Lykia kentlerine nispetle daha kapsamlı olarak araştırılmış ve kazılmış olmasıyla da bağlantılı olabilir.

Iulius-Claudiuslar sülalesinden M.S. 212 yılında ilan edilen *Constitutio Antoniniana* ile imparatorluk sınırları içerisinde yaşayan bütün özgürlere vatandaşlık hakkı tanınana kadar, Lykia'da her geçen gün Roma vatandaşlarının sayısı biraz daha artsa da, bunlar bölge nüfusu içerisinde her zaman azınlıkta kalmışlardır. Vatandaşlık hakkı vermek için hedeflenen kesim önde gelen eyaletliler olmakla birlikte, Kyenai'dan Iason, Idebessos'tan Ktesikles Ktasadas, Arneai'dan Lalla, Arykanda'dan Pigres ve Rhodiapolis'ten Opramoas gibi eyalet içerisinde oldukça saygın bir yere sahip olan zengin Lykialı aristokratların Roma vatandaşı olmamaları dikkat çekicidir. Bu durum belki de sözü edilen bu kişiler için sahip olunan yerel saygınlığın yeterli olması ve onların Roma Devlet kariyerinde yükselme hırsına sahip olmamalarıyla açıklanabilir.

Roma'nın imparatorluğun doğu yarısındaki vatandaşlık hakkı verme politikası ile ilgili genel kanı, Roma vatandaşlık hakkının burada halkın değil, idari sistemin Romalılaştırılması ve Roma egemenliğinin sağlanması için kullanılmış bir araç olduğu yönündedir. Lykia'ya baktığımızda kesin olarak Lykialı oldukları belgelenen Roma vatandaşlarından yaklaşık %25'i devlet kariyeri yapmış, %20'si

Birlik organizasyonunda, %10'u kentlerin politik ve %5'i ise kültürel yaşamlarında rol oynamış görünmektedirler. Yani Lykia kökenli Roma vatandaşlarının toplamda %60'lık bir kısmının üstlenmiş oldukları görevler, memuriyetler ve meslekleri dolayısıyla vatandaşlık hakkı elde etmiş olabilecekleri söylenebilir. Geri kalan %40'lık kısım ise daha ziyade mezar ve adak yazıtlarından belgelenmekte olup, onların devlet, Birlik ya da kentleri için herhangi bir görev üstlenmiş olduklarına dair bilgimiz bulunmamaktadır. Ancak fonksiyonlarını bilmediğimiz Lykialı Roma vatandaşlarının oluşturduğu bu %40'lık orana rağmen, Roma'nın bölgede Lykialılar'ı Romalılaştırma amacına dönük olarak sıradan kişilere de Roma vatandaşlık hakkı vermiş olduğunu söylemek mümkün değildir. Çünkü daha önce de ifade ettiğimiz gibi, Lykia'da Roma vatandaşlarının sayısı, birçok Lykialı'nın ancak CA ile vatandaşlık hakkına sahip olabilmelerinin de gösterdiği gibi, her zaman sınırlı kalmıştır. Eğer gerçek amaç Lykia Bölgesi halkını Romalılaştırmak olsaydı, c.R.'nin halkın çok daha geniş bir kesimine yayılmış olması beklenirdi. İmparatorluğun tüm doğu yarısında olduğu gibi, Lykia'da da Roma kültürüne özgü öğelerin çoğunlukla toplumun üst tabakaları tarafından benimsenmiş olması, halkın dili ve yaşam tarzında ise yerel kültürün ve Hellen kültürünün ağırlığını daima koruması³³⁵, bölgede Romalılaştırmanın derecesini göstermesi bakımından önemlidir.

Vatandaşlık hakkı elde etmiş olan Lykialılar'dan fonksiyonları bilinmeyen %40'lık kısmı c.R. ile buluşturan nedenin ne olduğunu söylemek güçtür. Bununla birlikte, Lykialı Roma vatandaşlarının yarıdan fazlasının belirli fonksiyonları olan kişiler arasından seçilmiş olmaları kuşkusuz bir tesadüf değildir. Kent seçkinlerinin vatandaşlık hakkı bağışlarında hedef kitle olması, daha ziyade Roma'nın onları yönetiminin bir parçası yapma isteği ile ilgili olmalıdır.

³³⁵ Hellen Doğusu'nda Hellen kültürü ve Roma idari sisteminin birbiriyle çatışmadan yana varlıklarını devam ettirmesi hk. bk. ECKHARD 2002: 259.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67

68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113

114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159

160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206

207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253

254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299

300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345

346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391

392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440

441

442

443

444

445

446

DİZİNLER

A. Antik Kaynaklar Dizini

A. ANTİK KAYNAKLAR DİZİNİ

1. Edebî Kaynaklar

- App.:**
civ.
 I
 35, 6
 n. 33.
 39
 n. 36.
 40, 181
 n. 34.
 49
 n. 38.
 53
 n. 38.
 159
 n. 40.
 V 7
 4; 28.
 IV
 60
 n. 11.
 61-65
 n. 238.
 76-82
 n. 12. n. 238. n. 239.
 V 7
 4
Mithr.
 XXII
 17.
 LXI
 3.
 LXI 250
 n. 9. n. 322.
Aristeid.:
 XXVI
 n. 328.
 LIX-LXIV
 n. 52.
Arr. an.:
 I 24, 4
 n. 56.
Ascon.:
 12C.
 n. 26
Ath.:
 VIII 42.
 20.
Cass. Dio:
 XXXVII 9, 3
 n. 40.
 XLVII 34
 n. 239.
 LII 19, 2-6
 n. 329.
 LVI 33, 3-5
 n. 68.
 LX
 17, 1
 n. 80.
 17, 3
 n. 55. n. 82.
 17, 5
 n. 78. 130.
 LXVIII 9, 2 v.d.
 P239.
 XLVII 33
 n. 238.
 LXXIX 3, 5
 n. 171.
Caes.:
civ.
 III 28
 n. 199.
Cic.:
ad fam.
 XIII
 n. 51.
 VIII 35-36
 n. 53.
ad. Q. fr.

- 1
 n. 51.
Arch.
 VI
 n. 38.
 VII
 n. 39.
 X 24
 17. n. 53.
 XXIV
 n. 48.
Att.
 IX 9, 2
 n. 11.
Balb.
 VIII 21
 n. 38.
 XXII
 n. 47.
 XXXI
 15.
 LV
 9.
Flacc.
 XII
 n. 51.
 XV
 n. 51.
 XXII
 n. 51.
leg. agr.
 I 5
 409.
 II 50
 409.
Phil.
 I
 10
 n. 51.
 54
 n. 51.
 XIII 13
 n. 53.
Verr.
 IV
 n. 51.
 II 4, 21
2.
 23
 14.
 102
 14.
 IV 25
 14.
 48
 14.
Bell. Alex.:
 XIII 5
 n. 11.
Dig.:
 II 4, 10, 3
 n. 18.
Diod.:
 XXXVII
 2, 5
 n. 34.
 2, 6–11
 n. 37.
 10, 1–14
 n. 37.
 15, 1–3
 n. 38.
 19, 1–24
 n. 37.
 20, 1
 n. 37.
 22
 n. 36.
Dion Chr.:
 41
 n. 52.
Dion Hal.:
 ant.
 XX 1, 2
 n. 30.
Eutr.:
 V 3, 1–2
 n. 36.
Fest.:
 142, 1
 10.
FGrHist.:
 2b, 115F. 103. 32–33
 n. 58.

- Flor.:**
epit.
 II 6, 1-7
 n. 36.
- Gaius**
inst.
 I
 6, 1
 n. 20
 33
 14.
 34
 14. 37
 56-57
 n. 19.
 76
 n. 19.
 79
 n. 19.
 88-92
 n. 19.
 IV 8, 5
 6.
 XXVI-XXXV
 7.
 LVI-XCVI
 7.
- Gell.:**
 IV 4, 3
 n. 38.
- Iust.:**
 XXXVIII 4, 13-14
 n. 37.
- Liv.:**
 VIII 14, 5
 n. 24.
 X
 26, 14
 n. 30.
 29, 12
 n. 30.
 XXIII
 2-4, 5
 n. 29.
 4, 8
 n. 30.
 XXVI 21, 11-13
 n. 26.
- XXVII
 5, 7
 n. 26: n. 29.
 7-8.
 n. 29.
 8, 18
 n. 26.
 23, 1
 20.
 XXXVII
 56, 5
 n. 1.
 37, 7
 n. 31.
 41, 12
 n. 26.
 XLV 25
 n. 3.
 LXXI-LXXXVI
 n. 37.
perioch.
 LXX
 n. 33.
- Lukian.:**
 XL
 n. 52.
- Mela:**
 I 82
 20.
- Oros.:**
 V 18, 1-8
 n. 36.
- Paus.:**
 VI 13, 3
 P209.
- Plin.:**
epist.
 V 5
 P441; 445.
 X 5-6
 16.
 X
 5, 1-2
 n. 331.
 6, 1-2

- n. 87.
- Plin.:**
nat.
 III
 7, 18
 n. 43.
 20, 138
 n. 40.
 V
 101
 20.
 28, 101
 20.
 29, 103
 20.
 XXIX 7–8
 371
- Plut.:**
 III.
 n. 32.
 XXIV
 n. 54.
 XXX v.dd.
 n. 238; n. 239.
 XXX–XXXII
 n. 12.
 XLVIII
 n. 54.
 LXV
 n. 54.
- Polyb.:**
 XXIII
 3
 n. 1.
 5, 12
 n. 3.
- Ps. Sk.**
 100
 n. 56.
- Q. Smyrn.:**
 8, 83–84
 n. 60.
- Sall. Hist.:**
 I
 18–20
 n. 37.
 77
- n. 37.
- SHA:**
 IX 2–4
 P119.
 XXVI 12
 n. 154.
 XXVI 12–13
 P119.
- Step. Byz.:**
 491
 21.
 660
 20.
- Strab.:**
 V 4, 2
 n. 34.
 XI 12, 2
 20.
 XIII 2, 1
 20.
 3, 2
 2; n. 60
 3, 3.
 n. 308
 3, 4
 n. 58.
 3, 9
 20.
 4, 17
 n. 10; n. 62.
 XXXIII 2, 3
 n. 48.
- Sen.:**
apocol. III 3
 31; n. 80.
- Suda:**
s.v. Ἐρμαφρόδειτος II, 334
 P440; n. 316; n. 400.
- Suet.:**
Aug.
 XL
 170.
 3
 30; n. 68.
 XLVII
 29.
Claud.

- XVI
 n. 78.
 2
 n. 79.
- XVIII 19
 14.
- XXV 3
 n. 55; n. 82.
- XVIII-XIX
 32
- Dom.*
 IV 2
 P442.
- Tib.*
 VIII
 n. 71; n. 178.
- Tac.*
 XIV 50, 1
 32.
- Vell.:**
 I 14, 7
 n. 31.
- II
 2, 2
 n. 32.
 16, 4
 n. 38.
 17, 1
 n. 39.

2. Epigrafik Kaynaklar

ABBOTT – JOHNSON 1968:	
398, no. 78	1925
P445, B.	15
ADAK – ŞAHİN 2004:	P236, A; P244, A.
no. 3	1928
186.	61
no. 9	P239, J.
147.	1947
98, no. 13	59
P074, A.	P248, A.
97 v.d., no. 12	1953
P337, A; P338, A.	251
99, no. 14	n. 16.
P060, A.	1954
100, no. 15	223
P053, A; P058, A.	P445, C.
102, no. 18	1964
P045, A.	179
ADAK – TÜNER 2004:	P356, A.
60 v.d., no. 4	1967
P400, A.	518
ADAK 1996:	P132, A; P153, A; P275, A;
129, no. 1	P296, B.
P070, A; P128, A.	519
130,	P135, D.
no. 2	1968
P070, B; P123, A; P128, B.	499
no. 3	P135, D.
P070, C; P128, C.	1972
no. 4	572
P070, D; P128, D.	P033, A; P036, A.
132, no. 5	624
P070, E.	P397, A.
132, no. 6	1973
P070, F; P101, A.	548
AE:	P440, B.
1899	575
165	P356, A.
P323, A; P327, C.	1974
176	619
P327, D; P335, A.	P033, A; P036, A.
177	1980

- 647
P239, B.
- 1981
813
P445, D.
- 1991
1528
P356, C.
1530
P097, F; P120, B; P142, F.
- 1994
1729
P013, A; P099, A.
1730
P230, A; P233, A; P403, A;
P404, D; P405, A; P436, A.
1731
P070, G; P128, G.
- 1996
1506
P070, A; P128, A.
1507
P070, B; P123, A; P128, B.
1508
P070, C; P128, C.
1509
P070, D; P128, D.
1510
P070, E.
1511
P070, F; P101, A.
- 1998
1403
P054, A; P057, B; P208, A; 227.
- 1999
1634
94; n. 127.
- 2002
1634
P028, A; P029, A; 94.
- ALFÖLDY 1984:
84 v.d., no. 31.
330
- ATILA – ÇELGIN 1991:
75–112
P056, A; P400, A.
- ATL:
- 434–435, III 210, 260
n. 57.
- BAKER – THÉRIAULT 2003:
302
P271, A.
303
P176, A; n. 208.
305
P173, A.
316 v.dd.
P110, A.
317, no. 18
P141, A; P156, A.
432
P033, B; P036, B; P325, A.
433
P033, C; P076, A; P265, A.
- BALLAND – ROY 1984:
339A
P209, B.
340B
P209, C.
341C
P209, D.
- BE:
1953
191
P445, I.
1959
415
P296, A.
1969
545
P213, A; P220, A.
1973
458
P417, A; P418, A.
459
P402, A; P412, A; P423, A;
P423, B.
1974
486
P033, A; P036, A.
- BEAN – HARRISON 1967:
41, no. 1
P066, A.
- BEAN – MITFORD 1970:

- 21, no. 4
P397, A.
- BEAN 1956:
153, no. 55
P296, A.
- BEAN 1971:
11, no. 12
P154, A.
16, no. 26
P306, A.
18, no. 36
P162, B; P225, A.
- BEHRWALD *et alii* 1998:
177 v.dd., no. 1
P051, A; P057, A.
179,
no. 2
P054, A; P057, B; P208, A.
no. 3
P054, B; P057, B P057, C.
181, no. 6
P057, D.
182 v.d.,
no. 7
P302, A; P303, A.
no. 8
P302, B; P303, B.
- BENNDORF – NIEMANN 1884:
55, no. 24
P104, A; P118, A.
56, no. 28
P088, A.
63, no. 30, fig. 45
P122, A; P149, A.
64, no. 32
P122, B; P149, B.
65,
no. 35
P369, A; P375, A.
no. 36
P110, H.
no. 37
P110, I.
no. 38
P110, J.
67, no. 41
P077, A; P078, A; P108, A; P171, A;
P174, A.
68,
no. 43–44
P407, B; P408, A.
no. 45
P407, A; P408, A.
78, no. 54
P194, A; P215, A.
79, no. 57
P110, K.
81, no. 68
P085, A; P159, A.
92,
no. 74
P090, A; P374, B.
no. 76
P033, D.
93, no. 80
P371, A.
117, no. 89
P097, B; P142, A.
122, no. 93
P097, A; P142, B.
123, no. 97
P115, A.
143,
no. 118
P261, A.
no. 119
P261, G; P345, A; P419, A;
P420, A.
no. 121
P261, B.
- BENOIT 1932:
138 v.dd.
P442, D.
- BÉRARD 1890:
174, no. 7
P360, A.
649, no. 2
P312, A.
- BÉRARD 1895:
225, no. 76
P263, A; P264, A.
- BERNARD 1960:
48 v.d., no. 11

- P442, H.
- BIRLEY 1981:
50
n. 16.
- BRUSIN 1992:
1284
330.
3295
330.
- BULUT – KIMYONAK 2002:
402
P352, A.
- BUREN 1908:
184, no. 7
P366, A; P367, D; P376, D.
186, no. 13
P307, A.
- CHANTRAINE 1973:
323, no. 4
P122, A; P149, A.
- CHRISTOL – DREW-BEAR 1990/1:
197 v.d.
P175, A.
208, no. 242–243
n. 207.
214 v.dd.
P174, A.
- CIG III:
1127 (*add.*)
P330, A.
3204
n. 91.
3499
304.
4198
P187, A; P410, A; P411, A.
4199b
P376, G.
4214
P157, A.
4224d
P234, A; P240, A; P254, A; P268, C;
P310, D.
4227
P363, A.
4243
P026, A; P219, A.
- 4247 B–C; P250, O.
P092, A.
4248
P092, A.
4250
P136, A.
4258
P088, A.
4262
P096, A.
4266
P194, A; P215, A.
4274
P110, E; P173, I.
4276
P090, A.
4277
P072, A; P086, A; P124, A.
4278
P130, A.
4279
P441, B; P442, F; P445, F.
4280
P442, G; P445, G.
4283
P381, B; P389, B.
4290
P330, A.
4294
P282, A; P316, A.
4300q
P162, A; P179, A; P330, B.
4311
P061, A; P062, A.
4325h
P109, A.
4335
P307, A; 355.
4380m
P259, N.
n
P259, O.
- CIL:
I²
725
n. 5.
726.

- n. 5.
- II
2132
n. 129.
- III
355
P445, I.
537
P390, A.
1491
P445, I.
6737
P397, C; n. 132.
6834
372.
13580
402.
14179
P393, A; P395, A; 368.
- V
2819
n. 296.
- VI
280
P239, B.
372
n. 5.
451
P429, A.
1444
P239, G.
1462
P443, A.
1604
P239, H.
1622 D
401.
2074
P429, A.
2086
P098, A; P357, A.
2103
161.
b
P357, B.
2104a
P357, C.
- 30818
P239, B.
30901
401.
32329
P080, A.
32380
P098, A.
- XII
671
P442, E; n. 319.
- XIV
2317
P239, F.
3439
P239, E.
4091
P239, F.
- XV
932
P239, I.
- XVI
47
406.
177
P336, A.
- COLLIGNON 1878:
593–596
P327, A.
no. 1
n. 99.
- CLERC 1887:
347, no. 2
310.
- COUSIN – DIEHL 1886:
48, no. 8
P389, A; P391, A.
59, no. 12
P257, A.
- COUSIN 1900:
338 v.d., no. 1
P040, A; C; P401, A.
341, no. 2
P226, A.
342, no. 6
P259, A.
344,

- no. 10
P017, A; P043, A; n. 237.
- no. 11
n. 237.
345, no. 11
P043, B.
- ÇEVİK *et alii* 2005:
75; fig. 169
P446, A.
- DAVIS 1874:
271
n. 99.
- DAVIS 1895:
100,
no. 1
P250, A; B.
no. 2
P229, A; P250, C.
106, no. 12
P365, A.
125, no. 17
P319, A; P333, A; P334, A.
271
P327, A.
- DAVIS 2006:
206
P327, A.
- DEMOUGIN 1992:
383 v.d., no. 470
n. 132.
- DOBSON 1978:
234,
no. 116, 1
P327, D; P335, A.
no. 116, 2
P296, H; P300, B; P321, C;
P335, E.
- DOMASZEVSKI 1883:
180, no. 36
n. 64.
- DOMASZEVSKI 1895:
5
P239, G.
- DORUTIU-BOILĂ 1977:
93
P033, A; P036, A.
- ENGELMANN 2004:
293 v.d.
P134, A.
- ENGELMANN 2006a:
183–186
P404, A.
308
P350, A.
311
P350, B; P378, A.
- ENGELMANN 2006b:
311
P348, A; P349, A; P387, B.
- ENGELMANN 2007a:
137
P404, G; H.
- ENGELMANN 2007b:
158, no. 2
P404, A.
161,
no. 3
P057, F; P114, A; P404, B.
no. 4
P404, C.
162, no. 5
P115, B; 34, no. 2; P404, G; 116.
163 v.d., no. 6
P183, A; P350, A; P384, A; P385, A;
P387, A; P388, A; P396, A; P430, A.
167
P155, A; P348, A; P349, A; P378, A;
P387, B.
- ERTEKİN 2002:
89,
A
P353, A; B; P357, D; P444, A.
B
P356, C.
C
P356, A.
91
P013, A; P099, A.
93
P112, A.
94
P105, A; P170, A; P174, B.
95
P108, A; P171, A.

- 96,
 A P077, A; P174, A.
 C P174, C; P176, B; P180, A; P181,
 A.
 D P175, A.
- 97
 P248, A.
- 98
 P312, B.
- 141
 P078, B; P107, A.
- FdXanth VII:*
- 3
 P191, A.
- 4
 P242, A.
- 5
 P033, E.
- 6
 P034, A.
- 7
 P034, B.
- 8
 P034, C.
- 9
 P034, D.
- 13
 P033, F; P036, C.
- 14
 P033, G.
- 20
 P270, A.
- 32
 189.
- 51
 P445, D.
- 55
 P033, H; P036, D.
- 56
 P033, I.
- 57
 P030, A; P035, A; P036, E; P037, A;
 P197, A.
- 58
 P031, A; P033, J; P035, B.
- 59
 P031, B; P033, K; P035, C.
- 60
 P032, A; P033, L; P167, A.
- 61
 P031, C; P032, B; P035, D; P167, B.
- 62
 P033, M; P036, F.
- 63
 P033, N; P076, B.
- 64
 P397, B; P398, A.
- 65
 P097, A; P142, B.
- 68
 P173, B; P324, A; P367, A; P368, A;
 P376, A.
- 69
 P224, A; 290.
- 70
 P284, A; 290.
- 71
 P198, A.
- 72
 P190, A; P198, B.
- 73
 P195, A.
- 74
 P195, B.
- 77
 P055, A; P115, A.
- 90
 P173, BC; P324, B; P367, B; P368,
 B; P376, B.
- 91
 P173, D; P367, C; P368, C; P373, A;
 P374, A; P376, C.
- 92
 P168, A; P169, A; P172, A; P173, E;
 353.
- FRENCH 1988:
 71, no. 183
 n. 132.
- FRENCH 1991:
 55 v.d., no. 5
 P356, C.

- FRÉZOULS – MORANT 1986:
 239 v.d., no. 8
 P228, A.
 243,
 no. 16
 79.
 no. 17–18
 90.
 246, no. 19
 P002, A; P012, A; P021, A.
 246, no. 20
 P002, B; P003, A; P021, B.
- GARDNER 1885:
 355, no. 119
 n. 200.
- GORDON 1952:
 246
 n. 16.
- GORDON 1983:
 119–121, no. 45
 n. 16.
- HABICHT 1974:
 1
 P033, A; P036, A.
- HALL 1979:
 161,
 no. 2
 P351, A.
 no. 3
 P351, B.
 no. 4
 P259, K; P351, D.
- HALL *et alii* 1996:
 121 v.d.
 P296, F; P314, A.
 124 v.d.
 P315, B.
 132 v.d.
 P321, A; P323, B; P327, B; P335, C.
 137 v.d.
 P064, A; P071, A; P121, A; P150, A;
 P192, A; P204, A; P221, A; P222, A;
 P295, A; P341, A; P342, A; P343, A;
 P346, A.
- HALL – MILNER 1994:
 9, no. 1
 P259, N.
- 11, no. 2
 P259, O.
 13, no. 3
 P259, I.
 14 v.d., no. 4
 P259, J.
 15 v.d.,
 no. 5
 P259, K; P351, D.
 no. 6
 P050, A; P259, L.
 17, no. 7 A–B
 P061, B; P259, M.
 18, no. 8
 P259, A.
 19, no. 10
 P259, H.
 20 v.d.,
 no. 11
 P259, B.
 no. 12
 P259, C.
 21 v.d.,
 no. 1
 P397, C.
 no. 13
 P259, D.
 no. 14
 P259, E.
 22, no. 15
 P259, F.
 23 v.d., no. 18 A–B
 P259, G.
 30,
 no. 19
 P043, A; n. 237.
 no. 20.
 n. 237.
 31, no. 20
 P043, B.
 32 v.d.,
 no. 21
 P244, B.
 no. 22
 P040, B; P401, A.
 42
 P103, A.

- HALL 1981:
53, c
P358, A.
- HALL 1984:
29 v.d.
P315, A.
- HARPER 1979:
521 v.d., no. 8A
P327, A; n. 99.
- HEBERDEY 1897:
63
P326, E.
- HEBERDEY – KALINKA 1897:
no. 2
P310, B.
1
P201, A; P218, A; P266, A; P309, A;
P372, A.
4, no. 9
P323, A; P327, C.
13, no. 41
P063, A.
15,
no. 48
P140, A; P214, A; P243, A.
no. 49
P024, A; P140, A; P214, A;
P243, A.
no. 50
P140, A; P214, A; P243, A.
24, no. 18
P148, A.
25 v.d., no. 21
P393, A; P395, A.
26, no. 23
P075, A.
36, no. 55
P412, A; P423, A.
39, no. 53
P327, D; P335, A.
40, no. 56
P417, A; P418, A.
41 v.dd., no. 60
P004, A; P010, A; P014, A; P015, A;
P065, A; P069, A; P071, B; P084, A;
P089, A; P093, A; P113, A; P120, A;
P132, B; P135, A; P150, B; P164, A;
P189, A; P192, B; P204, B; P206, A;
P211, A; P221, B; P222, B; P227, A;
P236, A; P244, A; P272, A; P273, A;
P274, A; P275, B; P276, A; P277, A;
P279, A; P280, A; P281, A; P285, A;
P287, A; P293, A; P294, A; P295, A;
P296, D; E; F; P297, A; P298, A;
P299, A; P300, A; P301, A; P314, A;
P315, B; C; D; P318, A; P321, B;
P328, A; P334, B; P335, D; P340, A;
P341, B; P342, B; P343, B; P346, B;
P347, A; P353, A; P356, B; P357, D;
P426, A; P427, A; P439, A; P444, A.
44, no. 60
P006, B; P080, B; P091, A; P098, C;
P112, A; P119, C.
46
P297, B; P298, C; D; P315, F; G;
P318, B; P318, C; P331, B; C;
P334, C; D.
no. 61
P164, B; P296, G; P299, B.
47, no. 62
P244, B.
48
P314, B; P315, E.
no. 63
P272, B; P295, B; P298, B; P299,
C.
no. 64
n. 280
49,
no. 64
P351, C.
no. 65
P259, H.
50, no. 67
P362, A; 109.
52, no. 73
109.
HICKS 1890:
486
P445, B.
HICKS 1899:
57, no. 8
P182, A; P245, A.
58, no. 9

- P245, B.
 59,
 no. 10
 P182, B.
 no. 11
 P245, C.
 no. 12
 P250, D.
 60, no. 13
 P250, E.
 61 v.d., no. 14
 P250, F; P251, A.
 62, no. 15
 P249, A; P250, G; P267, A.
 63, no. 16
 P250, H.
 64 v.d., no. 17
 P250, I.
 66 v.d., no. 18
 P250, J.
 68,
 no. 19
 P250, K.
 no. 20
 P246, A; P260, A.
 70, no. 21
 P246, B; P260, B.
 71, no. 23.
 P252, A; n. 245.
 78, no. 31
 P092, B; P133, A; P135, B; P381, C.
 80, no. 32
 P101, B; P123, B; P128, E.
 82, no. 35
 P286, A.
- HILL 1895:
 122, no. 10
 P256, A.
 123, no. 11
 P284, B; P291, A; P292, A.
 125,
 no. 16
 P130, A.
 no. 17
 P319, A; P333, A; P334, A.
- HOLLEAUX – PARIS 1886:
 219, no. 3
- P040, B; P401, A.
 224, no. 7
 P048, A.
 229, no. 9
 P259, I.
 231,
 no. 10
 P259, J.
 no. 11
 P259, K; P351, D.
 232, no. 12
 P050, A; P259, L.
 233, no. 13 A–B
 P061, B; P259, M.
- IAnazarbos:*
 596
 n. 182.
 650
 68.
- IARYKANDA:*
 41
 P001, A.
 P006, A.
 P007, A.
 P009, A.
 42
 P125, A.
 45
 120.
 46
 P059, A.
 48
 120.
 52
 120.
 111
 120.
 138
 P434, A.
- IAssos:*
 26
 68.
- IBoubon:*
 2
 n. 307.
 14
 P417, A; P418, A.

- 15
P412, A; P423, A.
- 16
P402, A; P423, B.
- 29
n. 277.
- IEph:*
- 620
P033, A; P036, A.
- 659
n. 213.
- 1486
P445, B.
- IG:*
- II/III²
- 1077
P312, B.
- 1177
P312, A.
- 2963
P312, A.
- XIV
- 1901
P041, A.
- IGR III:*
- 193
n. 280.
- 200
n. 311.
- 461
P412, A; P423, A.
- 462
P402, A; P423, B.
- 463
P417, A; P418, A.
- 472
P327, D; P335, A.
- 474
P416, A; P423, C; n. 326.
- 482
n. 240; n. 326.
- 487
P244, B; n. 327.
- 488
P048, A.
- 489
P040, B; P401, A.
- 491
P103, A; 153.
- 492
P164, B; P296, G; P299, B; 46. n. 311.
- 493
P272, B; P295, B; P298, B; P299, C.
- 494
P297, B; P298, D; P315, G; P318, C; P331, C; P334, D; n. 272.
- 495
P314, B; P315, E.
- 496
P298, C; P315, F; P318, B; P331, B; P334, C; n. 272.
- 497
P259, N.
- 500
128; 131; 196; n. 231; n. 268; n. 272; 281; n. 311.
- A
P273, A; P314, A.
- B I
P315, B.
- B II
P006, B; P069, A; P080, B; P091, A; P098, C; P112, A; P119, C; P120, A; P227, A; P236, A; P244, A; P274, A; P276, A; P280, A; P281, A; P285, A; P295, A; P296, D; P297, A; P298, A; P299, A; P301, A; P314, A; P315, C; P318, A; P328, A; P331, A; P334, B.
- B III
P004, A; P006, B; P010, A; P014, A; P015, A; P080, B; P084, A; P089, A; P091, A; P093, A; P112, A; P113, A; P119, C; P120, A; P132, B; P135, A; P150, B; P164, A; P206, A; P272, A; P273, A; P275, B; P277, A; P279, A; P293, A; P295, A; P296, E; P300, A; P314, A; P321, B; P335, D; P353, A; P356, B; P357, D; P426, A; P427, A; P439, A; P444, A.

- B IV
P065, A; P071, B; P189, A; P192, B; P204, B; P211, A; P221, B; P222, B.
- BV
P340, A; P341, B; P342, B; P343, B; P346, B; P347, A.
- B VI
P277, A; P287, A; P294, A; P296, F; P314, A; P315, D.
- 510
P261, A.
- 513
P389, A; P391, A.
- 514
P257, A.
- 517
P261, C.
- 518
P261, B.
- 524
P246, A; P260, A.
- 525
P246, B; P260, B.
- 526
P250, I.
- 527
P250, J.
- 528
P250, H.
- 529
P249, A; P250, G; P267, A.
- 530
P250, F; P251, A.
- 531
P250, D.
- 532
P250, E.
- 533
P250, K.
- 535
P003, B; P269, A.
- 536
P229, A; P250, C.
- 538
P187, A; P410, A; P411, A.
- 546
n. 324.
- 556
P404, J.
- 566
P256, A.
- 567
P092, A.
- 576
P296, H; P300, B; P321, C; P335, E.
- 578
P122, A; P149, A.
- 579
P122, B; P149, B.
- 581
P077, A; P078, A; P108, A; P171, A; P174, A.
- 582
P173, K.
- 583
P407, A; P408, B.
- 584
P407, B; P408, A.
- 586
P110, I.
- 587
P110, H.
- 588
P110, J.
- 589
P369, A; P375, A.
- 597
P173, M.
- 598
P173, M.
- 603
P097, A; P142, B.
- 604
P055, A; P115, A.
- 613
P105, A; P170, A; P174, B.
- 614
P174, C; P176, B; P180, A; P181, A.
- 615
P033, D.
- 622
P110, B; P173, F.
- 623

- P110, C; P173, G.
 624 P110, D; P173, H.
 625 P110, F; P173, J.
 626 P110, E; P173, I.
 627 P090, A; P374, B.
 628 P366, A; P367, D; P376, D.
 633 P284, B; P291, A; P292, A.
 634 P325, B.
 636 P072, A; P086, A.
 664 P381, B; P389, B.
 665 P092, B; P133, A; P135, B; P381, C.
 667 P093, B; P135, C.
 668 P441, B; P442, F; P445, F.
 669 P442, G; P445, G.
 670 P097, C; P142, C.
 671 P097, D; P128, F; P142, D.
 672 P097, E; P142, E.
 673 P097, B; P142, A.
 674 P098, D; P119, D.
 675 P393, A; P395, A.
 680 n. 324.
 683 P282, A; P316, A.
 684 P286, A.
 693 P162, A; P179, A; P330, B.
- 700 n. 260.
 704 P201, A; 153; 289; 313; 354.
 I P218, A; P266, A; P310, B; P372, A.
 III B P309, A.
 705 P268, A; P376, E.
 706 P253, A; P296, C; P310, C; 70.
 710 P143, A; P144, A.
 713 P024, A; P140, A; P214, A; P243, A; 169.
 719 n. 324.
 721 n. 324.
 739 Architr. a 5 P163, A.
 I B P172, B.
 I E P164, C.
 II G P164, C.
 III A P164, C.
 B P439, B.
 D P439, B.
 IV C P210, A.
 D P009, B.
 V A P152, A.
 VI C P296, I.

- VII A
P106, B.
- VII E
P237, A.
- X
P241, A.
79
P250, M.
- X H
P102, A.
- XI
F
P102, A.
H
P317, A.
- XII
A
P376, F.
B
P343, C.
- XVI B
P102, A.
- XVII A
P006, C; P009, B; P098, E.
- XVIII
A
P317, A.
B
P268, D.
- XVIII D
P098, E; P376, F.
- 767
P422, A.
- 768
n. 132.
- 774
n. 327.
- 1505
P226, A.
- 1515
P173, K.
- 1520
P381, B; P389, B.
- 1522
P097, B; P142, A.
- IGR IV:*
907
P327, A; n. 99.
- 912
P323, A; P327, C.
- IGUR II:*
368
n. 111.
571
P445, I.
815
P041, A.
- IGUR III:*
1183
n. 111.
- IKibyra:*
11
190.
15
190.
63
P327, A; n. 99.
69
P323, A; P327, C.
332
184.
- ILLRP:*
174
n. 5.
175
n. 5.
- ILS:*
215
P397, C; n. 132.
980
n. 296.
6908
n. 129.
8821
P033, D.
8835
P093, B; P135, C.
8888
n. 38.
- Inscr. Ital.:*
XIII 1
196 v.d., fragman XVI–XVII
P445, C.
- ISinope:*

- 128
n. 64.
İPLİKÇİOĞLU *et alii* 1991:
187 v.d.
P231, A; P235, A; P238, A.
İPLİKÇİOĞLU *et alii* 1992:
18, no. 6
P231, A; P235, A; P238, A.
İPLİKÇİOĞLU 1983:
43, no. 1.1.1.18
P445, B.
142 v.dd., no. 2.1.3
P033, A; P036, A.
İŞKAN 2002:
145–164
P352, A.
JAMESON 1966:
129
P132, A; P153, A; P275, A;
P296, B.
no. 2
P135, D.
KAIBEL 1878:
no. 944
P259, N.
KALINKA 1893:
83 v.dd.
P268, A; P376, E.
KEARSLEY 1996:
129–155
P213, A; P220, A.
KEIL 1923:
106, no. 17
n. 310.
KNIBBE 1968/71:
5 v.dd., no. 1
P033, A; P036, A.
KOKKINIA 2000:
Architr.
a 5
P163, A; P250, N.
b
P305, A.
Arşitrav B7
P250, N.
I B
P172, B.
- I E
P164, C.
II G
P164, C.
III
A
P164, C.
B
P439, B.
D
P439, B.
IV
C
P210, A.
D
P009, B.
V A
P152, A.
D
189.
VI C
P296, I.
VII A
P106, B; 174; n. 220.
VII E
P237, A.
X
C
P241, A.
D
P241, A.
F
P250, M.
G
P250, M.
H
P102, A.
XI
F
P102, A.
H
P317, A.
XII
A
P376, F.
B
P343, C.

- XVI B
P102, A.
- XVII A
P006, C; P009, B; P098, E.
- XVIII
A
P317, A.
B
P268, D.
- XVIII D
P098, E; P376, F.
- KOKKINIA 2007:
171–174
P417, B; P418, B.
172
P418, A.
- KOKKINIA 2008:
54, no. 24
P417, A; P418, A.
56, no. 25
P417, B; P418, B.
69, no. 33
P412, A; P423, A.
70, no. 34
P402, A; P423, B.
123, no. 97
P154, A.
- KOLB – ZIMMERMANN-M 1990:
123 v.d., no. 3
P057, E.
129 v.d., no. 6
P278, A; P302, C.
- KORKUT – TEKOĞLU 2003:
111, no. 13
P082, A.
- LANCKOROŃSKI 1892:
no. 183
P422, A.
- LBW:
1224
P416, A; P423, C.
1233
P259, N; O.
1240
P157, A.
1255
P090, A; P374, B.
- 1257
P110, E; P173, I.
- 1298
P162, A; P179, A; P330, B.
- 1299
P330, A.
- 1353
P109, A.
- MAMA V:
182
n. 64.
- MAREK 1994:
97 v.d., no. 5
P013, A; P099, A.
98,
no. 6
P230, A; P233, A; P403, A;
P404, D; P405, A; P436, A.
no. 7
P070, G; P128, G.
- MAREK 2006:
no. 35
P310, A.
315, no. 137
P193, A; P212, A; P220, B; 232.
317, no. 138
P213, A; P220, A.
318, no. 139 III C
P205, A.
- MERKELBACH – STAUBER 2002:
17/09/05
P028, A; P029, A; P428, A.
17/09/06
P137, A; P382, A.
- MILNER – MITCHELL 1995:
95, no. 1
P244, B.
101, n. 39
P236, B.
- MILNER – SMITH 1994:
67, no. 2
P283, A.
71 v.d., no. 4d
P290, A.
- MILNER 1998:
2,
no. 1.27

- P417, A; P418, A.
 no. 1.28
 P412, A; P423, A.
 no. 1.29
 P402, A; P423, B.
- 6,
 no. 6
 P322, A; P326, A; P332, A;
 P335, B.
 no. 7
 P327, E; P332, B.
- 8, no. 10.7
 P225, A; P306, A.
- 21, no. 48
 P323, A; P327, C.
- MILNER 2004:
 65, no. 26
 P236, B.
 70, no. 31
 P289, A
 75, no. 36
 P394, A.
- MITCHELL 2005:
 168 v.dd.
 5.
- NAOUR 1976:
 122, no. 14
 P432, A; P433, A.
- NAOUR 1978:
 111 v.d., no. 12
 P320, A; P327, F; P329, A.
 112, no. 51 v.d.
 P327, D; P335, A.
- NAOUR 1980:
 66, no. 26
 P320, A; P327, F; P329, A.
 75, no. 33
 P319, A; P333, A; P334, A.
 108, no. 72
 P296, A.
- OGIS:
 99
 n. 2.
 482
 n. 240.
 495
 P327, A; n. 99.
- 555
 n. 240; n. 326.
- 563
 n. 188.
- 565
 P048, A.
- 566
 P040, B; P401, A.
- 568
 P404, J.
- OLIVER 1941:
 no. 7
 P445, B.
- OMS:
 II
 69
 P097, G.
- VII
 681 v.d.
 n. 6.
- ONUR 2001:
 169 v.dd.
 P431, A.
- ONUR 2005:
 16, no. 1
 P422, A.
- ORMEROD – ROBINSON 1914:
 2,
 no. 3
 P083, A.
 no. 4
 P200, A.
 8 v.d., no. 12
 P133, B; P381, D.
- PACE 1923/4:
 419, no. 117
 P097, G.
- PAPPAKONSTANTINOY 1895:
 25, no. 21.
 n. 99.
- PASOLI 1949:
 165 v.d., no. 86
 P357, A.
 166 v.d., no. 88
 P357, C.
- PASOLI 1950:
 no. 69

- P098, A.
PETERSEN – LUSCHAN 1889:
Architr.
a 5
P163, A; P250, N.
b
P305, A.
5, no. 12
P110, F; P173, J.
9, no. 15
n. 300.
9, no. 16
P143, A; P144, A.
62, no. 119
P023, A.
70–73, no. 50
P173, K.
73 v.dd., no. 51–52
P173, M
52, no. 93
n. 209.
56, no. 102
n. 300.
123, no. 97
P055, A.
124,
P268, A.
no. 161
IB
P172, B.
I E
P164, C.
II G
P164, C.
III A
P164, C.
IV
C
P210, A.
D
P009, B.
VA
P152, A.
VII A
P106, B.
X
F
- P250, M.
G
P250, M.
H
P102, A.
XI
F
P102, A.
H
P317, A.
XII
A
P376, F.
B
P343, C.
XVI B
P102, A.
XVII A
P006, C; P009, B; P098, E.
XVIII
A
P317, A.
B
P268, D.
XVIII D
P098, E; P376, F.
n. 7
P268, B.
179,
no. 226
P314, B; P315, E.
no. 227
P298, C; P315, F; P318, B; P331,
B; P334, C.
no. 228
P297, B; P298, D; P315, G;
P318, C; P331, C; P334, D.
182,
no. 233 D
P132, B; P206, A.
no. 233 E
P006, B; P080, B; P084, A; P112,
A; P119, C; P120, A; P150, B.
184, no. 236
P416, A; P423, C.
PFLAUM 1968/9:
9 v.d., no. 21A

- P440, A.**
 118, no. 52 v.d.
P442, D.
 223 v.d., no. 1
P033, A; P036, A.
 265 v.d.
P440, B.
RAMSAY 1883:
 21, no. 1
P397, C.
 258 v.d., no. 1
 n. 132.
REITZENSTEIN 2005:
 127, no. 4
P011, A.
 155, no. 70
P244, D.
REITZENSTEIN 2009:
 206, no. 11
P330, C.
 225, no. 34
P438, A.
 258, no. 66
P415, A; P419, A.
 267, no. 78
P011, A.
 299, 3
P079, A.
RÉMY 1989:
 279 v.d., no. 14
 16.
 22 v.d.
P404, J.
Sardis VII.1:
 1, 75
 n. 64.
SCHULER 2004:
 696
P059, A.
SCHULER 2005:
 254, no. 2
P185, A.
 266 v.dd., no. 9
P038, A.
SCHULER 2007a:
 51
 3.
- SCHULER 2007c:**
 384, no. 1.
 n. 324.
SEG:
 6
 654
P097, G.
 748
P200, A.
 810
P248, A.
 7
 452
 111.
 17
 743
P296, A.
 20
 674
P442, H.
 26
 1430
P432, A; P433, A.
 27
 737
P033, A; P036, A.
 28
 1242
P320, A; P327, F; P329, A.
 29
 1439
P351, A.
 1441
P351, B.
 31
 1293
P358, A.
 34
 1312
P315, A.
 1314 A
P209, B.
 1316
P209, C.
 1317
P209, D.
 36

- 1212
P103, A.
- 38
1462
P262, A; P295, C; P315, H;
P344, A; P370, A; P438, B.
B
P111, A; P244, C.
- 39
1391
P228, A.
- 40
1272
P057, E.
1275
P278, A; P302, C.
- 41
1364
P231, A; P235, A; P238, A.
1388
P056, A; P400, A.
1391
P097, F; P120, B; P142, F.
1392
n. 205.
sol A
P077, A; P171, A; P174, A.
1394
P175, A; n. 205.
- 43
973
P302, D.
- 44
1165 A; B
P259, N.
1166
P259, O.
1167
P259, I.
1168
P259, J; P351, D.
1169
P259, K.
1170
P050, A; P259, L.
1171 A-B
P061, B; P259, M.
- 1174
P259, H.
1175
P259, B.
1176
P259, C.
1177
P259, D.
1178
P259, E.
1179
P259, F.
1182
P259, G.
1183
P017, A; P043, A; n. 237.
1184
P043, B; n. 237.
1185
P244, B.
1190
P358, A.
1191
P362, A.
1192
P131, A; n. 181.
1194 B
P351, C.
1195
P351, A.
1196
P351, B.
1197
P017, B.
1205
n. 14.
1210
P013, A; P099, A.
1211
P230, A; P233, A; P403, A;
P404, D; P405, A; P436, A.
1212
P070, G; P128, G.
- 45
1819
P244, B.
1824

- 46 P236, B.
 1709
 I col. VI
 P295, A; P296, F; P314, A.
 II
 P315, B.
 III AI
 n. 245.
 III B-C
 P321, A; P323, B; P327, B;
 P335, C.
 III D
 P064, A; P071, A; P121, A;
 P150, A; P192, A; P204, A;
 P221, A; P222, A; P341, A;
 P342, A; P343, A; P346, A;
 131. n. 245.
 1715
 P070, A; B; C; D; P123, A; P128,
 A; B; C; D.
 1716
 P070, E.
 1717
 P070, F; P101, A.
 47
 1801
 P313, A.
 1806
 A
 P002, C.
 B I
 P002, C; P021, A; P132, C;
 P184, A; P361, A.
 B II
 P002, C; P027, A; P106, A;
 P177, A; P184, A; P188, A.
 col. I
 P339, A.
 48
 1562
 P322, A; P326, A; P332, A;
 P335, B.
 1563
 P327, E; P332, B.
 1692
 P051, A; P057, A; 119.
 1693
 P054, A; P057, B; P208, A.
 1694
 P054, B; P057, C.
 1696
 n. 145.
 1697
 P057, D.
 1698
 P302, A; P303, A.
 1699
 P302, B; P303, B.
 1718
 P259, G; H; P259, M.
 49
 1933
 P028, A; P029, A; P428, A; 95; n.
 127.
 50
 1354
 P259, G.
 51
 1833
 P431, A.
 52
 1446
 P137, A; P382, A.
 1448
 P352, A.
 1456
 135; n. 208; n. 210.
 A
 P176, A
 C
 P271, A.
 J
 P173, A.
 1693
 P082, A.
 53
 1640
 P313, A.
 1681
 P182, A; ; P245, A.
 1689
 P259, G.
 54

- 1415
P289, A.
- 1422
P394, A.
- 1436
P134, A.
- 1453
P337, A; P338, A.
- 1454
P074, A.
- 1455
P060, A; 121.
- 1456
P053, A; P058, A; 119.
- 1459
P045, A.
- 1437
P028, A; P029, A; P428, A.
- 1464/3
P033, B.
- 1464/4
P033, C; P036, B; P076, A; P265,
A.
- 1464/6
P325, A.
- 1464/13
P110, A.
- 1464/18
P156, A
- 55
- 1423
P236, B.
- 1482
P185, A.
- 1489
P038, A.
- 1497
P446, A.
- SEYRIG 1927:
139 v.d., no. 3
P248, A.
- SIG²:
386
P445, B.
- SLAVICH 2003:
291 v.d.
- P230, A; P233, A; P403, A; P404, D;
P405, A; P436, A.
- SMALLWOOD 1966:
44 v.dd., no. 8
P313, A.
- SMALLWOOD 1967:
68, no. 231c
n. 132
90, no. 347
n. 132.
- SMITH 1997:
452
P445, B.
- STROBEL 1985:
173
P315, A.
- Studia Pontica*:
106
n. 64.
- SUCEVEANU 1991:
255
P033, D; P090, A; P374, B.
256
P033, A; P036, A.
- ŞAHİN 1991:
113 v.d., no. 1
P097, F; P120, B; P142, F.
- ŞAHİN 1994:
137
n. 14.
- ŞAHİN 1999:
49 v.d., no. 16
P028, A; P029, A; P428, A.
- ŞAHİN 2006:
32, no. 1
n. 303.
34, no. 2
P404, E.
35, no. 3
P404, H.
36, no. 4
P404, F.
37, no. 5
P404, A.
38, no. 6
P404, I.
40

- no. 8
378.
no. 10
304.
43, no. 11
P404, G.
ŞAHİN – ADAK 2007:
29
130.
200
P404, H.
TAM II:
1
n. 58.
3
P200, A.
8
P083, A.
16
P186, A; 215.
22
P360, A.
24
P187, A; P410, A; P411, A.
28
P008, A.
29
P187, B.
32
P157, A.
41c
P376, G.
48
P377, A.
52
P437, A.
113
349; 357.
129
P245, C.
131
19
134
P445, E.
135
P269, A.
136
P246, B; P260, B.
138
P250, D.
139
P250, E; n. 333.
140
P249, A; P250, G; P267, A; 256; 262.
141
P250, F; P251, A; n. 333.
142
P250, L.
143
P250, J; n. 333.
144
P250, K; n. 333.
145
P246, A; P260, A; 260.
146
P252, A; n. 245.
149
P250, A.
150
P250, A; n. 333.
151
P250, B; n. 333.
152
P182, A; ; P245, A; 260.
153
P245, B; 260.
154
P182, B; 260.
155
P250, I; n. 333.
156
P229, A; P250, C; n. 333.
157
P250, H.
175
P173, K; n. 313.
176
n. 108; n. 133; n. 313.
A
P158, A; P173, M.
A1
P049, A.
B

- P116, A; P117, A; P159, B; P160, A; P166, A; P202, A; P203, A; P311, A; P359, A.
- B1
P052, A.
- 178
P122, A; P149, A.
- 182
P096, A.
- 184
P122, B; P149, B.
- 188 col II
P407, A; P408, B.
- 189 col I a 1, col II b1
P407, B; 381.
- 190
P407, C; P408, C.
- 194
P077, A; P174, A; n. 205.
Sağ B
P078, A; P108, A; P171, A.
Sol A
P171, A.
- 195 A-B
P110, I.
- 196
P110, H.
- 197
P110, J; n. 233. n. 313.
- 198
P369, A; P375, A.
- 199
n. 233.
- 200
P046, A; P399, A.
- 206
P194, A; P215, A.
- 211
P110, K.
- 213
P126, A; n. 333.
- 221
n. 313.
- 237
P085, A; P159, A.
- 240
P196, A.
- 247
P234, A; P240, A; P254, A; P268, C; P310, D.
- 250
P296, J.
- 267
P130, B.
- 279
P174, C; P180, A; P181, A.
- 280
P105, A; P170, A; P174, B; 155.
- 281
P078, B; P107, A; 155.
- 282
P033, D; 406.
- 286
P406, A.
- 288
P366, A; P367, D; P376, D; n. 333.
- 291
P325, B; n. 333.
- 301
P110, C; P173, G; 250.
- 302
P110, B; P173, F.
- 303
P110, E; P173, I.
- 304
P110, F; P173, J.
- 305
P110, G; P173, L.
- 306
P110, D; P173, H.
- 316
n. 249.
- 318
n. 300.
- 323
P365, A.
- 325
P147, A; P161, A.
- 330
P019, A.
- 334
P161, B; P425, A.
- 335
P018, A.

- 337 P039, A; P047, A.
- 339 P072, A; P086, A; P124, A.
- 340 P095, A.
- 342 P130, A.
- 359 P308, A.
- 361 P033, O; P076, C; P265, B.
- 363 P165, A; P364, A.
- 378 P371, A.
- 381 P284, B; P291, A; P292, A.
- 391 232.
- 394 P090, A; P374, B.
- 398 P127, A.
- 406 P148, A.
- 408 P381, B; P389, B.
- 414 P098, D; P119, D.
- 415 129.
- 419 175; n. 184.
ACD
P133, A; P381, C.
BC
P381, C.
D
P381, C.
DE; EF; FG
P092, B; P135, B.
- 420 34. n. 325.
- 421 P441, B; P442, F; P445, F; 406.
- 422 128.
A
P097, D; P128, F; P142, D.
B
P097, D; P142, D.
- 423 P097, C; P142, C.
- 424 P097, E; P142, E.
- 425 P097, B; P142, A.
- 426 P093, B; P135, C.
- 428 P042, A.
- 429 P101, B; P123, B; P128, E; 128.
- 437 149.
- 438 P155, A; P348, A; P349, A; P350, B;
P378, A; P387, B; 168.
- 441 P414, A.
- 442 P381, A; P383, A; P392, A.
- 443 P075, A.
- 448 P286, A; 303.
- 450 P151, A.
- 451 P022, A; P379, A; P380, A; P386, A.
- 454 P081, A; P100, A.
- 457 P217, A.
- 459 P393, A; P395, A.
- 480 P087, A; P145, A.
- 482 P282, A; P316, A; n. 333.
- 495 P097, A; P142, B; n. 333.
- 496

- n. 138; n. 180.
- 497 P055, A; P115, A.
- 503 P104, A; P118, A.
- 512 P094, A.
- 518 P088, A.
- 522 P088, B; P139, A; P288, A; n. 300.
- 532 P296, H; P300, B; P321, C; P335, E.
- 549 n. 325.
- 550 A P256, A.
- 551 n. 209.
- 556 n. 324.
- 560 P133, B; P381, D; 175.
- 572 P404, J.
- 576 P232, A; P255, A.
- 583 n. 333.
- 591 n. 300.
- 601 A P092, A.
C P250, O.
- 607 P136, A.
- 613 P207, A.
- 615 P026, A; P219, A.
- 626 P073, A; P129, A.
- 642 P162, C.
- 650 n. 212.
- 663 n. 212.
- 665 P257, A; n. 333.
- 676 n. 212.
- 667 P020, A; P389, A; P391, A.
- 668 P389, A; P391, A.
- 670 P199, A; P223, A.
- 672 P409, A; P413, A.
- 677 P025, A; P044, A; P424, A; 84.
- 678 84.
A P020, B; P025, B.
B P304, A.
- 679 P020, C; P025, C; 84; 210.
- 680 P020, D; P025, D; 84.
- 681 P020, E; P025, E; P178, A; 84.
- 682 P261, A; 90; n. 250.
- 683 P261, D.
- 684 P261, B.
- 685 P261, E.
- 686 P261, C.
- 687 P261, F; P420, B; 90. n. 250.
- 688 P261, G; P345, A; P419, A; P420, A; 90. n. 250.
- 694 P363, A.
- 737

- P404, I.**
 765
 n. 233.
 771
 153.
 775
 n. 300.
 776
 n. 300.
 853
 P067, A; P068, A.
 857
 P063, A.
 862
 n. 300.
 899
 3.
 905
 8; 54; 82; 89; 189; 196; 223; 248; 306;
 313; 389; n. 118; n. 120; n. 172; n.
 210; n. 220.
 Architr.
 a 5
 P163, A; P250, N.
 b
 P305, A.
 Paries Meridianus: Epistylum *b*, sat.
 6
 P250, N.
 I B
 P172, B.
 I E
 P164, C.
 II G
 P164, C.
 III
 A
 P164, C.
 B
 P439, B.
 D
 P439, B.
 IV
 C
 P210, A.
 D
 P009, B.
- V A
 P152, A.
 VI C
 P296, I.
 VII A
 P106, B.
 VII E
 P237, A.
 X H5
 P102, A.
 X
 C
 P241, A.
 D
 P241, A.
 F
 P250, M.
 G
 P250, M.
 XI
 F
 P102, A.
 H
 P317, A.
 XII
 A
 P376, F.
 B
 P343, C.
 XVI B
 P102, A.
 XVII A
 P006, C; P009, B; P098, E.
 XVIII A
 P317, A.
 XVIII B
 P268, D.
 XVIII D
 P098, E; P376, F.
 915
 P009, C.
 916
 P009, D.
 925
 P009, E.
 987
 P263, A; P264, A.

- 1055
P005, A.
- 1156
P109, A.
- 1194
P307, A.
- THONEMANN 2004:
145, n. 9
P028, A; P029, A; P428, A.
- VEYNE 1961/2:
10 v.dd.
P356, A.
- WALTZING 1899:
35, no. 119
n. 99.
- WADDINGTON 1872:
189 v.d., no. 124
P445, H.
191, no. 125
P445, B.
- Wiener Scheden:*
1699
P216, A.
1743
P247, A.
- WOOD 1975:
17
P445, B.
- WOODWARD – ORMEROD 1909/10:
127, no. 23
P397, C; n. 132.
- WÖRRLE 1988:
4
P111, A; P344, A.
4-17
P244, C.
6, sat. 18; 28; 95 v.d.
P262, A.
16
P315, H.
sat. 113; 116
P295, C.
8
P370, A; P438, B.
72 v.d.
273.
- WÖRRLE – WURSTER 1997:
404, A
P002, C.
404, BI
P021, C.
405, B I
P002, C; P361, A.
406
B I
P132, C; P184, A; P339, A.
B II
P002, C; P027, A; P184, A;
P188, A.
407, B II
P106, A; P177, A.
ZIMMERMAN-M 1993:
141, no. 3
P302, D.
ZIMMERMAN-M 2005:
258, no. 3
n. 325.

3. Nümizmatik Kaynaklar

BMC Galatia, Cappadocia and Syria:

82, no. 280, Taf. 12, 2

340.

GÖBL 2000:

Tab. 51.

n. 155.

KUBITSCHKE 1899:

216 v.dd., no. 1-2

P355, A.

MIONNET 1822:

373, no. 1008

n. 171.

SYDENHAM 1933:

107 v.dd.

340.

TROXELL 1982:

pl. 20-25, no. 111-123

412.

pl. 42-44

413.

4. Papirolojik Kaynaklar

PREISIGKE 1922:

82

P057, G.

5761

P442, B.

BGU 3:

912.1.1.1.ctr.2

P057, G.

3, 912.1.1.1.ctr.5

P057, G.

3, 912.1.1.1.Fr. 4

P057, G.

Pap. Oxy.:

I 72

P442, A.

II

237 col. IV. VIII

P442, A.

247

P442, A.

B. Devlet Kariyeri Yapan Lykialı Roma Vatandaşları Dizini

<i>aedilis</i> P033	VII Phrygii P097. 244
<i>consul</i> P175	<i>et vexilli Praetorianorum</i> P033
<i>suffectus</i> P098. 174. 429. 441. 445	<i>praefectus annonae</i> P442
<i>curator civitatis</i>	<i>praefectus classis</i>
<i>Atheniensium</i> P312	<i>Moesicae et ripae Danuvi</i> P033
<i>Callatianorum</i> P174	<i>praefectus cohortis</i> P033. 335
<i>Capenae</i> P175	I Celtiberium P236
<i>Ephesiorum, Trallianorum,</i>	I Hispanorum P236
<i>Magedorum, Milesiorum</i> P175	<i>praefectus fabrum</i> P097
<i>Oenoandorum</i> P103	<i>praefectus frumenti dandi</i> P135
<i>Patararum</i> P099	<i>praefectus praetorio</i> P239
<i>Troadorum</i> P175	<i>praetor</i> P033. 135. 443
<i>viae Aureliae</i> P443	<i>primipilarius</i> P431
<i>viae Flaminiae</i> P135	<i>primuspilus legionis</i>
<i>viarum Clodiae, Cassiae, Anniae,</i>	XXII Deiotarianaе (?) P327
<i>Ciminiae</i> P135	<i>proconsul provinciae</i>
<i>decemvir stlitibus iudicandis</i> P135	<i>Achaiae</i> P443
<i>legatus Augusti pro praetore provinciae</i>	<i>Africae</i> P174
<i>Achaiae</i> P033. 175	<i>Asiae</i> P445
<i>Asiae</i> P033 (bis)	<i>Cypri</i> P135.175. 248
<i>Lyciae et Pamphyliae</i> P357. 445	<i>Lyciae et Pamphyliae</i> P356
<i>Ponti et Bithyniae</i> P135	<i>Macedoniae</i> P033
<i>legatus legionis</i>	<i>Syriae</i> P440
II Traianae fortis P033	<i>procurator Augusti provinciae</i>
IV Scythicae P173	<i>Lycia (?)</i> P395
<i>legatus proconsulis</i>	<i>Pamphyliae</i> P397
<i>provinciae Asiae</i> P174. 175	<i>Siciliae</i> P244
<i>milito in classe praetoria Misenensi</i>	<i>procurator qui Romae frumentum p.R.</i>
P336	<i>comparavit</i> P033
οικιστής Λαοδικέων Ἱεραπολειτῶν	<i>quaestor provinciae</i>
P174. 175	<i>Achaiae</i> P174
<i>praefectus Aegypti</i> P442	<i>Cypri</i> P135
<i>praefectus alae</i>	

quattuorvir viarum curandarum P390

senatorius P105. 112. 119. 171. 260.
269. 426. 436. 444

scriba P334

tribunus militum legionis P033 (*bis*).
390

I Italicae P097

III Cyrenaica P397

III Gallicae P097

IV Scythicae P173. 175

V Macedonicae P135

XXII Primigeniae P327

tribunus plebis P135

veteranus P434

vir ducenarius P099

C. Lykia Birliği ve Kent Yönetim Organizasyonu ile
Kültürel Yaşamda Kamusal Görev Üstlenen
Lykialı Roma Vatandaşları Dizini

- ἀγορανόμος P257
ἀγωνίζομαι τὴν τῶν παίδων πάλην ἐν
τῇ ἀχθείσῃ δευτέρα θέμιδι πανηγύ-
ρευς Μελεαγρείων P362
- ἀγωνοθετέω
ἐν τῇ πανηγύρει ἐν τῷ παρ' ἡμῶν
ἀγιοτάτῳ ἱερῷ τῆς Λητοῦς P097
πανηγύρευς δευτέρας Σευηρείων
Ἀλεξανδρείων P050
τῆς θέμιδος P173
ἐκ διαθήκης Τιβ(ερίου) Κλ(αυ-
δίου) Καισιανοῦ Ἀγρίππα P110
- ἀγωνοθέτης P025. 138. 198. 262. 284
θέμιδος, ἧς κατέλιπεν Φανιανὴ ἢ
καὶ Ἀμμία Φανίου τοῦ καὶ Φιλώτα
P261. 345
ἰσολυμπίου πανηγύρευς ἐθνικῆς ἐν
τῷ ἱερῷ P374
πανηγύρευς
θυμελικῆς P043
θ' θέμιδος ἐ' Σεουηρείων Ἀν-
τωνείων τῶν ἐπιτελουμένων ἀπὸ
οὐσίας Μελεαγρίδος P131
Σευηρείων Ἀλεξανδρείων Εὐαρσε-
τείων P259
τὸ τέταρτον τῆς ἀγομένης πανηγύ-
ρευς ἐπὶ τῷ Σεβαστῷ Λητῶν P374
τῶν πενταετηρικῶν μεγάλων ἰσο-
λυμπίων Οὐεσπασιανείων P244
τῶν προκληϊανείων P187
- ἀρχή P250
ἀρχιατρός P124
ἀρχινεφκόρος
τῶν πατρῶν Λητοῦς, Ἀπόλλωνος,
Ἀρτέμιδος P099
ἀρχιέρεια τῶν Σεβαστῶν P070. 071(?).
318. 323. 324
ἀρχιερεὺς τῶν Σεβαστῶν P009. 036.
057. 097. 106. 110. 111. 125. 128
(?). 142. 144. 152. 162. 164. 169.
172. 173. 177. 194. 195. 196. 201.
210. 212. 218. 220. 224. 243. 244.
246. 250. 253. 266. 268. 286. 295.
296. 298. 304. 310. 313. 317. 318.
323. 324. 334. 335. 343. 347. 367.
369. 372. 374. 376. 400. 404. 415.
424. 438. 439
ἀρχιπροφή
τῆς Κρόνου μεγάλου θεοῦ P016.
138
ἀρχιφύλαξ P048. 250. 295. 369. 418
βουλευτῆς P049. 173
γερουσιαστής P158
γραμματεὺς P009. 037. 097. 110. 173.
224. 244. 246. 250. 259. 295. 298.
341. 367. 369(?). 374. 376. 400. 404
γυμνασιάρχης P070. 205. 295. 368
δαδοῦχος P290
δημότης P052. 116. 117. 159. 160. 166.
202. 203. 311
ἐργαπιστάτης P051
δωρέω καὶ συνίστημι μετὰ τοῦ ἀνδ-
ρὸς εἰς τὸν πάντα χρόνον καὶ αἰῶνα ἐξ
οἰκείας φιλοτεμίας ἀγῶνας θυμελικόν
τε καὶ γυμνικόν P040
ιατρός P066

- ἀκκήσος P122
- ιέρεια
καὶ προφήτην τῶν προηγετῶν θεῶν Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος P407
τῶν Σεβαστῶν P272
- ιερατεύω
Διὸς καὶ πατρῶου Θεοῦ Ἀπόλλωνος P302
πατρῶου Θεοῦ Ἀπόλλωνος P302
τῶν Σεβαστῶν P296
- ιερεύς P298
θεοῦ πατρῶου Ἀπόλλωνος P048
τῶν πατρῶων θεῶν P130
τῶν Σεβαστῶν P046. 257. 295. 368
- καθηγητῆς αὐτοκρατόρων P398
- Λυκίάρχης P009. 099. 103. 120. 173. 187. 198. 208. 244. 261. 296. 298. 310. 327. 334. 335. 343. 346. 400. 404. 422. 423
- νεωκόρος P399
τῆς θεοῦ Ἐκάτης P408
- νικάω
ἀγῶνα θέμιδος τετραετηρικής ἀνδρῶν πάλην P412
παίδων πανκράτιον P423
ἀνδρῶν πάλην
θέμιδος Μελεαγρείων P351
ἀγομένης τὸ ι', ἧς κατέλιπεν Φανιανὴ ἢ καὶ Ἀμμία Φανίου τοῦ καὶ Φιλῶτα P420
πανκράτιον θέμιδος Μελεαγρείων P351
Καπετώλεια ἐν Ῥώμῃ Ὀλύμπια η', Ἴσθμια θ', Νέμεια θ', Πύθια ε', Ἄκτια δ', τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἱερὸν πενταετηρικὸν γ', ἐν Νεαπόλει δ', ἐν Περγάμῳ κοινὸν, Ἀσίας ε', ἐν Ἐφέσῳ φ Βαλβίλλῃ ε', ἐν Σμύρῃ κοινὸν Ἀσίας δ', ἐν Ἀντιοχείᾳ κοινὸν Συρίας Κιλικίας Φοινείκης δ', τὸν ἀπὸ τοῦ τροπαίου ἄριστον τῶν Ἑλλήνων, τὴν ἐξ Ἄργους ἀσπίδα η' καὶ τοὺς λοιποὺς ἀγῶνας στάδια διαύλους ὀπλείτας πρῶτον P209
νέων πάλην θέμιδος, ἧς κατέλιπεν Φανιανὴ ἢ καὶ Ἀμμία Φανίου τοῦ καὶ Φιλῶτα P178
Ὀλύμπια Πύθια Καπιτώλια Ἄκτια Κοινὰ Ἀσίας Ἀδριάνεια ἐν Καισαρ(ε)ία Καππαδόκων Διδύμα Κοινὸν Ἀσίας Κομόδιος Κοινὰ Βειθυνῶν ἐν Σίδῃ τὸ β' Κοινὸν Ἀσίας Κομόδιος Κοινὰ Βειθυνῶν ἐν Σίδῃ τὸ β' P352
παίδων
πάλην ἄπτωτος ἐκβιβάσας κλήρους η' ἀγῶνος ἐτησίου τοῦ ἐπὶ τοῖς πατρῷοις θεοῖς Σαράπιδι καὶ Ἴσιδι P044
πανκράτιον
κοινὰ Λυκίων Ὀλύμπια Πύθια Ἄκτια Ὀλύμπια Ἄκτια P061
πανηγύρεως, δωρεᾶς Ἀντιπατριανοῦ Ἀνδροβίου P358
τὴν πάλην ἐνάτην ἀχθεῖσαν θέμιν P360
τὸν ἀγῶνα τῶν Προκληϊανείων ἀγενοίων πανκράτιον P411
πανηγυριάρχης P259
πρεσβεύω P305. P344
πρός
τὸν θεῖον Αὐτοκράτορα Νέρουα Τραιανόν P295
τούς
Αὐτοκράτορας P376
Σεβαστοὺς P369
τοῦ Λυκίων ἔθνους P250
ὑπὲρ τῆς πατρίδος P250

πρεσβευτής P173. 315
προστάτης τῆς Σεβαστῆς Πλατείας
P140. 214
πρύτανις P244. 368
πρωταυράριος P217
ρήτωρ P251

στέφω
παίδων πάλην
καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν μεγάλων
Κασσείων κοινὰ Λυκίων P351
πανηγύρεως Μελεαγρείων ἰγ'
P351
ὑποφύλαξ P046. 401. 408. 418

D. Lykia'da Belgelenen *Tribus* İsimleri Dizini

Clustumina P364(?). 365–368. 370(?)–
372(?). 376

Fabia P244. 257

Quirina P134. 169. 176. 321. 322.
326(?). 329. 332–334

Sergia P281(?)–283(?). 284. 285(?)–
286(?)–313(?). 314. 315. 316(?).
317(?)

Terentina P033. 036. 340(?)–344(?).
346(?). 347(?)

Vilina 377(?)–380(?). 381. 382(?)–
388(?). 389–392

Voltinia P246. 249–252. 260

E. Roma Vatandaşı Çıkaran Kentler Dizini

Antiphellos P023	275–277. 279. 280. 283. 285. 287. 289. 290. 293–301. 296. 314. 315. 318. 328. 331. 336. 344. 351. 358. 362. 370
Arykanda P059. 125(?)	
Balboura P225. 306. 321. 323. 326. 327. 332. 335	Olympos P005. 056. 061. 062. 109. 263. 264
Boubon P154	Patara P013. 022. 028. 029. 042. 064. 065. 069. 70. 075. 080–082. 084. 087(?). 089. 091–093. 097–101. 112. 113(?). 114. 120. 123. 127. 128. 134. 135. 137. 142. 145(?). 148(?). 151. 155. 183. 185. 217(?). 270. 282. 316. 348–350. 352–356. 378–392
Idebessos P063. 067. 068	
Kadyanda P002. 003. 011(?). 012. 018– 021. 025. 027. 044. 121(?). 131(?). 132. 133. 135. 150. 153. 178. 184. 188. 199. 201(?). 223. 228. 230(?). 257. 261. 266(?). 339. 345. 361. 363	
Khoma P066. 274. 281	Phaselis P307
Korydalla P237	Phellos P038. 185
Ksanthos P024(?). 030–040. 047. 071. 072. 076. 078. 079. 086. 090. 095. 105. 106(?). 107. 108. 110(?). 115(?). 119. 122. 130. 141(?). 156. 161(?). 161(?). 165(?). 167–176. 180. 181. 190(?). 191(?). 193(?). 195. 197. 198(?). 205(?). 209. 210(?). 212(?). 213(?). 215(?). 220(?). 224. 242. 265. 271. 284(?). 291. 292. 308. 310(?). 312(?). 313 (?). 324. 325. 341–343. 346. 347. 364(?). 365–368. 371(?). 372(?). 373. 374. 376	Pinara P077. 088. 094. 104. 118. 139. 178(?). 189. 192. 204. 206. 211. 221. 222. 234. 240. 248(?). 254. 268(?) 288
Kyaneai P051. 054. 057. 208. 302. 303. 330	Rhodiapolis P001. 006. 007. 009
Lydai P182. 229. 245. 246. 249–252. 260. 267. 269.	Sidyra P046. 049. 052. 085(?). 096(?). 110(?). 116. 117. 122. 126. 149. 158–160. 166. 193(?). 194(?). 196(?). 202. 203. 205(?). 212(?). 213(?). 220(?). 239. 311. 359. 369(?). 375
Myra P162. 179. 214. 241. 247	Telmessos P008. 083(?). 157. 186. 187. 200. 258. 360. 377
Oinoanda P004(?). 010(?). 014. 015. 017. 040. 043. 048. 050. 103. 226. 227. 236. 244. 259. 262. 272. 273.	Terpeita P231
	Terponella P235. 238
	Tlos P016. 026. 045. 053. 058. 040. 060. 073. 074. 111. 129. 136(?). 138. 146. 207(?). 219. 232. 255. 256(?)
	Tyriaion P319. 320. 329. 333

F. Lykia'dan Belgelenen Roma Vatandaşlarına Ait
Nomen Gentile ve *Cognomen*'ler Dizini

Abaskantos P095	Apollinarios P104
Aelia P001-7	Apollonides P325
Aelius P008-026	Apollonios P009. 047. 048
Agesilaos P041	Apollonis P001. 007. 030
Agrippa P096. 110	Apphia P073
Agrippina P091. 353	Apphion P074
Agrippinus P008. 097. 98 112	Aquila P397
Aleksandros P099. 100	Aquilinus P239
Aleksion P042	Areskusa P075
Aleksippos P281	Aristainetos P125
Alkimedon P221	Aristodemos P010. 049
Ammiana P069	Aristokles P424
Ammianus P358	Aristolochianus P011
Anassa P064. 070. 189	Aristolokhos P020. 025
Androbiane P071. 340. 399	Aristoteleia P399
Androbios P343	Arkhepolis P400
Androneikos P101. 196	Arruntia P030-032. 076
Annis P425	Arruntius P033-37. 397. 398
Antestius P396	Arsasis P002. 004. 038. 077. 079. 190. 271
Antigenes P197	Arsinoe P078
Antigenos P188	Artemon P401. 402
Antimakhos P043. 102	Asklepiades P240
Antiokhos P044. 045	Aurelia P038-40. 79. 230. 399
Antipatrianus P046	Aurelius P041-63. 107. 108. 109(?). 261. 345. 400-424
Antoninus P119. 236-238	Baebia P064
Antonius P027-29	Baebius P065
Apelles P344	
Apheleie P072	

Bassus P394(?). 431
 Bous P130
 Caesianus P110
 Callestrius P066
 Calpurnius P135
 Capito P204–206. 222
 Capitolinus P241
 Caristianus P202. 203
 Cassia P425
 Cassius P112
 Castricius P239
 Celer P135
 Cirnius P67. 68
 Claudia P69–93
 Claudianus P33. 206
 Claudius P94–181
 Clemens P34. 113. 114. 426. 427
 Clementianus P115
 Cocceia P182
 Cocceius P183. 184
 Cornelia P225
 Cornelius P185
 Crispus P396
 Damianus P326
 Daphnos P183
 Deios P242
 Deïoterianus P327
 Demetras P116
 Demetrius P050. 243. 420
 Demosthenes P244. 403
 Didymiana P354
 Dikaiarkhos P024
 Diogas P117
 Diogenes P118
 Dionysios P185. 265. 403–405
 Diophantos P245. 246. 250. 260
 Diphantos P207
 Domitius P186. 187
 Doris P364
 Dositheos P012. 184
 Drakon P042
 Dryantianus P119. 120
 Dryantilla P69. 80. 355
 Eirenaios P121. 346
 Eleutheros P282
 Epagathos P122. 208
 Epaphrodeitos P026. 123. 348
 Epigonos P013
 Epiktetos P124
 Epimakhos P125
 Erotianus P126
 Euarestos P127. 202. 259
 Eudemos P128. 134. 366. 374
 Euelthon P406
 Eukarpos P129. 407. 408
 Eupeithios P147
 Euphrosynos P409
 Eutribos P330
 Eutykhes P130. 247
 Eutykhiane P039
 Faelius P430. 431
 Fanius P188

Festus P430
 Flavia P189–195
 Flavianus P284–285. 328. 331–335.
 351
 Flavilla P272. 273
 Flavillianus P014. 351
 Flavius P196–224
 Frontis P081
 Fronto P015. 248. 286. 287. 295. 434.
 435
 Ge P275. 318
 Gemella P082
 Ginitalius P437
 Gorgis P083
 Gorgonis P319
 Grate P320
 Gratus P329
 Harpalos P051
 Hegelochianus P330
 Hegemonis P003
 Hegesandros P136
 Hegetoris P031
 Helene P030. 084. 230. 233
 Helikon P137
 Heliodorianus P249
 Heliodoros P250–253
 Herakleides P138
 Hermagoras P410. 411
 Hermaios P017 067. 235. 362. 412
 Hermakotas P288. 398
 Hermas P139
 Hermeias P350
 Hermeios P140
 Hermogenes P141. 209. 289
 Hermokrates P413
 Herodotos P254
 Hierokles P414
 Hoplon P400
 Hyakinthos P290
 Hybristos P255
 Hymenaios P382
 Hyperekhios P103
 Iason P052. 142. 284. 291. 369
 Italicus P065. 204
 Iucundus P256
 Iulia P225–234
 Iulianus P429
 Iulius P225–234
 Iunius P437
 Iustus P356
 Kalopous P383
 Kale P393
 Kallistratos P143. 144
 Kallilogia P085
 Kalliphanes P257
 Kallippos P054. 210
 Karpos P145. 384. 395
 Kleonis P341
 Komon P370
 Krateros P053. 415
 Kratippos P292
 Ksantippos P054
 Ktesikles P115. 146

Laetus P055
 Leon P147
 Licinianus P438
 Licinnia P004. 271–280
 Licinnianus P148. 426
 Licinnius P281–317
 Livianus P149. 239
 Logikos P018. 258
 Longilla P004
 Longus P135. 211. 293. 294. 296
 Lucius P259. 439
 Lykia P192. 275. 321
 Lysimakhe P227
 Lysimakhos P027
 Lyson P438
 Magas P416–418
 Mamma P228
 Mannes P336
 Marcella P076
 Marcellus P019
 Marcia P318–324
 Marcianus P151. 152
 Marcus P135. 188. 295. 296. 325–335
 Maxima P193. 276. 277
 Maximianus P260
 Maximus P297
 Megasystos P186
 Meis P229. 361
 Meleagros P153
 Melinna P278
 Memmius P336
 Menedemos P056. 212
 Menophilos P154
 Mercusenus P337. 338
 Messius P339
 Mettia P230. 340–342
 Mettianus P213
 Mettius P261. 440–443. 445
 Minicianus P020
 Mion P365
 Mneme P322
 Modestus P440. 441. 445
 Molebes P331
 Moles P419
 Moskhos P155
 Mousaios P298–300
 Mucianus P301
 Myropnous P385
 Myrsine P086
 Nanne P194
 Nebris P377
 Neike P378
 Neikomedes P371
 Neikostratos P057
 Neon P058
 Nigrinus P436
 Nymphikos P214
 Oindome P032
 Ouaoua P231
 Paconianus P155
 Paconius P348–350
 Paetas P055

- Pagos P156
 Parmeniskos P302
 Pausanias P303
 Pergamos P157
 Phantias P021. 266
 Pharnakes P215
 Philargyros P420. 421
 Philinos P304
 Philippos P187
 Philokles P051
 Philopappos P028
 Philostratos P332
 Philotas P261
 Philoumenos P428
 Philtatos P158. 159
 Pigres P022. 059. 345
 Piksas P160
 Pilius P259
 Plantas P068
 Platonis P006. 080. 088. 279
 Pollio P444. 357
 Polykleia P040
 Popillius P305
 Pothete P379. 380
 Praksion P386
 Priscianus P372. 373
 Priscus P363. 374
 Procula P381
 Proculus P135. 445
 Prosdocimus P306
 Prothymos P333
 Prytanikos P023. 060. 161
 Ptolemaios P162. 375
 Ptolemaïs P190
 Quadratus P216
 Rubrianus P111
 Rufinus P307
 Rufus P442. 443
 Sacerdos P164. 429
 Sambathios P217
 Sardonyks P165. 166
 Sarpedon P308
 Sarpedonis P182
 Saturninus P239
 Secundunus P309
 Septimius P351. 352
 Simonides P262
 Solon P263. 264
 Sosos P218
 Stasithemis P167–171. 310
 Stephanephoros P311
 Stratonides P057
 Sulpicia P353–355
 Sulpicius P444. 446. 356. 357
 Symmakhos P053
 Synphoros P387
 Tation P280
 Teithonos P035
 Telemakhis P078
 Telemakhos P024. 172–176
 Tertullianus P025
 Thalamos P219

Theodotos P337
Theraseas P177
Theronides P352
Thoantianus P295. 296. 314
Thoas P315. 328. 334
Threptos P388
Titiana P089
Titianus P135. 220–222. 265. 266. 335.
389. 390
Tlepolemianus P267
Tlepolemos P178. 248. 249. 252. 268.
376
Toalis P061. 062
Trebonius P445
Trokondas P063
Troilos P423
Ulpius P358–360
Valeria P361
Valerius P362. 363. 446
Verania P364. 365
Veranius P366–376
Vettia P091
Viberinus P439
Vilia P378–381
Vilius P382–392
Zenon P028. 029
Zosimos P316. 411

2. Lykia'da Belgelenen Roma Vatandaş İsimlerinin Kaynakları

İSİM	KAYNAK	ZAMAN
<i>Aelius</i>	<i>Imp. Caes. Traianus Hadrianus Aug.</i> (Hadrianus)	M.S. 117-8
	<i>Imp. Caes. T. Aelius Hadrianus Antoninus</i> (Antoninus Pius)	M.S. 138-61
<i>Aelius, M.</i>	<i>M. Aelius Aurelius Verus</i> (Marcus Aurelius)	M.S. 138-61
<i>Antonius, M.</i>	<i>M. Antonius</i> (?)	M.Ö. 36-31
<i>Arruntius</i>	<i>M. Arruntius Aquila</i> (<i>procurator provinciae Pamphyliae</i>)	M.S. 50
<i>Aurelius, M.</i>	<i>Imp. Caes. M. Aurelius Antoninus Aug.</i> (Marcus Aurelius)	M.S. 161-80
	<i>Imp. Caes. L. Aurelius Commodus Aug.</i> (?) (Commodus)	M.S. 180-92
	<i>Imp. Caes. M. Aurelius Antoninus Aug.</i> (Caracalla)	M.S. 112-17
<i>Baebius, P.</i>	<i>P. Baebius Italicus</i> (<i>legatus augusti provinciae Lyciae et Pamphyliae</i>)	M.S. 84/5-86/7
<i>Callestrius</i>	<i>T. Callestrius Tiro Iulius Maternus</i> (<i>legatus augusti provinciae Lyciae et Pamphyliae</i>)	M.S. 135/6-137/8 ya da M.S. 136/7-137/8
<i>Claudius, Tib.</i>	<i>Tiberius Claudius Caes. Aug. Germanicus</i> (Claudius)	M.S. 41-54
	<i>Nero Claudius Caes. Aug. Germanicus</i> (Nero)	M.S. 54-68
	<i>Nero Claudius Drusus Germanicus</i> (?) (Germanicus)	M.Ö. 15- M.S. 19
<i>Cocceius</i>	<i>Imp. Nerva Caes. Aug.</i> (Nerva)	M.S. 96-8
<i>Cornelius, L.</i>	<i>L. Cornelius Sula</i> (?)	M.Ö. 83-5
<i>Domitius</i>	<i>Domitius Seneca</i> (<i>legatus augusti provinciae Lyciae et Pamphyliae</i>)	M.S. 133/4-134/5
<i>Flavius</i>	<i>Imp. Caes. Vespasianus Aug.</i> (Vespasianus) (?)	M.S. 69-79
	<i>Imp. Titus Caes. Vespasianus Aug.</i> (Titus) (?)	M.S. 79-81
	<i>Imp. Caes. Domitianus Aug.</i> (Domitianus) (?)	M.S. 81-96
<i>Iulius, C.</i>	<i>C. Iulius Caesar</i> (?)	M.Ö. 46-44
	<i>Imp. Caes. divi filius Aug.</i> (?)	M.Ö. 27-M.S. 14
	<i>C. Caes. Aug. Germanicus</i> (Caligula) (?)	M.Ö. 37-M.S. 41
	<i>C. Antius (Aulus) Iulius Quadratus</i> (?) (<i>legatus augusti provinciae Lyciae et Pamphyliae</i>)	M.S. 90/1-91/3
	<i>C. Iulius Avitus</i> (?) (<i>legatus augusti provinciae Lyciae et Pamphyliae</i>)	M.S. 147/8?-148/9?
<i>Iulius, Tib.</i>	<i>Imp. Tiberius Caes. Aug.</i> (Tiberius) (?)	M.S. 14-37

<i>Mettius</i>	<i>C. Trebonius Proculus Mettius Modestus</i> (<i>legatus augusti provinciae Lyciae et Pamphyliae</i>)	M.S. 99/100–103/3
<i>Septimius, L.</i>	<i>Imp. Caes. L. Septimius Severus Pertinax Aug.</i> (Septimius Severus)	M.S. 193–212
<i>Sulpicius</i>	<i>Servius Sulpicius Galba (?)</i> (Galba)	M.S. 68–9
<i>Ulpus</i>	<i>Imp. Caes. Nerva Traianus Aug.</i> (Traianus)	M.S. 98–117
<i>Veranius, Q.</i>	<i>Q. Veranius</i> (<i>legatus augusti provinciae Lyciae</i>)	M.S. 43/4–47/8
<i>Vilius</i>	<i>Vilius Flaccus</i> (<i>legatus augusti provinciae Lyciae</i>)	M.S. 47/8–50

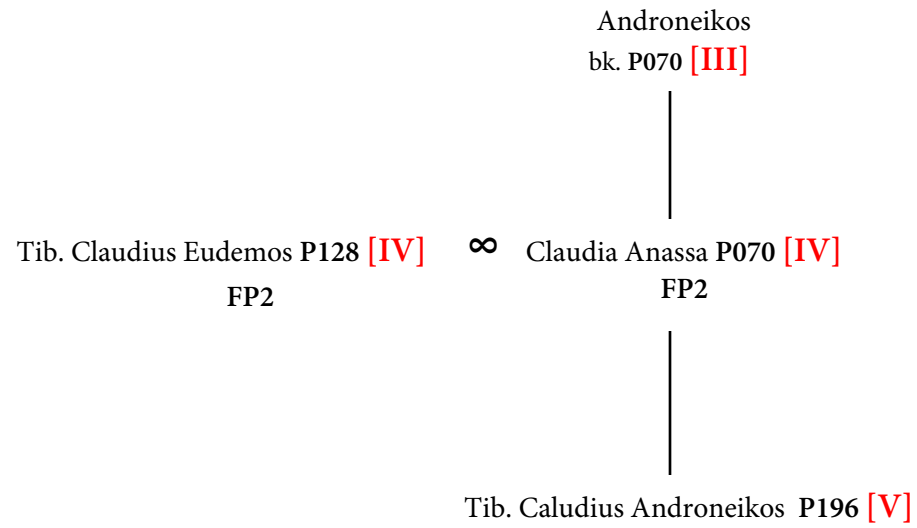
EKLER

A. Tablolar

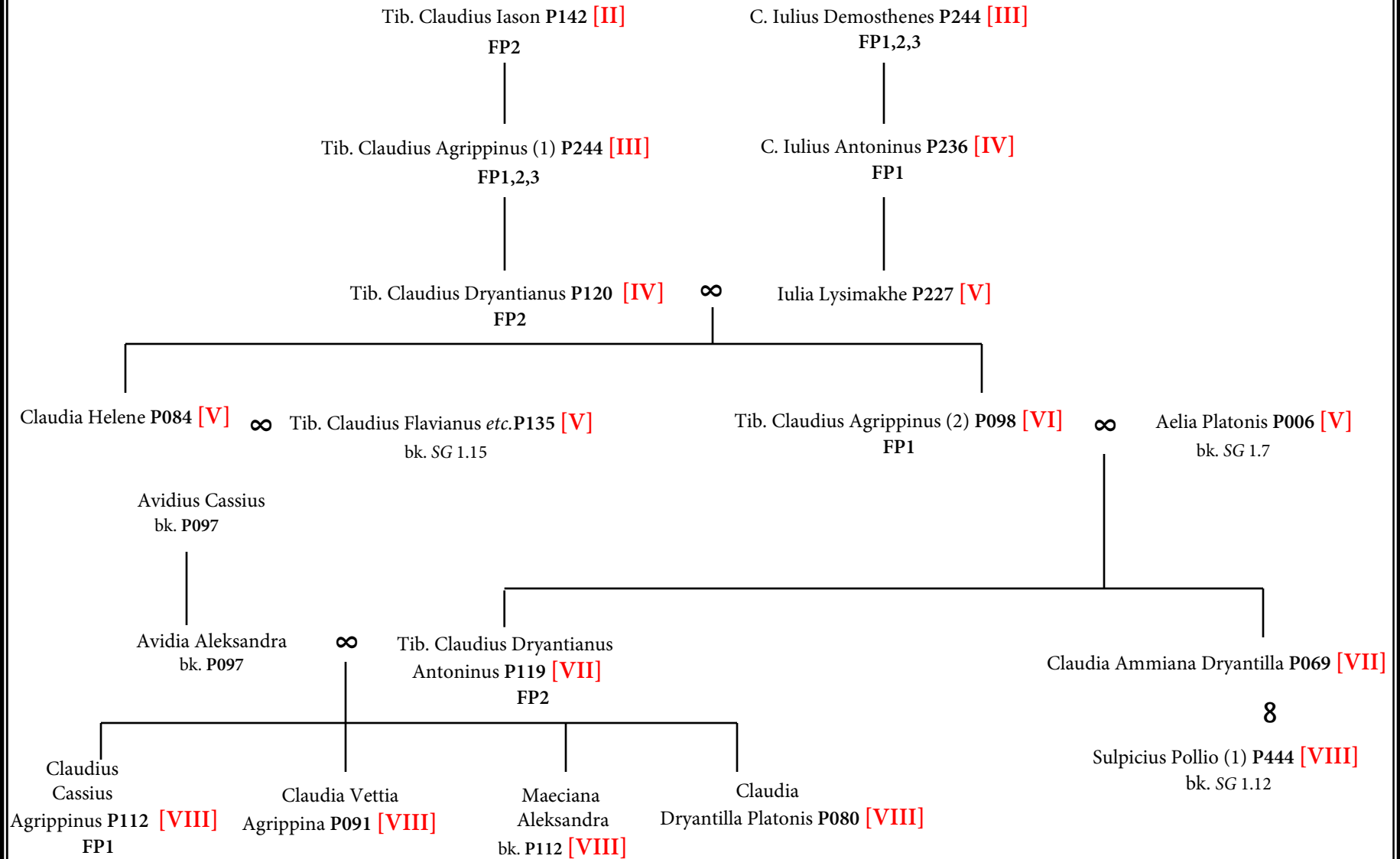
1. Stemmata Gentium

Aile Adı	Tablo
Androneikos	1.1
Tib. Claudius Iason	1.2
C. Iulius Demosthenes	1.2
Tib.(?) Claudius Telemakhos	1.3
Diophantos	1.4
Dositheos	1.5
Hippolokhos	1.6
Kalliados	1.7
Kleon	1.8
Platon	1.8
Claudius(?)	1.8
Flavius Antigenes	1.8
Metrodoros	1.9
Iulius Fronto	1.9
M. Mettius Modestus	1.10
Pharnakes	1.11
Sulpicius Pollio	1.12
Trokondas	1.13
Q. Veranius Eudemos	1.14

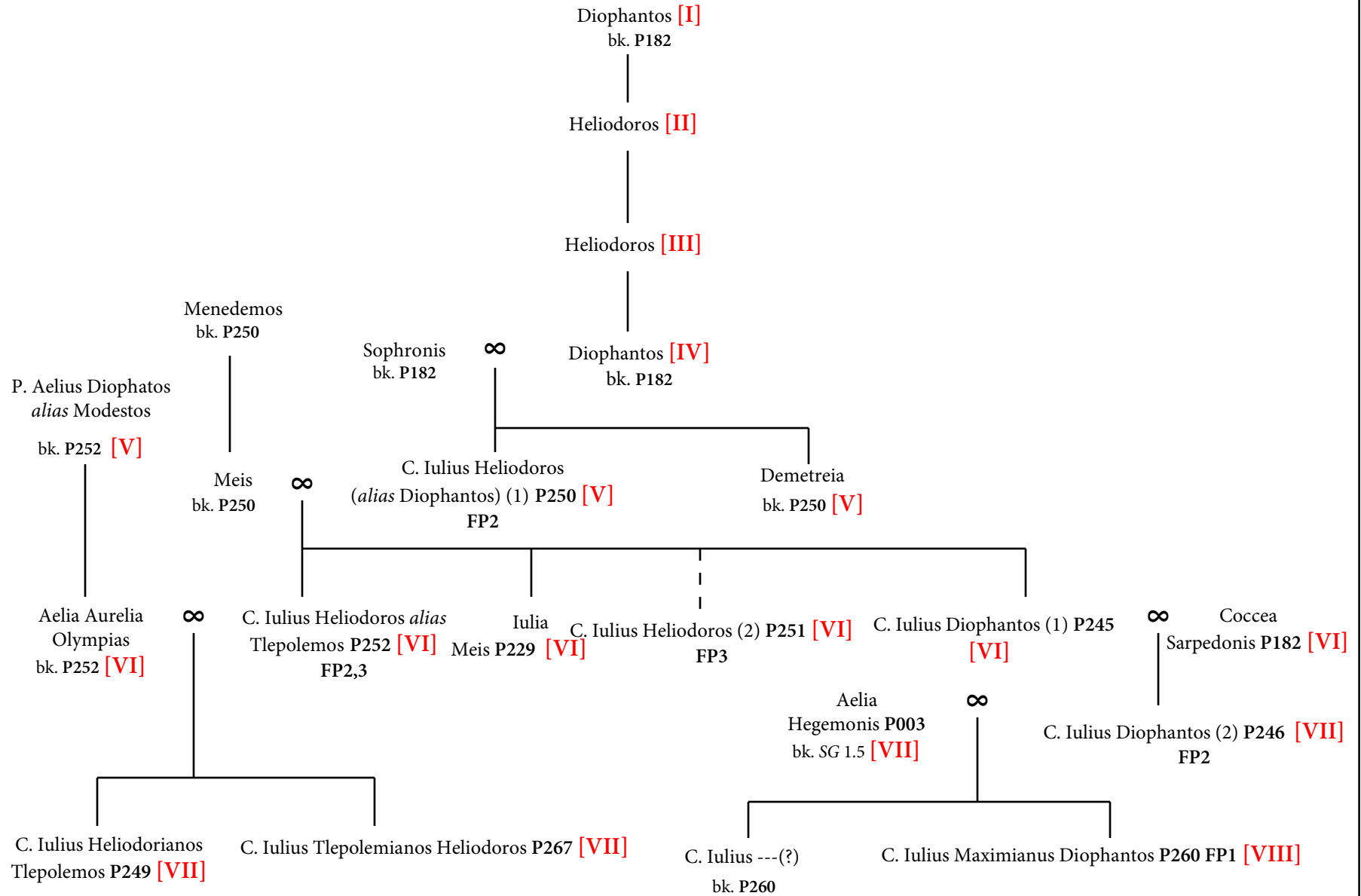
1.1. Androneikos Ailesi

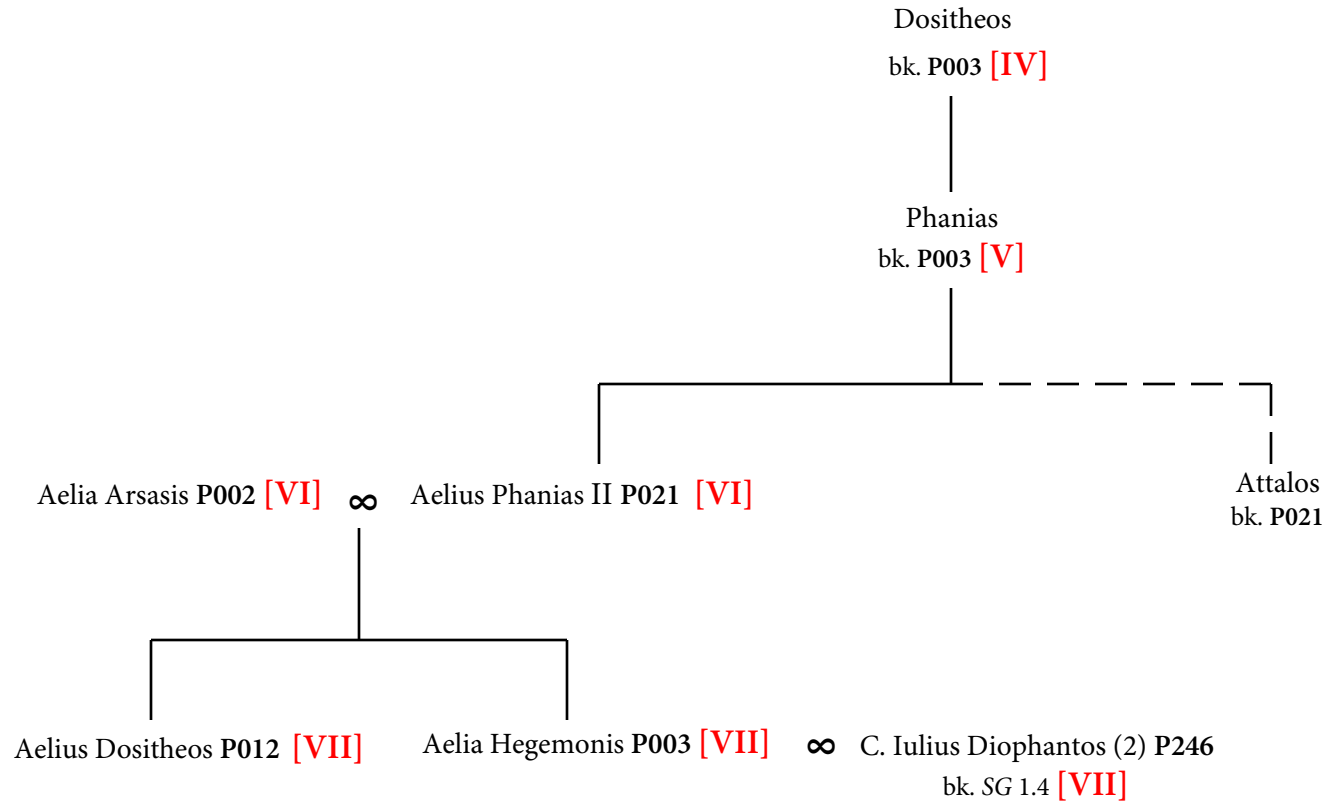
1.2. Tib. Claudius Iason ve C. Iulius Demosthenes Aileleri

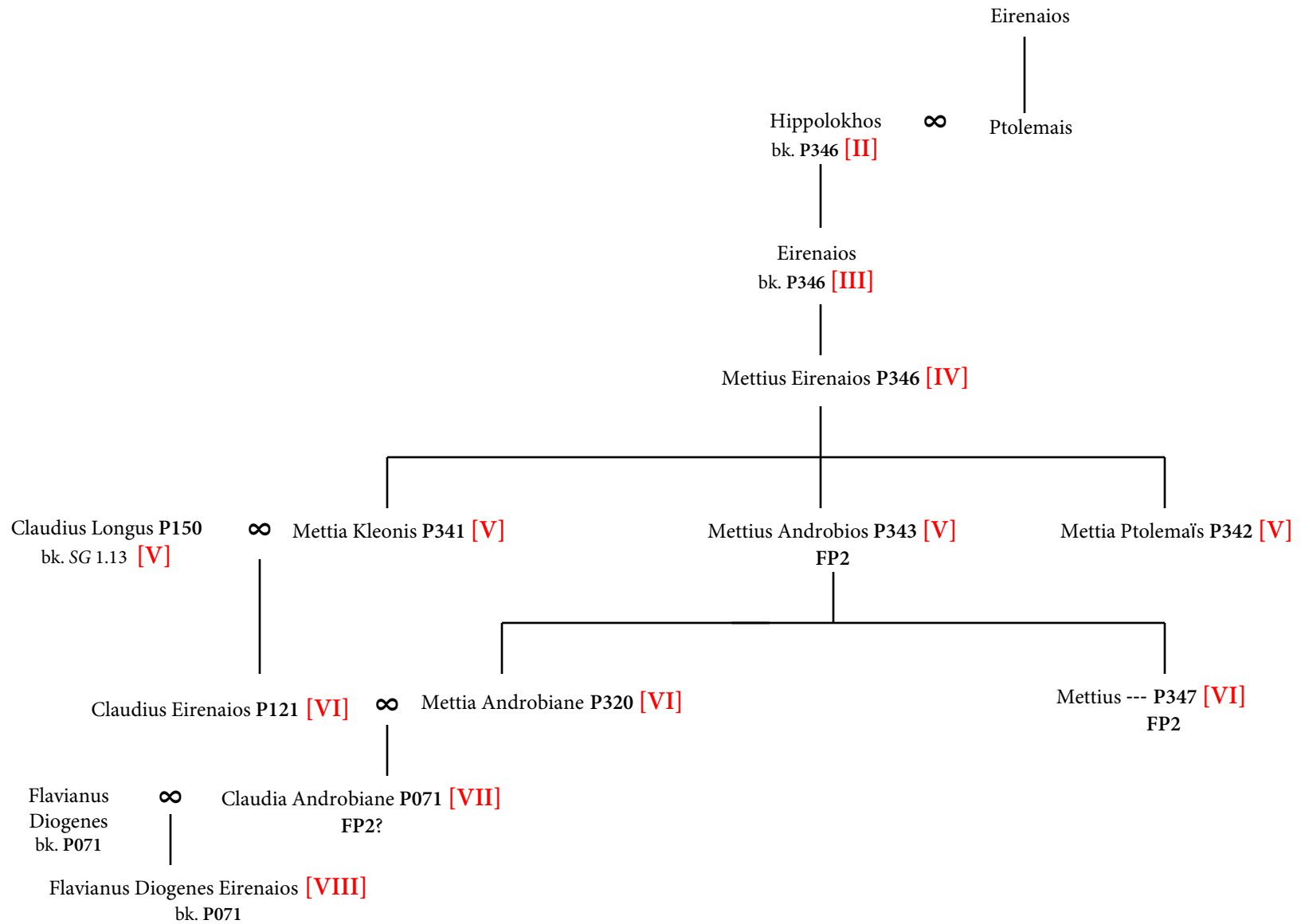
1.4. Diophantos Ailesi

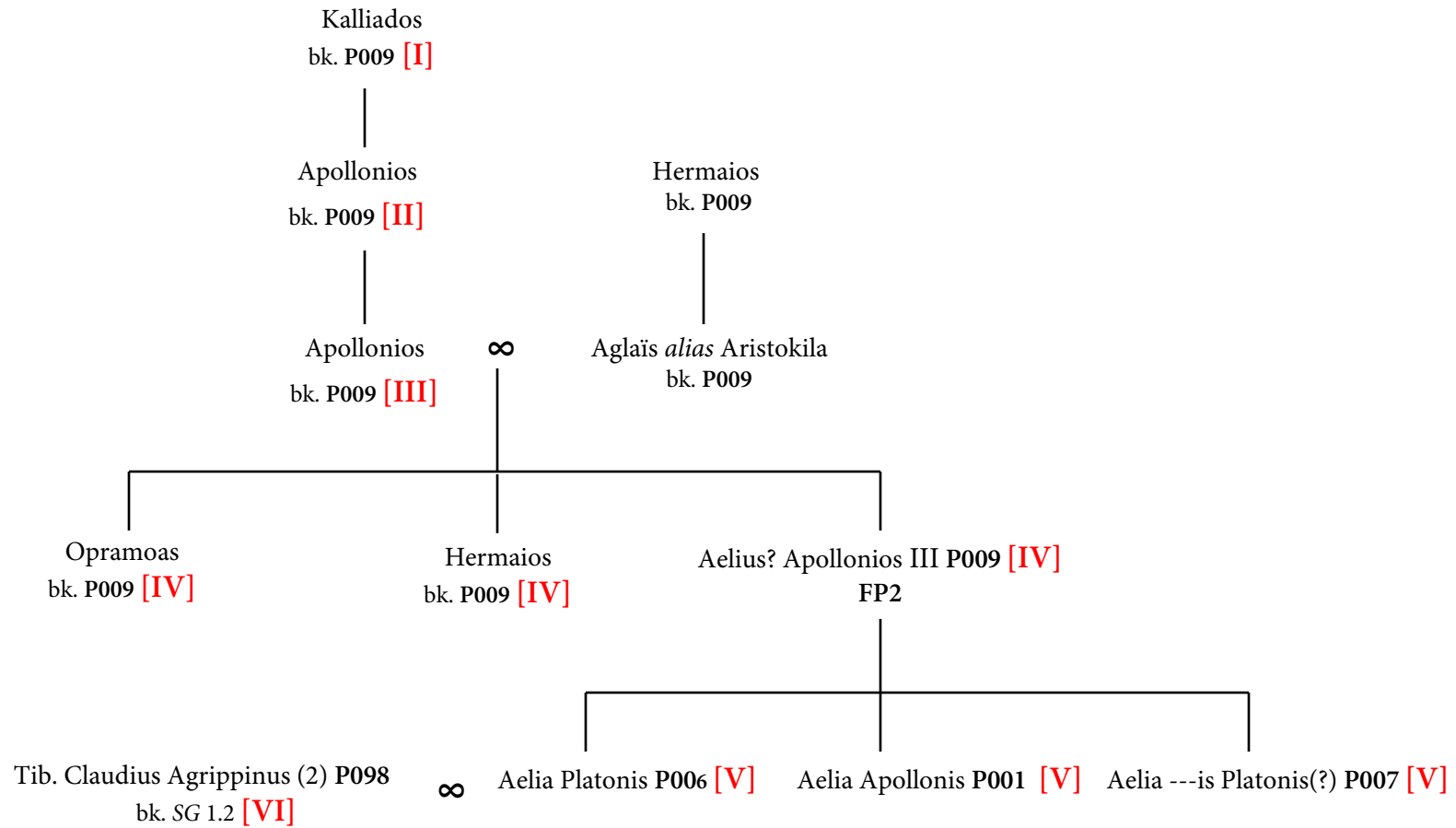
1.5. Dositheos Ailesi

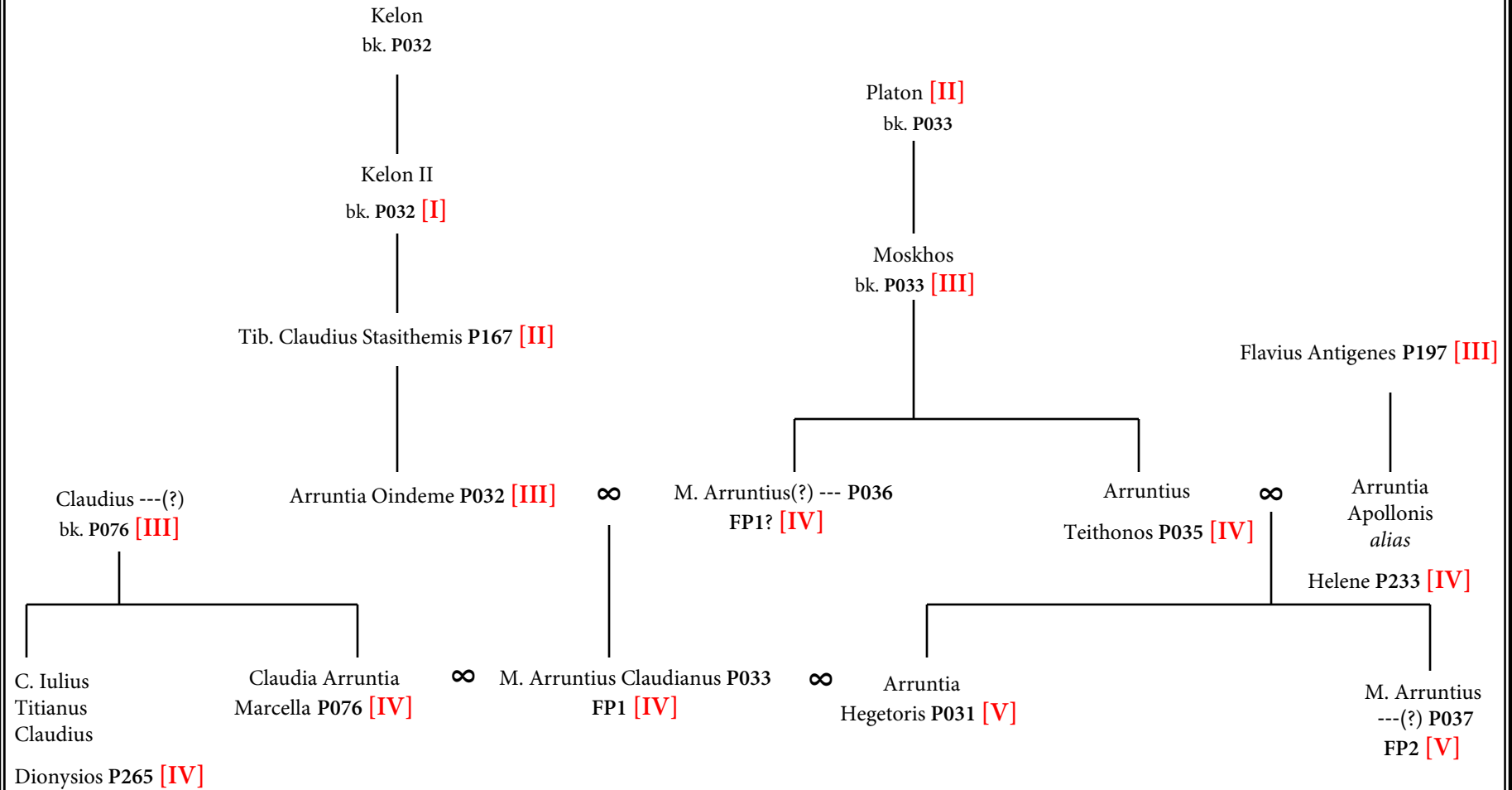
1.6. Hippolokhos Ailesi

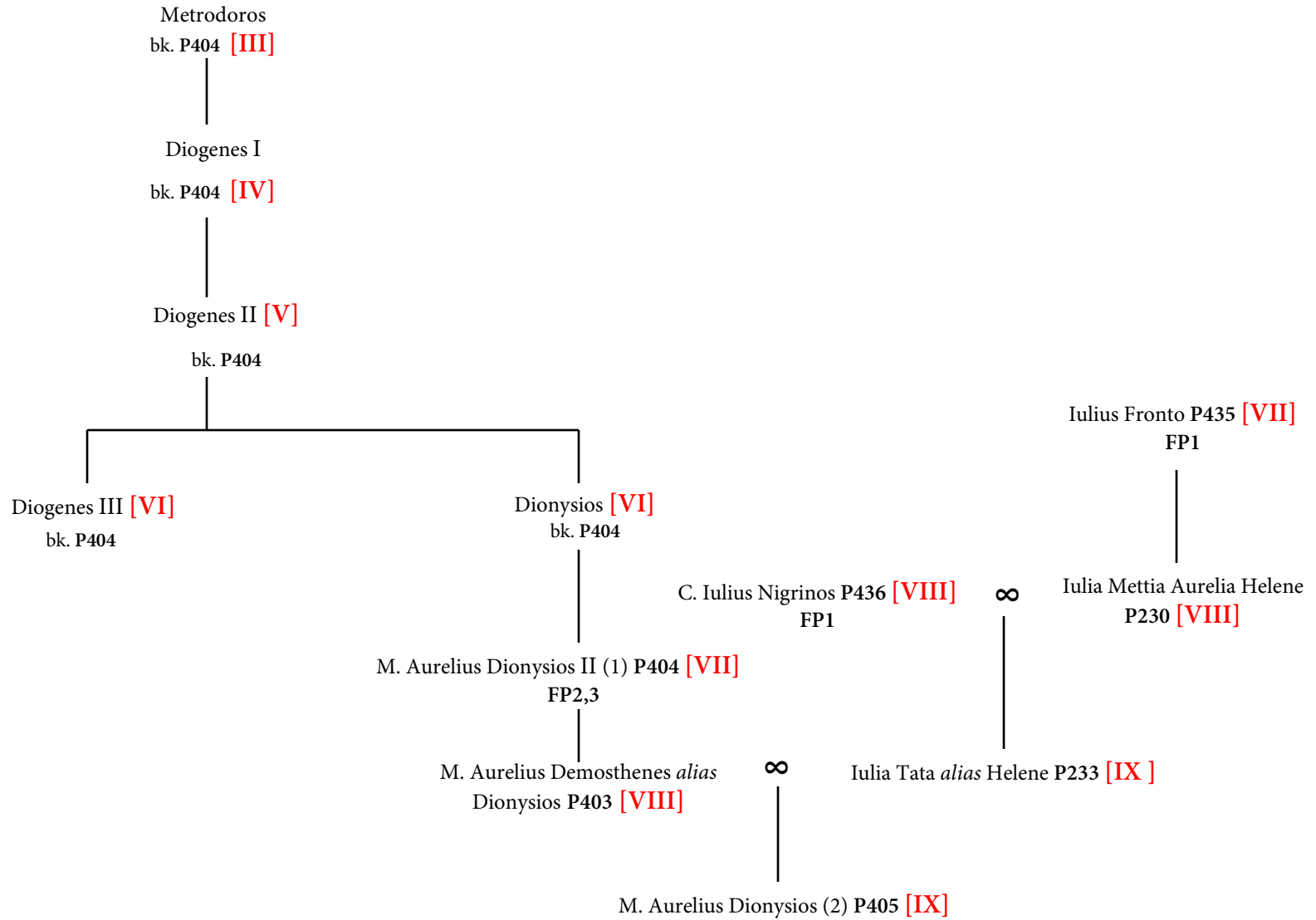
1.7. Kalliadros Ailesi

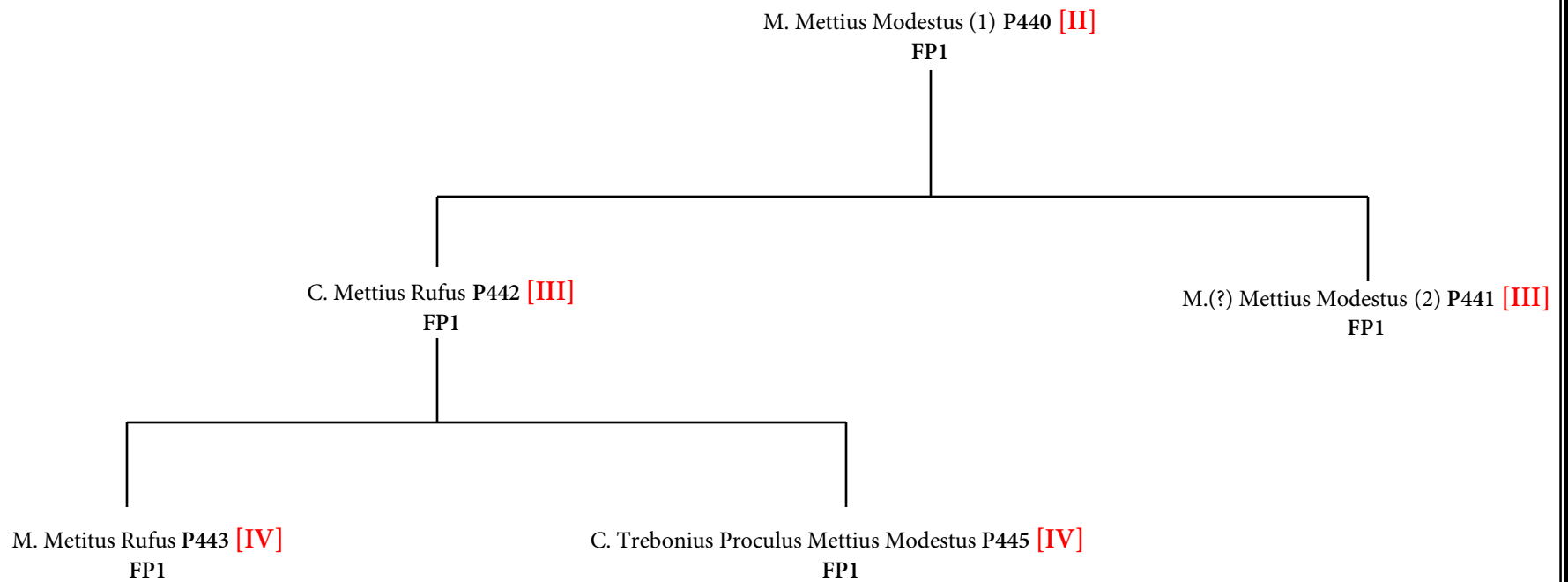
1.8. Kleon, Platon, Claudius(?) ve Flavius Antigenes Aileleri

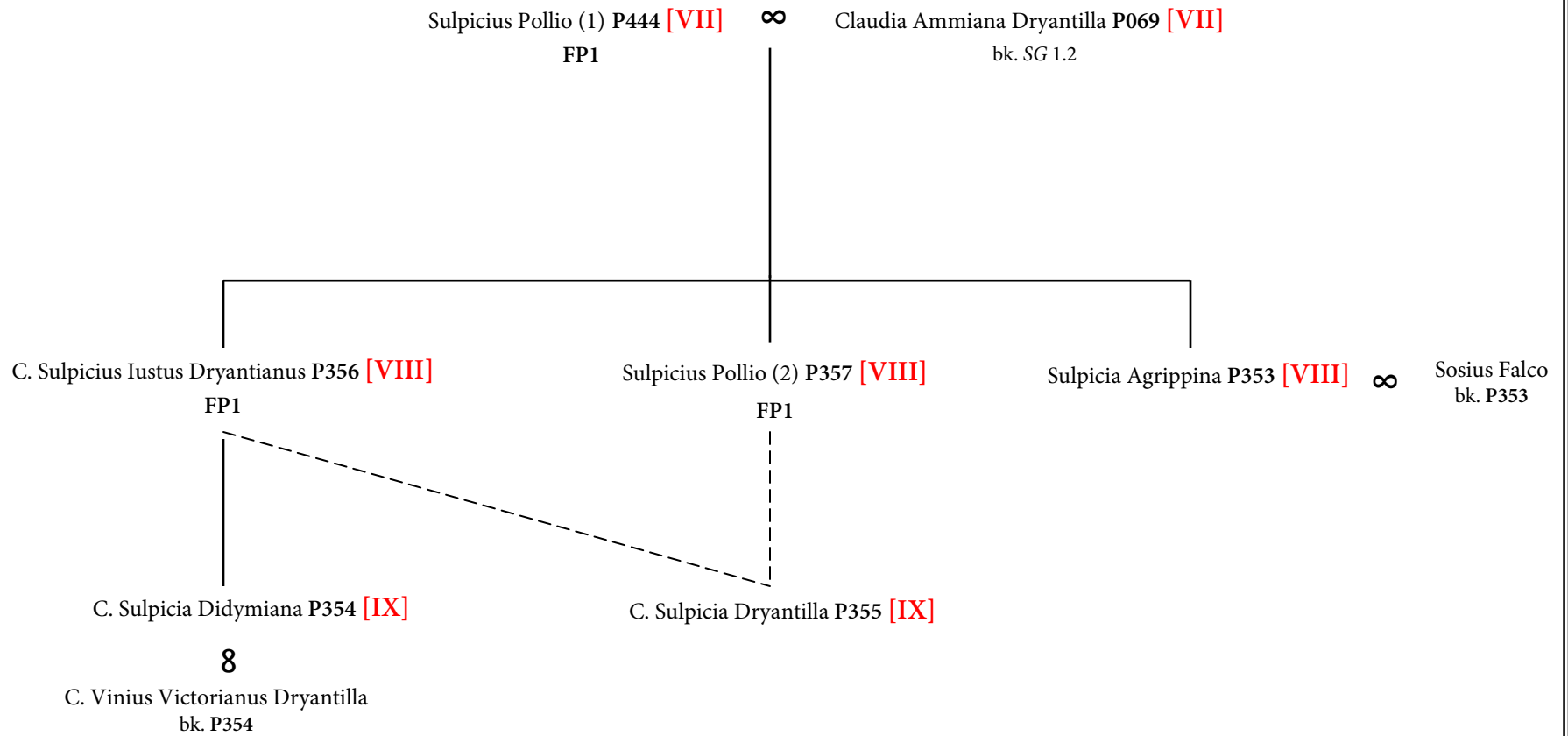
1.9. Metrodoros ve Iulius Fronto Aileleri

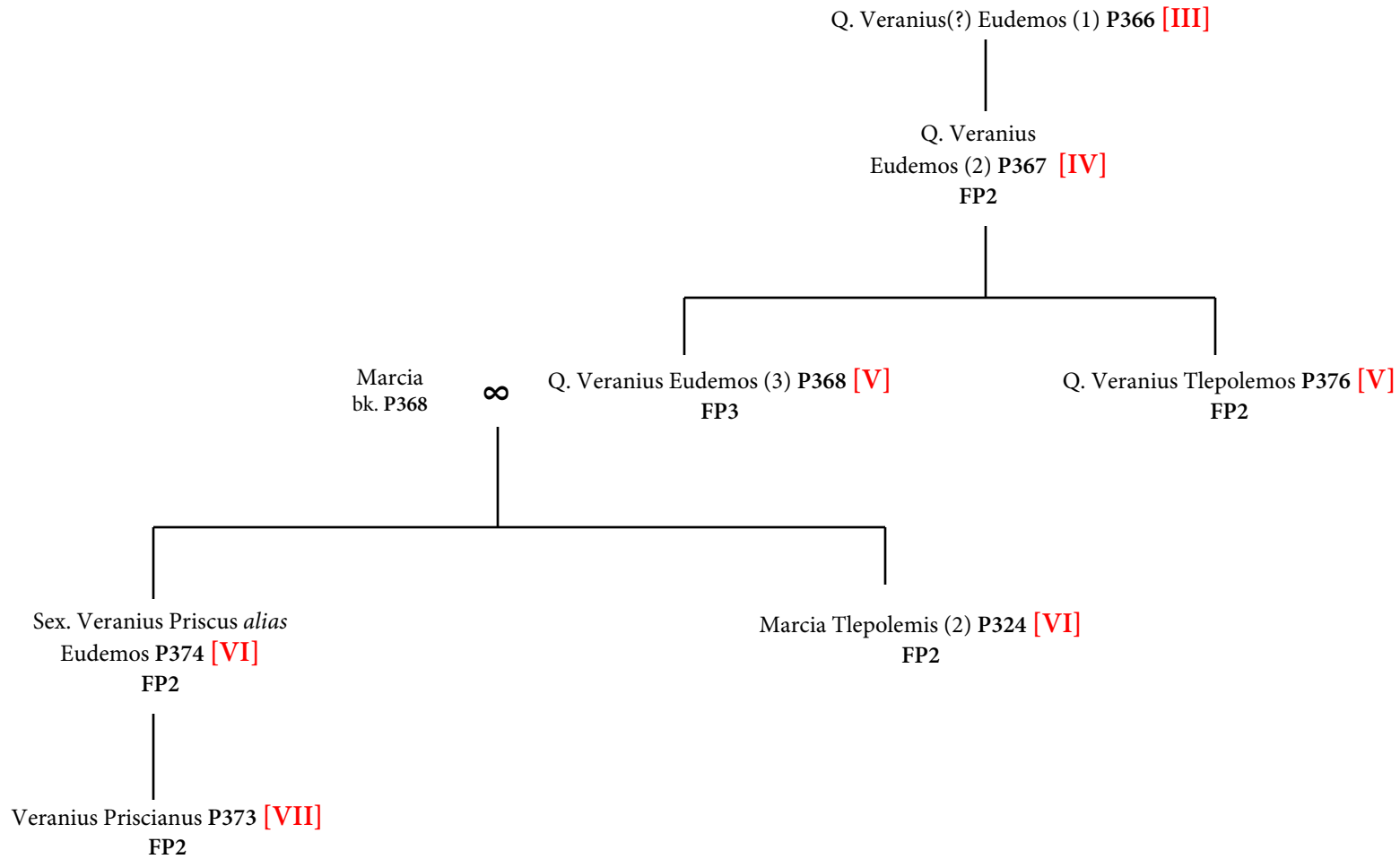
1.10. M. Mettius Modestus Ailesi

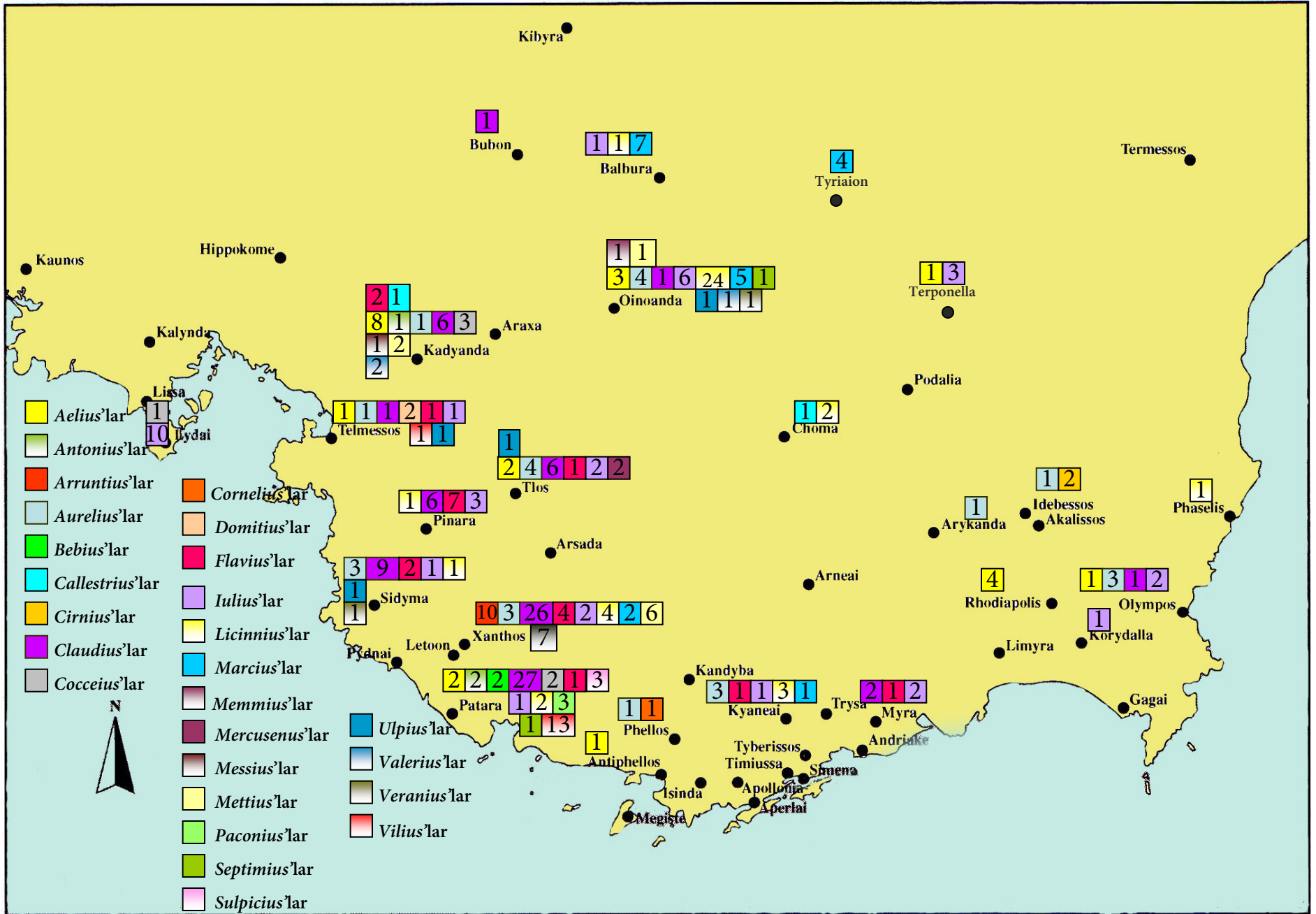
1.12. Sulpicius Pollio Ailesi

1.14. Q. Veranius(?) Eudemos Ailesi

B. Haritalar

1. Roma Vatandaşlarının Kentlere Göre Dağılımı

2. Kentler Arasındaki Evlilik İlişkilerinin Dağılımı